

Møte tirsdag den 27. november 2012 kl. 10

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 21):

1. Finansministerens redegjørelse om stats- og nasjonalbudsjettet for 2013 i Stortingets møte 8. oktober 2012
2. Innstilling fra finanskomiteen om nasjonalbudsjettet 2013 og forslaget til statsbudsjett for 2013 (Innst. 2 S (2012–2013), jf. Meld. St. 1 (2012–2013), Prop. 1 S (2012–2013) og Prop. 1 S Tillegg 1-3 (2012–2013))
3. Innstilling fra finanskomiteen om skatte-, avgifts- og tollvedtak, rammeoverføringer mv. til kommunesektoren, tilfeldige utgifter og inntekter og statsbudsjettets kapitler om utbytte mv. for 2013 (Innst. 3 S (2012–2013), jf. Prop. 1 LS (2012–2013), Prop. 1 S (2012–2013) og Prop. 1 S Tillegg 3 (2012–2013))
4. Innstilling fra finanskomiteen om skatter, avgifter og toll 2013 – lovsaker (Innst. 4 L (2012–2013), jf. Prop. 1 LS (2012–2013))
5. Referat

Presidenten: Representantene Anne Marit *Bjørnflaten*, Jon Jæger *Gåsvatn* og Vigdis *Giltun*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Følgende innkalte vararepresentanter har tatt sete:

For Hordaland fylke: Filip *Rygg*

For Nordland fylke: Kari *Storstrand*

For Vestfold fylke: Heidi *Ørnlo*

Det foreligger to permisjonssøknader:

- fra Høyres stortingsgruppe om velferdspolispermisjon for representanten Ine M. Eriksen *Søreide* i tiden fra og med 27. november til og med 30. november
- fra Høyres stortingsgruppe om sykepermisjon for representanten Henning *Warloe* fra og med 27. november og inntil videre

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
 - For Hordaland fylke: Eivind *Nævdal-Bolstad*
 - For Oslo: Afshan *Rafiq*
 Eivind *Nævdal-Bolstad* og Afshan *Rafiq* er til stede og vil ta sete.

Presidenten: Fra Statsministerens kontor foreligger følgende brev til Stortinget datert 23. november 2012:

«I statsråd for H.M. Kongen holdt på Oslo slott 23. november 2012 kl. 11.00 er bestemt:

Statsministerens kontor

Statssekretær Svein Fjellheim gis med virkning fra 1. desember 2012 avskjed i nåde fra sitt embete som statssekretær for statsminister Jens Stoltenberg.

Nestleder i Fagforbundet Mette Nord utnevnes til statssekretær for statsminister Jens Stoltenberg.

Statssekretær Jan-Erik Støstad gis avskjed i nåde

fra sitt embete som statssekretær for statsråd Anniken Huitfeldt.

Rådgiver i Fellesforbundet Norvald Mo utnevnes til statssekretær for statsråd Anniken Huitfeldt.»

Presidenten foreslår at det refererte brevet vedlegges protokollen. – Det anses vedtatt.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen overbrakte 2 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Representanten Knut Arild Hareide vil framsette et representantforslag.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:02:50]: På vegner av representantane Hans Olav Syversen, Rigmor Andersen Eide og meg sjølv har eg gleden av å fremje forslaget om modernisering av norsk luftfart.

Presidenten: Representanten Line Henriette Hjemdal vil framsette et representantforslag.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [10:03:12]: På vegne av Knut Arild Hareide, Kjell Ingolf Ropstad og undertegnede har jeg den ære å presentere et representantforslag om tiltak for økt fysisk aktivitet og bedre folkehelse.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten opplyse om at møtet fortsetter utover kl. 16.00.

Sakene nr. 1–4 er finansdebatt, og etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 1–4 behandles under ett, og anser det for vedtatt.

Sak nr. 1 [10:03:57]

Finansministerens redegjørelse om stats- og nasjonalbudsjettet for 2013 i Stortingets møte 8. oktober 2012

Sak nr. 2 [10:04:03]

Innstilling fra finanskomiteen om nasjonalbudsjettet 2013 og forslaget til statsbudsjett for 2013 (Innst. 2 S (2012–2013), jf. Meld. St. 1 (2012–2013), Prop. 1 S (2012–2013) og Prop. 1 S Tillegg 1-3 (2012–2013))

Sak nr. 3 [10:04:21]

Innstilling fra finanskomiteen om skatte-, avgifts- og tollvedtak, rammeoverføringer mv. til kommunesektoren, tilfeldige utgifter og inntekter og statsbudsjettets kapitler om utbytte mv. for 2013 (Innst. 3 S (2012–2013), jf. Prop. 1 LS (2012–2013), Prop. 1 S (2012–2013) og Prop. 1 S Tillegg 3 (2012–2013))

Sak nr. 4 [10:04:46]

Innstilling fra finanskomiteen om skatter, avgifter og toll 2013 – lovsaker (Innst. 4 L (2012–2013), jf. Prop. 1 LS (2012–2013))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten føres over en dag med en samlet taletid på 6 timer og 40 minutter, eksklusive replikker og treminuttersinnlegg. Taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 140 minutter, Fremskrittspartiet 90 minutter, Høyre 70 minutter, Sosialistisk Venstreparti 30 minutter, Senterpartiet 30 minutter, Kristelig Folkeparti 25 minutter og Venstre 15 minutter.

Replikkordskiftene foreslås ordnet slik: Det blir adgang til seks replikker med svar etter innlegg av partigruppens hovedtalere, parlamentariske ledere, statsministeren og finansministeren og fire replikker med svar etter talere med 10 minutters taletid eller mer samt etter øvrige statsråders innlegg – innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Torgeir Micaelsen (A) [10:06:16] (komiteens leder): Når jeg med dette har æren av å legge fram finansinnstillingen, er det den siste store finansdebatten i Stortinget for velgerne neste høst skal gå til stemmeurnene for å velge hvem som skal styre landet videre, og hvilken retning Norge skal ta etter valget i 2013. Det er en viktig påminnelse, ikke bare for regjeringen og Stortinget, men for næringslivet, for arbeidstakere og for folk flest som er opptatt av trygg økonomisk styring, gode forutsigbare rammebetingelser og arbeid til alle – de frivillige, småbarnsfamiliene, ja, de fleste i Norge som er opptatt av at Norge skal være et trygt samfunn med små forskjeller, hvor vi deler rettferdig og ønsker at Norge skal tas videre i den retningen.

Det går godt i Norge, langt bedre enn i de aller fleste land i verden. Rundt oss i Europa går mer enn 25 millioner mennesker uten jobb, uten framtidstro. Ledigheten er godt over 10 pst. i snitt i landene rundt oss. Ungdomsledigheten er langt høyere. Mange land sliter med høy statsgjeld. Mange land må bygge ned velferden. Det rammer først og fremst dem som trenger det aller mest.

I Norge er situasjonen annerledes. FN kårer oss igjen til verdens beste land å leve i. Vi har gode statsfinanser. Andelen som er i jobb, er blant de høyeste i verden. Spesielt er andelen høy blant kvinner. Vi har kommet oss gjennom den alvorlige finanskrisen, som er det mest alvorlige økonomiske tilbakeslaget siden annen verdenskrig, med Europas laveste arbeidsledighet. Under rød-grønt styre er det sammen med arbeidstakerne og næringslivet skapt over 330 000 nye jobber på syv år. Det er elleve ganger så mange som under den forrige regjeringen, hvor Høyre var det største partiet. Og ikke bare det – det er viktig for mange og også viktig for meg å si: De langt fleste jobbe-

ne har kommet i privat sektor. Dette er altså resultatet etter syv år med den regjeringen som tidligere næringsminister fra Høyre, Børge Brende, mente ville føre en dommedagspreget politikk overfor næringslivet og på arbeidsplassene. Slik ble det altså ikke.

Hvorfor er det slik? Jo, fordi målet om arbeid til alle og gode velferdsordninger krever at vi har produktive, konkurransedyktige bedrifter som skaper arbeidsplasser og verdier. Næringslivet trenger en regjering som holder orden i økonomien, som har vilje og evne til å holde igjen på oljepengebruken når alle andre roper om at det skal komme mer til gode formål, og som legger til rette for økt verdiskaping gjennom gode, stabile rammebetingelser.

Derfor har vi holdt skattetrykket uendret på 2004-nivået etter at vi gikk opp til det nivået i 2006–2007. Det rare når man hører norsk debatt, er jo at man ikke skulle tro at flere, også internasjonale, aktører også anser norsk skattepolitikk som relativt konkurransedyktig, i hvert fall i nordisk sammenheng. Ikke bare det – vi har også lettet byrdene på næringslivet gjennom å ta vekk kostnader. Da vi gjennomførte et av største tiltakene for småbedriftene – fjerning av revisjonsplikten – fikk vi skryt av NHO-presidenten, daværende Bernander, som kalte det tidenes forenklingstiltak for småbedriftene.

Vi satser også på en aktiv arbeidsmarkedspolitikk og et mer inkluderende og anstendig arbeidsliv gjennom en lange rekke tusen tiltaksplasser, styrking av en jobbstrategi og en fornyet og forsterket ungdomssatsing i budsjettet.

Vi satser på forskning og kunnskap. Til sammen har altså forskningsinnsatsen i Norge økt med 32 pst. reelt på syv år. Det gjør oss til det landet i OECD-området med nest høyest offentlig forskningsinnsats per innbygger.

Vi utdanner flere studenter. Vi bygger ut studieplasser for å gi rom for at folk også skal ta utdanning og bidra i næringslivet i framtiden. Det satses på veier og jernbane over en lav sko. Det er ikke til å komme unna at også veibevilgningene og jernbanebevilgningene har fått et helt annet taktskifte etter at den rød-grønne regjeringen tok over. Vi har sørget for full barnehagedekning, og det gjør at veldig mange småbarnsforeldre kan være i jobb mens barna har det trygt i barnehagen.

For å avslutte denne historiebrevskrivelsen: Dette går heller ikke upåaktet hen internasjonalt. Dette er en av grunnene til at Verdensbanken rangerer Norge som et av de beste landene å drive butikk og bedrifter i. Det er jeg glad for å høre.

Alt dette videreføres i innstillingen fra flertallspartiene. I budsjettet for 2013 fortsetter vi arbeidet med å trygge norske arbeidsplasser og bygge ut norsk velstand og velferd. Jeg ville ikke si det, men jeg tror enkelte som hadde tittet på Norge og skulle kommentere norsk politikk, ville si at svartmalingen fra deler av opposisjonen framstår som litt parodisk med disse resultatene som bakteppe. Høyresiden, og da mener jeg Fremskrittspartiet, Høyre og delvis Venstre, har i syv år tegnet – og fortsetter i denne innstillingen som vi i dag debatterer, å tegne – et bilde av at norske bedrifter og arbeidsplasser er i ferd med å bukke under på grunn av f.eks. beskatningen gjennom formuesskatten på 1,1 pst. av skattbar formue. Når fasiten viser at det i løpet

av disse årene med formuesskatt er skapt over 200 000 nye jobber i privat sektor, at det er opprettet over 20 000 nye bedrifter som tjener godt – og som øker inntjeningen sin – og at bedriftseierne er mer optimistiske enn på lenge, synes jeg det er mildt sagt ganske spesielt.

Alt dette har vi altså fått til sammen med næringslivet og arbeidstakerne innenfor en ramme der vi fortsatt skal ha et skattesystem der alle bidrar, der de rikeste også over skatteseddelen bidrar til det fellesskapet og spleiselaget som velferdsstaten er.

En av de skarpeste skillelinjene i innstillingen går nettopp i skattepolitikken – og formuesskatten spesielt. Det er et uttalt mål fra store deler av opposisjonen at formuesskatten skal fjernes, og den skal fjernes i form av at dagens regjering blir byttet ut med en ny ved neste valg. I hvilket tempo, derimot, er det stor uklarhet rundt. Fremskrittspartiet foreslo tidligere i vår et eget representantforslag – det var egentlig to forslag – men summen var at man skulle fjerne hele formuesskatten fra 1. januar 2013. I sitt alternative budsjett legger de inn ca. 1 mrd. kr til å fjerne formuesskatten. Nå er ikke jeg noen matematikkprofessor, men det sier seg selv at det da tar ca. 15 år å fjerne formuesskatten hvis man skal legge opp til det tempoet.

Høyre derimot kutter 3 mrd. kr i formuesskatten i sitt budsjett og er således bedre i rute med å fjerne den i løpet av en periode.

Min hypotese er at de tror på dette når de sier at de vil fjerne den, og at de vil klare å prioritere det. Men det skal bli spesielt og spennende å se hvordan de skal finne penger til å gjøre det.

En fjerning av formuesskatten innebærer ikke bare at det blir mindre penger i felleskassen til å betale for skoler, omsorg og veier, men det er oppskriften på å gjeninnføre nullskatt- eller minimumsskattytere i Norge. Jeg ser i dagens aviser at det igjen er oppslag om at Høyre, som det største opposisjonspartiet – i hvert fall på meningsmålingene per nå – ikke klarer å svare på hvordan de skal finne oppskriften på hvordan de rikeste også skal bidra over skatteseddelen neste år. Det er nesten så man ikke tror det man ser, når Høyre, som liker å være et næringslivsparti, nå spør finansministeren om hvordan de skal innføre nye skatter for næringslivet, enten det er skjermingsfradrag eller økt utbyttebeskatning, altså næringsfiendtlige forslag, som vil bidra til sterke innlåsingeffekter i kapitalen for næringslivet. Når Dagens Næringsliv skriver om sånt, skjønner jeg at det har gjort inntrykk på representantene fra Høyre – hvordan fjerning av formuesskatten vil slå ut.

Det å fjerne den skatten er også oppskriften på økte forskjeller i Norge. Det er noe unorsk over det. I Norge verdsetter vi, det er en egen norsk verdi, at det er små forskjeller mellom folk. I Norge er det en verdi, nærmest en selvfølge, at alle må bidra. Jeg synes derfor det er helt urimelig at vi kan risikere å få en lang rekke nye folk som betaler null eller lite skatt, og at mer enn 150 av de 1 000 rikeste i Norge vil betale mindre skatt enn en industriarbeider ved fjerning av skatten. Jeg tror også at folk synes det er urettferdig når f.eks. Høyre i sitt alternative budsjett for 2012 gir dem – med formuesskatten innbakt – med de høyeste

inntektene 40 ganger så mye skatteutt som vanlige folk, og at småbarnsforeldre og andre får regningen i form av økte barnehagepriser og økte avgifter.

Formuesskatten er bare én av skattene høyresiden har lovt de skal fjerne. Fremskrittspartiet har gjennom budsjettbehandlingen og oppslag i medier og annet bekreftet at det er oppimot 100 mrd. kr de har som mål å redusere norske skatter og avgifter med, mens Høyre har begrenset seg til 25 mrd. kr. Med budsjettforslagene og innstillingen vi diskuterer i dag, er de begge i rute for å nå dette målet. Hva resultatet blir, er ikke sikkert. Det vil avhenge av styrkeforholdet partiene imellom – hvis de skulle vinne valget.

I et Europa som bygger ned velferden, og hvor man for første gang siden annen verdenskrig er i en situasjon hvor neste generasjon ikke får det bedre enn den forrige, bygger vi ut velferden i Norge. Det har vi kunnet fordi vi har valgt å prioritere de store pengene til de riktige oppgavene og si nei til skatteutt. Derfor rangerer også flere internasjonale forskningsstiftelser Norge som det beste landet når det gjelder velstand, i tillegg til næringsutvikling.

Jeg har nevnt en rekke av hovedsatsingene i budsjettforslaget fra regjeringen, som ble presentert tidligere i høst, og som selvfølgelig får støtte fra de rød-grønne partiene. Mange av forslagene får også bred tilslutning her i stortingsalen, også utover regjeringspartiene. Det er jeg veldig glad for.

Men regjeringspartiene har også gjort et godt budsjettforslag enda litt bedre gjennom enkelte endringer under behandlingen her i Stortinget. Jeg hører det er noen som sier at vi ikke lytter til hva som blir sagt og hørt, og hva folk mener om budsjettforslaget. Det gjør jeg med aller største alvor. Men det er ikke rimelig å si at man kan gjøre store endringer etter å ha jobbet såpass lenge med budsjettforslaget og har flertall for en politikk to valg på rad. Men noen endringer har vi likevel gjort. Vi har bl.a. reversert et kutt på såkalte behandlingsreiser til utlandet, vi har gitt Sjømannskirken mer penger til å styrke sitt arbeid med barn i utlandet, og aktivitetsstøtten til ulike forsvarsrelaterte organisasjoner skal styrkes.

Jeg bare vil kort gjøre oppmerksom på at det er en trykkfeil i flertallsmerknaden under Helsedepartementets rammeområde, hvor riktig nettoramme skal være 145 155 570 000 kr – for øvrig et ganske friskt tall, som kanskje sier noe om hvordan det satses også på helseområdet her i Norge. Det er et tall man egentlig ikke forstår, men alle forstår at dette er ekstremt store penger. For å ta ett lite eksempel: Det er altså 75 pst. av det som Fremskrittspartiet sier de skal kutte skatter og avgifter med – som da er to tredeler av helsebudsjettet.

Avslutningsvis: Det blir stadig tydeligere at neste års valg igjen blir et retningsvalg. En samlet opposisjon er uenig om veldig mye: bruken av oljepenger, handlingsregelen, klima, bistand – tauet dras i ulike retninger – ja, det aller meste. Med unntak av kanskje Kristelig Folkeparti er de enige om to forhold: De vil bruke et eventuelt nytt flertall til å kutte norske skatter og avgifter, og de ønsker å bytte ut den sittende regjering med et annet alternativ. Hva dette alternativet innebærer, er fortsatt uklart, men vi

ser konturene ut fra debattene, ut fra de ulike partienes utkast til partiprogram, de alternative budsjettene og innstillingen som diskuteres i dag. For første gang skal vi kanskje neste år få et oppgjør mellom en rød-grønn regjering, som har vist at de kan styre Norge trygt gjennom mange år, og et regjeringsalternativ som innebærer at et stort parti til høyre for Høyre skal ha betydelig innflytelse på hva regjeringen skal gjøre, og hvilke partier regjeringen skal utgå fra. Makten i Norge vil altså for første gang ligge til høyre for Høyre. Det vil jeg advare mot.

Når jeg mener at innstillingen viser at landet er tjent med en rød-grønn regjering, betyr det ikke – jeg gjentar: ikke – at jeg mener, at regjeringen mener, tror jeg, og at stortingsflertallet mener at alle problemer er løst etter åtte år med rød-grønt styre. Det betyr ikke at alt er perfekt i Norge, det er det ikke. Men vi kan se velgerne i øynene, også gjennom det budsjettforslaget og den innstillingen vi diskuterer i dag, ved at Norge går i riktig retning, at vi skal ta Norge videre langs det sporet. Når opposisjonen spør hva som er mulig for oss å gjøre den neste fireårsperioden som vi ikke har klart å gjøre på de årene vi har styrt, vitner det etter min mening om manglende forståelse for hvordan man bygger et samfunn. Samfunnet er ikke en statisk størrelse, men noe som beveger seg hele tiden. Da trenger vi en regjering som er villig til å diskutere nye problemer på nytt, og ikke kommer med gamle løsninger innpakket i nytt papir. Vi trenger en regjering som tar samfunnet i den retningen vi har bygd det ut de siste årene. Det skal vi gjøre gjennom å skape mer rettferdighet i Norge, gjennom å bidra til mer vekst, mer fellesskap, bekjempe sosial ulikhet, og rette opp manglene som alle ser i eldreomsorgen, i helse, i boligmarkedet, i samferdsel. Vi skal investere de store pengene i framtiden, i kunnskap og i arbeid. Vi har store ambisjoner på vegne av landet, og da må alle bidra. Det er kanskje den skarpeste skillelinjen som går gjennom denne innstillingen, at ikke alle er enig i at det må være en kjøreregulering vi alle kan enes om. Med dette anbefaler jeg innstillingen i sin helhet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:21:08]: Arbeiderpartiet er generelt veldig opptatt av å gi inntrykk av at det kun er de som kan føre en ansvarlig økonomisk politikk. Samtidig ser vi når vi utfordrer regjeringen på detaljene, at det er mye som er svært uansvarlig – i hvert fall etter Fremskrittspartiets synspunkt.

I et av budsjettspørsmålene som Fremskrittspartiet stilte til regjeringen – budsjettspørsmål nr. 705 – spør vi hvor mye vi låner ut oljeformuen vår til. Når vi f.eks. låner ut penger til Danmark, betaler de 1 pst. rente på lån av vår oljeformue. Når vi skal bygge bomveier i dette landet – som regjeringen legger til grunn for stort sett alle veiprojekt – reiser vi ut av Norge for å låne penger. Da sier regjeringen at vi i snitt betaler 2,23 pst. rente. Så vi låner ut de pengene vi allerede har tjent, til 1 pst. rente, og så låner vi hjem igjen pengene fra andre til 2,23 pst. rente. Enhver bedrift, enhver bank som driver sånn, vil se at de fort tapte penger.

Klarer regjeringen å se at dette ikke er ansvarlig økonomisk politikk, å låne ut billig og låne hjem dyrt?

Torgeir Micaelsen (A) [10:22:12]: Ja, det klarer i hvert fall jeg, og jeg er helt sikker på at regjeringen gjør det, for vi forstår at det å styre et land er annerledes enn å styre en bank eller en enkeltbedrift. I Norge er det slik at vi har litt for mye penger som kommer opp av bakken i form av olje og gass, på litt for kort tid. Derfor har partiene på Stortinget, bortsett fra Fremskrittspartiet, bestemt seg for at vi skal ha en regel for hvordan vi skal gjøre dette.

Jeg skjønner at dette er et vanskelig spørsmål for representanten Solvik-Olsen, som er dundrende uenig med Høyre i saken. De er altså på et nivå der de for så vidt er enige om hva de skal gi i julepresang, men ikke hvor mye de skal gi i form av oljepenger til norsk økonomi. Grunnen til at vi låner ut penger til andre land, er ikke fordi vi synes det er mer fornuftig enn å bygge veier. Det er rett og slett fordi vi har bestemt at hvis vi bruker for mye penger i norsk økonomi, går det over styr – vi kan sette renter og arbeidsplasser i fare – og at det å putte penger i f.eks. danske obligasjoner, er en plassering som gjør at vi får penger tilbake, mens bompengeselskaper bidrar til å finansiere veier.

Presidenten: Neste replikant er representanten Christian Tybring-Gjedde.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:23:22]: President, jeg vil gjerne overta den replikken.

Presidenten: Det kan ikke representanten Ketil Solvik-Olsen gjøre. Når representanten Tybring-Gjedde har bedt om ordet, så er det eventuelt han som må trekke seg fra talerlisten, den kan ikke overtas av en annen representant.

Tybring-Gjedde ønsker ikke ordet. Dermed går annen replikk til representanten Ketil Solvik-Olsen.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:23:41]: Takk, det går an å gjøre det enkelt. Det som jeg tar ut fra svaret her, er at Norge har så mye penger at det faktisk er fornuftig for norsk økonomi å låne pengene ut billig og heller snu oss rundt og låne pengene hjem igjen dyrt når vi skal bygge bompengeprojekt. Jeg kan ikke se at det å være rik betyr at du skal sløse vekk pengene og faktisk tape penger i bankmarkedet. Det er jo det denne regjeringen gjør.

Når vi har en oljeformue, burde vi i alle fall la bompengeselskapene få lov til å låne penger fra oljefondet til den renten som Danmark får. I stedet er det altså sånn at når du bygger en bompengevei – og det gjelder jo stort sett de fleste veiene som denne regjeringen bygger – så tvinges du til å gå til privatmarkedet og låne penger. Veldig mange går til Kommunalbanken, men Kommunalbanken funder seg jo 97 pst. i utlandet, og dermed betyr det at presset i norsk økonomi blir akkurat det samme om du tar hjem egne oljepenger, eller om du går til City of London og tar hjem penger fra dem. Presset i norsk økonomi blir det samme, fordi du tilfører utenlandsk valuta i begge tilfellene. Forskjellen er at det som regjeringen gjør, er å sørge for at en eller annen bankmann i City of London eller et annet finansmarked sitter og tjener penger på dette, i stedet for at vi bruker vår egen oljeformue som vi har skapt, til å bygge

de veiene som gir en positiv avkastning for dette landet. Vi har altså sett at du får tre og en halv krone for hver krone du investerer hvis du bygger hovedveier i Norge. Det er en god investering.

Torgeir Micaelsen (A) [10:25:01]: For det første mener jeg – og ikke bare jeg – at det er et faktum at det bygges jernbaner og veier i en helt annen takt enn det har vært gjort tidligere. Det har vi gjort fordi vi har turt å bruke penger på det over statsbudsjettet. Så har vi i tillegg sagt at det er full anledning for de lokalpolitikkerne som ønsker det, å bygge veier enda raskere gjennom bompengeselskaper eller bomringer. Forskjellen på det Solvik-Olsen foreslår, og det jeg foreslår, det er at jeg erkjenner at når du setter i gang økt aktivitet i økonomien, f.eks. gjennom det at bompengeselskaper kan låne penger, fører det til økt aktivitet, og dermed må man også trekke inn kjøpekraft. Og mens jeg er ærlig nok til å si at de selskapene må ha egne inntekter i form av bompenger, sier Solvik-Olsen at de pengene kan du få fra oljefondet. Det synes jeg er uansvarlig, og det er ikke en politikk jeg vil støtte. Det er for øvrig også veldig mange som låner penger til å betale for investeringer i Norge – kommuner, bedrifter og privatpersoner gjør det. Så det blir veldig interessant å se hva Solvik-Olsens rekke her egentlig betyr.

Gunnar Gundersen (H) [10:26:17]: Jeg er rimelig sikker på at vi kommer til å ta skattedebatten utover hele dagen, så jeg har mer lyst til å dra oppmerksomheten over til det som representanten Micaelsen presenterer som en suksesshistorie, utviklingen i arbeidsmarkedet. For faktum er jo at SSBs tall viser at sysselsettingsraten i Norge i tredje kvartal i år er lavere enn den var under Bondevik II-regjeringen i 2005.

Vi ser også at andelen funksjonshemmede som er i arbeidsmarkedet, har falt dramatisk. I tillegg har vi sett i hele år at arbeidskonfliktene i arbeidsmarkedet har eksplodert. Det er en side ved den rød-grønne politikken som Micaelsen sjelden snakker om, og jeg lurer derfor på om ikke Micaelsen er enig i at det også på det trengs nye ideer og bedre løsninger.

Torgeir Micaelsen (A) [10:27:18]: Jeg tror det må være første gang representanten Gundersen ikke spør meg om skatt i et replikkordskifte i finansdebatten, det sier vel litt om hvor på hæla Høyre er i skattedebatten om dagen.

Jeg er enig i at det også er en del urovekkende trekk i det norske arbeidsmarkedet. Det er ingen tvil om at det at vi har fått mange titusener nye arbeidstakere fra de østeuropeiske landene, som kommer til Norge for å søke jobb og bidra til det norske samfunnet, også setter en del av de norske, tradisjonelle måtene å tenke arbeidsliv på under press, dels fordi det er folk som er villig til å jobbe for mindre penger enn det mange i Norge er, dels også fordi det er en del kulturelle trekk som gjør at det blir annerledes. Jeg er også urolig for at det er for få funksjonshemmede som kommer inn på arbeidsmarkedet. Jeg erkjenner det, men jeg skjønner ikke hvorfor vi skal prøve de gammel-dage, umoderne løsningene som vi har testet før i arbeids-

livspolitikken, som Høyre nå foreslår. Økt bruk av midlertidige ansettelser er helt klart et feil steg å ta. Jeg synes det er rart at Høyre nå ikke erkjenner dette, når de også har erkjent at skattepolitikken er litt umoderne.

Jan Tore Sanner (H) [10:28:33]: Jeg er litt i tvil om jeg hørte riktig, nemlig at representanten Torgeir Micaelsen tillegger utenlandsk arbeidskraft skylden for at det er færre funksjonshemmede som er i arbeid i Norge – det er en ganske sterk påstand.

Torgeir Micaelsen (A) [10:28:50]: Det var ikke det jeg sa.

Jan Tore Sanner (H) [10:28:52]: Nei, jeg håper at det var feil. Fordi det spørsmålet som representanten Torgeir Micaelsen fikk, var knyttet til at sysselsettingen blant funksjonshemmede i dag er lavere enn det den var da Bondevik II-regjeringen gikk av. Sysselsettingen blant funksjonshemmede har gått kraftig ned i løpet av de siste årene. Ser vi på unge uføre, steg andelen med hele 10 pst. bare i fjor.

Viser ikke dette egentlig en regjering uten gjennomføringskraft? Man snakker om at man har en del ideer om hva man skal gjøre, men resultatene taler jo for seg, nemlig at sysselsettingen blant funksjonshemmede går kraftig ned.

Torgeir Micaelsen (A) [10:29:37]: Jeg mente ikke å antyde at det er utenlandske arbeideres skyld at det er for få funksjonshemmede i jobb i Norge, men jeg synes bare det er litt vanskelig å forstå at det ikke går an å erkjenne at vi har svært gode resultater på arbeidslivsområdet. Langt flere er nå i jobb enn i 2005. Så erkjenner jeg at det er utfordringer, at det er for mange med funksjonshemninger, unge uføre, som er på utsiden av arbeidsmarkedet. Men det jeg ikke forstår, er: Når Høyre snakker om at de skal gjøre ting på en ny måte, hvorfor resirkuleres da alle de gamle forslagene på arbeidslivsområdet? Hvorfor kan ikke høyrepartiene isteden støtte regjeringens arbeid med jobbstrategi, med ny, forsterket ungdomsgaranti som skal hjelpe ungdom inn på arbeidsmarkedet, og en lang rekke andre forslag? Jeg har ingen tro på at flere av dem som er på utsiden av arbeidsmarkedet, skal komme inn på arbeidsmarkedet og delta i det norske samfunnet gjennom at man gjør arbeidslivet mer usikkert.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:30:49]: Hvis vi da har fått avklart at det ikke er de utenlandske arbeidstakernes skyld, er det kanskje noe med regjeringen, men det hørte jeg ikke noe om i svaret.

Spørsmålet mitt går på det Micaelsen inviterte til, nemlig å se litt videre. Hva skal vi gjøre med et samfunn i endring? Hva skal vi se på for å få et enda bedre samfunn? Jeg er helt enig i at mye er bra. Etter Kristelig Folkepartis mening er et velferdssamfunn mye mer enn en velferdsstat. Derfor er det urovekkende for oss hvordan denne regjeringen systematisk har nedbygd samarbeidet mellom det offentlige og de frivillige organisasjonene som driver innenfor helse- og sosialomsorgen i vårt land. Verdien av dette har åpenbart ikke gått opp for regjeringen. Mitt spørsmål

er da: Hvorfor setter man ned enda et utvalg for å sørge for at det samarbeidet som skal være mellom frivilligheten og det offentlige, kommer på skinner?

Torgeir Micaelsen (A) [10:31:52]: Først skal jeg bare si til representanten Syversen at jeg er helt enig i at samfunnet bygger på langt mer enn en omfattende velferdsstat. Den bygger på trygge oppvekstvilkår i familien og i lokalsamfunnet. De frivillige organisasjonene kan også spille en svært viktig rolle i dette. Derfor er det ikke riktig etter min mening at regjeringen nedprioriterer arbeidet med at frivillige og andre private ideelle kan bidra i helsevesenet. For eksempel i rusomsorgen er det fortsatt et stort innslag av nettopp dette, men vi ser at det er krevende, at det er utfordrende. Derfor har man nå satt i gang en ny gjennomgang for å se på kvaliteten og på hvordan samhandlingen mellom staten og de private ideelle kan gjøres. Men jeg vil også legge til: Det kan ikke være slik at man innenfor f.eks. rusomsorgen har en forkjøringsrett selv om man er privat ideell, når vi ser at vi dessverre ikke får god nok kvalitet verken i offentlig sektor eller i en del av de private ideelle. Derfor bør dette gjennomgås på en grundig måte.

Borghild Tenden (V) [10:33:01]: Når jeg hører på representanten Micaelsen, er alt såre vel. Det er nærmest ikke én ting som kan gjøres mer optimalt og bedre enn det den sittende regjering gjør, bortsett fra behandlingsreisene og litt til Sjømannskirken. Jeg og Venstre er av den oppfatning at det er mye som er bra, i motsetning til det Micaelsen beskyldte Venstre for i sitt innlegg, nemlig svartmaling. Men en rekke ting kan gjøres mer optimalt, bl.a. innenfor skattesystemet, så mitt spørsmål er: Hvorfor vil ikke regjeringen og Arbeiderpartiet i større grad bruke skattesystemet til å stimulere til innovasjon, til forskning og ikke minst til miljøvennlig atferd? I dag skjer faktisk det motsatte, ifølge regjeringens egne tall. Det gis miljøfiendtlige skattesubsidier på til sammen 6 mrd. kr, ifølge tabell 6.4 i nasjonalbudsjettet for 2013.

Torgeir Micaelsen (A) [10:34:02]: Jeg deler representanten Tendens og Venstres syn på at vi i enda større grad enn i dag kan bidra til en grønn skatteveksling der vi stimulerer til miljøvennlig atferd, men da må vi også tørre å sette en pris på at forurenser skal betale. Men jeg deler nok ikke representanten Tendens og Venstres syn på at veldig mye av dette skal gjøres også innenfor skattesystemet. Jeg må bare si at jeg er overrasket når jeg leser Venstres alternative budsjett og innstillingen, hvor de nå har gått seg fullstendig vill i en rekke skatteforslag. Det er tre tettskrevne sider med alle mulige varianter av at skatt skal løse alle problemer i det norske samfunnet, etter min mening. Venstre går også ganske langt i en del av skattekuttene, men de redder seg inn gjennom å saldere budsjettene sine med kraftig økning i en del miljøavgifter, som jeg tror vanlige folk vil få sjokk over hvis de får dem presentert. Jeg tror kanskje at representanten Tenden istedenfor å diskutere dette med meg, som langt på vei er enig i en del av intensjonene, burde ta opp dette med Solvik-Olsen, Siv Jensen og en del andre hun har tenkt å samarbeide med i regjering.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:35:34]: Fremskrittspartiet har lagt fram et godt alternativt statsbudsjett, som legger vekt på trygghet, frihet og handlekraft. Vi viser at en med det enorme økonomiske handlingsrommet som staten Norge har, kan bruke pengene på en litt bedre måte og gi bedre tjenester og en bedre hverdag for folk flest.

Fremskrittspartiet vil bruke handlingsrommet i norsk økonomi til å redusere skattenivået og redusere byråkratiet. Vi vil stimulere til større investeringer i næringslivet og større investeringer i infrastruktur. Vi vil føre en ansvarlig økonomisk politikk med større respekt for skattebetalerne penger enn det regjeringen framviser. Resultatene av våre forslag vil være at en øker vekstevnen i økonomien, en trygger velferden, og en trygger arbeidsplasser.

Statistisk sentralbyrå har gjort beregninger av vårt budsjett i år. De viser at vår politikk er positiv for landet. Vi mener at regjeringen ikke har forstått hva som skaper verdier, når den reiser utenlands og skryter av høye skatter og et stort offentlig byråkrati. En skaper en falsk trygghet når en skyver handlingsregelen framfor seg framfor å diskutere hva skattebetalerne penger brukes til. Det vil gi store problemer når en har feil årsak–konsekvens-analyse i forhold til den situasjonen Norge har. Vi har hatt det veldig bra, men primært, sier SSB, skyldes det store investeringer i oljesektoren. Hvis vi ikke forstår den sammenhengen, er vi ikke i stand til å gjøre noe den dagen oljeprisene kanskje går ned. Der gjør regjeringen en fatal feil.

Våre hovedprioriteringer er å øke arbeidslysten, belønne innsats og la folk få leve av sin egen inntekt. Det vil stimulere næringsinvesteringer og kunnskap. Vi vil bruke arbeidskraften bedre ved at vi bygger infrastruktur for å fjerne køer på veier og i helsevesenet. Vi vil få folk i arbeid framfor å la dem stå i helsekø og gå på trygd, og få unge inn i arbeidslivet framfor å ha dem på Nav. Vi satser på trygghet, sikkerhet og beredskap. Vi tar bedre vare på dem som har bygd landet gjennom å redusere skatten for pensjonister, redusere avkortningen for gifte pensjonister og iverksette arbeidet med å fjerne kildeskatten.

Vårt budsjett følger opp det forslaget til et nytt og bedre ankerfeste for den økonomiske politikken som vi har fremmet. Vi ønsker å skille mellom statens forbruk og statens investeringer. Vi vil begrense veksten i offentlig sektor. Samtidig vil vi framskynde samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer.

Regjeringens forslag til statsbudsjett har rekordhøye 1 065 mrd. kr i utgifter. Vi savner klarere prioriteringer med så mye penger. Vi kan ha større handlekraft og mer respekt for at en forvalter skattebetalerne penger.

I det Fremskrittspartiet foreslår, kutter vi statens utgiftsside med 18 mrd. kr. Vi reduserer skatter og avgifter med 23 mrd. kr og omprioriterer fra byråkrati til tjenester, fra forbruk til investeringer. Så balanserer vi budsjettet med 5 mrd. kr mer enn det regjeringen foreslår. Her ber jeg finansministeren høre etter, for han har skrevet en rekke kronikker i landets aviser de siste dagene der han later som om vi ikke erkjenner det. Jo, jeg sier det åpent og ærlig: Vi bruker 5 milliarder oljekroner mer enn det regjeringen

gjør. Det er vi stolte av, for det vil bedre vekstevnen i norsk økonomi og gjøre at våre barn og barnebarn får det bedre enn om vi sparer de pengene til lav rente i utlandet.

Vi oppretter i tillegg to investeringsselskaper for vei og jernbane etter den modellen som finansministeren selv foreslo i Aftenposten for fire år siden. De selskapene tilfører vi 15 mrd. kr i egenkapital, akkurat som regjeringen tilfører penger til Husbanken, til Petoro, til Statkraft, til Statnett og andre. Pengene vil disse selskapene kunne investere i bedre veier og bedre jernbane, under forutsetning av at de er samfunnsøkonomisk lønnsomme, altså at de gir en avkastning bedre enn det oljefondet får av å låne pengene sine ut til Danmark. Vi antar at ca. 5 mrd. kr av dette vil bli investert i 2013. Vi skjuler ikke disse tallene, finansminister, så du bør slutte å lyve i dine kronikker.

Statistisk sentralbyrå har beregnet at selv om vi bruker 10 mrd. kr totalt mer fra oljefondet inn i norsk økonomi, er konsekvensene for norsk økonomi et høyere BNP, høyere sysselsetting og lavere arbeidsledighet, men også lavere inflasjon og lavere rente. Alt det anser jeg for å være en positiv utvikling for norsk økonomi. Det viser at handlingsregelen og den krittstreken regjeringen har tegnet, ikke er det optimale mål for å få en best mulig velferd og en best mulig situasjon i dette landet. Vi kan bruke pengene litt annerledes, og det kan faktisk gå bedre enn det regjeringen vil. Men det handler om å fjerne noen ideologiske og pragmatiske sperrer som denne regjeringen har lagt på seg selv.

Regjeringen tror samfunnet skal endres gjennom forbud, økte avgifter og strenge restriksjoner og flere lover. Vi tror på positive endringer. Vi vil stimulere folks atferd gjennom positive skattelettelse.

I denne debatten har Arbeiderpartiet allerede forsøkt å si at alle skattelettelse er skattelettelse til de rike. Ja vel:

- Fremskrittspartiet øker minstepensjonen på inntektene med 20 000 kr. Det gir 5 600 kr i skattelettelse til hver person, uavhengig av om du tjener 250 000 kr eller 250 mill. kr. Men i regjeringens verden er altså en som tjener 250 000 kr, blant de rike.
- Vi fjerner formuesskatten for 100 000 personer ved å øke minstepensjonen til 1 mill. kr. Så minstepensjonister med nedbetalt bolig er blant de rike i dette samfunnet, sier regjeringen.
- Vi øker frikortgrensen fra 40 000 kr til 60 000 kr for å stimulere studenter til å jobbe litt mer i feriene. Så er du student, er du blant de rike.
- Vi øker skattefradraget for pensjonister, sånn at de pensjonistene som har pensjon på 200 000 kr, får 4 400 kr i skattelettelse. Men da er de åpenbart blant de rike.
- Vi vil at investeringer på enøk og bevaring av kulturminner blir skrevet av på skatten. Så gjør du energisparing, eller tar du vare på dine gamle bygg, er du også blant de rike.
- Vi vil gi skattefradrag for treningskort og kollektivkort betalt av arbeidsgiver. Dette har viktige effekter på folkehelsen og for køene inn til byene. Vi kan fjerne problemer på mange områder. Men da er du altså blant de rike, sier regjeringen.

- Vi fjerner arveavgiften. Hvis du arver fra dine foreldre, er du blant de rike.

Vi er uenig i dette. Vi tror disse skattelettelsene målrettet inn på vanlige folk for å bedre hverdagen deres og for å bedre muligheten til å leve av egen inntekt, er positive. Det å begynne en debatt hvor en later som at enhver skattelettelse automatisk går til dem som er aller rikest i dette samfunnet, er fullstendig feilslått.

I tillegg er det viktig å stimulere næringslivet til å investere mer. Det er viktig at vi skaper verdier før en fordeles verdier. Vi bedrer avskrivningssatsene for maskiner og skip. Det er litt rart at denne regjeringen advarer mot å ha for lave avskrivningsregler, for da kan du få overinvesteringer på ulike sektorer, f.eks. i miljøteknologi og fornybar energi. Mens en i oljenæringen avskriver en oljeplattform på 6 år, må en vindmølle bli avskrevet på 16–17 år. Det er ikke rart en har et enormt tempo i investeringene på olje, mens det henger igjen litt på en del av industrisiden.

Vi oppretter flere sårkornfond for å stimulere til nyskaping. Vi oppretter flere satsinger på næringsrettet forskning innenfor grønn teknologi, miljøvennlig energiteknologi, bruk av gass og petroleumsrettet forskning. Vi gjør tiltak for å redusere grensehandelen for å styrke norske dagligvarers konkurransevne. Men i tillegg ønsker vi at det blir gjort endringer når det gjelder rammebetingelser, sånn at f.eks. norske industribedrifter som vil satse på bruk av gass i Norge, faktisk kan investere i Norge istedenfor å bli sendt til Qatar.

Vi tror at vår politikk har en virkning. Vi tror at det er bedre at folk går på jobb enn at de står i sykehuskø. Vi tror at det er bedre at de går på jobb enn at de blir en klient hos Nav. Derfor bevilger vi 1,5 mrd. kr mer til økt pasientbehandling ved norske sykehus, både de offentlige og de private, men vi kjøper også tjenester i utlandet. Vi øker bevilgningene til rehabilitering, til psykiatri og rusomsorg. Vi fjerner arbeidsgiveravgiften for lærlinger. Vi styrker jobbstrategien i Nav med 600 mill. kr, tiltak for arbeidssøkere med 450 mill. kr. Varig tilrettelagt arbeid styrker vi med 229 mill. kr, arbeidsavklaringspenger med 300 mill. kr.

Alt dette gjør vi fordi vi ønsker å oppnå et mål, nemlig at færre går på dagpenger, færre mottar sykepenger. Det betyr at når vi har flere folk i jobb, vil de betale mer i skatt. De slipper samtidig å motta trygdeytelser fra det offentlige. Så vi nedjusterer bevilgningene til sykelønn og dagpenger. Og la meg understreke for dem i Arbeiderpartiet som har litt vanskelig for å forstå det: Vi reduserer ikke ytelsene, men vi gjør det mulig heller å gå på jobb enn å være avhengig av overføringer fra staten. Derfor kan vi nedjustere bevilgningene, fordi færre tar imot ytelse. Regjeringen tror visst ikke at sånne sammenhenger fins, når vi ser på utspill fra de rød-grønne de siste dagene. Det forklarer i så fall hvorfor sykehusene kontinuerlig underfinansieres, for regjeringen tror rett og slett ikke at mer penger gir bedre resultat.

Boligpolitikk er viktig. Regjeringen har ført en restriktiv arealpolitikk. De innskjerper muligheten til å finansiere boliger i det private markedet, og de innfører tekniske krav som fordyrer boligene. Fremskrittspartiet vil liberalisere arealpolitikken og gi kommunene større handlingsrom.

Men vi gjør også grep som gjør at boligmarkedet kommer bedre i balanse.

Spesielt innenfor studentboliger kan Stortinget gjøre aktive grep. Regjeringen har snakket om at det burde bli bygd 2 000 studentboliger, men kanskje neste år. Fremskrittspartiet foreslår det i dette årets budsjett. Det vil hjelpe studentene, og det vil hjelpe med balansen i boligmarkedet.

Vi vil bygge ut infrastruktur, sånn at bolig- og jobbmarkedene knyttes bedre sammen og man reduserer pendlertiden. Derfor satser vi på kollektivtrafikk og intercitytog. Vi unnlater å ta utbytte fra NSB, og vi satser på nærskipfart. Vi bruker 900 mill. kr mer til kollektivselskapene, så de kan bygge opp materiell og sette opp flere ruter, og vi foreslår at arbeidsgiverfinansiert kollektivkort skal være skattefritt fra 1. juli. Regjeringen har selv anslått at 175 000 av dagens bilister da vil reise kollektivt, ikke fordi de piskes til det gjennom forbud mot parkering og økte bompenger og sånt, men fordi de får en økonomisk stimulans. Det vil bety enormt mye for å bli kvitt de køene som er inn og ut av de store byene i Norge i dag.

Vi oppretter et statlig investeringselskap for å bygge ut jernbane, primært intercity. Reduserer du pendlertiden, vil det være mer attraktivt for folk i østlandsområdet å bosette seg i Hamar, Skien og Halden og områdene imellom. Men så lenge vi har dagens finansieringsmetode, kommer ikke dette prosjektet til å bli realisert på mange tiår. Vi må få realisert det i løpet av ti år.

Så satser vi mye på vei. Regjeringen skal ha ros for at de har økt bevilgningene – det stikker vi ikke under stol. Men det er meningsløst når en del av denne finansieringen kommer ved at en skal bruke bompenger, der en altså låner penger dyrt i utlandet istedenfor å bruke av den oljeformuen som vi allerede har, men som vi i dag låner billig til utlandet.

Det er en økonomisk kostnad for våre barn at vi utsetter veiprojekter som alle er enige om at burde bli bygd. Regjeringen har selv gitt tall som viser at hvis vi hadde brukt penger på å bygge én kilometer vei i 1998 istedenfor at pengene ble spart i oljefondet, og tatt dem ut i dag for å bygge den samme kilometeren, hadde vi ikke fått én kilometer vei, vi hadde fått 0,74 kilometer. Det betyr at det å framskynde lønnsomme veiprojekter er ikke å stjele penger fra våre barn, men å gi dem bedre veier og samtidig la være å dytte ekstrakostnader over på våre barn, som dagens regjering gjør.

Så skryter regjeringen av at de bruker 100 mrd. kr mer i en tiårsperiode på veiinvesteringer enn det en la opp til tidligere. Det er veldig bra. Men det er ingen i denne sal som har protestert mot det. Problemet er bare at en har en handlingsregel som i utgangspunktet skulle gå til infrastruktur, forskning og rammebetingelser for næringslivet. I løpet av den samme tiårsperioden vil det innenfor handlingsregelen være tilgjengelig 1 644 mrd. kr ifølge regjeringen. Kun 100 av dem blir brukt til infrastruktur. Det burde regjeringen heller fokusert på. Det betyr at de er langt fra å oppfylle intensjonene med handlingsregelen som de selv gjennomførte.

Så har samferdselsministeren den siste helgen vært ute

og skrytt av at en bruker mer på veiinvesteringer enn forrige regjering. Ja, totalt har en brukt 27 mrd. kr mer på veiinvesteringer på åtte år enn det regjeringen Bondevik la opp til. Men i samme periode har en investert over 3 000 mrd. kr i utlandet. Da må en spørre: Hvor får en mest igjen for de pengene? Vi vil investere litt mer av dem på bedre veier i Norge.

Så er det en del tekniske ting med budsjettet som jeg vil påpeke – ikke fordi jeg bare skal glede statsministeren, som synes alt med tall og sånt er gledelig, men for å vise hvordan regjeringen er selvmotsigende i en del av de tingene de gjør. Regjeringen har f.eks. sjarmert miljøbevegelsen med å si at de oppretter et klimatiltsaksfond, som skal finansieres med obligasjonsrenter. Det de ikke sier, er at de i dette budsjettet fjerner Kulturminnefondet, som er finansiert akkurat på samme måten, og begrunnelsen for at de fjerner det, er at det ikke er en hensiktsmessig måte å finansiere kulturminnesatsing på. I fjor fjernet de Forskningsfondet med den samme begrunnelsen, at det å ha finansieringsmetoder gjennom fond som er basert på renteinntektene, er uforutsigbart. Men plutselig er det en glimrende måte å finansiere klimatiltsak på. For meg handler det om å lure noen til å tro at du satser, mens du i realiteten avspiser dem med småpenger.

Vi har også sett at Arbeiderpartiet i denne debatten begynner å slutte å snakke om hvor viktig handlingsregelen er fordi den angivelig gir oss en kontroll på økonomien. Handlingsregelen styrer hvor mye penger du offisielt kan bruke inn i statsbudsjettet, med et anslag på rundt 4 pst. Men den styrer *ikke* hvor mye oljepenger du kan ta fra oljefondet for å investere i oljenæringen, i vindkraftbransjen, i mye av det andre, så lenge det er statlige selskaper med statlige styrever. Så handlingsregelen legger begrensninger for hva Stortinget får lov til å prioritere av oljeformuen vår, men den legger ikke begrensninger hvis du bare har et statlig styre som gjør det i et statlig selskap. Jeg vil påstå at Stortinget bør stå over de statlige styrene i statlige selskaper når det gjelder å bruke penger.

Regjeringen skryter av at de bruker 26 mrd. kr mindre enn det handlingsregelen åpner for. Det betyr at selv om Fremskrittspartiet bruker 10 mrd. mer, ligger også vi godt innenfor handlingsregelen. Det bør regjeringen ta inn over seg når de kritiserer oss. Men det regjeringen ikke sier, er at Petoro får 28 mrd. kr til å investere på norsk sokkel. Så vi bruker altså mer oljepenger inn i norsk økonomi enn det handlingsregelen i utgangspunktet tillot, og det i en tid der det meste går bra i Norge. Det sier litt om en retorikk som ikke henger sammen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torgeir Micaelsen (A) [10:50:56]: Først: Det er riktig at Petoros investeringer ikke er innenfor handlingsregelen, på samme måte som norske boliginvesteringer gjort av privatpersoner – som f.eks. har økt kraftig – heller ikke er inne i handlingsregelen – og en del andre forhold.

Når det gjelder oljepengebruken til Fremskrittspartiet, er den langt høyere enn 10 mrd. Solvik-Olsen måtte jo ut og fossro allerede i helga, da SSB fastslo at de hadde glemt

en del poster, og at oljepengebruken i hvert fall var 8 mrd. høyere enn de selv hadde anslått. Men la nå det ligge.

Jeg vil spørre om formuesskatten. I mars måned i år fremmet Solvik-Olsen og et par andre fremskrittspartirepresentanter to forslag som i sum bidro til at all formuesskatt skulle fjernes fra 1. januar 2013. Formuesskatten er jo som kjent på ca. 15 mrd. kr, så det var et ganske betydelig forslag som ble fremmet i et enkelt representantforslag fra Stortingets talerstol. Men med det tempoet som det nå legges opp til i det alternative budsjettet, vil Solvik-Olsen bruke ca. 15 år på å fjerne formuesskatten. Kan Solvik-Olsen gi en forklaring på hvorfor et forslag på 15 mrd. kr som er fremmet i mars, ikke er med i det alternative budsjettet?

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:51:59]: Jeg synes det er interessant når det verste Arbeiderpartiet kan kritisere oss for, er at vi ikke fjerner skatter og avgifter raskt nok. Det sier litt om at budsjettet vårt er godt balansert.

Grunnen til at vi fremmet det forslaget i vår, var at det da kom signaler både fra Senterpartiet og Arbeiderpartiet om at en var villig til å se på formuesskatten. Da prøvde vi å sørge for at Stortinget tok del i den debatten og fremmet forslag som vi gjorde. Dessverre viste det seg jo at Navarsetes besøk ved Aass Bryggeri der hun lovet å fjerne formuesskatten på arbeidende kapital, kun var et utspill ment for media; det var ikke noe som var ment å behandles i Stortinget.

Når vi ikke fikk flertall for det, går vi tilbake til den planen vi alltid har hatt, og det er å fjerne formuesskatten gradvis og sørge for at ingen blir nullskatteyttere. Så der er jeg helt enig med Torgeir Micaelsen: Alle skal bidra inn i skattesystemet.

Når det gjelder Petoro, som representanten tok opp først, er det en viss forskjell på en boligkjøper og Petoro, for det er ingen boligkjøper som får lov til å bruke oljepenger når de investerer i bolig. Men Petoro bruker penger fra oljefondet. Vi tar fra oljeinntektenes kontantstrøm og snur pengene i døra, og det er en viss forskjell.

Torgeir Micaelsen (A) [10:53:03]: Det er jeg selvsagt enig i, men nå er det jo slik at både Petoro og en del andre investeringer på sokkelen er superlønnsomme investeringer som både jeg har glede av å berike det norske samfunnet med gjennom bevilgninger av oljepenger, og ikke minst Fremskrittspartiet har betydelig glede av når de blåser opp oljepengebruken i sine alternative budsjetter.

Jeg registrerer at Solvik-Olsen sier at han går tilbake til planen sin når han ikke får flertall for forslag han stiller i Stortinget, da gjelder liksom ikke forslagene lenger. Dette er jo en del av fremskrittspartikoden som jeg trodde var forbi, Solvik-Olsen skulle jo gjøre Fremskrittspartiet mer spiselig i den økonomiske politikken. Hva da med forslag som Solvik-Olsen og andre har fremmet om GTL-avgifter, eller 7. mars i år, da de foreslo å redusere prisene på drivstoff, eller at man skulle innføre et periodiserings-system i offentlig sektor i år, eller senest 11. juni, da man foreslo å ha skattefrihet for arbeidsgiverfinansiert månedskort – en rekke forslag som er med i det alternative bud-

sjettet, men ikke formuesskatten. Er ikke dette litt rart fra landets største opposisjonsparti?

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:54:09]: Jeg registrerte at Micaelsen sa at han var enig, og da lurer jeg på hvorfor han spør om det i utgangspunktet.

Så er det også litt rart at det å bruke mer oljepenger i oljesektoren er greit fordi det er så lønnsomt, men det skaper åpenbart det samme presset i norsk økonomi om man bruker dem på norsk sokkel, eller om man bruker dem i fastlandsøkonomien. Men hvorfor er det slik at vi aksepterer mer press i norsk økonomi så lenge staten tjener mer penger på det? Det er jo like uansvarlig om renten går opp, at staten blir den rike, mens det går ut over fattige. Så der er jeg helt uenig. Det vi må se på, er hvordan vi bruker disse pengene.

Når det gjelder formuesskatten, har vi aldri i noe statsbudsjett foreslått å fjerne den på ett år. Men da vi så muligheten for at vi kunne påvirke lite grann fra Stortinget ved at vi gjorde det Arbeiderpartiet og Senterpartiet ga inntrykk av i media, tok vi sjansen. Når Arbeiderpartiet og Senterpartiet likevel ikke følger opp, følger vi vår plan. Vår plan på GTL og på kollektivkort har hele tiden vært å fjerne det så fort som mulig. Derfor foreslo vi det, for det er i tråd med vår plan.

Geir-Ketil Hansen (SV) [10:55:22]: Fremskrittspartiet foreslår, som det blir sagt, i sitt budsjett å redusere skatter og avgifter i størrelsesordenen 23 mrd. kr. Beregningene viser at de som tjener minst og har de laveste inntektene, får minst i skattelette, og at de som har de største inntektene og de største formuene, får mest.

En del av denne skatteletten skal bl.a. finansieres med kutt i uførepensjonen i størrelsesordenen 2,3 mrd. kr. De som har så store helseplager at de ikke kan stå i jobb, skal altså være med og finansiere denne skatteletten. Mitt spørsmål til Solvik-Olsen er: Hvor i uførepensjonen er det Fremskrittspartiet vil kutte?

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:56:13]: Jeg må spørre om representanten har lest hva vi foreslår. For det første: Vi foreslår ikke skattelettelse til dem som har mest fra før. Vi fjerner minstefradraget, som kommer alle til gode. Vi gjør ingen endringer i toppskatten, som ville kommet dem som har mest fra før, til gode, hvis man regner med at de som har mest fra før, er dem som tjener rundt en halv million kroner.

Når det gjelder formuesskatten, vil alle som har formue i dag, få 1 400 kr i skattelettelse med oss. Det er altfor dårlig i forhold til bedriftseiere i Norge som gjerne sliter fordi de må ta utbytte fra sine selskaper for å betale formuesskatt til staten. Det er uheldig. Men det er 100 000 færre nordmenn som trenger å betale formuesskatt. Det er altså de som tjener minst. Vi begynner ikke å fjerne formuesskatten for dem som tjener mest.

Når det gjelder dagpenger og uføretrygd: Vi kutter ikke i satsene på uføretrygd, men som jeg nevnte i min tale, bevilger vi mange milliarder kroner til arbeidsmarkedstiltak og jobbtrening og den type ting. Vi tror selvsagt det betyr at

færre folk går arbeidsledige og dermed trenger uføretrygd og dagpenger.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [10:57:24]: Senterpartiet og regjeringa vil at den enkelte eldre skal ha eit reelt val om kor ein vil bu, òg når behov for omsorg og pleie melder seg. Det krev fleksibilitet og lokal kunnskap og kompetanse å fylgja opp, slik at den enkelte eldre som vil det, kan bu heime lengst mogleg, og at institusjonsplass er klar når det er behov for det.

Ein god kommuneøkonomi er her avgjerande. Regjeringa byggjer no ut, i lag med kommunane, ei fleksibel eldreomsorg, år for år.

Framstegspartiet vil ha ei statleg eldreomsorg. Den enkelte eldre skal etter visse medisinske kriterium utrustast med ein sjekk for kjøp av tenester. Solvik-Olsen talar for-akteleg om offentleg byråkrati. Kor mange årsverk av dei som i dag gjer ein uvurderleg innsats for eldre, vil han ha til tilsyn og kontroll?

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:58:32]: Jeg ønsker at flest mulig av dem som jobber med eldreomsorg, skal gi tjenester og omsorg til de eldre, og at færrest mulig skal flytte papir. Det betyr at vi må ta i bruk mer IKT i offentlig sektor. Når dagens regjering har sørget for at en f.eks. i Oslo-regionen må ha sykepleiere som står faks-vakt fordi informasjon fra sykehjem til eldresenter og sykehjem overføres på faks istedenfor digitalt, sier det litt om en regjering som ikke klarer å bruke teknologi godt nok, men som istedenfor lar omsorgshender bli satt til å være IT-hender.

Fremskrittspartiet øker altså kommunesatsingen på eldreomsorg med 1,2 mrd. kr. Totalt styrker vi kommuneøkonomien med 3,6 mrd. kr. Vi gir tilsagnsfullmakter som gjør at man kan bygge flere sykehjem enn det regjeringen legger opp til, og vi legger inn penger så vi også kan drifte dem.

Så er det riktig at vi har en statlig stykkprisfinansiering på dette. Men tjenestene skal fortsatt leveres lokalt av kommuner og av private aktører som oppfyller de krav som staten stiller. Så man vil fortsatt ha den lokale omsorgen med Fremskrittspartiet, men man sikrer at man unngår forskjellsbehandlingen mellom kommunene.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [10:59:48]: Representanten Solvik-Olsen startet sitt innlegg med å si at Fremskrittspartiets alternative budsjett er et godt budsjett – med fokus på trygghet, frihet og mer handlekraft.

Det er gode ord, men det er vektleggingen av disse som er avgjørende, for det er jo slik at frihet og trygghet på noen politikkområder kan trekke i hver sin retning. Innen alkoholpolitikk kan f.eks. trygghet og frihet trekke i hver sin retning. For Kristelig Folkeparti er det viktig med høye alkoholavgifter – ikke høye i seg selv, men høye fordi vi vet at det er med på å redusere forbruk og også skadevirkning for den enkelte, for familien og for samfunnet generelt.

Fremskrittspartiet har et annet syn. I budsjettet for 2013 kutter Fremskrittspartiet avgiftene på øl og vin med 14 pst., men man gjør det ikke på brennevin.

Mitt spørsmål er da: Ser man i alle fall når det gjelder

brennevin, at det har noe med skadevirkninger å gjøre, når man ikke kutter avgiften med 14 pst.?

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [11:00:53]: Som avholdsmann kan jeg ut fra mine egne observasjoner si at for mye inntak av alkohol kan gjøre noe med folks oppførsel utover kvelden. For mye alkohol kan også ha veldig sterke skadevirkninger for en person over tid, og det kan ødelegge familier. Derfor er det et veldig alvorlig område, som vi må gjøre noe med.

Men Fremskrittspartiet tror ikke nødvendigvis at høye priser gjør noe med misbruket. Det betyr at du fører konsumentene over til andre kanaler der de kjøper, spesielt gjelder det grensehandel og taxfree. Derfor har vi sagt at vi må redusere på noen av de avgiftene som gjør at folk i dag stimuleres til å reise over grensen istedenfor å handle i norske butikker. Men vi er veldig målrettet når vi da sier at vi vil redusere avgiftene på øl og vin, vi vil redusere dem på snus, men ikke på tobakk og sprit. Vi kan godt si at dette er et godt samarbeidsutgangspunkt for en ny borgerlig regjering som skal dra landet i en bedre retning.

Geir-Ketil Hansen (SV) [11:01:59]: Jeg ser i Fremskrittspartiets alternative budsjett at man foreslår å privatisere NRK. NRK skal ikke lenger være den kanalen den er, men den skal være kommersielt finansiert og privatisert.

Det kunne være fristende å spørre Solvik-Olsen om hvilke planer man har for NRK. Ser ikke Fremskrittspartiet at det er av stor verdi at vi har en stor ikke-kommersiell statskanal i Norge?

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [11:02:33]: For å være mer presis: Det Fremskrittspartiet foreslår, er å sette i gang en prosess der en ser på hvordan en kan privatisere deler av, eller hele, NRK og splitte det opp, gjerne i ulike selskap. Dette er for å ivareta kvalitetene NRK har, for det er veldig mye bra i NRK for både barn og for unge, for dem som er politisk interessert eller kulturinteressert, eller for dem som ønsker kommersielle program. Så det er viktig å ivareta de kvalitetene NRK leverer. Men Fremskrittspartiet tror at konkurranse i mediemarkedet styrker alle parter. Det å ha en aktør som er garantert sine inntekter gjennom lisens, uansett hva de leverer, tror vi er med på å svekke NRK i forhold til det potensialet de faktisk har. Det er utrolig mange flinke journalister – riktignok stemmer litt for mange av dem rødt, og det blir synlig i noen av reportasjene de lager – og totalt sett veldig mye bra fra NRK. Men vi tror at vi kan skape enda mer verdier, enda mer underholdning, enda mer samfunnsdebatt hvis NRK organiseres på en litt annen måte enn i dag. Det er ikke for å undergrave NRK, men det er for å styrke mangfoldet. Jeg synes også at når du har kanaler som TV 2, P4 og andre, så viser det at du kan levere på en annen måte enn med lisens.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Jan Tore Sanner (H) [11:04:06]: Sent i går kveld kom jeg hjem fra Brussel. Møter med andre europeiske politikere som sliter med gjelds- og jobbkrise, er en kraftig på-

minnelse om hvor privilegerte vi er i Norge. De fleste av oss har en jobb å gå til og velferdsordninger som fanger oss opp når vi har behov. Som nasjon har vi store naturressurser, et omstillingsdyktig næringsliv og penger på bok, som gir oss et godt utgangspunkt og store muligheter.

Samtidig kan man fort bli blind om man bare soler seg i glansen. Også i vårt velferdssamfunn er det mennesker som faller utenfor, som barn og unge som ikke lærer å lese og skrive skikkelig i grunnskolen og faller fra i videregående skole, unge mennesker som blir uføretrygdet i en alder da de burde være på vei inn i arbeidslivet, personer med rusproblemer eller psykiske helseutfordringer som blir stående i kø for å få hjelp eller aldri får den oppfølgingen de burde ha krav på.

Jeg tror ikke regjeringen mangler gode hensikter. Problemet er idétørke og manglende gjennomføringskraft. Skal vi sikre at alle barn lærer å lese, skrive og regne skikkelig, må man, som Høyre, prioritere det som er viktigst, nemlig gode lærere, og ikke, som de rød-grønne, alt mulig annet. Skal vi få ned antallet unge uføre, må man, som Høyre, våge å stille krav og legge bedre til rette, og ikke som de rød-grønne tro at Nav kan løse alt. Skal vi hjelpe mennesker med rusproblemer eller psykiske helseutfordringer, må vi, som Høyre, prioritere opp rusomsorgen og psykiatrien, ikke som de rød-grønne legge ned gode plasser som kunne hjulpet mange.

Ett statsbudsjett kan selvfølgelig ikke løse alle utfordringer. Men alle små og store tiltak må være del av en strategi for å løse utfordringer og skape muligheter. I Høyres alternative budsjett presenterer vi to hovedstrategier – en strategi for en velferd som virker, hvor flere kan få behandling raskere, hvor vi løfter de svakeste og hjelper flere fra trygd til arbeid og en strategi for kunnskap og konkurransekraft som kan skape og trygge norske arbeidsplasser og bygge Norge som kunnskapsnasjon.

I vårt alternative budsjett presenterer vi konkrete tiltak for å få ned de altfor lange helsekøene. Vi lyktes sist vi satt i regjering. Da gikk helsekøene ned. Med de rød-grønne har helsekøene gått opp. Vi setter av penger til kjøp av privat kapasitet, slik at 20 000 flere kan få behandling neste år.

Velferdssektoren er avhengig av varme hender og kompetente medarbeidere. I vårt alternative budsjett foreslår vi økte midler til kompetanseheving, slik at ufaglærte kan bli faglærte og flere generalister kan bli spesialister.

Rusomsorgen og psykiatrien blir nedprioritert under de rød-grønne. Vi opprettholder øremerkede midler for å trygge rusomsorgen, og vi øker bevilgningene for å sikre flere bedre hjelp.

Arbeid er velferd for den enkelte, og arbeid skaper velferd for fellesskapet. Siden 2008 har sysselsettingen blant funksjonshemmede sunket, og bare i fjor økte antallet uførepensjonister under 30 år med 10 pst. Høyre presenterer en omfattende strategi for å gi nye muligheter til unge uføre og legge bedre til rette for funksjonshemmede i arbeidslivet.

Som samfunn må vi stille krav til dem som mottar støtte. Det gjelder særlig unge sosialhjelpsmottagere. Har man rett til støtte, skal man selvsagt få støtte, men man må også

ha en plikt til å yte noe tilbake. Derfor lanserer Høyre et prosjekt – arbeid for unge på sosialhjelp – i sitt alternative budsjett. Kommuner som har gjennomført dette, ser at utgiftene til sosialhjelp går ned, og at antall unge som er tilbake i jobb, går opp.

Høyre har nye ideer og bedre løsninger for å få ned helsekøene og få flere fra trygd til arbeid. Etter syv år med rød-grønt styre har det ikke manglet på politiske utspill fra regjeringen, men på gjennomføringskraft.

Velferd bæres av arbeidskraften, og økt velferd må finansieres av økt arbeidsinnsats. De senere år har veksten i vår produktivitet gått ned, og den er nå lavere enn hos våre handelspartnere. Samtidig bevilger vi oss mer velferd og høyere lønn.

Mens andre land tvinges til omstilling, kostnadskutt og innovasjon, er vi i ferd med å pådra oss særnorske utfordringer som kan gjøre våre jobber og vår økonomi mer sårbar. Derfor mener Høyre at Norge trenger en strategi for kunnskap og konkurransekraft. Når andre blir billigere, må vi jobbe smartere. Vi må løfte i bånn og strekke oss lenger.

I syv år har Arbeiderpartiet overlatt til SV å styre kunnskapspolitikken i Norge. Resultatet er at regjeringen har prioritert alt annet enn det vi vet skaper en bedre skole – nemlig å sørge for at våre gode lærere blir enda bedre.

Den gode læreren utjevner sosiale forskjeller og løfter alle elever. Derfor foreslår Høyre mer enn en dobling av antall lærere som skal få etter- og videreutdanning. Vi lar staten ta en større del av regningen, og vi setter av penger til å heve kvaliteten på etterutdanningen og midler til å utvikle nye karriereveier for de beste lærerne, slik at vi beholder dem i skolen.

Mens de rød-grønne tok et hvileskjær i høyere utdanning og har nedprioritert forskningen i tre av fire år i denne stortingsperioden, vil Høyre satse på både bredde og spiss innen høyere utdanning og foreslår nesten en milliard til forskning og utvikling. Høyre har ambisjon om at Norge skal utvikle noen av verdens beste universiteter, men da må vi også være villig til å satse på det. Det gjør Høyre i sitt alternative budsjett.

Økte investeringer til infrastruktur – veier og kollektivtransport – og målrettede skattereduksjoner som gjør det mer lønnsomt å jobbe og investere i norske arbeidsplasser, er viktige tiltak i Høyres strategi for kunnskap og konkurransekraft. Derfor foreslår Høyre 1,2 mrd. kr ekstra til bedre og tryggere veier. Vi åpner for flere OPS-prosjekter, slik at vi kan få økt fart på veibyggingen.

Dagens skattesystem belønner forbruk og straffer sparing og investeringer i norske arbeidsplasser – det er godtgjort i tall både fra OECD og fra Finansdepartementet. Det er urimelig at pensjonister og andre som har betalt ned gjelden på huset og har litt penger på bok, må bruke av sine sparepenger for å betale formuesskatt. Det er like urimelig at eiere av små og mellomstore bedrifter må tappe sine bedrifter for kapital for å betale formuesskatt til staten. Det svekker det mangfoldige private eierskapet og norske arbeidsplasser. Det har også LO-leder Roar Flåthen, næringsministeren, fiskeriministeren og kommunalminis-

teren forstått. De har alle snakket om skadevirkningene av formuesskatten.

LO-leder Roar Flåthen sa til Dagens Næringsliv høsten 2011 at formuesskatten kan true norsk industriutvikling og norske arbeidsplasser. Roar Flåthen snakket den gang nesten som en Høyre-mann. Men Høyre gjør noe med det. Derfor foreslår vi lettelse som vil motivere flere til å spare og til å investere i norske arbeidsplasser.

Høyre har nye ideer og bedre løsninger for å få mer kunnskap i skolen og for å skape trygge jobber. Etter syv år med rød-grønt styre har det ikke manglet på utspill fra regjeringen, men på gjennomføringskraft.

Ti måneder før neste valg kan vi konstatere at de borgerlige partiene har samlet seg om mer enn det de rød-grønne partiene var enige om ti måneder før forrige valg. Vi ser faktisk at en del av det de rød-grønne partiene var enige om før 2005, er de nå i ferd med å spreke på. Det gjelder både skattenivå og EØS-avtalen. Høsten 2005 klarte de rød-grønne partiene å samle seg om en håndfull merknader og tre–fire forslag i finansinnstillingen, mens de borgerlige partiene har fremmet en serie forslag for å styrke frivilligheten, for å satse på forskningen, for å stimulere privat sparing, for å modernisere offentlig sektor, og for å løfte de svakeste innenfor helsesektoren. I dag har de borgerlige partiene i helsekomiteen fremmet ytterligere 13 felles forslag for å bedre helsevesenet.

Med det vil jeg ta opp de forslag hvor Høyre er forslagsstiller eller medforlagsstiller.

Presidenten: Representanten Jan Tore Sanner har tatt opp de forslagene han refererte til.

Presidenten vil legge til grunn at også representanten Ketil Solvik-Olsen mente å ta opp forslagene som Fremskrittspartiet står alene om eller er medforlagsstiller til. – Da legger presidenten det til grunn.

Det blir replikkordskifte.

Marianne Marthinsen (A) [11:14:48]: Representanten Sanner åpnet sitt innlegg med å si at man må prioritere. Det er jeg enig i. Men det Høyres alternative budsjett først og fremst bærer preg av, er prioritering av skattelette.

Under presentasjonen av Høyres program uttalte Bent Høie at Høyre har til hensikt å fjerne formuesskatten, man skal fjerne arveavgiften, og man skal avvikle eiendomsskatten – samtidig sa Høie at prinsippet om skatt etter evne fortsatt skal gjelde. Senest forrige uke uttalte Erna Solberg at Høyre ikke vil fjerne formuesskatten før en alternativ modell er på plass.

Høyre har sittet i opposisjon i sju år. Dette er siste budsjett som legges fram i perioden, og det har vært rikelig med tid til å komme opp med en alternativ modell. Det har ikke blitt gjort. I dag leser vi at man har bedt Finansdepartementet om hjelp, uten at det ser ut til å hjelpe nevneverdig.

Så mitt spørsmål er: Når har Høyre tenkt å avklare overfor norske velgere hvordan man skal sørge for at også de rikeste bidrar over skatteseddelen?

Jan Tore Sanner (H) [11:15:53]: La meg bare først si at de rikeste bidrar over skatteseddelen. Høyre er enig i at man skal skatte etter evne. De som har mest, skal betale mest. Derfor senker ikke Høyre inntektsskatten for de aller høyeste inntektene, vi løfter i bånn. Skattereduksjoner er for Høyre et virkemiddel – ikke noe mål. Det er et virkemiddel for å gjøre det mer lønnsomt å jobbe, og det er et virkemiddel for å styrke norske arbeidsplasser.

Så har vi sagt at etter hvert som vi trapper ned formuesskatten, som rammer sparing og investering i norske arbeidsplasser, vil vi også se på andre virkemidler. I Dagens Næringsliv i dag har jeg pekt på både skjermingsfradraget og skatteregler som fremmer skatteplanlegging, som tiltak man må se på.

Høyre har en ansvarlig tilnærming til endring av skattesystemet. Det må utredes skikkelig, være faglig begrunnet. Man så hvordan det gikk da regjeringen skulle foreta endringer i rederiskatten, uten at det var skikkelig utredet. Det havnet i Høyesterett, og regjeringen og staten tapte.

Marianne Marthinsen (A) [11:16:57]: Det å fjerne skjermingsfradraget vil knapt nok ha effekt på antall nullskattytere i Norge. Fjerner man formuesskatten, vil de tusen rikeste i snitt få en skattelette på 3,7 mill. kr. Fjerner man skjermingsfradraget, betyr det en skjerpelse på 200 000 kr i snitt. Men det er bare å konstatere at etter sju år i opposisjon har ikke Høyre klart å komme opp med en modell som skal sørge for at de rikeste også bidrar.

Så nevner representanten Sanner sine uttalelser til Dagens Næringsliv i dag – og de er interessante. Han sier bl.a.:

«Men man foretar ikke slike systemendringer i et kontor på Stortinget. Alle slike endringer må være gjenstand for en skikkelig faglig vurdering.»

Så Høyre klarer altså ikke å presentere en løsning for hvordan de rikeste skal bidra over skatteseddelen fordi det er for komplisert, men f.eks. å øke barnehageprisen for alle landets småbarnsforeldre, kan man bare gjøre – eller det å legge ned helseforetakene, som vil berøre over 100 000 ansatte, er ikke for komplisert til at det kan gjøres på et kontor på Stortinget.

Kan representanten Sanner forklare meg det?

Jan Tore Sanner (H) [11:18:01]: Jeg synes ikke det er så veldig komplisert. Jeg har, som sagt, pekt på noen av de tiltakene som Høyre mener at vi må se på.

Vi ønsker ikke å gå i den samme fallgruben som regjeringen og staten gjorde, da man tapte i Høyesterett etter at man ikke hadde gjennomført en skikkelig nok vurdering av rederiskattesystemet. Så skatteendringer skal være skikkelig vurdert.

Men det er jo ikke slik at hvis du trapper ned formuesskatten, blir pengene borte. Det fremstår nærmest som om Arbeiderpartiet mener at pengene blir borte fordi sosialistiske politikere ikke får hånd om dem. Tvert imot blir disse pengene igjen i norske bedrifter. De blir igjen i norske bedrifter og kan trygge investeringer og trygge norske arbeidsplasser.

Så må jeg si at jeg er forundret over at Arbeiderparti-

et bare er opptatt av å bekjempe rikdom og bekjempe dem som skaper arbeidsplasser. Hvorfor er ikke Arbeiderpartiet opptatt av å løfte de svakeste? Det er blitt flere fattige mens Arbeiderpartiet har styrt. De sosiale forskjellene i skolen har økt mens Arbeiderpartiet har styrt. Antallet funksjonshemmede som er i jobb, er gått ned mens Arbeiderpartiet har styrt. Det burde også Arbeiderpartiet engasjere seg i.

Heidi Sørensen (SV) [11:19:20]: Det er få ting et lite land som Norge kan gjøre som har global betydning, og med respekt for finanskomiteens store arbeid: Det er det også få ting i finanskomiteens innstilling som har global betydning. Men jeg har lyst til å stille et spørsmål knyttet til én av de få tingene som faktisk har det.

Regjeringens klima- og skogprosjekt har satt så store spor etter seg og har vist så gode resultater at det har global betydning. Ser vi på Brasil, vet vi at de utslippsreduksjonene som følger av at Brasil har redusert sin avskoging, hvert år langt overgår totalutslippene fra staten Norge. Dette er en gjennomgående suksess som også betyr at vi klarer å ta vare på det rike plante- og dyrelivet som befinner seg i regnskogen.

Mitt spørsmål til Jan Tore Sanner er: Hvorfor vil Høyre kutte 750 mill. kr i verdens mest effektive klimatiltak?

Jan Tore Sanner (H) [11:20:25]: La meg først si at jeg er enig i at det er et effektivt klimatiltak å bevare regnskog. Men det er ikke bare regjeringens prosjekt. Jeg har lyst til å minne representanten Heidi Sørensen om at det var Høyre og de andre borgerlige partiene som presset regjeringen til å løfte regnskog som et viktig prosjekt. I dag er dette et fellesprosjekt, ikke bare regjeringens prosjekt.

Vi vedstår oss de forpliktelsene som ligger i klimaforliket. Når vi har redusert bevilgningene noe til neste år, er det fordi det står store summer som ikke er blitt brukt – nesten 2 mrd. kr – som gjeldsbrev i Norges Bank. La meg si det sånn: La oss bruke kontantprinsippet, slik at vi bevilger pengene etter hvert som det er behov. Men vi vedstår oss klimaforliket, og vi kommer til å bevilge de pengene som følger av det – det vil vi følge opp i de kommende budsjetter – men for 2013 mener vi det er mulig å redusere noe.

Heidi Sørensen (SV) [11:21:31]: Det overrasker meg at Høyre, som i sine merknader skriver at man er for resultatbasert bistand, angriper det mest konsekvent resultatbaserte prosjektet vi har. Når det står penger på gjeldsbrev, er det fordi Brasil har redusert avskogingen. Vi følger opp våre forpliktelser og betaler i form av gjeldsbrev. Så blir den konkrete utbetalingen gjort til prosjekter, som ikke primært skal føre til reduserte klimautslipp, men til utvikling – fordi en skal gjøre noe annet enn å avskoge.

I mitt hode er Høyre mer opptatt av at pengene som utbetales i kompensasjon brukes raskest mulig, istedenfor å få ned utslippene raskest mulig. Konsekvensen av kuttet på 750 mill. kr er at vi kanskje ikke følger opp forpliktelsene overfor Brasil, kanskje ikke overfor Indonesia, og i hvert fall blir det mye vanskeligere å kunne inngå nye, videre avtaler for å fortsette arbeidet med ver-

dens mest effektive klimatiltak. Hvordan skal man forsvare det?

Jan Tore Sanner (H) [11:22:36]: Representanten kan ikke ha lyttet til det jeg faktisk sa. Jeg sa at vi vedstår oss våre forpliktelser vedrørende satsing på bevaring av regnskog. Men når vi konstaterer at det står penger på bok, at pengene ikke er brukt opp, mener vi at bevilgningene til neste år kan reduseres noe i forhold til regjeringens budsjett.

Det er ikke slik at der hvor SV vil ha litt mer penger enn Høyre vil, angriper man, eller er imot, tiltaket. Nei, vi bare konstaterer at her er det fortsatt penger på bok, det er ubrukte midler – vel, da kan vi bruke noe mindre. Men vi vedstår oss våre forpliktelser i henhold til klimaforliket.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:23:24]: Høyre har fokus på konkurransekraften i næringslivet, og det er viktig. Norges konkurransekraft i en tid med mye penger er krevende – det er bare forbokstaven. Mange internasjonale erfaringer viser at land og folk har forspist seg og tapt konkurransekraft når en har vært i Norges situasjon. Denne Norges største utfordring er basert på at det skal god rygg til å bære gode dager. Erfaring har vist at samfunns- holdningen i befolkningen avgjør: dra i lag – Samholds-Norge – og stimulere til å tenke langsiktig.

Det er vanskelig å få oversikt over helheten i Høyres budsjett, men det vi ser, er at på avgjørende punkter er den mot denne samfunns- holdningen. Hvorfor forstår ikke Høyre at den holdning en her legger til grunn, har konsekvenser for folks oppførsel og medvirker til større kostnader, dersom ikke solidariteten sikres?

Jan Tore Sanner (H) [11:24:31]: De første innledende merknadene i representanten Lundteigen replikk varmet meg. Jeg er helt enig i at man må vise tilbakeholdenhet, og vi må forvalte de store oljerikdommene vi har. Men jeg reagerer på at representanten Lundteigen skal være den som definerer hva som er den norske samfunns- holdningen.

Høyre står for den nordiske modellen, og den nordiske, eller norske, modellen, representerer noen verdier vi står sammen om i Norge på tvers av de politiske skillelinjene. Det å bevare relativt små forskjeller er en styrke som vi ønsker å bygge videre på. Trepars- samarbeidet i arbeidslivet er noe vi ønsker å bygge videre på.

Men så har vi – og jeg antar at det er det representanten reagerer på – også noen forslag som stimulerer til sparing og forslag som stimulerer til investering i norske arbeidsplasser. Jeg trodde egentlig at Senterpartiet var enig, og ikke uenig, med oss i at det er viktig.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:25:36]: Sparing og investeringer er bra. Det er et varemerke for et sunt samfunn. Det som imidlertid er problemet for Høyre, er at en sier at en bl.a. er for skatt etter evne. En kringkaster at en er for skatt etter evne, men når en skal praktisere det, er det det motsatte.

Høyre er det fremste partiet til å angripe den progressive inntektsbeskatningen – det at dess mer inntekt du har,

dess større evne har du til å betale skatt. Høyre er det fremste partiet til å angripe formuesskatten, som er en av to hovedpilarer i skatt etter evne-prinsippet slik det ble innført tidlig på 1900-tallet.

Forstår ikke Høyre at de signalene en sender ut bl.a. når det gjelder i formuesskatten, innebærer at en legger til rette for større urettferdighet? Urettferdighet gir krefter som krever og krever og krever, og derfor må de sterkeste gå foran. Hvorfor er ikke det Høyres syn?

Jan Tore Sanner (H) [11:26:35]: Det er mulig det er uenighet internt i Senterpartiet, men jeg husker veldig godt at statsråd Liv Signe Navarsete var på Aass Bryggeri og talte sterkt imot den formuesskatten som rammer Aass Bryggeri og eierne av Aass Bryggeri. Når Høyre ønsker å trappe ned formuesskatten, er det av hensyn til norske – jeg understreker: norske – arbeidsplasser og privat sparing. Det er ikke slik at Høyre går inn for skattereduksjoner for dem som har de høyeste inntektene. Nei, Høyre står for progressiviteten i det norske skattesystemet. De som tjener mest, skal også betale mest.

Men skal vi skape et samfunn med mindre forskjeller, må vi også løfte i bånn. Da må vi også sørge for at vi løfter i skolen, sørge for at alle lærer å lese, skrive og regne, at vi får flere funksjonshemmede inn i arbeidslivet og at vi får ned antallet unge uføre. Å skape små forskjeller handler ikke bare om å angripe på topp, det handler også om å løfte dem som faller utenfor.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Geir-Ketil Hansen (SV) [11:28:06]: Statsbudsjettet for 2013 er et radikalt budsjett, som hviler på to pilarer: på at alle skal ha en jobb og på miljø og rettferdighet.

Det er mye bra med norsk økonomi. Sammenlignet med over 10 pst. arbeidsledighet i Europa, har vi en arbeidsledighet på under 3 pst. i Norge. Vi har lav rente, og vi har høy vekst. Det er en situasjon som står i sterk kontrast til situasjonen i Europa, og særlig til landene i sør. De gjennomgår flere kriser samtidig: økonomisk krise, eurokrise og ikke minst en sosial krise. Konsekvensene for befolkningen er omfattende velferdsuttak og skyhøy arbeidsledighet. Og der er det dem som har minst fra før, som må bære den tyngste byrden.

At alle som vil, har en jobb, er grunnplanken i fordelingspolitikken. Og i fordelingspolitikken, det at ulike mennesker skal ha like muligheter, er, for å være litt høytidelig, lyset og veien for den rød-grønne regjeringen.

Det er viktig at politikken virker. De tre viktigste indikatorene vi har på at det virker – og jeg ser at noen partier etterlyser gjennomføringskraft – er for det første at det har blitt 340 000 nye arbeidsplasser de siste årene, mange av dem i privat sektor, og for det andre at forskjellene i Norge går ned. Det er en utvikling som er ganske unik for Norge, sammenlignet med resten av Europa. Det tredje er at vi utvikler velferdsstaten, med flere ansatte i barnehagene, flere ansatte i skolene, i sykehusene og innenfor samferdsel og transport. Dette er gjennomføringskraft. Derfor ser andre land til Norge. Og derfor vil høyresidens forslag

om milliarder i skattelette til dem som har mest fra før, endevende nettopp dette.

Da de borgerlige partiene styrte sist, var jobbveksten omtrent null. Når man kutter i skatter, blir det færre hender i omsorgssektoren, og forskjellene øker dramatisk. Derfor er jeg glad for at ingenting av det de borgerlige partiene foreslår i dag, bli vedtatt. Landet får et budsjett som er bra for landet og for fordeling, sysselsetting og utvikling.

Jeg skal nevne noen områder som SV prioriterer. Kunnskapsfeltet får en økning på 1,9 mrd. kr i 2013, og det skal opprettes 3 250 nye studieplasser. Det skal ansettes flere lærere i ungdomsskolen, og det skal bli økt kvalitet i barnehagene. Det er en svært viktig investering for fremtiden. Vår viktigste formue er ikke oljeformuen, det er den humane kapitalen. Derfor er det så viktig å prioritere oppvekst og utdanning. Vi fortsetter prioriteringen av forskningen i 2013, slik at vi samlet sett får en realvekst i den offentlige forskningsinnsatsen på 2,2 pst. Totalt vil det bli brukt 27,4 mrd. kr til forskning og utvikling i 2013. Det er en realvekst på hele 32 pst. fra 2005 og 6,7 mrd. kr mer enn i 2005.

Satsingen på barn har vært historisk høy i denne regjeringsperioden. Vi har fått 60 000 nye barnehageplasser. Til neste år blir det prioritert økt kvalitet, flere førskolelærere og lavere priser i barnehagene. SV vil i årene som kommer prioritere flere barnehageopptak i året. Det betyr et ytterligere og nødvendig løft for barnehagesektoren.

Barnevernet styrkes, med prioritering av de barna som trenger det mest. 290 mill. kr ble det kommunale barnevernet styrket med i perioden 2011–2012. I 2013 styrkes det kommunale barnevernet ytterligere med en øremerket bevilgning på 205 mill. kr. Det vil gi omtrent 270 nye stillinger. Vi har i treårsperioden 2011–2013 styrket det kommunale barnevernet med nær en halv milliard kroner. Det er det største løftet i kommunalt barnevern på over 20 år.

Neste års budsjett får en god miljøprofil. Klimameldingen blir fulgt opp. Bevilgningene til jernbanen øker med nesten 15 pst., til 14,4 mrd. kr. Det betyr at vi nær har doblet bevilgningene til jernbanen og tredoblet jernbaneinvesteringene i denne regjeringsperioden. Også kollektivtransporten får et betydelig løft, med 250 mill. kr mer til satsing på belønningsordningen for kollektivtrafikk og mindre bilbruk i byområdene. Det er en økning på hele 64 pst. fra i år. Samtidig bevilger vi 50 mill. kr til satsing på gang- og sykkelveier. Det betyr mindre kø, mindre forurensning og mer miljøvennlig transport. Nasjonal transportplan når det gjelder vei og jernbane blir ikke bare fulgt opp til neste år, den blir overopplyst med 1,5 mrd. kr.

Det meste av velferdspolitikken gjennomføres i kommunene – i grunnskolen, i barnehagene og ikke minst i eldreomsorgen. De økonomiske rammene til kommunesektoren er derfor en av de aller viktigste budsjettpostene på statsbudsjettet. I perioden 2005–2012 har kommunenes inntekter økt med 61 mrd. kr, eller 2,7 pst. hvert år. Til neste år økes rammen ytterligere med 6,8 mrd. kr, hvorav 5 mrd. kr i frie inntekter. Det vil legge grunnlag for fortsatt vekst i tjenestetilbudet til befolkningen.

Norge er et av verdens rikeste land og er rangert som verdens beste land å bo i. Vår enorme rikdom stiller også

krav til oss. Vi skal vise solidaritet med dem som bor og lever i fattigdom, og det gjør millioner av mennesker. Denne regjeringen har hatt som mål å øke bistandsbudsjettet til 1 pst. av brutto nasjonalinntekt. Bevilgningen til internasjonal utviklingsbistand økes med 2,4 mrd. kr, slik at vi kommer opp på 1 pst. av BNI i 2013. Det betyr at vi til neste år bruker 30 mrd. kr på bistand. Målsettingen i Soria Moria-erklæringen, det vi lovet, har vi fulgt opp. Bevilgningen til klima- og skogsatsing økes med 400 mill. kr – det aller, aller viktigste internasjonale klimatiltaket vi kan være med på.

Den økonomiske satsingen som gjøres i dette budsjettet – vekst på alle viktige velferdsområder – hadde ikke vært mulig om vi hadde prioritert skatte- og avgiftskutt, slik Høyre og Fremskrittspartiet har gjort i sine alternative budsjetter.

Det som opposisjonen foreslår i dag, er irrelevant for framtiden. Opposisjonen er på vei inn i fortiden med hest og kjerre.

Fjerning av formuesskatten, økt innslag for toppskatten: Fremskrittspartiet foreslår et skatteuttak i størrelsesorden 100 mrd. kr – skatteuttak som kommer dem med høyest inntekt og størst skatteevne til gode. Det betyr større forskjeller mellom folk, det betyr fare for gjeninnføring av nullskatteytene, som vi hadde tidligere, og mindre penger til offentlig velferd. Det er en politikk som gjør at gatene i Hellas og Madrid brenner. Partiene kutter i viktige velferdsgoder, som sykkelønn og dagpenger. Fremskrittspartiet kutter uføretrygden med 2,3 mrd. kr og over 500 mill. kr til enslige forsørgere – svært usosiale kutt. Det betyr økte forskjeller. I tillegg kutter partiene i landbruk, bistand og viktige tiltak for integrering, og vi vil få færre mottak og en langt mer inhuman integreringspolitikk.

Dette er en annen kurs for landet – en politikk for økte forskjeller og for svekkelse av viktige velferdsordninger, kutt i bistand og en mer inhuman integreringspolitikk, som jeg nevnte. Opposisjonen er på vei inn i fortiden med hest og kjerre. Det er disse partiene, med denne politikken, Venstre og Kristelig Folkeparti har bestemt seg for å alliere seg med, og som de skal danne regjering sammen med. Det kan godt være at de kan redusere farten på kjerra. Men uansett tempo står hesten og kjerra og peker i feil retning.

M a r i t N y b a c k hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kenneth Svendsen (FrP) [11:36:56]: Når representanten Hansen snakker om Hellas og problemene der, skal man lytte, for han har sikkert fått noen gode råd av sine sosialistiske venner i det landet.

Fremskrittspartiet legger fram et alternativt forslag som baserer seg på trygghet – trygghet for dem som har minst i samfunnet, frihet til å kunne velge hvilken skole man skal gå på, hvilket sykehjem man skal bruke, og handlekraft til å bygge ut dette landet, bl.a. på veisiden, noe det er et kjempestort behov for.

Vi har sendt dette til Statistisk sentralbyrå. Hansen har

jo kritisert bruken av oljepenger fra Fremskrittspartiet før. Statistisk sentralbyrå sier at kronkursen vil forbli uendret, at inflasjonen går ned med 1,2 pst., at arbeidsledigheten går ned, og at renten går ned. Da er mitt spørsmål, enkelt og greit: Tror Hansen og SV på Statistisk sentralbyrå?

Geir-Ketil Hansen (SV) [11:38:01]: Ja, vi tror på Statistisk sentralbyrå, men representanten Svendsen glemmer å si at man har lagt inn visse forutsetninger i de spørsmålene som er stilt til Statistisk sentralbyrå. Det viktige er – han nevnte transport, samferdsel, som jeg vet representanten Svendsen er opptatt av – at vi har mer enn fordoblet, ja, tredoblet, investeringsinnsatsen på samferdsel i denne regjeringsperioden i forhold til det som var tilfellet da de borgerlige partiene i Bondevik-regjeringen samarbeidet med Fremskrittspartiet. Vi bevilger mer til vei og jernbane på ett år enn det Samarbeidsregjeringen og Fremskrittspartiet gjorde på fire år. Investeringer i samferdsel er vel det området som har økt aller, aller mest i denne regjeringsperioden, og det er vi svært stolte av.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [11:39:07]: Her var det mye rart. Skattelette til dem som har mest fra før: Jeg trodde faktisk man hadde lært mer nå, etter å ha lest de alternative budsjettene, men det har tydeligvis ikke representanten Hansen gjort. Derfor vil jeg anbefale ham å gjøre det.

Økning av minstefradrag, økning av bunnfradraget når det gjelder formuesskatt, skattefritak for kollektivkort, skattefritak for treningskort: Er dette ting som representanten mener er for dem som har mest fra før? Kan han dokumentere at det er dem som har mest fra før, som vil få lettelser med Fremskrittspartiet? Har han lest det alternative budsjettet til Fremskrittspartiet?

Jorda blir ikke flatere selv om det gjentas påstander om det hele tiden. Jeg ber og anbefaler representanten Hansen nå å komme opp med dokumentasjon på at de skattelettelsene som Fremskrittspartiet gir i årets budsjett, er skattelettelser til dem som har mest fra før.

Geir-Ketil Hansen (SV) [11:39:55]: Det skal vi dokumentere. Jeg kan ikke gjøre det over bordet her, men vi skal vise tabeller som dokumenterer det. Det er helt klart at de skattelettelsene – lettelsen i formuesskatten, lettelsen i inntektsskatten, lettelsen i arveavgiften – gir skattelette til dem som har mest fra før.

Igjen: Fremskrittspartiets politikk hvor man skal redusere skatter og avgifter i størrelsesorden 100 mrd. kr i neste fireårsperiode, er en prioritering av en helt annen politikk enn det den rød-grønne regjeringen har ført og vil føre, nemlig å bygge opp velferdstilbudene innenfor helse, omsorg, transport, barnehager og barnevern – en helt annen politikk som har en helt annen prioritering.

Bent Høie (H) [11:40:47]: Jeg har et spørsmål knyttet til resultatene av at SV nå har vært i regjering i snart åtte år. Jeg er ikke i tvil om at representanten Geir-Ketil Hansen ønsker at vi skal ha et helsevesen med lik tilgang til alle, uavhengig av økonomi, men fasiten etter snart åtte år med

SV i regjering er at vi aldri har hatt et helsevesen der folk i større grad har vært avhengig av tykkelsen på lommeboken. Over 300 000 har nå private helseforsikringer, og 27 pst. av dem som har forsikring i et av selskapene, har brukt forsikringen i løpet av det siste året. Vi ser at aldri før har så mange betalt selv direkte for å få nødvendig helsehjelp. Regjeringen sier selv i svar til Høyres stortingsgruppe at en i løpet av neste år vil nå rekordhøye 350 000 med private helseforsikringer. Hva sier det om det statsbudsjettet regjeringen nå har lagt fram?

Geir-Ketil Hansen (SV) [11:41:50]: Vi er fornøyd med resultatene når det gjelder den helsepolitikken som er ført de årene vi har sittet i regjering. Behandlingstilbudet på alle områder – innenfor somatikken, spesialisthelsetjenesten, rus, psykiatrien, rehabilitering – er økt, og flere får behandling i dag enn de fikk i 2005.

Utfordringen er at behovene også øker, på mange områder enda mer enn vi klarer å bygge opp tilbudet. Der har vi en utfordring. Vårt mål med politikken er at vi skal bygge ut det offentlige helsetilbudet i hele landet, uansett hvor du bor, og uansett størrelsen på pengeboken. Det vil vi ikke klare å oppnå hvis vi hadde satset på den politikken som Høyre gjør, nemlig å prioritere privatisering av helsevesenet. Da får man et godt tilbud i de store byene og et dårlig tilbud i resten av landet.

Bent Høie (H) [11:42:56]: Veldig mange pasienter som blir henvist til behandling fra det offentlige helsevesenet i dag, blir også henvist til private som helseforetakene har avtale med. De får beskjed om at de må vente i én måned, to måneder, et halvt år for å få behandling, fordi det er innført kvoter på hvor mange som kan få behandling. De får samtidig beskjed om at hvis de vil betale selv, kan de komme inn i løpet av en ukes tid, fordi det er ledig kapasitet. Det er den hverdagen pasientene opplever som følge av SVs helsepolitikk.

Mener Geir-Ketil Hansen at svaret for å unngå et to-delt helsevesen er fortsatt å rasjonere helsetjenestene og lage kvoter for mennesker som har fått innvilget rett til behandling av det offentlige?

Geir-Ketil Hansen (SV) [11:43:52]: Jeg mener at de tidsfristene og fristene man har for behandling innenfor helsevesenet, skal opprettholdes og holdes. Hvis ikke det offentlige er i stand til å overholde de fristene, skal de kunne kjøpe av det private. Sånn har politikken vært hele tiden, og sånn bør den være i framtiden.

At det generelle bildet er at mennesker ikke får behandling når de skal, er feil. De fleste blir behandlet innenfor tidsfristene, og på de fleste områdene går ventetiden ned. Men det er unntak, og det som blir nevnt her, er ikke godt nok. Fristene skal holdes, og når det offentlige ikke kan gi tilbud innenfor fristen, kan man henvise til det private.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [11:44:45]: Kristelig Folkeparti foreslo i dag et krafttak for utdanningsbistand. Vi foreslår å øke med 400 mill. kr for å rette opp en ned-

prioritering som har skjedd siden 2005, da de rød-grønne overtok.

Generalsekretær Helen Bjørnøy i Plan Norge har beskrevet det på en treffende måte i Dagsavisen 25. september:

«Barns rett til utdanning legger på en helt spesiell måte grunnlaget for all annen utvikling. Stortinget reagerte derfor heldigvis våren 2009 da utdanning ikke ble nevnt som et prioritert mål for regjeringens utviklingspolitikk. En enstemmig utenrikskomité ba om at «andelen av norsk bistand som går til utdanningssektoren må økes».»

Representanten Hansen sa at han var glad for at inngenting de borgerlige partiene har foreslått i dag, blir vedtatt. Jeg tror det er mange gutter og jenter i verdens fattige land som ville blitt glad hvis Kristelig Folkepartis bistandspolitikk hadde blitt vedtatt, for det hadde gitt dem en framtid. Er også dette irrelevant for framtiden, slik representanten Hansen sa i sitt innlegg?

Geir-Ketil Hansen (SV) [11:45:59]: Da jeg sa at jeg er glad for at opposisjonspartiernes politikk ikke blir vedtatt, er det relatert til den betydelige skattelettelsen og det betydelige omfanget av forslag om privatisering – en helt annen kurs for landet enn den rød-grønne regjeringens politikk. Derfor var jeg glad for at den ikke blir vedtatt.

Når det gjelder spørsmålet om utdanningsbistand, er det en viktig problemstilling å sette i fokus. Det vi har gjort med bistand, er at vi har økt bistandsbudsjettet til 1 pst. av nasjonalinntekt, altså 30 mrd. kr. Innenfor rammen av det er det viktig å prioritere god bistandspolitikk. Utdanning er selvfølgelig en viktig del av dette, det er jeg helt enig i.

Kristelig Folkepartis problem er at man er mer enig med den rød-grønne regjeringen i bistandspolitikk enn man er med sine framtidige samarbeidspartnere Høyre og Fremskrittspartiet, som vil kutte betydelig. Der får Kristelig Folkeparti et stort forklaringsproblem.

Borghild Tenden (V) [11:47:09]: I Stortingets muntlige spørretime sist onsdag sa statsminister Jens Stoltenberg at han var stolt, men ikke fornøyd med innsatsen denne regjeringen har gjort for å følge opp løftet om å avskaffe fattigdom i Norge. Nylig ble det fremlagt tall som viser at tallet på barn som lever i vedvarende fattigdom i Norge, er på 75 000, og det har økt under denne regjeringen. Det er statsministeren åpenbart stolt over.

Det det er mindre grunn til å være stolt over, er at dette statsbudsjettet – som representanten Hansen stemmer for i dag – ikke har ett konkret tiltak som innebærer at tallet på fattige vil gå ned. Samtidig fremmer Venstre en rekke forslag vi vet vil ha effekt. Det stemmer representanten Hansen og SV imot. Er dette noe SV er stolt over?

Geir-Ketil Hansen (SV) [11:48:09]: Jeg tror jeg sa i debatten om fordelingsmeldingen i vår at det området som gjelder fattige barn, er et område vi ikke er fornøyd med, og hvor det er store utfordringer framover. Det er gjort mye på området, det brukes mer penger på dette enn tidligere,

men det er fortsatt for mange fattige barn i Norge. Det er vi ikke fornøyd med.

Jeg vil bare nevne noe av det vi har gjort som har betydning: Utbygging av barnehagesektoren med over 60 000 barnehageplasser har stor betydning for dette området. Den store satsingen vi gjør på barnevernet, vil ha stor betydning på dette området.

På dette området – som på andre områder – har Venstre et forklaringsproblem når de velger å skulle samarbeide med Høyre og Fremskrittspartiet i framtiden, for de partiene vil kutte på dette området. Deres skattepolitikk vil gå ut over dette området. De vil prioritere dem som har mye fra før, og nedprioritere dem som har lite. Der har Venstre en utfordring.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [11:49:31]: Noreg er på rett veg. Få ynskjer store endringar i den politiske kursen. Det raud-grøne retningsvalet som vart staka ut i 2005 og vidareført i 2009, står sterkt i det norske folket. Meiningsmålingane eitt år før komande stortingsval fortel likevel at folk flest gjev større støtte til retninga enn til dei raud-grøne partia bak politikken.

Kanskje er det slik at mange trur retningsvalet står fast same kven som er i regjering?

Det er feil!

Høgrepartia har t.d. varsla at dei meiner privatisering av vasskraftressursane er viktigare enn å vareta det felleseiget av desse ressursane samfunnet vårt er bygt på.

Finansinnstillinga, det dokumentet vi handsamar her i dag, viser til fulle fleire døme på ei anna retning enn den dagens regjering legg til grunn.

Høgre og Framstegspartiet vil fordela om milliardar i skatt til fordel for dei som har mest frå før, dei vil det motsette av utjamning både mellom grupper og distrikt. Dei ynskjer kursomlegging. Dei meiner Noreg går i feil retning.

For Senterpartiet stadfestar statsbudsjettet for 2013 at avgjerda om å gå inn i eit forpliktande regjeringssamarbeid med Arbeidarpartiet og SV var rett. Gjennom åtte statsbudsjett med grunnlag i Soria Moria I og II har vi år for år medverka til verdiskaping, arbeid, velferd og utjamning av forskjellar. Vi ser fram til å vidareføra arbeidet gjennom Soria Moria III. Vi er framleis utolmodige, vi vil forsterka og fornya kursen på enkeltområde, men retninga er rett.

Vi meiner det er all grunn til å åtvare mot alternativ vi ser vil bli vanskelege for altfor mange i dette langstrakte landet vårt både på kort og lang sikt.

Lat meg nemna tre punkt:

Regional balanse i busetjing og økonomisk utvikling er sentralt for Senterpartiet. Vi vil ta heile landet i bruk. For oss er det godt nytt at det no er folketalsvekst i 351 kommunar. Det er i 50 pst. fleire kommunar enn tala viste før regjeringsskiftet.

Regjeringa har gjort det lettare for små og mellomstore verksemdar. Fjerning av revisjonsplikt for mindre føretak, heving av botnfrådraget i formuesskatten og heving av kapitaltaket for etablering av aksjeselskap er verkemid-

del som verkeleg monnar. Landbruksmeldinga som vart lagd fram i vår, og ikkje minst innføring av prosenttoll på sentrale landbruksprodukt, gjev optimisme og framtidstru i landbruket.

Satsing på fornybar energi gjennom grøne sertifikat og vindkraft gjev i tillegg til miljøgevinst nye moglegheiter for arbeid i mange område, til liks med reiselivsstrategien.

For det andre: skule, helse, omsorg – lokalsamfunnsutvikling. Åtte år målmedviten satsing har gjeve store resultat. Eg hadde gleden av å vera leiar i kommunalkomiteen i perioden 2001–2005. Eg kjenner ikkje ein ordførar som ville ha Høgre tilbake i Kommunaldepartementet då Senterpartiet overtok der hausten 2005. Eg har ikkje høyrte ynske om det no heller.

Over 60 mrd. kr er overført til kommunane, med dei følgjer det får for barnehageplassar, for kvaliteten i skulen og for 22 000 nye tilsette berre i kommunehelsetenesta. Samhandlingsreforma er sett i gang, mange fleire opplever no å få behandling nærare der dei bur. Sjukehusa har i dag 1,5 millionar fleire utgreingar og behandlingar enn i 2005. Vi har gått frå å vera middels til å vera best på fleire kreftformer.

For det tredje: samferdsel. Det er gledeleg at det no er fleire parti som tek mål av seg til å konkurrera med regjeringa om høgaste løyving til samferdsel. Medan auken i løyvingane til samferdsel med førre regjering var 6 pst., er det tilsvarande talet for dagens regjering 64 pst. Med dei anlegga som er opna eller under arbeid, er 1 000 km ny riksveg resultatet. Når igangsette jernbaneanlegg er ferdigstilte, vil vi ha 100 km dobbeltspor. Meir enn 90 pst. av persontoga er no i rute.

Budsjett 2013 er ansvarleg i høve til den økonomiske situasjonen internasjonalt og nasjonalt. Det er ei ny stadfesting av viljen til verdiskaping, fornying, velferdsutvikling og utjamning.

Eg var pasient den dagen budsjettet vart lagt fram. Eg fylgde framlegginga via fjernsynet. Med tunge internasjonale skyer som bakteppe var det underleg å registrera at få minutt etter finanstalen var det store spørsmålet i media: Kva betyr statsbudsjettet for lommeboka til den einskilde av oss? Det er sjølvsagt interessant. Men mange vil at statsbudsjettet skal innehalda steg i rett retning for fellesskap og likeverd.

Vi har ein sterk vekst i norsk økonomi. Målet om 1 pst. av BNI til utviklingsbistand krev såleis nye 2,3 mrd. kr. Eg er glad for at vi på denne måten kan medverka til utvikling blant mange som ikkje eingong kan drøyma om vår velstand.

Regjeringa fylgjer opp opptrappingsplanen for Kulturløftet og for momskompensasjonen til frivillige organisasjonar. Det er oppmuntrande å høyra den positive omtalen som vert budsjettet til del frå dei frivillige. Idretten er nøgd med omlegginga av tippenøkkelen. Dei hadde venta raskare omlegging, men er ikkje i tvil om viljen og retninga.

Fire parti i denne salen seier dei vil gå til val på regjeringsskifte. Finansinnstillinga er eit utstillingsvindauga som viser kor usamde dei eigentleg er. Dei har jo meir skrivne seg frå kvarandre enn saman. Det er t.d. 20 mrd.

kr i forskjell på skatt. Medan Kristeleg Folkeparti varslar auka skatt i høve til regjeringa sitt forslag, og Venstre vil ha grøn omlegging, vil Høgre og Framstegspartiet ha store skattelettar utan grønnskjær.

Det mest realistiske regjeringsalternativet, Høgre og Framstegspartiet, gjev dei mest velståande i landet vårt grunn til å gleda seg, i alle fall om dei prioriterer eiga lommebok. Men omlegginga av skattenivået har sin pris.

Det hjelper ikkje med justeringar i botnfrådraget for alle når skattenivået blir senka dramatisk. Desse milliardane skal dekkjast inn gjennom kutt som fyrst og fremst svekkjer fordelinga overfor dei som har minst å leva for. Regjeringa får kritikk for at talet på fattige barn aukar. Det kjennest underleg med kritikk frå parti som sjølve varslar ein politikk som vil gje fleire fattige og ei dårlegare fordeling.

Privatisering og konkurranseutsetjing er eit område som samlar Høgre og Framstegspartiet. I Senterpartiet er vi ikkje redde for private løysingar, men vi trur ikkje det er i helse- og omsorgssektoren anbod og privat drift eignar seg best. Derimot ynskjer vi eit sterkare og meir føreseieleg samarbeid med ideelle organisasjonar på dette feltet. Regjeringa og ideell sektor underteikna tidlegare i haust ein avtale for å styrkja samarbeidet innan helse- og omsorgssektoren. Vi trur det er vege å gå, både av omsyn til dei som tenestene gjeld, og dei tilsette.

Høgrepartia sine alternative budsjett viser at dei vil byggja ned landbruksnæringa og dermed svekkja matproduksjonen, bygdene og distrikta. Dei vil gje bonden større fridom. Kva ser det ut til å bety? Det er verkeleg grunn til å spørja: fridom til kva? Jo, til å forlata næringa, avvikla landbruket og selja jorda til den som byr høgast. Det er så definitivt ei anna retning enn det Senterpartiet og dei raud-grøne ynskjer.

For å summera opp: Det er slik at for 2013 hadde Senterpartiet tre hovudprioriteringar i budsjettet. Det var ein styrkt kommuneøkonomi – vi veit kva det betyr – i både små og store lokalsamfunn. For det andre: styrkt samferdsel. Vi får høyra meir om kva det inneber seinare i dag, men det er godt å vita at medan dei førre nasjonale transportplanane ikkje vart oppfylte frå den regjeringa som var før oss, er altså dei nasjonale transportplanane som no den raud-grøne regjeringa har teke hand om, overoppfylte. Og så, for det tredje: prosenttollen – denne tolla som altså isolert sett betyr at ein kan leggja kostnads- og prisutvikling til grunn framover òg for visse landbruksprodukt. Det igjen betyr på den eine sida auka inntekter, men faktisk på den andre sida t.d. at vi framleis kan ha Jarlsberg-ost på pizzaen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [11:59:59]: Det er litt trist at en i sitt innlegg bruker så mye tid på å fortelle ting om andre partier som ikke er sant. Det er f.eks. ikke sant at Høyre eller Fremskrittspartiet ønsker å privatisere vannkraften. Det har vi ikke foreslått i dette storting, det står ikke i Fremskrittspartiets partiprogram, og da bør heller ikke Senterpartiet gi inntrykk av at vi mener det.

La oss heller snakke om noe som er positivt, f.eks. at Fremskrittspartiet ønsker å styrke kommunesektoren med 3,6 mrd. kr. Så vi ønsker begge at kommunene skal ha det bedre.

Det Fremskrittspartiet også foreslår, er at kommuner skal kunne låne penger med de samme kredittkrav og -muligheter som staten gjør i dag. I dag låner staten penger veldig billig, mens kommunene ikke får lov til å være under vingene på staten, selv om begge er en del av offentlig sektor. Det betyr at kommuner jevnt over har en mye høyere rentekostnad i markedet enn det de hadde trengt å ha. Vil Senterpartiet være med Fremskrittspartiet når vi jobber for at kommunene skal få låne penger til samme renter som staten låner penger? Det vil frigjøre 1–3 mrd. kr i kommunesektoren.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [12:01:03]: For det fyrste: Det trengst ytterlegare ei oppklaring når det gjeld privatisering av vasskrafta. Framstegspartiet har faktisk vore ute og lufta noko så essensielt som å delprivatisera Statkraft.

Når det gjeld kommunane: Senterpartiet er for å styrkja det lokale sjølvstyret for å sikra gode lokale tenester, ikkje berre i byane, men òg i distriktskommunane. Der har vi i dag ei god avveging. Det aller viktigaste vi kan bidra med, er å tilføra ytterlegare midlar til kommunane. Her har ein altså tilført 61 nye milliardar i løpet av dei siste sju åra. I tillegg tek vi avstand frå tilbakeføring av selskapsskatten, som vil gje store forskjellar mellom kommunane.

Kenneth Svendsen (FrP) [12:02:19]: Representanten Meltveit Kleppa fortalte at da hun var kommunalminister, var det ingen ordførere som ville ha tilbake en borgerlig kommunalminister. Det sier vel kanskje mer om ordførerne i omgangskretsen til kommunalministeren enn om hva ordførerne ønsker.

Fremskrittspartiet har lagt fram sitt alternative statsbudsjett. Det går på trygghet for de svakeste, for dem som har mest behov for hjelp, for fattige, frihet til å velge hva slags sykehjemsplass du skal ha, hva slags skole du skal gå på, og handlekraft. Bygg ut dette landet, i form av veier, jernbane, osv.!

Som samferdselsminister var Meltveit Kleppa til stadihet ute og kritiserte Fremskrittspartiets forslag – de var uansvarlige og ville føre til det ene og det andre. Vi har sendt dem inn til Statistisk sentralbyrå, som sier: uendret kronkurs, inflasjonen ned 1,2 pst., arbeidsledigheten ned, renten ned. Tror Meltveit Kleppa på Statistisk sentralbyrå?

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [12:03:23]: Det som Framstegspartiet klokt unnlèt å gjera oppmerksom på, er at det er visse føresetnader knytte til det. Det er òg slik at Statistisk sentralbyrå i helga har vore ute og sagt at det er visse element som dei har oversett.

Det viktige her er å angje ei retning for fellesskap og solidaritet. Det kan eg ikkje sjå med dei store skattelettene som Framstegspartiet her vil høvla ned, til fordel for dei som har mest frå før.

Når det gjeld eldreomsorga, skal det nivået som Fram-

stegspartiet vil leggja seg på, finsiktast. Det kan bety – med den fleksibiliteten som er i dag – at det er nokre eldre som får eit langt dårlegare tilbod med Framstegspartiet si oppskrift.

Arve Kambe (H) [12:04:37]: I Høyres alternative statsbudsjett foreslår vi å endre beskatningen ved salg av skogbrukseiendommer.

Senterpartiet bidrar til at en hel haug med skogseiendommer rett og slett står ubrukt og ikke blir solgt videre, fordi eierne enten ikke tjener penger på dem, eller ikke får den inntekten de trenger. Skal man kjøpe en skogseiendom av en bonde for å drive skogbruk, betaler man i dag i verste fall 50 pst. skatt – takket være Senterpartiet – mens man for naboeiendommen, som det gjerne også står skog på, men som har et annet reguleringsformål, betaler vanlig skatt, 28 pst.

Hva er det som gjør at Senterpartiet i forbindelse med statsbudsjettet vil prioritere å stemme mot Høyres forslag om å øke skogbrukets avvirkning og rammebetingelsene for dem som driver skogbruk? Hva er det som gjør at nettopp de som driver skogbruk, skal ha en helt annen skattesats ved salg av eiendom enn de som selger nabotomtene?

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [12:05:40]: Lat meg her seia to ting.

For det fyrste har eg registrert at Høyre har engasjert seg veldig sterkt og på sviktande grunnlag for ei avgift på sukkerholdige drikkevarer. Eg har oppfatta det slik at det er noko av det aller viktigaste som Arve Kambe har stått for i denne budsjettprosessen. Eg anbefaler han å lesa budsjettet på det punktet betre. Da vil han sjå dei helsefaglege tilrådingane.

Så til skog. Landbruksdepartementet har nyleg endra reglane for sal av jordbrukseigedom. Skog er òg ein del av klimaforliket og løysinga der. Så får vi koma tilbake til dei vidare detaljane.

Arve Kambe (H) [12:06:41]: Jeg synes det var et ganske dårlig svar, som bærer preg av at representanten Meltveit Kleppa kanskje var statsråd litt for lenge. Spørsmålet mitt handlet aldeles ikke om saft, det handlet om salg av skogseiendommer. (Munterhet i salen) Det er noe helt annet.

Men i og med at vi er inne på saft: Høyre har foreslått å halvere produktavgiften på saft. Det er som representanten Lundteigen sier til Sogn Avis: Saft skal ikke ha samme avgift som sukkervann og brus. Det er noe Høyre er helt enig i. Derfor følger vi dette opp i våre budsjetter. Det har ingen helseeffekt, det har kun en skatteeffekt på vegne av staten. Det går ut over store produsenter, som f.eks. Lerum i Sogndal, Hervik i Tysvær og andre store nisjeprodusenter, noe som kanskje viser at Senterpartiet har vært mer ivrig etter å frita melkeprodusentene for sukkeravgiften enn fruktprodusentene. Det er dårlig distriktspolitikk, det er dårlig helsepolitikk – og kanskje en av forklaringene på at det kryr av senterpartifolk som nå stemmer Høyre.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [12:07:47]: Det som var viktig for meg å seia, var at Høyre her tek feil. Når det gjeld det forslaget som dei har fremja, er produktavgifta allereie teken vekk for nokre produkt. Etter at denne drikkeareavgifta – etter helsefagleg tilråding – vart lagd fram, har salet av mindre sukkerholdige varer auka.

Men tilbake til skogen. Eg vil ikkje at det skal liggja ei misforståing her, at eg ikkje veit forskjell på saft og skog. (Latter i salen) Det er enkeltelement i alle budsjett som ein kan sjå nærare på. Korleis skogen skal handterast framover – òg sal av skogseigedomar – er noko som vi kjem tilbake til. Men generelt når det gjeld skatt, er det mange punkt som Høyre og Senterpartiet er ueinige om.

Dagrun Eriksen (KrF) [12:08:56]: Jeg skal ikke snakke verken om saft eller om skog, men om skole.

For å skape verdens beste skole holder det ikke bare å bruke mye penger, man må også bruke dem riktig. Regjeringen har de siste årene gjennomgående prioritert feil ved å bruke milliarder på flere undervisningstimer for de aller minste, for å innføre heldagsskolen.

Kristelig Folkeparti mener at skolens viktigste ressurs er læreren. Derfor mener vi at vi bør bruke de store pengene på lærerne. Økt lærertetthet, mer ambisiøs satsing på etter- og videreutdanning, igangsetting av obligatorisk mentorordning og en bedre og mer praksisrettet ungdomsskole er noe av det som vi i stedet bruker pengene på.

Mitt spørsmål til Senterpartiet, som en god sentrumskamerat, er: Hva er årsaken til at Senterpartiet mener at det er viktig å bruke 1,7 mrd. kr på heldagsskole, istedenfor å bruke pengene på f.eks. flere lærere?

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [12:09:52]: Ja, eg kan bekrefte at Kristeleg Folkeparti og Senterpartiet står saman i mange saker, både når det gjeld distrikt, fordeling, forholdet til frivillig sektor osv. – og òg når det gjeld å sikra ein betre skule.

Så er det slik at heildagsskulen er ikkje innført. Men det er behov for å styrkja innhaldet i skulen, fylgja opp dei svakaste elevane ikkje minst og fylgja opp andre grupper i skulen, og å få på plass fleire fag og dermed utvida time-tala. I tillegg ser vi no ei gledeleg utvikling av denne satsinga på skulen, nemleg at rekrutteringa til læraryrket aukar veldig. Det er nødvendig.

Borghild Tenden (V) [12:10:59]: I dag stemmer representanten Meltveit Kleppa og Senterpartiet for å endre satsene i formuesskatten, slik at næringsseiendom, altså arbeidende kapital, får økt formuesskatt. Venstre vil på sikt fjerne hele formuesskatten, og stemmer selvfølgelig mot den foreslåtte innstrammingen. Men Senterpartiet stemmer, tradisjonen tro, mot det de er for. Kunne jeg få en stemmeforklaring, være så snill?

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [12:11:25]: Det skal representanten Tenden med glede få. Det er ikkje slik at Senterpartiet vil fjerna formuesskatten. Vi meiner tvert imot at formuesskatten er eit svært viktig fordelingspolitisk verkemiddel i dette landet. Men vi har i regjering heilt

bevisst vore for å endra innretninga av formuesskatten. Det betyr jo at botnfrådraget er auka frå 151 000 kr – då Venstre satt i regjering – til 870 000 kr neste år. Det betyr at det er over 500 000 færre som i dag betalar formuesskatt. Det er ikkje tvil om at blant dei er det mange sjølvstendig næringsdrivande, som dermed får fritak for skatt på sin kapital. Så går vi vidare langs den leia. Men omfordeling er viktig.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Hans Olav Syversen (KrF) [12:12:47]: Det er en glede for meg å presentere et alternativt statsbudsjett fra Kristelig Folkepartis side, med en tydelig kristendemokratisk sentrumsprofil.

For å bygge opp under sentrumsreplikkene før her vil jeg bare minne representanten Meltveit Kleppa om at vi også står sammen om ikke å ville ha formuesskatt på arbeidende kapital. Kanskje vi i felleskap kunne få gjort noe med det ved et nærmere høve.

Vi vil bygge et samfunn som er basert på vår kristne og humanistiske kulturarv. For oss betyr det tre hovedpilarer: menneskeverd, nestekjærlighet og forvalteransvar. Det bærer våre prioriteringer preg av.

Jeg har lyst til å ta fram to hovedpolitikkområder fra min side. Det første er familien. Vi ønsker en ny familiepolitikk. Vi ønsker rett og slett at det skal bli et satsingsområde for regjeringen igjen, dersom vi kommer i posisjon til det. Vi gir familien økt valgfrihet, fordi vi tror det er bra for familiene, bra for barna og bra for samfunnet. Vi ser faktisk på familien som mer enn en produksjonsenhet, noe som har en solid egenverdi.

Vi foreslår et nytt barnefradrag i skatten på 5 000 kr per barn. Vi foreslår en kontantstøtte som gir økt valgfrihet, både for foreldre som har ettåringer og foreldre som har toåringer. Vi gjør det mer fleksibelt i barnehagesektoren, med to hovedopptak i året. Så gjør vi noe med engangsstønaden ved fødsel og adopsjon, som jeg har skjønnet også de rød-grønne er opptatt av. Det er en himmelropende urettferdighet i dag, som vi ønsker å gjøre noe med i vårt alternative budsjett.

Da regjeringen la fram sitt budsjett, sa man at man satset på sykehjemsplasser. Hvis jeg ikke husker helt feil, gjorde statsministeren sykehjemsplasser til et hovedanliggende for denne regjeringen før siste stortingsvalg. Man lovet 12 000 nye sykehjemsplasser innen 2015. Ved inngangen til neste år er status 1 000 nye plasser. Vi kan med sikkerhet si at det valgløftet regjeringen og statsministeren kom med, vil bli brutt. Vi har hatt et samarbeid med regjeringen på dette feltet, om en verdighetsgaranti, som regjeringen altså har brutt. Vi tar våre avtaler på alvor og foreslår 3 750 nye plasser for neste år. Det gjør vi bl.a. ved å øke det statlige stimuleringstilskuddet til byggingen fra 35 pst. til 50 pst., samtidig som vi gir driftsmidler til kommunene. Det holder ikke bare å gjøre det ene. Man må også gjøre det andre.

Dessuten er det mye ved eldreomsorgen som denne regjeringen i realiteten har nedprioritert, f.eks. dagtilbud til hjemmeboende demente. I verdighetsgarantien var det helt

sentralt å få opp en ordning for omsorg ved livets slutt. Dette tar vi på alvor i vårt alternative budsjett, f.eks. å stimulere til ambulante team for lindrende behandling. Dette er faktisk et adelsmerke for et samfunn, hvordan vi ter oss ved avslutningen av livet, og hvordan vi legger til rette for at det kan skje på best mulig måte.

Innenfor helsesektoren og frivilligheten har jeg lyst til å peke på et annet område, og det er hvordan vi bruker statens inntekter, skatte- og avgiftssystemet, positivt. Man kan ikke bare se på skattesystemet som noe man får inn penger på. Man må også se på skattesystemet som noe som bygger opp under andre politikkområder. Her synes vi regjeringen er altfor passiv og svak. La meg bare ta to eksempler når det gjelder folkehelse. Siden regjeringen ikke er med på dette i dette budsjettet, bør den ta det med som en hilsen til den folkehelsemeldingen som regjeringen skal legge fram til våren: Hvorfor ikke bruke skatte- og avgiftssystemet positivt, f.eks. ved å sette ned momsen på frukt og grønt og kanskje øke den på de matvarene som har mest sukker? Men her er det etter min mening dessverre total passivitet fra regjeringens side.

Det samme gjelder på miljøsidene. Vi mener at vi trenger en mye mer aktiv bruk av avgiftspolitikken for å oppfylle et klimaforlik som vi er sammen om. Men Arbeiderpartiets hovedtalsmann nedsnakker klimaforliket og sier folk vil bli oppgitt og kanskje få et sjokk hvis man får på bordet hva det faktisk koster å gjennomføre et klimaforlik som vi er enige om. Det sier kanskje noe om hvor mye Arbeiderpartiet har stanget internt i regjeringen akkurat på dette punkt.

Etter sju år med rød-grønn regjering, er det ett område jeg har lyst til å ta opp til slutt. Det var et greit oppspill fra representanten Meltveit Kleppa, som snakket om at hun på vegne av de rød-grønne var mot konkurranseutsetting av helse- og omsorgstjenester. Jeg vet rett og slett ikke om de rød-grønne er kjent med hvilken praksis de tillater at helseforetakene driver med i disse dager. Det virker som at man er totalt uvitende. Vi har diverse ganger tatt opp dette – jeg ser at Helga Pedersen, parlamentarisk leder for Arbeiderpartiet sitter i salen – og til og med oversendt til regjeringen forslag fremmet i trontaledebatten, fordi Arbeiderpartiet visstnok var enig i at dette var et viktig tema, nemlig hvordan vi skal sørge for et samarbeid mellom det offentlige og de frivillige helse- og sosialinstitusjonene i vårt land, som faktisk er en grunnpilar i det velferdssamfunnet vi i dag har.

Hva er fasit fra denne regjeringen etter sju år? Det er at man har skviset ut den ene rusinstitusjonen etter den andre ved hjelp av sine håndlangere i helseforetakene, og man løfter ikke en finger. Og jeg må si jeg ble nesten sjokkert da jeg leste om denne avtalen som Meltveit Kleppa skrotet av, som er inngått med Frivillighet Norge, og ser hva resultatet av den er. Etter sju år sier man at det er fint – vi har fått en overordnet avtale. Hva er det så man gjør? Man setter ned enda et utvalg for å – jeg holdt på å si, siden det var Meltveit Kleppa som tok det opp: gjennomgå – jeg er ikke så god på dialekten, men jeg kunne prøvd meg – gjennomgå forholdet mellom det offentlige og de frivillige organisasjonene. Det er altså fasit etter sju år – etter at man for

fire–fem år siden fikk klar beskjed om at hvis denne utviklingen som denne regjeringen står i spissen for, fortsetter, har vi altså ikke flere institusjoner igjen å gjennomgå, hvis man setter ned enda et offentlig utvalg.

Det er snakk om retning for samfunnet. Jeg ser her, og jeg bruker dette som et eksempel – jeg kunne tatt flere, men dette er ett eksempel – på en regjering som har stivnet totalt, som har overlatt styringen til foretak og som har null politisk retning på et så viktig samfunnsområde. Det sier meg mye om en regjering som er klar til å skiftes ut – at man heller setter ned utvalg, så man slipper selv å ta tak i resultatet av enda et utvalg på en så viktig sektor. Det er til å bli engasjert av, men egentlig er det litt til å gråte av at man tillater seg selv en så vidt sterk passivitet på et så viktig samfunnsområde.

Jeg har brukt dette samarbeidet som et eksempel. Jeg kunne nevnt mange, mange flere. Vi trenger en ny kurs. Vi trenger en regjering som setter familien litt mer i høysetet og som sørger for at avtaler om verdighetsgaranti og omsorgsplasser faktisk blir oppfylt. Vi trenger en regjering som sørger for at vi ikke får et sorteringssamfunn – her er også retningen helt feil – og vi trenger en regjering som tar frivilligheten på alvor og vil samarbeide med den – ikke dytte den ned til å bli et lite støttehjul i det rød-grønne prosjektet.

Jeg tar opp våre forslag.

Presidenten: Representanten har tatt opp de forslagene han refererte til. Det blir replikkordskifte.

Dag Ole Teigen (A) [12:23:05]: Man kan ikke få alt man ønsker seg, men man kan velge det som er viktigst. Tidligere har Kristelig Folkeparti sagt at kampen for en mer rettferdig verden er den viktigste saken for partiet, selv om det var lite om det i innlegget nå. Men det man har sagt tidligere, er glimrende. Man kan begynne å lure når man ser at Kristelig Folkeparti åpner for samarbeid med høyresiden. For mens vi deler ambisjonene og gir mer til vaksiner, bistand og utvikling, ønsker Høyre og Fremskrittspartiet å kutte. Man får vanligvis til mer i et samarbeid med dem som er enige om det viktigste, enn i et samarbeid med dem som ikke er enige om det viktigste.

Derfor mener jeg det er legitimt å spørre: Når alt kommer til alt, er ikke kampen for en mer rettferdig verden det viktigste for Kristelig Folkeparti likevel?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:24:02]: Jo, det er det absolutt, og det tror jeg representanten Teigen vil være enig i at vi har vist. Vi viser det i vårt alternative budsjett for neste år. Vi har vist det gang på gang når vi er i regjering, at dette setter vi så høyt at vi legger svært mye inn på å få det til. Og vi har fått det til. Så svaret er enkelt og greit: Vi velger det som er viktigst, og vi får gjennomført det.

Gunvor Eldegard (A) [12:24:37]: Det er sånn at Kristeleg Folkeparti har forlova seg med Høyre og Framstegspartiet. Men det alternative budsjettet til Kristeleg Folkeparti syner faktisk at det er veldig stor avstand mellom partia på borgarleg side. Eg vil seia at landbrukspolitikken

er eit godt eksempel. Her i vår kunna me høyra – ute på plassen her – Kristeleg Folkeparti overby at dei skal tetta inntektsgapet mellom bønder og andre, og her om dagen gav dei tilmed ut ein landbruksgaranti.

Da vert eg litt forundra – når dei vil regjera med to parti, der Framstegspartiet ønskjer å kutta med over 5 mrd. kr og Høyre 1,5 mrd. kr til landbruket. Ifølgje Bondelaget vil ein gjennomsnittleg kornbonde på Austlandet få redusert inntekta si med 275 000 kr med Høyre sitt alternativ. Og med Framstegspartiet sitt må dei kanskje betala for å vera bønder.

Korleis kan Kristeleg Folkeparti garantera for landbruket, og korleis ser dei for seg at dei skal nå målet om å tetta inntektsgap, når me tar høgde for dei kutta som deira aktuelle samarbeidspartnarar legg opp til?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:25:52]: Det var kanskje litt voldsomt å si det at vi har forlovet oss. Vi går ikke så veldig fort fram som representanten Eldegard gjør, åpenbart. Vi tar det litt pent og pyntelig, så noen forloving har jeg vel ikke sett foreløpig.

Når det gjelder landbrukspolitikken, må jeg kanskje minne om at det ikke var de partiene representanten refererer til, som har stått i første rekke med et forhandlings-tilbud som førte til brudd i vår. Så vidt jeg husker, var det en regjering bestående av Senterpartiet, Arbeiderpartiet og SV som la fram et tilbud som var så dårlig at Bondelaget brøt der og da.

Så før man annonserer hva man krever av andre, kan det jo være en idé – synes jeg da – at man spør seg selv: Hva var det som gikk galt i regjeringens oppgjør med landbruket dette året?

Så får vi komme tilbake til det andre, når det eventuelt blir vår tur.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [12:27:09]: Eg må seia eg vart overraska når Kristeleg Folkeparti brukar så mykje tid på angrep på Senterpartiet og frivillig sektor, at me skulla ha svikta der.

Lat meg minna om – for det fyrste – momsens for frivillig sektor: 1,2 mrd. kr vil etter kvart bli ført tilbake til heile spekteret av frivillige organisasjonar, noko som vil bety uendeleg mykje for både barn, vaksne og eldre og arbeid blant dei.

Og så: Dette samarbeidet som skal vera – og som er meint ifrå vår side å vera endå meir langsiktig – nettopp for å styrkja den frivillige innsatsen òg blant eldre, når det gjeld rusomsorg osv.

Så er spørsmålet til Kristeleg Folkeparti: Trur representanten verkeleg – med det som ligg føre her – at han kjem i eit betre selskap på dette området med ei ny regjering?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:28:16]: Når det gjelder forholdet til frivillige og helse- og omsorgsinstitusjoner, kan det jo knapt bli dårligere selskap enn det som er nå. Når undertegnede spør regjeringen: Hva vil den konkrete oppfølgingen bli av den avtalen som er inngått mellom Virke, Frivillighet Norge og regjeringen? Så skulle man kanskje tro at man fikk et substansielt svar – at det

kom noe konkret. Og jeg vil be representanten Kleppa se på det svaret. Det som står der, er at resultatet – det konkrete resultatet – av denne avtalen er at regjeringen setter ned et nytt offentlig utvalg. Så jeg hadde virkelig gått tilbake og spurt meg selv: Når skal regjeringen – det blir jo for sent dessverre for de rød-grønne, selvfølgelig – gjøre noe konkret? Man setter kun ned utvalg og er tydeligvis godt fornøyd med det.

Erling Sande (Sp) [12:29:28]: Det er jo alltid sånn at i ord og vendingar frå talarstolen er det mykje som kan høyrast fint ut. Og det er mange idear og tankar ein kan dele. Men så er det sånn at når ein ser på kva dei enkelte parti faktisk gjer og faktisk foreslår, så finn ein at det er ikkje alltid ei samanhengande line.

Eg har eitt konkret spørsmål, og det dreier seg om at vi i dag har ei ordning, som vi har innført, som sikrar ungdomsskuleelevar gratis frukt og grønt i skulen. Det betyr veldig mykje for mange unge. Samanlikna med abonnementsordningar som vi har i andre skular, ser vi at det fungerer sosialt utjamnande. Alle nyttar seg av dei, men der det er eigenbetaling, er det ofte dei ressurssterke familiane som nyttar dei.

Denne gratisordninga vil altså Kristeleg Folkeparti fjerne. Eg har innbilt meg at Kristeleg Folkeparti var for sosial utjamning og nettopp ynskte å fokusere på folkehelse i skulen. Spørsmålet er ganske enkelt: Kvifor?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:30:32]: Jeg tror nesten jeg kan referere til en kommunelege som ble intervjuet på radio for et par-tre dager siden, og hvordan han beskrev denne ordningen som representanten Sande referer til: en kvasiløsning, som han kalte det, uten – i grunnen – særlig mål og mening, for de rød-grønne, i hvert fall noen av dem, hadde lovt et fullt måltid, og så ble det redusert til frukt og grønt. Vi har i vårt budsjett sagt at vi prioriterer en abonnementsordning, vi prioriterer læreren – ikke minst – det tror vi kanskje har en viss effekt også for den sosiale utjevningen, som representanten Sande er ute etter, og vi gir et skattefradrag til hver enkelt familie på 5 000 kr per barn. Det burde også gi noen mulighet til å kjøpe noen epler i ny og ne. Jeg tror familiene meget vel kan bruke de kronene like godt som de rød-grønne.

Geir-Ketil Hansen (SV) [12:31:39]: Regjeringen fremmer forslag om å øke bistandsbudsjettet, slik at det kommer opp på 1 pst. av brutto nasjonalinntekt – øker det med 2,4 mrd. kr og kommer opp i et bistandsbudsjett på 30 mrd. kr. Det er, slik jeg har sett Kristelig Folkepartis politikk over år, langt på vei på linje med den politikken som Kristelig Folkeparti står for. Ambisjonene når denne regjeringen skal fortsette, er å styrke det ytterligere.

Men Kristelig Folkeparti har valgt å samarbeide med Høyre og Fremskrittspartiet, som vil kutte på disse områdene. Fremskrittspartiet vil kutte 7,5 mrd. kr i bistandsbudsjettet. Vi kunne tatt andre områder også hvor samarbeidspartiene som Kristelig Folkeparti har valgt, går i stikk motsatt retning av det Kristelig Folkeparti står for. Hvordan – nå snakker vi om bistand – kan Kristelig Folkepar-

ti få dette til å henge sammen, når man ser framover i tid?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:32:43]: La meg si at vi også er glad for den bistandsprioriteringen som regjeringen gjør, når det gjelder prosenten. Vi øker den litt også fordi vi er litt uenig i innretningen som regjeringen gjør, hvor man nedprioriterer Afrika, nedprioriterer UNICEF og nedprioriterer utdanning. Jeg kan også lese svart på hvitt hva budsjettene til Fremskrittspartiet og Høyre kommer med akkurat på det punktet. Her er vi uenig, men vi har faktisk vist, i samarbeid tidligere med Høyre i regjering og Fremskrittspartiet, som vi hadde budsjettforlik med her i salen, at vi har greid å prioritere dette. Jeg er glad for at det er såpass mange som er enig i at i vår velstand har vi egentlig ikke råd til å glemme den fattige verden.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Borghild Tenden (V) [12:34:06]: Vi er både privilegerte og heldige. I dag behandler vi et statsbudsjett for neste år uten en eneste demonstrant utenfor Stortinget. Regjeringen har gjennom åtte ulike statsbudsjettforelegg sluppet å foreta et eneste reelt kutt, mest av alt takket være flaks. Det at vi har olje, forvaltet oljeformuen godt og ikke minst vært heldige med vedvarende høye oljepriser de siste åtte årene, har ført til at vi i dag har en situasjon i norsk økonomi som ingen av oss overskuet for åtte år siden.

I nasjonalbudsjettet for 2006 ble det f.eks. anslått en oljepris på om lag 200 kr fatet i snitt fremover. I statsbudsjettet for 2013 legges det til grunn en pris på 625 kr fatet. Det har medført at Statens pensjonsfond utland nesten har fire-doblet seg i verdi i den samme perioden, fra ca. 1 000 mrd. kr i 2005 til nesten 4 000 mrd. kr i 2013. Og når oljepenge- strømmene inn, har også den sittende regjering hatt muligheten til «rekordhøye bevilgninger» til alle formål – slik de møter all kritikk med.

Utfordringen vår i dag er noe nesten samtlige parlamentarikere i alle land rundt oss misunner oss: Utfordringen er hvordan vi skal stille oss, slik at vi også de neste åtte årene kan være i samme situasjon – uten å være avhengig av en rekordhøy oljepris.

Det er med dette bakteppet jeg på vegne av Venstre fremmer vårt alternative statsbudsjett. Venstres alternative budsjett skiller seg fra regjeringens forslag på mange områder, men først og fremst gjennom en markant vilje til å prioritere fremtid heller enn fortid, til å ta nødvendige grep for å sikre velferden for kommende generasjoner, til å omstille alle sektorer i en mer miljøvennlig retning og til å sette folk først. Dette gjør vi innenfor samme økonomiske handlingsrom og oljepengebruk som regjeringen legger opp til. Venstre foreslår imidlertid en rekke viktige strukturelle grep på statsbudsjettets inntekts- og utgiftsside og ikke minst i skatte- og avgiftssystemet, som over tid vil gjøre at Norge står bedre rustet til å møte fremtiden.

Venstres viktigste grep i sitt alternative budsjett for 2013 er:

- en målrettet og bred satsing på å få flere i arbeid og å skape flere arbeidsplasser

- en gjennomført satsing på nyskaping og kunnskap
- et kraftig løft for å hjelpe dem som trenger det mest – færre fattige barn
- en offensiv miljø- og klimapolitikk
- nødvendige grep for å sikre finansieringen av folketrygden og modernisere offentlig sektor
- et reelt og varig grønt skatteskitte.

På disse områdene foreslår Venstre satsinger, omprioriteringer og grep, som på hvert område fører til flere milliarder kroner i målrettede tiltak utover det regjeringen legger opp til.

Selv om Norge er i en særstilling internasjonalt når det gjelder offentlige finanser, og det brukes rekordmye penger også i 2013, er det flere utfordringer som regjeringen etter Venstres syn ikke møter når det gjelder statsbudsjettet for 2013.

Vi ser klare tendenser til todeling av norsk næringsliv, hvor alt annet enn petroleumssektoren sliter. Vi ser ingen vilje til å ta grep for å fornye offentlig sektor. Stadig flere barn lever i familier som sliter med vedvarende fattigdom, rus og psykiatriske problemer. Den norske skolen blir pålagt stadig flere oppgaver og direktiver uten at det blir flere lærere. Pauseknappen står fortsatt på for forskning og høyere utdanning. Og det er ingen offensiv miljø- og klimapolitikk. Klimaforliket er et absolutt maksimum, og de store pengene brukes på symbolprosjekter i stedet for på tiltak som gir reelle utslippskutt. Det å ta de rikeste er det viktigste i skattepolitikken, ikke å skape vekst og atferdsendring. Og rammebetingelsene for gründere og selvstendig næringsdrivende er vedvarende dårligere under denne regjeringen.

Profilen i regjeringens statsbudsjett er i hovedsak litt mer til alle. Det betyr i realiteten at fortiden vernes, mens fremtiden strupes. Venstre mener at det er helt nødvendig å vri pengebruken fra områder der vi må bli mer effektive, til områder som bidrar til å bygge ny kunnskap og omstille Norge i en mer miljøvennlig retning – bedre IKT-infrastruktur, bedre rammevilkår for gründere og innovatører i det etablerte næringsliv, mer moderne forskningsutstyr på institutter og universiteter, og en skattepolitikk som stimulerer til nyskaping, vekst og miljøvennlig atferd.

Venstre vil ha en ny kurs. Derfor foreslår vi å styrke fastlandsindustrien og næringslivet gjennom både skattelette, målretting av offentlig virkemiddelapparat og en reell satsing på forskning og utdanning. Samlet foreslår Venstre økte bevilgninger på 11,75 mrd. kr for å skape flere arbeidsplasser og få flere i arbeid.

Venstre vil sørge for en storstilt satsing for å løfte barn og barnefamilier ut av fattigdom gjennom målrettede tiltak – ved å skape flere arbeidsplasser – og ikke minst omfordele velferdsytelser og universelle ordninger. For oss er det helt uforståelig at en regjering som er monomant opptatt av fordeling når det gjelder skatt, er like lite opptatt av fordeling over statsbudsjettets utgiftsside. Bekjempelse av rikdom er åpenbart mye viktigere enn bekjempelse av fattigdom.

Venstre foreslår en rekke tiltak for å bekjempe fattigdom, bl.a. å øke sosialhjelpssatsene med 20 pst., og vi foreslår å legge om barnetrygden og oppholdsbetalingen i barnehager og SFO, som medfører at dem av oss som har

mest, får litt mindre i barnetrygd og må betale litt mer for barnehage, mens de som har minst, får mer barnetrygd og mindre utgifter til barnehage og SFO. Samlet vil en fattig familie sitte igjen med mer enn 2 000 kr i måneden med Venstres opplegg. Det vil bety en dramatisk bedre hverdag. Det er det som er en reell omfordeling.

Venstre vil prioritere flere og mer motiverte lærere og flere studieplasser. Vi vil ha en kraftfull økning i innsatsen på forskning, som innebærer både et betydelig løft i næringsrettet forskning, miljø- og klimaforskning, nytt og bedre utstyr og en langsiktig finansiering av forskning som gir vekst og stabilitet over tid. Samlet foreslår Venstre 3,2 mrd. kr i påplussing når det gjelder skole, forskning og utdanning.

Venstre viser i sitt alternative budsjett en reell vilje til å bygge ut jernbane, til å satse storstilt på kollektivtransport i de store byene og til å bruke klimapenger der resultatene er størst. I våre øyne er det vel drøyt å sende brev til EU for å be EU-landene om å slette klimakvoter, slik at prisene går opp og Norge kan tjene mer penger på å selge våre – i stedet for at vi sletter våre egne først, slik Venstre foreslår i sitt alternative budsjett.

Venstre vil gi bedre rammebetingelser for gründere og selvstendig næringsdrivende gjennom både sosiale ordninger og rettigheter, gjennom skattesystemet, forskning og det offentlige virkemiddelapparatet. Venstre vil legge om skattesystemet fra «rød» til «grønn» skatt: mindre skatt på arbeid, arbeidsplasser, innovasjon, miljøvennlige lønninger og norsk eierskap og mer skatt på miljøfiendtlig adferd. I vårt alternative budsjett foreslår vi et grønt skatteskitte på 9 mrd. kr. Det skal og vil lønne seg å leve miljøvennlig.

Dessuten foreslår Venstre en omlegging av inntektsbeskatningen hvor minstefradrag, personfradrag og innslagspunktet i toppskatten økes betydelig, mens trygdeavgiften samtidig økes med et halvt prosentpoeng. På den måten gjør vi det regjeringen hele tiden har ment er fornuftig, men ikke fått til: å legge om skattesystemet slik at det lønner seg å jobbe, og samtidig gi de største skattelettene, både prosentvis og nominelt, til dem med de laveste inntektene. I tillegg bidrar en slik omlegging til å styrke folketrygden, som i budsjettforslaget for 2013 er underfinansiert med 102 mrd. kr.

Til slutt: Politikk handler om å prioritere. Det gjør Venstre i sitt alternative budsjett. Vi prioriterer fattige barn, og vi prioriterer et grønt skatteskitte som stimulerer til miljøvennlig adferd. Vi prioriterer skole, utdanning og forskning. Vi prioriterer fremfor alt bedre og mer motiverte lærere. Vi prioriterer og belønner dem som er villige til å satse på en idé, og som skaper arbeidsplasser for seg selv og noen til, og vi prioriterer en storsatsing på jernbane og kollektivtransport.

Samtidig prioriterer vi bort noe det neste året. Vi prioriterer bort subsidieordninger som vi mener ikke har fremtiden foran seg, vi prioriterer bort lovpålagte oppgaver som en banan i skolen, leksehjelp uten faglært personale og en times lovpålagt kulturskole. Det er ikke det at det nødvendigvis er noe i veien med noen av disse tiltakene, men det er andre ting som er viktigere for Venstre. Derfor gjør vi de prioriteringene vi gjør – fordi vi mener at det å bekjem-

pe fattigdom blant barn er mye viktigere enn å subsidiere postombæring på lørdager, fordi vi mener at det å gi barna våre gode og motiverte lærere er viktigere enn at de får en halv banan på skolen, fordi vi mener at det å gi dem som skaper arbeidsplasser og som investerer i norsk næringsliv, en klapp på skulderen er viktigere enn å stirre seg blind på fordelingstabeller i skattesystemet, og fordi det å bygge ut jernbane og kollektivtransport i og rundt de store byene er viktigere enn å kjøpe klimakvoter. Samtidig er alt dette å sette folk først. Det er det viktigste for Venstre.

Jeg tar til slutt opp Venstres forslag i de innstillinger vi nå behandler.

Presidenten: Representanten har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Torfinn Opheim (A) [12:44:19]: Venstre løfter miljøprofilen i sitt budsjettforslag. Kraftkrevende industri i Norge er en viktig brikke i miljøpolitikken både nasjonalt og globalt. Vår regjering har nå laget et helt nytt og moderne industrikraftregime bestående bl.a. av grønne sertifikater, som vil gi mer kraft og billigere strøm. De har fritak for elavgiften, og den siste brikken som nå falt på plass, er CO₂-kompensasjon i kraftprisen. Hva den betyr, er selvfølgelig litt avhengig av kvotemarkedet.

I sum betyr disse elementene enormt mye for kraftprisen, spesielt til en industri som ligger på Vestlandet. Husk at denne industrien på grunn av vannkraften er verdens reneste. Venstre foreslår i sitt budsjett å avvikle de fleste fritak fra CO₂-avgift.

Har Tenden fritatt den kraftforedlende industrien i dette forslaget, eller skal denne industrien flytte til land (presidenten klubber) der kullkraft og andre forurensende ... (presidenten klubber igjen)

Borghild Tenden (V) [12:45:27]: Jeg føler at Micaelsen, komiteens leder, avslørte seg i stedet da han snakket om skatteopplegget til Venstre – fra rød til grønn skatt. Han var sjokkert, og han mente at folk ville bli enda mer sjokkert når de så hva som virkelig lå der.

Venstre er for grønne sertifikater. Det har vi jobbet for lenge. Men Venstre mener at alle skal betale. Forurensere skal betale – sånn er det, og sånn skal det være. Selvsagt er vi for industri på lik linje med det Arbeiderpartiet er. Men igjen: Forurensere skal betale.

Gerd Janne Kristoffersen (A) [12:46:20]: Venstre kutter i sitt alternative budsjett om lag 4,3 mrd. kr i formuesskatt og arveavgift, men har et uttalt mål om å fjerne formuesskatten helt. Som vi vet, er dette skatter som i all hovedsak betales av personer med store formuer, og som sikrer at landets rikeste bidrar til spleiselaget over skattedelen. Samtidig øker Venstre avgiftene, som representanten selv var inne på i sitt innlegg, med nesten 10 mrd. kr, noe som må betales av folk flest.

Mitt spørsmål til representanten Tenden blir da: Hvorfor ønsker Venstre å gjøre noen av landets rikeste mennesker til nullskattytere, hvorfor skal folk flest betale reg-

ningen, og hvor mye skal Venstre øke avgiftene for folk flest for å betale for fjerningen av hele formuesskatten, når Venstre øker med 10 mrd. kr for å fjerne en sjuendedel av formuesskatten til neste år?

Borghild Tenden (V) [12:47:24]: Hadde representanten lest vårt alternative budsjett, hadde hun skjønnet at premissene for spørsmålet faktisk er feil. Vi har en omfordeling i dette budsjettet som Arbeiderpartiet kan se langt etter. Det betyr at vi gir mye mer til fattige barn – 20 mrd. kr til fattige barn – og de med inntekt på over 1 mill. kr, får økt skatt. Premissene blir feil, og derfor blir det veldig vanskelig å svare.

Så ønsker vi å heve bunnfradraget på formuesskatten. De som virkelig sliter med formuesskatten, er nyoppstartede bedrifter, og Venstre ønsker å gi et bidrag til at de skal bli levedyktige.

Alf Egil Holmelid (SV) [12:48:22]: Eg har merka meg at Venstre vil auke talet på karensdagar før dagpengar ved arbeidsløyse frå tre til fem dagar. I tillegg til Venstre er det berre Framstegspartiet som går laus på dagpengane.

Difor lurer eg på om det er ei førebuing til regjeringsamarbeid med Framstegspartiet når Venstre ønskjer å leggje seg på Framstegspartiet sin politikk i arbeidslivspolitikken?

Borghild Tenden (V) [12:48:54]: Det er viktig at vi får flere i arbeid og færre på trygd. Derfor har også Venstre gjort noe med sykelønnsordningen, som representanten kanskje ikke har fått med seg.

Vi lever av folks arbeid her i dette landet, og da må vi få folk tilbake i jobb raskest mulig. Det gjør ikke denne regjeringen noe med – de lar det skure og gå. Jeg nevnte hvor underbudsjettet folketrygden vår er – 102 mrd. kr. Det virker ikke som det bekymrer SV og denne regjeringen i det hele tatt.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [12:49:52]: Venstre sier ofte «klima», men de sier lite om årsakene og sammenhengene. Faktum er at det blir stadig mer karbondioksid i atmosfæren, og det skaper økende problemer med villere vær. Løsninga er mer satsing på grønne planter, fornybart karbon og fotosyntesen. Jeg har lest Venstres budsjett grundig. Jeg finner ord der som «bevare naturen», «ta vare på naturen», men ikke ett ord om å forvalte naturen, ikke ett ord om å bruke naturen, ikke ett ord om bruk av land og bruk av hav – landbruk, havbruk, jordbruk.

Spørsmålet mitt er: Burde ikke Venstre, som bruker ordet «klima» så sterkt, gå inn for å øke arealene til havs, jord, skog, slik at en får inn mer fotosyntese/energi og mer karbon på den måten og kan leve av det i større grad?

Borghild Tenden (V) [12:50:58]: Representanten Lundteigen sier at han har lest Venstres budsjettalternativ godt, men jeg er litt i tvil når jeg hører spørsmålet, for er det noe Venstre er opptatt av, så er det miljø, klima, friluftsliv og kvaliteten i å leve av – og med – et godt miljø. Vi er dristige i dette budsjettet vårt; vi har en miljøavgift på 9 mrd.

kr. Det er mye, det er tøft, men igjen: Det er utrolig viktig for – nettopp det som representanten Lundteigen er opptatt av – at CO₂ skal gå ned.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [12:51:47]: Ja, det står mye om klima, miljø og friluftsliv, og det er vi i Senterpartiet glad for. Vi er veldig glad for det. Men det er hele forståelsen av natur og hav jeg spør om. Hvis menneskene i større grad skal leve av fornybart karbon, må disse arealene brukes, de må forvaltes. Da nytter det ikke at en bare abstrakt skal se på det, som en turist – en må gå inn og bruke. Vil Venstre gå inn for at en skal bruke disse arealene mer aktivt, på en skjønnsom måte, eller vil dere fortsette den linja at det skal vernes, altså tas ut av bruk, slik programmet gir inntrykk av?

Borghild Tenden (V) [12:52:29]: Vern og bruk henger jo sammen. Det er derfor vi i Venstre har vært veldig opptatt av å verne Lofoten og Vesterålen mot oljeboring. Det er ett eksempel på at vi er opptatt av denne biten. Et annet eksempel, som Lundteigen pleier å konfrontere meg med i mange sammenhenger, er skogsbilveier. Der svikter denne regjeringen. Vi har internasjonale avtaler som pålegger oss å ivareta biologisk mangfold. Det gjør verken Lundteigen eller denne regjeringen når de vil fortsette den massive utbyggingen av skogsbilveier.

Alf Egil Holmelid (SV) [12:53:28]: Det er forståelig at Venstre ikkje vil kommentere at dei står saman med Framstegspartiet i arbeidslivspolitikken, men eg vil stille følgjande spørsmål: No er grunngevingane for at vi tek pengar frå arbeidsfolk i ein vanskeleg situasjon, at vi må få dei ut i arbeid. Men når det gjeld arbeidsløysetrygd, er det nettopp folk som ikkje får arbeid, vi tek pengane frå, og det sender jo ikkje folk ut i arbeid. Er ikkje representanten Tenden klar over at ein overdriven bruk av arbeidslinja aukar fattigdommen i Noreg?

Borghild Tenden (V) [12:54:02]: Hvis representanten fra SV hadde vært opptatt av fattigdom, hadde kanskje representanten stemt for de 20 forslagene som vi har lagt inn i budsjettet vårt, som nettopp skal bekjempe fattigdom. Og jeg er veldig glad for det som representanten Geir-Ketil Hansen fra SV sa her i sted, at han var litt «flau» over SV som ikke hadde fått til mer på fattigdom.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Statsminister Jens Stoltenberg [12:54:53]: I enkelte innlegg i det siste har jeg vist til den talen som Barack Obama holdt under demokratenes valgveke, da de vant presidentvalget. Jeg har vist til den talen ikke bare fordi jeg synes det er usedvanlig inspirerende å se på noen som får fire nye år, og som feirer det slik vi feiret i 2009, og som vi planlegger å feire i 2013 – fire nye år – men jeg har i tillegg vist til den talen fordi den var et uttrykk for det han selv omtalte som den amerikanske drømmen. Han fortalte så godt og så innlevelsesfullt som bare Barack Obama kan gjøre, om det samfunn han ønsket å skape, der alle men-

nesker skulle ha samme muligheter, uavhengig av hvem de var, hvor de kom fra, kjønn, foreldrenes inntekt, foreldrenes utdanning, hvem de elsket, hudfarge og religion. Mens han holdt den talen, tenkte jeg at det er en fantastisk drøm. Men jeg tenkte også på en artikkel jeg hadde lest ganske nylig i tidsskriftet *The Economist*, som har hatt et eget temanummer om fordeling i verdens land, der de har gått igjennom og samlet mye statistikk og mange oversikter. I artikkelen er det mange konklusjoner og mange betraktninger, men en av hovedkonklusjonene er at de nordiske landene generelt, og Norge spesielt, skiller seg ut ved å ha en jevnere inntektsfordeling enn andre land, og i tillegg at vi har det forskerne kaller mer sosial mobilitet. Det er lettere å lykkes i Norge, uavhengig av foreldrenes inntekt, bakgrunn, bosted og kjønn, enn i de fleste andre land i verden – og langt lettere i Norge enn i USA. Så det som er virkeligheten, er at den amerikanske drømmen er mer virkelighet i Norge enn i Amerika. Det skyldes at vi i Norge, gjennom den norske modellen, har forstått noe om sammenhenger mellom fellesskapet og enkeltmennesket, mellom effektivitet og fordeling, og vi har forstått noe om at trygghet skaper dristige mennesker som våger å satse.

Dette er en grunnleggende forståelse – der vi ofte har opplevd at høyresiden er på den andre siden. Der de skaper motsetninger mellom fellesskapet og enkeltmennesket, der ser vi at slike ting som en god offentlig fellesskole, et godt offentlig finansiert helsevesen, offentlig finansierede trygdeordninger, barnehageplass og gratis kjernetid gir mennesker en større mulighet til å leve de livene de selv ønsker å leve. Det gir mer mangfold gjennom at man skaper trygge fellesskap.

Denne grunnleggende erkjennelsen definerer også forskjellen mellom høyresiden og venstresiden i veldig mange industriland. Det er store forskjeller mellom Norge og USA. Det politiske landskapet er ulikt, men det er likevel slående å se hvordan noe av debatten handler om de samme grunnleggende skillelinjene. I USA handlet det om skattelette til de rike. I Norge handler det også om vi skal gi store skattelettelser til dem som er mest velstående. I USA handlet det om man skulle satse på offentlig velferd – Medicare. I Norge handler mye av debatten om vi skal privatisere offentlig velferd – skole og andre viktige velferdsordninger. Og det handler om hvor aktiv staten skal være i forhold til sysselsetting, arbeidsmarkedspolitikk og styring av økonomien. Så disse grunnleggende forskjellene definerer høyre- og venstresiden – synet på fordeling/omfordeling, den offentlige sektors rolle.

Disse forskjellene kommer også til uttrykk i det statsbudsjettet som Stortinget nå behandler. Vi har fra regjeringens side vært opptatt av å lage et mer rettferdig skattesystem. Vi har redusert skatten for dem med lave inntekter over flere år, vi har tettet skattehull, vi har laget et mer rettferdig system – bl.a. ved å endre formuesskatten, bl.a. ved å halvere andelen som betaler formuesskatt ved å femdoble bunnfradragene. Mens dette før var en skatt som i veldig stor grad rammet pensjonister og småbedrifter, er det nå 500 000 færre som betaler formuesskatt, og det er dem med de minste formuene og de minste bedriftene.

Men vi er motstandere av det høyrepartiene foreslår,

og som de begynner å følge opp i sine alternative budsjetter – å fjerne formuesskatten. Det vil være et kraftfullt, målrettet og sterkt virkemiddel for økte forskjeller i Norge. Vi kan ikke forstå at vi skal fjerne en skatt som bringer inn 15 mrd. kr. Når vi ser på skattelistede, vet vi at de mest velstående betaler lite inntektsskatt, men de betaler derimot formuesskatt.

Fjerner vi formuesskatten, kommer mange av de mest velstående til å betale lite eller ingen ting i skatt. De tusen rikeste i Norge har 100 mill. kr eller mer i personlig formue. De vil hver seg få 3,7 mill. kr i skattelette, og vi mener det er dobbelt usosialt både fordi det blir mindre penger i felleskassen til å betale lønninger til sykepleiere og til lærere, til andre offentlige goder, til å investere i veier, forskning, og fordi det bidrar til økte sosiale forskjeller.

Vi hører at det er å skattlegge norske arbeidsplasser – det er feil – det er å skattlegge personlige formuer. Det som er skatt på norske arbeidsplasser, er arbeidsgiveravgiften. Høyresiden sammenlikner ofte Norge med Sverige som har fjernet formuesskatten. Det er riktig, men til gjengjeld har de en arbeidsgiveravgift som er mer enn dobbelt så høy som i Norge. Det mener jeg er et dårlig valg, å ha høyere skatt på arbeid og lavere skatt på formue.

Men det grunnleggende problemet med høyresidens ønske om å fjerne formuesskatten er at det undergraver noe av samfunnsolidariteten. Det er vanskelig å appellere til at alle skal bidra når de som har aller mest, skal bidra vesentlig mindre. Vi får nye eksempler på at de som har store inntekter, får lave skatteprosent.

Rettferdig skattesystem er viktig for rettferdig fordeling. Det viktigste for rettferdig fordeling er arbeid. Vi har siden 2005 opplevd en økonomisk utvikling der det er skapt over 300 000 nye arbeidsplasser. De sist tallene viser at nesten tre av fire av de nye arbeidsplassene har kommet i privat sektor. Det sier noe om skaperkraft, det sier noe om entreprenørskap, det sier noe om omstillingsevne i norsk økonomi, som har vært enestående, og jeg advarer veldig mot å tro at det kommer av seg selv. Stabile, gode rammebetingelser for bedriftene, forenkling for bedriftene, ryddighet i den økonomiske politikken og god inntektspolitikk har vært avgjørende for at private bedrifter har fått vilkår som gjør at vi nå ser en historisk sterk vekst i det private norske næringslivet.

Det er stor utrygghet ute i internasjonal økonomi. Finanskrisen biter seg fast, ledigheten øker, og nettopp når det er usikkerhet og utrygghet ute, er det desto viktigere at vi har trygghet og stabilitet i den økonomiske politikken hjemme. Så usikkerheten ute understreker behovet for trygghet hjemme i den økonomiske politikken.

Jeg har lyst til å nevne en annen side ved budsjettet som uroer meg, og det er knyttet til klima. I disse dager starter klimaforhandlingene i Doha. Der kan vi oppleve mange skuffelser – at mye går i gal retning, og det er svært alvorlig, for det vi har fått av nye tall, bare dokumenterer at den globale oppvarmingen skjer, at utslippene øker, og at usikkerheten rundt det at det faktisk foregår menneskeskapt global oppvarming reduseres i takt med at verdens evne til å gjøre noe med det også reduseres. Dette er veldig alvorlig.

Men på ett område er det faktisk grunnlag for optimisme, og det er på ett område vi ser framgang, og det er i forhold til å redusere avskogingen. Avskoging er ikke ett av mange tiltak for å redusere verdens utslipp av klimagasser, men ved å redusere avskogingen i verden kan vi få de største, de raskeste og de billigste kuttene i utslipp av klimagasser. Den reduserte avskogingen som vi nå ser i Brasil, utgjør det enkelttiltaket som har ført til de største utslippskuttene i verden de senere årene. Den reduksjonen tilsvarer omtrent ti ganger Norges totale utslipp. Det skyldes ikke Norges innsats alene, men er det ett område vi har utmerket oss på, er det nettopp å være pådrivere og være med på å finansiere utslippskutt når det gjelder redusert avskoging. Og da er det meningsløst å kutte i den innsatsen, det er uforståelig at Høyre og Fremskrittspartiet velger å kutte i det mest resultatbaserte, det mest vellykkede og det mest kraftfulle klimatiltaket Norge har stått for gjennom de senere årene. Det er synd, men det sier noe om en manglende evne til å prioritere klima. Denne regjeringen prioriterer klima fordi det er en av vår tids mest alvorlige utfordringer.

Per-Kristian Foss hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Siv Jensen (FrP) [13:05:06]: Statsministeren la mye vekt på arbeid og fordeling i det innlegget han nettopp holdt. Men det kan da ikke være annet enn en fallitterklæring for regjeringen når de ikke klarer å nå frem til dem som kanskje trenger samfunnets hjelp aller mest. Da tenker jeg på alle dem som står på utsiden av arbeidsmarkedet, og som ikke kommer inn. Det er funksjonshemmede, det er delvis uføre, det er mange ungdommer, og det er mange med minoritetsbakgrunn. Hvis regjeringens politikk for arbeid hadde vært fremragende, hadde man jo også sett resultater på dette området – og det gjør man ikke.

Det andre gjelder fordeling. Regjeringens mantra gjennom alle årene har vært kombinasjon av høye skatter, høye subsidier og overføringer. Det skal med andre ord gi bedre fordeling. Hvorfor øker da fattigdommen i Norge, hvis dette er den riktige oppskriften? Fattigdommen burde jo ha gått ned og blitt avskaffet, som Kristin Halvorsen mente hun skulle klare, hvis dette var rett medisin. Er ikke dette en fallitterklæring?

Statsminister Jens Stoltenberg [13:06:09]: Først til sysselsetting. Det er altså slik at vi aldri noensinne noen gang i norgeshistorien har hatt flere mennesker i arbeid i Norge. Vi har den laveste arbeidsløsheten i Europa, og vi har greid å ha vekst i sysselsetting også i en alvorlig finanskrise ute i verden. Det er altså omtrent mer enn ti ganger så sterk vekst i sysselsettingen under denne regjeringen som under den forrige, og det er feil som det blir sagt fra Høyre, at sysselsettingsandelene går ned – de går opp.

Flere er i jobb, en større andel av befolkningen er i jobb, og vi lykkes også bedre med integrering fordi vi får flere innvandrere i jobb.

Målt slik OECD måler fattigdom, var det mer enn en dobling av fattigdommen under den forrige regjeringen – den har gått litt ned under denne regjeringen, men det er ikke et statistisk spørsmål. Det er for mange mennesker som lever med lave inntekter i Norge. Den viktigste og største gruppen er innvandrere, og derfor er alt vi gjør for integrering, viktig for å redusere fattigdom.

Siv Jensen (FrP) [13:07:14]: Jeg registrerer at statsministeren ikke klarte å svare på noe av det jeg spurte om, men jeg skal utfordre ham på de direkte konsekvensene av det statsbudsjettet vi når vedtar. Det er slik at alt har en konsekvens, bl.a. også for helsebudsjettet. I Soria Moria-erklæringen står det helt klart at ingen lokalsykehus skal legges ned.

I et svar til Stortinget den 12. november gjorde helseministeren det klart at det fortsatt er regjeringens politikk at ingen lokalsykehus skal legges ned. Da vil jeg veldig gjerne at statsministeren forklarer meg, men fortrinnsvis innbyggerne på Øvre Romerike, hvorfor lokalsykehuset Stensby sykehus blir lagt ned, som en direkte konsekvens av regjeringens statsbudsjett.

Statsminister Jens Stoltenberg [13:07:58]: For det første er jeg ikke enig i at jeg ikke svarte. Jeg svarte både på sysselsetting og fattigdom. Denne regjeringen iverksetter mange tiltak for å redusere sosial ulikhet, for å hjelpe folk til å komme ut av en situasjon der de har langvarig lav inntekt. Det handler om å få folk i jobb, det handler om økt bostøtte, og det handler ikke minst om integrering, og så handler det om slike ting som psykiatri, rus. Vi vet at mange av dem som lever i fattigdom, har den type problemer. Det er mange ulike årsaker. Derfor må vi gjennomføre mange ulike tiltak, for vi snakker om mange forskjellige mennesker.

Når det gjelder lokalsykehus, er det riktig det som står i Soria Moria-erklæringen, og det har vi fulgt opp. Men vi har hele tiden vært klare på at f.eks. når man velger å flytte Fredrikstad sykehus til Sarpsborg, så har det fortsatt lokalsykehusfunksjoner for Fredrikstad. Det har jeg vært klar på både før og etter valget, og det betyr ikke at hvert eneste sykehus skal ligge akkurat der det er. Ahus og andre sykehus ivaretar lokalsykehusfunksjoner for befolkningen i den delen av Akershus.

Erna Solberg (H) [13:09:17]: Jeg tror vi alle er ganske stolte over at det norske samfunnet har stor grad av likhet, at det norske samfunnet gir stor grad av sosial mobilitet. Men jeg har lyst til å understreke at hvis man leser artikkelen som The Economist har skrevet, som også statsministeren brukte sine innledende 5 minutter på, peker de på ett virkemiddel som skaper sosial mobilitet, og det er tilgangen til og god kvalitet på utdanningssystemet. Det er det som er den største dynamiske faktoren for å få høy sosial mobilitet i et samfunn. Denne regjeringen konstaterte ganske tidlig at skolen reproduserte ulikheter – vi var for dårlig på sosial utjevning. Etter den tiden viser statistikken at vi er blitt enda litt dårligere på det under den rødgrønne regjeringen. Da er mitt spørsmål til statsministeren,

for jeg vet at det er ett virkemiddel som virker for å løfte også kampen mot sosiale forskjeller i skolen, nemlig kvaliteten på læreren: Hvorfor er det slik at man ikke bevilger en eneste ekstra krone til etter- og videreutdanning?

Statsminister Jens Stoltenberg [13:10:27]: For det første: Det er flere faktorer – utdanning er viktig, arbeid er viktig – for å bidra til sosial mobilitet og bl.a. bidra til integrering, som er viktig for å bidra til sosial mobilitet. For det andre er det viktig å satse på skolen. Derfor har denne regjeringen gjort det, både ved å legge til rette for at det nå er flere som ønsker å bli lærere – det er økt søkning til lærerutdanningen gjennom et eget program for det, og det har lyktes ganske godt – og gjennom å satse på etter- og videreutdanning av allerede utdannede lærere. Det var en ordning som ble brukt altfor lite før. Vi har bedret ordningen slik at staten nå betaler en større andel av etter- og videreutdanningsutgiftene, kommunene betaler en mindre andel. Dermed har antallet lærere som tar etter- og videreutdanning økt betydelig, og vi sier i budsjettet at dersom rammene brukes opp, er vi innstilt på å bevilge enda mer. Så vi har forbedret en ordning slik at flere lærere nå tar etter- og videreutdanning, fordi vi ser at ikke bare skal vi bedre lærerutdanningen; vi skal også bedre utdanningen av allerede utdannede lærere.

Erna Solberg (H) [13:11:32]: Denne regjeringen utfordres ofte på gjennomføringskraften sin – det faktisk å tørre å prioritere tydelig og klart det som er viktigst. Og i skolepolitikken har man ikke gjennomføringskraft når det gjelder det som er viktigst, og det er å løfte etter- og videreutdanningen av lærerne.

Det er slik at med det opplegget som regjeringen kronemessig har nå, er det på det samme nivået som det vi løftet det til da vi satt i regjering. Ja, det er gjort noen endringer i måten det tildeles på, men det er altså ikke en økt satsing – og det i et statsbudsjett hvor man har råd til å satse litt på alt, men ikke på det viktigste.

I forrige uke hadde vi en runde i denne salen om matteundervisningen i skolen – og manglende satsing på matte. Nettopp det å satse på etter- og videreutdanning vil bidra til å løfte kvaliteten i klasserommene, bryte den onde sirkelen vi er inne i når det gjelder matematikk. Vårt statsbudsjettalternativ gjør nettopp det: satser på etter- og videreutdanning, satser på leksehjelp i ungdomsskolen, satser på å bryte den dårlige kjeden og sørge for å skape mer sosial mobilitet i fremtiden slik at utdanningssystemet blir bedre.

Statsminister Jens Stoltenberg [13:12:38]: Problemet med den gamle ordningen for etter- og videreutdanning av lærere, som vi arvet av den forrige regjeringen, var at kommunene måtte betale 40 pst. av utgiftene. Da var det få kommuner som sendte sine lærere på etter- og videreutdanning. Så har vi nå økt statens andel, slik at kommunene nå betaler 25 pst. av de totale utgiftene. Det har ført til at mens det før sto ubrukte penger her fordi egenandelen for kommunene var for stor, er det nå slik at antallet som tar etter- og videreutdanning, har økt fra 1 500 til

1 850. Og vi sier at hvis det fortsetter å øke, skal vi bevilge enda mer. Men det første vi måtte gjøre, var å sørge for at man fikk brukt de pengene som var bevilget, ved å forbedre ordningen.

I tillegg til bedre etter- og videreutdanning av lærere har vi gjennom egne programmer fått opp søkningen til lærerutdanningen med 50 pst. Det innebærer også at vi kan stille høyere kvalitetskrav til dem som skal inn på lærerutdanningen, og vi har stilt kompetansekrav til lærere i skolen. Så vi er enig i at det må satses på lærere – vi gjør det.

Knut Arild Hareide (KrF) [13:13:50]: Statsministeren snakka om «the American dream», men Navs siste rapport er veldig tydeleg. Det er altså meir enn 100 000 barn i Noreg som lever i fattige familiar. Yrkesdeltakinga blant unge med nedsett arbeidsevne har gått frå 44 pst. i 2011 til under 40 pst. i 2012. Det er mange tusen som står i kø for å få ein rusbehandlingsplass. Eg opplever at denne regjeringa, som snakka mykje om fattigdom, ikkje lenger har nokre målsettingar for å nedkjempe fattigdommen.

Eg forstår det slik at regjeringa brukar tid og ressursar på korleis ein eventuelt skal feire ein valsiger i 2013. Kanskje kunne det vere meir verdifullt å kome med tiltak og målsettingar for å nedkjempe fattigdommen i Noreg.

Statsminister Jens Stoltenberg [13:14:53]: Jeg er helt enig i at vi skal ta veldig alvorlig at for mange mennesker i Norge lever med det statistikerne kaller vedvarende lav inntekt – det som vi politikere kaller fattigdom. Det spiller ingen rolle hva vi kaller det, det avgjørende er at mange mennesker har alvorlige økonomiske problemer over lang tid, og mange av dem er barn. Det er ikke et statistisk spørsmål, fordi det er for mange uansett hvordan man regner. Men når representanten først kommer med tall, er jeg litt opptatt av bare kort å fortelle hvordan virkeligheten er. Det er altså slik at under den forrige regjeringen økte andelen barn i fattige familier fra 2 pst. til 4,94 pst. Så har veksten nå stanset, den har faktisk gått litt ned under denne regjeringen. Det samme er det med EUs mål for fattigdom. Der er bildet noe av det samme, med kraftig vekst og så en utflating. Poenget er nettopp det at vi alle er opptatt av å gjøre noe med at mange mennesker lever med vedvarende lav inntekt. Det er grunnen til at vi er så opptatt av å legge til rette for at folk kan komme i jobb, og det er grunnen til at vi satser på rus- og psykiatritiltak – og på andre tiltak.

Trine Skei Grande (V) [13:16:15]: Det er mange som har stilt spørsmål som statsministeren ikke synes det er så morsomt å svare på, men dette skal jeg garantere at han synes det er morsomt å svare på. Det morsomste statsministeren vet, er å svare på spørsmål om økonomiske sammenhenger og komme med sosialøkonomiske utredninger og slikt.

Det er én ting jeg ikke forstår i dette budsjettet. Denne regjeringa har lagt ned Forskningsfondet, fordi modellen funkete så dårlig, nå skal man også legge ned Kulturminnefondet, fordi modellen har funkete så dårlig, mens man oppretter et miljøteknologifond etter den samme modellen. Jeg må innrømme at jeg bare har et grunnfag i sosialøkonomi,

statsministeren har så mye at han kan kalle seg sosialøkonom. Kan han da klare å forklare meg hvorfor den modellen som ikke fungerer på forskning og kulturminner, er helt genial for miljø?

Statsminister Jens Stoltenberg [13:17:08]: Jeg tror vi skal ha et pragmatisk forhold til fond. Jeg tror vi skal bruke dem der vi mener de fungerer, og ikke bruke dem der de ikke fungerer. Det avgjørende er at det bevilges penger over statsbudsjettet. Grunnen til at mange bl.a. innen forskningsmiljøene selv var skeptiske til Forskningsfondet, var at de så at man beregnet hvor mye penger man kunne bruke avhengig av hvordan det gikk med rentene, og når renten gikk ned, kunne man bruke mindre av Forskningsfondet. Det var det mange som – hva skal jeg si – ikke var glad for, og derfor ville de heller ha rene penger over statsbudsjettet.

Industrien har vært veldig glad for å få dette fondet, og jeg er glad for å kunne glede mennesker. Derfor har vi bevilget penger til fondet. Alle partiene på Stortinget har gått sammen om klimaforliket, og så må pengene bevilges etterpå over statsbudsjettet på vanlig måte. Så det handler egentlig om hvor mye vi bevilger over statsbudsjettet hvert eneste år.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Siv Jensen (FrP) [13:18:23]: Mye er bra i Norge, det tror jeg vi alle er enige om. Men det er også en del ting det er grunn til å være bekymret for. Så kan det hende at den største bekymringen jeg har, er den langsiktige utviklingen mellom Europa på den ene siden og Norge på den andre siden. På lang sikt og i et makroøkonomisk perspektiv ser vi et Europa som er på slankekur, som trimmer seg, som avbyråkratiserer, og som skjerper seg for en fremtid i konkurranse når de har kommet over de meget alvorlige utfordringene de nå står midt oppe i.

Så hørte vi lederen av finanskomiteen si at samtidig med at dette skjer i Europa, bygger Norge ut velferden. Ja, vi kan sikkert tillate oss å bygge ut velferden, men det må vi gjøre på en bærekraftig måte. Vi må gjøre det på en slik måte at vi ikke svekker den norske konkurransekraften i forhold til Europa, og da handler det om å være opptatt av å trimme vårt eget byråkrati, øke vår egen konkurransekraft og ikke minst bruke mye tid på å redusere det store utenforskapet, som er det største bidraget til fattigdom i Norge.

Jeg tror også vi alle er enige om at det er viktig å holde orden i økonomien. Det vi er uenige om, er hvordan vi skal innrette virkemidlene for å oppnå de målene vi setter oss fore. Jeg kan bare konstatere at vi nå ser en utvikling hvor fattigdommen øker, vedlikeholdsetterslepet øker, investeringsbehovet på nesten alle sektorer i Norge er større enn noen gang, helsekøene og ventetidene er lange, utenforskapet er stort. Noen velger å kalle det svartmaling, men det er altså dessverre den ærlige og brutale virkelighet.

Fremskrittspartiets alternative budsjett hviler på tre pilarer: frihet, trygghet og handlekraft. Vi er opptatt av frihet fordi vi tror på enkeltmennesket. Der Fremskrittspartiets medisin for å gi det enkelte individ mer reell frihet er

skatte- og avgiftsreduksjoner, svarer Arbeiderpartiet med mer subsidier og overføringer. Det er en ærlig sak å være uenige, men vi tror altså på at skaperkraften utvikler seg best når mennesker får være frie og ha kontroll over sin egen private økonomi. Men det er også fordi vi er opptatt av frihet, at vi styrker utdanningsbudsjettet. Det handler om å gi bedre og riktigere utdanning, slik at våre unge og håpefulle har en reell mulighet inn i fremtidens arbeidsmarked. Og selvsagt handler det om frihet når vi er opptatt av at folk skal få et reelt valg mellom offentlige og private helsetilbud.

Vi satser på trygghet, fordi det betyr mye for den enkelte i hverdagen. Det er grunnen til at vi styrker justisbudsjettet, både innenfor politi, kriminalomsorg og domstolene. Det handler om trygghet – trygghet for eget liv, trygghet for egen familie, trygghet i hverdagen. Men det er også derfor vi styrker familieøkonomien. Det betyr noe for familien å ha trygghet for sin egen økonomi. Det er også en av grunnene til at vi foreslår å styrke barnetrygden, som har stått stille i mange år. Vi styrker pensjonistenes økonomi, for det handler om trygghet i alderdommen. Vi styrker helsebudsjettet, for det handler om raskere pasientbehandling, bedre rusomsorg og bedre tannhelse. Ikke minst foreslår Fremskrittspartiet å øremerke midler både til drift og investeringer i eldreomsorgen. Det handler om trygghet for at vi får et forsvarlig tilbud den dagen vi ikke lenger klarer å ta vare på oss selv.

Så er vi opptatt av handlekraft. Det handler om gjennomføringsevne. Det er derfor Fremskrittspartiet kraftig styrker infrastrukturens satsingen både til vei, bane og kollektive løsninger. Vi reduserer også byråkratiet, nettopp fordi det er viktig å vise handlekraft på et område hvor gapet mellom Norge og Europa nå er i ferd med å øke. Byråkrati betyr også betydelige inngrep i den private sfære. Man bruker enormt mye tid på å møte det offentlige, som egentlig skulle være en serviceinstitusjon og for veldig mange oppleves som det stikk motsatte, nemlig en betydelig grad av plunder og heft i hverdagen. Det er derfor vi også foreslår en rekke tiltak for et mer konkurransedyktig næringsliv. I tillegg er det viktig nå å få fart på å begrense veksten i utenforskapet. Det er viktig for alle dem som føler at de står på utsiden av samfunnet, å få lov til å ta del i det gjennom å komme i selvstendig arbeid. Derfor må innsatsen her styrkes.

Helt til slutt: Alle i denne sal jobber for ytterligere å forbedre samfunnet. Det vi er uenige om, er hvilke virkemidler vi skal ta i bruk. Men jeg synes det blir i overkant tøft når posisjonen beskylder opposisjonen for nærmest å rase-re velferdssamfunnet fordi vi har et annet syn på hvordan vi vil innrette samfunnet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Helga Pedersen (A) [13:23:45]: Jeg vil ta opp et tema som har vært gjenstand for den offentlige debatten den siste tiden, men som representanten Jensen ikke kom inn på i sitt innlegg. Det handler om at vi i Norge er velsignet med rike naturressurser, og en av dem er vannkraft. I motsetning til andre typer naturressurser som f.eks. olje

og gass, er vannkraften evigvarende. Derfor er det mange som mener, sammen med Arbeiderpartiet og våre regjeringspartnere, at vannkraftressursene i Norge fortsatt skal være på offentlige hender, og at den kraften som i dag er gjenstand for hjemfall, selvfølgelig skal falle tilbake til det offentlige, slik som konsesjonsvilkårene sier.

Jeg har lagt merke til at Fremskrittspartiet i sitt programutkast for neste periode skriver at de ikke har noen motforestillinger mot at private kan eie vannkraften. Mitt spørsmål er: Stiller representanten Jensen seg bak en slik formulering?

Siv Jensen (FrP) [13:24:49]: Jeg tror representanten Pedersen og jeg vet utmerket godt at programprosesser i alle partier tar tid, og de ender som regel i kloke beslutninger når de endelig blir avgjort. Det jeg kan si, er at Fremskrittspartiet er enig med Arbeiderpartiet i at det er viktig å forvalte våre naturressurser på en slik måte at det kommer fellesskapet til gode over flere generasjoner.

Derfor er det feil når det kommer påstander om at Fremskrittspartiet nærmest vil privatisere all vannkraft. Det vil vi ikke gjøre, men vi ser på hvordan vi kan stimulere næringslivet på en bedre måte til å få tilgang til kraft, ikke minst gjelder det kraftkrevende industri.

Helga Pedersen (A) [13:25:31]: Jeg ble ikke beroliget av dette svaret. Det henger også sammen med at Fremskrittspartiet og Høyre har et uttalt mål om å danne regjering sammen neste høst. Her går jo faktisk Høyre enda lenger enn det Fremskrittspartiet gjør i sitt programutkast, ved å si at man vil likestille private og offentlige eiere av vannkraften. Høyre bekrefter også at det vil bety at man vil fjerne hjemfallsretten og åpne for utsalg og privatisering.

Bekymrer ikke en slik utvikling lederen for et parti som påberoper seg å være partiet for folk flest, et folk som har tjent godt på hjemfallsinstituttet gjennom hundre år?

Siv Jensen (FrP) [13:26:19]: Jeg har i grunnen ikke noe å bekymre meg for, for de påstandene som kommer fra representanten Pedersen, er gale. Nå skal det også sies at jeg tror at uansett hva jeg hadde sagt fra denne talerstolen, hadde jeg ikke klart å berolige Helga Pedersen. Hun er monomant opptatt av å feiltolke alt det Fremskrittspartiet sier. Det er en helt ærlig sak å ha ulikt syn på hvordan virkemidlene virker inn på økonomien. Men Fremskrittspartiet – jeg gjentar det – er opptatt av at naturressursene i Norge tilhører fellesskapet og må forvaltes på en måte som kommer flere generasjoner til gode.

Audun Lysbakken (SV) [13:27:12]: Jeg ser at Fremskrittspartiet og Høyre strever litt med rollefordelingen i det regjeringssamarbeidet som de prøver å lansere. I de alternative budsjettene kan det se ut som om Fremskrittspartiet prøver å bruke Høyre som stuntmann i skattepolitikken. Det er Høyre som skal framføre de halsbrekkende og upopulære skattelettene for de rike, mens de plutselig ikke er å finne i Fremskrittspartiets alternative budsjett. Men ifølge programmet og en rekke uttalelser fra ledende politikere fra Fremskrittspartiet er Fremskrittspartiet fortsatt

for de samme skattelettelsene til de rike som Høyre går inn for, ikke minst når det gjelder å fjerne formuesskatten.

Derfor lurer jeg på hva Siv Jensen vil gjøre for å forhindre at en fjerning av formuesskatten fører til at noen av de rikeste i Norge blir nullskattytere.

Siv Jensen (FrP) [13:28:10]: La meg først slå fast: Det er forskjell på Fremskrittspartiet og Høyre også når det gjelder skatte- og avgiftspolitikken, ikke minst i hvordan vi ønsker å dimensjonere lettelsene. Fremskrittspartiet har en grunnleggende tro på dynamiske effekter i skattepolitikken. Vi tror at betydelige lettelser, ikke minst til vanlige lønsmottakere, får effekt på arbeidstilbudet – ikke minst får det også den effekt gjennom de avgiftsreduksjonene vi foreslår, at flere familier klarer å leve av egen inntekt uten å måtte søke alternativ hjelp fra myndighetene. Det mener jeg er bra.

Fremskrittspartiet foreslår i sitt alternative budsjett å heve bunnfradraget i formuesskatten, og vi har som ambisjon over tid å fjerne hele. Det betyr ikke at Fremskrittspartiet er for nullskattytere. Vi mener at alle mennesker som nyter godt av velferden i dette landet, skal bidra, også de aller rikeste. Derfor er det viktig å se på hvordan vi innretter skattesystemet. Men hele denne debatten bærer jo preg av at de rød-grønne tror at den dramatiske forskjellen på en rød-grønn og en borgerlig regjering går gjennom formuesskatten. Det er altså en marginal del av de samlede skatte- og avgiftsinntektene.

Audun Lysbakken (SV) [13:29:20]: Det er veldig bra at representanten Siv Jensen mener at alle skal bidra. Mitt spørsmål var jo nettopp hvordan hun skal sørge for at alle vil bidra. Da har jeg heldigvis anledning til å stille det spørsmålet en gang til: Vil Siv Jensen sørge for at det ikke blir nullskattytere hvis formuesskatten fjernes? Hvordan vil hun gjøre det? Og vil vi få svar fra Fremskrittspartiet på hvordan det skal gjøres før stortingsvalget?

Siv Jensen (FrP) [13:29:49]: Det vil vi gjerne bidra med, for det er ikke noe mål for oss ikke å ha klare svar på det.

Nå har vi riktignok stilt flere spørsmål til Finansdepartementet gjennom denne budsjettbehandlingen om hvordan virkningen er av å fjerne formuesskatten, og hvordan det kan slå inn gjennom å gjøre en del andre grep i forhold til det øvrige kapitalbeskatningssystemet. Der får vi jo for så vidt svar fra Finansdepartementet om at en varig situasjon med null skattepliktig inntekt er sjelden for formuende personer. Det skriver også Finansdepartementet i dag. Vi er allikevel opptatt av å være helt sikre på at vi klarer å innrette skattesystemet på en sånn måte at alle bidrar.

Men det er ikke sikkert at det er formuesskatten og innretning på den som er den riktige måten å beskatte på. Mange andre land i verden har funnet andre måter å gjøre det på. Jeg mener vi må ha en ærlig og åpen debatt om hvordan vi skal gjøre det. Men vi mener at formuesskattens innretning er feil. Derfor vil vi fjerne den.

Lars Peder Brekk (Sp) [13:31:01]: I Senterpartiet er vi opptatt av at hele landet skal ha en positiv utvikling. Derfor har Senterpartiet og den rød-grønne regjeringen styrket ordninger som utjevner kostnader.

Et eksempel er nettutjevningsordningen. Gjennom denne ordningen sikrer en at folk og næringsliv også utenfor de store byene slipper urimelig høye nettkostnader.

Fremskrittspartiet har tatt til orde for å redusere denne utjevningsordningen sterkt. Mitt spørsmål til Siv Jensen er: Synes Fremskrittspartiet virkelig at det er rimelig å øke utgiftene til nettleie for folk og næringsliv i norske distrikter? Det blir for meg som å si – som hun nevnte i sitt innlegg – at man går fra et Europa på slankekur til norske distrikter på slankekur.

Siv Jensen (FrP) [13:31:59]: Jeg synes vel kanskje den sammenligningen var å ta i litt, for å si det forsiktig. Det vi nå ser i Europa, er noe ganske annet enn de relativt marginale forskjellene vi finner i vårt eget land.

Også Fremskrittspartiet er opptatt av at hele landet skal ha en positiv utvikling. Under den sittende regjering, med Senterpartiet ved roret gjennom mange år, har vi egentlig sett den motsatte utviklingen, nemlig økt fraflytting fra distriktene. Mange sliter med å klare seg på grunn av dårlige rammebetingelser bl.a. for næringsutvikling. Jeg synes i grunnen at Senterpartiet bør begynne å feie litt for egen dør før de går til angrep på andre partier. Fremskrittspartiet tror at det er en rekke virkemidler som vil stimulere til økt verdiskapning, økt sysselsetting og økt bosetting ute i distriktene, bl.a. gjennom å la folk – familier og bedrifter – få beholde mer av egen inntekt, fremfor at de må gi fra seg en stadig økende del til staten.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [13:33:07]: For Kristelig Folkeparti er det en viktig oppgave, og også en politisk oppgave, å legge gode rammer rundt familiene. Jeg opplever at også Fremskrittspartiet er opptatt av familiene – representanten Jensen var også innom det i sitt innlegg.

Men en annen viktig oppgave i forbindelse med dette er jo også å legge til rette for at familier som står i fare for å splittes, kan møtes med gode tiltak. Jeg tenker da på samlivstiltak. Dette er imidlertid Fremskrittspartiet ikke så veldig opptatt av, for Fremskrittspartiet foreslo i sitt alternative budsjett for inneværende år å kutte på den posten, fordi man mente at generelle samlivstiltak ikke er en prioritert oppgave for det offentlige. Så mitt spørsmål til representanten Siv Jensen er: Vil de også i sitt alternative budsjett for 2013 fortsette å kutte i disse viktige tiltakene?

Siv Jensen (FrP) [13:34:10]: Det er veldig mye som forener Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet når det gjelder synet på familien. Familien er en viktig institusjon i samfunnet, og den burde være sett på som en mye mer selvstendig institusjon fremfor bare å være en bidragsyter til offentlige kasser – som man ofte ser det fra den rød-grønne regjeringen. Det er jo derfor vi i vårt alternative budsjett styrker barnetrygden. Den har stått stille altfor lenge og er et direkte bidrag til økt fattigdom blant mange barn i Norge. Derfor vil vi gjøre noe med det. Vi har også

foreslått å gjeninnføre kontantstøtten for toåringer, rett og slett fordi vi mener det er et viktig virkemiddel for å øke valgfriheten i familiene.

Så er jeg sikker på at Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet skal finne frem til gode løsninger også på mindre tiltak innenfor familiene, som f.eks. samlivstiltak, men jeg tror at det først og fremst tilhører den private sfære.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Helga Pedersen (A) [13:35:33]: Statsbudsjettet for neste år er et budsjett for vekst, velferd og mer rettferdighet.

Jeg synes ikke det skader å gjenta et godt budskap, og det handler for det første om at med den rød-grønne regjeringen er det skapt over 330 000 nye arbeidsplasser her i landet. Vi har Europas laveste ledighet, vi har høy sysselsetting, sykefraværet går ned – Norge går i riktig retning.

Men vi skal ikke slå oss til ro med det. Vi skal ta Norge videre; vi skal investere i fremtiden, og ikke minst handler det om å investere i kunnskap.

Resultatene så langt vil jeg si er gode. Vi har flere lærere i norsk skole. Det er flere som ønsker å bli lærere. Ny lærerutdanning er på plass. Og det aller viktigste: Norske elever får bedre resultater i de internasjonale undersøkelsene som Norge er med i.

Forskning og utdanning er viktig for å skape vekst og utvikling i årene som kommer. Neste år legger budsjettet opp til å opprette 3 250 flere studieplasser, og det skal bygges 1 000 nye studentboliger.

Siden den rød-grønne regjeringen tok over, er det bygd nesten tre nye studentboliger hver dag. Med en samlet bevilgning til forskning og utvikling på 27 mrd. kr plasserer Norge seg blant de OECD-landene som har høyest offentlig finansiert forskning per innbygger. Fra 2006 og fram til i dag er realveksten i det offentlige forskningsbudsjettet på 32 pst. Det er en solid vekst.

Det er vår felles arbeidsinnsats som legger grunnlaget for velferdssamfunnet. Derfor må vi sikre at alle får en sjanse til å være med – at flere får være med på å skape og på å delta. Derfor vil regjeringen videreføre et høyt tiltaksnivå for å få flere ut i arbeidslivet. Ungdom som faller utenfor arbeid og utdanning, skal få bedre oppfølging. Samtidig starter nå tidenes største IKT-satsing i offentlig sektor. Det gir bl.a. Nav mulighet til å modernisere sine IKT-systemer, sånn at de som jobber i Nav, kan bruke mer av sin tid på å følge opp dem som trenger hjelp til å komme seg ut i arbeid og aktivitet, i stedet for å ha hodet nedi papirene.

Gjennom sju år har den rød-grønne regjeringen styrket Velferds-Norge kraftig. Kommunene har selvsagt en nøkkelrolle i det. Kommunenes inntekter i denne perioden har økt reelt med 61 mrd. kr. En god kommuneøkonomi også i årene som kommer er en forutsetning for et godt velferdstilbud i hele landet.

Neste år får kommunene en vekst i de samlede inntekter på 6,8 mrd. kr. Av dem er 5 mrd. kr frie inntekter. Det legger grunnlaget for vekst i antall sykepleiere, flere lære-

re og flere barnehageansatte, noe som skal gi oss moderne velferdstjenester og trygge tjenester av høy kvalitet der vi bor.

Et godt helse- og omsorgstilbud er velferdssamfunnets adelsmerke. Også her går Norge i riktig retning: Flere får behandling – flere overlever. I dag gjør norske sykehus ca. 1,5 millioner flere utredninger og behandlinger enn i 2005. I tillegg går ventetiden nedover, og de aller fleste sykehuse har orden i økonomien. Dette er ingen selvfølge.

Tidligere i debatten har Høyres representant pekt på at ventetidene i det norske helsevesenet gikk ned også under den forrige regjeringen. Det er riktig, men da så vi samtidig en alvorlig svikt i økonomien til norske sykehus.

Nå er det i all hovedsak ryddet opp i økonomien, samtidig blir flere behandlet, og ventetidene går ned. Med den styringen av økonomien som vi har i norsk helsevesen i dag, ser vi at norske sykehus har muligheter til å investere i nytt utstyr, nye medisiner og flere behandlinger. Neste år legges det opp til at pasientbehandlingen kan økes ytterligere, det blir flere behandlinger, ventetidene skal ned, og kvaliteten skal styrkes.

En ansvarlig økonomisk politikk handler også om rettferdighet. Det handler om å føre en politikk som sikrer en god fordeling og et trygt samfunn for alle. Rettferdig fordeling er viktig for økonomisk utvikling og vekst. Det å sikre lik mulighet til utdanning, jobb, velferd og et verdig liv står sentralt i vår norske samfunnsmodell.

For Arbeiderpartiet er skattepolitikken et viktig og selvsagt redskap i fordelingspolitikken. De som tjener mest og har høyest formue, skal betale mer i skatt enn de som har lavere inntekt og formue. Alle må bidra for å bygge framtidens Norge. Det er en tenkning som har sterk tilslutning i Norge, og derfor har også vår regjering sørget for at 500 000 færre mennesker betaler formuesskatt. Samtidig er det sånn at de som har mest, betaler mer. Dette er den mest effektive skatten for omfordeling som vi har i Norge, og derfor vil vi beholde den. Det mener jeg er meget godt begrunnet.

Representanten Jensen var i sitt innlegg opptatt av at velferden må være bærekraftig. Ja, det er faktisk en av de tingene som Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet kan være enige om, men jeg tror ikke vi er enige om veien fram, for en bærekraftig velferd forutsetter at velferden er finansiert. Neste år vil fellesskapet bidra med 15,5 mrd. kr i formuesskatt inn i felleskassen. Hvis man fjerner 15,5 mrd. kr av fellesskapets inntekter, må det føre til at budsjettene kuttes tilsvarende. Det vil selvsagt ramme velferden. For 15 mrd. kr kan vi f.eks. drifte 16 000 sykehjemsplasser hvert år. Det hører også med til bildet at ca. 10 av de 15 milliardene som skal betales inn i formuesskatt neste år, havner i kommunene. Det betyr at hvis Høyre og Fremskrittspartiet danner regjering sammen, vil det føre til en kraftig svekkelse av kommuneøkonomien. Det blir 10 mrd. kr mindre til skole, helse, eldreomsorg og andre viktige velferdstilbud i kommunene.

Uten formuesskatten vil folk med store formuer og inntekter fra aksjeselskaper miste muligheter til å bidra til fellesskapet. Landets rikeste kan i praksis bli nullskattytere.

Høyre og Fremskrittspartiet har igjen lovet at det ikke

skal skje, men i løpet av de sju årene de har sittet i opposisjon, har de fortsatt ikke noe svar på hva alternativet skal være. Jeg ser her ingen nye ideer eller bedre løsninger. Jeg ser høyrepolitikk som vi kjenner den fra gammelt av.

I denne debatten har vi hørt Høyres representanter snakke om de svake i samfunnet, men de prioriterer å kutte skattene mest for dem som har mest fra før. Mens folk flest får en hundrelapp i skatteutt i måneden, får de med inntekter over 3 mill. kr 64 000 kr i skatteutt i året med Høyres opplegg. Det er 40 ganger så mye i skatteutt for dem som har mest. Hvordan dette skal hjelpe de syke og uføre til å bli inkludert i samfunnet, er det ikke så lett å forstå, det henger rett og slett ikke sammen.

Høyrepartienes hjertesak er skatteutt. Det kommer veldig tydelig fram i deres alternative budsjetter. Mens Høyre sier at de satser på kunnskap og velferd, bruker de over 70 pst. av handlingsrommet på skatteutt.

I Høyres alternative budsjetter for denne fireårsperioden har de i gjennomsnitt prioritert over sju ganger så mye til skatteutt som til kunnskap og forskning, og fire ganger så mye til skatteutt som til vei og infrastruktur. Samtidig har de altså tenkt seg i regjering med Fremskrittspartiet, som ønsker å fjerne handlingsregelen og øke oljepengetruken. Det vil true den trygge økonomiske styringen som har bidratt til å få oss gjennom finanskrisen og legge til rette for fortsatt vekst. Noe tydeligere kan retningsvalget for neste år ikke uttales.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [13:46:04]: Først vil jeg påpeke det jeg synes er en veldig sjofel måte å drive replikkordveksling på mot representanten Jensen. Hvis representanten Pedersen hadde lest hele setningen, i stedet for en halv setning, ville hun sett at det i Fremskrittspartiets utkast til program står at «nasjonal kontroll over energiressursene for å sikre at arbeidsplasser, hovedkontor og utviklingsarbeid ligger i Norge», er viktig. Og vi sier at industrien bør kunne eie kraft «når dette styrker kraftforedlende industris konkurransevne og brukes til å sikre arbeidsplasser i Norge».

Det er et helt annet bilde enn det representanten Pedersen prøver å skape.

Tilsvarende prøver representanten Pedersen å late som at Fremskrittspartiets økonomiske politikk vil skape kaos i norsk økonomi. Vel – SSB, der statsministeren tidligere jobbet, har analysert vårt budsjett og sagt at det vil gi høyere BNP, lavere arbeidsledighet, lavere inflasjon, lavere rente og høyere sysselsetting. Det er gode tegn.

Stoler ikke representanten Pedersen på SSB?

Helga Pedersen (A) [13:47:05]: Jeg stoler på SSB, men som flere i debatten har vært inne på, ligger det flere forutsetninger til grunn for det svaret SSB har gitt. Men en oppfølging av denne debatten kan være at jeg og representanten Solvik-Olsen sammen kan dra til SSB og gå gjennom våre alternative budsjetter og få SSBs vurdering av det.

Hvis jeg skal rykke tilbake til start, og det som handler

om hjemfallsretten og privatisering av nasjonale vannkraftressurser, mener jeg at Fremskrittspartiet vanskelig kan springe fra at de sier at de ikke har noen motforestillinger mot at private skal kunne eie vannkraft, og at de vil i regjering sammen med et høyreparti som vil likestille offentlig og privat eierskap.

Summen av skatteutt, privatiseringsideologi og tvil om den økonomiske politikken gjør at jeg fortsatt vil advare velgerne mot å stemme Fremskrittspartiet neste høst.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [13:48:12]: Dette blir litt tåpelig. Andelen private barnehager har økt under denne regjeringen, så i så fall er det like mye privatiseringsideologi hos denne regjeringen.

Så velger også representanten Pedersen nok en gang å se bort fra at premisset for at private eventuelt skal kunne eie vannkraft i Norge, er at man bruker det til industrisatsing og sikrer arbeidsplassene her. Det er det vi har gjort i hundre år, så det er ikke ny politikk.

Når det gjelder SSB, kan vi godt ta en tur sammen dit – jeg gleder meg til å se Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett, det hadde vært interessant.

Det jeg vil spørre om nå, går på norsk økonomi. Finanspolitisk talsmann for Arbeiderpartiet sa at det å bruke mer oljepenger hvis man bare investerer i oljesektoren, er greit, for det er så lønnsomt, men hvis Fremskrittspartiet bruker mer penger på å bygge veier, er det fælt for norsk økonomi, for det er ikke lønnsomt i Arbeiderpartiets verden.

Hvordan kan det ha seg at presset i norsk økonomi er greit hvis investeringene skjer på norsk sokkel, men det er angivelig ikke greit hvis man fjerner kø inn til storbyene ved at man bygger bedre veier og satser på jernbane.

Presidenten: Presidenten vil gjerne påpeke at det finnes bedre parlamentariske uttrykk enn «tåpelig», og det bør ikke benyttes.

Helga Pedersen (A) [13:49:21]: Dette er jo et ritual, for denne diskusjonen har jeg og Ketil Solvik-Olsen i alle debatter som handler om trontale eller budsjett. Svaret mitt i dag er nøyaktig det samme som alle ganger før når Ketil Solvik-Olsen har hatt denne replikken til meg. Vi skal føre en økonomisk politikk med en oljepengetruken som norsk økonomi tåler. Det er en grense for hvor mye penger vi kan bruke uten at det koker over, og uten at man setter folks arbeidsplasser og boliglån i spill. Jeg tror forsamlingen er lite tjent med at vi nå dykker ned i prosenter, bompengeselskaper, banker og Tyskland. Poenget er at når vi i Norge fra naturens side har fått både vannkraft, olje og andre energiressurser til vår disposisjon, så skal vi forvalte det på en god og fornuftig måte, og det er det heldigvis stor tverrpolitisk enighet om, med unntak av Fremskrittspartiet.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [13:50:26]: Ikke med unntak av Fremskrittspartiet.

Erna Solberg (H) [13:50:42]: Da vi la frem vårt alternative statsbudsjett, måtte Arbeiderpartiet gå ut og unnskyldte Helga Pedersens uttalelser, som var feilaktige, og

med feilaktige beregninger. Jeg går ut fra at hvis Helga Pedersen på nytt går igjennom sitt innlegg og ser på uttalelsene om kommuneøkonomi og formuesskatt, vil hun se at hun nok en gang gjør en grov feil når det gjelder hvordan budsjetter settes opp, og når det gjelder hvordan vårt alternative budsjett er satt opp. Det er altså like mye penger i overføring til kommunene i vårt alternative statsbudsjett som det staten har. Jeg regner med at dette er en feil som er gjort, og jeg håper at den kan rettes opp. Hvis ikke, må jeg si at det bare finnes uparlamentariske uttrykk for å karakterisere den delen av innlegget.

Det jeg hadde tenkt å spørre parlamentarisk leder om, er satsingsopplegget knyttet til rusmisbruk som de hadde før valget sist. Føler Helga Pedersen at de har nådd målene sine når det gjelder valgløftene for rusomsorgen?

Helga Pedersen (A) [13:51:47]: Jeg vil gjerne utfordre representanten Solberg på hva Arbeiderpartiet har beklaget på vegne av meg, for det er jeg faktisk ukjent med. Jeg mener fortsatt at det er en veldig sterk og klar sammenheng mellom vår vilje til å finansiere velferden gjennom skatt og den velferden du får ut igjen i den andre enden. Det så vi ikke minst da Høyre var med på å styre landet under Bondevik II-regjeringen. Mens Erna Solberg var kommunalminister, gikk antallet ansatte i norske kommuner ned for første gang etter krigen, og det skjedde i 2003. Med de kommunebudsjettene som vi har hatt med den rød-grønne regjeringen, har norske kommuner kunnet ansette flere folk. Det har ikke minst bidratt til full barnehagedekning og til flere lærere i skolen. Ja, vi har også trappet opp innsatsen på rusfeltet, men vi har fortsatt en vei å gå, både med å forebygge og behandle.

Erna Solberg (H) [13:52:51]: Jeg skal komme tilbake til resten av innlegget, men nå skal jeg tilbake igjen til rusfeltet.

Et av de viktigste valgløftene til Helga Pedersen ved presentasjonen av programmet ved siste stortingsvalg var at Arbeiderpartiet garanterte at flere skulle få behandling, og det skulle skje raskere. Et viktig forslag var at alle som ber om hjelp mot rusmisbruk, skal få oppfølging fra første dag. Nå er det altså sånn at ruspasienter venter lengst på døgntil behandling i landet – 75 dager per annet tertial 2012, akkurat samme ventetid som i 2008. En av de viktigste sakene som Helga Pedersen presenterte i programutkastet, har det altså ikke skjedd noe med i form av resultater i løpet av disse fire årene. 2 527 står i kø for å få hjelp, det er store regionale forskjeller, og samtidig nedlegger man institusjoner med kapasitet.

Hva føler Helga Pedersen med hensyn til sitt eget valgutsagn og sin egen prioritering av rusomsorgen?

Helga Pedersen (A) [13:53:55]: For det første kan vi slå fast at det norske velferdssamfunnets evne til å hjelpe dem som trenger hjelp, dem som sliter med sykdom, enten det er rus, psykiske eller somatiske lidelser, er styrket. Det ser vi bl.a. på det som skjer i norske sykehus ved at ventetiden går ned, at kvaliteten blir bedre. Vi har fortsatt en vei å gå, og det er nettopp derfor de andre rød-grønne partiene

og Arbeiderpartiet ber om tillit i fire nye år, fordi vi ser at velferdssamfunnet beveger seg i riktig retning. Det å satse på sterke fellesskapsløsninger, sterkere samhandling mellom kommuner og spesialisthelsetjenesten, er veien å gå for å hjelpe enda flere som sliter med rusproblemer.

Knut Arild Hareide (KrF) [13:54:54]: Eg vil minne parlamentarisk leiar Pedersen om at det står mange tusen i kø for å få tilbod om rusbehandling i Noreg under det raudgrønne styret. Men eg har eit anna spørsmål til parlamentarisk leiar Pedersen.

Realverdien, verdien, av støtta til barnefamiliane har i realiteten gått ned over lengre tid, over fleire tiår, ikkje minst reelle kutt i barnetrygda er grunnen til det. Derfor foreslår Kristeleg Folkeparti eit skattefrådrag på 5 000 kr per barn, dvs. ein skattelette til barnefamiliane på 4,5 mrd. kr. Dei som ikkje har nok inntekt til å få full utnytting av frådraget, får beløpet utbetalt kontant. Ein tobarnsfamilie vil dermed få 10 000 kr ekstra.

Mitt spørsmål er så enkelt: Er parlamentarisk leiar Pedersen enig i at dei store pengane i år bør gå til barnefamiliane?

Helga Pedersen (A) [13:55:55]: Jeg er i hvert fall opp-tatt av at vi skal legge til rette for barnefamiliane, og for at deres hverdag skal gå opp. For å sikre reell valgfrihet er det viktig at man har noe å velge mellom, og derfor har den rød-grønne regjeringen og flertallet her på Stortinget sikret full barnehagedekning, og vi har kraftig redusert foreldrebetalingen. Det har vært en tung investering i barnefamilienes hverdag.

Jeg må si at når vi har fjernet kontantstøtten for to-åringer og er skeptiske til å innføre nye kontantytelser, er det jo nettopp fordi vi ønsker å gi barnefamiliane valgfrihet, og at de velger barnehage. Og skal vi få nye grupper inn i arbeidslivet, ikke minst innvandrerkvinner, er billige barnehager viktigst.

Trine Skei Grande (V) [13:57:16]: Våren 2008 ga regjeringa – og da var Helga Pedersen en del av den regjeringa – klare signaler om at de ved utgangen av året, altså året 2008, ville legge fram en forskrift med forpliktende tidsfrister når det gjaldt universell utforming av skoler og undervisningsbygg. Det er nå fire og et halvt år siden. Det fins ingen planer, det fins ingen forskrifter, det fins kort sagt ingenting, sjøl om regjeringa slo fast at skolebygg ville bli prioritert først når det gjaldt regjeringas egen plan. Det er vel nok et eksempel på det Høyre har stått her og kalt manglende gjennomføringskraft.

Venstre er lei av at regjeringa viser en manglende evne til å følge opp sine egne løfter, spesielt når det gjelder de svakeste. Venstre foreslår derfor at vi starter en opprusting av alle skolebygg til universell utforming neste år, og i vårt alternative budsjett har vi bevilget 250 mill. kr til det.

Hvorfor i all verden er Arbeiderpartiet imot å la alle bli med?

Helga Pedersen (A) [13:58:25]: Arbeiderpartiet er veldig for at alle skal med, og den rød-grønne regjerin-

gen har jo fått på plass et nytt lovverk som nettopp handler om universell utforming. Jeg kan ikke svare for den konkrete forskriften du spør om, men det som i hvert fall er en realitet, er at regjeringen – gjennom bevilgningene til kommunene – har lagt til rette for at det bygges mange nye skolebygg. De er universelt utformet, og gjennom rentekompensasjonsordningen blir også mange eksisterende skolebygg pusset opp, rustet opp, og da legges også universell utforming til grunn.

Så er det dilemmaer også i dette, det har vi ikke minst sett med de kravene vi har stilt til nye studentboliger – nå skal jeg ikke ta representanten Skei Grande til inntekt for det, det får hun svare for selv – men der har jo opposisjonen kritisert regjeringen for at man stiller for tøffe krav. Men regjeringen har fått på plass et nytt lovverk, stilt krav, og det skal vi fortsette med.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Erna Solberg (H) [13:59:50]: Veldig mye går bra i Norge. Vi har lav arbeidsledighet, vi har en høy oljepris som sørger for et høyt aktivitetsnivå i næringslivet, og vi har mange dyktige ansatte i offentlig sektor og i privat næringsliv som gjør en god jobb hver eneste dag for å yte velferd til både eldre og unge.

Men selv om det går bra i et samfunn, kan vi ikke lene oss tilbake og hvile på gode resultater. Vi er nødt til å løfte blikket og se fremover på de langsiktige utfordringene som det norske samfunnet kommer til å møte. De stegene som vi tar i dag gjennom behandlingen av statsbudsjettet, skal gå i en retning som gjør at vi klarer å løse utfordringer i dag, men ikke minst ruster oss fremover. Det er bakgrunnen for de prioriteringer som Høyre har gjort i sitt alternative statsbudsjett. Der har vi prioritert kunnskap og konkurransekraft, og vi har prioritert tiltak som bidrar til at velferden virker bedre. Vi har brukt 8 mrd. kr på utgiftsprioriteringer og ca. 5 mrd. kr på skatteendringer og avgiftsendringer for å styrke konkurransekraften. Konkurransekraften må nemlig også styrkes, gjennom å sørge for å ta vekk det som er særnorske skatteregler, som bidrar til at bedrifter får en dårligere utvikling, og at arbeidsplassene i fremtiden blir dyrere og vanskeligere å drive. Det er også viktig at vi satser mer på infrastruktur, slik at vi utvider arbeidsmarkedene og sørger for at kostnadene blir mindre, både for enkeltpersoner og bedrifter.

Det er viktig at vi har en strategi for å løfte Norges konkurransekraft for fremtiden. Da er det viktig at vi tar med oss at Norge kommer til å være – og etter min mening kanskje også bør være – et høykostland, med et høyt lønnsnivå for veldig mange. Det er en del av den grunnleggende velferden. Men det betinger én ting klart og tydelig: Vi må jobbe smartere enn de landene vi konkurrerer med på verdensmarkedene, for å skape trygge arbeidsplasser. Da synes vi det er nødvendig å gjøre endringer i regjeringens budsjettforslag. Når vi ser at forskningssektoren har hatt mindre vekst enn hele statsbudsjettet i tre av de fire siste årene, vitner det rett og slett om at vi trenger klarere prioriteringer og mer gjennomføringskraft hvis vi skal sørge for konkurransekraften i årene fremover.

Jeg har diskutert matematikkunnskapene i Norge noen ganger med statsministeren. Selv om vi i Norge ligger langt over gjennomsnittet når det gjelder høyt utdannede, er andelen realfagsutdannede 35 pst. lavere enn gjennomsnittet for OECD-land. Det er en kritisk utfordring, som næringslivet i hele landet merker i dag. Næringslivet mangler ingeniører og IKT-personell, og jobbene flytter ut av landet fordi vi rett og slett ikke har nok kunnskap. Derfor har Høyre i sitt budsjett satt nye ideer og bedre løsningsfor kunnskap og konkurransekraft i høysetet. Det bidrar til å skape trygge norske arbeidsplasser, og det skal bygge Norge som kunnskapsnasjon i årene fremover.

Vi prioriterer kunnskap i skolen gjennom en storstilt satsing på etter- og videreutdanning av lærere. Den viktigste enkeltfaktoren vi har for å løfte elevenes læringsutbytte i skolen, er lærerne. Når debatten om dette går, har de rød-grønne politikerne ofte latt det gå sport i å si at alle er enige om at læreren er viktig. Det er kanskje derfor de ikke vil gjøre så mye med det. Det er nemlig forskjell på å tilby 1 850 plasser, slik regjeringen gjør i dag, og 4 300 plasser, slik Høyre gjør. Det gir nemlig muligheten til også å stille krav – og tydeligere krav – om at kommunene må gjennomføre etter- og videreutdanning, og at lærerne må møte kompetansekrav, også de som er ute i skolen. Veien til gode lærere begynner med en femårig mastergrad, som rekrutterer de beste elevene, men skal vi løfte kompetansen til samtlige lærere, må vi rett og slett ha et større trykk på etter- og videreutdanning.

Så må vi begynne å gjøre tingene der det virker mest. Derfor foreslår vi å endre dagens leksehjelpsordning til å bli en satsing på ungdomsskolen. Det er da foreldre begynner å slite med å henge med på pensum. For dem som synes at Pythagoras' læresetning var vanskelig i 9. klasse, er det ikke blitt enklere å forklare den til barna sine i dag, hvis man ikke lærte den den gangen.

Summen av bedre lærere og en mer målrettet leksehjelpsatsing er nettopp det vi gjør for å løfte kunnskapen i bredden. Men vi har også tenkt å gjøre mer for å løfte kunnskapen i toppen. Vi bevilger nesten 1,2 mrd. kr mer til høyere utdanning, forskning og utvikling. Av dette skal 50 mill. kr gå til å dyrke frem verdensledende universitetsmiljøer.

Regjeringen skryter ofte av sin satsing på forskning, men som rektor på Universitetet i Oslo, Ole Petter Ottersen, sa: «Det hjelper lite å ta to skritt frem hvis resten av verden løper.» Der kunnskap i bredden skal sikre at vi har nok kompetente mennesker til å løse oppgavene i samfunnet vårt fremover, trenger vi kunnskap i toppen som kan levere banebrytende forskning. Derfor satser vi så sterkt på kunnskap og kompetanse, men også fordi kunnskap er viktig for å løse noen av de sosiale utfordringene vi ser i vårt samfunn. Arbeidslivet krever mer kompetanse. Teknologi blir mer sentralt. Kunnskap er viktig for å sikre sosial mobilitet og for å gjøre hvert enkelt individ i vårt samfunn i stand til å bruke sine egne evner.

Ikke alle i vårt samfunn får nemlig ta del i et spennende arbeidsliv. Noen kan det dessverre ikke – dem skal vi sikre et godt sikkerhetsnett for. Men mange ønsker å ta del, men får ikke muligheten. Selv om Norge har fått mange nye

arbeidsplasser de siste syv årene, er sysselsettingsgraden omtrent den samme som i 2005 – 69,4 pst. i september.

Noen grupper rammes hardere enn andre. Vi får stadig flere unge uføre, og stadig flere funksjonshemmede står utenfor arbeidslivet. Det er ikke bra for den enkelte. Ingen ungdommer skulle bli møtt med det svaret fra samfunnet at det er rett og slett ikke bruk for deg. Det er ikke bra for samfunnet, for vi burde finne rom til å bruke også dem som ikke er 100 pst. effektive. Derfor satser Høyre på velferd som virker. Vi ønsker å gi tilskudd til kommunene for å hjelpe unge uføre ut i arbeid, og vi ønsker å hjelpe bedrifter som ansetter mennesker med en funksjonshemming, gjennom bruk av mer lønntilskudd. På samme måten bygger vi ned barrierene for å ansette noen som har fått en skjev start på livet, eller som har nedsatt syn eller hørsel, eller som er avhengig av rullestol på arbeidsplassen. Det vil gi et mer inkluderende arbeidsliv, og det vil gjøre at vi kan slippe til flere gode krefter i vårt samfunn.

Det er altså mye som går bra i Norge. Det skal vi faktisk være glad for. Men det er en økende tendens til mer forskjeller i skolen, antallet unge uføre går opp, og antall funksjonshemmede i arbeid går ned. Arbeiderpartiet sier for tiden at de vil ta Norge videre, men på disse områdene håper jeg de vil innrømme at de er på feil vei. Her går faktisk utviklingen i gal retning. Når rusomsorgen – som var prioritert, ifølge daværende leder av programkomiteen, og alle skulle få et tilbud fra dag én – står på stedet hvil når det gjelder ventetid på behandling, fire år etter, er det vel heller ikke en retning som vi mener er riktig, samtidig som man velger å legge ned godt fungerende tilbud. Regjeringens innstilling løser ikke en del av disse utfordringene, for regjeringen er for tiden mer opptatt av å fortelle om alt som går bra enn av å gyve løs på det som ikke går godt nok.

Vårt alternative statsbudsjett har nye ideer. Det har bedre løsninger for å kunne løfte kunnskapen for alle i skolen. Det har nye ideer og bedre løsninger for å få flere fra trygd til arbeid. Det fortsetter vårt arbeid for å få ned helsekøene og for å skape trygge jobber. Vårt alternative statsbudsjett har en retning mot velferd som virker. Det skal bidra til at vi har kunnskap og konkurransekraft som skal bygge Norge for fremtiden. Jeg tror at dette er prioriteringer som ville sørget for ikke bare en god velferd i Norge i dag, men faktisk også for en velferd i fremtiden som kommer til å være enda bedre.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Martin Kolberg (A) [14:09:21]: De spørsmålene som Erna Solberg nå tok opp, er grundig kommentert allerede, særlig av statsministeren i hans innlegg. Min replikk skal handle om noe annet, nemlig om noe som jeg oppfatter som veldig viktig i denne debatten, og et helt sentralt tema. Det handler om at vi hele tiden har sett at det ikke finnes noe samlet økonomisk opplegg fra opposisjonen. Et av de spørsmålene som er veldig sentralt i den sammenheng, er selvfølgelig pengebruken. Fremskrittspartiet har nå framført med tyngde sitt forhold til pengebruk og handlingsregelen. Representantene Sanner og Solvik-Olsen turrprater veldig mye om dette og vil ikke utfordre hverandre. San-

ner prøver å unngå å svare på konkrete spørsmål. Men nå har vi kommet fram til grensen, representanten Solberg, og jeg spør: Stiller du deg bak Fremskrittspartiets forståelse av bruken av handlingsregelen?

Erna Solberg (H) [14:10:31]: Vi i Høyre er opptatt av at vi skal føre en ansvarlig økonomisk politikk. Vi er opptatt av at vi har et godt utgangspunkt i den ca. 4 pst.-realavkastningen fra oljefondet som vi har sagt vi skal legge til grunn over tid. Men så er vi også veldig opptatt av en ting: Vi skal bruke de pengene vi har – ta ut oljepenger – på områder som vi er ganske enig med Fremskrittspartiet bør prioriteres opp: infrastruktur, vekstfremmende skattelettelser, utdanning og forskning – pluss presidentens bidrag som saksordfører i forbindelse med meldingen til Stortinget, nemlig skole – de tingene som Stoltenberg I-regjeringen gjorde til den andre delen av handlingsregelen. Problemet i dag er jo at undergravingen av handlingsregelen skjer av de rød-grønne partiene, som ikke bruker pengene som vi tar ekstra inn fra oljeøkonomien, til å bygge velferden for fremtiden. De bruker det til forbruk i dag, men de investerer for lite i forskning og diverse.

Martin Kolberg (A) [14:11:38]: Nå begynner jeg å bli ordentlig urolig. Nå ga jeg den parlamentariske lederen for Høyre en sjanse til å kommentere Fremskrittspartiets forståelse av handlingsregelen. Det gjør hun ikke. Vi har aldri vært i tvil om Høyres forståelse. Vi har stått sammen om det, representanten Solberg. Jeg kan si det på den måten: Arbeiderpartiet ville aldri gått inn i en regjering hvis det var uklart om pengebruken. Det gjør meg urolig om Solberg heller ikke vil svare på, hvis hun ikke svarer nå, om hun vil stå fast på forståelsen av handlingsregelen og ta avstand fra Solvik-Olsens karakteristikk, at handlingsregelen slik vi forfekter den, bl.a. er ideologisk og byråkratisk, som han sa her i Stortinget for et par timer siden. Kan vi ikke nå få et klart svar på dette? Dette er egentlig et kjernepunkt i denne finansdebatten, og det er den siste før vi skal møte velgerne på nytt.

Erna Solberg (H) [14:12:40]: Jeg kunne ha tenkt meg å minne representanten Martin Kolberg på hva Senterpartiets parlamentariske leder sa i akkurat tilsvarende debatt høsten 2004. Da sa Marit Arnstad at handlingsregelen var en regel uten innhold – det var en politisk floskel uten innhold, tror jeg var omtrent det hun brukte som begrep. Så enige var dere om dette ett år før valget. Så er min holdning til dette veldig tydelig: Jeg svarer for Høyres standpunkt knyttet til dette.

Det som blir et problem, er at Arbeiderpartiets måte å håndtere hele kompromisset rundt handlingsregelen på, gjør at Marit Arnstad får litt mer rett. Det er ikke lenger et perspektiv på hva vi bruker pengene på, at vi bygger vekstevnen i norsk økonomi. Det er bare et perspektiv på antallet kroner som skal inn i norsk økonomi. Selvfølgelig er det sånn at hvis vi øker vekstevnen, øker bruttonasjonalproduktet fordi vi har satset riktig med de pengene, har vi et bedre rom i økonomien for å løse ting fremover – og så er det en bedre måte å bruke dem på.

Men Høyre står på sitt standpunkt: Vi skal holde begge deler og handlingsregelen.

Audun Lysbakken (SV) [14:13:59]: I Dagens Næringsliv i dag går det fram at ved en fjerning av formuesskatten vil et betydelig antall av de rikeste i Norge bli nullskattytere. Erna Solberg har skrevet noe utmerket i sin bok «Mennesker, ikke milliarder», at hun aldri vil sitte i en regjering som aksepterer at noen av de rikeste blir nullskattytere. Mitt spørsmål er om Høyres leder fortsatt står ved det løftet, eller om det har samme status som løftene om intercityutbygging og løpende opptak i barnehagene, som Høyre har avlyst den siste uken. Og hvis ja, at hun fortsatt står ved dette, hvorfor leverer Høyre et alternativt budsjett som bare inneholder tiltak som beveger oss nærmere gjeninnføring av nullskattytere, og ingen tiltak som sørger for at de rikeste i Norge betaler mer skatt?

Erna Solberg (H) [14:14:50]: Vi har ikke avlyst løftet om løpende barnehageopptak. Det er et forslag i programmet vårt som skal vedtas på landsmøtet og skal opp til behandling på det tidspunktet. Vi har heller ikke løpt fra noen løfter om intercity, men vi har sagt at hvis vi ikke bygger nok nå, er det vanskelig å holde tidsplanen som vi har hatt tidligere. Vi har vært mye tydeligere enn de rød-grønne partiene på en klar prioritering av intercityløsningene.

Så til spørsmålet om endringer i formuesskatten: Ja, jeg står ved at vi ikke skal ende opp med et system som gjør at personer som tjener penger, blir nullskattytere. Hvis folk taper penger, må vi også innrømme at da er det litt vanskelig at de skal betale skatt. Jeg synes det er utrolig rart at i denne debatten er det ingen fra de rød-grønne som har noen som helst bekymring for de bedriftene som faktisk taper penger og tømmes for den kapitalen de skal bruke til å bygge bedriften og arbeidsplassene videre. Det er en ren misunnelsesretorikk. Jeg skjønner SV, men jeg skjønner ikke Arbeiderpartiet.

Audun Lysbakken (SV) [14:15:56]: I VG forrige uke sa representanten Erna Solberg om formuesskatten:

«Nå ser vi på ulike modeller. Når vi er ferdig, skal vi presentere retningen i våre forslag.»

Jeg lurer på når Høyre er ferdig, og om Erna Solberg kan love at forslaget til hvordan vi skal unngå nullskattytere, vil komme før stortingsvalget.

Erna Solberg (H) [14:16:19]: Som jeg sa i VG, som i og for seg var et flott oppslag, inspirert av at Audun Lysbakken hadde lest boken min, og det er jeg glad for – jeg håper han har lest de andre tingene om kunnskap og utdanning også, som er viktig fremover og hadde vært en inspirasjon til en ny og bedre politikk også for SV: Vi kan love at vi kommer til å vise retningen på dette. Vi kommer ikke til å gjøre det som denne regjeringen har gjort, og som Kristin Halvorsen skriver om i den boken hun nylig har gitt ut. Der skriver hun at alt som har å gjøre med formuesskatten, og særlig skatt på bolig, er så betent at regjeringen med vilje ventet til etter valget med å legge frem forslag til endringer. Vi er åpne og ærlige. Det var åpenbart ikke denne regjering-

gen, som i 2009 ikke ville fortelle at de skulle øke boligvurderingene, og at de skulle gjøre endringer for å stramme inn på formuesskatten. Det var en bevisst strategi, hvis du leser boken til Kristin Halvorsen.

Lars Peder Brekk (Sp) [14:17:34]: Jeg synes jeg hørte representanten Solberg nevne at vi har en økonomi uten vekstkraft. La meg si det sånn at en økonomi uten vekstkraft hadde ikke skapt vel 340 000 nye arbeidsplasser og den laveste ledigheten i Europa.

Men det jeg skal spørre om, er litt om landbrukspolitikken. Norges Bondelag har sagt som en kommentar til Høyres forslag om omfattende kutt i landbruket: «Vi blir ikke mette av skattelette». Høyre vil kutte landbruksbudsjettet med 1,8 mrd. kr, og Høyre vil også reversere regjeringens forslag til tollendringer. Det som sies fra Norges Bondelag, er at Høyres budsjettalternativ vil gi dramatisk reduserte inntekter for bøndene, slik de har beregnet det nylig.

Mitt spørsmål til representanten Solberg er: Hvordan reagerer Høyres leder og partiet Høyre på Norges Bondelags slakt av Høyres landbrukspolitikk, og hvordan reagerer en på de tilbakemeldingene fra næringen en har fått på budsjettforslaget?

Erna Solberg (H) [14:18:35]: Jeg tror det er lurt hvis representanten Lars Peder Brekk leser vårt alternative statsbudsjett og merknadene i finansinnstillingen og ikke Bondelagets eventuelle varianter av det. Reduksjonen vår i støtten er 941 mill. kr. Ca. halvparten av det går tilbake til bøndene igjen i form av summen av skattelettelser og andre endringer. Så foreslår vi betydelig liberalisering i f.eks. måten du kan forvalte eiendommene dine på, som vil gi deg merinntekter ved omlegginger av det.

Det vi har sagt til Bondelaget i forhold til den skrekkpropagandaen de har sendt rundt omkring, er at de må gå inn og se hva vi faktisk foreslår i årets budsjett som et resultat av det arbeidet vi har hatt med vår alternative landbrukspolitikk og alternative landbruksmelding som vi la frem i fjor, og som medfører at vi har justert på noen punkter i forhold til hvordan vi synes at vi skal bidra tempomessig til å søke både et mer livskraftig landbruk og et mer konkurransedyktig landbruk, og faktisk også bidra til at det ikke koster så mye over statsbudsjettet.

Lars Peder Brekk (Sp) [14:19:38]: Jeg vil gjerne følge opp det, for å karakterisere Norges Bondelags beregninger, som jeg tror er gjort av økonomer fra NILF, som «skrekkpropaganda», er litt spesielt når en snakker om landets største organisasjon innenfor landbruksnæringen. Det er hevet over enhver tvil at også Norges Bondelag, slik som vi, reagerer på de kuttene som er foreslått, og de har foretatt konkrete beregninger. Vi snakker om kutt i inntekter på mange hundre tusen for enkelte, slik de har lagt det fram.

Hvordan skal Høyre øke norsk matproduksjon i framtiden når man har et slikt utgangspunkt for rammene og virkemidlene til næringen?

Erna Solberg (H) [14:20:36]: Vi har sagt til Bondelaget hva vi mener om de beregningene. Vi har til og med

vært i dialog med dem, og de har sagt at de har tolket oss på forskjellige områder, litt blandet, fra ulike dokumenter. Derfor sier vi at det er skrekpropaganda. For det er altså ikke sånn at de har gjort beregninger av den typen som man forsøker å ha det til, man har tolket en rekke ting som vi mener er ganske feil. Vi håper at de er ærlige. De må gjerne drive senterpartipolitikk og være aktører for Senterpartiet i politikken, men de bør være ryddige hvis de skal tas på alvor som en part som skal samhandle i fremtiden, og ikke drive med lettfattelige beregninger av den typen.

Det er fortsatt sånn at vi har et kutt på 941 mill. kr i vårt alternative budsjett. Cirka halvparten av det dekkes inn av de skattelettelsene som vi har fått beregnet. I tillegg gir vi betydelig større frihet for bøndene til bruk av sine arealer og områder. Jeg tror at hvis vi f.eks. stimulerer til litt større bruk og litt mer samarbeid, kommer vi faktisk til å skape forutsigbarhet og optimisme for mange flere bønder i fremtiden.

Presidenten: Replikskiftet er dermed omme.

Audun Lysbakken (SV) [14:22:07]: Vi har gått inn i det åttende året med SV i regjering. Det har vært en god tid for Norge. Budsjettet som vi nå skal behandle, viser på felt etter felt SVs innflytelse i norsk politikk. Vår kurs er en kurs for miljø og rettferdighet, for å bruke de store pengene på de største utfordringene, og for å utjevne forskjeller og bekjempe klimaendringene.

Mens forskjellene øker overalt i Europa, har Norge siden 2005 gått motsatt vei. Forskjellene i inntekt har gått ned. En viktig grunn til det er en skattepolitikk som har sørget for at de rikeste betaler mer til fellesskapet samtidig som mange vanlige mennesker betaler mindre.

Den gangen høyresiden styrte landet, var formuesskatten i stor grad en pensjonistskatt. Nå er det langt mer av en rikmannsskatt. Vi har redusert antallet som betaler formuesskatt med 560 000 siden 2005, og bunnfradraget er økt fra 151 000 den gangen til 870 000 kr med forslaget til budsjett for 2013.

Kort tid før klimaforhandlingene starter i Doha, tegner ny kunnskap om klimaendringene et stadig mer dramatisk bilde av trusselen vi står overfor. Det internasjonale energi-byrået slår fast at det meste av de fossile energiresursene vi har igjen i verden, ikke kan brennes dersom vi skal nå togradersmålet. Ingenting tyder på at verdens stormakter står klare til å ta på seg de forpliktelsene til utslippsreduksjoner som må til for å hindre en sånn utvikling.

Da er det uhyre viktig at rike land som Norge går foran. Det gjør vi gjennom å ta på oss forpliktelser, sette i verk tiltak som kutter i egne utslipp, og bruke vår rikdom til å investere i utviklingen av ny teknologi som kan bidra til globale reduksjoner i fremtiden.

Forslaget til statsbudsjett følger opp klimaforliket. Vi øker bevilgningene til jernbanen med nesten 15 pst. Med det har vi nær doblet bevilgningene og tredoblet jernbaneinvesteringene siden 2005. Satsingen på kollektivtrafikk øker med hele 64 pst., samtidig som det bevilges mer til gang- og sykkelveier. Det satses mer på miljøteknologi, og bevilgningene til å bekjempe avskoging i utlandet øker.

CO₂-avgiften på sokkelen øker med 200 kr per tonn, og klimaforskningen får et løft.

Det finnes noen som sjelden når opp når de store pengene skal fordeles. Det er dem som ikke har mektige lobbyister eller store velgergrupper i ryggen. Men med SV i regjering har de barna som har det aller vanskeligst i Norge, likevel blitt sett. I dette budsjettet bygger vi videre på barnevernsløftet, det største løftet for det kommunale barnevernet i Norge på 20 år. Det kommunale barnevernet styrkes med ytterligere 205 mill. kr og omtrent 270 øremerkede stillinger, på toppen av de mange nye stillingene som allerede har styrket førstelinjen i barnevernet de siste årene. Det er en uhyre viktig investering i Norges framtid.

Vi har for mange fattige barn i Norge. Den store endringen de siste årene er at fattigdommen mer og mer får et etnisk preg. Mange innvandrerfamilier møter store utfordringer på det norske arbeidsmarkedet. Det betyr at utfordringene i kampen mot fattigdom har endret seg. Det ser vi, og derfor lanserer vi programmet Jobbsjansen i dette budsjettet. Det skal gi kvinner med innvandrerbakgrunn en ny mulighet til å komme i arbeid og dermed løfte både seg selv og barna sine ut av fattigdommen.

Å øke lærertettheten er noe av det viktigste vi kan gjøre for å forbedre skolen i Norge. Vi må utjevne de sosiale forskjellene når det gjelder læring. Det kan vi gjøre gjennom å gi bedre muligheter for den enkelte lærer til å se den enkelte elev. Flere lærere er et konkret svar på den utfordringen. Derfor øremerker vi penger til nye lærerstiller: 600 nye lærere fordelt på ungdomsskoler med det største faglige og sosiale utfordringene. Det er en investering i kunnskap og økt læring som det norske samfunnet over tid vil tjene på.

Forskningen har siden 2005 hatt en realvekst på 32 pst. Vi sørger for flere studieplasser og satser videre på bygging av studentboliger. Vi satser på kunnskap og innovasjon hele veien, fra barnehagen til høyere utdanning og forskning.

Familiepolitikken er radikalt forandret med SV i regjering. Den handler ikke lenger om å gi støtte til familier som velger at mor ikke skal jobbe, men om å legge best mulig til rette for at kvinner kan kombinere arbeid og barn. En barnehageplass koster i dag ca. 25 000 kr mindre i året enn den ville gjort om prisnivået i dag tilsvarte nivået før barnehagereformen. Vi har bygget 60 000 nye plasser og redusert prisene med en tredjedel. Samtidig har vi bygget ut verdens beste permisjonsordning for foreldrene. Det gis nå to uker ekstra pappaperm fra 1. juli neste år, sånn at den totale foreldrepermisjonen øker fra 47 til 49 uker. SV har gått i spissen for en historisk utvidelse av permisjonsordningen.

Det er en æressak for SV å styrke solidariteten med verdens fattige. Vi øker bistanden med 2,4 mrd. kr og har med det doblet budsjettet siden 2005. Slik går vi foran i Norge og opprettholder en innsats tilsvarende 1 pst. av bruttonasjonalinntekten, BNI. Samtidig legger vår utviklingspolitikk mer vekt på betydningen av fordeling for utvikling og på en miljøvennlig utviklingspolitikk. Det skal ikke bare bli mer penger, pengene skal også brukes på en bedre måte.

Vi lytter til de innspillene vi får, også etter at budsjettforslaget til regjeringen er framlagt. Derfor gjør vi også endringer. For SV var det viktig å bevilge mer til behand-

lingsreiser til utlandet fordi vi vet at dette tilbudet er av stor betydning for revmatikere og flere andre grupper. De ba om økte bevilgninger, og de ble hørt.

Valgkampen er i gang. Det ser vi tydelig i denne debatten. I SV har vi hatt tidenes tidligste valgkampstart. Det er fordi mye står på spill 9. september neste år. Høyresidens alternativ er noe nytt – blåere og mer radikalt enn før. Det er på tide at høyrepartiene svarer tydelig på hva de vil med Norge. Når disse utfordringene kommer, ser vi nå at Høyre løper fra løfte etter løfte. Høyre mener noe annet om intercityutbygging i dag enn de gjorde i sommer. Etter å ha kjef-tet på regjeringen i flere år fordi løpende opptak i barnehagene ikke er innført, kunne vi i Aftenposten før helgen lese at Høyres løfte er avlyst. I årevis har Høyre kritisert regjeringen for at ikke alle fedre får uttaksrett til pappapermisjon. I fjor var anslaget i det alternative budsjettet mellom 350 og 650 mill. kr, i år finnes ikke en krone, bare et vagt forslag om en gjennomgang. Høyre står heller ikke ved regnskogsforpliktelsene, og studenter ved private høyskoler som ble lovet større stipend tidligere i år, har plutselig fått beskjed om at det ikke gjelder lenger.

Det er å lure velgerne å gjøre seg lekker gjennom en hel stortingsperiode for så å komme like før valget og fortelle at løftene ikke var alvorlig ment. Derfor imøteser vi i spenning en avklaring på hvilke løfter Høyre har tenkt å holde.

Et løfte vi vet er prioritert, er det å fjerne formuesskatten, med de konsekvensene det vil få for forskjellene i Norge. Jeg er glad for at vi i dag har fått avklart at Erna Solberg og Høyre før valget vil komme med sitt forslag til hvordan man skal unngå at det fører til at rike mennesker i Norge blir nullskattytere. Det er et spørsmål av stor betydning, både fordi fjerning av formuesskatten vil tappe fellesskapet for store ressurser, og fordi det vil bety økende forskjeller i Norge, ikke bare mellom inntektsgrupper, men mellom regioner og mellom kjønn. Det er derfor avgjørende at dette forslaget kommer på bordet før valget, sånn som Erna Solberg har lovet i dag.

Høyresidens alternative budsjetter viser også medaljens bakside. Mange vanlige lønnsstakere vil få større utgifter til dyrere barnehager med Høyres alternative budsjett enn de vil få økt inntekt gjennom Høyres helt marginale skatteletter til vanlige folk.

Det snakkes mye om gjennomføringskraft for tiden. Så prøver noen å få det til å se ut som om det er små forskjeller i norsk politikk, som om alternativene bare handler om hvem som er best til å gjennomføre sånt som alle er enige om. I virkeligheten står vi foran et veivalg i Norge.

SV vil gjøre Norge rødere og grønnere. Vi har mot til å gjennomføre de store endringene som trengs for å gjøre Norge til et lavutslippssamfunn. Det er i de neste årene det avgjøres om vi kommer til å nå våre utslippsmål eller ikke. Vi ønsker å fortsette å redusere forskjellene, fordi vi vet at et samfunn med små forskjeller er et godt samfunn å leve i for de aller fleste.

Flertallet i denne salen kommer til å velge et budsjett for fellesskap og solidaritet istedenfor alternativer som vil gi økte forskjeller og privatisering. Denne debatten markerer at vi for alvor er i gang med en valgkamp, og norske vel-

gere kan gjøre det samme valget som oss i september neste år.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [14:32:29]: Representanten var opptatt av klima. Det er et viktig tema. Fremskrittspartiet ønsker også å bidra til å kutte CO₂-utslipp. Vi har bl.a. ønsket å bedre avskrivningsreglene på miljøvennlige investeringer, energisparing og sånt. Men da advarer regjeringen og sier at hvis vi får avskrivningsregler som ikke reflekterer den tekniske levetiden, kan vi risikere å overinvestere i visse ting i norsk økonomi. Det betyr bl.a. at med regjeringens politikk avskriver en vindmølle over en periode på 16–17 år, mens oljeindustrien får avskrive sine investeringer på 6 år. Ekofiskfeltet, som nettopp fylte 40 år, antas teknisk sett å leve i 6 år. Det betyr at denne regjeringen sier at en vindmølle lever tre ganger lenger enn en oljeplattform. Jeg ville trodd at det kanskje var motsatt. Men dagens politikk – med SV – betyr at en ikke skal investere i vindkraft, en skal heller investere i olje. Er det egentlig riktig at det skal være sånn?

Audun Lysbakken (SV) [14:33:34]: Dagens politikk legger opp til en kraftig økning i investeringene i ny fornybar energi. Jeg kjenner ikke detaljene i Fremskrittspartiets forslag. Jeg er alltid åpen for å vurdere forslag, men det er jo spesielt at klimakritikken kommer fra representanten Ketil Solvik-Olsen. Han representerer fortsatt et parti som en vel må kunne si framstår med en noe sprikende profil i klimaspørsmål. Representanten Solvik-Olsen forsvarer prisverdig nok det forskningen har vist oss om at klimaendringene er reelle, og at det er nødvendig å gjøre noe, mens andre talspersoner for samme parti frir til de delene av opinionen som helst ikke vil tro. Det er ingen tvil om at det hemmer og svekker troverdigheten og gjennomslagskraften til Solvik-Olsen i denne typen spørsmål at Fremskrittspartiet ikke klarer å rydde opp i hva partiet egentlig mener.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [14:34:34]: Jeg tar det som en bekreftelse på at problemstillingen ikke bekymrer Lysbakken noe særlig. Men når det gjelder sprikende profil, er det jo nettopp SV som uttrykker at de er skeptiske til oljeinvesteringer, som likevel forfordeler når avskrivningsreglene skal deles ut.

Et annet eksempel er flyselskapet SAS, som regjeringen flere ganger har gitt ekstra oljepenger til for å redde selskapet. Nå skal de få et lån, uten at regjeringen har satt av penger på risikosiden. Det betyr at en gir dem oljepenger på utsiden av handlingsregelen. SV vil jo som kjent at folk skal fly mindre, mens regjeringens politikk går på å opprettholde flyselskapene.

Fremskrittspartiet har i dette budsjettet foreslått at en bør opprette et selskap som investerer mer i jernbane, mens det skal gis skattelette ved bruk av kollektivtrafikk. Det sier regjeringen er å bruke oljepenger ved å stjele dem fra våre barn. Så det å gi oljepenger til SAS er greit, men det å bygge jernbane er ikke greit. Er det logisk?

Audun Lysbakken (SV) [14:35:34]: Regjeringens mål er som kjent at SAS skal kunne klare seg som et kommersielt flyselskap uten at det skal komme statlige bidrag. Men det å drive et av våre store flyselskap til konkurs ville være en spesiell måte å prøve å avvikle flytrafikken på. Det regner jeg ikke med at Solvik-Olsen heller tar til orde for. Måten å sørge for at vi i framtiden kan bruke mer miljøvennlige transportløsninger enn fly, er å bygge ut mer effektive jernbanestrekninger på de strekningene der det i dag flys mye. Jeg registrerer Fremskrittspartiets nye interesse for jernbaneinvesteringer. Men jeg ser også at profilen i det alternative budsjettet til Fremskrittspartiet fortsatt handler mest om vei. Fremskrittspartiet har vel fortsatt ikke forlatt sin trang til latterliggjøring av visjonen om lyn-tog i Norge, noe som vil være det helt nødvendige skrittet å ta hvis vi skal få til en «flyavløsning» i stor skala.

Bent Høie (H) [14:36:46]: Jeg ser i referatene fra SVs landsstyremøte at Audun Lysbakken har ambisjon om å gjøre SV til helsepartiet. Da regner jeg med at også Lysbakken er enig med meg i at de pasientene som i dag står nederst ved bordet, er pasienter som er rusavhengige og psykisk syke. Dette er pasienter som ikke har fått tilstrekkelig prioritet, og som i dag venter lenge på behandling. Mange opplever øg at behandlingen ikke henger sammen. Det er derfor viktig at disse pasientene prioriteres og faktisk prioriteres på bekostning av den gruppen med pasienter som alltid har hatt stor vekst, nemlig de somatisk syke. Finansieringssystemet sikrer at det hele tiden er en oppmerksomhet rundt de pasientene.

Hva er da grunnen til at SV i regjering har fjernet den prioriteringsordningen som Høyre innførte, og som vi hadde for ruspasienter og psykiatriske pasienter, nemlig at veksten i hvert helseforetak – hver for seg, hvert år – skulle være høyere for rus og psykiatri enn for somatikk?

Audun Lysbakken (SV) [14:37:49]: Denne regjeringens målsetting er at vi skal klare å styrke områdene rus og psykiatri. Innenfor det helsebudsjettet som nå stemmes igjennom, er det rom for betydelig vekst. Men jeg deler representantens bekymring for deler av rusomsorgen i Norge. Vi kan ikke si oss fornøyd når det er mange mennesker som ikke raskt nok får den hjelpen de trenger, og som i noen tilfeller dessuten ser ut til å få feil hjelp. Derfor trenger vi en rusomsorg med kapasitet til å hjelpe alle og med den nødvendige kvalitet og bredde i tiltak som skal til for å møte de rusavhengige på ulike måter, for vi vet at det er ulike ting som fungerer. Derfor står vi vakt om balansen mellom somatikk, rus og psykiatri, og derfor er vi opptatt av å sørge for at vi har gode, langsiktige vilkår, ikke minst for de ideelle aktørene som driver mange av de beste tilbudene.

Bent Høie (H) [14:38:53]: Representanten Lysbakken var veldig høy og mørk i sitt innlegg når det gjelder sammenhengen mellom hva han lover, og hva han gjennomfører. Jeg oppfattet at her snakket Lysbakken igjen om hva SV lover. Men alle ser hva SV gjennomfører når de kommer i regjering: En fjerner prioriteringen av ruspasienter

og psykiatriske pasienter. I dette statsbudsjettet fjerner SV også øremerkingen av 330 mill. kr til kommunene, som gir et tilbud til de mest utsatte pasientene. SV sitter i en regjering ledet av statsministeren. Han holdt et innlegg her i Stortinget der han i halve innlegget sitt snakket om betydningen av å skattlegge de rike, men han nevnte ikke ruspasienter, psykiatriske pasienter eller de fattige med et eneste ord.

Sier ikke dette noe om at SV snakker fint om rus og psykiatri i valgprogrammer og i valgkamper, men når de sitter i regjering, sitter de stille og ser på at disse pasientene nedprioriteres når det kommer til bevilgning av penger og prioritering?

Audun Lysbakken (SV) [14:39:55]: Nei, fordi innsatsen for rusbehandling er styrket, er vi opptatt av å fortsette den kursen og styrke den ytterligere og være åpen for nye ideer. Men det er lite som tyder på at de nye ideene kommer fra Høyre, nettopp fordi Høyre ikke ønsker å prioritere i helsepolitikken. Med Høyres nye privatiseringsmodell vil det være sånn at det er de som stiller sterkest fra før – de som kjenner sine rettigheter best, de som bor nærmest en privat klinikk – som først kan få sine behov dekket. Jeg frykter at konsekvensene av det nettopp vil være at de svakest kommer lenger bak i køen enn i dag. Helsepolitikk vil handle mer og mer om å prioritere, og derfor kan vi ikke ha det Høyre kaller et fritt behandlingsvalg. Vi må heller ha politisk mot til å prioritere dem som trenger det mest, først. Vi er på vei til å styrke både rus og psykiatri, men vi må gjøre mer. Det vil SV gå i front for.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [14:40:58]: Her var det mye en kunne ta tak i, men jeg la merke til at Lysbakken refererte til at opposisjonen, eller alternativet, var blitt mye mer blåere og mer radikalt enn noen gang. Jeg synes det er trist at radikalt er blitt et fy-ord for SV. Det kan ane meg at det har noe å gjøre med Ola Borten Moe. Det er til det jeg ønsker å stille spørsmål, for vi så mange fram til kunnskapsinnhenting som Lysbakken hadde bestilt, om Lofoten, Vesterålen og Senja og mulig petroleumsaktivitet der. Fredag sendte ansvarlig statsråd ut en pressemelding der han skriver:

«La oss få mer aktivitet i allerede åpnet areal i det nordøstlige Norskehavet nå, inklusive åpnet del av Nordland VI.»

Både Lysbakken og jeg vet godt at Nordland VI er Lofoten. Ansvarlig statsråd ønsker altså å åpne Lofoten neste høst. Er det sånn at en enten ikke kan stole på ansvarlig statsråd og det han skriver i regjeringens pressemeldinger, eller har SV allerede inngått et kompromiss om at Lofoten åpnes neste høst?

Audun Lysbakken (SV) [14:42:01]: Det kan være veldig bra å være radikal, men det kommer an på i hvilken retning du er det.

Det er avgjørende for SV å holde oljeindustrien unna Lofoten, Vesterålen og Senja. Det er regjeringens politikk at oljeindustrien i denne perioden ikke har fått tilgang, verken til Nordland VI, VII eller Troms II. Det er vi i SV vel-

dig stolt over at vi har fått til – to ganger. Jeg har den veldig klare ambisjonen på SVs vegne at vi nå skal vinne valget en gang til og få det til en tredje gang. Det som ligger i forvaltningsplanen, og som gjør at disse områdene ikke er åpnet, er regjeringens politikk. Derimot er jeg veldig bekymret for konsekvensene av det Kristelig Folkeparti og Venstre har sagt i regjeringsspørsmålet, nemlig at de kan tenke seg å åpne for en mindretallsregjering av Høyre og Fremskrittspartiet. Det er jo det scenariet som med størst sannsynlighet vil gi utbygging i Lofoten og Vesterålen.

Trine Skei Grande (V) [14:43:18]: Jeg har med interesse lest SVs nye stortingsvalgprogram, og der står det mye bra og riktig, spesielt på området når det gjelder forskning. Til og med er man for at SkatteFUNN skal styrkes. Alt dette er Venstre og jeg enig i, og det har vi foreslått i hvert eneste budsjett de siste åtte årene, ofte sammen med Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti. SV har stemt imot. Ja, SV har ikke bare stemt imot, de har faktisk styrt det departementet som har hatt ansvaret for å følge opp det SV går til valg på. Det SV har gjort i regjering i forskningspolitikken, er at de har trykt på den store knappen – den store pauseknappen – særlig når det gjelder næringsrettet forskning. I budsjettet som vi snart skal vedta, er næringsrettet forskning tilgodesett med en økning på 40 mill. kr, altså tilsvarende 0,03 pst. av forskningsveksten som regjeringa påstår de har lagt inn i budsjettet. Mitt spørsmål til SV burde være enkelt å svare på: Hvilket budsjettalternativ har medført at SV har fått gjennomført sin forskningssatsing – Venstres eller regjeringas?

Audun Lysbakken (SV) [14:44:30]: Jeg synes det er veldig hyggelig at representanten Skei Grande leser SVs program, og jeg håper det kan være til inspirasjon for flere. Det er helt riktig at vi har høye ambisjoner for forskningen. Jeg er glad for at vi deler de ambisjonene med Venstre. Bildet av en stor pauseknapp passer rett og slett ikke med virkeligheten, for vi har siden 2005 hatt en realvekst innen forskning på 32 pst. Tallene var betydelig lavere den gangen Venstre satt i regjering. Jeg vet ikke om det var en tilbakespoling, men imponerende var det i hvert fall ikke. Vi har tatt noen steg videre. Det er sånn at samfunnet og politikken utvikler seg, sånn at vi bygger stein på stein. Nå har vi bevilget store penger de siste årene, og vi er opptatt av både å få til større bevilgninger i årene som kommer, og ikke minst få en struktur rundt forskningssatsingen, slik at vi får enda mer ut av innsatsen i framtiden.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Lars Peder Brekk (Sp) [14:45:57]: Helt siden høsten 2008 – i hele fire år – har debatten om finansinnstillingen hatt som bakteppe den store kontrasten mellom den usikkerheten vi opplever i internasjonal økonomi, og den tryggheten og stabiliteten de fleste av oss opplever i norsk økonomi. Mange land i Europa er i en dramatisk økonomisk situasjon. Årsakene er sammensatte, men én ting er også klart: Mange land har nok levd langt over evne gjennom lang tid.

For Senterpartiet står den rød-grønne politikken for de trygge og langsiktige veivalgene. Vi får ikke til alt. Vi har mye igjen å kjempe for. Men vi prioriterer virkemidler som sikrer arbeid og sysselsetting, utjevning av økonomiske og geografisk forskjeller og stabilitet for næringslivet. Vi ønsker å sikre velferd og trygge tjenester med basis i en god offentlig økonomi.

Det er selvsagt fristende å gi skattelette, men mindre inntekter gir nødvendigvis også mindre til å dekke utgiftene. Konsekvensen av det kan bli færre offentlige velferdsgoder og større forskjeller.

Det er slik noen av problemene i Sør-Europa har oppstått. Derfor har vi et stort ansvar for ikke bare å gjøre de prioriteringene som er populære, men også våge å ta valgene som først blir populære på lang sikt. Å bruke mer penger er ikke bestandig uklokt, det er hvordan man bruker pengene, som avgjør.

I disse krevende tidene er det mange av oss som er takknemlige for at det norske folket har sagt nei til EU-medlemskap. Vi kan fortsatt styre vår egen økonomiske politikk. Men ingen må tro at vi likevel er forskånet for å merke krisen i framtiden. Vi kan også oppleve at flere næringer opplever markedssvikt, f.eks. i fiskeeksporten.

Også annen eksportindustri kan være truet over tid som følge av krise, usikkerhet og ustabilitet i vårt viktigste eksportmarked Europa. Er vårt budsjettsvar da mer usikkerhet og ustabilitet i den økonomiske politikken? Eller er det å fortsette å forsterke den retningen og de veivalgene vi har gjort de siste årene?

Tollvernet er en av grunnpilarene i norsk landbruks- og matpolitikk og er avgjørende for at vi skal opprettholde og øke matproduksjonen i hele landet.

Det var, og er, derfor helt nødvendig å modernisere tollfastsettelsen på mange landbruksprodukter som sto i fare for å bli utkonkurrert av billigere varer fra utlandet. Uten et effektivt og sterkt tollvern vil selvsagt norsk matproduksjon og store deler av norsk matindustri være sjanseløs i konkurranse med varer produsert i land med helt andre kostnader og ikke minst helt andre naturmessige forutsetninger for å drive matproduksjon. Den tverrpolitiske enigheten om å opprettholde landbruket burde medføre at det også bør være enighet om betydningen av et sterkt tollvern.

Handelspolitikken er viktig. Vi må legge bort naiviteten i handelspolitikken. Internasjonal handelspolitikk er beinhard realisme. Det betyr selvsagt at også vi i Norge skal utnytte det handlingsrommet som ligger i de ulike avtalene vi har. Det gjør regjeringen. Det er Senterpartiet opptatt av. Det gjør også alle andre land. Det er nesten ingen land eller politikere som åpent skaper usikkerhet om sitt eget lands matproduksjon. Internasjonalt er nasjonal matproduksjon fortsatt grunnleggende for sikkerhet og stabilitet.

I den siste tiden har vi fått framlagt de ulike partiers alternative budsjetter. Vi får da et godt innblikk i alternativene i norsk politikk og vi får fram skillelinjene mellom de rød-grønne partiene og opposisjonen.

Jeg har allerede nevnt tollsaken. Jeg kunne i samme åndedrag nevne andre deler av landbruks- og matpolitikken. Alternativene er svært åpenbare mellom rød-grønn stabilitet og langsiktig vekst, kontra den blå-blå høyresidens

alternative budsjettforslag. Det er forslag til systemendringer, kutt i overføringer og dermed reduserte inntekter og investeringer i primærproduksjon og matindustri.

I denne sal er formuesskatten nevnt mange ganger i dag – også her har regjeringen gjort et valg av retning. Vi setter ikke i gang vilkårlige tiltak, men vi fører en ansvarlig, helhetlig og langsiktig politikk. Regjeringen har gjort betydelige grep for å gjøre formuesskatten mer omfordelende og mer rettferdig. Andelen som betaler formuesskatt, er fra 2005 til 2013 redusert fra 34 til 16 pst. av skattyterne. 590 000 skattytere har fått redusert formuesskatt, og 115 000 får økt formuesskatt. Det betyr at mange små næringsdrivende slipper eller får en lav formuesskatt gjennom de endringer regjeringen har gjort.

Det hevdes bl.a. med bakgrunn i innkrevningen av skatt på formue at Norge har en tyngre samlet skattlegging av næringslivet enn land våre bedrifter konkurrerer med. Det er ikke et riktig bilde. Samlet skatt på selskapsoverskudd og utbytte i Norge er på vel 48 pst. Dette er på linje med eller noe lavere enn sammenlignbare land. Norsk skattepolitikk er med den rød-grønne regjeringen stabil og trygg og gir gode, langsiktige rammebetingelser for næringslivet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kenneth Svendsen (FrP) [14:51:21]: Senterpartiets leder, Liv Signe Navarsete, og NHOs tidligere direktør, John G. Bernander, dundret mot formuesskatten under et besøk hos Aass Bryggeri i Drammen den 13. desember 2011. I Norges største bryggeri går over to tredjedeler av utbyttet til formuesskatt. Navarsete og Bernander mener at det haster med en utredning om denne særnorske skatten før den gjør mer skade, står det.

Eieren, Terje Aass, tok ut 1,2 mill. kr i utbytte i 2011, og han måtte betale 850 000 kr i formuesskatt. Til Bedre-Skatt sier Navarsete at det er urettferdig å betale formuesskatt når en bedrift går med underskudd. Jeg er så enig, så enig!

Så har man hatt angrep på angrep på Fremskrittspartiet og Høyre i dag, og det er blitt sagt at det blir usosialt og mer til de rike.

Jeg har to spørsmål: Er Terje Aass blitt en av de rikingene som nå skal tas? Hva mener egentlig Senterpartiet om formuesskatten?

Lars Peder Brekk (Sp) [14:52:27]: La meg først få understreke at min kjennskap til Aass Bryggeri er ganske god – ikke minst til den situasjonen som Aass Bryggeri er i. De er dyktige, det er et godt drevet lokalt, familieeid selskap.

Det er slik at formuesskatten noen ganger kan ha uheldige konsekvenser – det bildet ser jeg når representanten Svendsen påpeker det. Men det regjeringen har gjort i lang tid – gjennom alle år – er å forbedre rammevilkårene for næringslivet gjennom endringer i formuesskatten. Vi har gjort endringer som er til gode for svært mange. La meg understreke at min ambisjon er at vi fortsatt skal arbeide for å forbedre rammevilkårene for næringslivet gjennom fornuftige justeringer og til-

pasninger av formuesskatten, sånn som vi allerede har gjort.

Det er, som jeg nevnte i mitt innlegg, nesten 600 000 som har fått redusert formuesskatt, blant dem mange små næringsdrivende.

Svein Flåtten (H) [14:53:36]: I en replikkordveksling med Erna Solberg for litt siden sier representanten Brekk at Bondelaget har gjort konkrete beregninger som viser at det vil være store tap innen landbruket i Norge hvis man gjennomfører Høyres politikk. Disse konkrete beregningene beror på en rekke antagelser. Man antar en prisnedgang, man bruker ikke Høyres tall fra det alternative budsjettet, man tar ikke med skattelettelsene som er lagt inn, og man tillegger en rekke endringer i tilskudd som vi ikke har skrevet noe sted, men som det passer Bondelaget å anta.

Det verste ved representanten Brekks innlegg er imidlertid følgende: Han sier at Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning har regnet ut dette. Det har de slett ikke gjort. Jeg vil gjerne at han enten gientar det eller avkrefter det. De har bare godtatt premissene som Bondelaget har laget. Alle vet at to pluss to er fire, uansett hvordan man gjør det.

Lars Peder Brekk (Sp) [14:54:46]: Det er sikkert riktig at Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning har godtatt premissene for det Bondelaget har lagt fram, og at det dermed er gjort beregninger. Det er jo det representanten Flåtten her understreker. Det som er overraskende for meg, er den voldsomme forsvarsviljen Høyre har overfor norsk landbruk. Det kommer selvsagt av at de budsjetttiltakene som Høyre har kommet med, den utryggheten som skapes gjennom de forslagene, føles veldig sterkt negativt i landbruksnæringen.

Jeg skjønner godt dem som nå har investert – de som Høyre sier de skal ta vare på, de store bøndene – det er jo først og fremst de som blir truet ved at det kuttes i overføringer, at det kuttes i rammevilkår, og at det gjøres systemendringer, som også foreslås.

La meg bare si at jeg tar til etterretning det Flåtten sier om Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning, men samtidig er det Bondelaget har laget et utgangspunkt som Høyre bør ta mer alvorlig.

Gunnar Gundersen (H) [14:56:01]: Jeg tror representanten Brekk gjør lurt i å sjekke premissene på flere områder. Høyre gjør ikke dramatiske endringer overfor noen næringsdrivende i landet, og det bør representanten Brekk vite.

Jeg merker meg at også på formuesskattområdet kunne det kanskje være en fordel å sjekke premissene. Senterpartiet er opptatt av å bygge hele landet – og det tror jeg dem på, det er også Høyre. Når man reiser rundt i landet, ser man hvordan det private mangfoldige eierskapet er det som holder landet – og mange arbeidsplasser – i gang. Det vi har hørt i dag, er at man tegner et fiendebilde av dette eierskapet. Statsministeren sto på talerstolen og sa at de ikke bidrar. Det må smerte mange senterpartivelgere, og det må smerte mange småbedriftseiere

rundt omkring i Norge å bli stemplet som en som ikke bidrar.

Hva er det som gjør at Senterpartiet så lett aksepterer også den premissen?

Lars Peder Brekk (Sp) [14:57:04]: Vi aksepterer ikke den premissen – og det er jo feil, det du sier. Jeg opplever ikke at det er tegnet et fiendebilde av næringslivseiere og dem som tjener gode penger. Vi har dem, og det må vi ha i dette landet.

Det som vi har sagt, som også statsministeren har sagt, er at den politikken som Høyre har foreslått når det gjelder formuesskatt, skaper større forskjeller, og den skaper uheldige løsninger geografisk og økonomisk i næringen. Den skaper forskjeller mellom dem som har mindre, og dem som har mer. Det må Høyre ta til etterretning. Dette er en konsekvens av de forslagene som man har kommet med i budsjettet, og det kan man ikke springe ifra.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [14:58:00]: Både parlamentarisk leder, Lars Peder Brekk, og jeg kjenner til at mange bønder rundt om i landet sliter med å få endene til å møtes, og at jordbruksoppkjøret ikke ga bøndene den nødvendige økningen i inntekt.

Vi ser at også skattesystemet slår ufordelaktig ut for de aktive bøndene. Gevinst ved salg av landbrukstomter skattlegges i dag som personinntekt med inntil 50 pst. dersom det er drift på gården. Dersom det ikke er drift på gården, skattlegges gevinsten med inntil 28 pst. Altså gir skattereglene incentiver til å legge ned driften.

Kristelig Folkeparti ønsker at salg av landbrukstomter, enten det er frivillig eller ufrivillig, skal fritas fra beskatning dersom gevinsten reinvesteres i landbruksdriften. Støtter Senterpartiet et slikt forslag?

Lars Peder Brekk (Sp) [14:58:59]: Gjennom de årene vi har sittet i regjering, etter 2005, har vi endret skatte- og avgiftspolitikken mange ganger. Det gjelder også på landbruksområdet. Blant annet har det, mens jeg satt i regjeringen, blitt endringer når det gjelder matproduksjonsavgiften, avskrivingssetser for landbruksbygg, osv.

Det er klart at vi hele tiden er ute etter å finne rettferdige og gode løsninger i skattepolitikken som ivaretar både den enkeltes behov og fellesskapets behov.

Det eksemplet som representanten Andersen Eide her nevner, er noe av det som det må jobbes videre med. Det er en av de sakene som jeg mener vi i Senterpartiet skal følge opp.

Trine Skei Grande (V) [14:59:54]: Jeg syns representanten Ropstad stilte et litt slemt spørsmål til SV, men jeg syns det er ganske relevant å stille det til Senterpartiet. Olje- og energiminister Ola Borten Moe fra Senterpartiet uttalte på fredag at han anbefaler regjeringa å åpne for oljeboring i Nordland VI – altså oljeboring utenfor Lofoten – etter valget i 2013. Kommunalminister Liv Signe Navarsete, også fra Senterpartiet, har sagt at oljeboring i Lofoten ikke er aktuelt som senterpartipolitikk. Er parlamentarisk leder for Senterpartiet enig med Senterpartiets

statsråd Ola Borten Moe, eller med Senterpartiets statsråd Liv Signe Navarsete?

Lars Peder Brekk (Sp) [15:00:37]: Jeg synes det er veldig bra at vi før helgen fikk en gjennomgang av den kunnskapsinnhenting som har skjedd, hva gjelder Lofoten, der en også fikk høre olje- og energiministerens anbefaling til videre prosess med hensyn til oljeboring – eller veivalg mellom fisk og olje i Lofoten.

Jeg er fra en kystkommune der fiskeri og oppdrett er grunnleggende viktig. Jeg har vært fiskeriminister og jeg har hele tiden sagt at jeg prioriterer fiskerinæringen svært høyt i diskusjonen om Lofoten/Vesterålen-området, men jeg skal gå med åpne øyne inn i den diskusjonen som olje- og energiministeren inviterer til. Den er nødvendig for oss alle å ta, og jeg tror vi skal finne gode løsninger, både gjennom programarbeidet i Senterpartiet og gjennom det arbeidet som skal skje i regjeringen, når det gjelder oppfølgingen av kunnskapsinnhenting som er foretatt.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [15:01:45]: Jeg blir ikke helt klok på hva Senterpartiet mener om formuesskatt på arbeidende kapital. I partiavisen Nationen fra den 4. oktober i fjor står det:

«Sp støtter krav om endring i formuesskatten.

Bedriftene blir rammet hardt og urettferdig når de må skatte av bygninger og produksjonsmidler, mener Senterparti-leder Liv Signe Navarsete.»

Det står videre:

«Det er veldig hyggelig at LO-lederen nå innser det samme som jeg har gjort lenge. Mange bedriftseiere føler det urettferdig å måtte ta ut verdier av selskapene for å være i stand til å betale skatt i år da de kanskje til og med går med underskudd, sier Navarsete.»

Vi får i denne debatten et sterkt inntrykk av at formuesskatten er svært viktig – og det er uten unntak – mens Senterpartiet før har vært veldig for at en kan fjerne formuesskatt på arbeidende kapital, og så kan en beholde den på personlige formuer.

Da er spørsmålet: Ønsker Senterpartiet å fjerne eieendomsskatten på arbeidende kapital, sånn som man sa i fjor? Eller er en nå imot det, sånn som en sier i år?

Lars Peder Brekk (Sp) [15:02:49]: La meg bare få påpeke én ting: Senterpartiet ønsker ikke å fjerne formuesskatten på kapital. Vi har en programformulering som sier at vi ønsker å fjerne formuesskatten på arbeidende kapital – det er riktig. Det er en stor forskjell, for det betyr at det må foretas en avgrensning dersom en skal gjennomføre forslaget i praksis. Det har vi jobbet med i regjeringen. Vi har ikke kommet igjennom med det, men vi har i stedet fått gjennomslag for betydelige endringer i løpet av de siste årene når det gjelder formuesskatt og når det gjelder bunnfradrag og endringer der. Det har bedret situasjonen for enkeltpersoner og for småbedriftseiere som blir omfattet av endringene.

Vi ønsker å jobbe videre med formuesskatten for å få den enda bedre, men vi er opptatt av at vi ikke skal ødelegge den fordelingsvirkningen formuesskatten har. Det er

helt åpenbart at hvis du tar bort formuesskatten helt og fullt, vil det skape større forskjeller, og det er vi motstandere av.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Knut Arild Hareide (KrF) [15:04:03]:

«Arbeidskraften er vår viktigste ressurs. Grunnlaget for velferden legges gjennom befolkningens arbeid, og det må derfor legges til rette for høy yrkesdeltaking.»

Det skulle ikkje overraske meg om finansministeren synest dette er knakande godt sagt, sidan det er han sjølv som har formulert det på denne elegante måten i regjeringsgule bok, statsbudsjettet for 2013. Det er ord me alle bør kunne skrive under på. Sjølv i oljefondets tid er det gjennom befolkningens arbeid grunnlaget for velferd blir lagt. Me vil, skal og må legge til rette for høg yrkesdeltaking. Arbeid til dei som vil og kan arbeide gir grunnlag for velferd.

Men det handlar òg om menneskeverd. Av den grunn må det vere vanskeleg for regjeringa å sjå at det går såpass dårleg med å tilby arbeid til dei av oss som har nedsett arbeidsevne. Det er ei gruppe som treng spesielle arbeidsmarknadstiltak. I ei tid der det i fleire bransjar er ein prekær mangel på arbeidskraft, opplever me at arbeidsløysa blant funksjonshemma i Noreg aukar. Mens den generelle arbeidsløysa går ned, stig ho for funksjonshemma. Yrkesdeltakinga blant unge med nedsett arbeidsevne fall frå 44 pst. til under 40 pst. frå 2011 til 2012. Slik vil me ikkje ha det, og slik skal det ikkje vere.

I alternativt budsjett løyver Kristeleg Folkeparti til saman 162 mill. kr til oppretting av 5 000 fleire tiltaksplassar, for å hjelpe personar med nedsett arbeidsevne inn i arbeidslivet. I alternativt budsjett styrkar Kristeleg Folkeparti ordninga med brukarstyrt personleg assistanse. Me løyver 150 mill. kr meir til ordninga i dei frie midlane til kommunane. Brukarane skal sjølve få bestemme korleis og når dei vil bruke sin assistent. Dagens ordning fungerer ikkje godt for unge menneske. Me vil òg auke løyvinga til hjelpemiddel for dei med nedsett funksjonsevne, med 14 mill. kr, og me vil styrke Nav med 10,5 mill. kr, for å styrke deira innsats med arbeidsformidling til funksjonshemma.

Er dette ein utgiftspost? Berre i første omgang, meiner Kristeleg Folkeparti. I realiteten vil dette gi staten større inntekter. Med fleire i arbeid blir trygdeutgiftene reduserte. Bättre ordningar vil òg gjere det enklare for foreldre med funksjonshemma barn å få moglegheit til å jobbe meir utanfor heimen. Som det står innleiingsvis i Gul bok:

«Grunnlaget for velferden legges gjennom befolkningens arbeid, og det må derfor legges til rette for høy yrkesdeltaking.»

Me vil gjerne at alle gruppene i vår befolkning skal ha like sjansar til å oppleve arbeidsglede dei ønskjer seg.

Nokre gonger blir arbeid svaret frå regjeringa, uansett kva ein spør om. Slikt kan i nokre tilfelle gi grunnlag for bekymring – for dei fattige, for dei rusavhengige, for dei frivillige og for familiarne. Mens velstanden aukar i Noreg, sakkar nokre akterut. Ein fersk rapport frå Nav viser at barnefattigdommen aukar. Over 100 000 barn i Noreg lever

i fattige familiar. I vårt alternative budsjettforslag, som regjeringspartia er hjarteleg velkomne til å støtte, gir vi nokre svar på kva denne gruppa kan hjelpast med.

Arbeid er eit svært godt svar på mykje. Arbeid er den viktigaste vegen ut av fattigdom. For å få fleire tilbake i arbeid vil me styrke arbeidstreningstilbodet og aktiviserings- og fritidstilbodet i regi av frivillige og av kommunane. Men arbeid er ikkje eit tilstrekkeleg svar til dei barna som har foreldre som ikkje er yrkesaktive. For dei er det ikkje eit svar i det heile tatt.

Det er direkte urettferdig at unge mødrer som studerer, eller er utan jobb, berre har rett på ein eingongsstønad på rundt 35 000 kr, mens yrkesaktive kan få opp mot 0,5 mill. kr i foreldrepengar. Dette gjeld rundt 11 000 norske kvinner kvart einaste år. Kristeleg Folkeparti vil meir enn doble eingongsstønaden ved fødsel. Det er òg noko Likestillingsutvalet peikar på i sin nye NOU, at den forskjellen som er mellom foreldrepengar og eingongsstønaden, har blitt uforholdsmessig stor.

Kristeleg Folkeparti vil òg auke sosialhjelpssatsane med 5 pst. Me vil løyve 80 mill. kr for å auke dei rettleiande satsane i sosialhjelpa og innføre ei nasjonal minstenorm for sosialhjelpa. Kristeleg Folkeparti foreslår ei fritaksordning for eigendel for tannbehandling for langtids sosialhjelpmottakarar og deltakarar i kvalifiseringsprogram. Me vil òg fjerne eigendelar på helsetenester og medisinar for minstepensjonistar, uføretrygda og kronisk sjuke. Dette er grep som vil betre økonomien for den enkelte vaksne dette gjeld, men det vil ikkje minst hjelpe barn av foreldre som er i ein slik situasjon.

Skal me redusere barnefattigdom i Noreg, er heller ikkje fjerning av kontantstøtta for toåringane ei løysing. Det er med på å auke fattigdommen hos mange barnefamiliar. Kristeleg Folkeparti foreslår å innføre eit nytt barnefrådrag i skatten på 5 000 kr per barn. Det er ei prioritering av barnefamiliane og vil òg vere eit målretta tiltak for å redusere barnefattigdommen. Barnefrådraget skal fordelast blant barnefamiliane med same profil som barnetrygda, dvs. at det vil monne mest for låginntektsfamiljar.

Kristeleg Folkeparti set familien først i sitt alternative budsjett. I tillegg til det nemnde barnefrådraget, styrking av eingongsstønaden til unge mødrer og gjeninnføring av kontantstøtta for toåringane ønskjer me å styrkje satsinga på kvalitet i barnehagane og innføre to hovudopptak i barnehagane. Alle barn bør få rett til barnehageplass – også dei barna som er fødte etter 1. september.

Ein må kunne kombinere interessene til familielivet og arbeidslivet. Utgangspunktet for Kristeleg Folkeparti er som det har vore: Foreldre er erstattelege på jobb, men uerstattelege heime.

Stoltenberg lova i 2009 12 000 nye sjukeheimplassar og omsorgsbustader innan 2015. Me må levere på det Stoltenberg lova før valet i 2009 – ikkje for å halde løftet hans, men fordi behovet aukar. Dessverre er regjeringa milevis frå det opphavlege løftet om 12 000 nye sjukeheimplassar. Kristeleg Folkeparti har tre tiltak i 2013-budsjettet for å komme vidare. Me foreslår 715 mill. kr meir til kommunane, me vil auke det statlege stimuleringsstilskotet til 50 pst., og me vil bygge 3 750 nye sjukeheimplassar. Med

same innsats i 2014 og 2015 vil vi nå målet om 12 000 nye sjukeheimsplassar i løpet av 2015.

Kristeleg Folkeparti sitt alternative budsjett er eit budsjett med ein tydeleg kristendemokratisk sentrumsprofil

- som set familien først
- som gir ein halv milliard meir til kampen mot fattigdom og rus i Noreg
- som leverer for å oppfylle sjukeheimsløftet Stoltenberg gav før valet i 2009, men som han og regjeringa så langt ikkje har halde
- som i staden for heildagsskule satsar på fleire og enda betre lærarar
- som betrar rammevilkåra for frivillig innsats både i eige land og internasjonalt
- som aukar utviklingshjelpa til verdas fattigaste.

Ja, den viktigaste satsinga for Kristeleg Folkeparti er nettopp verdas fattigaste. Vi aukar satsinga, og vi prioriterer Afrika og satsing på utdanning, helse og landbruk.

Derfor kan vi trygt seie at Kristeleg Folkeparti foreslår eit betre budsjett.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Lene Vågslid (A) [15:13:58]: Kristeleg Folkeparti er, på same måte som regjeringspartia, oppteke av familiane. Me prioriterer familiane i alle deira ulike former gjennom å styrkje foreldrepermisjonsordninga, gjennom å utvide fedrane sine rettar, halde på maksprisen og ikkje minst sikre arbeid til alle.

Problemet til Kristeleg Folkeparti er at dei no står i fare for å bli grunnlaget for det mørkaste blå regjeringsalternativet gjennom tidene. Alvoret blir understreka av dei tidlegare Kristeleg Folkeparti-leiarane Bondevik og Svarstad Haugland, for dei har sett kva det kostar. Noko av det som står på spel ved eit slikt samarbeid, er rettar for fedrane, makspris i barnehagane, vern mot mellombels tilsetjingar og vern mot pålegg om uønskt overtidsarbeid. Der som dette blir fjerna, blir konsekvensane for familiane alvorlege.

Vil Kristeleg Folkeparti verkeleg risikere å bli medansvarlege for ein politikk der dei rikaste i landet får store skatteutt, medan barnefamiljar får auka utgifter og fedrar færre rettar, og er dette i samsvar med Kristeleg Folkeparti sitt verdigrunnlag?

Knut Arild Hareide (KrF) [15:15:10]: Eg er heilt sikker på at Kjell Magne Bondevik og Valgerd Svarstad Haugland er heilt einige i at me treng å skifte ut ei regjering som har valt å ta bort valfridommen for barnefamiliane. Under det raud-grøne styret er det blitt mindre fleksibilitet og valfridom, bl.a. med fjerning av kontantstøtte for toåringane, ei sak Valgerd Svarstad Haugland kjempa igjennom fordi ho var oppteken av at familiane må få lov til å bestemme sjølve.

Og det er utfordringa. Nettopp på familieområdet har Kristeleg Folkeparti opplevd at denne regjeringa har gått i feil retning. Det eg er heilt sikker på, er at får me til eit skifte ved valet i 2013, vil me kunne styrkje familiane. Det er det me gjer bl.a. i budsjettet vårt når me fore-

slår eit skattefrådrag for alle familiar på 4,5 mrd. kr, nettopp for å vere med og støtte familiane. Det er fordi me meiner at dei treng større valfridom og fleksibilitet, og det er me sikre på at me skal lykkast med med ei ny regjering.

Snorre Serigstad Valen (SV) [15:16:07]: Selv om det ikke kom så veldig tydelig fram i representanten Hareides innlegg nå, har jo Kristelig Folkeparti tydelig valgt side i regjeringsspørsmålet. De går for et borgerlig samarbeid. Jeg er for så vidt spent på hvordan Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet skal finne sammen i mindre saker som spritsalg, åpningstider på helligdagene osv., men også i de større og viktigere sakene – en av dem er bistands- og utviklingspolitikk.

Når det gjelder bistands- og utviklingspolitikk, har Kristelig Folkeparti og de rød-grønne mye til felles. De rød-grønne har doblet innsatsen når det gjelder bistand. Vi har et 1 pst.-mål av brutto nasjonalinntekt, mens Kristelig Folkepartis samarbeidspartnere kutter. Høyre kutter i sitt alternative statsbudsjett 1,5 mrd. kr til bistand, Fremskrittspartiet kutter 7,5 mrd. kr, og ingen av dem vil ha et fast mål for norsk bistandsnivå.

Hvordan stiller Kristelig Folkeparti seg til dette? Kan de garantere at de i en ny regjering vil holde fast på 1 pst.-målet som de rød-grønne har?

Knut Arild Hareide (KrF) [15:17:23]: Eg kan garantere at Kristeleg Folkeparti vil halde fast ved 1 pst.-målet. Det var under Bondevik II-regjeringa det målet, eit svært viktig mål, blei sett. Erfaringane våre med å styre med bl.a. Høgre under Bondevik II-regjeringa var svært gode når det gjaldt bistandspolitikken.

Eg har lyst til å seie at den raud-grøne regjeringa har levert svært gode bistandsbudsjett, sjølv om me har enda større ambisjonar i det budsjettet som ligg no. Men under Bondevik II-regjeringa var det òg ei betydeleg opptrapping av bistand, og det skjedde bl.a. i samarbeid med Høgre.

Me kan òg sjå til Cameron-regjeringa i Storbritannia. Dei har måtta gjere store kutt i det offentlege budsjettet på så å seie alle postar. Men dei har valt ikkje å kutte i bistand. Det viser at òg regjeringar med eit meir ikkje-sosialistisk preg har prioritert bistand.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [15:18:26]: Eg står her med den avtalen som Rigmor Aasrud på vegner av regjeringa inngjekk med fleire organisasjonar – KS og andre – som gjeld helse- og sosialtenester i ideell sektor. Det går fram der at eit av dei viktigaste punkta er eit dialogforum, ein møteplass, éin til to gonger per år. Det er eit handlingsrom i regelverket for offentlege innkjøp som ikkje er utnytta. Det skal difor utarbeidast ein rettleiar, og innkjøpsreglementet er klargjort for å sikra ideell sektor betre. Helse Sør-Aust inngår no løpande avtalar som skal gjelda over lengre tid, og den avtalen som er inngått, gjer at eg stiller spørsmålet: Tek Hareide avstand frå framstillinga til Syversen i dag om at avtalen ikkje er verd papiret han er skriven på?

Knut Arild Hareide (KrF) [15:19:49]: Eg tek ikkje avstand frå det representanten Syversen sa i dag. Avtalen regjeringa har inngått med dei frivillige organisasjonane, er eit stykke på veg, men den løyser f.eks. ikkje problema som dei mange ideelle institusjonane har rundt pensjonskostnader. Dei ideelle institusjonane tok på seg ei pensjonsforplikting på både 1960- og 1970-talet. For å vere ein del av det offentlege tilbodet, måtte dei ha dei same pensjonsforpliktingane som det offentlege hadde. Dermed har dei i realiteten i dag ein høgare pensjonskostnad enn institusjonane dei konkurrerer med. Det vil seie at dei kommersielle har ein fordel i forhold til dei ideelle i dag. Avtalen Meltveit Kleppa har med på talarstolen, løyser ikkje den største utfordringa desse institusjonane har, som går på pensjon. Derfor er det eit steg i riktig retning, men ikkje godt nok.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [15:20:53]: Det som synest å vera det største ankepunktet her, er eit utval regjeringa har varsla nedsett. Det var det som var Syversen si sak, at det ikkje kom til å skje noko det komande året på grunn av dette utvalet. No er det ein skjebnens ironi for Kristeleg Folkeparti at dette utvalet er nedsett for å sjå på kva handlingsrom regjeringa kan ha i framtida overfor ideell sektor på grunn av prosessar som skjer i EU, og som kan – i lys av EØS-avtala – setja avgrensingar.

Når det gjeld pensjonskostnader, forstår eg det slik at det er eit tema som blir gjenstand for dialog. Når det i tillegg er sagt at dette er ein mal for fleire slike avtalar, vil eg gjenta mitt spørsmål. Eg er glad for at Hareide seier det er eit steg på rett veg.

Knut Arild Hareide (KrF) [15:22:00]: Eg har lyst til å få fram alvoret i denne saka. Me har altså opplevd at ei mengd ideelle institusjonar har blitt lagde ned dei siste åra. HSH – no Virke – seier at viss det tempoet fortset, vil Noreg stå utan ideelle institusjonar i løpet av 5–10 år. Når regjeringa har jobba med dette spørsmålet, synest eg det er eit stort paradoks at ikkje dei har løyst den største utfordringa – som går på pensjon – og at dei er nøydde til å setje ned eit utval for å sjå på det.

Kristeleg Folkeparti er betydeleg meir utolmodige. Me meiner at det handlingsrommet som finst for å hjelpe dei ideelle, burde vore brukt for lenge sidan, fordi utviklinga har vore så dramatisk på dette feltet. Dette er eigentleg ideelle som blir skvisa av både andre offentlege institusjonar og dei kommersielle institusjonane.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Trine Skei Grande (V) [15:23:31]: Representanten Torgeir Micaelsen begynte i dag med å snakke om dem som kunne bygge samfunnet og dem som ikke kunne det. Underforstått: Det var bare sosialdemokratiet som kunne det. Jeg tror nok det er mange som kan bygge samfunn, spørsmålet er hvilke samfunn vi bygger.

Venstre var en av hovedarkitektene bak det velferds-samfunnet vi har i dag. Veldig mange av grunnsteinene dette samfunnet bygger på, var det kloke og modige vens-

trefolk som la fram fra denne talerstol. Jeg mener politikk handler om det å være modig, det å gjøre djerve vedtak, det å lede og det å tørre å si at noe faktisk må endres, at noe må gjøres. Når vi kommer med forslag i denne salen, hender det av og til – oftest får vi beskjed om at det er feil forslag – at vi får beskjed om at det er noe man skal se på, og at regjeringa takker for innspill. Vi opplever nok aldri at det blir noe av.

I budsjettet som Venstre nå har lagt fram, tør vi å ta opp det som er grunnleggende feil – de utviklingstrekkene noen må korrigerer på, de tingene alle ser er feil, men som vi ikke gjør noe med. Alle ser at Mongstad er et feil spor. Vi har snart brukt 10 mrd. kr på noe som ikke funker. Vi ser at vi får stadig flere fattige barn, barn som vokser opp i familier med vedvarende lav inntekt. Vi ser at vi har en skole der vi trenger flere kloke, gode lærere. Vi ser at i en tid da Europa virkelig er med i en stor endring, en stor innsparing, en stor slankekur for offentlig sektor og virkelig tøffe omstillinger for sitt næringsliv, så burde vi satse på forskning. Vi ser at vi har en grunnleggende underfinansiert folketrygd, som Finansdepartementet skriver i departementsmelding etter departementsmelding at er et problem. Men det gjøres ikke noe med det. Venstre har turt å være den lille jenta som av og til må fortelle at keiseren ikke har klær på, om det så er Mongstad, folketrygd eller fattigdom. Kanskje er det litt for modig av og til, kanskje får vi for store fiender gjennom å gjøre det, men vi velger likevel å gjøre det i dette budsjettet. Vi er den lille jenta som sier fra når keiseren ikke har klær på.

Det vi derimot har prioritert i vårt budsjett, er framtid og barn. Det er å satse på en kunnskapspolitikk som handler om at vi ikke skal satse på frukt, kultur vi ikke helt vet hvem skal nå fram til, eller leksehjelp med ufaglærte, men kunnskapsrike, gode lærere inn i klasserommene som er med å utligne forskjeller, og som er med å utligne de problemene norsk skole alltid har hatt som mål å utligne. Det var Venstre som la grunnlaget for den felles norske folkeskolen der legedatteren, prestesønnen og husmannssønnen skulle sitte på den samme benken. Det klasseskillet vi da kjempet imot, er nå i ferd med å komme tilbake, fordi man ikke fokuserer på at unger skal kunne noen ting. Unger skal få kunnskap fra kloke, gode lærere som er med på å utligne forskjeller, som gir dem en god start i livet, og som gir dem muligheter til å utvikle seg.

Vi skal satse på miljøet – det er også framtida og barna. Det er å satse på kollektivtransport i byene, det er å satse på de løsningene som handler om at samfunnet rundt oss skal utvikle seg i en mer miljøvennlig retning. Det handler om at vi skal få skattefradrag når vi gjør noe i hjemmene våre som faktisk er bra for miljøet, og som vi vet er bra for framtida.

Vi har et stort løft for de fattige barna, et løft som handler om at vi målrettet skal bruke de pengene vi har i fellesskap for å nå dem som trenger det aller mest. Derfor vil vi bruke differensiering på f.eks. barnetrygd, barnehageplasser og SFO, slik at de ungene som virkelig trenger de fellesskapsgodene dette er, skal få det.

Jeg tror at vi kan få en ny regjering etter neste valg. Jeg mener at den regjeringa blir grunnleggende forskjellig

om den blir blå eller om den blir blå-grønn. Den forskjellen kan folk se hvis de leser Venstres alternative statsbudsjett.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Truls Wickholm (A) [15:28:33]: Representanten Skei Grande var opptatt av å være modig og djerv, og var opptatt av klima. Statsminister Stoltenberg uttrykte i sitt innlegg bekymring for at CO₂-utslippene og klimaendringene øker. Det er en bekymring jeg tidligere har hørt at representanten Skei Grande deler. I dette budsjettet kutter både Høyre og Fremskrittspartiet tiltak mot avskoging. Høyre kutter 750 mill. kr, Fremskrittspartiet kutter 2 mrd. kr. Dagens Næringsliv har på lederplass karakterisert prosjektet som vellykket, både fordi det bidrar til konkrete utslippsreduksjoner i Brasil og fordi det har satt fart i det internasjonale arbeidet med å redusere avskogingen. Det er altså dette prosjektet Fremskrittspartiet og Høyre vil kutte.

Mitt spørsmål blir: I denne saken, er Venstre nærme regjeringen eller Fremskrittspartiet og Høyre?

Trine Skei Grande (V) [15:29:34]: Jeg stiller til valg på det budsjettet vi har lagt fram. Venstre kommer til å kjempe for de sakene vi er opptatt av. Jeg tror at en regjering blir forskjellig, avhengig av om Venstre får bli med i den eller ikke – det er derfor vi stiller til valg som politisk parti.

Så må jeg si at hvis vi skal gjøre noe med klima, går det ikke an å lene seg tilbake og tro at det er de fattige landene som skal gjøre hele jobben, gjennom at det er regnskogsatsingen som skal redde oss. Vi må faktisk gjøre noe her i landet, f.eks. med det forslaget vi har – som vi vel har fått støtte fra alle borgerlige partier på – om å se på skattefradrag. Så får vi gjort store grep også i privathusholdninger når det gjelder miljø.

Ja, statsministeren er god til å snakke om miljøinnsats når det er de andre som skal gjøre jobben. Jeg er opptatt av at vi skal gjøre jobben sjøl også.

Truls Wickholm (A) [15:30:25]: Det hjelper vel neppe å kutte i det mest effektive tiltaket hvis man virkelig er opptatt av å gjøre noe med klimaet. Jeg har hørt representanten Skei Grande tidligere i Stortinget. Hun pleier å spørre representanten Jensen: Finnes det menneskeskapte klimaendringer? Til dags dato har jeg ikke registrert at Skei Grande har fått et svar på det spørsmålet. Men jeg tenker kanskje at kuttene i budsjettet gir det svaret og av Venstre kan ses som en forsmak på hvordan det vil være å forhandle med Høyre og Fremskrittspartiet.

De synes riktignok det er gøy å være for klimafond når de kan forhandle med regjeringen, men når de skal prioritere selv, er det ikke så gøy og ikke så viktig. I Oslo ser vi det samme. Venstre sliter i byregjering. De har fått tre færre sykkelveier i år enn i fjor. Jeg stiller meg spørsmålet, og jeg stiller det også til Skei Grande: Hvorfor har Venstre valgt feil side i klima- og miljøpolitikken?

Trine Skei Grande (V) [15:31:23]: Jeg har en opplevelse som representanten Wickholm ikke har. Jeg har sit-

tet og forhandlet om klima i dette hus, først med Høyre og Kristelig Folkeparti. Det gikk kjempebra. Det var veldig lett, vi klarte å få til veldig mye. Så forlot regjeringa forhandlingslokalene, og vi måtte forhandle med Fremskrittspartiet. Vi kom faktisk ganske langt, så langt at regjeringa kom stormende tilbake og ville forhandle igjen. Det var ikke så lett.

Man påstår at Arbeiderpartiet har vært en pådriver på dette området. Det har de ikke vært. Det har vært et slit å få Arbeiderpartiet på plass på alle de viktige miljøgrepene. Det er klart at man er veldig for effektive tiltak når andre skal gjøre det. Jeg er opptatt av at vi skal lage et klimavennlig samfunn i dette landet. Og det vi gjør f.eks. i Oslo da, er å kjempe for en kollektivtransport som vokser mens biltrafikken går ned, på tross av at regjeringa ikke vil hjelpe Oslo med å få kollektivtransporten opp å gå.

Snorre Serigstad Valen (SV) [15:32:30]: Hvor lenge varer psykisk sykdom? Det er et ganske dumt spørsmål, for det er det ingen som kan svare på. Men jeg har inntrykk av at Venstre mener at de vet det, for jeg har lest Venstres alternative statsbudsjett. Venstre ønsker å vedta når din psykiske sykdom, lungebetennelse eller andre sykdommer skal være over. Det er fordi Venstre har vært i Sverige og hentet ideen om såkalte normerte sykmeldinger. Da har Venstre vedtatt at du skal bli fortere frisk av lungebetennelsen din, eller av kreft, eller når du har havnet i en ulykke. Alle vet at sykdom er helt ulik hos ulike mennesker, også avhengig av f.eks. hvilken jobb du har. En vond rygg kan bety noe helt annet i én jobb enn i en annen. En brukket fot betyr noe ganske annet hvis man sitter her på Stortinget, enn om man arbeider på et sykehjem.

Hvorfor ønsker Venstre å bestemme hvor lenge folk kan være syke? Og jeg vil spørre representanten Skei Grande: Hvor lenge varer psykisk sykdom?

Trine Skei Grande (V) [15:33:33]: Vi har overtatt en modell fra Sverige som har fungert bra, en modell der man har fått ned sykefraværet, og jeg kan godt forklare kort hvorfor man får det ned. Det er fordi at når man kommer til lege og får sykmelding, ser legen oftere på ukeplanen enn han ser på arbeidsplassen. Det er veldig få som får sykmeldinger som varer til torsdag kveld. De aller fleste varer til mandag morgen. Og det vi ser gjennom normeringa, er at det er et system som fungerer godt. Det er ikke alle sykdommer det fungerer på, og det er noen av de eksemplene representanten Serigstad Valen har vist til.

Men vi vil ha større fleksibilitet inn i dette systemet. Regjeringa stemmer nå f.eks. imot at vi skal ha større fleksibilitet når det gjelder sykelønn for dem som er kreftpasienter og går inn og ut av systemet. Det er regjeringa imot. Men det å se på normeringa når det gjelder enkle, små sykdommer, som gjør at vi kan få ned utgiftene, det er regjeringa også imot.

Snorre Serigstad Valen (SV) [15:34:35]: Venstre er vanligvis opptatt av at politikere skal bestemme mindre, at andre mennesker skal bestemme mer, og at politikere ikke kan vedta seg inn i folks hverdag. Men representanten Skei

Grande svarte ikke på utfordringen. Jeg er SV-er, og jeg mener at det må en lege til for å bestemme om et menneske er friskt eller ikke. Jeg tror ikke politikere kan vedta det. Politikere skal ikke bestemme når en lungebetennelse skal være over, eller når et brudd er grodd. Det er derfor mitt parti jobber for å trygge sykepengene mot kutt og for at det er fagkunnskap og ikke politikk som skal avgjøre om vi er friske eller ikke.

Hva ved sykdom er det som gjør at akkurat det er noe Venstre mener man kan regulere politisk? Hvor lenge varer sykdom?

Trine Skei Grande (V) [15:35:24]: Det er en underlig forestilling å tro at vi skal kjempe for å få folk på jobb med brudd som ikke har grodd. Det ligger ikke i dette forslaget. Det ligger i dette forslaget at vi skal overta det svenske systemet som fikk ned utgiftene på sykelønn dramatisk. Det er en utfordring som det norske samfunnet faktisk står overfor: Vi har for store utgifter på det som går på alle oss som egentlig har det ganske bra, mens vi ikke klarer å bruke de store pengene på dem som faktisk sliter. Det er derfor jeg synes det er rart at det å ofre litt for alle oss som har det bra, er så hardt for SV, mens det å støtte en fattigdomssatsing for å nå de aller fattigste barna sitter veldig langt inne.

Lars Peder Brekk (Sp) [15:36:25]: Venstre snakker mye og godt om klima. I klimameldingen inngår satsing på skogbruket som en del av en offensiv klimaløsning. Der snakker vi om økt avvirkning, økt planting og økt tilvekst. Alt dette er gode klimatiltak for å bruke skogen som karbonfanger og for å øke fornybar energiproduksjon.

Så sier Venstre at de ønsker en mer offensiv klimapolitikk. Men i budsjettet som nå er lagt fram, foreslår de det motsatte når de kutter landbruksbudsjettet med 100 mill. kr. gjennom avvikling av tilskudd til skogsbilveier og til skogplanting under Landbrukets utviklingsfond. Mitt spørsmål til representanten Skei Grande er: Hva er grunnlaget for denne offensive satsingen på klima og skog i Venstre? Er det kun skog på sørlige breddegrader som aksepteres å ha klimaeffekt, eller er det også slik at skog i Europa har klimaeffekt for Venstre?

Trine Skei Grande (V) [15:37:28]: Jeg er opptatt av å kjempe for klimaet fordi det handler om generasjonene etter oss. Det handler om at vi skal kunne snu oss og være stolte over de valgene vi har gjort. Det er klart at hvis vi bare skal fokusere på klima, bør vi hogge ned all regnskogen og plante plantasjer. Vi bør plassere vindmøller på hvert et nes, vi bør bygge ut all den vannkraften vi har mulighet for å bygge ut i Norge, og vi bør plante skog overalt i hele landet. Men problemet er, når vi da snur oss og ser oss tilbake: Var det den naturen vi kjempet for, eller ødela vi naturen på veien?

Hvis ikke vi som politikere klarer å finne den riktige balansegangen mellom det å ta vare på regnskog, men også ta vare på urbefolkninga i regnskogen, det å ta vare på norsk skogbruk uten å plante i alle de områdene som kan gi oss naturmangfold, det å bygge ut norsk vannkraft uten å øde-

legge alle naturområder og det å bygge ut norsk vindkraft på samme måte – det er den balansegangen vi skal gjøre, artsmangfoldet er faktisk ganske viktig å ta vare på – taper vi også klimakampen.

Lars Peder Brekk (Sp) [15:38:32]: Jeg registrerer at det å bygge skogsbilveier for å drive et bærekraftig skogbruk er en utfordring for Venstre.

Et annet spørsmål til budsjettet går på det at Venstre foreslår å innføre full merverdiavgift på mat. Frukt, grønt og økologiske produkter skal ikke momsbelegges – det er da motsvarigheten. Det gir en enorm kostnadsøkning på mat i det norske samfunnet, og det vil ikke minst være fordelingsutfordringer i og med at det er barnefamilier med høye matbudsjetter som vil bli rammet hardest av et slikt forslag. Jeg vil be representanten Trine Skei Grande forklare litt av bakgrunnen for også det forslaget.

Trine Skei Grande (V) [15:39:19]: Det er feil. Vi har i sum en lettelse på moms. Hvis du tar alle momsforslagene til Venstre under ett, er det i sum en lettelse, altså en skattelettelse for folk. I tillegg har vi fullt fritak på frukt, grønt og økologiske matvarer. Grunnen til det er at vi vil utligne de helseforskjellene som fins, også når folk går og handler mat. I dag ser vi at fattige familier velger feil mat fordi den er billigere. Vi ønsker å gjøre den sunne maten billigere og den usunne maten dyrere. Sånn bruker vi avgiftssystemet til også å utligne sosiale forskjeller.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [15:40:20]: Det er de tusener som har bygd, og som bygger, landet. Generasjonene før oss har lagt til rette for våre muligheter i dag, muligheter ingen andre før oss noensinne har hatt. Det vi har fått – det sterke fellesskapet og den trygge velferden som er blitt oss til del – skal vi føre videre.

Budsjettet for 2013 trygger denne utviklingen. Vi har fått til mye, men vi er ikke i mål. Ikke alle tar del i den velferden det store flertallet av oss gjør. Ikke alle har det like bra i sitt liv. Det kan det sterke fellesskapet gjøre noe med – men hver enkelt av oss kan også gjøre en forskjell.

Mange mennesker i land rundt oss ser opp til den norske modellen. Derfor skal vi være stolte over det vi får til – men aldri selvtilfredse. Vi må sammen jobbe for de gode resultatene hver eneste dag. Vi må aldri ta det for gitt at resultatene kommer av seg selv. Det er lov å ha høye forventninger, men det er ikke mulig å løse alle utfordringene samtidig. Vi må hele tiden gjøre valg. Politikk er å ville noe – men politikk er også å velge. Skal vi sammen nå de høye mål vi setter oss, må alle bidra.

Det er så mange ting vi slipper å tenke på i Norge. Det sterke fellesskapet og fellesskapsløsningene gir trygge rammer rundt folks liv. For at det fortsatt skal være slik, er det noen viktige ting vi må passe på.

Arbeidskraften er vår viktigste ressurs. Her er jeg helt enig med representanten Hareide. Det fineste vi har, er arbeidskraften. Vi må utvikle og foredle den, slik at vi også i framtiden har en omstillingsdyktig, velkvalifisert og pro-

duktiv arbeidsstyrke. Derfor er investeringer i barnehager, utdanning, forskning og helse viktige for framtidig vekst og velferd. En god oppvekst og en god skole er avgjørende for våre muligheter senere i livet. Derfor er dette også den beste fordelingspolitikken. Når det sterke fellesskapet bygger opp under dette, får vi alle muligheter, uavhengig av foreldrenes inntekt, status og bakgrunn. Det er også den norske modellen – vi har alle muligheter til å oppfylle våre drømmer. Min generasjon fikk, og får, disse mulighetene – muligheter mange av våre foreldre aldri fikk. Derfor er det ikke nå tid for eksperimenter, verken i økonomien eller i andre deler av politikken.

Det er viktig med gode inntektssikringsordninger som både gir den enkelte trygghet, og som stimulerer til arbeid. Også skattesystemet må bygge opp under dette. Dette bidrar til å styrke produksjonsevnen i Norge.

Vi må bygge opp under langsiktigheten i og tilliten til norsk økonomi. De land ute i Europa som sliter, gjør det bl.a. fordi tilliten til deres økonomi er svekket.

Skal midler skaffes til veie for å følge opp vedtatte eller nye reformer, må sysselsettingen og vekstkraften i økonomien økes. Det vil også være nødvendig å holde igjen på utgiftsveksten i budsjettet. Vi må både arbeide og spare. Det vil også tjene framtidige generasjoner.

Budsjettet for 2013 er et budsjett for verdiskaping og arbeid. Det er et godt budsjett for framtidens Norge.

Vi har gjort og gjør mye riktig. Vi har også blitt hjulpet av heldige omstendigheter. Høy oljepris og høy aktivitet i oljesektoren har gitt store inntekter for mange bedrifter og flere arbeidsplasser på fastlandet. Høye inntekter fra vår eksport og rimelige importpriser, bl.a. fra framvoksende økonomier, har gitt store overskudd mot utlandet. Det er ikke gitt at dette vil vare ved. Samtidig merker de bedrifter som selger til Europa, at etterspørselen faller. Et høyt kostnadsnivå i Norge gjør utfordringene ekstra store. Sammen med partene i arbeidslivet vil vi se på hva vi i fellesskap kan gjøre for å dempe kostnadene og for å møte den sterkere konkurransen som vi vil få i det internasjonale markedet, i økonomier som får liten eller ingen vekst i 2012, og liten vekst også i 2013.

Mange land setter i verk en rekke tiltak for å øke vekstevnen og for å få statsfinansene inn på et bærekraftig spor. Dette vil kunne ta tid. Det vil også næringslivet her hjemme merke. Forholdene her vil bli ytterligere forverret dersom utviklingen internasjonalt skulle bli så svak at også oljeprisen faller markert.

Vi har små muligheter til å påvirke den økonomiske situasjonen ute, men vi kan gjøre oss selv mer motstandsdyktige. Det beste forsvarsverket vi har, er fortsatt å holde orden i eget hus. Derfor må vi også framover føre en forsvarlig økonomisk politikk. Vi må holde fast på det rammeverket vi har etablert, og som nettopp legger grunnlaget for en slik politikk.

Handlingsregelen bidrar til bærekraft i statens finanser og til stabile rammevilkår for næringslivet. Vi øker bruken av oljepenger i norsk økonomi gradvis og ikke mer enn det som kan føres videre over tid. Stabilitet er viktig for næringslivet for å gi rom for nyskaping og vekst. Derfor følger regjeringens forslag til budsjett handlingsrege-

len. Det kommer nok ikke som noen overraskelse, skulle jeg anta.

Handlingsregelen bidrar til forutsigbarhet og stabilitet og til bærekraftige offentlige finanser. Det er helt nødvendig for å skape et godt klima for å drive næringsvirksomhet i Norge. Derfor skal vi bevare handlingsregelen, ikke kaste den på skraphaugen, slik f.eks. Fremskrittspartiet tar til orde for.

Handlingsregelen og rammeverket for den økonomiske politikken bidrar også til tillit, men det forutsetter at alle utgifter og inntekter må regnes med. Bare slik vil vi kunne få en helhetlig prioritering mellom ulike mål og oppgaver i budsjettbehandlingen. Det må også være slik at bare dette vil inngi tillit til handlingsregelen og budsjettpolitikken over tid.

Mange land har erfart at der finanspolitiske retningslinjer etter hvert utsettes for press og «kreative» omgåelsesforsøk, kan det gå galt i økonomien. Verken i Norge eller i andre land kommer det mer penger ut av å plassere utgiftene på nye kreative måter. I enkelte land har kreativiteten gitt seg utslag i urealistisk budsjettering basert på altfor optimistiske forutsetninger, eller i at en prøver å holde utgifter utenfor det ordinære budsjettet. Mange av disse landene har i dag betydelige finansielle problemer.

Også i Norge har vi opp gjennom årene hatt mange eksempler på forsøk på å omgå de rammene som handlingsregelen setter. Flere forslag har blitt fremmet i så måte. Som jeg sa: Mange land i Europa har på en smertefull måte lært – og merker det tydelig nå – at det ikke er smart å skyve forpliktelser foran seg og sende regninger til generasjoner som kommer etterpå. Det finnes rett og slett ingen gratis penger.

Realistisk budsjettering betyr at utgifter må dekkes og være i tråd med sunne budsjettprinsipper. De problemene vi ser i en rekke land, viser hvor viktig det er å holde orden i økonomien. Sunne budsjettprinsipper og en åpen og helhetlig budsjettprosess gir et godt grunnlag for at vi også framover skal lykkes med å holde orden i norsk økonomi. Da må alle formål som finansieres av staten, inngå i statsbudsjettet. Vi skal fortsatt prioritere viktige velferdsoppgaver, men vi skal gjøre det innenfor en ramme som holder orden på norsk økonomi og på helheten i budsjettet.

Vi må ta vare på det vi har oppnådd så langt, og være skodd for at vi kan komme til å møte vanskelige tider. Det beste bidraget til en fortsatt god og stabil økonomisk utvikling er å holde orden i statsfinansene og bygge opp under vekstkraften i økonomien.

Vi nærmer oss valget. Vårt budsjett og opposisjonens budsjett gir oss mulighet til å se i hvilke to retninger vi ønsker å ta det norske samfunnet. Den mest grunnleggende forskjellen er synet på den økonomiske politikken – handlingsregelen og skattespørsmål. Jeg legger til grunn at vi i denne debatten vil få en større klarhet i hvilken økonomisk politikk en samlet opposisjon vil føre. Det er lite troverdig å love mye på andre områder før en har avklart det mest sentrale – nemlig hvilken økonomisk politikk, hvilken økonomisk grunnmur, alle løftene skal hvile på.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [15:50:38]: Dette var svært interessant. Finansministeren snakket om at man ikke skal være kreativ. Det er ingen som er så kreativ som denne regjeringen. Finansministeren sa at alle inntekter og utgifter må telles med. Finansministeren vet, når han står på talerstolen, at det ikke er tilfellet med denne regjeringen. Hvorfor teller man f.eks. ikke med milliardene til Petoro, milliardene til Statkraft og andre statsbedrifter som DNB og aksjekjøp i Aker? Dette er penger som går rett fra oljefondet over til kjøp av aksjer. Dette bør også telles med. Dette er også penger som går inn i norsk økonomi. Hvordan klarer finansministeren å forsvare at han kan være så kreativ og samtidig være så kritisk hvis det brukes en eller to milliarder av de pengene han mener skal telles med? Mener finansministeren at det er en annen virkning av disse pengene fordi de går rett fra oljefondet? Eller er det slik at finansministeren selv kan være akkurat så kreativ som han vil, men at ingen andre kan være kreative?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [15:51:34]: Både finansministeren og denne regjeringen er trofaste mot det regelverket som ligger rundt handlingsregelen og Statens pensjonsfond. Når man går til kilden, til opprettelsen av oljefondet i 1990, og f.eks. leser merknadene fra Fremskrittspartiet, er det veldig interessant lesning. For å holde Stortinget unna kortsiktige fristelser – det står ikke det ordrett i innstillingen, men det var iallfall poenget – mente Fremskrittspartiet den gangen at man skulle grunnlovsfeste oljepengebruken, et sterkere vern rundt oljepengebruken enn det vi ser i dag. Da man skiftet navn i 2006, med representanten Christian Tybring-Gjedde som saksordfører, gjentok man sine sterke formuleringer fra 1990. Et interessant spørsmål er hvorfor ikke Fremskrittspartiet har foreslått å endre loven, slik at den blir mer i samsvar med partiets påstander og det som kommer til uttrykk i partiets politikk i det alternative budsjettet.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [15:52:41]: Dette var tydeligvis en planlagt replikk fra statsråden.

La oss si at vi grunnlovsfestet at vi ikke skulle bruke mer enn et visst antall kroner fra Statens pensjonsfond. Da hadde ikke denne regjeringen klart å styre. Da hadde det vært hundrevis av milliarder som hadde gått utenfor, gjennom hvitvasking av oljepenger, rett over til statlige selskaper eller via andre måter, f.eks. Petoro, som er nevnt tidligere i dag. Det er en kreativ måte. Er statsråden enig i at det er en kreativ måte å bruke statsbudsjettet på? Eller mener han at disse pengene har en helt annen effekt på norsk økonomi enn dem som brukes over statsbudsjettet? Ta kommunene som eksempel. De har årlig lånt i snitt 20 mrd. kr i de åtte årene regjeringen har sittet ved makten. Jeg ser ingenting i statsbudsjettet om de 20 mrd. kr ekstra som kommunene hvert år har brukt i lån fra ulike banker rundt omkring. De går rett inn i norsk økonomi. Det skaper ingen uansvarlighet, ifølge finansminister Sigbjørn Johnsen. Hvor ligger kreativiteten her? Er det noe som statsråden finner på? Eller er det rett og slett akkurat det beløpet regjeringen mener er forsvarlig, som er forsvarlig og ansvarlig?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [15:54:02]: Det var ikke en planlagt replikk i den forstand, men det var et planlagt svar, for jeg har blitt stilt det samme spørsmålet flere ganger nå. Da tenkte jeg at det i grunnen er lurt å se litt på «record»-en, som det heter, for Fremskrittspartiet når det gjelder den slags spørsmål i Stortinget.

Mitt poeng er at i loven om Statens pensjonsfond utland går det klart fram hva som skal regnes inn i kontantstrømmen, på både inntekts- og utgiftssiden. Der er det tydelige føringer på hvordan man skal føre statens direkte engasjement i oljevirkosomheten. Mitt poeng er at ved flere korsveger har Fremskrittspartiet hatt en mulighet til å endre det lovverket, men de har faktisk ikke gjort det. Gå fra ord til handling, er mitt råd til Fremskrittspartiet. Da vil resten av denne salen se hva slags uansvarlig økonomisk politikk Fremskrittspartiet står for.

Jan Tore Sanner (H) [15:55:08]: Jeg må innrømme at jeg likte veldig godt starten på finansministerens innlegg, da han snakket om verdien av å satse på en god skole – både for å unngå for store sosiale forskjeller og for å foredle arbeidskraften. Men når det kommer til resultatene, kunne Aftenposten i august skrive at frafallet i videregående skole øker. Klassekampen skrev at de sosiale forskjellene i skolen øker. Ser vi på hva regjeringen har brukt de store pengene på, er det på frukt og grønt, på frivillig, ufaglært leksehjelp og på kulturskole i skolefritidsordningen. Men når det gjelder å satse på lærerne og å løfte videre- og etterutdanning, står man på stedet hvil. Er det fordi Arbeiderpartiet har overlatt til SV å styre kunnskapspolitikken, at vi ser disse resultatene? Eller er det fordi regjeringen tror at man skal få til noe på tolv år som man ikke har klart å få til på åtte år, at finansministeren legger så stor vekt på dette?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [15:56:16]: Den nåværende og tidligere kunnskapsminister fra SV har styrt og styrer dette departementet godt. Det er utfordringer i skolen, ja. Det er nettopp derfor vi ønsker å fullføre den jobben vi har startet på, en skole som i 2012 er preget av ro, tillit og samarbeid. Elever lærer mer, flere fullfører og består. I Pisa-undersøkelsen når det gjelder lesing, har Norge rykket opp fra 19. plass til 9. plass. Vi styrker høyere utdanning og forskning – 23 400 flere studieplasser de siste årene. Det er et grunnlag som blir lagt for en bedre skole. Det er et grunnlag som blir lagt for økt verdiskaping i framtiden. Men, ja, det er utfordringer i norsk skole. De tar vi tak i, og de har vi tenkt å jobbe videre med for å oppnå enda bedre resultater.

Jan Tore Sanner (H) [15:57:17]: Heldigvis er det også mye som er bra i norsk skole. Det tror jeg godt vi kan enes om. Samtidig har regjeringen for lave ambisjoner for skolen. Som sagt: Når man kan se at frafallet i videregående skole har økt, i henhold til Aftenpostens oppslag, og at de sosiale forskjellene også har økt i norsk skole, er det noe som har sviktet når man har sittet med regjeringsmakt i syv år.

Finansministeren sier at man har satset på forskning.

Vel, i tre av fire år i denne regjeringsperioden har veksten i forskningsbudsjettene vært lavere enn veksten i budsjettet. Er det ambisjonene det er noe galt med? Er det slik at man ikke har ambisjoner om sterkere satsing på forskning? Jeg er klar over at man kan vise til at det i 2006 var en sterk økning. Samtidig utgjør altså forskningsbudsjettet det samme i 2013 som det det gjorde i budsjettet for 2006.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [15:58:17]: Hvis man ser på reelle 2012-kroner, har innsatsen til forskning økt med 6 mrd. kr fra 2005. Det utgjør en økning på om lag en tredjedel eller rundt 32 pst. reelt sett. Det er en sterk satsing på forskning. Vi er ett av de landene i OECD som bruker størst andel av BNP over offentlige budsjetter til forskning. Så vi har store ambisjoner på forskningsområdet. Ny GIV, som er et tiltak for å ta tak i frafall i den videregående skolen, er et usedvanlig godt tiltak. Det skal vi videreutvikle og det skal forbedres, slik at enda flere klarer å fullføre videregående skole. Vi ser at det er en god investering i fremtiden, fordi det gjør at ungdom kommer gjennom skolen på en god måte og senere har muligheter i arbeidslivet, og ikke går over i uførekøen, som mange gjør dersom man ikke gjennomfører videregående skole. Ja, det satses, og vi skal satse videre.

Hans Olav Syversen (KrF) [15:59:34]: Vi vet at Finansdepartementet er navet for at løftene som gis i andre sektorer, faktisk kan oppfylles, så også med eldreløftet fra regjeringen før siste valg. Kristelig Folkeparti og regjeringen har en avtale om hvordan dette løftet skulle gjennomføres.

Situasjonen er nå at om lag 3 000 gamle og syke venter på heldøgnsstilbud. Inntil nå er det bygd ca. 1 000 nye plasser, mens regjeringen har lovet 12 000 nye sykehjemsplasser innen 2015. Med den kapasitet som jeg vet Finansdepartementet sitter på når det gjelder planer, er mitt spørsmål: Kan man allerede nå vedgå at det løftet en ga når det gjelder eldreomsorgen, ikke kan oppfylles?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [16:00:27]: Det er to forhold som jeg har lyst til å framheve i den sammenhengen. Det er en betydelig satsing på, og det vil bli en betydelig satsing på, å oppfylle det løftet som er gitt. Mitt inntrykk er at vi er godt i rute for å nå i mål i 2014 med de løfter som tidligere ble gitt.

Det andre som er viktig å ha med seg, er at vi i denne perioden har styrket kommuneøkonomien betydelig, for en av utfordringene i den sammenhengen er den kommunale egenandelen. En trygg og god kommuneøkonomi i bunnen er viktig for å kombinere økonomien med de satsingene som kommer direkte over statsbudsjettet. I løpet av denne perioden har inntektene til kommunesektoren økt reelt sett med mange og seksti milliarder kroner, og neste års budsjett innebærer et nytt løft for kommuneøkonomien når det gjelder utviklingen bl.a. i frie inntekter, som også er viktig for satsingen på eldreområdet.

Borghild Tenden (V) [16:01:42]: Venstre har i sitt alternative budsjett foreslått betydelige endringer i inntekts-

beskatningen når det gjelder minstefradrag, personfradrag, toppskatt og trygdeavgift. Det har den gevinst at den både omfordeler og gir mest skattelette til dem med lavest inntekt, og skatteskjerpelse for dem med inntekt over 1 mill. kr. Det bidrar samtidig til å styrke finansieringen av folketrygden, som i finansministerens budsjett er underfinansiert med 102 mrd. kr. Er dette en modell finansministeren finner interessant?

A k h t a r C h a u d h r y hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [16:02:24]: Uten å ta stilling til de enkelte deler i Venstres alternativ når det gjelder skatteforslag, vil jeg generelt si at den tanken som går ut på å utjevne forskjeller gjennom skattesystemet, er en fornuftig tilnærming til bruk av skatt både som et middel for å skaffe fellesskapet gode, forutsigbare og trygge inntekter, og også for å bruke skattesystemet til styrking av fordelingsprofilen. Det har denne regjeringen gjort, og det vil denne regjeringen fortsette med. Det er særlig utviklingen i formuesskatten som har gitt det sterkeste bidraget til en mer rettferdig byrdefordeling mellom dem som har mye, og som har evne til å løfte en større skattebyrde enn andre, og dem som har lite. Så ja, på et mer generelt grunnlag er vi for gode skatteforslag som styrker fordelingsprofilen i skattesystemet.

Presidenten: Replikkordskiftet er avsluttet.

Statsråd Kristin Halvorsen [16:03:46]: Det er opposisjonens privilegium alltid å overby regjeringen, selv på de områder der regjeringen satser stort. Det er det som er så herlig med å være i opposisjon. Så er det ikke like tilfredsstillende at en ikke får gjennomført den politikken en selv står for og tror på. Så sånn sett føler jeg med opposisjonen – jeg har vært i begge situasjoner.

Nå har jeg ansvaret for det som kanskje er viktigst for om vi er et samfunn som lykkes framover: en million barn og unge i tillegg til en masse studenter og alle dem som jobber med kunnskap og utvikling og forskning innenfor dette feltet. Da er mitt overordnede slagord hver eneste dag jeg våkner, at jeg skal rose det som går bra, for det er utrolig mye som går bra. Hvis ikke de som er i skoler og barnehager hver eneste dag får noen oppmuntrende ord med seg på veien om hva en lykkes med, er det lett å bli litt motløs. Det er veldig mye som går bra, og så har vi noen utfordringer.

Hvis det blir regjeringsskifte, vil det bli to store endringer på dette området. Det ville bli mer tester og forsøk med karakterer i barneskolen. Allerede i dag er det mye tid som går med til tester. Jeg mener vi har den informasjonen på nasjonalt nivå som vi trenger for å gjøre en god jobb. Punkt to: Det ville vært en omfattende privatisering av skolen, særlig på videregående skole. Det privatiseringseksperimentet som vi stoppet i 2005, ville betydd at allerede det første og andre året kunne ca. 25 pst. av de videregående skoleklassene i mange av byene vært privatisert.

Dette er de to store forskjellene som Høyre og Fremskrittspartiet ikke vil snakke om når vi diskuterer skole.

Vårt alternativ har vært å satse sterkt på fellesskolen og de fellesgodene som når alle barn og unge. Kunnskap for alle er kunnskap for livet, og det er det som avgjør om vi kan utnytte den humankapitalen vi har, som er ca. 80 pst. av vår samlede formue.

Barnehagesatsingen blir det stadig større oppmerksomhet rundt. En blir stadig mer opptatt av hvor viktig det er å investere i de minste. Det skjer i Norge, og det skjer internasjonalt. Her har vi gjennomført en formidabel reform. La meg bare ta ett eksempel: Hvis vi ser på femåringer med minoritetsbakgrunn, gikk 54 pst. av dem i barnehage i 2005. I dag er det 96 pst., altså nesten alle. Det gir oss en kjempemulighet for å utjevne sosial ulikhet og til å gi alle barn en så god start som mulig.

I grunnskolen har tidlig innsats blitt det alle er opptatt av å få til. Det betyr at hvis det er noen barn som har noen utfordringer, skal vi ikke vente og se om det går over av seg selv. Vi skal være på pletten med innsats.

På ungdomstrinnet er vi nå i ferd med en storstilt omstilling for å få til en mer praktisk, variert og relevant opplæring, og Ny GIV er noe som får stor oppslutning rundt om i hele ungdomsskolen.

Vi har mange tester i norsk skole, men det er vår deltakelse i de internasjonale testene som viser hvordan utviklingen er over tid, og på hvilket nivå. Når PISA-testen viser at vi har en betydelig forbedring når det gjelder leseferdigheten for 15-åringer fra 2006 til 2009, og at de svakest presterende har tatt igjen et helt år når det gjelder leseutvikling, kan en ikke si at de sosiale ulikhetene øker. Da må en si at vi faktisk har lyktes med noe som er veldig avgjørende for arbeidslivet, og for demokrati og deltakelse. Det betyr at vi er på rett vei. Vi rekrutterer flere lærere – 50 pst. flere fra 2008 til nå søker lærerutdanning. Vi har høyere uteksaminering av realfagstudenter enn vi har hatt på ti år. Vi har en økning når det gjelder forskning på 32 pst. fra 2005, og en betydelig innsats med nye studieplasser.

Dette betyr at vi har en omfattende satsing på kunnskap og utvikling. Det er viktig, og det er riktig, fordi vi også kan se at resultatene forbedrer seg, og at vi på en del områder er ledende internasjonalt. Vi er faktisk det landet i Norden som investerer mest i forskning per innbygger.

Det som er en utfordring for fremtiden, er at vi ikke bare klarer å satse på bredde, for det har stor betydning for utvikling over hele landet, men at vi også satser ytterligere på å spisse, fordi vi har et potensial som vi kan utnytte enda bedre.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tord Lien (FrP) [16:09:16]: Jeg noterer meg at statsråden mimrer om gamle dager og løfter og lovnader, men jeg noterer meg at hun ikke var innom samtlige rød-grønne partiers lovnad om elleve måneders studiestøtte, men det får vi kanskje komme tilbake til.

I 2006 økte den rød-grønne regjeringen byggingen av studentboliger fra rundt 500–600 til 1 000. Etter 2000 har det ikke vært noen økning i det tallet, noe som har ført til

at det i år er rekordstor kø. Aldri har så mange fått nei til studentbolig som i 2012. I sommer sa statsråden og partilederen hennes at det er behov for å øke antallet studentboliger som bygges hvert år, fra 1 000 til 2 000. Men da høsten kom, var forslaget i statsbudsjettet også i år 1 000 boliger, og dermed er det rekordstor kø også i 2013.

Hva er det som har endret seg fra sommeren 2012 til høsten 2012?

Statsråd Kristin Halvorsen [16:10:20]: Det er ikke noe rart i det hele tatt, for mitt innspill om 2 000 studentboliger per år gjaldt stortingsperioden fra 2013.

Denne perioden har vi forholdt oss til det som står i regjeringsplattformen, som Tord Lien ganske riktig sier er en fordobling fra 2005: en bygging fra 500 til 1 000 nye studentboliger per år. Det er jeg godt fornøyd med. Det er det studentene krevde, og de fikk 100 pst. innfrielse.

Når jeg har tatt til orde for at vi bør doble ambisjonsnivået en gang til fra 2013, er det av flere grunner, dels fordi presset på boligmarkedet har økt betydelig – særlig i de områdene der de største studiestedene er – og dels fordi det å bygge studentboliger er en veldig enkel og ubyråkratisk måte for raskt å være med på både å skaffe studentene bedre boligtilbud og å sende et signal inn i det private markedet, som også er stort på dette området. Så det er et forslag som jeg allerede har fått gjennomslag for i SVs forslag til arbeidsprogram for neste periode, og som jeg dermed regner med at har store sjanser for å bli den rød-grønne regjeringens politikk i 2013, når vi vinner valget på nytt.

Tord Lien (FrP) [16:11:38]: Akkurat dette med om den rød-grønne regjeringen får fortsette etter valget, tror jeg heller vi får komme tilbake til ved en senere anledning.

Jeg noterer meg også at statsråden ikke kommenterer økning av studiestøtte, som sto både i Soria Moria I og alle de tre rød-grønne partiprogrammene i 2009, men som sagt hadde jeg ikke forventet at det skulle bli et stort tema i dag. Den saken er vel lagt på is.

Men sist onsdag hadde jeg og statsministeren en runde her i salen om realfagskandidater. Og det er jo rett, som statsråden sier, at antallet realfagskandidater er svakt økende. For første gang i denne regjeringsperioden er man faktisk over nivået man var på i 2006. Men sett i forhold til andel både av en samlet arbeidsstyrke i Norge og av kandidater som kommer ut, er man jo langt unna faktisk å etterfylle behovet ute i arbeidslivet.

Er statsråden fornøyd med situasjonen som den er i dag?

Statsråd Kristin Halvorsen [16:12:44]: Jeg er fornøyd med at vi er på rett vei. For det er en betydelig økning når det gjelder interesse for ingeniørstudiet f.eks., og vi har økt antallet studieplasser innenfor ingeniør- og realfagutdanningene. Det er uteksaminert flere innenfor realfag nå – en økning fra 2008 til 2011 på over 20 pst. Så vi er faktisk på rett vei. Det betyr også at anslagene for hvor mange ingeniører vi kan mangle framover, er justert ned. Jeg gleder meg over at vi er på rett vei, men jeg bruker det som en spore for ytterligere å få opp interessen rundt realfag, for

vi kommer til å trenge det på mange områder. Mitt intense ønske er at veldig mange flere ungdommer skal se hva slags muligheter som ligger innenfor disse yrkene – kanskje særlig at jentene i sterkere grad skal kaste sine øyne på realfag, for jeg tror kanskje ikke de er like klar over at det er mange interessante utfordringer på dette området, som det er på andre områder innenfor utdanningsystemet.

Elisabeth Aspaker (H) [16:13:52]: I sitt hovedinnlegg tidligere i dag slo Audun Lysbakken fast at tiltaket med 600 nye lærerstillinger er øremerket skoler «med de største faglige og sosiale utfordringer», for å sitere ham ordrett.

Faktum er at regjeringen har pekt ut skolene uten å snakke med skoleeierne. Faktum er at tiltaket bare kommer 170 av landets 3 000 skoler til gode. Og faktum er at regjeringen skal bruke 1,5 mrd. kr på 600 lærere som kunne vært brukt til etter- og videreutdanning for mange tusen lærere.

Hvordan kan statsråden forsvare et tiltak som treffer så tilfeldig, og at skolene er plukket ut her i Oslo? Og hvordan kan statsråden forsvare et tiltak som kommer så få elever og så få lærere til gode? Er det ikke et tankekors at det kommer tre stillinger til Finnmark – et fylke som ligger på topp i frafall, og som dessverre ligger nær bunnen når det gjelder eksamensresultater og grunnskolepoeng?

Statsråd Kristin Halvorsen [16:14:54]: Nå begynner jeg virkelig å glede meg til valgkampen. For dette er et forslag som er kjempet fram av elever, lærere og foreldre i skolen som ønsker å prøve ut hvordan det er å få økt lærertetthet.

Vi har valgt ut halvparten av de 30 prosentene av ungdomsskolene som har flere enn 20 elever per lærer, ut fra hvilke det er som har lavere enn snitt i grunnskolepoeng, og da treffer vi ganske godt. Da skal vi høste erfaringer med hvordan det er å få til bedre lærertetthet. De som har skoen på, er hellig overbevist om at det betyr at man kan jobbe mer praktisk og variert, at man kan følge opp elevene med mye bedre tilpasset opplæring, og at man kan få tilbake en del av de lærerne som har forlatt skolen. Så det gleder jeg meg virkelig til å diskutere med Høyre.

Så har jeg et spørsmål til Høyre. Jeg ser at Høyre foreslår å redusere kommunenes egenandel når det gjelder videreutdanning, fra 25 pst. til 20 pst. Hvordan i all verden tror Høyre at det skal utløse 2 500 flere videreutdanningstimer?

Presidenten: Det får neppe statsråden svar på her nå.

Dagrun Eriksen (KrF) [16:16:12]: Innledningen til statsrådets innlegg viste vel at det er litt vanskelig enten man er i posisjon eller opposisjon innimellom.

Men jeg har også gått litt tilbake for å se litt på valgløftene. Kristin Halvorsen lovet ved forrige valg at det skulle komme en time gratis SFO. Det endte opp med en leksehjelpstime for de minste. Det hadde kanskje vært mer realt å si at det var det det man ville ha, for det var mange foreldre som etterlyste denne gratis timen ved SFO.

Men la det være. Det jeg har lyst til å ta opp i denne replikken, er at det er stor frustrasjon knyttet til hvordan

denne leksehjelpsordningen faktisk fungerer. Utfordringer med skyss, med personell, gjør at det er blitt veldig mange rare løsninger, og nå melder lærere over hele landet at det ikke er dem som trenger det mest, som får dette tilbudet.

Er det sånn at statsråden vil revurdere leksehjelpen og utformingen sånn at en kan nå dem som trenger det mest, eller betyr heldagsskoleprosjektet mest?

Statsråd Kristin Halvorsen [16:17:10]: Vi har fulgt opp den formuleringen i regjeringserklæringen med to timer gratis SFO pluss de kulturskoletimene som kommer på dette årets budsjett.

Så er det sånn at det vi får tilbakerapportering på når det gjelder barnetilsynsundersøkelsen, er at foreldre med barn i småskolen er fornøyd med leksehjelpen. Og vi ser, når vi ser på fordeling av hvem som bruker den, at den har en god sosial utjæmnings effekt. Det er en større andel av foreldrene med lav inntekt og lav utdanning som bruker leksehjelp, enn dem som har barn som går i SFO.

Så får vi en avsluttende rapport – en dybde rapport – til våren om hvordan leksehjelpen har fungert, men mitt inntrykk er at det er veldig forskjellig, og at det er veldig mange som har veldig gode erfaringer med leksehjelpen.

Presidenten: Replikskordskiftet er dermed omme.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [16:18:29]: Jeg må da få lov til å komme med en liten kommentar til statsråden. Han kom altfor billig unna med sine – hvis jeg kan få lov å si – floskler – om at alt skal være i skjønneste orden når det gjelder inntekter og utgifter.

Det er slik at det er statsråden selv som bestemmer hva som er det korrekte å budsjettføre, mens mange utgifter er direkte belastet oljefondet. Det er i alle fall korrekt. Så statsråden kan vel være enig i at det faktisk er ganske kreativ bokføring fra statsrådets side, fordi at han fører penger bl.a. til statlige selskaper, enten som egenkapital eller som kjøp av aksjer. Det går rett fra oljefondet og rett til bedriftene, som gir effekt på norsk økonomi – bl.a. press på rente, på kronekurs, på inflasjon osv.

Det blir ingen nullskattytere med Fremskrittspartiet i regjering. De rød-grønne kan like godt legge om valgkamppropagandaen med en gang. Ja visst vil Fremskrittspartiet fjerne formuesskatten, men alle kan være helt trygge på at Fremskrittspartiet vil fjerne eventuelle smutthull. Vi aksepterer ikke at flere av landets rikeste vil kunne oppleve å bli nullskattytere. Dersom skjermingsregelen er til hinder, vil vi endre den. Dersom det er skatteplanlegging som bidrar til dette, ja, så vil vi gjøre noe med det. Fremskrittspartiet er altså garantisten for at formuesskatten fjernes uten at det resulterer i at de som har mest fra før, blir nullskattytere. For å understreke dette har jeg også lyst til å gjøre det både muntlig og skriftlig, for det er greit at alle ser at det blir ingen nullskattytere med Fremskrittspartiet i regjering.

(Representanten Tybring-Gjedde viser frem en gul plakat, hvor det står: «Ingen nullskattytere med FrP».)

Jeg håper ikke jeg får noen spørsmål om dette nå, for nå har jeg bekreftet at det blir ingen nullskattytere med Fremskrittspartiet i regjering – takk.

Forrige fredag presenterte Dagsavisen en hvit løgn – jeg bruker ordet «løgn», men det er altså Dagsavisen som hadde den løgnen – på forsiden av avisen. Der ble det hevdet at det ville bli milliardkutt i sykelønn dersom landet får en ny regjering. Dette er – med all respekt å melde – rett og slett oppspinn. Vi kommer imidlertid til å få folk ut av sykehuskøen. Det vil vi gjøre ved å ta all ledig kapasitet i bruk. Vi vil bruke ressurser slik at syke mennesker får raskere behandling. Dersom køen ikke skyldes mangel på ressurser, men mangel på kapasitet, vil vi benytte private tilbud. Ja, vi vil også benytte kapasitet i andre land. Vi har ingen ideologiske sperrer på hvor syke mennesker kan bli behandlet. Vårt eneste fokus vil være å få folk friske.

Fremskrittspartiet satser samtidig over 1 mrd. kr på arbeid med jobbstrategi, tilrettelagt arbeid og tiltak for arbeidssøkere. Og vi vil bruke nær 700 mill. kr på lærlinger. Da er det naturlig å forvente at færre vil gå arbeidsledige, og færre vil stå i sykehuskø. For at det ikke skal bli misforstått, gjentar jeg budskapet skriftlig.

(Representanten Tybring-Gjedde viser frem en gul plakat, hvor det står: «Ingen kutt i sykelønn med FrP».)

Det blir ingen kutt i sykelønn med Fremskrittspartiet – muntlig og skriftlig.

Til Dagsavisens informasjon kan jeg opplyse om at det ikke er slik at den totale bevilgningen til sykelønn er konstant, og at de som til enhver tid er sykmeldte, deler disse pengene. Utbetaling til sykelønn avhenger av hvor mange som er sykmeldte. Når Fremskrittspartiet prioriterer å bruke 1,7 mrd. kr mer enn regjeringen til å behandle sykmeldte som står i pasientkø, blir behovet for sykelønn naturligvis mindre. Dersom det ikke hadde forholdt seg slik, ville det jo ikke være noe økonomisk incentiv i å få folk friske.

Men det absolutte lavmål i økonomisk sammenheng ble servert av representanten Trettebergstuen, som på bakgrunn av Dagsavisens sviktende økonomiske resonnement er sitert med følgende i avisen:

«Det er et useriøst budsjett, rett og slett. Å hevde at man over natta vil helbrede masse folk ved å kutte stønaden deres er tull.»

Vi får alle sette pris på at Trettebergstuen ikke er medlem av finanskomiteen.

Fremskrittspartiet i regjering vil være garantisten for at folk flest vil få lavere skatt. Ja, arbeidsfolk vil få beholde mer av sin egen inntekt. For ikke å bli misforstått gjentar jeg budskapet skriftlig.

(Representanten Tybring-Gjedde viser frem en gul plakat, hvor det står: «Store skatteletter for folk flest med FrP».)

Nå har alle sett det: Det blir store skatteletter for folk flest med Fremskrittspartiet – skriftlig og muntlig.

I vårt alternative budsjett øker vi bunnfradraget med 20 000 kr, noe som betyr 5 600 kr i skattelette for hver arbeidstaker. Et ektepar hvor begge er i jobb, vil med andre ord få 11 200 kr i økt bunnfradrag med Fremskrittspartiet. Men vi gir oss ikke der. Inntektsskatten skal ytterligere ned, og Fremskrittspartiet i regjering vil være garantisten for at vanlige arbeidsfolk får skatteletter, samtidig som vi styrker velferden – og selvfølgelig med en ansvarlig bruk av ol-

jepenger. For godt til å være sant, tenker sikkert noen, men vårt alternative budsjett viser at det er mulig – slanking av offentlig sektor, koordinerte og bedre anskaffelsesrutiner i offentlig sektor, flere i arbeid, redusert innvandring, færre subsidier til landbruket og kutt i et overdimensjonert bistandsbudsjett – nettopp fordi vi vet at varig utvikling skjer via handel, via markedet, ikke gjennom almisser.

Det er altså ikke uten grunn at jeg går med dagens slips som har bilde av Ole Brumm, som sier: Ja, takk begge deler. Det er faktisk mulig – ja, takk begge deler – både skattelette og velferd er mulig.

Stadig flere sektorer i Norge sliter med å opprettholde konkurranseevnen. Det skyldes flere forhold, men lønns- og kostnadsnivået i Norge er langt høyere enn i samtlige land vi konkurrerer med. Da må vi produsere smartere, raskere, eller være unike. Vi har imidlertid et ytterligere fortrinn: Vi har store overskudd på budsjettene grunnet olje- og gassvirksomheten og avkastningen fra denne virksomheten. Vi har med andre ord en rik stat og et arbeidsliv som sliter med konkurranseevnen, grunnet bl.a. lønnsnivået. Da kan man tenke seg et bytteforhold, hvor regjeringen tilbyr solide skatteletter og arbeidstakerne, som en konsekvens, er noe mer moderate i sine lønnskrav. Dette vil føre til høyere reell lønn for de ansatte, bedre konkurranseevne for næringslivet – noe som sikrer arbeidsplasser – og et noe mindre overskudd på statsbudsjettet – igjen: ikke noe krav om lavere lønn, men en invitasjon til de ansvarlige partene i arbeidslivet.

Fremskrittspartiet tror på positive virkemidler i politikken. Mens rød-grønne politikere har forelsket seg i forbud, påbud, restriksjoner, avgifter, skatter og ønsker mer detaljstyring av folks liv, ønsker Fremskrittspartiet å innføre positive tiltak for å få til ønsket atferd.

I et av de første intervjuene med helse- og omsorgsministeren, Jonas Gahr Støre – som sitter i salen nå, det var absolutt fint – uttalte han at han ville satse på forebygging. Nå hjelper ikke det så mye for alle dem som står i pasientkø, eller alle dem som ikke får den behandlingen de trenger, men det kan være positivt for å holde folk friske og i jobb lenger. Men heller ikke her har vi hørt noe konkret fra herr Støre.

I mellomtiden har vi i Fremskrittspartiet relansert vårt forslag om skattefritak for arbeidsgiverfinansierte treningskort. Dette skulle man tro at var noe som den nye helseministeren ville omfavne, men en ellers så talefør minister har vært helt taus. Ja, jeg forstår at et slikt positivt tiltak kan virke fremmed på arbeiderpartifolk, og at man heller gjerne øker avgifter på såkalte usunne matvarer, eller gjemmer tobakk og annen styggedom bak stengsel eller under disk. Men her har altså helseministeren en mulighet til å bevise at jeg tar feil – til en kostnad på 175 mill. kr vil titusenvis av arbeidstakere gis mulighet til å holde seg i form. Det er forebyggende, det. Forresten kan det virke litt underlig at det på større arbeidsplasser som her på Stortinget eller i regjeringskvartalet finnes treningsmuligheter til fri benyttelse i arbeidstiden, er ikke den samme muligheten gitt til arbeidstakere i mindre virksomheter. Dersom arbeidsgivere i større bedrifter og foretak mener det er en klok og forebyggende investering å gi ansatte muligheten

til å holde seg i form, er det jo merkelig dersom ikke den samme logikken skulle gjelde mindre virksomheter.

Regjeringen har uttalt at den deler Fremskrittspartiets mål om å redusere rushtrafikken i de store byene. Men mens regjeringen mener at den beste måten å få dette til på, er å redusere antall parkeringsplasser, sperre veier, innføre gjennomkjøring forbudt, innføre rushtidsavgift, ta betalt for parkering i arbeidstiden, ønsker Fremskrittspartiet å benytte positive virkemidler. Derfor fremmer Fremskrittspartiet forslag om innføring av skattefritak for arbeidsgiverbetalt kollektivkort. Med andre ord: Vi ønsker at arbeidstakerne skal kunne tilby sine ansatte kollektivkort uten at arbeidstakerne må skatte av fordelene av en slik gode. Salg av kollektivkort vil med en slik ordning øke med 175 000 kort. Da blir det fullt på buss og bane. Det er det jo allerede – ja, det er korrekt, men salg av kollektivkort vil ifølge Finansdepartementet øke kollektivselskapenes omsetning med 2,3 mrd. kr. Det kan man kjøpe mange vogner og busser for. Jeg var for øvrig og sjekket prisen på en buss, den er på ca. 2 mill. kr, så da kan man regne på det selv. Samtidig blir det mindre rushtrafikk. De som faktisk trenger å bruke bilen til jobb, kommer forttere frem. Det kan jo være noen som skal levere i barnehage, som trenger å bruke bil, og også andre. Da har vi altså en vinn-vinn-situasjon.

La meg avslutte med å gi et ytterligere løfte til velgerne: Fremskrittspartiet i regjering betyr frihet, trygghet og handlekraft.

(Representanten Tybring-Gjedde viser frem en gul plakat, hvor det står: «FrP i regjering = frihet, trygghet og handlekraft».)

Da kan velgerne ta friheten sin tilbake, fatte valgfrihet når vi får skattelette og bruke pengene på det de ønsker mest, istedenfor at de rød-grønne skal sløse dem bort og bruke dem på det de mener er riktigst.

Presidenten: Presidenten har registrert at representanten har brukt en utradisjonell metode for å framføre sitt budskap. Det har Stortinget vært fremmed for hittil. Det betyr at presidentskapet er nødt til å ta en runde på det, og jeg blir ikke helt overrasket dersom presidentskapet treffer en eller annen beslutning angående dette.

Det blir replikkordskifte.

Else-May Botten (A) [16:28:57]: Vi kan vel vente oss et enkelt budskap fra Fremskrittspartiet i valgkampen.

Det som jeg ønsker å spørre representanten om, går på skattelettelse for arbeidsfolk – med Fremskrittspartiet blir det store skattelettelse. Men Fremskrittspartiets nestleder mener at medlemmer i fagforeninger som bevilger penger til politiske parti, ikke skal få fagforeningsfradrag – en klar exit til LOs 893 000 medlemmer. I budsjettet tar de dette helt vekk, en klar høyre-uppercut til norsk fagbevegelse.

Jeg lurar på: Mener Fremskrittspartiet at det skal gå et skille mellom LO og resten av fagbevegelsen når Fremskrittspartiet tar sine avgjørelser?

Og nr. 2: Mener Fremskrittspartiet at det er greit å redusere skattefradraget for organiserte ansatte, mens man ikke rører fradragene til de organiserte på arbeidsgiversiden?

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [16:29:51]: Du kan være helt sikker på at Fremskrittspartiet hvert år fremover i regjering kommer til å få gjennomslag for solide skatte-kutt for dem som har minst fra før. De som er i jobb, men har minst fra før, vil få solide skatte-kutt med Fremskrittspartiet.

Vi mener at det faktisk ikke er en statlig oppgave å finansiere at folk er medlemmer av fagforeninger. En kunne tenke seg en rekke andre tiltak som man også kunne være medlemmer av, og vi mener at arbeidstakere selv bør finansiere sin deltakelse i LO og andre fagforeninger. Det er faktisk ikke skattebetalerne oppgave å spleise på andres medlemskap i ulike foreninger. Det er altså Arbeiderpartiet som ønsker å kjøpe stemmer gjennom å gi støtte til LO – det kjenner vi godt til, og de har sikkert godt gjennomslag for det. Vi klarer oss på egen politikk, og vi trenger faktisk ikke å kjøpe stemmer i LO.

Presidenten: Representanten må faktisk være litt forsiktig med ordbruken sin. «Å kjøpe stemmer» er et begrep som presidenten misliker sterkt.

Geir-Ketil Hansen (SV) [16:30:57]: Jeg er ikke så sikker på at den påstanden blir riktigere selv om man heiser en plakat fra Stortingets talerstol. Vi har merket oss lovnadene om at det ikke skal bli nullskattytere med Fremskrittspartiet, og vi får vente og se hvordan det å skattelegge de høyest lønte med store formuer blir gjort.

I en tidligere replikkveksling med Tybring-Gjedde be- nektet han undertegnede påstand om at det blir økte forskjeller, og at det er de som tjener mest, som får den største skatteletten. Nå har jeg en tabell her med objektive måter å regne ut skatteforslagene på, og den viser at med Fremskrittspartiets skatteforslag vil de som tjener mellom 250 000 og 300 000 kr, få en skattelette på 5 200 kr, mens de som tjener over 3 mill. kr, får 12 500 kr. Da har man ikke tatt med fjerning av formuesskatten. Hvis man i tillegg tar med formuesskatten som Fremskrittspartiet har annonsert at de skal fjerne, vil disse forskjellene bli større. Det skal altså finansieres ved å kutte i uføretrygd, (presidenten klubber) sykepenger osv. i størrelsesorden 5 mrd. kr. Er ikke dette å øke forskjellene?

Presidenten: Representantene vet at de har 1 minutt til rådighet. Det må brukes med omhu.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [16:32:24]: Jeg tilbakeviser Hansens påstander kategorisk. Vi har fått dette sjekket gjennom SSB, og de påstandene som kommer, er rett og slett feil. For det første tar vi ikke bort formuesskatten, vi kutter i bunnen på formuesskatten. Vi vil gjennomføre avgiftslettelse, skattelettelse – alt – for dem som har minst fra før. Hele budsjettet vårt er gjennomsyret av det, så hvordan du kommer til 12 000 kr, er for meg et mirakel.

Så vil jeg minne om at det faktisk finnes nullskattytere med denne regjeringen. Nå går dere inn i det åttende året, og det finnes fremdeles nullskattytere i Norge som dere ikke gjør noe med – men dere er visst veldig opptatt av at det kanskje blir det til neste år. Det finnes altså nullskatt-

ytere i Norge i dag som lever godt under rød-grønt regime, uten å betale fem øre i skatt.

Erling Sande (Sp) [16:33:21]: Eg har jo lært meg til at om ein les berre overskriftene på Framstegspartiet sine plakatar, så står jo Framstegspartiet fram som eit veldig jovialt parti der dei fleste kjem ut i stort pluss uansett kva situasjon dei er i. Det betyr at ein må dykke litt djupare ned i dokumenta dersom ein skal få eit riktig inntrykk av kva Framstegspartiet står for, og dersom ein skal sjå dei politiske forskjellane mellom partia. Det som ikkje står på nokon plakat, er korleis Framstegspartiet finansierer desse skattelettane og kva dei foreslår av kutt i dette budsjettet.

Eit av dei områda dei kuttar på, er utjamningsordninga for nettleige. Det har vi stilt spørsmål om frå Senterpartiet si side før i denne debatten, utan å få eit skikkeleg svar. Men ein kuttar altså i ei ordning som vil føre til større utgifter for folk og næringsliv rundt om i norske distrikt på nettleiga.

Spørsmålet til Tybring-Gjedde er: Er dette etter Framstegspartiet sitt syn god næringspolitikk?

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [16:34:24]: Ingen skal være i tvil om at Fremskrittspartiet har en solid næringspolitikk. Selvfølgelig har vi kuttforslag, vi òg. Det er derfor visstnok, ifølge finansministeren, ansvarlig økonomisk politikk, selv om han selv aldri kutter. Han bare øker utgiftene, og det gjør hele den rød-grønne regjeringen. Men vi har solide skattelettelser, og vi har kuttforslag, og jeg listet opp hva vi hadde kuttforslag på. Ingen skal heller være i tvil om at næringslivet er med i Fremskrittspartiets politikk. Vi prioriterer næringslivet i Fremskrittspartiets politikk.

Vi prioriterer arbeidsplasser, også i distriktene. Men distriktene kommer til å slite mer, for bøndene kommer til å ha større enheter, og de kommer til å slite mer i landbruket. Det kan godt hende at det blir mer sentralisering og mer fornuftig bruk av ressursene i Norge. Vi synes faktisk det er naturlig at andre land får lov til å konkurrere på det de er konkurransedyktige på, og levere til Norge. Så får vi heller konkurrere på det vi er konkurransedyktige på, istedenfor å beskytte ting vi ikke burde levere til andre land, f.eks. innenfor landbruket. Vi kutter i det, og vi ønsker handel og å fjerne toll osv. Det vil gå ut over noen i Norge, og vi innrømmer det så gjerne. Vi synes det er en urettferdig politikk at man subsidierer visse grupper i Norge på bekostning av fattige mennesker i andre land.

Erling Sande (Sp) [16:35:38]: Ja, dette er interessant, for spørsmålet handler ikkje om norsk landbruk. Det handler rett og slett om det som Framstegspartiet har varslet tydeleg at dei skal foreslå, nemlig eit kutt i utjamningsordninga for nettleige, noko som vil bety at mange bedrifter rundt om i norske distrikt, og mange privatpersonar òg, for all del, får auka utgifter i sitt forsøk på å produsere verdier som vi er opptekne av skal skapast og fordelast.

Så spørsmålet må eg nesten få gjenta: Er det god næringspolitikk, sett med Framstegspartiet sine auge, å auke utgiftene for ei rekke bedrifter rundt om i landet vårt?

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [16:36:23]: Det som er god næringspolitikk og naturlig markedsøkonomi, er at folk selv betaler de utgiftene de har. Istedenfor at noen bedrifter finansierer utgiftene for andre, er det best om man finansierer sine egne utgifter selv.

Jeg skjønner at senterpartister mener at de i tettbygde strøk og byer skal finansiere alt ute i griségrende strøk gjennom ulike ordninger, men vi mener faktisk at det ikke er riktig. Vi mener at vi skal satse på det som er konkurransedyktig og som kan levere, og så kan vi bygge arbeidsplasser for fremtiden. Å tviholde på fortiden gir ikke flere arbeidsplasser, det fører til flere subsidier og mer avhengighet av offentlige overføringer, og det tror ikke Fremskrittspartiet noe på.

Presidenten: Replikkordskiftet er avsluttet.

Gunnar Gundersen (H) [16:37:19]: Å skape mer, ikke skatte mer, er målet for Høyre. Samfunnet lykkes når flere klarer seg selv. Staten skal være sikkerhet for dem som faller utenfor, ikke gjøre flest mulig avhengige. I et slikt perspektiv har skattesystemet i Norge følgende hovedutfordringer:

- Det stimulerer ikke nok til at det alltid skal lønne seg å arbeide.
- Den særnorske formuesskatten straffer sparing og diskriminerer norsk eierskap av, og dermed investeringer i, norske arbeidsplasser.
- Det stimulerer i for liten grad til framtidsrettede investeringer i så vel forskning som maskiner og utstyr. Som svar på disse utfordringene er Høyres løsning følgende hovedgrep:
- Minstefradraget økes betydelig, slik at det skal lønne seg å arbeide.
- Formuesskatten og arveavgiften reduseres.
- Avskrivninger på maskiner og utstyr må bedres, og SkatteFUNN-ordningen styrkes.

Stortingets evaluering av skattesystemet i 2010 bekreftet at det er bred enighet mellom partiene på sentrale områder i skattepolitikken. Dette er bra fordi det sikrer næringslivet stabile rammebetingelser. Uenigheten gjelder i stor grad skattesatser og skattenivå. Formuesskatten er det som representerer den fundamentale uenigheten, og er dermed et sentralt stridspunkt.

Dagens regjering har styrt Norge til et kostnadsnivå for industriarbeidere på 160 pst. – opp fra ca. 120 pst. i 2005 – i forhold til våre handelspartnere i Europa, men lukker øynene for utfordringene dette gir alle. Vi investerer ikke nok i den øvrige økonomien, og blir ensidig avhengige av oljen. For å skjule utfordringen kjøres det et populistisk og aggressivt angrep om «skatt på de rike».

Formuesskatten er en særskatt på norske arbeidsplasser eid av nordmenn. For å bruke fotballspråket: Regjeringens signal til norske eiere er at det kun er utlendinger og staten som skal konkurrere i Tippeligaen. Det private norske eierskapet svekkes systematisk og overlates en plass i Adeccoligaen. Eiere landet rundt må tappe virksomheter for kapital for å betale skatt, også når virksomheten ikke tjener penger. Dette er kapital som i stedet burde benyttes

til å investere i økt konkurransekraft. Når noen selger eller gir opp, kommer det indignerte kommentarer og etterlysning av «tålmodige» norske eiere. Det er forførerisk dobbeltmoralisk!

Det er nødvendig med en politikk som stimulerer til verdiskaping og til aktivt, lokalt, privat eierskap – og ikke kveler det. Uten et vitalt, aktivt og sterkt lokalt eierskap vil titusener av arbeidsplasser svekkes. Formuesskatten på næringslivets kapital har økt fra 3,2 mrd. kr til 6,8 mrd. kr siden 2005. Høyre vil trappe ned og på sikt fjerne formuesskatten. I år foreslås bunnfradraget hevet til 1 mill. kr, skattesatsen senket til 1 pst., og en aksjerabatt på 10 pst. gjeninnført.

Høyres alternative budsjett innebærer netto skatte- og avgiftsreduksjoner på om lag 5 mrd. kr. Skattelettelser gir familien økt velferd og øker den enkeltes valgfrihet. Familien bestemmer selv hvordan en større del av inntekten skal brukes, og næringslivet får beholde mer av sin kapital til å investere i arbeidsplassene. Høyre vil skape trygghet gjennom satsing på kunnskap og konkurransekraft og gi ny optimisme til næringsliv og arbeidsmarked.

Det skal alltid lønne seg å jobbe. For å stimulere til mer arbeid økes minstefradraget med 4 000 kr og satsen til 43 pst. Dette er det viktigste enkelttiltaket i vårt skatteopplegg. Det vil ha virkning for alle som er i jobb, men gir prosentvis størst skattelette til dem med lav inntekt. Skatteletter for personer med lav inntekt vil stimulere flere til å søke seg inn i arbeidsmarkedet og stimulere flere til å arbeide mer.

Innslagspunktet for toppskatt heves til 520 000 kr på nivå 1. Antall nordmenn som betaler toppskatt, har økt med nærmere 40 pst. under de rød-grønne, til 956 000. Med vårt forslag vil rundt 54 500 færre nordmenn måtte betale toppskatt. Finansdepartementet har beregnet den dynamiske effekten av Høyres foreslåtte toppskattelette til 10 pst. Én av ti kroner som gis i skattelette, vil altså finansieres av den økte aktiviteten den skaper. SSB har gjort tilsvarende beregninger som viser enda høyere anslag for den dynamiske effekten.

Høyre foreslår også – noe regjeringspartiene har kommet luskende etter på i budsjettforhandlingen – å opprettholde skattefradraget for store sykdomsutgifter på 2012-nivå og å heve frikortgrensen kraftig, til 45 000 kr. Frikortgrensen er viktig for ungdom under utdanning og vil gi en kraftig stimulans til at flere i denne gruppen vil kunne arbeide mer.

Aktivt, kompetent og engasjert eierskap er helt sentralt og svært viktig for den framtidige velferd. Vi vil derfor stimulere ansattes medeierskap kraftig. Fribeløpet for ansattes kjøp av rabatterte aksjer i egen bedrift foreslås tidoblet, til 15 000 kr. Ansattes medeierskap er viktig for utvikling av næringslivet.

Kraftig prisstigning har gjort det vanskelig for mange unge å komme inn på boligmarkedet. Kombinert med Finanstilsynets strengere krav til egenkapital er sparing i forkant av kjøp helt nødvendig. Sparing er en dyd, men regjeringen bidrar med lite. Vi foreslår derimot å styrke BSU-ordningen betydelig. Maksbeløpet doubles til 300 000 kr, og årlig sparebeløp heves til 25 000 kr. I tillegg økes

skattefordelen fra 20 pst. i statsbudsjettet til 28 pst. Med Høyres forslag vil BSU igjen bli en ordning som kan gi ungdom muligheten til å spare til en forsvarlig egenkapitalandel. Vi undres over en rød-grønn regjering som er så lite opptatt av å gi ungdom muligheten til å etablere seg på boligmarkedet.

Hver enkelt av oss har et behov for trygghet i alderdommen. Individuell pensjonssparing ignoreres allikevel av regjeringen. Vi vil øke det årlige sparebeløpet til 40 000 kr.

Produktivitetsveksten i norsk økonomi er svak, og det har vært en sterk økning i lønnskostnader per produsert enhet. Dette er ikke bærekraftig i et langsiktig perspektiv. Norges konkurransekraft svekkes betydelig, og konkurranseutsatt næringsliv kan ikke leve med en slik utvikling over tid. Stimulansene til investeringer i økt verdiskaping må styrkes. Høyre foreslår startavskrivninger på 30 pst. for investeringer i maskiner og utstyr, direkte utgiftsføring av investeringer i FoU, kraftig forbedring av SkatteFUNN gjennom økte kostnadsrammer og en reversering av rød-grønne innstramminger for timelønn og antall timer forskningsinnsats. I tillegg foreslår Høyre å fjerne regjeringens skattlegging av forskning ved å gi skattefritak til allmennyttige og frittstående forskningsinstitutter.

Primærnæringene er underlagt full personbeskatning og kan ikke velge selskapsform. Omsetning av eiendom innad i familien er unntatt gevinstbeskatning, men ved salg ut av familien vil gevinsten skattlegges som personinntekt dersom det har vært drift på eiendommen. Dersom driften er lagt ned, skjer beskatningen som kapitalinntekt. Høyre vil fjerne dette insentivet til skatteplanlegging og nedleggelse av landbruksdrift og foreslår at alle gevinster behandles som kapitalinntekt. Høyre foreslår også å heve innslagspunktet for grunnrentebeskatningen i kraftbransjen.

Omlegging av pensjonistbeskatningen i statsbudsjettet 2011 slo hardt ut for enkelte pensjonistgrupper. Høyre gjentar i dette alternative statsbudsjettet forslag fra den gang om å redusere nedtrappingssatsen i trinn 2 til 3 pst.

Frivilligheten er viktig for Norge. Når regjeringen ikke følger opp sine løfter om endring i tippenøkkelen, er det desto viktigere å stimulere frivillighetens egne muligheter til å samle inn penger og forenkle hverdagen. Høyre vil øke skattefradragsbeløpet for gaver til frivillig sektor til 25 000 kr for privatpersoner og til 100 000 kr for bedrifter, heve grensen for lønnsoppgaveplikt til 8 000 kr i frivillige organisasjoner og øke grensen for arbeidsgiveravgiftsplikt til 50 000 kr per ansatt, eller 500 000 kr per organisasjon.

Norge har mange fredede bygg, og Høyre vil innføre regnskapsligning for fredede bygg for å stimulere til at kulturarven holdes ved like. Det er mange privatpersoner som gjør en fantastisk jobb på dette området.

I sum viser vår skattepolitikk en annen retning: Litt mindre stat og litt mer privat initiativ – litt mer fokus på styrket privat eierskap og mer fokus på arbeid. Det vil være en god retning for Norge.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Eva Kristin Hansen (A) [16:47:20]: Representantene Solberg og Kolberg hadde litt tidligere i debatten et interessant replikkordskifte om handlingsregelen. Det var interessant på den måten at Høyres leder ikke ga noe som helst svar på det Kolberg spurte om. Fremskrittspartiet har gjentatte ganger, også i dag, vært tydelig på at de ønsker å bruke mer av oljeformuen, mens Høyre gjennom mange år har vært enig med Arbeiderpartiet i at det ikke er klokt. Så spørsmålet mitt er: Kan Høyre garantere at handlingsregelen skal gjelde for nivået på oljepengebruk hvis man går sammen med Fremskrittspartiet i en framtidig regjering? Siden Høyres leder ikke ville svare på det spørsmålet, håper jeg i hvert fall at et medlem fra Høyre i finanskomiteen kan komme med en avklaring.

Gunnar Gundersen (H) [16:48:08]: Jeg tror jeg kan garantere at vi kommer til å holde oss minst like godt til handlingsregelen som det denne regjeringen gjør. Man har på mange måter glemt at handlingsregelen består av to ting: Det ene er at man ikke skal bruke mer enn 4 pst., og det andre er hva pengene skulle brukes til. Under Bondevik II-regjeringen brukte man ni av ti kroner til utdanning, til samferdsel og infrastruktur og til vekstfremmende skattelettelser. Denne regjeringen bruker en og en halv til to av hver tiende krone.

Så jeg tror representanten skal være mindre bekymret for dette framover. Jeg vil også minne om hva Senterpartiets representant Marit Arnstad sa i en tilsvarende debatt forut for den rød-grønne regjeringen i 2005. Da sa hun at handlingsregelen var «et dogme uten innhold». Vi er i hvert fall mye nærmere Fremskrittspartiet enn det Senterpartiet var Arbeiderpartiet den gang.

Alf Egil Holmelid (SV) [16:49:19]: Det er underleg å høyre kor mykje rare svar vi får på handlingsregelen, men det var ikkje det som var mitt utgangspunkt. Eg har jobba mykje med næringsutvikling rundt om i distrikta, og eitt av dei viktigaste tiltaka og eitt av dei mest kostnadseffektive tiltaka for å styrkje næringsutviklinga både sentralt og regionalt er å satse på gode nettverk, gode cluster, mellom næringslivet, mellom forskjellige bedrifter og utdannings- og forskingsinstitusjonar.

Det er etablert ein god del sånne nettverk som har vist seg å ha stor effekt. Dei er i veldig stor grad finansier- te av regionale utviklingsmidlar, og no vil Høgre kutte 1,5 mrd. kr i dei regionale utviklingsmidlane som går til ein mykje kostnadseffektiv framvekst av næringsklynger, som er ei veldig god satsing på næringspolitikk. Kvifor kuttar Høgre i den effektive støtta til næringslivet?

Gunnar Gundersen (H) [16:50:16]: Jeg skjønner jo at representanten Holmelid kanskje synes det er rare svar, for man følger jo ikke handlingsregelen, men la nå det ligge – det forklarte jeg i mitt forrige svar.

Sånn jeg kjenner regionale utviklingsmidler, forsvinner veldig mange av dem i administrasjon og internt byråkrati i fylkeskommunene. I min egen fylkeskommune har man stått for en av de virkelig store skandalene når det gjelder støtte til næringslivet gjennom at hele fylkesrådet måtte gå

på grunn av måten man disponerte de regionale utviklingsmidlene på. Og jeg møter ingen bedriftsledere ute i Norge som etterlyser mer regionale utviklingsmidler. De etterlyser midler til samferdsel, og Høyre omdisponerer denne typen penger til å investere i infrastruktur.

Lars Peder Brekk (Sp) [16:51:23]: Jeg ønsker å spørre representanten Gundersen om inntektssystemet til kommunene. Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre forslår at en del av selskapsskatten skal tilbakeføres kommunene. Det er 11 mrd. kr som skal omfordeles. Det vil da ramme de skattesvake kommunene, og det vil tjene de skattesterke kommunene.

I sitt forslag til program går Høyre noe lenger. Der går de inn for å straffe skattesvake kommuner ved å redusere inntektsutjevningen mellom kommunene. Ni av ti kommuner vil være tapere når vel 2 mrd. kr skal flyttes fra kommuner som fra før har lave skatteinntekter, til kommuner med høye inntekter.

Jeg oppfattet at representanten Gundersen sa at man skal skape mer, ikke skatte mer, men la meg si det slik: Er det slik at Høyre skal straffe de svakeste mer?

Gunnar Gundersen (H) [16:52:25]: Nei, vi skal ikke straffe mer. Dette er jo et tiltak som rett og slett er rettet rett mot å skape mer, for vi vil at kommunene skal bli opp- tatt av å skape næringsliv og arbeidsplasser. Det bør bekymre representanten at i svært mange distriktkommuner nå er kommunen den største arbeidsgiveren, og det private næringsliv er sterkt svekket.

Jeg tror jeg også kan garantere at det ikke kommer dramatiske omlegginger. Man kan regne på enkeltbiter av Høyres tiltak, men når vi spør om effekten av hele kommuneopplegget for kommunene, får vi til svar at det er for komplisert å regne på alle effektene. Så jeg mener dette er et veldig fornuftig tiltak for å få kommunene til å fokusere på verdiskaping, og det vil ethvert samfunn som har tenkt å overleve framover, måtte ha.

Eva Kristin Hansen (A) [16:53:32]: Nå tenkte jeg å stille et spørsmål som kanskje representanten Gundersen har lyst til å snakke om, nemlig skatteutt, som jeg oppfattet at han var veldig opptatt av i innlegget sitt.

Tidligere i dag har flere vært inne på situasjonen i Europa, og at Norge er i en helt annen situasjon. Vi har lav arbeidsledighet, vi har en robust økonomi, og det mener jeg vi har fordi det har vært ført en politikk nettopp for det.

I mange andre land har man ført en annen politikk med store skatteutt fordi man tror at det vil føre til at flere kommer i arbeid, og at det gir mer økonomisk vekst. Da lurer jeg på: Kan Høyre komme med noen gode eksempler på hvor høy sysselsetting, lav arbeidsledighet og høyt velferdensnivå har vært forenlig med omfattende skatteutt? Da er jeg ikke ute etter at svaret er Sverige. Det svaret er det ikke lov å komme med, for der går ledigheten oppover, og forskjellene øker.

Gunnar Gundersen (H) [16:54:24]: Jeg tror det finnes veldig mange eksempler på det. President Reagan

gjennomførte store endringer i USA på 1980-tallet. Det var svært vellykket. Selvfølgelig liker jeg å prate om skatt i mitt hovedinnlegg, for jeg er skattepolitisk talsmann, så det er på en måte jobben min.

Når representanten sier at vi har en robust økonomi, har jeg også prøvd å advare litt mot det som er i ferd med å skje. Vi har en veldig klar todeling av norsk økonomi. Vi har en veldig bra økonomi i Norge, men vi kan jo ikke underslå at det også skyldes fantastiske oljeinntekter, og at vi sånn sett er i en særstilling også i Europa. Vi skal passe oss for at vi ikke arbeider oss inn i en tilsvarende situasjon der norsk økonomi langt fra er robust, men altfor avhengig av én inntektskilde.

Presidenten: Replikordskiftet er avsluttet.

Per Sandberg (FrP) [16:55:27]: Det er i hvert fall én ting som er helt sikkert: Når man lytter til debatten, og skal analysere den i dag, skaper det en forutsigbarhet for posisjonen, for det er stor sannsynlighet for at når vi nærmer oss valget neste år, vil denne debatten også prege valgkampen. Det går ut på at statsministeren skal bruke seierstalen til president Obama og skremme med forhold i USA, og så skal finansministeren skremme det norske folk med finanskrisen i Europa.

Jeg hørte finansministeren sa at det er «mange ting vi slipper å tenke på i Norge».

Ja, det er helt riktig, og det bekymrer meg. Det bekymrer meg at denne regjeringen ikke tenker på hva som eventuelt måtte oppstå om 10, 15, 20, 25 år. Denne regjeringen tenker ikke lenger enn fram til neste valg – og det er jo det som er utfordringen. Når man nå i Europa har en økonomisk utfordring, så tar man de nødvendige grepene for å bli konkurransedyktig og komme opp å gå om 10, 15 og 20 år, mens Norge gjør det ikke. Og det er et element i Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett. Man må gjerne kritisere Fremskrittspartiet og på inn- og utpust si at vi er uansvarlige i forhold til pengebruk, men det som er det viktigste med Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, er at vi legger rammene for hvordan vi skal møte utfordringene om 10, 15, 20 og 25 år – altså, vi investerer i å møte nye konkurranseelementer som måtte komme av at Europa omstiller seg. Og det er man ikke villig til i det hele tatt i denne regjeringen. Denne regjeringen har omgjort Stortinget til et rent ekspedisjonskontor, og det handler bare om å bevare og styrke det som eksisterer.

Jeg registrerer også at i debatten bruker man vekslende argumenter. Blant annet sier man at man i Fremskrittspartiet er iskalde fordi vi kutter i dagpenger neste år med 500 mill. kr, fordi Fremskrittspartiet tror på at vår politikk vil redusere ledigheten, at flere vil komme ut i jobb – det tror vi på. Til og med regjeringen tror jo på sin egen politikk der. For fjorten dager siden ble det overbragt en proposisjon til dette huset, Prop. 29 S. På side 10 står det – jeg er ikke så sterk i nynorsk, men jeg håper jeg får tilgivelse:

«Det vert no lagt til grunn at ein lågare del av ledige får dagpengar, og ein lågare vekst i gjennomsnittleg yting enn lagt til grunn i gjeldande budsjett 2012.»

Regjeringen kutter 504 mill. kr i dagpengene i år. Det

må jo være grusomt. Fremskrittspartiet viderefører i sitt alternative budsjett neste år det som regjeringen legger til grunn i dette året. Hvis ikke det er riktig, må jo denne regjeringen nå forvente en høyere ledighet neste år ut fra tallene fra 2012. Man jukser bevisst i sine argumenter. Blant annet budsjetterer denne regjeringen med lavere asyltall neste år, og derigjennom reduserer bevilgningen. Det gjør Fremskrittspartiet også. Det er akkurat samme metodikken som vi bruker. Når jeg hører på argumentene her, er det vekslende argumenter. Man tar bruddstykker ut fra et programutkast i Fremskrittspartiet som skal ferdigstilles i mai neste år, og måler det opp mot alternativt statsbudsjett fra Fremskrittspartiet. Det er så mye juks at debatten er ikke verdig det. Og det er noe man glemmer helt her. Når man fra regjeringens side snakker om trygghet, sier man ikke et eneste ord om det som er det overliggende med hensyn til sikkerhet og trygghet: situasjonen innenfor strafferettskjedden – ved at man slipper ut kriminelle fra fengsel fordi man ikke har kapasitet, og ved at man ikke greier å ansette norsk politi. Man har utstyr som har gått ut på «data» – det vil man ikke snakke om. Den overordnede delen som det faktisk har vært en stor debatt om over lang tid nå, er at denne regjeringen har sviktet fundamentalt på sikkerhet – det vil man ikke snakke om. Men det skal vi minne dem på, når vi nærmer oss valgkampen.

Presidenten: Presidenten er tilhenger av at det skal være litt engasjement og litt temperatur i debatten, men presidenten er ikke sikker på om alle begreper som er brukt, burde blitt brukt for å få engasjement og temperatur i debatten.

Elisabeth Aspaker (H) [17:01:02]: Med høye ambisjoner om kunnskap i bredden og kunnskap i toppen vil Høyre styrke norsk konkurransevne. Norge trenger en større kunnskapsbase, nye ideer og bedre løsninger i møte med fremtiden.

Kunnskapsløftet setter nå positive spor i norsk skole, men flere utfordringer må løses for at skolen skal lære alle elever de ferdighetene de skal tilegne seg i løpet av skolegangen.

Etter snart åtte år med rød-grønn regjering er det tydelig at skolen trenger mer av Høyres løsninger.

- Fortsatt går nesten en av fem elever ut av grunnskolen uten å kunne lese og skrive skikkelig.
- Våren 2012 gikk 10,3 pst. av landets 10.-klassinger ut av grunnskolen med karakteren 1 på matematikk-eksamen.
- Antall elever som får spesialundervisning, øker. 70 pst. er gutter.
- Bortimot 30 pst. av elevene i videregående opplæring fullfører ikke eller består ikke i løpet av fem år, og på yrkesfag er andelen skyhøy.
- Det står ikke bra til med lærerstudentenes matematikkferdigheter.
- Ca. 9 000 lærere i norsk grunnskole mangler undervisningskompetanse for de trinnene de underviser på.
- Mange lærere har et klart behov for faglig påfyll i sine undervisningsfag.

Viktigst av alt for å løfte elevenes prestasjoner i matematikk og andre fag er dyktige faglærere gjennom hele skoleløpet som evner å skape entusiasme og motivasjon hos elevene.

Høyre mener regjeringen ikke doserer rett medisin for å løse helt sentrale utfordringer i norsk skole. Siden kunnskapsministeren ikke er her, er det kanskje andre regjeringsmedlemmer som nå bør lytte. Hvorfor fanges ikke svake elever opp av tidlig innsats-tiltakene regjeringen skryter slik av? Hvordan er det mulig at de nye lærerutdanningene ikke makter å utdanne kompetente matematikklærere? Hvorfor satses regjeringen på frivillig leksehjelp på barnetrinnet, når det er på ungdomstrinnet hjelpen trengs? Og hvorfor innfører ikke regjeringen kompetansekrav for alle lærere?

Veien til nye løft for norsk skole er tung satsing på lærernes faglige kompetanse som den aller viktigste byggesteinen i skolen. Derfor er dette Høyres hovedsatsing i det alternative statsbudsjettet.

Forskning slår tydelig fast at gode lærere løfter alle elever uavhengig av sosial bakgrunn. Derfor må alle elever ha samme rett til å bli møtt med faglig sterke, kompetente lærere. Høyre er svært utålmodig på elevenes vegne. Derfor foreslår Høyre et solid taktskifte i etter- og videreutdanning, derfor foreslår Høyre at staten skal ta en større andel av regningen, og derfor vil vi ha et mer desentralisert og skolebasert etter- og videreutdanningssystem. Derfor – og nå bør statsråd Halvorsen lytte – foreslår Høyre en ny halv milliard kroner mer enn regjeringen til dette viktige tiltaket og for å utvikle mer fleksible tilbud av høyere kvalitet.

Hva er det med regjeringens skolepolitikk, og hva er det man skal oppnå etter tolv år, som man ikke har greid å oppnå på snart åtte år?

Regjeringen har ikke gjort nok for å senke kostnadene og for å tilby mer fleksible tilbud til lærerne, slik at flere kan få ta del i kompetanseheving.

Regjeringen har ikke gjort nok for at flere elever kan møtes med tidlig innsats, og for å redusere behovet for spesialundervisning.

Regjeringen låser nå 600 nye lærerstillinger til 170 av landets 3 000 skoler, altså skal mindre enn 5 pst. av skolene nå få ta del i et såkalt løft for tilpasset opplæring. Hvordan kan regjeringen vite hvor hjelpen trengs mest, når skoleeierne ikke tas med på råd? Og hvordan kan regjeringen vite at det er disse 170 skolene som vil ha det største hjelpebehovet i fire år fremover?

Ifølge prognoser fra Statistisk sentralbyrå kan Norge komme til å mangle 11 000 lærere i 2020 – det er mindre enn åtte år til. Da er det høyst urovekkende at regjeringen i dag ikke har noen strategi for hvordan vi skal unngå en total lærerkrise i norsk skole. De lærerne vi trenger om åtte år, må starte på utdanningen sin så snart som mulig.

Høyre har etterlyst nye tiltak for å heve læreryrkets status og for at skolen skal bli en enda mer attraktiv arbeidsplass. Høyre har foreslått mastergradsutdanning for alle lærere, rett og plikt til etter- og videreutdanning, lærersertifisering, nye karriereveier – og det siste er viktig for å holde på dyktige faglærere. Men jeg konstaterer at regje-

ringens svar – det eneste svaret – har vært å stemme ned og avvise alle Høyres forslag.

Nei, vi står overfor en regjering med idétørke og en regjering som står uten en løsning på kanskje ett av skolens mest fundamentale problemer.

Marianne Marthinsen (A) [17:06:16]: Denne finansdebatten er den siste før valget. Kortene er lagt, nå ser vi hva partiene faktisk prioriterer. Og selv om det er mye som spriker, er jeg ikke et sekund i tvil om at de borgerlige, dersom de får flertall, raskt kommer til å bli enige på mange punkter. Det er ikke vanskelig å bli enig på områder der man har felles mål. Derfor er jeg heller ikke et sekund i tvil om at det enkleste å bli enig om, er massive skattelettelser til de aller rikeste i dette landet.

Regjeringen har lagt fram et budsjett som mest av alt er preget av tung satsing på de store velferdsoppgavene. Det dreier seg om å sikre økonomien i kommunene, der de viktigste velferdstjenestene leveres. Det dreier seg om fortsatt vekst i aktiviteten i sykehusene, hvor det aldri har blitt gjennomført flere behandlinger enn det som skjer nå. Det dreier seg om å fortsette å bygge sykehjemsplasser, og det dreier seg om tidens budsjett for vei og bane, noe som er helt nødvendig for å løse trafikkutfordringene i byområdene og gjøre det lettere å drive næringsvirksomhet i hele landet. Det er våre prioriteringer.

Høyresidens viktigste prioritering er og blir skattelette. De vil gjerne snakke pent om forskning og utdanning, som for øvrig har økt med 32 pst. siden 2005 – det må nevnes etter en del av det som er blitt sagt i denne debatten – men ser man Høyres alternative budsjetter under ett de siste årene, har de bevilget sju ganger mer til skattelette enn til styrking av forskning og utdanning. De må gjerne snakke om økt satsing på infrastruktur, men Høyres forslag til satsing på området er ikke i nærheten av å matche skatteløftene. Fire ganger så mye prioriteres til skattelette til dem som har mest.

Alt dette bygger på et gammelt og velkjent resonnement om at man ved å la de aller rikeste mer eller mindre slippe unna det å betale skatt, vil det skapes masse aktivitet, og så drypper det forhåpentligvis litt på oss andre. Da representanten Sanner snakket tidligere i dag, var det veldig tydelig: Han snakket som om det å ha en stor personlig formue var ensbetydende med å skape arbeidsplasser – mon det! Men dette er ingen ny idé. Bush, f.eks., prøvde jo det. I to omganger ble det gitt enorme skattelettelser til de aller rikeste i USA, og det har ført til at den rikeste prosenten av amerikanere har rast fra resten av befolkningen i inntektsutvikling. Men den amerikanske økonomien har det – mildt sagt – gått ganske dårlig med i den samme perioden. I tillegg til at resultatene ble dårlige, har det trigget et høyst forståelig opprør blant vanlige amerikanere, som faktisk betaler skatt. Dette er ganske viktig. Én ting er hva de rikeste bidrar med i kroner og øre, men enda mer avgjørende er det at vi har et skattesystem som kan forsvares ut fra helt normale oppfatninger om hva som er rettferdig. Det er helt avgjørende for at folk skal være villig til å være med på spleiselaget.

Høyre nøyer seg heller ikke med å foreslå at noen av de

rikeste skal slippe å betale skatt. De sørger med sitt budsjettforslag for at vanlige familier i Norge går i minus, og at de skal få en skattelette på rundt 150 kr i måneden, som spises opp og vel så det av økte barnehagepriser og økt matmoms. Det er grunnleggende usosialt. Høyre lover at de skal sørge for at de rikeste også betaler skatt, men de har absolutt ingen forslag til hvordan det skal skje, og de har ingen tanker om hvor mye de mener det er rimelig at de skal betale.

Da den rød-grønne regjeringen tok over i 2005, arvet vi et skattesystem etter Bondevik, hvor de som satt på de største verdiene, knapt nok bidro. Det var ikke bare slik at progressiviteten i skattesystemet var svak, det var faktisk regressivt når man nådde et visst inntektsnivå. Folk betalte en større og større andel med økende inntekt inntil et visst punkt, og deretter begynte det å falle kraftig, og for flere av de rikeste var realiteten at man knapt nok betalte skatt i det hele tatt. Det har vi snudd, og omleggingen av formuesskatten er det viktigste virkemidlet som har sørget for det.

Jeg mener at det formidable med denne regjeringens resultater er ikke alene at man har skapt over 330 000 arbeidsplasser, nei, det er at det er skapt 330 000 arbeidsplasser samtidig som inntektsforskjellene har gått ned. Progressiviteten i skattesystemet er gjeninnført. De rikeste betaler skatt som aldri før, og hver eneste dag skapes det 125 nye arbeidsplasser. Samtidig sier Erna Solberg at Høyres mål er et helt annerledes samfunn. Siv Jensen sier at hun vil ha en totalendring av dagens situasjon.

Det er mye som fortsatt kan bli bedre i Norge, det er mange oppgaver som fortsatt må løses, men vi har tatt Norge i riktig retning siden 2005 når det gjelder de store og viktige spørsmålene. Nå blir spørsmålet hvilken retning velgerne ønsker seg videre. Denne finansdebatten har i hvert fall så langt bidratt til å klargjøre hva slags alternativer vi står overfor, og det mener jeg er bra.

Bård Hoksrud (FrP) [17:11:37]: Debatten i dag viser til fulle at det er stor forskjell på hvordan man oppfatter at virkeligheten er utenfor dette huset. Da jeg hørte representanten Micaelsen som skrøt av at denne regjeringen bygger veier og jernbane i et helt annet tempo enn før, eller som han sa, vi bygger veier og jernbane i stort monn, da er det kanskje greit å se hva fakta er.

Regjeringen har ikke akkurat høye ambisjoner når det gjelder veibygging. I 2012 planlegger de at det bare skal åpnes 11 km firefelts motorvei, 17 km med midtdele, 15 km med gul midtstripe og 2 km kollektivfelt. I Sverige åpner man mellom 50 og 60 km firefelts vei, og der settes det opp rundt 460 km midtrekkverk hvert eneste år. Mens Sverige allerede har 4 500 km møtefri vei, får Norge kun ca. 500 km. Selv ikke i valgåret 2013 vil denne regjeringen bygge mye ny vei. I 2013 vil de nemlig at det bare skal åpnes 15 km firefelts motorvei, 19 km med midtdele, 24 km med midtstripe og 1 km kollektivfelt i hele Norge. Dette er altfor dårlig.

Jeg har lyst til å si at både jeg og Fremskrittspartiet er glad for hver eneste meter vei og jernbaneskinne som blir bygd, men vi tror det er riktig å ha med seg hvor mye det

blir med dagens måte å finansiere og organisere utbygging av samferdselsprosjekt i Norge på. Fremskrittspartiet mener derfor at det er viktig å vise handlekraft gjennom å ta i bruk nye finansieringsmetoder for å bygge ut og ruste opp vei og jernbane i Norge langt raskere enn det som skjer i dag. Derfor har Fremskrittspartiet i flere år foreslått, og foreslår igjen, at det etableres et infrastrukturfond for å sikre forutsigbar og langsiktig finansiering av vei- og jernbaneutbygginger i Norge.

Dette har man bl.a. gjort i Sveits. Der har man bygget ut et velfungerende vei- og jernbanenett finansiert ved at det er satt av penger på fond for å sikre forutsigbare rammebetingelser. Som flere politikere i Sveits sa, gjør man dette for ikke å måtte finansiere utbygging over statsbudsjettet, samtidig som det ga forutsigbare rammebetingelser til å sikre en rask utbygging.

Fremskrittspartiet foreslår å opprette disse fondene for å sikre forutsigbare og trygge rammer, som sikrer at det stilles midler til rådighet, slik at vi kan bygge ut langt raskere enn det man klarer i dag. I vårt alternative statsbudsjett fremmer vi derfor forslag om et totalfond på 500 mrd. kr, hvorav et jernbanefond og et storbyfond på 100 mrd. kr hver. Det er også bare en brøkdel av oljefondet, som var på 3 723 mrd. kr i tredje kvartal 2012. Fremskrittspartiet foreslår også at vi skal etablere to statlige foretak for henholdsvis vei og jernbane, hvor disse i 2013 tilføres totalt 15 mrd. kr i egenkapital til selskapene, slik at disse igjen kan igangsette tidenes satsing på jernbane i Norge. Disse selskapene vil, i tillegg til egenkapitalen i 2013, få tilført penger fra avkastning på fondet, slik at finansiering av vei- og jernbaneutbygging kan pågå i et langt raskere tempo enn det som skjer i dag.

Fremskrittspartiet vil også peke på at massiv utbygging av veier og jernbane er det beste man kan investere i for tiden, og det vil gi langt bedre avkastning enn aksjer i utlandet, handlegater i London eller andre steder ute i den store verden. De siste ti årene har oljefondet gitt en avkastning på ca. 2,5 pst. i året. Cambridge Systematics har gjort beregninger som viser at man må investere penger i samfunnsøkonomisk lønnsomme veiprosjekter, så får man en avkastning på fantastiske tre og en halv gang det man investerer. Det er det ikke mange verken aksjer eller andre investeringer som kan gi.

Det andre er at det å flytte olje fra Nordsjøen og over i vei, handler om å flytte formue fra det ene til det andre området. Verdiene vil ligge der, til kommende generasjoners glede. I tillegg vet vi at motorvei og midtdele også reduserer dødsulykkene med 70–90 pst., og det er viktig for tryggheten for alle som kjører på veiene i landet vårt. Det vi har foreslått i flere år nå, vil komme, fordi det er gjort med stor suksess i mange andre land. Det som er synd, er at dette betyr at vi har kastet bort mange år på venting og unnfallenhet, år som i stedet burde ha vært brukt til å bygge ut og ruste opp veier og jernbane i Norge. Derfor tror jeg velgerne til neste år vil si at nok er nok, jeg tror at de rød-grønne kostes ut av regjeringkontorene, og at man heller får en regjering som vil bygge infrastruktur på en trygg måte med frihet til å ta i bruk nye måter å gjøre det på og med en handlekraft man aldri har sett før.

Statsråd Anniken Huitfeldt [17:16:43]: For en del år siden, i 2001, inngikk vi en avtale om et mer inkluderende arbeidsliv. Da satte vi oss et mål, at sykefraværet skulle gå ned med 20 pst. Nå er vi kommet ganske langt i dette arbeidet, og sykefraværet er redusert med 14 pst. I privat sektor har man kommet langt, med en nedgang på 20 pst., mens i offentlig sektor har vi hatt en nedgang på 10,9 pst.

Men det er noen store utfordringer. Den store utfordringen knyttet til kjønn er at det er større forskjell på kvinner og menn nå enn det var for ti år siden – og svangerskapsrelaterte lidelser forklarer ikke dette. Den andre store utfordringen er at vi ser at det er en økning i lettere psykiske lidelser. Forskerne har heller ikke noen god forklaring på hvorfor det er sånn, men det kan være at mange møter press i en slitsom hverdag. Det kan også være slik at dette med at kvinner har en økning i sykefraværet, og at vi ser en økning i lettere psykiske lidelser, har en sammenheng.

Vi har vurdert veldig mange forslag for å få ned sykefraværet. For noen år siden lanserte statsministeren et ønske om å utrede dette med nasjonale normer for sykemeldinger i Norge. Vi hadde en ekspertgruppe, og den ga oss et klart svar: ikke innfør nasjonale normer. Grunnen til det er todelt. For det første er det slik at arbeidsplasser er forskjellige. Hvis man er snekker, er det vanskeligere å komme tilbake på jobb enn det er hvis man kanskje har en jobb i denne salen. Dessuten er det slik at folk er forskjellige, og der vi ser en økning er når det gjelder lettere psykiske lidelser. Og hva er normen for en depresjon? Ekspertgruppen sier ganske klart at det like gjerne kan føre til en økning, og ikke til en reduksjon, i sykefraværet. Men den kommer med mange andre forslag som vi har fulgt opp, og som har gitt god effekt.

Men det jeg synes er veldig underlig, er at Høyre i denne salen gjenopptar dette forslaget. Jeg hørte representanten Sanner si her før i dag at han skal ha en kunnskapsbasert politikk når det gjelder formuesskatt. Det står også i Høyres alternative budsjett at de skal ha en kunnskapsbasert velferdspolitik. Men det å innføre noe mer til sykemeldinger, er det motsatte av kunnskapsbasert. Tvert imot er det slik at våre fremste eksperter sier at det kan føre til økning i utgiftene. Men det som er så veldig spesielt med Høyres forslag, er at de i tillegg sier at dette kan føre til at vi kan kutte budsjettene med 500 mill. kr. Hvor tar de dette tallet fra? I hvert fall ikke fra våre fremste eksperter. Dette er ikke kunnskapsbasert.

Vi vil si at dette budsjettet er et viktig budsjett. Vi får en forsterket ungdomsgaranti, som gir en bedre oppfølging av de ledige. Vi innfører arbeids- og utdanningsreiser for funksjonshemmede, vi foretar en kraftig økning til IKT Nav, og vi gir et bedre tilbud til funksjonshemmede gjennom å gi lønnskudd til arbeidsgivere.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Robert Eriksson (FrP) [17:20:30]: Jeg har selv opplevd gleden av å bli far, og det er ingen selvfølge at man får friske barn. Mange opplever dessverre å få barn med funksjonshemming og barn med alvorlige, kroniske sykdommer. Naturlig nok er man like glad i de barna som man

er i alle de andre barna. Men hjelpemidler og stønader, som grunn- og hjelpestønad, er helt avgjørende for å kunne fungere i hverdagen.

Jeg registrerer at bevilgningene til disse stønadene har blitt utsatt for en kraftig reduksjon flere år på rad, og dette fortsetter – og forsterkes – i budsjettet for 2013. Fremskrittspartiet ønsker trygghet og forutsigbarhet for de funksjonshemmede og mener derfor at disse ytelsene bør følge lønnsutviklingen.

Kan statsråden forklare meg med enkle ord hvorfor det er riktig at funksjonshemmede og kronisk syke barn skal være salderingsposten på statsbudsjettet år etter år?

Statsråd Anniken Huitfeldt [17:21:34]: Pleiepengene regnes ut på samme måte som sykepengene.

Robert Eriksson (FrP) [17:21:40]: Grunnstønad og hjelpestønad var mitt spørsmål.

Presidenten: Representanten må forholde seg til forretningsordenen, og da er det slik at representanten stiller et spørsmål, og så svarer statsråden i 1 minutt.

Vi tar det på nytt.

Statsråd Anniken Huitfeldt [17:22:03]: Pleiepengene er basert på den lønnen man har, akkurat som sykepengene er. Så har vi andre stønader også, som omsorgslønn og hjelpestønad.

Nå har vi nettopp fått et utvalg som ønsker at vi i sterkere grad skal se disse stønadene i en sammenheng. Det finnes veldig mange gode grunner til det, for det vi har sett, er at mange familier med et funksjonshemmet barn blir en slags kasteball mellom disse ulike systemene. Derfor ønsker vi å se disse systemene i sammenheng, slik at familier som har tunge omsorgsbehov, skal få et bedre tilbud.

Robert Eriksson (FrP) [17:22:48]: Jeg registrerer jo at regjeringen og statsråden mener det er fornuftig år etter år å redusere grunnstønaden og hjelpestønaden, som er noen av de viktigste ytelsene for funksjonshemmede barn med alvorlige, kroniske sykdommer.

Men la meg også få lov til å stille et annet spørsmål. Jeg har merket meg at regjeringen ikke ønsker å fjerne aldersgrensen for hjelpemidler til trening og stimulering for funksjonshemmede, noe som da må bety at regjeringen mener at funksjonshemmede med lav uføretrygd er å betrakte som så rike at de fint kan dekke nødvendige hjelpemidler i hundretusenkronersklassen selv.

Fremskrittspartiet har tatt til orde for å fremme forslag i statsbudsjettet om at aldersgrensen skal fjernes. Vi mener at det er nødvendig, uavhengig av alder, å ha friheten til aktivitet. Mitt spørsmål til statsråden blir derfor: Hvorfor mener regjeringen det er riktig at funksjonshemmede over 26 år ikke skal ha frihet til aktivitet på lik linje med dem som er under 26 år?

Statsråd Anniken Huitfeldt [17:23:53]: Det er mange grunner til å fjerne denne aldersgrensen, men i dette budsjettet har vi prioritert tre andre forhold – som altså er høyt

prioritert fra de funksjonshemmedes organisasjoner. Det første er arbeids- og utdanningsreiser. Det andre er lønns-tilskudd for dem som vil ansette funksjonshemmede. Det tredje er at de som skal på arbeid, og som tidligere har hatt en bil med tilhenger, isteden skal få spesialbygget bil.

Sylvi Graham (H) [17:24:37]: I VG – den 1. november, var det vel – sier statsråd Huitfeldt at hun måtte komme med en ubehagelig innrømmelse: Regjeringen klarer ikke å få funksjonshemmede i jobb. Nei, heller ikke på dette feltet har regjeringen vist nok gjennomføringskraft – det til tross for at man i de siste elleve årene har hatt det som delmål i IA-avtalen, og at det har vært stor etterspørsel etter arbeidskraft i samfunnet.

Nedsatt funksjonsevne er ikke det samme som nedsatt arbeidsevne. Det er barrierer i det offentlige rom, i arbeidslivet bl.a., som det er mulig å bygge ned. Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser er en sånn barriere – regjeringen har nå heldigvis kommet etter oss andre og prioritert slike reiser. Men regjeringen skriver i sin egen jobbstrategi – som først kom seks år ut i perioden – at man ønsket å gjøre utvidede forsøk med et annet barrierenedbyggende tiltak, nemlig funksjonsassistanse. Det har vært en forsøksordning siden 1997. Hvorfor vil ikke regjeringspartiene støtte at denne ordningen nå må gjøres permanent og gis tilstrekkelig finansiering?

Statsråd Anniken Huitfeldt [17:25:46]: I dette budsjettet har vi prioritert arbeids- og utdanningsreiser. Det har også vært høyt prioritert fra de funksjonshemmedes organisasjoner.

Jeg er enig i at vi ikke har nådd langt nok når det gjelder funksjonshemmede i arbeidslivet. Men de funksjonshemmedes organisasjoner advarte i hvert fall veldig sterkt mot det som er Høyres løsning her, og det er flere midlertidige ansettelser. Jeg tror tvert imot på mer bruk av lønnsstilskudd, og det har vært det vi har prioritert i denne omgang.

Torbjørn Røe Isaksen (H) [17:26:35]: Man kan kanskje tilgi statsråden, siden hun bare har sittet i to måneder, at hun ikke har lest hele Høyres politikk for funksjonshemmede. Hun kunne kanskje tatt en telefon til Hanne Inger Bjurstrøm, så kunne hun oppdatert statsråden litt.

Høyre la fram sin sysselsettingsstrategi for funksjonshemmede, fra godt nok til best mulig, for to og et halvt år siden. Den inneholdt en del av de tiltakene som regjeringen nå finner rom til å prioritere – etter sju år – og enda flere. Vi i Høyre har i våre alternative budsjetter hvert eneste år prioritert disse tiltakene: arbeids- og utdanningsreiser. Vi har prioritert funksjonsassistent. Vi har prioritert bedre ordninger for døve og blinde, nettopp fordi at for at man skal få funksjonshemmede eller andre med nedsatt arbeidsevne inn i arbeidslivet, er vi nødt til å kompensere. Så problemet er jo ikke at regjeringen mangler tiltak, problemet er rett og slett at de er uvillige til å prioritere dem. Og da er spørsmålet: Hvorfor?

Statsråd Anniken Huitfeldt [17:27:40]: Dette budsjettet innebærer en sterk satsing på å få flere funksjonshemmede i arbeid gjennom arbeids- og utdanningsreiser og gjennom å gi lønnsstilskudd til dem som vil ansette funksjonshemmede.

Men det som er de funksjonshemmedes organisasjoners ønske, er jo nettopp mer lønnsstilskudd, ikke det Høyre mener, mer midlertidige ansettelser.

Jeg har satt meg veldig godt inn i hva som er Høyres politikk. Der er det mye gammelt, ikke mye nytt. Vi har nå gjennomført gode tiltak for å få flere funksjonshemmede i jobb.

Presidenten: Replikkordskiftet er avsluttet.

Arve Kambe (H) [17:28:33]: Høyre har nå jobbet godt med det alternative statsbudsjettet, som Anniken Huitfeldt heldigvis har begynt å lese, men vi kjenner enda større motivasjon og enda større glede over å kunne få lov til å presentere det neste statsbudsjettet, som sammen med våre borgerlige venner skal vises etter valget i 2013.

I Høyres budsjett peker vi på behovet for nye ideer og bedre løsninger for Norge. Valget neste år står om vi skal ha tolv år med rød-grønn regjering, og – enda verre – tolv år med SV i regjering, eller en ny borgerlig regjering med Erna Solberg som en glimrende statsminister.

Høyre har nye ideer og bedre løsninger. Høyre reduserer igjen i sitt statsbudsjett skattenivået gjennom det vi kaller for moderate og målrettede skattereduksjoner. Høyre øker minstefradraget betydelig, vi følger opp våre løfter om å fjerne formuesskatten i løpet av en fireårsperiode, og vi reduserer arveavgiften. I tillegg bedrer vi avskrivningsreglene og bidrar samlet sett til økt sparing, f.eks. gjennom en styrket BSU-ordning.

Høyre har i dette budsjettet virkelige løsninger på virkelige problemer for virkelige mennesker. En god offentlig sektor er viktig for å sikre innbyggerne gode velferdstjenester. Derfor satser Høyre i dette budsjettforslaget på velferd som virker. Flere skal få behandling raskere, flere skal gå fra trygd til arbeid.

Helsekøene har dessverre økt samlet under den rød-grønne regjeringen, og kapasiteten i helsetjenesten er sprenget. I vårt alternative statsbudsjett foreslår vi 340 mill. kr for å redusere køene med 20 000 pasienter gjennom kjøp og behandling hos private. Dette får konsekvenser for den enkelte, men også for bedrifter som får redusert sykefravær. Det er en velferd som virker.

Høyre mener også i dette budsjettforslaget at man må bli flinkere til å bygge Norge som en kunnskapsnasjon. Høyre har derfor nye ideer og bedre løsninger for at norske lærere skal få lov til å bli enda flinkere, og at norske elever og studenter skal få mulighet til å bli enda bedre. Mange av dem som jobber i offentlig sektor, er lærere, leger og sykepleiere. Det er de som sammen lærer ungene våre noe nytt og viktig hver skoledag, og det er de som behandler oss, stiller oss og passer på oss når vi er syke eller pleietrengende.

Derfor har Høyre i sitt alternative statsbudsjett en kraftig satsing på kompetanseheving både for lærere og for

dem som jobber i helse og omsorg. Vi ønsker å heve kvaliteten gjennom økt kompetanse hos de ansatte i helsetjenesten. Det handler i hovedsak om å gi flere ufaglærte muligheten til å ta fagbrev, men også om å gjøre flere generalister om til spesialister. Høyre vil gi 500 mill. kr mer til etter- og videreutdanning av lærere, og det gir en økning til etter- og videreutdanning fra regjeringens tilbud til 1 847 lærere til over 4 000 lærere.

Videre satser Høyre i sitt alternative statsbudsjett nesten 2,5 mrd. kr til forskning og utdanning.

Vi har også et rimelig stort budsjettforslag når det gjelder vei, og vi vil bruke 1,2 mrd. kr mer enn regjeringen til vei i vårt alternative statsbudsjett. Vi signaliserer derfor en stor vilje til å få bygd flere veier gjennom nye ideer og bedre løsninger, men ikke minst mer penger når Nasjonal transportplan skal behandles i Stortinget allerede i juni 2013.

Høyres budsjettforslag bærer også preg av synet på det frivillige. Norge trenger mer idrett – ikke mindre. Vi trenger flere håndballhaller, kunstgressbaner, svømmebasseng og gjerne hoppbakker. Vi trenger at alle barn og unge får mulighet til å leke, lære og oppleve både utfordringer og mestring gjennom idrett. Idretten bidrar til å løse mange store samfunnsutfordringer innen folkehelse, sosial utjevning, integrering og inkludering av f.eks. funksjonshemmede.

Storting og regjering kan ikke forvente at idretten løser mange av disse utfordringene uten å få tilført de midlene de tror de skal få. Regjeringen svikter idretten i dette statsbudsjettet, og Høyre følger i stedet opp med sitt statsbudsjett og øker tippenøkkel til idretten med 118 mill. kr. I tillegg legger vi inn 100 mill. kr til bygging av idrettsanlegg, som vi i dag må vente altfor lenge på finansiering og altfor lenge på byggestart. Det er også et lotteri å vite når pengene kommer, slik at byggelån kan konverteres til et ordinært banklån.

Høyre ønsker å gi mer penger, slik at politimannskapene som er ute og passer på oss og driver forebygging, kan trene mer og øve mer, at alle som går ut av Politihøgskolen, får fast jobb, og ikke minst å styrke IKT-situasjonen og ressursituasjonen når det gjelder utstyr. Derfor foreslår Høyre i sitt politibudsjett 200 mill. kr til økning av driften, 100 mill. kr til IKT og 50 mill. kr til politiet i Oslo. Trygghet i hverdagen er viktig, og i oppfølgingen av den knusende kritikken som kom fra Gjørøv-kommisjonen, ser det dessverre ut som om regjeringen har glemte de ordinære politioppavene.

På engelsk er det noe som heter «The Seven Year Itch». På norsk er det oversatt til sjuårskrisen. Det kjennetegnes av

- motvilje til partneren
- irritasjon over andres suksess
- manglende dialog
- lite nytenkning og få eller nye oppdagelser
- indre spenning, ikke felles spenning
- å ta hverandre som en selvfølge.

Denne familiekrisen blir også definert på familievernkontor.

Dette kan overføres til politikken. Denne sjuårskløen,

eller sjuårskrisen, som den oversettes til på norsk, oppfattes nok ulikt blant regjeringens medlemmer og av velgerne – eller internt i regjeringen. Det kan tyde på at velgerne har gått lei av regjeringen, og veldig ofte kan det også virke som om regjeringen også er lei av velgerne. Det er kanskje å slippe nye krefter til. Det som regjeringen ikke har fått til på sju, snart åtte år, er det ingen grunn til å tro at de skal få igjennom på tolv år.

En regjering hvor Høyre er med, vil ha bedre gjennomføringsevne og mer oppmerksomhet rundt ledelse. Dagens regjering er preget av utspill, ferdigskrevne manus – gitt til statsrådene, og til og med til stortingsrepresentantene – og liten gjennomføringsevne eller interesse for å lede og iverksette. Heller ikke forenkling eller avbyråkratisering står høyt på interesselisten til en ny eller gammel rød-grønn politiker. De aller fleste på Stortinget, særlig fra de rød-grønne partiene, har blitt interessert i politikk – er min påstand – fordi de har lyst til å bevilge mer penger til noe, ikke nødvendigvis fordi de har en politisk idé om hvordan samfunnet skal styres for å få det beste ut av enkeltindivider og fellesskap.

Høyre, Venstre, Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet er mer enige i sine forslag til statsbudsjett enn det de rød-grønne var før valget i 2005. Det kan vi si genuint, men det skriver også Aftenposten torsdag 22. november, altså i forrige uke. Avisen har sett på de fire partienes alternative statsbudsjetter – som selvfølgelig vi også har gjort. Men når man supplerer det med alt man har av representantforslag og ellers andre samarbeidsordninger man har i Stortinget, har de funnet en hel haug med fellesnevne innen områder som samferdsel, utdanning og skole, helsevesen, justis, familiepolitikk, landbruk, bistand, inntektskatt, formuesskatt, arv og avgifter.

Det var som representanten Marianne Marthinsen – kanskje i et litt svakt øyeblikk – sa, at hun tviler ingenting på at de borgerlige partiene ikke raskt vil bli enige hvis de får flertall på Stortinget. Den optimismen gleder også jeg meg over.

Vi er mer enige enn de rød-grønne var på forhånd, og vi skal være mer enige enn de rød-grønne selv er i regjering – selv om det kanskje ikke er den beste målestokken.

Høyre tror på dialog med velgerne. Vi tror på lydhørhet overfor næringslivet, samarbeid med de ansatte – enten i stat, fylke eller i kommune. Vi tror på økt lokalt selvstyre for kommunene. Vi tror på mer frihet under ansvar for enkeltmennesker og innbyggere, og vi tror at det nytter å lage alternativ politikk og lage alternative representantforslag, utfordre regjeringen med interpellasjoner, utfordre regjeringen med muntlige og skriftlige spørsmål og være et korrektiv underveis, selv om det nå er sju, snart åtte, altfor lange år med en flertallsregjering utgått fra de rød-grønne.

Vi kommer til å fortsette å fremme forslag som kan gi landet nye ideer og bedre løsninger, selv om de blir nedstemt av de rød-grønne – dessverre, har vi sett – på ren refleks i stedet for ren refleksjon. Det er trist. Vi håpet kanskje at den neste regjeringen er mer samarbeidsorientert overfor Stortinget. Man har sett den prosessen som har gått etter at statsbudsjettet var ferdig. Man har sett den prosessen som har vært på høringene i finanskomiteen, inn-

spillene man får per brev, e-post og telefoner, og man har faktisk tiltro til at Stortinget objektivt sett kan lytte til objektiv, sunn fornuft – og at det ikke går prestisje i saken. De er nok litt skuffet – en gang til – ikke bare over de rød-grønne, men jeg tror de er skuffet over Stortinget som institusjon, som ikke har fått den muligheten. Det er ironisk at det er regjeringen som har fratatt dem den, eller det er de rød-grønne stortingsrepresentantene som har akseptert at makten har flyttet seg så til de grader.

Dag Terje Andersen hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Else-May Botten (A) [17:38:56]: Det høres ut som vi skal inn i himmelen med Høyre – men jeg har et spørsmål til representanten.

Er det slik at representanten selv er enig med eget parti når han snakker om maritim næring spesielt, for der har han et stort engasjement?

I 2004 la Høyre fram en stortingsmelding, Vilje til vekst, som ikke ga konkurransekraft verken til reder eller sjømann. Rederiene var rett og slett på tur til å flagge ut med borgerlig kaos og uforutsigbarhet på den siden. Etter god dialog med næringen har regjeringen lagt fram en strategi, som heter Stø kurs, overfor denne næringen. Det er mange tiltak som har vært med og bidratt til forutsigbarhet her.

Er det slik at representanten er enig med sitt eget parti i at man ikke skal satse på våre sjøfolk? Kompetansemodellen til Høyre slår nemlig beina under sjøfolkenes kompetansestige, fordi de kutter ut de laveste stillingene og er derfor med på å hindre at mange kommer opp i stigen.

Arve Kambe (H) [17:39:58]: Takk for en god og velment replikk fra representanten Botten. Det er bra at det er flere aktører i flere partier som er genuint interesserte i den maritime næringen. Det er heldigvis også Høyre. Regjeringen har nå – det er vel fjerde eller femte året på rad – kuttet i den nettolønnsordningen som representanten Botten skryter av. Høyre har noen hundre millioner kroner mindre i sitt budsjett til nettolønnsordningen. I vårt stortingsprogram for neste periode er forslaget fra programkomiteen at Høyre ønsker en konkurransedyktig nettolønnsordning for framtiden. Den kommer vi til å se på.

Høyre står også bak rederiskatten, som er en ordning som regjeringen dessverre utfordret og tapte i Høyesterett. Det påførte mange rederier betydelige kostnader og førte til svekket tillit til den rød-grønne regjeringen. I tillegg vet vi at rederiene – mange av dem er familieeide – vil få en betydelig tilførsel av egenkapital og muligheter for videre vekst dersom Høyre kommer i regjering med en bedre næringspolitikk, som går på det generelle, i tillegg til det maritime.

Snorre Serigstad Valen (SV) [17:41:15]: Representanten Kambe snakker om sjuårskrise. Det er et tema Kambe nok har lite erfaring med, og det er jo fordi Høyre

aldri har hatt mandat fra velgerne til å regjere så lenge som i sju år. Han sier at Kristelig Folkeparti, Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet er enige om det meste, så jeg har en liten prøve på det.

Tidligere i debatten i dag utfordret jeg Kristelig Folkeparti-leder Knut Arild Hareide på om Kristelig Folkeparti kunne garantere at de ville stå på 1 pst.-målet i bistandspolitikken. De rød-grønne har jo doblet bistandsbudsjettet under sin regjeringstid og oppfylt målet om 1 pst. av brutonasjonalinntekten til bistand. Hareide garanterte at det ikke vil kuttes i bistand i en regjering der Kristelig Folkeparti inngår. Kan representanten Kambe kvittere ut denne seieren for Kristelig Folkeparti her og nå og her og nå legge fra seg de bistandskuttene som Høyre har i sitt alternative statsbudsjett? Eller vil Kambe parkere Kristelig Folkeparti?

Arve Kambe (H) [17:42:16]: Representanten Kambe har veldig lyst til å samarbeide med Kristelig Folkeparti. Det er faktisk et parti som bidrar til å få fram det beste i Høyre, som tidligere statsminister Jan P. Syse har sagt. Det er jeg faktisk enig i etter lang erfaring i å samarbeide med Kristelig Folkeparti. Jeg er heller ikke i den situasjon at jeg fra Stortingets talerstol på vegne av et parti – hvilket som helst parti – kan gi en garanti. Jeg er heller ikke sikker på prosentmålet, andre regjeringer har ikke fått det helt til. Da er det prosentsatsen som er avgjørende, ikke hva man bruker pengene på. Hvis man ser på hvordan regjeringen nå har brukt penger når det gjelder skogsatsing, ser man at det har vært veldig bra. Noen av de pengene bruker jo ikke regjeringen i det hele tatt, de står på sperret konto i Norges Bank.

Nå er klokken gått fullstendig i surr, president, jeg så det først nå, nå har jeg fått ett minutt til.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [17:43:25]: President, (kremter) unnskyld.

Arve Kambe (H) [17:43:31]: Vil du ha litt saft?

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [17:43:34]: Ikkje saft, eg begynner om igjen. (Munterhet i salen)

Presidenten: Vi skal starte klokka når representanten er klar til å begynne.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [17:43:38]: Eg må dessverre skuffa Kambe. Sjuårskrise – det er ikkje teikn til noka sjuårskrise. Det er vel slik at erfaringane tilseier at viss det ikkje er noko teikn no, blir det lenge til neste krise. Så han må ikkje ha falske forhåpningar.

Så til dette å skriva seg saman. Viss ein går gjennom og ser på finansinnstillinga, er det dekning for å seia at på mange område har desse fire partia gjort det motsette, dei har skriva seg frå kvarandre. Lat meg berre nemna tre område: På skatt er det stor forskjell – Kristeleg Folkeparti vil auka, og Høyre og Framstegspartiet vil gje svære lettår, i landbruks- og distriktpolitikken – alt som har med det å gjera, og i internasjonal politikk er det store

forskjellar. Korleis kan Kambe seia at dei har skrive seg saman?

Arve Kambe (H) [17:44:44]: Vel, jeg tar det første først. Når det gjelder internasjonal politikk, er alle de fire partiene i hvert fall enige om EØS. Det skjønner jeg at det har den rød-grønne regjeringen store problemer med, noe som er ganske alvorlig for Norge. Det er til og med et stort spørsmål for regjeringens hofforgan LO, som kanskje kommer til å snu når det gjelder EØS-avtalen. Det er uenighet i regjeringen om NATO. Til og med grunnleggende ting har ikke de rød-grønne partiene klart å få til, selv etter syv års arrangert ekteskap. Når det gjelder internasjonal politikk, tror jeg vi skal klare å få til det i en borgerlig regjering. Vi har vist det før, både Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Vi har vært i mindretallsregjeringer og fått flertall sammen med Fremskrittspartiet før. Jeg gleder meg faktisk over at den utviklingen som har vært her i Stortinget mellom Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre og Fremskrittspartiet, stadig blir bedre. Til tross for at de rød-grønne mener at de har et lykkelig ekteskap, har vi faktisk en herlig forlovelse i mellomtiden. (Munterhet i salen)

Else-May Botten (A) [17:45:52]: «No vart æ skræmt, ja.»

Hvis representanten Kambe er den maritime talspersonen som han sa han var da han dro rundt i Rogaland i valgkampen, lurer jeg på om sju år i opposisjon har bidratt til at Høyre har en klar politikk for den maritime næringen og ikke minst for næringspolitikken. Jeg synes det kom veldig lite fram i innlegget hans, og jeg synes det svaret jeg fikk av ham i stad, var dårlig med hensyn til dette. Når jeg reiser rundt i hans fylke, er det ingen som skriker etter Høyres politikk. Verken Solstad eller Eidesvik eller andre roper etter den, men de vil ha en aktiv næringspolitikk hvor verk-tøykassen er full og blir brukt aktivt. Så hva er da svaret? Når Høyre kutter og svekker rammevilkårene for sjøfolk, som faktisk er selve navet i næringen, lurer jeg på hvordan de skal bidra til økt konkurransekraft for denne næringen.

Arve Kambe (H) [17:46:50]: Jeg er veldig fornøyd med at representanten Botten også finner tid til å reise rundt i Rogaland. Hun påstår at det ikke er noe rop etter Høyre der – vel, det er nok det. Hun bør kanskje begynne å lytte til dem hun er på besøk hos, og huske på at når man er representant for et regjeringsparti, er rogalendinger og vestlendinger pragmatiske mennesker – man forholder seg alltid til dem som har makt, og håper at det snart går over. Det er ingen tvil om hva Høyres politikk for den maritime næringen er: Vi har et representantforslag om en styrket maritim utdanning, som Arbeiderpartiet dessverre ser ut til å avvise nok en gang, vi har en politikk når det gjelder formuesskatt, arveavgift og avskrivningsregler, vi har ellers støttet regjeringen mye når det gjelder nærskipsfarten – der er det mange ting som gjenstår. Mye av det som står i Stø kurs, er det enstemmighet om. Det som nå gjenstår for Høyre, er å se hvordan man fram mot stortingsprogramarbeidet i mai 2013 skal fylle en konkurransedyktig nettolønnsordning med innhold.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Statsråd Marit Arnstad [17:48:08]: I 2005 overtok den rød-grønne regjeringen en samferdselssektor som hadde ligget i politisk dvalemodus over lang tid. I dag tror jeg faktisk også opposisjonen er glad for det taktskiftet som er skjedd på samferdselsfeltet, selv om de før valget i 2005 omtalte de rød-grønne løftene som luftslott og monopolpenger.

Det bevilges i dag 14,4 mrd. kr mer til vei og bane enn da vi overtok. Nesten 1 000 km ny riksvei er enten åpnet, under bygging eller vil bli igangsatt i 2013. Av det er 400 km møtefri vei. I 2013 skal det legges nytt asfaltdekke på 950 km riksvei. 24 større veiprojekt skal startes opp, og 15 skal åpnes. Det blir travelt å være samferdselsminister.

Det som har skjedd på veisiden, er et betydelig taktskifte. Det som har skjedd på jernbanesiden, er like viktig. Regjeringen har tredoblet jernbaneinvesteringene. Vi har åpnet, har under bygging og til oppstart 100 km dobbeltsporet jernbane. Det betyr at antall kilometer dobbeltspor vil ha økt med 40 pst. ved utgangen av 2013, sammenlignet med da vi tok over.

Det har skjedd mye positivt på samferdselsfeltet de siste årene, men det er selvsagt langt igjen. Jeg er opptatt av at vi må få mer igjen for de pengene vi allerede bevilger på samferdselsområdet. Et sentralt grep framover blir å se transportsystemet mer som en helhet.

Nasjonal transportplan må bli mer tydelig på hvilke transportbehov som skal dekkes. Vi må bruke jernbanens viktigste fortrinn og bygge ut tilbudet rundt de store byene sånn at folk kommer seg til og fra jobb. I distriktene blir vei, ferjer og fly avgjørende for å dekke folks transportbehov.

Alternativ finansiering er en sentral debatt, men så langt har den i altfor stor grad fokusert på virkemidlene og for lite på målet. For hva er det transportetatene etterspør? Jo, det er forutsigbarhet. Hvis store prosjekter ikke får den finansieringen de trenger for å holde god framdrift, blir ekstrakostnadene betydelige. Størrelsen på prosjektene og økte ambisjoner på samferdselsfeltet tvinger fram større forutsigbarhet.

En annen måte å få mer igjen for pengene på er smartere kontraktstrategier. Det kan være så enkelt som å la de samme aktørene stå for både utbygging og drift/vedlikehold. Størrelsen på kontraktene må tilpasses et marked med både norske og utenlandske entreprenører.

I tillegg tar det for lang tid å bygge ut vei, jernbane og kollektivløsninger. Jeg mener at løsningen – i tillegg til en mer forutsigbar finansiering – ligger i kortere planleggingstid og mer sammenhengende utbygging. En raske planlegging er den viktigste forutsetningen for å kunne bygge mer sammenhengende. I dag blir det mer stykkevis og delt enn nødvendig fordi planleggingen stopper opp på enkelte parseller.

Når vi i dag debatterer budsjettet for 2013, må jeg få lov til å komme med noen kommentarer til opposisjonens og spesielt Høyres alternative budsjett. Høyre har det siste året ukentlig kritisert regjeringens innsats på samferdselsområdet og selv svart med høyere ambisjoner. I forbindelse

med framlegget av Høyres alternative statsbudsjett uttalte partiets finanspolitiske talsmann, Jan Tore Sanner:

«Høyre mener at regjeringen mangler gjennomføringskraft i samferdselspolitikken. Det er bra at det bevilges mer til investeringer og drift i 2013, men det må mere til.»

Derfor skal jeg innrømme at overraskelsen var stor da jeg leste Høyres alternative budsjett. De hadde tross alt registrert behov for gjennomføringskraft og større satsinger. Høyre foreslår 800 mill. kr ekstra til investering i vei. 800 mill. kr betyr 3 km ekstra med firefeltsvei eller 5 km ekstra med to- og trefeltsvei. Jeg kan på ingen måte se at disse kilometerne står i forhold til Høyres kritikk av regjeringen eller svarer til Høyres egne ambisjoner.

Når det gjelder jernbane, er det eneste jeg kan se av tilleggsatsing fra Høyres side oppsummert til en jernbaneheis i Holmestrand til 15 mill. kr. Utover det støtter Høyre regjeringens forslag, og det er bra.

Egentlig synes jeg Høyre igjen er blitt gjenkjennelig. 5 mrd. kr i skattelette og løfter om litt mer penger til samferdsel, det er slik vi husker Høyre. Men på samferdselsfeltet er det slik at godt gjort er bedre enn godt sagt. Det forholder også regjeringen seg til, og vi vil fortsette satsingen på et godt transporttilbud i hele landet også i perioden framover.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Bård Hoksrud (FrP) [17:53:16]: Det høstes jo flott ut da statsråden sa at siden denne regjeringen overtok i 2005, har den økt bevilgningene med 14,4 mrd. kr. Ja, da er det jo greit å ha med seg at oljefondet har økt til nesten 3 000 mrd. kr i de samme årene, og da blir ekstrabevilgningen til samferdsel utrolig liten.

Så en utfordring til statsråden, for Nasjonal transportplan er i ferd med å bli samferdselens venteliste og ikke gjennomføringsliste. Jeg registrerer at statsråden prøver å si at man har oppfylt Nasjonal transportplan på alle prosjektene, men jeg registrerer at i svaret fra Finansdepartementet mangler bl.a. E18 gjennom Telemark, som skulle startes opp i 2013. Men spørsmålet til statsråden er: Når skal man ta tak i ventelisten på samferdsel og sørge for at man reduserer forskjellen, gapet, mellom behovet og de pengene man faktisk bevilger for å møte de enorme behovene innen samferdselsområdet?

Statsråd Marit Arnstad [17:54:28]: Det er vanskelig å vite helt hva en skal dokumentere av resultat for at representanten Hoksrud skal bli fornøyd med det som gjøres. Men la meg ta en annen innfallsvinkel og se på det en bruker på norsk side i dag i forhold til andre nordiske land. I dag bruker Norge faktisk mest på veibevilgninger. Det har ikke bestandig vært slik. Fram til 2004 brukte Sverige mest. I dag bruker Norge betydelig mer til investeringer og til vedlikehold og drift, både på vei og på jernbane. Vi har faktisk gått fra å bruke minst i Norden i 1995 til å bruke mest i Norden i dag på vedlikehold. Så jeg må bare komme med nye tall til Hoksrud, slik at han kanskje etter hvert skjønner at det skjer noe

her – jeg skjønner at han ellers har vanskelig for å forstå det.

Når det gjelder prioriteringene framover, er det klart at Nasjonal transportplan skal være en helhetlig avveining, ikke bare av de ulike prosjektene, men også av hva som er de viktigste transportbehovene som bør dekkes de neste ti årene.

Ingjerd Schou (H) [17:55:41]: Tidligere partileder Åslaug Haga sa at E18 til svenskegrensen skulle vært ferdig i 2009, og jeg hører at statsråd Arnstad sier at nå har det skjedd et taktskifte. Jeg lurer i så fall på hvilket, for i 2006 brukte man altså en andel av statsbudsjettet på 0,78 pst. til vei, og i 2013 bruker man 0,78 pst. Jernbanen er ferdigstilt med 34 km, og det er dette som er taktskiftet på 8 år – 4 km per år. Det jeg har lyst til å spørre statsråden om, er om statsråden ser at det ikke bare er snakk om penger, det kan også være snakk om nye metoder både for planlegging og bygging for å få til en større grad av realisering enn det jeg ser så langt.

Statsråd Marit Arnstad [17:56:26]: Jeg lurer på om representanten Ingjerd Schou her sammenligner epler med epler og ikke epler med pærer, at en ikke her trekker fylkesveiene ut av sammenligningen på andelen brukt på vei. Jeg skal ikke gå videre på det, bare si at noe av det som viser at denne regjeringen satsar, er at brorparten av alle midtdelere her i landet er bygd etter at denne regjeringen tiltrådte. Vi har firedoblet satsingen på rasutsatte strekninger, og vi har tredoblet investeringene på jernbane. Det er klart at det er fortsatt mye igjen, og det er fortsatt mye som må gjøres for å få en god nok standard på vei og jernbane. Det er også regjeringen opptatt av, og det er også det som ligger knyttet til de prioriteringene som skal være i Nasjonal transportplan.

Knut Arild Hareide (KrF) [17:57:26]: Eg vil utfordre statsråden på eit område som regjeringa sjølv har sagt at ho prioriterer, og som ho meiner er viktig. Det gjeld sykkel og sykkeldelen. Regjeringas mål er 8 pst. Me har opplevd ein nedgang frå 2005 til 2009 frå 5 til 4 pst. Me veit at sykkeldelen i Sverige er på 12 pst. Det vil altså seie at det er tre gonger så stor sykkeldel i Sverige som i Noreg. I NTP for den perioden me no er inne i, sa regjeringa at ein ønskte ein konsentrert innsats i byane. No ser me at måloppnåinga i byane er på berre 42 pst. I 2013 er det planlagt 10 km med sykkelveg. Det vil altså seie at det vil ta 35 år å dekkje det behovet som er i byane våre. Eg veit at dette er både eit statleg og eit kommunalt ansvar, men er statsråden fornøgd med resultatata?

Statsråd Marit Arnstad [17:58:29]: La meg si det slik at jeg tror nok at behovet er stort på gang- og sykkelvei, og det er et område der en bestandig føler at en kunne ha gjort mye mer enn en gjør. Nå er det jo ikke dårlig det regjeringen har gjort. Siden vi tok over, er det blitt åpnet 429 km med nye gang- og sykkelveier, og det er jo faktisk en del. Men det som er litt av problemet, er at jeg synes det blir for lite sammenhengende gang- og sykkelnett, og det er også

slik at det er vanskeligere å få bygd sammenhengende sykkelnett i de store byene. Det er et pengespørsmål, men det er ikke bare et pengespørsmål, det er også et planleggingsspørsmål å få planlagt traseene på en slik måte at en klarer å få til et sammenhengende sykkelnett. Men der tror jeg jeg vil si som så at dette er et område der regjeringen skal løfte sine ambisjoner ytterligere.

Bård Hoksrud (FrP) [17:59:36]: Med det ambisjonsnivået som statsråden har, vil det nok ta mange år før representanten Hoksrud kommer til å bli fornøyd: 1 km kollektivfelt til neste år, 15 km motorvei, 19 km med midtdele, 24 km med gul midtstripe. I Sverige åpner de altså 50–60 km firefelts motorvei i år, de åpner 160 km vei med midtdele, og de bruker mindre penger enn Norge. Det viser vel definitivt at det er behov for å se på hvordan man skal gjøre ting her for å bygge mer vei og ikke bygge så smått som vi holder på med.

Jeg har lyst til å utfordre statsråden, fordi hun skryter av at man har gjort så mye i denne perioden: Trygve Bratteli hadde en motorveiplan som ble vedtatt i Stortinget i 1962, som lovet 785 km motorvei innen 1980, og vi mangler nå altså 300–400 km motorvei for å være der man skulle vært i 1980. Da er det vel ikke veldig ambisiøst med 15 km motorvei i 2013 og 11 km motorvei i 2012.

Statsråd Marit Arnstad [18:00:40]: Som sagt: Jeg tror det blir vanskelig å gjøre representanten Hoksrud fornøyd.

Jeg mener at det er nødvendig å se det du gjør, i en helhet. Da er det sånn at under denne regjeringen har det blitt åpnet, det er under bygging eller det vil bli satt i gang veiprojekter for til sammen 1 000 km i løpet av denne perioden. Av dem er 400 km møtefri vei. Det er ikke riktig som Hoksrud sa i sitt innlegg tidligere i dag, at det bare er 400 km møtefri vei i Norge, det er faktisk nesten 700 km møtefri vei i Norge. Møtefri vei er ikke bare firefelts vei, som vi alle vet.

Jeg har sett Fremskrittspartiets alternative budsjett, og Fremskrittspartiet kommer faktisk i 2013 til å bruke mindre på veiinvesteringer enn det regjeringen foreslår. Det gjør de, fordi de fjerner alle bompengene, og fordi de ikke tar inn tilstrekkelig avkastning av et tenkt fond som foreslås opprettet.

Presidenten: Replikskiftet er omme.

Per Arne Olsen (FrP) [18:01:54]: Etter å ha hørt representanten Kambes innlegg, blir vel dette å anse som mitt jomfruinnlegg som nyforlovet.

Fremskrittspartiet ser med bekymring på utviklingen knyttet til sykehusenes omstillingsutfordringer, til sykehusenes økonomi, ventelister og ikke minst utstyr. Vi ønsker derfor å gjennomføre omfattende tiltak for å styrke og bedre helsesektoren i vårt alternative budsjett, og jeg er faktisk veldig stolt av at vårt parti har en så sterk profil på helse som det har.

De tiltak som vi foreslår, har alle ett fokus, nemlig pasientfokuset. Og ja, norsk helsevesen er bra, mange

får hjelp, og på kritiske områder går noe i riktig retning. Det meste av det skyldes faktisk alle de flinke menneskene som jobber i norsk helsevesen, ofte under rammevilkår som er svært vanskelige. Til tross for dette får vi dessverre ofte se og høre om alle dem som faller utenfor, og veldig ofte skyldes det at systemet settes foran enkeltmennesket, eller pasienten. Fremskrittspartiet foreslår derfor å øke sykehusenes budsjett for 2013 med 1,5 mrd. kr.

Fra vår side legges det opp til en betydelig satsing på reduserte helsekøer gjennom kjøp av tjenester hos private og ideelle tilbydere i både Norge og utlandet. Dette gjør vi med hele 750 mill. kr. Dette kanaliseres gjennom helseforetakene, og Fremskrittspartiet forutsetter at dette medfører at helseforetakene inngår avtaler om behandling med ulike aktører, og at det ikke skal være forskjell mellom de regionale helseforetakene, og på denne måten likebehandler pasienten uavhengig av bosted. Dette må også ses i sammenheng med at vi ønsker et fritt behandlingsvalg, som vi har debattert tidligere denne uken, og pasienten får på denne måten friheten tilbake.

I tillegg foreslår Fremskrittspartiet å likestille private og offentlige tjenestetilbydere, noe som medfører at den totale kapasiteten i helsevesenet vil bli benyttet bedre. For å sikre økt pasientbehandling og effektivitet økes også ISF-andelen, fra 40 til 50 pst. På denne måten kjennetegnes Fremskrittspartiets helsesatsing av handlekraft, og det etter min oppfatning i motsetning til regjeringen, som lar skuta seile videre uten nødvendig kursendring.

Når vi foreslår dette, skjer det alltid noe som forunder meg. Regjeringspartiene hevder, og det helt uten grunn, at vi foreslår å frata folk sosiale rettigheter. De kommer til den konklusjonen fordi Fremskrittspartiet tar konsekvensen av å behandle flere pasienter, og når man behandler flere pasienter, vil disse pasientene kunne gå tilbake til arbeidslivet, og dermed igjen forsvinner de altså ut av trygdebudsjettet – ikke fordi vi har fjernet noen rettigheter, men fordi de er friske og igjen tilbake på jobb.

La meg understreke det så tydelig jeg bare kan: Fremskrittspartiet har ikke foreslått å fjerne en eneste rettighet i så måte for den enkelte. Nei, vi innfører ny rettighet, nemlig retten for så mange, mange flere til å bli behandlet. Og vi må jo alle i denne sal tro på at behandling betyr at folk blir friske, og at det dermed blir færre på trygd.

Fremskrittspartiet er bekymret for, og det burde regjeringen også være, vedlikeholdsetterslepet i norsk helsevesen samt tilstanden på IKT-systemene. Det at norsk helsevesen og norske kommuner fortsatt er den største innkjøper av telefaks og fortsatt sender journaler i taxi, bør bekymre flere enn Fremskrittspartiet. Det er et stort behov for et helhetlig IKT-system for hele helsesektoren som snakker sammen. Det forutsettes fra vår side at ett felles IKT-system også kan og må kommunisere med primærhelsetjenestene, som f.eks. legevakt.

Derfor foreslår Fremskrittspartiet å slette sykehusgjeld med 1 mrd. kr. Det gir rom for å foreta nye investeringer i IKT, i medisinsk-teknisk utstyr og i sykehusbygg. Dette er norsk helsevesen helt avhengig av å gjøre for å kunne få til en nødvendig omstilling og en nødvendig effektivisering,

men først og fremst for å få en bedre pasientsikkerhet og et bedre pasientfokus.

Med Fremskrittspartiets satsing på helse i sitt alternative budsjett får pasienten friheten til å velge, vi får et tryggere helsevesen, og ikke minst er vårt forslag preget av den handlekraft regjeringens forslag mangler.

Bent Høie (H) [18:07:04]: Pasientene er stort sett fornøyd med helsevesenet når de beskriver møte med dem som jobber der, men de sier også at de veldig ofte er misfornøyd med organiseringen. Det er en god diagnose på helsevesenet vårt. For Norge har et godt helsevesen der de aller fleste får god hjelp, ikke minst takket være innsatsen og kompetansen til alle dem som jobber der.

Men vi har allikevel store utfordringer:

- For mange står i kø for nødvendig helsehjelp, og de venter for lenge.
- Ruspasienter og psykiatriske pasienter får ikke den hjelpen de har krav på.
- Vi redder mange fra døden, men hjelper dem ikke alltid tilbake igjen til livet.
- Det er behov for store investeringer i moderne sykehusbygg, en ny IKT-infrastruktur og ikke minst mer nytt medisinsk-teknisk utstyr.
- Mange eldre får ikke den pleien og omsorgen de burde. Det er mangel på både plasser og kompetanse i kommunene. Dette krever nye ideer og bedre løsninger.

Antall ventende til behandling har økt med 70 000 pasienter under denne regjeringen. Ventetiden er i gjennomsnitt nå over to måneder. Mange pasienter venter betydelig lenger. I 2011 var det over 60 000 fristbrudd. Dette er pasienter som har fått en medisinsk fastsatt tidsfrist for sin behandling.

«Det er naturlig med kø», sa helseminister Jonas Gahr Støre i debatten med meg på Dagsnytt Atten forrige torsdag. Nei, det er ikke naturlig at 270 000 pasienter venter på behandling, og at de i snitt venter i over to måneder. Sist Høyre satt i regjering, reduserte vi helsekøene med 70 000 pasienter, og vi reduserte den gjennomsnittlige ventetiden med 151 dager, eller fem måneder. Det er ikke naturlig med kø – men kø er blitt et naturlig resultat av en rød-grønn helsepolitikk.

Høyre foreslår å gi 20 000 flere pasienter tilbud om behandling i private sykehus, vi øker bevilgningene til de offentlige sykehusene, og vi vil innføre fritt behandlingsvalg. Når vi fjerner den rød-grønne rasjoneringen og pasienten får mulighet til å velge, vil køene igjen gå ned. Det er velferd som virker.

I år har regjeringen gitt de rusavhengige en trippel-smell: Først fjernet de i 2012 regelen som skal sikre en større vekst i behandlingstilbudet til rusavhengige i spesialisthelsetjenesten, i 2013 fjerner de de 330 mill. kr som er øremerket til gode tilbud til rusavhengige i kommunene, og så har de lagt fram en rusmelding uten ambisjoner for fremtiden. Nå ser vi at gode rusinstitusjoner som gjennom år har gitt gode resultater, legges ned selv om over 2 500 står i kø, og mange av dem ønsker seg til akkurat disse institusjonene. Dette retter Høyre opp i sitt alternative budsjett, og vi har heldigvis med oss

våre venner i Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Rusavhengige skal prioriteres av sykehusene. Vi bevilger penger for å opprettholde gode behandlingstilbud, og vi øremerker fortsatt penger slik at kommunene kan gi et tilbud til rusavhengige både før og etter behandling. Så skal vi løfte ambisjonene ytterligere når vi behandler stortingsmeldingen om rus.

Den 1. november skrev Severin på Facebook-siden for å bevare Nybøle:

«I dag er det 2 år siden jeg ble innlagt ved Nybøle. (...) Har ikke rørt narkotikum på 733 dager. Alkohol har jeg ikke rørt på 447 dager. (...) Kommende mandag har jeg eksamen i Våtrom Grunnmodul A iht Våtromsnormen (SINTEF). (...) Min næring som selvstendig murer går rimelig godt.»

Det å gi rusavhengige langvarig behandling og rehabilitering slik at de ikke bare blir rusfrie, men også takler livet uten rus, er velferd som virker. Jeg mener også at det å investere i denne typen rusinstitusjoner kanskje er den beste måten et samfunn kan bruke pengene på. Dette gir faktisk betydelig større avkastning enn investering noe annet sted.

Kronisk syke og mennesker som har vært gjennom store operasjoner, får ofte god hjelp med selve sykdommen, men de får ikke god nok hjelp til å leve med sykdommen eller komme tilbake til livet. Riksrevisjonens undersøkelse av rehabiliteringstilbudet slo fast at det ikke hadde vært noen målbar styrking av rehabiliteringstilbudet i spesialisthelsetjenesten siden de rød-grønne tiltrådte. Jeg tror ikke at de kommer til å få til noe på tolv år som de ikke har klart på snart åtte.

I år måtte pasientorganisasjonene bruke sine krefter på å slåss mot regjeringens kutt i behandlingsreiser. De vant heldigvis fram, men de burde jo ha vunnet fram med det en samlet opposisjon foreslår: en egen opptrappingsplan for rehabilitering og habilitering. Samhandlingsreformen, Hagen-utvalget, Fredericia-modellen – alle er politiske honnørord som trekkes fram når en skal beskrive løsningene på de utfordringene helsevesenet har ved at det blir flere eldre. Istedenfor å snakke om hva som skal skje i framtiden, bør en begynne nå, med det som er en forutsetning, nemlig et bedre rehabiliteringstilbud. Det å hjelpe mennesker til å mestre egen hverdag er velferd som virker.

Faksen har fått sin renessanse etter Samhandlingsreformen. Nå står godt kvalifiserte sykepleiere og fakser til kommunene, mens det står sykepleiere i den andre enden og venter på at faksen skal komme. Det er behov for bedre elektronisk samhandling om pasienten. Høyre vil avskaffe faksen i helsevesenet, men da må staten også bidra.

Vi blir stadig flere innbyggere i Norge. Sykdomsbildet endrer seg, og det blir flere eldre. Men sykehusbygningene følger ikke med. Dagens regler for investeringer fører til at planleggingen tar for lang tid. En planlegger for smått, og en driver for lenge med gamle bygg. Høyre foreslår derfor at staten skal bidra med 70 pst. lån istedenfor 50 pst., som i dag. Moderne sykehus med medisinsk-teknisk utstyr og elektronisk utveksling av informasjon om pasienten er en forutsetning for velferd som virker.

Norge har et godt helsevesen der mange får hjelp.

Trygghet for hjelp når en har behov for behandling og omsorg, er en bærebjelke i den norske velferdsmodellen. Samtidig er det slik at mange av dem som har de største behovene for hjelp, ikke får det de har krav på. Dette er alvorlig.

I kommunene ser vi at en fortsatt har store utfordringer fordi veldig mange er ufaglærte. Over 30 pst. av dem som jobber i pleie- og omsorgssektoren, er ufaglærte. Mange av disse gjør en fantastisk innsats hver eneste dag. Mange har også lyst til å få en fagutdanning, et fagbrev, eller en utdanning som sykepleier. Og vi vet at det er en sammenheng. De kommunene som prioriterer kompetanse, har også de beste resultatene når det gjelder kvalitet, men ikke minst driver de ganske rimelige tjenester. De får altså mer igjen for pengene. Derfor foreslår Høyre å øke potten til kompetanseheving i den kommunale helse- og omsorgstjenesten med 150 mill. kr i forhold til regjeringens budsjett.

Regjeringen er langt fra å nå målet om 12 000 nye hel-døgns pleie- og omsorgsplasser. En av årsakene til at en ikke når dette målet, er at dagens finansieringsordning er for dårlig. Høyre foreslår derfor en toppfinansiering som innebærer at de kommunene som har de største utgiftene, som har de største utfordringene, som har de dyreste arealene og dermed de største utfordringene med å bygge plasser, får finansiert også toppen gjennom en rentekompensasjonsordning.

Så foreslår vi regjendringer som gjør at det blir like lett å bidra til å bygge sykehjemsplasser for private ideelle som det var for private ideelle å bidra til å bygge barnehageplasser. Først da vil vi nå målsettingen om at alle som har behov for det, får heldøgns pleie og omsorg.

Nordmenns økte bruk av egenfinansierte private helse-tjenester er et tegn på at tilliten til den norske modellen svekkes. Det er et offentlig ansvar å sikre gode helse- og omsorgstjenester for alle. Derfor vil Høyre at alle skal få nødvendig helsehjelp når de har behov for det.

Rusavhengige og psykisk syke får ikke god nok hjelp. Helsevesenet redder mange liv, men svikter ofte når det er behov for rehabilitering og habilitering for å få livet tilbake. Kreftpasienter opplever at det tar for lang tid å få diagnose, og man mangler tilgang på nye behandlingsmetoder. Mange venter altfor lenge på enkle inngrep, selv om det er ledig kapasitet hos private. Altfor mange blir skadet og dør som følge av feil og mangler i helsevesenet.

Høyre ønsker å ta vare på verdien av at alle har rett til det samme helsetilbudet, uavhengig av økonomi. Det er en viktig del av den nordiske modellen. Men skal vi opprettholde denne målsettingen, må vi være villige til å ta i bruk nye ideer og bedre løsninger, og det er akkurat det Høyres alternative statsbudsjett innebærer.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torgeir Micaelsen (A) [18:17:08]: Gjennom dagen og debatten har vi diskutert i flere omganger med ulike representanter fra Bent Høies parti Høyre at skattepolitikken igjen har blitt den skarpeste skillelinjen mellom de ulike regjeringsalternativene, hvor Høyre er en ledestjerne på borgerlig side. Vi har i gjentatte eksempler vist at f.eks.

fjerning av formuesskatten, som Bent Høie i partiprogramutkastet tidligere i høst bekreftet er et mål for Høyre, har en rekke mindre heldige virkninger.

Men det er også andre som i dag har bidratt med synspunkter på formuesskatten, og jeg tenkte jeg skulle spørre kort om Bent Høie stiller seg bak følgende beskrivelse av formuesskatten som skatteart. Julie Brodtkorb, leder i Høyres Kvinneforum, skriver i Dagens Næringsliv i dag at formuesskatten har ført til større forskjeller mellom rik og fattig i Norge, og at Olav Thon skal stå med sin røde lue i handa når han betaler formuesskatt.

Hva mener Høyres nestleder om slike formuleringer?

Bent Høie (H) [18:18:14]: Jeg mener at den særnorske formuesskatten, som vi kun har felles med Italia og Frankrike, er en skatt som rammer norsk eierskap. Den rammer ikke minst det lokale eierskapet. Den rammer min lokale pølsemaker i Stavanger, Idsøe, som selv om han går med underskudd, er nødt til å betale formuesskatt på lageret sitt av skinker og på oppskjæringsmaskinene og diskene i butikken. Det er helt urimelig at en familieeid bedrift skal måtte låne penger for å opprettholde arbeidsplasser og et godt tilbud til innbyggerne i Stavanger.

Det som er viktig hvis vi ser framover i tid for å sikre at vi fortsatt har en høy sysselsetting i Norge, er at vi har et lokalt, nasjonalt eierskap, at vi satser på forskning og utdanning, og at vi har en infrastruktur som gjør at varene kommer fram i Europa. Det er også en vesentlig forutsetning for at flere ikke skal bli fattige i dette landet.

Torgeir Micaelsen (A) [18:19:21]: Jeg takker for svaret fra Bent Høie, men det var ikke det jeg spurte om. Det jeg spurte om, var hvordan Høyres kvinnepolitiske leder omtaler formuesskatten, at den bidrar til større forskjeller mellom rike og fattige i Norge, og om det er slik at Olav Thon og andre, som jeg har full respekt for, men som jeg også mener må kunne bidra til fellesskapet gjennom bl.a. formuesskatten, må stå med lua i hånden når de betaler sin skatt til kemneren hvert år. Det vil jeg gjerne har et svar på. Jeg tror ikke jeg skal bruke mer av taletiden min, jeg overlater den til Bent Høie for å gi en beskrivelse av om dette er en rimelig framstilling av formuesskatten.

Bent Høie (H) [18:20:00]: Høyre og jeg mener at alle med skatteevne skal betale skatt. Nå har ikke jeg lest det innlegget du omtaler, som visstnok Julie Brodtkorb har skrevet. Men hun har sikkert videre i innlegget en veldig god begrunnelse for den innledningen du der omtaler. Det som i hvert fall er sikkert, er at formuesskatten rammer lokalt og nasjonalt eierskap.

Men når Høyre vil arbeide for å trappe ned og fjerne formuesskatten, er vi også i samme programutkast veldig tydelige på at alle med skatteevne skal betale skatt. Derfor vil det være sånn at i tråd med at vi trapper ned og avviker formuesskatten, vil vi gjøre andre endringer i skattesystemet som sikrer at Olav Thon og andre med skatteevne skal betale skatt. Jeg mener ikke at folk står med lua i hånden når de betaler skatt. Det å betale skatt er en forutsetning for det velferdssamfunnet som Høyre ønsker å ta vare på.

Presidenten: Presidenten vil bare få minne om at vår forretningsorden sier at all tale skal rettes til presidenten. Man skal ikke bruke «du».

Karin Andersen (SV) [18:21:17]: Det er interessant å se hva Høyre prioriterer i budsjettet sitt, f.eks. formuesskatten, men ikke de fattigste barna. Barn med én forsørger har to og en halv gang så stor sannsynlighet som andre for å ende opp som fattig. Det er utrolig tøft å være enslig forsørger. Likevel kutter Høyre hele inntekten til familier – det de skal leve av i to år mens de kvalifiserer seg. Slik er ordningen nå. Hva de så skal leve av, er det ikke spor av i Høyres budsjett. Det er ingen påplussinger på noen andre områder. Det er i dag 21 674 barn som lever i disse familiene. Når vi da i tillegg vet at Høyre vil kutte barnetillegget til de fattigste, de som har minst inntekt, de på uføretrygd – og det gjelder over 30 000 barn – er det et direkte vedtak om at mange tusen barn skal leve i fattigdom. Hvordan kan Høyre forsvare denne prioriteringen?

Bent Høie (H) [18:22:23]: Altfor mange barn i Norge vokser i dag opp i familier som opplever fattigdom – som er fattige. Det er mange årsaker til at mennesker i Norge er fattige, men en felles årsak er at de voksne i familien er langvarig eller permanent utenfor arbeidslivet. Årsakene til det er òg sammensatte, men veldig ofte er de knyttet til sykdom, rus eller psykiske problemer. Det er derfor ikke riktig når representanten Karin Andersen sier at det ikke er «spor av» påplussinger i Høyres budsjett. Tvert imot satser Høyre nettopp på de aller svakeste i samfunnet, både for å hjelpe dem til behandling sånn at de blir friske og har mulighet til å jobbe, men òg med tiltak knyttet til det å komme tilbake igjen i arbeidslivet. For det er kun én løsning som over tid vil hjelpe disse fattige barna, og det er at de vokser opp i familier der en eller to er i arbeid.

Kjersti Toppe (Sp) [18:23:42]: Høgre er bekymra for helsekøar og eit klassesdelt helsevesen. Eg ser at dei i budsjettet aukar det offentlege sjukehusbudsjettet med heile 0,15 pst., mens dei store grepa er at dei tappar det offentlege helsevesenet ved å ta midlar frå det og øyremerke dei til private tilbydarar for så å innføra fritt behandlingsval som heilt sidestiller offentlege og private tilbydarar. Dette kler Høgre veldig godt.

Når ein ser på ordninga med fritt sjukehusvalg, viser det at det nettopp er dei mest ressurssterke som nyttar slike ordningar. Høgres helsehistorie er altså å byggja opp ein stort privatmarknad for sjukehus tjenester, der det offentlege betalar mens dei private skal utføra. Dette er eit system vi kjenner frå andre land.

Mitt spørsmål til Høgre og representanten Bent Høie er: Kva for land kan Høgre visa til som praktiserer dette systemet, og der det er eit mindre klassesdelt helsevesen enn i Noreg?

Bent Høie (H) [18:24:49]: Det Kjersti Toppe sa, var veldig interessant. Hun nevnte i spørsmålet sitt at dette er et system vi kjenner fra andre land. Hvis Kjersti Toppe kjenner dette systemet fra andre land, vil jeg gjerne få et

tips, for jeg kjenner i hvert fall ikke Høyres system fra noe annet land. Det vi foreslår, er unikt for Norge. Det baserer seg på en idé som jeg vet alle partiene i Norge har felles, nemlig ideen om at en skal få tilgang på helsehjelp uavhengig av egen økonomi, og en skal ikke ha et forsikringsbasert helsevesen, men et helsevesen som finansieres over skatteseddelen. Derfor foreslår Høyre at en som pasient, når en har fått innfridd rett til behandling av det offentlige, er en prioritert pasient som skal ha mulighet til å velge mellom offentlige og private tilbud. Dette er for å unngå det som er situasjonen i dag, nemlig at mange pasienter opplever å få som svar: Du må vente et halvt år på behandling hvis du vil at det offentlige skal betale, men kan du betale selv, kan du komme i morgen. Derfor ser vi nå et helsevesen der lommeboken aldri før har betydd så mye.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Karin Andersen (SV) [18:26:14]: Det er vanskelig å være unge og fattig. Derfor blir jeg så opprørt over at det er partier i denne salen som ved direkte vedtak i Stortinget foreslår å gjøre flere barn – ja, tusenvis – fattige. Representanten Høie svarte i en replikk til meg at det viktigste er at folk kommer i arbeid. Ja, vi har lagt om stønaden til enslige forsørgere, slik at man etter ett år må være i aktivitet, i utdanning eller til tiltak for å få stønaden, nettopp for at folk skal komme i arbeid. Det som er så viktig med den, er at disse familiene har en trygg inntekt mens de kvalifiserer seg, for det er vanskelig å være enslig forsørger – mye vanskeligere enn å være to. Det er mye vanskeligere for den enslige forsørgeren å greie det løftet å kvalifisere seg. Derfor har vi lagt om stønaden. Høyre kutter den, Fremskrittspartiet kutter den. Over 1 mrd. kr i året tas fra de fattigste barnefamiliene, de som er mest i risikozonen for å havne i fattigdom i flere generasjoner. Det mener jeg! Det er tusenvis av barn. Når vi også legger til det Høyre har tenkt å gjøre med barnetillegget i uføretrygden, nemlig å fjerne det behovsprøvde barnetillegget til de 30 000 barna som er i det systemet, vet vi at det er et direkte vedtak om mange flere – titusener – fattige barn. Det er vi nødt til å stoppe.

Derfor har regjeringen satset på to av de viktigste tiltakene for å få ned barnefattigdommen.

Det er å satse på barnevernet. Barnevern går som en svart, vond tråd gjennom generasjoner av vonde liv. Derfor er den satsingen vi har gjort gjennom flere år når det gjelder det kommunale barnevernet, så viktig. Det gjelder å komme for seint så tidlig som mulig, fordi disse barna og disse familiene må få hjelp tidlig. Jeg ser også på opposisjonens budsjetter. De kutter i det statlige barnevernet og legger mer penger til kommunene. Jeg skulle også ønske meg mer penger til kommunene når det gjelder dette. Men å kutte i det statlige barnevernet kan vi altså ikke gjøre før vi har tiltak på plass i kommunesektoren som gjør at disse barna kan få hjelp. De må få hjelp. Hvis ikke vet vi fra Navs egne tall og undersøkelser at det er en sikker sammenheng mellom det å ha det vanskelig som barn og det å få det vanskelig som voksen – få det vanskelig i neste generasjon, og i neste generasjon – fordi det er de bakenforliggende problemene som ikke blir løst. Det går ikke an å fjerne de

statlige tiltakene som skal hjelpe de ungene som trenger de mest sammensatte og kompliserte hjelpetilbudene som ligger i det statlige barnevernet. Derfor er det ganske opprørende å se at de gjør det. Jeg er veldig glad for den satsingen som regjeringen nå gjør, for det vet jeg vil bety uhyre mye på sikt.

Så er det innvandrerkvinnene. Mange av innvandrerkvinnene står langt fra norsk arbeidsliv når det gjelder kvalifikasjoner, men det gjør de også fordi de ikke er – kanskje gjennom en kultur – vant til at kvinner jobber, og kanskje får de heller ikke lov til det.

Derfor har regjeringen satset på Jobbsjansen. Jobbsjansen er et oppsøkende tilbud til innvandrerkvinner, der de skal motiveres og kvalifiseres til å kunne komme i jobb. Det at kvinner har arbeid og egen lønn, er det som har gjort at de fleste kvinner i Norge ikke er fattige. Det er så utrolig viktig, men vi er nødt til å ha tiltak som satser mest mot denne gruppen, for det er også i denne gruppen vi ser at barnefattigdommen øker. I innvandrerfamilier med én forsørger, eller to, er kanskje ingen av dem i arbeid.

Hvis mor får kvalifisering og arbeid, vet vi at det er det sikreste vi kan gjøre for at barn vernes mot fattigdom. Sånn er det i Norge, sånn har det vært her, sånn kommer det til å være i de aller fleste andre land.

Det å satse massivt på at barnevernet forsterkes, slik at disse barna og ungdommene – og familiene – får hjelp tidlig, er uhyre viktig fattigdomspolitik. Det å sikre at disse innvandrerkvinnene får begynt den lange vegen mot å få en jobb – det kommer til å ta flere år for mange av dem, så vi må være tålmodige – er uhyre viktig. Dette er langsiktig, god satsing mot barnefattigdom og for god inkludering av alle.

Statsråd Liv Signe Navarsete [18:31:22]: Det er eit privilegium å få leggje fram eit statsbudsjett for Noreg. Låg arbeidsløyse, stabil økonomi, stor vekst i arbeidsplassar – i både privat og offentleg sektor – gjer at landet sin økonomi går godt. I motsetnad til mange andre land i Europa har me i Noreg økonomisk vekst, og folkeveksten er historisk høg, mykje grunna tilflytting frå utlandet. Me ser òg vekst i fleire kommunar enn me har gjort på meir enn 60 år.

Det har etter framlegginga av budsjettet vore mykje debatt om prosenttoll – ei sak spesielt Senterpartiet har kjempa for. Det er ei viktig sak for å sikre produksjon av kortreist mat òg i framtida.

Men òg andre store satsingar i budsjettet gjer at eg er stolt over regjeringa sitt framlegg. Me held fram styrkinga av kommunane – rekordstore løyvingar som gir rom for fleire lærarar, fleire sjukepleiarar, oppussing av skular og kommunale vegar. Me satsar tungt på samferdsle, me har høge mål for samferdsle, og me når dei. Me held det me lova. Alle store investeringsprosjekt som er klare, vert starta opp. Kontrasten er sterk til sist Høgre satt i regjering. Dei hadde låge mål, som dei ikkje nådde.

Me styrkjer økonomien til lag og organisasjonar. Unge og foreldre kan bruke meir tid på kor og korps og mindre tid på bingo og loddsal fordi me nærmar oss ein milliard i momskompensasjon. Dette er den størs-

te satsinga på frivillig arbeid over statsbudsjettet nokon gong.

For Senterpartiet er dette det beste budsjettet me har levert nokon gong, og me er stolte av det. Regjeringa er stolt av det, og eg som kommunal- og regionalminister er spesielt stolt over at me kan leggje fram ein kommuneøkonomi i Noreg – i ei verd full av trugande økonomiske uværsskyar, der innbyggjarane i dei fleste andre land i Europa må vente mindre hjelp frå det offentlege framover – som styrkjer velferda. Me er unntaket, me har handlingsrom. Med den raud-grøne regjeringa er landet vårt sikra vidare styrking av den lokale velferda.

Her er dei ideologiske forskjellane tydelege, for høgrepertia har varsla at dei vil endre skatteutjamninga mellom kommunane, og dei vil fjerne småkommunetilskotet. I dag utjamnar me slik at alle kommunane har moglegheit til å skape gode velferdstilbod. Om så gale skulle skje at landet fekk eit regjeringsskifte, vil den utjamninga verte erstatta av klassisk høgrepolitik. Rike kommunar vil verte rikare, og fattige kommunar vil verte fattigare. Og høgresida vil sluse enorme verdiar frå distrikta og inn til byane.

Utan utjamning vil vesle Tolga kommune miste meir enn 2 mill. kr. Om det skjer, seier ordføraren at dei må kutte stillingar innanfor skule, kulturskule, helse og omsorg.

Eg trur mange distriktsordførarar vil kjenne seg att i det biletet. Ei fjerning av småkommunetilskotet vil aleine ramme heile 158 små distriktskommunar. Høgresida vil ta om lag 900 mill. kr frå dei minste kommunane, og då handlar det om mange mindre kommunar om moglegheita til å leve vidare og gi gode tenester til sine innbyggjarar.

Bustadpolitikken står høgt på regjeringas dagsorden. Me skal leggje til rette for å byggje fleire bustader. Me skal gjere byggjeprosessen enklare. Me skal gi alle moglegheita til ein god og trygg heim.

Me styrkjer budsjettet med ei rekkje bustadpolitiske verkemiddel. Størst innsats vert retta mot Husbanken. Me har allereie auka Husbanken si ramme med 5 mrd. kr i år. Denne styrkinga skal me òg gjere vidare i 2013.

I debatten om ein heit bustadmarknad må me òg hugse at dei som sleit på bustadmarknaden før, har det endå mykje vanskelegare no. Me skal syte for auka bustadbygging, me skal leggje til rette for ein velfungerande bustadmarknad. Men me må òg syte for sterke bustadsosiale verkemiddel og hjelpe dei som sit nedst ved bordet, som ikkje er høgroysta i pressa eller har sterke talsmenn. Og for den raud-grøne regjeringa vil det alltid vere viktigast å hjelpe dei som treng det mest.

Regjeringa er oppteken av at me skal nytte både menneskelege og naturgitte ressursar i heile landet på best mogleg måte. Det er ei god investering. Aktiv distriktpolitik gjennom årtier har virka. Noreg er eit land med små regionale forskjellar sett i europeisk målestokk. Det kjem ikkje av seg sjølv. Det krev varig vilje til å prioritere gjennom den breie og den smale distriktpolitikken. Difor held me fram den langsiktige satsinga. Folk skal velje å arbeide og bu der dei sjølv vil.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Gjermund Hagesæter (FrP) [18:36:55]: Statsråd Navarsete skryt av kommuneøkonomien og at dette budsjettet styrker velferda. No er det slik at når ein snakkar med lokalpolitikarar rundt omkring i Kommune-Noreg, føler ein ikkje at velferda blir styrkt. KS har òg gått igjennom statsbudsjettet og sett på korleis det slår ut på kommuneøkonomien, og dei seier at dette vil vere tilstrekkeleg – og ikkje meir enn det – til å oppretthalde dagens tenestetilbod i Kommune-Noreg. Det er altså ikkje noka styrking av velferda. Samtidig som vi ser at kommunane har bygd opp utruleg mykje gjeld dei siste åra – dramatisk mykje gjeld – aukar vedlikehaldsetterslepet. Det betyr at kommunane bruker meir enn det inntektene tilseier. Og då er mitt spørsmål til statsråden: Korleis forklarar ho at dette er ei styrking av velferda når vi ser at gjelda går opp og vedlikehaldsetterslepet aukar?

Statsråd Liv Signe Navarsete [18:38:10]: På same måte som politikarar i storting og regjering har ambisjonar, har òg lokalpolitikarar høge ambisjonar for sine innbyggjarar. Eg trur aldri den dagen kjem at det vil verte mykje pengar på bok i mange kommunar, for når rammene aukar, aukar òg aktiviteten. Det har vorte 55 000 fleire årsverk i norske kommunar i perioden 2005 til 2011. Me har styrkt økonomien med 61 mrd. kr. Det viser igjen. Det merkast på tenestene rundt omkring. Det er den tilbakemeldinga me får, og KS, som er kommunane sitt talerøyr, sa, då vi la fram kommuneproposisjonen, mykje positivt om det budsjettet som denne regjeringa no har lagt fram. Når me har vore rundt på kommunekonferansar i alle fylke, trur eg ikkje det har vore eit einaste kritisk spørsmål til ramma for økonomien. Men det er mange andre og viktige spørsmål me har drøfta.

Gjermund Hagesæter (FrP) [18:39:31]: Eg konstaterer no at statsråden skylder på kommunepolitikarar, at det er kommunepolitikarar som har for høge ambisjonar, at det er det som gjer at gjeldsoppbygginga er så dramatisk i Kommune-Noreg, og at vedlikehaldsetterslepet aukar. Det som gjer at kommunane bruker meir enn inntektene tilseier, er at lokalpolitikarane har for høge ambisjonar.

Då har eg lyst til å høyre med statsråden: Viss ho hadde vore lokalpolitikar, kva for omprioriteringar ville ho ha gjort, kva ville då kommunalministeren ha nedprioritert i forhold til det som lokalpolitikarane prioriterer i dag? Kva for råd skal ein gi til lokalpolitikarar som slit med å få endane til å møtast, og som ser at kommunegjelda aukar, at vedlikehaldsetterslepet aukar og at tenestetilbodet ikkje blir betre? Kva meiner statsråden at kommunepolitikarane skal nedprioritere?

Statsråd Liv Signe Navarsete [18:40:32]: Eg var lokalpolitikar og regionalpolitikar, både delar faktisk, fram til 2005, under Erna Solbergs regime og den blå regjeringa som var støtta av Framstegspartiet. Oppskrifta for oss den gongen var faktisk å kutte stillingar, og det gjorde me i kommunen, rikeleg. Eg ynskjer ikkje at det skal vere situasjonen rundt om i Kommune-Noreg i dag. Eg sa heller ikkje at det var for høge ambisjonar. Eg sa at til liks

med oss på riksplan, har ein òg høge ambisjonar lokalt og ein ynskjer å gi folk gode tenester. Og det gjer ein, for folk i kommunane er faktisk godt nøgde med tenestene, i stor grad. Det viser undersøkingar at dei er.

Det er kommunane som sjølve har ansvar, som eg hadde som lokalpolitikar i lag med mine kollegaer, for å hushaldere med dei rammene som ein har. Signalet frå KS til oss i regjering er at ein har vore nøgd med den økonomiske utviklinga og rammene ein har fått.

Trond Helleland (H) [18:41:47]: Omtrent på denne tiden i fjor var statsråd Navarsete på besøk hos en fantastisk bedrift i Drammen, nemlig Aass Bryggeri. I hvert fall ifølge NHOs hjemmesider står Navarsete og Bernander mot formuesskatten. Jeg måtte gå det litt etter og se på innslag i Dagsrevyen. Også der sier statsråden at hun vil fjerne formuesskatten på arbeidende kapital.

På en nettside som heter BedreSkatt.no sier statsråden i februar at Senterpartiet vil arbeide aktivt for å fjerne formuesskatten på arbeidende kapital. Nå ser vi at regjeringspartiene har gjort formuesskatten til, jeg hadde nær sagt, det største angrepet på velferden her i Norge.

Vil Senterpartiet fremdeles arbeide for å fjerne formuesskatten på arbeidende kapital, eller er dette løftet til næringslivet i distriktene ofret på de rød-grønnes alter?

Statsråd Liv Signe Navarsete [18:42:47]: Senterpartiet har ikkje ofra nokon del av programmet på alteret. Me kjem til å stå på vidare for det me meiner er god næringspolitikk, bl.a. å fjerne formuesskatten på arbeidande kapital. Men det finst fleire vegar til Rom, og det denne regjeringa har gjort, er at me har løfta botnfrådraget til nær 900 000. Det òg hjelper mange mindre bedrifter rundt omkring som dermed har fått mindre formuesskatt. Ikkje minst hjelper det sjølv sagt òg, som eg trur Høgre tidlegare i dag var oppteken av, mange av dei som måtte ha sparepengar og ikkje skal skatte av dei.

Eg er oppteken av at næringslivet i distrikta skal ha moglegheit til å utvikle seg godt, ha god dialog. Det me har gjort på samferdsle, det me har gjort på næringspolitikken breitt sett, og det å løfte botnfrådraget i formuesskatten har me fått mange positive tilbakemeldingar på.

Og så skal me jobbe vidare, ikkje med å fjerne formuesskatten, men med arbeidande kapital.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [18:43:59]: De siste årene har kommunene opplevd å få stadig flere oppgaver fra staten, senest også rusomsorgen, som nå er innlemmet i kommunerammen. Av andre ting kan vi bl.a. nevne samhandlingsreformen, som er en statlig reform, der kommunene har måttet bidra med betydelige midler.

En spørreundersøkelse blant landets ordførere og rådmenn viste at gapet mellom forventninger og hva kommuneøkonomien gir rom for, har økt de siste årene. Ordførerne og rådmennene sier altså at staten pålegger kommunene oppgaver de egentlig ikke har råd til. Samtidig sa statsråden følgende i sin pressemelding til budsjettet: «Vi snudde ein lang trend med smalhans i kommunane. Det har gitt rom for god samfunnsutvikling.»

Dette er ikke sammenfallende med hva ordførere og rådmenn sier, så jeg vil spørre statsråden: Hvem har rett – er det ordførerne og rådmennene eller statsråden?

Statsråd Liv Signe Navarsete [18:45:03]: Eg trur du alltid vil finne ordførarar og rådmenn som skulle ha ynskt seg meir pengar. Som eg sa i eit tidlegare svar, trur eg ikkje ein kjem dit at ein i den enkelte kommune, eller at ein i alle kommunar, vil føle at økonomien er betra, men økonomien er betra. KS, TBU og andre som reknar på dette, seier at økonomien er betra. Me ser det på driftsresultatet, me ser det på den enorme aktiviteten. 55 000 fleire arbeider i kommunane. Det er lærarar, det er sjukepleiarar, det er omsorgsarbeidarar, det er barnehagestyrarar og tilsette i alle sektorar. I barnevernet har me hatt ein stor vekst. Det er klart at det òg er med på å presse økonomien. Men det betyr òg at folk i dette landet får gode tenester.

Eg skal fortsetje den jobben som både eg og heile regjeringa har gjort for å løfte kommuneøkonomien vidare opp. Men signalet frå KS som me har fått i år, både i vår og i budsjettet no i haust, er at rammene synest ein er ganske akseptable.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Dagrun Eriksen (KrF) [18:46:23]: Kristelig Folkeparti vil skape en skole med lærelyst, mestring og trivsel. Vi ønsker oss en skole som, i samarbeid og forståelse med hjemmet, utrunder barn for livet. Det vil vi gjøre gjennom å prioritere flere dyktige lærere framfor flere timer, ved å sikre en aktiv verdiformidling, styrke samarbeidet med foreldrene og bekjempe mobbing. En av de beste investeringene vi kan gjøre, er å investere i barns kunnskap og oppvekst. Men vi må også investere riktig, og jeg er overbevist om at vi trenger en helt annen prioritering og satsing enn det regjeringen har levert i oppvekst- og utdanningspolitikken. Vi har forutsetningene, men da må det satses og satses riktig på både skoler, høyere utdanning og forskning.

Regjeringen har de siste årene gjennomgående prioritert feil i skolepolitikken ved å bruke milliarder på flere undervisningstimer for de aller minste, gratistimer i SFO, og – i dette budsjettet – kulturskoletimer inn i SFO. Kristelig Folkeparti ønsker en ny kurs i skolepolitikken, hvor vi istedenfor flere timer satses på flere og enda bedre lærere, en bedre ungdomsskole og kamp mot frafallet i videregående.

En god skole er helt avhengig av gode og mange nok lærere. Læreren er skolens viktigste ressurs, og derfor vil Kristelig Folkeparti også bruke de store pengene på lærerne. I vårt budsjett prioriterer vi lærerne gjennom å omprioritere timetallsøkningen til en helt annen satsing på lærerne i skolen enn det regjeringen foreslår. Vi bevilger 250 mill. kr til flere lærere, vi vil også ha en mye mer ambisiøs satsing på etter- og videreutdanning for lærere og foreslår 260 mill. kr til dette.

Møte mellom en elev og lærer er helt avgjørende for å få til god læring. Derfor bevilger vi 75 mill. kr til å igangsette et obligatorisk introduksjonsår for nyutdannede lærere.

Siden 2001 har det vært tverrpolitisk enighet i denne salen om at Kongshaug Musikkgymnas skulle få et ekstra tilskudd til dekning av kostnadene ved instrumentalopplæringen. Tilskuddssatsen som er beregnet til musikk, dans og drama, dekker ikke disse kostnadene. Regjeringen har foreslått å fjerne tilskuddet, og det midt i skoleåret, i et forsøk på likebehandling mellom Kongshaug og Steinerskolen i Oslo. Både måten dette ble gjort på, og at man nå bare har rettet opp det halve året, setter Kongshaug i en vanskelig situasjon også i tiden framover. Dette mener Kristelig Folkeparti er helt uakseptabelt. Vi har rettet det opp i vårt alternative budsjett, men det er dessverre bare papirpenger og gir ikke mulighet til nye elever som kan starte neste år.

Veldig mange menigheter har fortsatt ikke fått del i Kirkens viktigste reform, nemlig trosopplæringsreformen. Kristelig Folkeparti er redd for at dette kan føre til et A- og B-lag i Kirke-Norge. Vi er kritiske til at regjeringen i fjor utsatte Stortingets vedtatte opptrappingsplan, noe som betyr at vi ennå ikke er i mål, på tross av årets bevilgning fra regjeringen. Vi foreslår derfor å øke bevilgningen ytterligere med 50 mill. kr.

Vi er også kritiske til at det ikke ligger bevilgninger til IKT i Kirken. Kirkerådet og KA har i mer enn to år drevet med en forberedelse for å anskaffe en felles plattform for Kirkens digitale kommunikasjon. Det har vært ute på anbud, og valg av leverandør er nå inne i slutfasen. Planene for en enhetlig satsing for Den norske kirke står nå i fare for å stoppe helt opp fordi regjeringen ikke har vært med på å bevilge de nødvendige pengene man trenger for å få dette prosjektet opp og gå. Dermed er det fare for at viktig kompetanse og investering går tapt. Vi foreslår derfor å bevilge 20 mill. kr til IKT-satsingen i Den norske kirke. Hvor går du i dag hvis du skal prøve å finne fram til hva som skjer i nærmiljøet ditt? Du går på nettet. Det er nettopp det dette IKT-prosjektet skal kunne sikre for Den norske kirke.

Selv om vi har hatt en frigjøring mellom staten og Kirken, er det tydelig både gjennom grunnlovfestingen av Den norske kirke og det alle partiene her i salen har sagt, at vi fortsatt har det finansielle ansvaret for Den norske kirke.

Dette året har vist oss at vi trenger en kirke som er nær folket. Ved å gi denne bevilgningen kunne man ha sikret det på en mye bedre måte, men vi registrerer at regjeringspartiene ikke vil stille opp på det.

Anette Trettebergstuen (A) [18:51:28]: Det er ingen tvil om at regjeringen har ført Norge til gode resultater og tatt Norge i riktig retning – også med dette budsjettet. Derfor vil jeg også ha fire nye år. Opposisjonen forsøker å gi et annet inntrykk, men resultatene som det er vist til gjennom hele dagen i dag, har ikke kommet av seg selv. Det er resultater av bevisste politiske valg og prioriteringer.

Der vi har prioritert tiltak som sikrer og styrker velferden, og styrker arbeidslinja, har Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre prioritert skatteutt, angrep på arbeidsmiljøloven, svekkelse av arbeidstakernes rettigheter og motstand mot kampen mot sosial dumping. 30 tiltak for et mer anstendig arbeidsliv har regjeringen fremmet og vedtatt i denne sal i løpet av perioden. Opposisjonen har stemt imot det meste, de har stemt imot det beste, og de har stemt

imot det som virkelig har fungert. De har stemt imot tiltakene som har ført det norske arbeidslivet i riktig retning.

Vi har skapt 350 000 arbeidsplasser samtidig som vi har styrket arbeidstakernes rettigheter. Da Høyre sist styrte, skapte de under 30 000 arbeidsplasser, og de svekket arbeidstakernes rettigheter.

Det spiller en rolle hvem som styrer landet. Vi vil fortsette på denne kursen, vi vil ta Norge videre. Vi vil få flere med av dem som i dag ikke deltar i arbeidslivet. Vi vil gjøre mer av det vi ser fungerer, og det nye vi har innført, må få lov til å virke.

Vi er opptatt av å sikre fleksibilitet med tanke på premissene til vanlige folk i arbeidslivet, ikke bare for arbeidsgiverne, men slik at barnefamilie, folk med helt vanlige jobber, som sliter med å få kabalen mellom hus og hjem, jobb, barn og fritidsaktiviteter til å gå opp, skal kunne ha en frivillig fleksibilitet kombinert med trygghet. Disse folkene ber ikke om høyresidens løsninger, de ber ikke om flere midlertidige ansettelser, mer makt på arbeidsgivers hender og en svekket fagbevegelse. De ber ikke om en dårligere sykelønn og dagpengeordning eller normerte sykemeldingsperioder. En arbeidslivspolitik i skjæringspunktet mellom Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre er dårlig nytt for folk flest. Det er ikke en framtidsrettet, men en tilbakeskuende politikk.

Venstre vil i dette budsjettet kutte i sykepengeordningen med én måned. I tillegg vil de utrede om de sykemeldte skal få utbetalt 90 pst. – ikke 100 pst. – når de er syke. Høyre og Venstre sier at det skal innføres en statlig mal som skal bestemme når du skal tilbake på jobb når du er syk. Vi mener at folk skal tilbake på jobb når de er friske.

Jeg har ingen gul plakat med meg opp på talerstolen – jeg synes virkelig ikke den type oppførsel og den type plakatbruk hører hjemme i denne sal i det hele tatt. Jeg synes for så vidt heller ikke det hører hjemme i denne sal å foreslå et useriøst saldert budsjett, der man kutter til sammen 3 mrd. kr i sykelønn og uføretrygd, samtidig som man påstår at ingen skal måtte føle det på kroppen – slik Fremskrittspartiet gjør. Dette henger ikke sammen.

Våre anslag for sykepenge- og trygdeutgifter er beregnet av ekspertene, basert på virkeligheten. Fremskrittspartiet måker på på toppen av det og ønsker seg ytterligere innsparinger, uten å kunne dokumentere sannsynlighetsberegningene. De dynamiske effektene, som de hevder ligger til grunn for dette, er udokumenterte, og de er oppblåste. Konsekvensene ville måtte bli kutt, ellers måtte noe annet bli tatt ned. Slik lager man ikke et budsjett, og slik styrer man ikke et land – ved å tenke på et tall.

Grunnen til at vi ser denne type kreativ budsjettering, er jo at noen må ta regningen når man skal kutte i skattene. Skatteuttak koster. Da har jeg faktisk mer respekt for Venstre. De sier i hvert fall rett ut at de ønsker å gjøre sykelønnsordningen dårligere. De salderer skatteuttakene sine med synlige kutt – uten å late som at det er noe annet. Med Fremskrittspartiets – og til dels Høyres – tryllebudsjet, og Høyres og Venstres tydelige prioriteringer når det kommer til normerte sykemeldinger, og den debatten vi vet går internt i Høyre, om karensdager og sykelønnsordningen, trenger man ikke være synsk for å se at sykelønnsord-

ningen er truet dersom de borgerlige skulle få sjansen og komme til makten.

Om en ny arbeids- og velferdspolitik skulle bli meislet ut i skjæringspunktet mellom Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, er det ingen tvil om at vi vil se et råere arbeidsliv, dårligere velferdsgoder, og at de syke og ledige vil måtte ta regningen for skatteuttakene. Velferd koster, det gjør skatteuttak også. Vi prioriterer det første – opposisjonen prioriterer det siste.

Gjermund Hagesæter (FrP) [18:57:00]: Framstegspartiet er opptatte av at Noreg skal bli eit endå betre land å bu og leve i. Det er det som er grunnlaget, og det er det som er basisen for all vår politikk og for vårt virke. Det er derfor vi er politikarar for Framstegspartiet.

Då er det sjølv sagt viktig med grunnleggjande velferdstenester i kommunane. Mange kommunar slit med økonomien. Derfor ønskjer vi på sikt at grunnleggjande velferdstenester i kommunane skal finansierast av staten gjennom ei behovsstyrt statleg finansiering, der ein konstaterer eit behov, og det utløyser finansiering. Alle har altså rett til å få dette finansiert uavhengig av om ein bur i ein fattig eller rik kommune. Det er kommunane som vil ha ansvaret for å utføre desse tenestene, men finansieringa skal altså vere statleg.

Eg registrerer at enkelte har litt problem med å forstå korleis eit slikt system skal fungere, men det er ikkje noko hokus pokus i det heile. Det er på same måten som ein i dag finansierer ressurskrevjande tenester i kommunane, og det er også på same måten som ein tidlegare finansierte barnehagar – eit veldig ubyråkratisk og enkelt system. Ein konstaterer kor mange barn som gjekk i barnehage i dei ulike kommunane, og så fekk ein altså ei statleg finansiering ut frå det. Ein hadde også differensierte tillegg avhengig av kor dette var i landet, og også ut frå kor gamle barna var. Men sjølv sagt: Inntil vi får gjennomslag for dette, må vi ta utgangspunkt i dagens budsjettssystem og dei utfordringane det gir.

Vi har gong på gong høyrte dei raud-grøne partia hevde at dette budsjettet fører til ein styrkt kommuneøkonomi. Dei tilbakemeldingane eg får frå Kommune-Noreg, tyder ikkje på det. Faktum er at gjelda i Kommune-Noreg aukar dramatisk, samtidig som vedlikehaldsetter-slepet også aukar. KS slår fast at statsbudsjettet for 2013 ikkje vil gi rom for betre tenester i kommunane, men det er nok til å oppretthalde dagens tenestetilbod.

Sjølv om det ikkje er nokon tvil om at kommunane har fått auka overføringar og inntekter, er det slik at kommunane også har fått fleire oppgåver – ein har fått fleire innbyggjarar, ein har fått ei aldrande befolkning, og ein har også fått strengare krav og auka forventningar. Det gjer at kommunane slit med økonomien.

For å få til ein betre kommuneøkonomi og betre tenester i kommunane trengst handling, og ikkje prat. Derfor har vi styrkt kommuneøkonomien på ei rekke postar: 1,2 mrd. kr til eldreomsorga, auka satsing på ressurskrevjande tenester, øyremerkte driftsmidlar til grunnskulen på 200 mill. kr, nullvekting av kommunane, øyremerkte midlar til kommunalt barnevern, tiltak for rusavhengige på til saman

480 mill. kr, likebehandling av private og offentlege barnehagar og sikring av at eittåringar fødte etter 1. september også får barnehageplass – til saman nesten 400 mill. kr på desse postane. Vi forbetrar altså kommuneøkonomien direkte og indirekte med nesten 3,8 mrd. kr. Det medfører meir pengar til alle landets kommunar.

Det er enkelte som går etter teorien om at viss kommunane får meir pengar, berre brukar dei meir pengar, og at det derfor er viktig å halde igjen på pengane. Vi trur ikkje på ein slik taktikk. Tvert imot trur vi det er ein dårleg idé. Vi ønskjer i staden for å legge til rette for konkurranse. Vi ønskjer å legge til rette for velferdsteknologi. Her er staten – sentrale myndigheiter – nøydd til å ta eit grep. Vi vil også ha eit budsjetteringssystem eller rekneskapssystem som viser den reelle situasjonen betre enn det som er situasjonen i dag. Det gjeld både korleis ein skal føre pensjonsforpliktingane og avskrivning kontra avdrag. Viss ein hadde hatt ei reell budsjettering og eit reelt rekneskapssystem som viser situasjonen, ville situasjonen i Kommune-Noreg sett endå verre ut enn han gjer i dag. Då ville sanninnga ha komme til syne, og det er vel grunnen til at regjeringa ikkje ønskjer å gjere noko med dette.

Øyvind Korsberg hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [19:02:15]: Ytterst i havgapet, i kommunen Selje, finner vi virksomheten Fiskevegn AS. Den leverer utstyr til fiskebåter som fisker med line. Det er ikke en stor bedrift, men den har likevel halvparten av verdensmarkedet innen sitt område.

Fiskevegn AS er en bedrift som har valgt å flytte produksjonen hjem fra utlandet, fordi de har sett at når det gjelder kompetanse og evne til innovasjon, har Norge mange fortrinn.

Fiskevegn AS er bare ett av mange eksempler på små, men viktige virksomheter i sjømatnæringen, som bidrar til å skape verdier og arbeidsplasser langs hele kysten.

Jeg mener de representerer noe av det beste ved norsk næringsliv: Skaperglede og utvikling av teknologi som bygger på praktiske erfaringer, vilje og evne til å finne løsninger i kombinasjon med forskning og bruk av høy kompetanse.

I høst har jeg hatt gleden av å fremme norsk næringsliv i flere av våre viktigste eksportland. Det har vært inspirerende. Norsk kompetanse og norske produkter er ønsket. Regjeringen vil legge til rette for videre vekst for å skape større verdier og flere arbeidsplasser.

Regjeringen har derfor vektlagt en aktiv næringspolitikk. Den aller viktigste politikken for det eksportrettede næringslivet er den økonomiske politikken. Der jeg bor, på kysten, er ikke handlingsregelen bare et ord, den er noe som mange er opptatt av. Og høy kronekurs er for mange av dem som jobber i eksportnæringene, ikke bare billige sydenreiser. Det er snarere et spørsmål om hvorvidt den bedriften en jobber i, greier seg i den knalltøffe internasjonale konkurransen, og dermed skaper det i verste fall usikkerhet for egen jobb.

Derfor mener jeg at alle disse menneskene har krav på

å få vite hvilken politikk Høyre og Fremskrittspartiet har tenkt å føre på dette området hvis de skulle havne i regjering. Det er i hvert fall ikke mulig å lese seg til det ved å lese deres alternative budsjett.

I dag er Norge verdens nest største eksportør av sjømat. I 2011 utgjorde eksportverdien av sjømat 53 milliarder norske kroner. Hver eneste dag spises det 33 millioner sjømatmåltider verden over, basert på norsk sjømat. Flere eksperter har i en fersk rapport slått fast at omsetningsverdien innenfor marin sektor har potensial til å seksdobles, til 550 mrd. kr fram mot 2050.

Regjeringen har som mål at vi skal være verdens fremste sjømatnasjon. Norsk sjømat har høy kvalitet, og vi selger sjømaten til kvalitetsbevisste forbrukere. At vi kan dokumentere bærekraftig produksjon og høsting, er et markedsfortrinn.

I mange av våre viktige sjømatmarkeder er det svært krevende tider med store budsjettunderskudd, høy arbeidsledighet og lav økonomisk vekst. Med et sånt bakteppe er det desto viktigere at vi fører en ansvarlig økonomisk politikk her hjemme.

Regjeringen følger derfor handlingsregelen for bruk av oljeinntekter i norsk økonomi. Dette har bl.a. tre helt klare fordeler: Det bidrar til forutsigbarhet, det gir handlingsrom for framtidige generasjoner, og – ikke minst – det bidrar til trygge arbeidsplasser og verdiskaping i eksportrettede næringer.

I mange år har Arbeiderpartiet vært opptatt av at for å dele, må man skape. Det er ikke tom politisk retorikk, men en grunnleggende rettesnor for alt vi gjør.

Det tar lang tid og krever hardt arbeid å bygge opp en sterk eksportrettet næring, men det tar dessverre veldig kort tid å sette den i fare ved å opptre uansvarlig. Derfor er jeg veldig glad for at forslaget til statsbudsjett for 2013 legger vekt på trygge arbeidsplasser, verdiskaping og velferd.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Harald T. Nesvik (FrP) [19:07:03]: Innledningsvis må jeg få lov til å si at jeg sier meg helt enig i statsrådens avslutning på innlegget. Jeg er helt enig i at den økonomiske politikken er viktig. Jeg er helt enig i at det er viktig med lav kronekurs. Jeg er helt enig i at det er viktig at vi får disse tingene til for norsk eksportnærings skyld. Nettopp derfor sendte Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett til SSB, som regnet på det. Det viste seg at det ble lavere rente, kronekursen ble uendret, og Fremskrittspartiet holder seg godt innenfor handlingsregelen. Det er veldig bra at undertegnede og statsråden er enige på disse punktene.

Men så har en den praktiske politikken til regjeringen. På mandag, altså i går, var utenriksministeren i Brussel. Der fikk man nok en gang påpakning – eller spørsmål om man ikke kunne endre det som har med importvernet knyttet til ost å gjøre, fordi det kunne ramme norsk næringsliv senere, i vår eksportrettede industri.

Mitt spørsmål til statsråden er: Ser statsråden visse

faretegn knyttet til norsk fiskeeksport som følge av denne omleggingen?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [19:08:13]: Det er hyggelig å registrere at også Fremskrittspartiets fiskeripolitiske talsmann er enig i at handlingsregelen er viktig. Det betrygger forhåpentligvis noen på kysten. Jeg er litt i tvil om hvorvidt representanten Nesvik har resten av Fremskrittspartiet med seg på det.

Angående praktisk politikk, så handler det om hardt arbeid hver dag – både fra politikere og ikke minst fra næringslivet selv.

Saken om ostetoll var grundig debattert i denne sal – da var nok representanten Nesvik i FN og fikk ikke deltatt i den – men det jeg har registrert, både i media og ellers, er at den saken bortimot har forsvunnet. Den var veldig aktuell i Norge.

Uansett handler det om å drive aktiv politikk overfor EU, og da er det mange andre ting enn importvernet som betyr noe.

Harald T. Nesvik (FrP) [19:09:19]: Hvis statsråden hadde fulgt med – Fremskrittspartiet har nettopp skissert den alternative handlingsregelen, som er i tråd med tiden, der man kan skille mellom drift og investering. Hadde den regjeringen som sitter nå, gjort det, kunne vi ha kommet mye lenger.

Det som bekymrer meg, er at statsråden sier at det er borte fra media. Ja, da befinner statsråden seg på en helt annen planet enn undertegnede. Jeg var i Brussel på mandag. Der var også Espen Barth Eide og hadde møte i ministerkollegiet i EU. Da fikk man beskjed om hvordan EU så på denne saken. Det er foruroligende. I tillegg tar statsråden ikke inn over seg det som bortimot en samlet fiskerinnæring er bekymret over – at dette vil kunne få konsekvenser. Jeg tror ikke det får konsekvenser på kort sikt, men det vil kunne få konsekvenser på lengre sikt når Norge skal reforhandle sine kvoter av bl.a. sild og makrell. Ser ikke statsråden denne problemstillingen?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [19:10:25]: Jeg var ikke i Brussel på mandag, men jeg var i Frankrike forrige fredag og møtte min franske kollega. Vi har mange felles interessefelt, ikke minst når det gjelder bærekraftig forvaltning, som også faktisk er et veldig sterkt salgargument for norsk sjømat. Men enda viktigere enn det: Jeg var og besøkte fransk fiskeindustri. Jeg kunne sikkert ha reist til Polen og mange andre EU-land og funnet industri – Danmark, f.eks. – der er det en stor industri som er helt avhengig av norsk råstoff.

Jeg hadde besøk av fiskerikommisær Maria Damanaki i fjor høst. Hun fikk et spørsmål fra norsk presse om frykten for en eventuell straffetoll siden lakseprisen var så lav. Hun avviste det kontant – EU vil ha mer norsk kvalitetssjømat, var budskapet hennes. Jeg tror vi og EU har så mange felles interesser i dette området, at ... (presidenten klubber)

Frank Bakke-Jensen (H) [19:11:36]: Du skal se det ender opp med at statsråden får fullført resonnementet sitt.

Det argumenteres fra norsk side med at vi har jussen på vår side, og at vi bare utnytter det handlingsrommet WTO-forhandlingene gir oss. Hvis det – kanskje rent hypotetisk for noen, men ikke veldig hypotetisk for meg – er sånn at også andre handelspartnere mener at de har jussen med seg og gjerne vil utnytte det handlingsrommet som WTO-avtalen gir, kan det da tenkes at statsråden kan se noen mørke skyer i horisonten med tanke på norsk sjømateksport, som hun i sitt innlegg var så tydelig på var avhengig av ansvarlighet? Da går jeg ut fra at man tenker ansvarlighet ikke bare i finanspolitikken og indre forbruk, men også med tanke på hvordan man prøver å bruke proteksjonistiske verktøy på vegne av Norge.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [19:12:39]: Takk for at jeg får mulighet til å fullføre resonnementet. Ja, jussen har vi på vår side. Det som blir gjort når det gjelder importvernet på disse landbruksproduktene, er i henhold til EØS-avtalen, og det er WTO-kompatibelt. Så alt det er greit.

Så ser vi samtidig at på den andre siden bruker jo medlemsland i EU, Sverige, f.eks., akkurat de samme virkemidlene knyttet til import av råstoff. Rundsild og sildefiler er bortimot tollfri – jeg har dessverre ikke de eksakte tallene i hodet – men straks man legger silda i lake, blir det høy toll. Derfor går det råstoffet til Sverige for behandling. Det er akkurat det samme med laks. Laksefilet og hel laks har veldig lav toll, er bortimot tollfri, men straks man tilsetter litt salt og røyker den, blir det høy toll. Det er selvfølgelig fordi medlemslandene som har den industrien, bruker akkurat samme virkemidler.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [19:13:47]: Under budsjettøringen kom Norges Fiskarlag med en klar bekymringsmelding til regjeringen når det gjelder tilskudd til næringstiltak som garantilott, føringstilskudd til tiltak for mottaksstasjoner og til selfangst. Vi har bl.a. i mange år sett en utvikling med nedleggelse av stadig flere fiskeindustribedrifter. Regjeringen foreslår samme beløp på denne budsjettposten for 2013 som for 2012, altså en reduksjon i bevilgninger.

Deler statsråden Fiskarlagets bekymring for at konsekvensene av en reduksjon i næringstilskuddet vil føre til at det mange steder vil være umulig å være bosatt for yrkesfiskere som har mindre båter, og at det igjen vil føre til at verdifulle fiskeressurser ikke blir utnyttet?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [19:14:47]: De virkemidlene som vi her snakker om, er jo relativt små i den store sammenhengen når en ser på hva norsk sjømatnæring eksporterer. Og det skal vi være glade for, for det betyr at norsk sjømatnæring for alle praktiske formål er subsidiefri. Men akkurat på dette området, spesielt knyttet til føringstilskudd, kan det i perioder være viktig for å få flyttet råstoff mellom der fiskerne er, og til anleggene.

Så må jeg innrømme at når det gjelder neste år, er jeg vel kanskje ikke like bekymret for det. Neste år har vi tidenes største torskekvote i nord. Jeg tror det skal bli torsk nok til alle, for å bruke et sånt uttrykk, og jeg tror kanskje ikke behovet for å drive og flytte råstoff blir like stort som

vi kanskje så de årene da det ikke var torsk på innersiden av Lofoten, men bare på yttersiden. Jeg tror – uten at jeg er spåkone – at det blir fisk tilgjengelig overalt.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Harald T. Nesvik (FrP) [19:16:18]: Fremskrittspartiet er svært opptatt av næringslivet og næringslivets vilkår for å kunne lykkes i Norge. Jeg skal ikke bruke ordet «beklage» mot en statsråd i denne sal, det kan få uante konsekvenser, men jeg vil i hvert fall si at det er trist å høre statsråden, fiskeriministeren, som så tydelig prøver å bagatellisere hvilke konsekvenser det kan få at Norge øker sitt importvern på ost, litt på kjøtt og også på hele og halve slakt. Selv om statsråden prøver å bagatellisere det, er det en samlet fiskerinæring, gjennom Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening, med 500 bedrifter, som har uttrykt sin bekymring. EU-ambassadøren har i sin tid vært på besøk hos landbruksminister Trygve Slagsvold Vedum og uttrykt bekymring. Statsråd Barth Eide fikk beskjed om det da han var i Brussel så sent som i går.

Det er viktig at vi sørger for gode rammevilkår. Statsråden var jo selv inne på i sitt innlegg at den økonomiske politikken er svært viktig. Ja, det er den. Derfor sendte Fremskrittspartiet sitt alternative budsjett til Statistisk sentralbyrå, for øvrig et sted der statsministeren selv i sin tid jobbet, så det må jo være kvaliteter der. De kom fram til en konklusjon: lavere rente og stabil kronekurs. Det er viktig for norsk eksportnæring.

Videre er det slik at når regjeringen selv skriver i sitt budsjett at endringer knyttet til importvernet, som vi snakker så mye om her, er et nullprovenybudsjet, stiller jeg meg spørsmålet: Hvorfor skal man igangsette så mye uro i næringslivet som følge av noe som ikke engang regjeringen selv har tro på? Det står for meg som helt meningsløst. Det er i hvert fall ikke langsiktighet. I den forbindelse er det også grunn til å merke seg hva postdoktor Ivar Gaasland ved Institutt for økonomi ved Universitetet i Bergen uttaler om ostetollen. Han sier:

«Selv om Norge har lov til å gjøre dette i henhold til WTO-avtalen, så møter det sterk motstand blant våre handelspartnere i nabolandene. Dette kan bli gjengjeldt ved at man endrer tollsatsene innenfor andre næringer som er viktige for Norge, som fiskeri.»

Jeg tror vi skal høre på disse advarslene. Det hadde vært det beste om regjeringen kunne snudd i denne saken og sørget for at man ikke hadde den usikkerheten som vi nå har.

Det er i hvert fall ett område regjeringen fører en stabil politikk på, og det er trafikken over svenskegrensen, som øker. Det er klart at da dette budsjettet, med sin avgifts-politikk, ble fremlagt, var det svenskene, muligens, som jublet mest, og ikke nødvendigvis norske forbrukere, som vil kunne få et dårligere utvalg i diskene og høyere priser. Men svenskene kommer til å oppleve nye høyder innenfor sin handel. Det er mulig det er den måten man skal prøve å hjelpe Europas politikk på i årene framover, men det gagnar i hvert fall verken norske arbeidsplasser eller forbrukere.

Statsråden, fiskeriministeren, er en person som ferdes mye langs kysten. Vi har veldig mye godt næringsliv langs kysten. Vi som er født og oppvokst nettopp langs denne værharde kysten, vet hvor viktig det er for liv og helse at vi har en redningstjeneste som til enhver tid er oppe og på plass. Vi har i mange, mange år lagt våre kjære i nettopp redningstjenestens hender, benyttet det tilbudet den yter. Da er det skuffende å se at vi har en regjering som faktisk ikke følger opp det behovet Redningsselskapet har – nok en gang. Sist gang fikk man på plass noen nye og friske midler, denne gangen ser det verre ut. Jeg håper, og jeg ber Stortinget inderlig om at regjeringspartiene i Stortinget snur og sørger for at Redningsselskapet får tilført disse 20 mill. kr som de faktisk har behov for, for å sikre tryggheten langs kysten.

Det skulle ikke være slik at det er tryggheten til våre kjære som ferdes langs kysten, denne regjeringen skulle spare på, men sånn ser det faktisk ut.

Else-May Botten (A) [19:21:45]: Det går godt i annerledeslandet Norge, og OECD spår i dag supervekst for Norge også i nær framtid. Med eurosone i resesjon tror OECD på flere år med solid vekst i norsk økonomi. For Norges del tegnes et bilde av en fastlandsøkonomi med høy forbruksvekst og fortsatt god etterspørsel etter arbeidskraft. Ifølge prognosene vil årets BNP-vekst være på 3,7 pst. Det vil – om det slår til – være den høyeste veksten siden 2007.

Undersøkelser viser at veksten i oljeinvesteringene trolig vil falle i 2013 og bremse ytterligere i 2014, men med liten overskuddskapasitet i enkelte sektorer og sterk etterspørsel etter boliger, vil imidlertid den samme investerings- etterspørselen likevel bli ganske så sterk. Både reallønnsveksten og oppgang i sysselsettingen vil bidra til videre vekst i husholdningenes samlede inntekter.

Spør du en bedrift i dag hva som er den største utfordringen deres, får du ofte til svar at det er etterspørsel etter arbeidskraft. I annerledeslandet Norge roper arbeidslivet etter arbeidskraft. I Europa skriker arbeidskraften etter arbeidsplasser. Mye av etterspørselen etter arbeidskraft vil måtte bli dekket av ytterligere arbeidsinnvandring. Tiltak for et seriøst arbeidsliv er derfor svært viktig. Denne regjeringen har levert et tredvetalls tiltak og to handlingsplaner mot sosial dumping for å ivareta arbeidstakernes rettigheter. Presset på økt arbeidsinnvandring gir også press på etterspørselen etter boliger. OECD advarer mot utviklingen i norske boligpriser, som fortsetter å stige fra et rekordhøyt nivå. Her må vi bygge mer boliger, og Arbeiderpartiet er villig til å ta den jobben det er å ta det ansvaret.

Kontrasten til resten av Europa er stor. Svekkelsen i økonomien i eurosone fortsetter i et alarmerende tempo. Arbeidsledigheten er stor og fester seg spesielt ved de unge. Stramme budsjett vil kunne holde aktiviteten nede i lang tid framover. Den sosiale uroen i Europa er bekymringsfull, og det smerter å se hva gjeldskrisen gjør med folk. Ungdom må bo hjemme i lang tid, skolene har ikke råd til strøm eller bøker – folk sulter rett og slett. Det vil ta lang tid å bygge opp igjen tilliten i finansmarkedene, få på plass strukturelle reformer og få opp aktiviteten

for næringsaktørene. Det at Norge kom seg best gjennom finanskrisen og greide å holde sysselsettingen oppe, gjør at vi i dag ikke har det samme virkelighetsbildet som resten av Europa. Vår regjering satte inn en rekke ulike tiltak og styrket virkemiddelapparatet, både Innovasjon Norge, SIVA, Eksportkreditt Norge AS, GIEK, Investinor osv., og man har ikke minst satset på forenklinger.

Her i Norge, med denne regjeringen, kommer også ungdomsgarantien på plass i budsjettet nå – en klar melding til ungdom i Norge om at vi vil at de skal ta utdanning og komme seg ut i arbeidslivet. Det gir trygghet, frihet og muligheter til å skape verdier.

OECD mener at den europeiske sentralbanken bør kutte styringsrenten ytterligere for å stimulere etterspørselen. I tillegg må strukturelle reformer på plass, både i landene som låner penger, og landene som låner ut penger.

Arbeiderpartiet vil ha et konkurransedyktig næringsliv over hele landet. Det krever en aktiv næringspolitikk. Et eksportrettet næringsliv trenger forutsigbarhet og et virkemiddelapparat som er tilpasset deres utfordringer til enhver tid. En av de viktigste grunnene til at vi lykkes i Norge, er at mennesker er i arbeid. Gjennom arbeid og innovasjon sørger arbeidstakerne og arbeidsgiverne for at Norge går så det griner, og de skal vite at vi er takknemlige for den innsatsen de gjør. Det er sammen vi skaper verdier som sikrer velferd for framtidens generasjoner. Den norske modellen er selve bunnplanken i vår politikk. Vi politikere må aldri glemme det ansvaret politikken har gitt oss, for politikk handler om mennesker – og bare mennesker.

Tord Lien (FrP) [19:26:35]: Jeg jobber jo med kunnskapspolitikk, og siden mye tyder på at mange i denne salen er noe tunglærte, har jeg lyst til bare å understreke et poeng en gang til: SSB har slått ettertrykkelig fast – etter en vurdering av vårt budsjett – at vårt budsjett skaper trygghet for arbeidsplassene i fastlandsindustrien i Norge i dag, neste år og i 2014. Jeg antar for så vidt også at Arbeiderpartiet sitt budsjett skaper en viss trygghet for arbeidsplassene i den tidsperioden.

Så lenge man holder SV unna petroleumpolitikken, vil inntektene fra petroleumsnæringen strømme inn i statskassen og i store deler av norsk næringsliv. Dette sikrer høy sysselsetting og stor etterspørsel etter arbeidskraft. I et 20-årsperspektiv er det annerledes. Jeg har forståelse for at de rød-grønne i et valgår synes det er vanskelig å legge det perspektivet til grunn, er mest opptatt med vårt budsjett, og må bruke et omvendt ostehøvelprinsipp og ikke provosere noen, men heller ikke satse der man kunne ha satset.

Vi vet alle at den norske økonomien på sikt må få flere ben å stå på, må bli mer dynamisk, at fastlandsøkonomien må bli mer effektiv, at offentlig tjenesteproduksjon må bli mer effektiv – norsk økonomi må rett og slett bli mer kunnskapsbasert. For at vi skal ha trygghet for at dagens arbeidsplasser er trygge 20 år fram i tid, og at vi klarer å skape nye lønnsomme arbeidsplasser, må vi satse på kunnskap, vi må prioritere kunnskap. Det gjør ikke denne regjeringen.

Økonomisk turbulens hos svært mange av våre handelspartnere i OECD gir oss et historisk handlingsrom.

Dessverre har vi en regjering som svarer med historisk handlingslammelse. Etter 2006 har ikke regjeringens budsjettforslag en eneste gang inneholdt økning i forskningsbudsjettene som andel av bruttonasjonalprodukt. I dag bruker vi fortsatt en lavere andel av BNP på forskning enn samtlige land i Norden og langt mindre enn gjennomsnittet i OECD. Når vi må konstatere at det ikke er realvekst i forskningsbudsjettene fra noen departement, er det særlig betenkelig at det er en realnedgang i Nærings- og handelsdepartementets forskningsbudsjett. Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett viser handlekraft, og vi foreslår å styrke viktige forskningsområder – særlig innen teknologi og næringsrettet forskning – med nesten 800 mill. kr. Norge trenger en regjering som viser handlekraft på forskningsområdet.

Vi vet at en av de store utfordringene i Utdannings-Norge, er at en av tre som starter på videregående skole, ikke fullfører på normert tid. Dette gjelder flest gutter, og det gjelder i all hovedsak på yrkesfag. Frafallet er på nærmere 50 pst. nasjonalt og over 50 pst. i mange fylker. De fleste som ikke fullfører, dropper ut av skolen fordi de ikke får lærlingplass. Det er altså mangel på lærlingplasser.

Så har vi jo vært inne på alkoholavgifter i dag, hvor Fremskrittspartiet har fått skryt fordi vi ikke kutter i spritavgiftene, fordi høye avgifter visstnok skal føre til at folk drikker mindre. Ja, det er nok sikkert rett. Men da lurer jeg på: Når vi mangler flere tusen lærlingplasser, hvorfor i alle dager har vi avgift på lærlingplasser? Er det for at folk skal etablere færre lærlingplasser? I sitt budsjett viser i hvert fall Fremskrittspartiet nok en gang handlekraft. Vi foreslår å fjerne avgiften på lærlingplasser for å sikre bedre økonomi i lærlingordningen og gi trygghet for at flere skal få lærlingplass og gis mulighet til en utdanning.

Vi mangler også i næringslivet flere tusen kandidater. Til tross for at vi har importert rekordmange mennesker med tre- til femårig høyere utdanning, mangler vi flere tusen kandidater i norsk næringsliv, særlig innen matematikk, naturfag og teknologi og i helsefagene. Derfor er det spesielt, når vi vet at ungdommen er der ute og har lyst til å studere, at regjeringen velger å si at det antallet som ble tatt opp på høyere utdanning i 2012, bare skal videreføres. Man skal ikke etablere flere studieplasser innen høyere utdanning i 2013. Til tross for at mange av de rød-grønne stortingsrepresentantene har hevdet det motsatte i dagens debatt, er det ikke mulig for de høyere utdanningsinstitusjonene å ta opp en eneste ekstra student i 2013, i forhold til hva man gjorde i 2012. Det er ikke handlekraftig nok.

Gerd Janne Kristoffersen (A) [19:31:58]: Debatten i dag viser tydelig at vi står overfor et retningsvalg for Norge neste år. I debatten om skatt kommer forskjellene tydelig fram. Det rød-grønne flertallet ønsker på ingen måte å prioritere store skatteuttak til de aller rikeste ved å kutte i formuesskatt og arveavgift. Vi vil prioritere fellesskapet og bruke de store pengene på helse og omsorg, skole, barnehage og andre områder som gjør at Norge forblir et godt land å leve i – et land med høy sysselsetting og lav arbeidsledighet, der de sosiale forskjellene er små. Dette har ikke

kommet av seg selv, men er et resultat av kloke politiske valg.

Fordelingspolitikk er et viktig verktøy når en ønsker å utjevne forskjeller, også geografiske forskjeller. Når jeg ser hva Fremskrittspartiet og Høyre vil med kommuneøkonomi og landbrukspolitikk, ser jeg at de geografiske forskjellene vil øke kraftig. Når representanten Christian Tybring-Gjedde fra Fremskrittspartiet i sommer debatterte skatt med representanten Torgeir Micaelsen, uttalte han: Fremskrittspartiet gjør massive kutt også i offentlige utgifter, og vi skammer oss ikke over det. Vi gjør store kutt i norsk byråkrati, vi vil nedlegge fylkeskommunen, vi vil redusere antallet kommuner og redusere overføringene til landbruket.

Det er nettopp det Fremskrittspartiet gjør i budsjettet sitt. Jeg tror ikke noen i denne salen forsvarer unødvendig byråkrati. Men når en kutter 1 mrd. kr til fylkeskommunene, er det nok ikke mange nok såkalte unyttige byråkrater å fjerne, sånn at folk flest ikke merker kuttet. Fylkeskommunene driver først og fremst de videregående skolene og har ansvaret for vei og regional utvikling. Et kutt både i rammeoverføringene og i midler til regional utvikling vil ha til dels store følger ute der folk bor og lever i vårt langstrakte land.

Når midlene forsvinner fra fylkeskommunenes budsjetter, vil kutt i de videregående skolenes budsjetter være helt nødvendig. Det betyr kutt i lærerstillinger og endring av skolestruktur. I mitt fylke vil det sannsynligvis bety at den desentraliserte strukturen i den videregående skolen står for fall. Det betyr flere elever på hybel fra de fyller 16 år, med de konsekvensene det vil ha for mange, samt at lokalsamfunn mister en viktig ressurs i utviklingen av samfunns- og arbeidsliv. En av de minste videregående skolene i Nord-Trøndelag – som er mitt hjemfylke – er for øvrig Meråker videregående skole, som også har landslinjer for langrenn og skiskyting. Der går, og har det gått, mange av våre nasjonale idrettshelter. Med kutt i overføringene til fylkeskommunen vil det være en av de skolene som trues av nedleggelse, fordi den er for dyr å drive sammenlignet med store videregående skoler sentralt.

Ved å legge ned fylkeskommunen, kutte i innbyggertilskuddet til kommunene og gjøre selskapsskatten kommunal – og samtidig sørge for mindre skatteutjevning mellom skattesterke og skattesvake kommuner – bidrar heller ikke høyrepartiene til at en kommune som Meråker skal kunne ta over og drive den videregående skolen. Dette kan da ikke være en politikk det går an å forsvere som et bidrag til kutt i byråkratiet. Det er kutt i velferd og mangfold, etter min mening.

Et annet alvorlig kutt er i midlene til regional utvikling. Her kutter Høyre over 1,5 mrd. kr og Fremskrittspartiet 1,1 mrd. kr. Det vil få store konsekvenser for utvikling og omstilling i mange næringer og kommuner. Det hjelper lite å plusse på 150 mill. kr til kommunale næringsfond, som Høyre gjør, om store hjørnesteinsbedrifter legges ned, og ny aktivitet skal etableres for å opprettholde arbeidsplasser og bosetting i kommunene. Det er et langsiktig og møysommelig arbeid der fylkeskommunene spiller en sentral rolle. I iveren etter å legge ned fylkeskommunen og såkal-

te kutt i offentlig byråkrati må en ikke tro at oppgavene det regionale nivået utfører, forsvinner, og at ingen merker det. De regionale utviklingsoppgavene vil være der, og hvordan de ivaretas, er helt avgjørende for at utvikling av samfunn og arbeidsplasser skjer på en måte som sikrer arbeid og bosetting i hele landet. Nyskaping og omstilling er ikke byråkrati.

Store skattecutt som fjerning av formuesskatten på over 15 mrd. kr representerer store kutt i velferden. Det vil først og fremst ramme de svakeste i samfunnet, og det vil øke de geografiske forskjellene kraftig. Vi så det tydelig under den forrige høyre regjeringen, og jeg frykter at vi vil se det enda tydeligere om Fremskrittspartiet kommer i regjering. Det som framstilles som en lettelse for næringslivet – effektivisering og kutt i unødvendig byråkrati – vil vise seg å være kutt i velferden til folk flest og enda bedre tider for dem som har de største formuene i landet vårt.

Kenneth Svendsen (FrP) [19:37:21]: Fremskrittspartiets budsjettforslag er et budsjettforslag for mindre byråkrati og mer velferd. Jeg har fulgt med på argumentasjonen til finanskomiteens leder, Torgeir Micaelsen, og statsminister Stoltenbergs mangeårige forsøk på å latterliggjøre Fremskrittspartiets økonomiske politikk med kraftige skatte- og avgiftslettelser. Nå har altså SSB gått igjennom vårt alternative statsbudsjett og avvist disse påstandene. Det betyr i realiteten at de rød-grønne latterliggjør kompetansen til SSB, noe vi selvfølgelig tar sterkt avstand fra.

Fremskrittspartiet legger fram et helhetlig budsjettforslag som viser handlekraft, og skaper trygghet og frihet for befolkningen. Ved å redusere skatter og avgifter vil selvfølgelig omsetningen stige og gi samme virkning som Rema 1000-eierne opplever, noe som også kommer fram i SSBs rapport. Ved å senke skatten på inntekt, eller progresjonen i skattesystemet, vil flere ønske å arbeide mer, enkelt og greit fordi de får beholde mer av inntekten. Det vil igjen bety at omsetningen av skattbar inntekt stiger, og lavere skatt fører til at flere bidrar. Derfor fører dette til flere etableringer og arbeidsplasser. Når regjeringen og Finansdepartementet til de grader går til angrep på oss når det gjelder dynamiske effekter, hvorfor har de da satt ned arbeidsgiveravgiften i enkelte deler av landet? Det er selvfølgelig ikke for å være snill, men fordi de tror at det skaper flere arbeidsplasser.

Fremskrittspartiets avgiftsreduksjoner inneholder reduserte bilavgifter, redusert bensin- og dieselavgift, redusert dokumentavgift, redusert elavgift og fjerning av arveavgiften. I tillegg fremmer vi en grensehandelspakke hvor vi foreslår å redusere avgiften på snus, øl og vin og sukker- og sjokoladeavgiften. Spesielt i de grenseliggende strøkene vil dette føre til flere arbeidsplasser. I dag er handelslekkasjen til Sverige på langt over 10 mrd. kr. Det er flere grunner til det, men avgiftsnivået på alkohol og tobakk er en av hovedårsakene til handelslekkasjen. Det blir selvfølgelig ikke bedre av at regjeringen innfører økt moms på ost og kjøttvarer samt saft. Dette vil være med på å forverre handelslekkasjen til Sverige, og Fremskrittspartiet går selvfølgelig imot det. For dem som måtte lure på den dyna-

miske effekten av dette, ville det vise seg ved økt avgiftsinnngang, fordi salget av snus og alkohol i større grad ville overføres fra Sverige til Norge, økt inngang av moms fordi folk ville handle på norske butikker, samt høyere skatteinnngang fra dem som ville bli ansatt i norske butikker.

Fremskrittspartiet gjør ikke dette for å være de snilteste i klassen. Vi gjør det fordi det vil gi befolkningen langt større grad av frihet til å bruke sine penger på det de selv mener er rett, ikke ut fra hva de rød-grønne mener folk skal bruke pengene sine på. Vi gjør det for å skape trygghet for arbeidsplassene. Vi handler der regjeringen snakker.

Fremskrittspartiet ønsker at befolkningen skal ha større grad av frihet til å velge den bilen de selv mener de har behov for. Derfor foreslår vi 25 pst. reduksjon i effektavgiften på personbiler. I tillegg er det miljøvennlig politikk, fordi det vil føre til at den delen av bilparken som det er størst behov for å fornye, vil bli byttet ut med biler med den sist tilgjengelige teknologien.

Senterpartiet sier så pent i festtaler at de ønsker å ta hele landet i bruk. Vel, det ønsker Fremskrittspartiet også. Forskjellen mellom Senterpartiet og Fremskrittspartiet er at der Senterpartiet holder festtaler, viser Fremskrittspartiet handlekraft. Handlekraft er å senke et av verdens høyeste avgiftsregimer for drivstoff. Handlekraft er å bygge veier uten bompenger som gir trygghet. Derfor senker Fremskrittspartiet avgiftene på bensin og diesel. Så investerer vi i veibygging og vedlikehold slik at det merkes. Ingen av delene ønsker regjeringen. De fortsetter å pøse ut mer av den medisinen som ikke virker, og som gjør at folk flytter fra distriktene.

En ser stadig at regjeringen er bekymret over etableringskostnadene for unge. Det synes jeg er underlig, da en vet at det nettopp er regjeringen som i stor grad har skylden for det, gjennom stadig strengere regler i plan- og bygningsloven, noe som har fått byggekostnadene til å skyte i været. Ikke nok med det, den såkalte dokumentavgiften legges på, en avgift hvor boligkjøpere må ta topplån med de dyreste rentene for å betale staten de pengene de så sårt trenger.

Fremskrittspartiets budsjettforslag er et forslag der en har troen på enkeltmenneskene, og der en gjennom skatte- og avgiftslette vil gi dem muligheten til å gjøre sine egne, fornuftige valg når de får beholde mer av sine inntekter. Det er stikk i strid med den rød-grønne regjeringens ønske om å styre befolkningen fra vugge til grav ved å ta de valg befolkningen selv kan gjøre, for dem.

Martin Kolberg (A) [19:42:29]: Jeg ser med glede at representanten Sanner er til stede i salen. Jeg så at Solvik-Olsen var her. Jeg skulle ønske han hadde vært her, for jeg vil gjennom presidenten gjerne henvende meg direkte til de to.

Det handler om diskusjonen om handlingsregelen. Jeg mener at det er en av de virkelig viktige diskusjonene, som det er helt nødvendig at denne debatten avklarer. Jeg prøvde, som Stortinget merket, å få konkrete svar knyttet til Høyres analyse av det som Solvik-Olsen i replikkordskiftet med Høyres leder og parlamentariske leder, Erna Solberg, sa om handlingsregelen. Det lyktes ikke.

Det er selvfølgelig spørsmål om hvordan dette skal fortolkes. Skal vi late som om vi ikke hører at Høyre nå ikke vil kommentere dette? Skal vi late som om vi ikke hører at Sanner aldri vil kommentere det? Og skal vi late som om Høyre er like mye å stole på når det gjelder handlingsregelen, som det de bestandig har vært?

Jeg tror egentlig det siste, men jeg forstår ikke hvorfor de da ikke kan ta et oppgjør med den kvasiforståelsen som Fremskrittspartiet presenterer når det gjelder pengebruken i Norge. Det synes jeg er rart at de ikke gjør. Det som er bemerkelsesverdig, er at Høyre forlater en veldig seriøs tradisjon innenfor økonomisk politikk, når de faktisk ikke gjør det. De karakteristikkene som Fremskrittspartiet har av vår politikk – regjeringens politikk – og forståelsen av handlingsregelen, retter seg i realiteten like mye mot Høyre. Men det er stille i stua, det er ingen som tar den kampen.

Denne debatten er ikke slutt. Sanner hører i hvert fall direkte hva jeg sier. Nå har også Solvik-Olsen kommet inn. Da kan også han kommentere dette senere.

Jeg synes Det norske storting har krav på at man, spesielt fra Høyres side, avklarer hva man mener om Solvik-Olsens karakteristikk av handlingsregelen. Det er helt sentralt, det har med den økonomiske troverdigheten til Høyre å gjøre. Det har selvfølgelig helt avgjørende betydning for hva slags økonomisk politikk som skal bli lagt til grunn, hvis det skulle bli et flertall som de ønsker seg. Representanten Solberg orket ikke, ville ikke eller klarte ikke. Sanner og andre har selvfølgelig sjansen i løpet av kvelden.

Det andre som jeg har veldig behov for å si – det er sagt tidligere i debatten, men jeg sitter og brenner for det når jeg sitter og hører på debatten, enten på kontoret eller her – er at høyrepartiene, uten å sjenere seg, sier at de vil selge ut vannkraften på forskjellige måter. Tenk på det! Om den ressursen som på statens – det offentliges – hånd har vært med på å bygge Norge som industrinasjon, står de her i Stortinget og sier: Det skal være så dynamisk å få private inn på dette området. Det sier Siv Jensen fra talerstolen. Da vet vi hva det handler om. Det handler ikke om å fornærme Det norske Arbeiderparti ved å gjøre det – det er ikke det som er saken – men det handler om det fundamentale, nemlig å levere ut til private profittinteresser det som er nasjonens ressurser.

Solvik-Olsen har alltid en evne til å riste på hodet, enten han står på talerstolen, sitter i salen eller er på fjernsyn. Jeg kan si til representanten Solvik-Olsen gjennom presidenten at det gjør intet inntrykk på meg, for jeg kan lese, og jeg kan høre hva du sier. Derfor er det helt åpenbart at det dere gjør, er å undergrave neste generasjon, undergrave muligheten til å bygge samfunnet på fellesskapets grunn på en avgjørende måte. Da kan dere like gjerne si det, når dere ønsker å føre en slik politikk og Høyre også er med på laget. Det siste forundrer meg veldig mye, men det forteller om utviklingen blant høyrepartiene i Norge. Det viser hvor avgjørende denne debatten er, og hvor viktig valget vil bli. Det er helt riktig: Det er et retningsvalg.

Jørund Rytman (FrP) [19:47:45]: Jeg har merket meg at det i lang tid – og dessverre har blitt gjentatt her i dag – har blitt påstått at Fremskrittspartiet har en uansvar-

lig økonomisk politikk. Hvis vi får gjennomslag for våre forslag og prioriteringer, er det ikke måte på hvor ille det kommer til å bli.

Det har også i lengre tid blitt konstruert en myte om at Fremskrittspartiet vil bruke opp oljefondet, noe som er direkte løgn. Faktum er at Fremskrittspartiet vil overføre ufattelig mange milliarder kroner til oljefondet hvert eneste år. Men vi vil også investere noe i Norge og la folk få beholde mer av sine egne penger.

En tredje myte konstruert av rød-grønne politikere er at Fremskrittspartiet har penger til alt. Faktum er at vi hvert eneste år fremmer et alternativt statsbudsjett der vi gjør beinharde prioriteringer, men andre prioriteringer enn det regjeringen gjør.

Jeg synes det er synd at enkelte representanter kan tillate seg å komme med slike påstander uten å kunne sannsynliggjøre dem på noen som helst måte. De kan ikke eller vil ikke gå inn i en reell økonomisk debatt, men kommer kun med det vi kaller usaklige påstander, med tilnærmet skoledebattretorikk og innøvde replikker, sannsynligvis laget av det økende antall PR-rådgivere i regjeringen.

Det som gjør det mer spesielt, er at de representantene som kommer med disse påstandene, og som dikter opp myter og historier, representerer partier som sitter i regjering, som ikke kan sies å føre en ansvarlig økonomisk politikk, som ikke gir landets innbyggere nødvendig trygghet i hverdagen.

Så vidt jeg vet, er Fremskrittspartiet det eneste partiet som har sendt sitt alternative statsbudsjett til Statistisk sentralbyrå, slik at de kan gjøre sine nøytrale beregninger av det. Ingen andre partier gjør dette. Selv ikke Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti gjorde det da de var i opposisjon, så vidt jeg vet – eller gjorde de det? Hvis de gjorde det, ville det vært interessant å få en tilbakemelding på det, for hvis de gjorde det, hvorfor ble ikke resultatene offentliggjort?

Når vi da er inne på ansvarlighet, hva har en rød-grønn regjering med rent flertall bak seg her i Stortinget i over syv år, fått til? Har vi en handlekraftig regjering?

Regjeringen skulle fjerne fattigdommen med et pennestrøk. Hva har skjedd? Det har blitt flere fattige, til tross for at oljeinntektene strømmer inn som aldri før.

Hva er status for sykehuskøene? Har de blitt kortere? Nei, de har blitt lengre. Hva med antallet uføre? Har det blitt færre? Har flere kommet seg ut i arbeid, eller har flere blitt uføre? Det har blitt flere.

Hva med vedlikeholdsetterslepet i veisektoren og behovet for trygge og bedre veier? Selv det fattige landet Albania har gått forbi Norge når det gjelder bygging av motorveier. Hva med jernbanen? Flere rapporter viser at det er store mangler, stort vedlikeholdsetterslep og stort behov for investeringer – tydelige mangler på handlekraft.

Regjeringen skulle satse på kollektivtrafikk. Hva skjer? Jo, flere togstasjoner blir lagt ned, bl.a. flere togstasjoner i befolkningstette områder, spesielt i mitt eget fylke, som Martin Kolberg sikkert kjenner til. Det har blitt færre togavganger. Hva med mer gods på jernbane, som det har vært snakket om? Nei, det blir mindre og mindre, og mer gods på vei.

Hva med sykehusene i Norge? Har man kommet å jour med vedlikeholdsetterslepet der? Nei, her er det store vedlikeholdsetterslep og store behov for investeringer. Ta f.eks. Drammen sykehus. Der er det så ille at taklampen over operasjonsbordet falt ned på operasjonsbordet. Det var bare hell og lykke at det ikke pågikk en operasjon da det skjedde. Senest nå i høst har man vært nødt til å stenge flere operasjonsstuer fordi det har vært så kritisk. Utstyret på sykehuset er så gammelt at det ikke engang går an å få tak i reservedeler. Eksempelvis har man vært nødt til å lete på Internett, på eBay og finn.no etter reservedeler, og lage provisoriske løsninger. Det er stort behov for investeringer i IKT. Bare det at det fortsatt brukes faks er jo tragikomisk. Det er uansvarlig politikk.

Som nevnt innledningsvis har Fremskrittspartiet sendt sitt alternative statsbudsjett til SSB. Ifølge SSB vil vi trolig oppleve at BNP og sysselsettingen øker, inflasjon og arbeidsløshet reduseres, mens kronkursen blir uendret. Det er ansvarlig politikk.

Torbjørn Røe Isaksen (H) [19:53:10]: Herøya fabrikklegg i Porsgrunn synes jeg er et fint bilde på Norge. For noen tiår siden jobbet det 6 000–7 000 mennesker der. Det var den gang det var forskjellige arbeidstidsordninger for funksjonærer og de som jobbet i kjeledress. Det var et fabrikklegg som fungerte omtrent slik at enhver i Porsgrunn som ble 15–16 år, og som gikk ned og knakket på fabrikkporten, kunne få seg en sommerjobb der. Og så kunne man etter hvert få seg en fast og trygg arbeidsplass. For å si det litt forenklet og litt idealisert var det på Herøya plass til alle.

Utfordringen for Norge – som har vært kåret til verdens beste land å bo i siden 2002, den gangen Høyre satt i regjering, men det er egentlig ikke poenget her – er jo ikke å skape rikdommen og velferden, for den har vi. Utfordringen for oss er å videreutvikle rikdommen og velferden, altså bruke de mulighetene man har som ett av verdens rikeste land, til å sikre og skape muligheter for alle.

Vi er ikke som Herøya på 1920-tallet. Den gang var det anlegg som skulle bygges, man trengte kapital. Man skulle reise anlegget. Vi er mer som Herøya på 2000-tallet. Da begynte endringens vinder å blåse innover selv en middels stor industriby i Telemark. Globaliseringens voldsomme krefter slo innover – også de trygge arbeidsplassene på Herøya. Da, som nå, sto befolkningen i Telemark og i Porsgrunn overfor et valg. De kunne tviholde på alt slik det var. De kunne forsøke å velge å stå stille eller de kunne endre seg. Det man etter hvert forsto i Telemark og i Porsgrunn, var at det var ikke noe alternativ å stå stille. Det hjelper ikke å gå ett steg fram hvis alle andre løper framover. Det hjelper ikke å skryte av det som var, hvis det ikke er rustet til å møte det som skal komme.

Jeg tror det er regjeringens store synd – ikke at alt går dårlig, for i verdens rikeste land går ikke alt dårlig, men at regjeringen tror at alt går bra, og at det derfor kommer til å gå bra også i fremtiden. Det er faktisk av og til vanskelig å høre kritikken av det i Norge som ikke er bra nok, over lyden av en regjering som stadig klapper for seg selv.

Det virker på meg som at regjeringen er sliten nå. Dens

medlemmer mangler ideer og løsninger. Jeg tror det er noe av årsaken til at veldig mange av de rød-grønne politikerne på denne talerstolen snakker om Høyres politikk. Det er også en annen veldig pussig ting som har begynt å skje med de rød-grønne de siste to årene, og det er at de har begynt å bli ukomfortable og flakket med blikket og blitt nervøse når de får helt enkle, basale spørsmål, som f.eks.: Hva skal dere gjøre, da? Hva er deres løsninger på Norges utfordringer i dag? – Ikke hva dere gjorde de foregående syv årene, men hva dere skal få til de neste fire årene, altså hva dere skal oppnå på tolv år, som dere ikke klarte å gjøre noe med på åtte år?

Det er noe spesielt med en regjering som har representanter som blir ukomfortable og nervøse når de blir spurt om å gjøre det alle politikere burde elske å gjøre, nemlig å snakke om sin egen politikk og sine egne løsninger. Det er som om man er fristet til å si: Hvil deg nu, borger. Det er fortjent.

Det er altså slik at endring og gradvis reform alltid har vært en forutsetning for den norske modellen. Noe av grunnen til at Norge er et rikt land i dag, er nettopp at Norge har endret seg i pakt med tiden. Vi har sett at når det har kommet nye utfordringer, trenger man nye reformer, ikke radikale grep som kaster unna alt vi har hatt, men gradvise reformer, nye ideer, bedre løsninger.

La meg gå tilbake til Herøya. Jeg nevnte at for noen tiår siden – litt forenklet selvfølgelig – kunne veldig mange komme til fabrikkporten på Herøya, knakke på døren og så kunne de få seg en trygg arbeidsplass for resten av livet. De behøvde ikke så mye formell utdanning – om de kunne de fire store, eller var god i engelsk eller norsk, var ikke nødvendigvis så viktig.

Hva skjer med 17-åringen som i dag har droppet ut av skolen, og som kommer til det som i dag er en industripark på Herøya og knakker på døren? Sannheten er at der inne er det høy forskerkompetanse. Der er det høyt skolerte fagarbeidere med fagbrev og lang, lang erfaring. Det er ikke plass til en som har droppet ut av skolen som 17-åring, som bare har helsen sin og er villig til å stå på, men som ikke har noen formell kompetanse. Sjansene er veldig store for at han knakker på en annen dør – på Nav-kontoret. Sjansen er veldig stor for at han blir en av de én av fire sosialklienter i Norge som er under 30 år. Høyre har kalt det for den onde sirkelen. Det er ikke en presis beskrivelse av nøyaktig hvordan alt er i Norge, men det er et forsøk på å skissere opp hva som er utfordringen ved Norge, hva som er skygesiden i verdens beste land. Jo, det begynner med en skole hvor de sosiale forskjellene har blitt forsterket de siste syv årene. Skolen svikter sin helt grunnleggende oppgave, det løftet vi ga til hver eneste seksåring som skulle begynne på skolen: Vi skal sikre at det er dine ferdigheter, evner og anlegg som får noe å si, ikke hva foreldrene dine har holdt på med. Det løftet svikter den norske skolen i dag.

Det fortsetter med høyt frafall i videregående skole, særlig på yrkesfag og særlig for elever som har gått lei av teorien. Mange unge oppsøker da yrkeslivet, næringslivet eller markedet, som det av og til kalles, altså det som gir folk arbeidsplasser, men oppdager at det ikke er plass til dem der heller.

Ungdomsledigheten er høy, og vi har ikke, på tross av alt skryt, skapt nok arbeidsplasser til unge til å holde tritt med befolkningsøkningen. I Nav-systemet møtes mange med tiltak som ikke virker, hvis de er så heldige å få et tiltak. Regjeringen sitter nærmest passiv, og den vet ikke engang hvor lenge unge må vente på tiltak, eller hvor lenge de må vente for å gå fra ett tiltak til et annet. I Nav-systemet er det noe som heter tiltaksnomader som alle ansatte i Nav vet om, og som mange som bruker Nav, får bittert erfare – det har vi ikke engang tall på. Når Høyre sier at vi skal ha rett og plikt til aktivitet for den unge 17-åringen som møter opp, sier regjeringen nei. De sier at de er for en slik aktivitetsplikt, men de vet ikke en gang hvor mange kommuner som bruker muligheten de har i dag. Det var noe de begynte å regne på i vår en gang etter å ha sittet i regjering i syv år. Den onde sirkelen blir en sirkel fordi den slutter der den begynner igjen, nemlig med at det mest arvelige i Norge ikke er en yacht eller en svær bil eller en hytte på fjellet eller en formue – det er utenforskap, fattigdom, sosialtrygd og uføretrygd.

Så er det selvfølgelig slik at det fins ingen enkle løsninger for å bryte den onde sirkelen. Det er noen forutsetninger, f.eks. et næringsliv som går bra, at det lønner seg å skape arbeidsplasser, at det å skape jobber og holde dem i Norge er noe positivt. Men jeg har lyst til å peke på seks konkrete forslag som Høyre har fremmet, og som kunne vært med på å bryte den onde sirkelen.

Det første dreier seg om lærersatsingen. Det er ikke alt vi politikere kan gjøre noe med, men vi kan gjøre noe med det aller viktigste i skolen bortsett fra foreldrenes bakgrunn, og det er læreren. Da må vi bruke de største pengene vi har, og de viktigste oppgavene, nemlig sikre etter- og videreutdanning for lærere.

Det andre er en aktivitetsplikt for alle som skal motta sosialhjelp – ikke fordi det er et mål i seg selv at folk skal ut og plukke søppel eller bære ved, men fordi aktivitet er et mål i seg selv. Hvis en ser på veien fra skolebenken til utenforskapet, dreier det seg altfor ofte om passivering.

Det tredje er en massiv satsing på å få funksjonshemmede inn i arbeidslivet. Det er det tiltaket vi i Høyre prioriterer høyest i våre alternative budsjetter. Vi prioriterer det på penger, vi prioriterer det på arbeids- og utdanningsreiser og ekstra oppfølging av unge uføre, nettopp fordi du ikke skal bli gitt opp bare fordi du har fått en uføretrygd – for å øke det som er en nedadgående trend under de rød-grønne, med færre funksjonshemmede i arbeidslivet.

Så handler det også om en lavere terskel inn i arbeidslivet, altså rett og slett det at selv om vi skal ha noen gode, grunnleggende regler som beskytter alle arbeidstakere, må det være slik at det er enkelt og greit for en arbeidsgiver å ansette en som kommer for å be om jobb. Hvis vi kan gjøre arbeidslivet litt mer smidig, kunne også flere fått jobb.

Punkt fem handler om at det må lønne seg å jobbe, helt konsekvent. Det er en politikk som Arbeiderpartiet tidligere har vært enig i, men som de ikke har fulgt opp i regjeringen.

Alt dette er politikk for å løfte folk ut av utenforskapet, men samtidig må vi som politikere være ydmyke og si at vi kommer ikke til å klare å løfte alle ut med en gang. Vi

klarer ikke å fjerne fattigdommen med et pennestrøk. Da er det ekstra viktig at de som blir i utenforskapet, særlig barn av dem som er fattige, ikke blir rammet. Derfor dobler Høyre i sitt alternative statsbudsjett innsatsen konkret rettet mot fattige barn. Nettopp fordi det å være i utenforskapet ikke skal være en straff for barn av dem som er der.

Jeg har lyst til å avslutte med et sitat fra statsminister Jens Stoltenberg. Han sa i 2000:

«Noen av sosialdemokratiets minst imponerende øyeblikk handler nettopp om når vi ikke greide å gripe samfunnsendringene i tide.»

Jeg tror vi er inne i en slik situasjon, også nå.

Per-Kristian Foss hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Gunvor Eldegard (A) [20:03:39]: I sine alternative budsjett går både Høgre, Framstegspartiet og Venstre til ulike angrep på sjukelønsordninga og dagpengane. Framstegspartiet kuttar sjukelønsordninga med 1,6 mrd. og dagpengane med 500 mill. kr. Venstre vil innføra to nye ventedagar på dagpengeordninga og spara 700 mill. kr ved å kutta sjukelønsperioden med ein måned. I tillegg kuttar Høgre og Venstre 525 mill. kr på sjukelønsordninga med å innføra normerte sjukemeldingsperiodar – pengar dei vil bruka for å finansiera skattekutt for dei rikaste.

Kva slags endringar vil veljarane kunne forventast i sjukeløns- og dagpengeordninga dersom me etter valet skulle få ei regjering der Høgre, Framstegspartiet og Venstre var med?

Torbjørn Røe Isaksen (H) [20:04:36]: Jeg takker representanten for spørsmålet, selv om hun jo egentlig svarer på det. Jeg kan ikke svare for Fremskrittspartiets og Venstres politikk, men representanten sier akkurat nå hva som står i Høyres alternative statsbudsjett. Det er da tolv måneders sykelønn, som i dag, og 100 pst. sykelønn fra første dag, som i dag. Så har vi gjort én ting som bryter med det vi sier om at vi skal ha nye ideer og bedre løsninger. Vi har nemlig stjålet en idé fra Jens Stoltenberg, som i 2009 lanserte ideen om normerte sykmeldinger. Poenget med det er rett og slett at i mitt hjemfylke Telemark får du 52 dager sykmelding hvis du ødelegger en skulder. I Vestfold får du 101 dager. Det betyr at vi skal ha en ekspertgruppe som setter ned noen normer for de sykdommene der det passer. Men, og dette er viktig å poengtere, det er også slik at hvis legen din mener at du burde vært sykmeldt lenger, skal det selvfølgelig være anledning til det. Det skal bare begrunnes skriftlig.

Karin Andersen (SV) [20:05:46]: SV vet at familier med én forsørger har to og en halv gang så stor risiko for å havne i vanskelig økonomi enn der det er to forsørgere. Derfor er SV opptatt av gode ordninger for de enslige forsørgere. Overgangsstøtten er lagt om, og etter ett år stilles det krav til at den som skal motta ordningen, er i kvalifi-

sering eller annen aktivitet, slik at en kan komme i arbeid. Det er det som kan bryte fattigdommen for disse familierne. Det var visst også representanten opptatt av – å bryte onde sirkler, særlig for barn. Hvorfor vil da Høyre med ett pennestrøk gjøre flere tusen flere barn fattige ved å fjerne den muligheten foreldrene deres har i dag til å skaffe seg kompetanse på to år, som gjør at de kan få arbeid?

Torbjørn Røe Isaksen (H) [20:06:55]: Jeg tror den letteste innfallsvinkelen er å si at det er den samme grunnen som de rød-grønne har når de kutter kontantstøtten for toåringer. FAFO, som er fagbevegelsens eget forskningsinstitutt, har sagt klart og tydelig fra at hvis en kutter kontantstøtten for toåringer og ingenting annet skjer, øker barnfattigdommen. Hvorfor gjør de rød-grønne det? Jo, fordi at de mener at det hindrer folk i å komme over i arbeid. Det er akkurat den samme begrunnelsen Høyre har når vi reduserer overgangsstøtten fra tre til ett år. Forutsetningen er da at innsparingen en får på det, ikke kan gå ut av budsjettet. Det må brukes i hovedsak til tiltak for å få flere tilbake i jobb. Vi har også sagt at vi skal ha unntak f. eks. hvis du er under utdanning. Da skal du få lov til å beholde støtten i tre år. Og vi har sagt at du skal få unntak dersom du har en spesielt vanskelig situasjon f.eks. hjemme med barna. Poenget her er jo at reduksjonen av fattigdom kommer ved å få folk over i jobb, ikke ved å ha dem på en passiviserende ytelse.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [20:08:10]: Først vil jeg rose Røe Isaksen for ofte å tenke sjøl.

Høyres ideologiske tankespire er Civita og dens leder Kristin Clemet. Kristin Clemet uttalte i E24 7. november i år at hun ønsker at Norge skal få Europas mest liberale regler for arbeidsinnvandring. Hun tok til orde for at

«Norge bør vurdere den svenske modellen, hvor staten ikke kan nekte arbeidstillatelse til mennesker utenfor EØS-området som har skaffet seg jobb i Norge.»

Og videre:

«Dette vil gi oss den mest liberale ordningen i Europa og OECD. I fremtiden trenger vi flere folk i arbeid, og dette vil lette tilgangen på arbeidskraft, samtidig som det gir innvandrere en enkel og legal måte å komme til Norge på.»

På bakgrunn av det Røe Isaksen sa, nemlig at fattigdom og utenforskap er det som er mest arvelig, er mitt spørsmål: Vil en slik politikk som Kristin Clemet her forfekter, gjøre det lettere eller vanskeligere å få bukt med det som du her har nevnt i ditt hovedinnlegg?

Torbjørn Røe Isaksen (H) [20:09:15]: Jeg må også takke representanten Lundteigen for å tenke selv, kanskje litt vel mye, ifølge noen i den rød-grønne koalisjonen. Men det lever de vel godt med.

Jeg er uenig med Kristin Clemet i det. Arbeidsinnvandring har mange fordeler. Den store fordel er at i et rikt land som Norge, hvor vi har behov for arbeidskraft, gjør det at vi får inn arbeidsinnvandrere, at vi ikke får et lønnsnivå og kostnadsnivå som skyter i været.

Samtidig er åpenbart den andre siden av saken – det er

ofte slik at ikke alt er sort-hvitt – at blant de 300 000 arbeidsplassene som er skapt nå under den rød-grønne regjeringen, som en skryter av, men som for øvrig er færre enn befolkningsøkningen skulle tilsi, ser en at veldig mange av dem er gått til arbeidsinnvandrere. Og det betyr jo også da at den andre siden av saken er at vi skal skape veldig mange arbeidsplasser for f.eks. å få inn de mer marginale gruppene som blir satt utenfor.

Det er et dilemma man må leve med, så jeg tror at vi skal beholde EØS-avtalen – de gode sidene ved arbeidsinnvandringen – men jeg tror ikke på noen fri arbeidsinnvandring fra land utenfor EØS-området.

Torgeir Micaelsen (A) [20:10:27]: Det må være en fryd for folk som er opptatt av ramsalt kritikk av norske sosialdemokrater, å høre Røe Isaksen først antyde at enkelte av oss ikke har egne ideer for så å bruke mesteparten av taletiden – bortsett fra noen minutter til slutt – til å komme med kritikk av regjeringspartiene.

Jeg skal derfor ta ham på ordet. La meg gi Røe Isaksen to eksempler på hva vi skal gjøre de neste fire årene.

Vi skal bygge en skole som er mer praktisk rettet – mot guttene – f.eks. i videregående skole, som sliter med teorien. Men jeg forstår ikke hvordan dette skal løses i større grad gjennom å åpne for en storstilt åpning av nye, private skoler og en ny privatskolelov – en gammel idé som Høyre nå resirkulerer?

Vi skal bygge på det beste i norsk helsevesen og utvikle et helsevesen i verdensklasse. Hvordan løses det gjennom å åpne for fri etableringsrett for private innenfor det norske helsemarkedet? Det er en gammel idé som nå resirkuleres i nytt julepapir, fra Røe Isaksens side.

Torbjørn Røe Isaksen (H) [20:11:33]: Jeg må nok en gang ty til statsminister Jens Stoltenberg – på årsmøtet i Østfold Arbeiderparti i 2000. Videre sier han da:

«Vi var mot private barnehager. I dag er flertallet av barnehagene private, og vi ser dem som en viktig del av velferdstilbudet.»

Jeg tror også at med den voldsomme økningen som vi kommer til å trenge i helsetjenester i Norge, kan man selvfølgelig velge den rød-grønne veien, og det er å rasjonere helsetjenestene slik at helsekøene øker. Det er helt ubestridt at det er flere i helsekø i dag enn det var i 2005, da vi styrte. Da vi hadde regjeringsmakt, gikk helsekøene ned. Nå har de rød-grønne hatt regjeringsmakt i syv år, og helsekøene går opp.

Da velger jeg den pragmatiske veien som gir flere folk behandling, og det er å si: Javel, hvis det er ledig kapasitet på et privat sykehus, så la oss for all del bruke det da, istedenfor å insistere på at folk skal stå i en kø – som er offentlig – og i tillegg få sykelønn fra det offentlige, som er dobbelt dyrt for det offentlige, istedenfor å bruke pengene på å gjøre dem friske.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [20:12:55]: Lover og statsbudsjett er de viktigste styringsredskap for Norge. Priori-

teringene gir svar på det. Det sentrale spørsmålet er: Hva vil vi med Norge? Det folkevalgte Stortinget er vår øverste demokratiske myndighet. Vi står til ansvar overfor folk i valg.

Det norske folk er privilegert, jf. folk innenfor Den europeiske union. Der viser stadig flere avmakt gjennom store demonstrasjoner i gatene, med vold og hærverk, fordi en mister mer og mer tru på de demokratiske fora. Tilliten forvitrer. Det er skremmende.

I Norge er det rød-grønne velgergrunnlaget den største tryggheten for at Norge skal ledes og styres i retning av Samholds-Norge og ikke Markeds-Norge. Det er min og Senterpartiets klare og erfarte overbevisning.

Det norske samfunn er som enhver levende organisme i endring. Nå er det norske samfunn i stor og rask endring som følge av fri arbeidskraftinnvandring fra hele EØS-området og ekstremt lav pris på kapital. Det lønner seg å spekulere i bolig, enn så lenge. Det er videre svært høy lønnsomhet i høsting av våre olje- og gassressurser gjennom en liberal konsesjonspolitik, og svært gunstige skatteregler for bransjen gir historisk høye investeringer.

Summen av dette er en sterkere og sterkere todeling i næringslivet, arbeidslivet og mellom geografiske områder. Dette utfordrer den norske modellen i sine grunnvoller – den norske modellen med jambyrdighet og jambyrdige forhold mellom folk, næringer og regioner.

Høyres politikk presenteres i dag som en snill pus. Men Høyres tradisjon og program er Forskjells-Norge. Den rød-grønne regjeringa har gjennomført store velferdsforbedringer innenfor barnehage og helse og realisert ekstremt stor reallønnsvekst for gjennomsnittlige inntektsmottakere i Norge i perioden 2000–2013: hele 43 pst. inntektsvekst i reallønna. Sverige har tilsvarende 22 pst. og de 15 indre EU-land, 8 pst.

Framtidens utfordringer krever nye løsninger, og den rød-grønne regjeringa har store utfordringer i 2013 knyttet til det å sikre jambyrdigheten mellom folk og opprettholde tilliten mellom folk samtidig som konkurransevnen til utlandet forsterkes – ikke svekkes – og langsiktigheten i forvaltninga av våre fornybare naturressurser forbedres.

Dette er til de grader krevende i ei tid med mye penger. Det skal god rygg til å bære gode tider, og det trengs et framtidrettet lederskap som kan gi svar på hva vi vil med Norge for å skape trygghet – trygghet for ungdom, trygghet for innbyggerne. Næringslivs- og arbeidslivspolitikken må derfor, etter min mening, få økt fokus. Omstilling av næringslivet til naturressursforvaltning som gir lange, fornybare verdikjeder med godt betalte produkter, er et godt eksempel – et godt symbol – på hva vi står overfor. Konkret kan dette være foredling av trevirke – fra papirindustri til biokjemi. For å realisere det i ei tid hvor det til de grader er krevende og vanskelig – og med en skremmende utvikling – trengs det kraftfulle foretaksøkonomiske virkemidler. Vi bruker i dag CO₂-avgift på den oljekjemiske industrien, og de CO₂-avgiftene må vi bruke til å stimulere framtidens biokjemi: et enestående godt eksempel på hvordan du kan gjennomføre skatteveksling. Videre må vi bruke den statlige investeringskapitalen i samvirke med tålmodige, private eiere som vil bygge framtidens

industribedrifter. Det er konkrete utfordringer som denne regjeringa står overfor når det gjelder å gi et praktisk, konkret innhold til klimapolitikken, arbeidslivspolitikken, næringslivspolitikken og distriktspolitikken framover.

Dag Ole Teigen (A) [20:18:14] (ordfører for sakene nr. 3 og nr. 4): FNs tusenårsmål om å halvere andelen mennesker som lever i ekstrem fattigdom, er nådd. Andelen fattige faller i alle regioner – også i Afrika sør for Sahara, der andelen fattige er størst.

Blant de ti raskest voksende økonomiene det siste ti-året er sju i Afrika. Også land uten olje eller andre sentrale ressurser opplever vekst. Det inspirerer til å bidra enda mer.

Norsk bistand utgjør 1 pst. av BNI. Bevilgningene til vaksiner øker. Norge er blant de største bidragsyterne til GAVI, den globale vaksinealliansen. Barn blir vaksinert mot barnesykdommer som har tatt millioner av liv. Det er enestående.

Over 20 millioner europeere mangler arbeid. En hel generasjon europeere risikerer å miste muligheter, drømmer og håp. I kjølvannet følger uro, protester og desperasjon.

Økonomisk uro i Europa krever trygg styring hjemme. Det er god grunn til å opptre solidarisk med Europas arbeidsledige. Norge har hatt gode forutsetninger. Vi har høye oljeinntekter, rikelig med naturressurser og et gunstig bytteforhold med billig import, og økende priser på eksportvarer.

Men Norge har også gjort mye riktig. Handlingsregelen er en opptrappingsplan for å øke oljepengebruken forutsigbart innenfor økonomisk ansvarlige rammer. Det samlede skattenivået er stabilt. EØS-avtalen gir trygghet, forutsigbarhet og likebehandling i en urolig tid. Gjensidig tillit, lave transaksjonskostnader og gjennomsiktighet er gode verdier som er kommet til gjennom god politisk styring.

De politiske resultatene etter sju år med flertallsregjering er fantastiske. Norge har kommet gjennom finanskrisen med Europas laveste ledighet. Bruken av oljeinntekter er bærekraftig over tid. Den økonomiske veksten er god. I budsjettet som vedtas i kveld, kommer flere gode tiltak for helse, eldre, beredskap, forskning, vei og klima.

I fjor ga regjeringen en helhetlig gjennomgang av bilavgiftene. Som Arbeiderpartiets avgiftspolitiske talsmann er jeg glad for at bilavgiftene er redusert, og for at det legges mer vekt på klima og miljøhensyn. Bilavgiftene reduseres samlet sett gjennom reduksjon i omregistreringsavgiften for andre år på rad. Engangsavgiften endres slik at det legges økt vekt på CO₂- og NO_x-utslipp, og mindre vekt på motoreffekt. Biler som både har lave klimautslipp og lav lokal forurensning, kommer dermed best ut.

Vektleggingen av CO₂ i engangsavgiften er en suksesshistorie. De siste seks årene er CO₂-utslippene fra nye biler redusert med en fjerdedel. Avgiftspolitikken har bidratt til det.

Vi reduserer toll på industrivarer. Norge er blant landene med lavest toll på industrivarer. Det gjenstår bare toll på klær og enkelte ferdige tekstilvarer som håndklær, duker og gardiner. De aller fleste av disse varene produseres i utviklingsland. Nå reduserer vi de høyeste tollsatsene for

tekstiler og harmoniserer tollsatsene for flere typer klær. Det bidrar til å bedre markedsadgangen for fattige land.

Tollpreferansesystemet for utviklingsland forbedres også. Mange flere mellominntektsland får tollfrihet for alle industrivarer. Det kan bidra til økt import for landene det gjelder.

Økte inntektsforskjeller gjør det vanskelig å gjennomføre krevende sosiale reformer som blir nødvendige i Europa for å redusere underskuddene og løse gjeldskrisen. Rettferdig fordeling, der alle inntektsgrupper får sin del av veksten, gir tillit.

Vår politikk er for vanlige menn og kvinner med vanlige jobber og vanlig inntekt. At vi økte skattenivået tilbake til 2004-nivå, har gitt over 80 mrd. kr mer til helse, vei, forskning, politi og andre oppgaver.

Men skattesystemet har også blitt mer rettferdig. For tolv år siden betalte de rikeste mindre skatt enn mange andre. Etter fire år med borgerlig regjering var utviklingen forverret. I dag er skattesystemet slik det skal være – dess mer du tjener, dess mer bidrar du.

Endringene i formuesskatten har bidratt til det. En halv million færre mennesker betaler formuesskatt, men de med mest formue betaler mer.

Vi som ønsker et samfunn med små forskjeller, må minne oss selv om det som er gjort rett. Vi må ta vare på det og bygge det videre. Da må alle bidra.

Robert Eriksson (FrP) [20:23:33]: La meg først rette blikket et halvt år tilbake, til revidert nasjonalbudsjett. Jeg synes det er oppsiktsvekkende at den sittende regjeringen med Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti kutter i dagpenger til arbeidsledige med over 1 mrd. kr, kutter i sykelønnen med over 2,3 mrd. kr – og dette skjer midt i året. For å gjøre representanten Trettebergstuens ord til mine, ord som hun brukte i Dagsavisen nå forrige fredag:

«Med disse kuttene vil det helt klart bli vanskelig å være syk i Norge.»

Men det stopper ikke der, i endringene til statsbudsjettet for 2013, som nylig er lagt frem, fortsetter regjeringen kuttismen og kutter i uføretrygden med 512 mill. kr, ytterligere i dagpenger til arbeidsløse med 504 mill. kr – til sammen 1,5 mrd. kr på et halvt år. Det må være vanskelig å være arbeidsløs med den sittende regjeringen.

Alle skjønner at den typen retorikk er både «dirty», feil og uærlig. Men den typen retorikk har vi hørt i innlegg etter innlegg fra de rød-grønne representantene i dag. Finansministeren, som jeg oppfatter som en klok, fornuftig og sindig person, må gremmes over den manglende budsjettforståelsen som hans egne representanter viser, som bruker den typen retorikk fra denne talerstolen. Politikere som argumenterer slik, vitner om politikere som ikke har fremtidsvyer, visjoner for hvordan samfunnet skal styres fremover.

Fremskrittspartiet har visjoner og ambisiøse fremtidsdrømmer for folk. Vi ønsker flere i arbeid, færre på trygd. Vi registrerer at det også var en politisk målsetting og en visjon for tidligere arbeidsminister Bjarne Håkon Hanssen. Men skal man lykkes med det, må man vise handlekraft.

Man må iverksette tiltak som viser at man faktisk ønsker å satse i en retning som kan hjelpe flere mennesker med redusert arbeidsevne til å utnytte sin arbeidsevne til gagn for seg selv og for samfunnet. Klarer man det, vil man bruke mindre penger på utbetalinger til uføretrygd – fordi det blir færre uføretrygdede. Fremskrittspartiet fører en slik politikk i sitt alternative statsbudsjett.

Fremskrittspartiet er opptatt av å realisere drømmene til folk. Derfor ønsker vi et tett, forpliktende oppfølgingsprogram for dem med redusert arbeidsevne, for at de skal få muligheten til å delta i arbeidslivet. Det motsatte ville jo være, som mange opplever i dag, og som jeg mener er utrolig stigmatiserende, når man sier: Nei, vi setter deg på varig 100 pst. uføretrygd, selv om du har en redusert arbeidsevne og kanskje kunne deltatt i arbeidslivet 50 pst. – fordi velferdsstaten ikke gidder å prioritere det. Det er stigmatiserende. En slik velferdsstat vil ikke Fremskrittspartiet ha. Derfor prioriterer vi å styrke det som virker.

Jeg registrerer at representanten Trettebergstuen sier akkurat det samme, at vi skal gjøre mer av det som virker. Representanten Botten, la jeg merke til, sa at i Norge skriker man etter arbeidskraft.

Ja, hvis det er situasjonen, hvorfor er det 37 000 færre funksjonshemmede i norsk arbeidsliv i dag enn det var for to år siden? Hvis det er situasjonen, hvorfor øker antall nye uføretilfeller fra år til år, hvis man ønsker å gjøre mer av det som virker?

Fremskrittspartiet ønsker å gjøre mer av det som virker. Vi ønsker å prioritere tiltaksplasser, 7 300 flere tiltaksplasser. Vi ser at det som foregår i Vestfold, der man kutter ned ventetiden mellom tiltakene – mindre byråkrati, tettere oppfølging – funker og får folk tilbake til arbeidslivet. Vi ønsker å prioritere mer av det. Vi i Fremskrittspartiet ønsker mer fleksibelt lønnstilskudd, fordi vi vet at det vil fungere og få flere inn i arbeidslivet. Og Fremskrittspartiet ønsker en økt satsing på tilrettelegging på arbeidsplassene, slik at de med redusert arbeidsevne kan delta i arbeidslivet. På den måten får man ned anslagene på trygdeutbetalingene, og det tror jeg nok også finansministeren vil være helt enig med meg i.

Jeg synes det er synd med den retorikken som er brukt. Fremskrittspartiet bygger sin politikk på Einar Gerhardsens gamle slagord: Gjør din plikt, krev din rett. Jeg registrerer at de sittende representantene mener at det er en avleggs politikk, og det synes jeg er synd.

Gunvor Eldegard (A) [20:28:57]: I sju år har regjeringa jobba for arbeid og velferd, at alle skal med, og for rettferdig fordeling. Med denne regjeringa har det vorte mindre forskjellar, det har vorte meir enn 330 000 nye arbeidsplassar, på sjukehusa vert 1,7 millionar fleire behandla i 2012 enn i 2005, og fleire er i arbeid enn nokon gong.

Budsjettet for 2013 vidarefører dette arbeidet, fordi det er det det handlar om: arbeid og velferd. Me sikrar arbeidstakarane sine rettar, me sikrar gode helsetenester for alle og ein god offentleg skule, og me legg til rette for nye arbeidsplassar.

Våre handelspartnerar i euroområdet slit med låg økonomisk vekst og høg arbeidsløyse. Aktiviteten i euroområdet har falle det siste året og ligg framleis lågare enn før finanskrisa braut ut i 2008. Situasjonen i norsk økonomi står i sterk kontrast til dette. Aktiviteten i fastlandsøkonomien har auka sidan hausten 2009 og er klart høgare no enn før finanskrisa. Veksten i norsk økonomi auka i første halvår i år, og arbeidsløysa har gått ned. Når me ser det i denne sammenhengen, er det trygt og godt å bu i Noreg. Det er ikkje for ingenting at Noreg også vart kåra til verdas beste land å bu i, og at Noreg vart kåra til Europas nest beste land å driva bedrift i.

Det er da eg ikkje skjønner at me har ein opposisjon her i landet som ynskjer å ta Noreg i ei heilt anna retning. For det er det dei vil, det seier både leiaren i Høgre og leiaren i Framstegspartiet – og dei vil regjera saman. Med ei regjering som består av Høgre og Framstegspartiet, kan Noreg utvikla seg til eit annleis samfunn med meir marknadsstyring og større forskjellar, med skatteutt for dei rikaste og mindre pengar til velferd. Ei borgarleg regjering med Framstegspartiet vil vera eit eksperiment med økonomien vår, med arbeidsplassane våre og med velferda vår. Dette er ikkje ei tid for eksperiment. Medan me vil forbetra, vil Høgre og Framstegspartiet forandra Noreg. Difor vert stortingsvalet i 2013 eit retningsval.

Ein ting opposisjonen er same om, er skatteutt. Formuesskatten skal bort. Det vil føra til at det igjen går an å verta nullskattyttar i Noreg. No har eg rett nok lese at Erna Solberg seier at ho nok skal finna på ein skatt for dei rikaste – men etter sju år i opposisjon har ikkje Høgre klart å finna ut korleis dei skal gjera det. Formuesskatten har ein fordelingsverknad som gjer at alle betalar etter evne. Ser me på verknaden av Høgre sitt skatteforslag, vil folk flest få skatteutt på rundt ein hundrelapp i månaden, medan dei med inntekter over 3 mill. kr får 64 000 kr i skatteutt i året – om lag 40 gonger så mykje.

Vårt budsjett er eit budsjett for arbeid til alle og for velferd. Me fortset med ein aktiv næringspolitikk, me satsar på god omsorg, og me satsar på samferdsel. Eg er spesielt oppteken av jernbane – dette fordi jernbane i tettbygde strøk både gjev miljøgevinstar og kan frakta store mengder med folk. Da er det bra at jernbanebudsjettet er på heile 14,5 mrd. kr, ein auke på 14,6 pst. Innanfor det er Oslo–Ski tilgodesett med 827 mill. kr for 2013, ei stor og viktig satsing for Noregs viktigaste jernbaneprojekt.

Me jobbar for intercitytriangelet, og i ny Nasjonal transportplan skal me leggja fram planane for det også. Det var òg det eg svarta den dagen alle ordførarane frå intercitykommunane var her på Stortinget og kravde at intercitytriangelet skulle stå klart til 2023, medan Høgre og Ingjerd Schou var høge og mørke og sa at det kunne Høgre lova. På fredag kunne me lesa at Erna Solberg sa at det nok var 2030 som var realistisk. Det er litt forskjell på 2023 og 2030.

Det som er heilt sikkert, er at den raud-grøne regjeringa kan fortsetja å satsa på jernbane fordi me prioriterer arbeid, velferd og infrastruktur framfor skatteutt til dei som har mest frå før.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [20:34:12]: Fremskrittspartiet ønsker en streng, men rettferdig innvandrings- og integreringspolitikk. Fremskrittspartiet ønsker også en åpen og faktabasert innvandrings- og integreringspolitikk. Det er et faktum at mange av dem som kommer til Norge for å søke asyl, kommer med falske identitetspapirer eller uten papirer i det hele tatt. Svært mange av disse er også veldig lite samarbeidsvillige og lite behjelpelige med å bidra til å avklare sin egen identitet. Dette er en stor utfordring for utlendingsforvaltningen, som må bruke betydelige ressurser på å finne ut hvem disse menneskene er.

Mange av dem som kommer til Norge for å søke asyl, har et reelt beskyttelsesbehov, og de skal selvsagt få sine søknader behandlet og innvilget hvis kravene til opphold i Norge er innfridd. Det er også mange som ikke har noe beskyttelsesbehov, men som kommer til landet fordi det er så mye bedre her enn der de kommer fra. Atter andre kommer fordi de flykter fra represalier som følge av kriminalitet. Ofte er det de som ikke har beskyttelsesbehov, som også kommer med falske papirer eller uten papirer. Som et apropos: Det er faktisk straffbart å komme med falskt pass. Når dette avsløres, burde vedkommende umiddelbart bli sendt ut av landet og ikke tillates å søke asyl eller å få søknaden behandlet, slik tilfellet kan være i dag.

I alternativt statsbudsjett foreslår Fremskrittspartiet en bevilgning på 150 mill. kr til igangsetting av en ordning med lukkede asylmottak, asylmottak organisert på en slik måte at man best mulig kan ivareta sikkerheten til beboerne og de ansatte ved asylmottaket. Samtidig ivaretar man landets rett til å ha kontroll med hvem som kommer inn i landet for å søke asyl. Man kan, gjennom å benytte lukkede mottak, på en bedre måte hindre at de som søker asyl i Norge, beveger seg fritt rundt i samfunnet, uten at man vet noe om bakgrunnen til disse personene. Det er å ivareta innbyggernes sikkerhet og å skape trygghet.

Med kortere behandlingstider på asylsøknader og rask retur ved avslag blir ikke belastningen ved å sitte i mottak stor. Man slipper også at personer forsvinner fra mottaket og forblir ulovlig i Norge. Man kan jo bare gjette seg til hva disse personene lever av når de ikke har lovlig opphold og dermed heller ikke jobb.

Fremskrittspartiet har foreslått å bevilge 50 mill. kr ekstra til returarbeid opp mot asylsøkere som har fått avslag på sine søknader. Returarbeidet har sine utfordringer på mange måter, og kapasitet og ressurser til utsending er en av dem. Det er betenkelig at man i 2004, med bare halvparten av styrken i Politiets utlendingsenhet, uttransporterte flere enn man gjør i dag.

Med økte ressurser vil Fremskrittspartiet bidra til at de som ikke skal være i Norge, blir returnert raskest mulig. Rask uttransportering og gode returavtaler er avgjørende for troverdigheten til asylinstituttet. Avtaler på linje med den vi har med Somalia, kan neppe sies å være god. Etter det jeg kjenner til, er det per i dag ingen som er returnert til Somalia etter at avtalen ble inngått.

Det er viktig at man tar tak i dem som bryter betingelsene for opphold i Norge. Har man fått opphold fordi man er forfulgt i hjemlandet og trenger beskyttelse, kan man ver-

ken reise tilbake på ferie eller sende barna sine på skole i det landet. Dette vet vi skjer, men det får få eller ingen konsekvenser, enten fordi man ikke oppdager det fordi mange opererer med dobbelt statsborgerskap og har to pass, eller fordi man ikke vil oppdage det og ser gjennom fingrene med denne problemstillingen. Begge deler er uakseptabelt. Brudd på betingelsene for opphold skal resultere i omgjøring av oppholdstillatelse og hjemsending. Da kommer 50 mill. kr ekstra godt med.

Aksel Hagen (SV) [20:38:35]: I 1998 døde Niklas Luhmann. Det var en svært anerkjent tysk filosof. En av hans store læresetninger var at vi mennesker ikke hadde evne til å forstå hverandre. Vi levde mer parallelle liv. Det var helt umulig å forstå hva den andre tenkte og mente, og jeg syns mye av debatten her i dag peker på at Niklas Luhmann på mange måter hadde rett i sine teorier.

Her kommer jeg med min virkelighetsforståelse og mitt virkelighetsbilde. Det ser omtrent slik ut: Norge sentraliseres. Samfunnsutviklinga i moderne samfunn, i kapitalistiske økonomier, fører nærmest som en iboende kraft til konsentrasjoner av både makt og aktivitet. Det ser vi tydelig i Norge i dag. Vi har en folketallsvekst og ei urbanisering som virkelig skaper store utfordringer for oss – en million flere nordmenn i 2030. Bare siden tusenårsskiftet har folketallet i byene våre økt med en halv million eller vel 50 000 i året. Det var jo nettopp i byene at denne folkeveksten kom. Paradokset er da at disse byene sliter med store utfordringer knyttet til nettopp den store folketallsveksten, som jo på mange måter er veldig positiv, samlet sett, for landet vårt. Til nå har dette i for stor grad blitt en bydebatt. Det er en nødvendig bydebatt, men den rød-grønne regjeringa og SV mener at vi i langt større grad må se på dette som en helhetlig debatt og i større grad prøve å fordele noe av denne veksten utover hele det bebodde Norge. For å få til det er det viktig for den rød-grønne regjeringa og oss i SV å slå fast at her trengs det en motstrømspolitikk, både i innenrikspolitikken og i utenrikspolitikken, bl.a. i forhold til EØS- og WTO-debatten, for markedet alene produserer forskjeller og ulikheter mellom folk og mellom distrikter/regioner. Derfor vil blå-blå politikk – i sin forkjærlighet for markedsløsninger på det meste av livets områder – alltid komme ut med en dårlig distriktsprofil.

Regjeringa gjør mye, f.eks. ved å satse på kapital til næringsutvikling – vi styrker næringsutvikling på ulike måter, bl.a. med disse landsdekkende såkornfondene, som er veldig viktig i den sammenhengen. Infrastruktursatsinga vår er veldig viktig – alt fra veger til bredbånd og ikke minst til kollektivsatsing, som jeg har veldig tro på, at vi ikke bare tenker jernbane, men også buss og ikke minst en kombinasjon av buss og drosje. Dette er veldig viktig.

Vi skiller oss også fra de blå-blå ved at vi er veldig opptatt av at utdanning skal skje over hele landet og til hele landet. Det må fortsatt være en desentralisert struktur på både høyere utdanning og forskning, og vi må for all del i enda sterkere grad legge opp til at, uavhengig av hvor en bor i landet, skal en ha lik tilgang til utdanning gjennom hele livet.

Hva gjør nå opposisjonen? Opposisjonen trekker seg jo

generelt tilbake og gir dette politikkområdet som heter distriktspolitikk og regional utvikling, mye mindre oppmerksomhet. Et veldig synlig tegn på dette er denne dramatiske reduksjonen som Høyre gjør når det gjelder å satse på landbruket, og som Fremskrittspartiet gjør i enda større grad. Så fjerner jo Høyre hele det regionale utviklingstilskuddet til fylkeskommunene, og de reduserer kraftig fylkeskommunenes rammetilskudd. Nettopp dette regionale utviklingstilskuddet til fylkeskommunene utgjorde en så viktig del, og på mange måter er det dette som er det vi i Norge kaller regional utviklingspolitikk. Så det er et «trøkk» i dette. Jeg hørte at representanten Gunnar Gundersen tidligere i dag sa at det er ingen som bryr seg om dette. Jeg har en helt annen virkelighetsoppfatning av dette, noe jeg har fått ikke minst ved å prate med Høyre-ordførere og Høyrefylkespolitikere.

Slik kunne jeg fortsette å trekke fram flere eksempler, f.eks. det som nå skjer når det gjelder privatisering av barnehager, og som også etter hvert ligger i både Høyre og Fremskrittspartiets foreslåtte endringer på skoleområdet. Nettopp her skal det skje en privatisering, som i første omgang vil gi rom for framveksten av enda flere «barnehagebaroner», og etter hvert kan vi sikkert tenke oss «skolebaroner», som også fører makt og penger innover til de sentrale byene våre.

Jeg er også overrasket over – for å avslutte med det – at høyrepartiene er så lite innstilt på å foreta en kritisk gjennomgang av EØS-avtalen. Kall det nye avtaleverket hva en vil for meg, bare en tar en kritisk gjennomgang av de delene av avtalen som er med på å svekke våre muligheter til å drive en aktiv distriktspolitikk.

Knut Storberget (A) [20:43:51]: Etter en forholdsvis lang dag og finansdebatten nærmer seg slutten – forhåpentligvis om noen timer – må jeg få lov til å gi uttrykk for at skillelinjene i norsk politikk er blitt tydeligere etter en slik dag. Det er ikke fordi man nødvendigvis har fått klarere svar fra opposisjonen om hva man mener om viktige og vitale spørsmål, men først og fremst fordi man – i motsetning til det som Røe Isaksen var inne på i sitt innlegg – i det budsjettet som nå går til behandling, og for så vidt også i posisjonens innlegg i løpet av dagen, har fått en klar kurs for hva man ønsker seg framover.

Det at man i dag velger å stille spørsmål ved svært sentrale størrelser i norsk økonomisk politikk som har stor betydning både for fordeling og for generell velferd – om en kan bruke et slikt uttrykk – betyr jo ikke at man har forlatt viktige skanser eller forlatt viktige visjoner for både sosialdemokratiet og de rød-grønne partier.

Det er tre store viktige spørsmål som har vært oppe, både i replikkordskiftene og i innleggene, som man fra opposisjonens side – i hvert fall ut fra mitt syn – ikke har klart å besvare. For det første er det spørsmålet om handlingsregelen, som altså handler om en anstendig og vettug bruk av de midlene vi er så heldige å ha til rådighet, og som er bunnplanken i velferdsbyggingen, ikke bare i dag, men i årene som kommer. Det er med en viss undring jeg har registrert i debatten at det hersker uklarhet om dette fra opposisjonens side.

Det andre er spørsmålet om hva vi gjør med en av de aller, aller viktigste fordelingsmekanismene vi råder over, nemlig skattepolitikken og den type skatt som kanskje slår uheldigst ut når det gjelder spørsmålet om fordeling, nemlig formuesskatten. Det har jo ikke blitt noe klarere fra opposisjonens side – verken av å lese budsjettalternativene eller høre innleggene – hva som vil bli en realitet i en eventuell borgerlig regjeringspolitikk i disse spørsmålene, og slett ikke hvis man etterlyser og ønsker å få svar på hva som i så fall skulle være alternativene for å forhindre at vi beveger oss inn i en skattepolitikk som bringer fram flere nullskattytere i Norge.

Det tredje elementet, som jeg mener også har en veldig viktig fordelingsmessig effekt i seg, er spørsmålet om noe av det mest basale i vår velferd – hvordan vi har forvaltet våre naturlige ressurser, og hvordan opposisjonen nå ønsker å forholde seg til så viktige grunnsetninger som dette faktisk er i det norske samfunnet, hvem som skal eie bl.a. norsk vannkraft.

At det hersker uklarhet rundt disse spørsmålene, bør uroe noen og enhver. Det betyr ikke at de rød-grønne ikke har politikk på disse områdene – jeg holdt på å si snarere tvert imot. Når man diskuterer formuesskatten, er det jo nettopp de rød-grønnes oppfatning at dette kanskje er noe av det aller viktigste for å forhindre at det blir større forskjeller mellom folk. Når man sletter formuesskatten, ser vi at det gir store utslag for dem som har de største formuene, altså at de som eier nettoformuer på over 100 mill. kr, skal ha skattelette på over 3 mill. kr, og at de som ikke eier noen ting, ikke får noen ting. For oss er dette en type politikk som skaper større forskjeller.

Jeg vil på tampen av innlegget også nevne de kutt som ligger i opposisjonens forslag, og særlig i Fremskrittspartiets forslag, og som har innretning inn mot primærnæringene – oppimot 7 mrd. kr på overføringen av jordbruksavtalen. Hva betyr det – ikke bare i forhold til fordeling av økonomi, men i forhold til hvordan vi organiserer samfunnet vårt, og hvor vi bor? Hva vil det bety om man skulle gå inn med en slik politikk? Hva betyr det med tanke på urbanisering? Hva betyr det med tanke på sosiale pressetendenser? Jeg mener at dette er avgjørende viktige spørsmål – ikke fordi vi skal være mest mulig like når skattelistedene kommer, og at vi skal ha mest mulig lik inntekt når vi begynner å sammenligne tall, men fordi dette kanskje er et av de grepene i Norge som har gjort mest til at vi har forebygget sosial lidelse, enten det er helseproblemer, spørsmål om sosial spenning, kriminalitet eller andre ting som vi hver eneste dag forsøker å reparere oss ut av. Det er her jeg oppfatter at de rød-grønne har en klar ambisjon, og at svarene fra opposisjonen bare blir mer og mer uklare. Det bekymrer meg.

Statsråd Jonas Gahr Støre [20:48:58]: Vi diskuterer budsjett og detaljer og mekanismer, og det er nødvendig, og vi finner også politiske forskjeller, men noen ganger kan det være verdt å heve blikket enda litt høyere.

I forrige uke var jeg vert for min portugisiske kollega som var på besøk i Oslo, og da fikk vi en illustrasjon på utfordringer som er fremmede for oss. Han er nå inne i et

år hvor han skal kutte i helsebudsjettet med 7 pst. Han kuttet med 3 pst. i fjor og regnet med at det ville bli 4–5 pst. neste år. Det kan jo være interessant å ta inn dette når vi nå filer på hvem som kan legge på mest på de forskjellige områdene.

Det andre – når vi hever blikket – er å se at vi gjerne diskuterer marginene i behandlingstilbudet, mens det vi virkelig står overfor, er en bølge, eller en epidemi, av såkalte livsstilssykdommer, ikke-smittsomme sykdommer, de langsomme sykdommene – hjerte- og karlidelser, diabetes, noen kreftformer, lungesykdommer som KOLS, for å nevne noe – og utfordringene fra psykiske helseproblemer, som tar mye av sykmeldingene i arbeidslivet.

Dette er utfordringer vi skal møte framover, og dem bør vi ikke reparere oss ut av. Vi må prøve å forebygge, og det kommer til å kreve stor evne til nytenkning i samfunnet vårt. Derfor er forebygging og folkehelse av stor betydning. Kjernen i Samhandlingsreformen er at vi forebygger bedre. Vi diskuterer Samhandlingsreformen også knyttet til marginene i forholdet mellom kommune og spesialisthelsetjeneste. Inkludering eller ikke i dette finansieringsopplegget er viktig, men vi skal ikke glemme at kjernen i den reformen er å sette oss i stand til å forebygge og behandle tidligere nærmere der folk bor. Ikke minst tror jeg det er viktig på områder som psykiske lidelser og rus, det som vi må ta tak i nær arbeid og der vi lever. Jeg opplever at her må vi gå til ryggraden i primærhelsetjenesten, fastlegene, og mobilisere kommunene. Vi er på vei, men noen nye store etapper ligger også foran oss her.

Regjeringen planlegger å legge fram en folkehelsemelding til våren som går på tvers av sektorer – skole, samferdsel, miljø, kultur og de frivillige. Vi er i gang med innspillskonferanser landet rundt, og det kommer til å bli en spennende melding, håper jeg.

Så satser vi også bredt på sykehusene våre. Jeg har ofte sagt at målet er å hindre at folk må komme på sykehus gjennom god folkehelse og god forebygging, men kommer man dit ut fra lykkelige omstendigheter i noen sammenhenger, eller om man er syk i andre, skal vi ha en behandling i verdensklasse. Vi styrker behandlingsskapiteten, ventetidene går ned, vi løfter kvalitet og pasientsikkerhet, og det kommer stortingsmelding om dette og om IKT nå de nærmeste dagene. God samhandling og bruk av IKT er avgjørende. De utfordringene vi nå hører om, som gjelder ventetider, registrering, osv., skyldes pasientadministrative utfordringer i stor grad. Systemene er kompliserte, rapporteringene er mange, og rapporteringsmetodene er for dårlige. Derfor er satsing på IKT så viktig.

Så hadde vi i forrige uke en god debatt på initiativ fra representanten Høie når det gjelder helsepolitikk og sykehuspolitikk. Det var klargjørende, og den viste på mange måter en interessant skillelinje mellom Høyre og Fremskrittspartiet på den ene siden, oppfattet jeg, og i alle fall regjeringspartiene på den andre. De andre på den borgerlige siden tok ikke ordet i den debatten.

La meg bare si to ting rundt det. Den ene utfordringen jeg har til Høyre og Fremskrittspartiet, er: Kan dere før valget tydeliggjøre hva dere ønsker med sykehusregionene i Norge? For det tegnes et bilde hvor man ønsker å legge ned

den regionale organiseringen og erstatte den med en sentral organisering – det er veldig lite detaljer for folk som jobber på dette nivået. Det er viktig at vi opprettholder evnen til å se sykehus i sammenheng, 95 pst. av et pasientforløp er i en region. Jeg mener velgerne fortjener svar.

Så er det slik, som det ble sagt i debatten i forrige uke, at Høyre og Fremskrittspartiet vil innføre en offentlig finansiert oppstart av en lang rekke private tilbud som kan behandle alle pasienter med behov for fellesskapets regning. Det er et mantra her om at ledig kapasitet i det private skal få ned ventelistene, og slik jeg forsto representanten Høie, fjerne køene. Jeg fikk inntrykk av at køene kan bli borte – altså, det at noen venter noen dager på å komme til behandling, skal helt bort. Han sa samtidig at ikke noe land har gjennomført Høyres system. Det forstår jeg mer av da jeg hørte det innlegget.

Det er ikke bare sånn at slike tilbud dukker opp med sine kapasiteter – pengene og fagfolkene må komme fra et sted, og i første omgang er det fra det offentlige budsjettet, fellesskapets penger, og det er å røre ved ganske kritiske faglige miljøer ved sykehusene våre.

OECD pekte nylig på at Norge hadde store resultater på folkehelseområdet. Vi har store resultater også når det gjelder overlevelse ved kreft, de kompliserte sykdommene og å ta i bruk ny teknologi. Det lover godt, og jeg tror at jeg da vil gjøre representanten Høies ord til mine: Vi har et godt helsevesen i Norge som gir gode tilbud til de mange.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Arne Olsen (FrP) [20:54:13]: Statsråden brukte selv i sitt innlegg litt tid på å påpeke at ventelistene går ned, og det gjorde han samme dag som Riksrevisjonen la fram en rapport som viser utstrakt feilregistrering, store avvik, juks – det er mitt ord – men registrering i strid med regelverket er Riksrevisjonens ord. Samtidig har elleve tilsyn visst det samme, og vi kjenner også til juks tidligere fra Asker og Bærum og fra OUS.

Jeg har sett på nyhetene i dag at statsråden tar rapporten på alvor. Han skal ta tak i det allerede i morgen, og det setter jeg pris på. Han skal innkalle og klargjøre. Det er på mange måter dialog.

Mitt spørsmål blir: Hvilke tiltak utover dialog vil statsråden iverksette for å endre denne feilregistreringen?

Statsråd Jonas Gahr Støre [20:55:08]: Jeg legger også merke til at Riksrevisjonen i dag sier at det er ikke noen tvil om at ventetiden går ned. Men la meg bare si helt tydelig: Det er for mye uklarhet og rot rundt dette. Det må det ryddes opp i, og det er en vedvarende oppgave å gjøre det. Jeg ser også at ingen har kommet med påstand om at dette er triksing for å forsøke å jukse med en bevisst hensikt. Jeg vil også være varsom med å konkludere når det gjelder Helsetilsynets gjennomgang, for den er ikke ferdig. Vi får høre hva de kommer med til sist.

Det minner meg om to ting: Det minner meg om at det pasientadministrative systemet er for uoversiktlig – antakeligvis for komplisert – og det er for dårlige metoder til å jobbe med det. Jeg har registrert at det gjøres mye for

dette. Ett av områdene er bedre IKT-satsing. Det at man nå får f.eks. på Oslo universitetssykehus ett IKT-opplegg for pasientjournalene, er et vesentlig fremskritt. Disse må komme måned for måned i årene som kommer.

Så er bedringen i pasientrettighetene – med større klarhet om hvilke pasienter som har rettigheter til å få behandling – også en forenkling. Men halv ni i morgen tidlig har jeg møte med regionene for å gå igjennom dette og høre hva de gjør på dette området, og for å være sikker på at de gjør det aller meste.

Per Arne Olsen (FrP) [20:56:17]: Noe av det du kommer til å høre, er nok da at de har misforstått reglene, og da er i og for seg mitt spørsmål hvordan du vil forsikre deg om at det ikke skjer for fremtiden.

Nå er jo ikke regjeringens mål spesielt ambisiøst. I dokumentet som dere sender ut, er vel målet å komme ned i 65 dager, men selv det klarer man altså ikke, deriblant på grunn av dette. Om det er bevisst eller ubevisst, spiller ikke så mye rolle for den pasienten det gjelder. Her gjelder altså registreringen. Hvis du flyttes fra et sykehus til et annet, begynner fristen å løpe på nytt. Det hjelper pasienten veldig dårlig. Hvis du etter den første behandlingen skal ha flere behandlinger, skal fristen løpe på nytt. Det hjelper også pasienten dårlig. Derfor vil jeg gjerne få vite om konkrete tiltak som forsikrer oss om at dette slutter, for det går faktisk på pasientsikkerheten løs, spesielt for dem som har veldig alvorlige diagnoser.

Statsråd Jonas Gahr Støre [20:57:15]: Representanten peker på et av de forløpene som kan være grunnen til at dette blir ikke-etterrettelig, i den form at man ønsker å få vite hvor lenge man skal vente, og da er det den tiden man får. Det er også det jeg vil høre grundig med regionene om i morgen, oppfølgingen av å forsikre seg om at det regelverket som man har, er forstått, at det kan gjennomføres, og at det kan praktiseres i pasientadministrativ forvaltning.

Så tror jeg det er for mye byråkrati på veien. Det at vi nå får bedre, forenklede pasientrettigheter med å være rettighetspasient – eller så har du ikke behov – gjør at det blir enklere å se hvilke behov du har, fra du blir henvist, til du får behandling. Det er en viktig hjelp.

Det tredje er å kunne bruke denne nye teknologien, slik at informasjon ikke blir liggende å flyte, som det gjør altfor mye i dag. Det må ryddes opp i disse systemene, skjerpe dette pasientadministrative systemet. Det handler om opplæring, motivasjon, god ledelse og god teknologi. Alle de fire områdene må vi prioritere, og de som har lederansvar, må holdes ansvarlig for å kunne levere på det.

Bent Høie (H) [20:58:24]: Først vil jeg gratulere helseministeren med nominasjonen til Stortinget for neste periode.

Så vil jeg trekke fram at helseministeren sa i sitt innlegg at han var undrende til hva som var Høyres alternativ til de regionale helseforetakene. Vel, Arbeiderpartiet opprettet de regionale helseforetakene uten utredning. Jeg skal love at nedleggelsen skal bli bedre forberedt enn Arbeiderpartiets opprettelse av foretakene.

Så til spørsmålet: I Riksrevisjonens rapport i dag kom det også fram veldig klar kritikk av regjeringens eieroppfølging knyttet til omstillingsprosessen ved Oslo universitetssykehus. Et av de forholdene som fikk sterk kritikk, var også knyttet til de bygningsmessige forholdene. I vårt alternative statsbudsjett foreslår vi at statens bidrag til investering i sykehussektoren skal økes fra 50 pst. til 70 pst.

Mener helseministeren det er mulig å realisere et nytt sykehus i Oslo uten å endre dagens investeringsregime?

Statsråd Jonas Gahr Støre [20:59:29]: Jeg takker for gratulasjonen om min nominasjon. Det er nytt for meg, men hvis representanten Høie sitter inne med det, fra Oslo Arbeiderparti, tar jeg gjerne imot innsikten der.

Jeg synes også det blir interessant å høre om dette med nedleggelse av regionene, og jeg mener at når det er ti måneder igjen til valget, er det interessant å høre hva det handler om. Svarene er meget dårlige. Hvis det nå er at han på en måte skal kopiere hva han oppfattet var dårlig før, synes jeg det er en dårlig oppskrift for fremtiden. Det å øke lånemulighetene fra 50 pst. til 70 pst. er en interessant mulighet. Det kan være en interessant sak å forfølge. Det kan hende at det er et riktig grep i tiden som kommer. Men jeg merker meg at en del ledende sykehusledere i Norge avviser det. De sier at det er å påta seg gjeld som så må betales om kort tid, og da er vi på en måte også i en vanskelig situasjon. Men de sykehusene som får økonomien i balanse, som kan sette av penger til investeringer, som kan ta ut lån, klarer også å satse på bygningsmasse. Det tror jeg er veien å gå. Og så får vi i de enkelte tilfellene se om det er behov for ekstraordinære tiltak, men jeg kan ikke varsle noen slike i dag.

Hans Olav Syversen (KrF) [21:00:44]: Da kan jeg opplyse om at man er kommet til plass nr. 6 på Oslo Arbeiderpartis liste, og at det kanskje er litt mer usikkert hvordan det går der, enn hvordan det går med helseministerens plass på listen.

Jeg hadde tenkt å gripe fatt i det statsråden sa om forebygging. Han skal legge fram en meget viktig melding som kan spare mange kroner, også for finansministeren. Spørsmålet mitt er: Når man skal jobbe med denne meldingen, har man tenkt å kombinere disse to departementene, Finansdepartementet og Helsedepartementet, slik at man f.eks. også kan bruke skatte- og avgiftssystemet positivt til å fremme folkehelse?

Statsråd Jonas Gahr Støre [21:01:32]: Det vil bli mottatt med begeistring på Oslo Arbeiderpartis landsmøte at opposisjonen følger nominasjonen plass for plass – det skal jeg rapportere tilbake.

Jeg regner med å ha en god alliert i finansministeren når vi skal diskutere den meldingen, fordi jeg vet at han, som meg, ser at veldig mye av manglene når det gjelder evnen til å forebygge, som skjer i mange sektorer i samfunnet, ender opp og blir registrert hos Nav når det gjelder trygd, og i reparasjonssektoren, som jeg har ansvaret for. Men jeg tror dessverre at det er ikke slik i vår åpne økonomi, vår regelstyrte økonomi, at vi fullt og helt kan stole

på priser og avgifter. Vi har sukkeravgift, vi har sjokoladeavgift, vi har alkoholavgift, vi har tobakksavgift osv. – det er viktig, og det vil jeg verne om – men jeg tror at vi må ha et mye bredere grep om holdning, informasjon, tilgjengelighet, reklame, tiltak mot unge og tiltak mot skole for å kunne løse det. Jeg er generelt skeptisk til å tro at alt som er bra, bratsj og brokkoli, blir enda bedre om man slipper moms.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

For øvrig vil presidenten opplyse om at det vel i Oslo Arbeiderparti heter «nominasjonsmøte» og ikke «landsmøte» – det er en viss forskjell.

André Oktay Dahl (H) [21:02:55]: Denne debatten synes jeg så langt har vist en rød-grønn lengsel etter et regjeringsskifte som omtrent er like sterk som de borgerlige partienes tilsvarende. Jeg synes egentlig vi har sett at det rød-grønne prosjektet aller mest er en litt småsur opposisjon – med et visst unntak for helseministeren nå nylig – som i mangel på annet enn resirkulert halvlynnen retorikk for en par-tre valgkamper siden er mest opptatt av å oppkonstruere et vrengebilde av hvilke grusomme lidelser Høyre har tenkt å påføre folk etter valget neste år.

Høyre er garantisten for at vi bygger videre på det beste i den norske modellen, som vi står sammen om, og at vi endrer der det er nødvendig for å styrke den. Høyre er den reelle garantisten for mer solidaritet, mer omtanke mellom folk, et skattesystem som bidrar til økt velferd og rettferdighet og mindre forskjeller, som gjør at stadig flere støttes ut av skole, arbeidsliv og samfunn. Og velferd kan ikke bare måles i antall kroner vi samler inn via spleiselag vi er med på når vi betaler skatt; velferd er når folk får det de har krav på, det er kvalitet på det de får, når vi politikere ikke sløser med det folk betror oss av både penger og tillit, men forventer å få noe skikkelig tilbake – ikke minst er velferd at familier og enkeltmennesker har det bra med seg selv, sammen med andre, hjemme, på jobben eller i fritiden.

Norge er på sitt beste når vi husker på at vi har en fornuftig balanse mellom offentlig og privat. Det er nesten komisk at flere rød-grønne i timevis har fremstilt det å redusere én skatt, som altså hindrer at arbeidsplasser blir skapt, og som utgjør promiller av det budsjettet vi diskuterer, nærmest til et være eller ikke være til absolutt alt, mens de samtidig er totalt tause om at de selv er ansvarlige for at milliarder av kroner brukes til alt annet enn bedre tjenester til folk fordi de ikke har nok fokus på effekten av det man bruker pengene på.

Hvorfor tror man egentlig at vi har den ukulturen som f.eks. Gjorv-kommisjonen eller en modig byråkrat i Kulturdepartementet påpekte? Deler av det rød-grønne selvskrytet om hvor mye penger som brukes, minner egentlig mest om en 14-åring som har fått sitt første MasterCard og er på shoppingtur og skryter før regningen kommer.

Representanten Meltveit Kleppa hadde på sin side ikke hørt om noen ordførere som ville ha Høyre tilbake i regjering. Nei, det er vel derfor Høyre nå har ca. 120 ordførere, og godt over halvparten av dem bor i en Høyre-styrt

kommune. Det hadde vært lov å håpe at regjeringspartiene brukte noe av den siste tiden de har igjen, på å gjennomføre noe av det åpenbare reformbehovet vi ser, ikke minst i justissektoren, for her er fasiten følgende:

- Det er lavere politidekning.
- Det er fryktkultur i politiet.
- Det er et politi som ikke er til stede når det trengs mest.
- Det er en helikopterberedskap som ble halvert sammenlignet med Stortingets forutsetninger.
- Det er en kriminalomsorg hvor man varsler oppsigelser etter syv år med eksperimenter, og med en oppfylling på 96 pst.
- Det er domstoler som kneler fordi man ikke evner å skape balanse i straffesakskjeden.
- Det er en situasjon hvor riksadvokaten inviterer seg selv til høringene i justiskomiteen fordi hans egen overordnede/regjering i budsjettsspørsmål ikke hører på ham.
- Ny politihøgskole er borte.
- Det nye beredskapssenteret man har bevilget 10 mill. kr til, vet man ikke når kommer på plass, eller hvor mye vil koste.
- Ikke ett nytt fengsel er planlagt prosjektert.
- Regjeringen vil ikke fremlegge kapasitetsplan for Stortinget.

Dette er bare noen av de regningene, ubetalte sådanne, som ligger i bunken av brutte løfter fra regjeringen.

Vi trenger et politi med flere ressurser, men med færre mål og oppgaver, og politiet må ha tid til å «konse om» det folk etterspør: trygghet – og trygghet for at politifolk jobber når ting skjer, og ikke omvendt.

Høyres forslag om en bredt anlagt politistudie har i årevis blitt nedstemt, mens rød-grønne politikere har pratet om resultatreform.

Nå har man funnet på en mini hastevariant av en politistudie, en såkalt politianalyse. I denne situasjonen har regjeringen varslet flere forvaltningsoppgaver til politiet, ikke færre – det stikk motsatte av det de fleste politimestrene hadde håpet skulle komme i tillegg til økte ressurser. I sum for 2013 ser det ut til at politiet også fremover må bruke de samme pengene flere ganger, og velge mellom å ansette de politifolkene de trenger, eller la de allerede ansatte trene på det kommisjonen viste at de ikke kunne, eller på IKT.

Summa summarum burde det rød-grønne flertallet bruke mindre tid på å bekjempe rikdom og mer tid på å bekjempe fattigdom, og man burde bruke mindre tid på å karikere en promille av Høyres politikk og mer tid på å få resultater selv.

A k h t a r C h a u d h r y hadde her overtatt presidentplassen.

Solveig Horne (FrP) [21:08:08]: På en slik dag blir det mange beskyldninger mot hverandre, og det er mange partier her som er mer opptatt av å snakke om de andres budsjetter istedenfor å snakke om sine egne.

Jeg er i alle fall stolt over å kunne stå her og snakke om Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, et bud-

sjett som viser større valgfrihet for familiene enn det som regjeringen har klart å få til i sitt statsbudsjett.

For Fremskrittspartiet er familien viktig. Det er en bærende instans i samfunnet som må bli tatt på alvor. Familiene må styrkes, de må få fleksibilitet, og ikke minst må de få en fleksibilitet og en valgfrihet i hverdagen.

Fremskrittspartiet viser handlekraft ved å ta familiene på alvor med vårt budsjett i dag. Bare skatteopplegget til Fremskrittspartiet vil gi en vanlig familie med vanlig arbeid og med to barn ca. 16 000 kr mer å rutte med. Det er noe som familiene kommer til å merke.

Familiene er forskjellige, derfor er det viktig å ha valgfrihet. Vi må kunne ha kontantstøtte, og vi må ha foreldrepermisjon som familiene selv kan få lov til å bestemme over. I fjor fjernet regjeringen kontantstøtten for toåringene, men det ønsker Fremskrittspartiet å legge tilbake igjen på grunn av at valgfriheten for familiene er viktig.

I dag går ca. 94 pst. av alle barn i barnehage. Regjeringen står her og skryter av barnehageløftet, et løfte som de faktisk ikke har klart å holde, for de har ikke klart å komme opp på 100 pst. lik finansiering av private og kommunale barnehager. Når regjeringen da står og skryter av at de har full barnehagedekning, må jeg si at det er et lite men. Det er bare de barna som er født før 1. september, som har rett til barnehageplass. Det minner meg om en situasjon i andre land – når du altså må være født før 1. september for å ha rett til barnehageplass, og du må være født før 1. juli for at fedrene skal få lov til å ta ut fedrekvote, kan folk selv begynne å regne ut når de skal lage disse barna.

Fremskrittspartiet legger i sitt budsjett inn penger til 100 pst. likebehandling av private og offentlige barnehager. Fremskrittspartiet oppfylder det barnehageløftet som både Arbeiderpartiet og SV var forkjempere for.

Det som Fremskrittspartiet også gjør, er at vi sikrer de barna som er født etter 1. september, rett til barnehageplass neste år. I sommer kunne vi høre Arild Stokkan-Grande og flere representanter fra både SV og de andre regjeringspartiene – til og med fra Høyre – snakke om hvor viktig det var å få til flere opptak i året. Det er kun Fremskrittspartiet som har klart å følge opp dette i sine budsjetter.

Fremskrittspartiet viser handlekraft når det gjelder disse barna. Når Karin Andersen sitter her i dag i salen og er bekymret for de fattige barna, må jeg spørre meg hvorfor de ikke har gjort noe mer. De har nå hatt syv år med flertallsregjering. Antallet fattige barn har faktisk økt. Barnestrygden har ikke blitt økt på 16 år, og når alle faginstanser sier helt klart at å øke barnetrygden har en avgjørende betydning for å redusere barnefattigdom, burde regjeringspartiene lytte til det – spesielt SV med Karin Andersen i spissen. Istedenfor å kritisere opposisjonen for å kutte og gjøre det vanskeligere for barnefamiliene, må representanten lese budsjettene til Fremskrittspartiet en gang til, for Fremskrittspartiet legger inn over 300 mill. kr for å sikre en prisjustering av barnetrygden.

Barnevernet har vært en viktig sak for Fremskrittspartiet. Opposisjonen og Fremskrittspartiet ser fram til å få en sak om barnevernet. Derfor er det viktig at vi nå satser på kommunalt barnevern. Det er store utfordringer i det kommunale barnevernet, og Fremskrittspartiet ønsker å støtte

det kommunale barnevernet. Men Fremskrittspartiet kutter ikke i barnevernet, vi omfordeler pengene. I dag har altså regjeringens aversjon mot private institusjoner gått for langt. Vi trenger et mangfold innen barnevernet, og da trenger vi institusjoner av privat art som også klarer å gi et godt tilbud til de barna som trenger hjelp. Vi ser i dag at regjeringen har ført en politikk som gjør at flere og flere barn står uten et tilbud på grunn av at det ikke er nok fosterhjemsplasser. Derfor ønsker Fremskrittspartiet å flytte en del penger som går til statlig barnevern, over til kjøp av private tjenester.

Fremskrittspartiets budsjett er et budsjett for familien. Det er et budsjett som viser valgfrihet og en handlekraft for at foreldrene og familiene selv skal få mer råderett over sin egen hverdag.

Tove Karoline Knutsen (A) [21:13:34]: Dagens debatt har synliggjort at regjeringa bruker de store pengene på de viktigste velferdsgodene: gode helse- og omsorgstjenester for alle gjennom satsing på helsefremmende og forebyggende tiltak, gode omsorgstjenester for eldre og andre som trenger det, breie folkehelsesatsinger og tjenester nær der folk bor, når det er det beste – slik Samhandlingsreformen legger opp til.

Alle internasjonale målinger viser at Norge har sykehus i verdensklasse. Dette er en kvalitet vi skal ta vare på og videreutvikle. Regjeringa foreslår derfor å øke driftsmidlene til sykehusene i neste års budsjett med nesten 2 mrd. kr. Dette betyr en økning i pasientbehandlninga på vel 2 pst., dvs. den høyeste budsjetterte veksten noensinne. Med dette budsjettet kan 35 000 flere pasienter få behandling, og budsjettet legger opp til fortsatt styrking og videreutvikling av Sykehus-Norge.

Den regionale organiseringa av sykehusene, som ble iverksatt gjennom den nå ti år gamle helsereformen, har vist seg å gi svært gode resultater. Den nylig avholdte Spekter-konferansen slo fast at vi har all grunn til å være fornøyd med det veivalget vi gjorde den gang, sjøl om man selvfølgelig har spesielle utfordringer særlig i Helse Sør-Øst. Jeg er ikke i tvil om at f.eks. de investeringene man har gjort ved sykehusene i den landsdelen der jeg bor, aldri hadde vært mulig dersom det enkelte fylket eller det enkelte sykehus skulle være seg sjøl nok. For ikke å snakke om dersom et sykehusdirektorat skulle bestemme – som høyrepartiene visstnok kan tenke seg. Derfor er jeg en sterk tilhenger av en fortsatt regional organisering av spesialisthelsetjenesten, som tar hensyn til både god funksjonsfordeling mellom sykehusene, nærhet mellom folk i regionen og de som leder sykehusene, og mulighet for Stortinget til å styre på et overordnet plan.

Så til opposisjonens politikk. I heile høst har helse- og omsorgskomiteens leder Bent Høie stått på talerstolen og ropt at Norge har et klassedelt helsevesen. Han gjentok dette i debatten her tidligere i dag. Som bevis på dette klassedelte helsevesenet anfører representanten Høie at stadig flere kjøper private helseforsikringer, også i vårt land.

Men kan noen forklare hvorfor Bent Høie i dag hevder at det ikke skulle være nødvendig med private helseforsikringer i Norge, mens den borgerlige regjeringa i 2003

innførte skattefritak for bedriftskjøp av slike forsikringer, med en finansminister fra Høyre ved roret? Med andre ord: ren oppmuntring til en atferd som ifølge det samme partiet ikke skulle være nødvendig. Men la oss tenke oss et øyeblikk at Høyre og den borgerlige regjeringa i 2003 skjønnte at de var i ferd med å skape et klasseskille i helsevesenet, og at det var grunnen til at man innførte skattelette for kjøp av private forsikringer.

Da er det særdeles merkelig at profilen på det skattefritaket som man innførte i 2003, har vist seg først og fremst å komme sjefer og andre høytlønte til gode, altså relativt unge, friske folk – og flest menn. En dundrende udugelig politikk dersom målet er å motvirke klasseforskjeller, spør du meg.

Jeg skulle så gjerne i dag hatt en plausibel forklaring på denne komplett usammenhengende politikken. Det har jeg ingen tru på at jeg får. Men kanskje Høyre nå heretter kunne la et stillhetens slør senke seg over dette nokså meningsløse forsikringspreiket, før farsen går over til å bli tragedie. Eller som min gamle, kloke bestemor brukte å si: Når man kjenner at man vil tøve, skal man tie stille.

Sannheten er at forskning viser at det er særlig tre forhold som virker som pådrivere for kjøp av private helseforsikringer:

- en generell positiv holdning til – og en aktiv politikk for – privatisering og kommersialisering
- skattelette for kjøp av slike helseforsikringer
- offensiv markedsføring i det offentlige rom for private forsikringer.

Derfor ser vi at våre naboland Sverige og Danmark – under borgerlige regjeringer – har hatt langt større vekst når det gjelder private helseforsikringer enn det vi har hatt i Norge. Representanten Bent Høie sto for litt siden her i salen og påsto at den privatiseringsboomen Høyre vil rulle ut for norske sykehus, ikke fins i andre land. Da kan jeg betro representanten Høie at hovedtesen i Høyres sykehuspolitikk: fritt etableringsvalg – er ganske så likt det de borgerlige har begynt på i våre naboland Sverige og Danmark, nemlig at private kommersielle sykehuseiere kan etablere seg akkurat der de sjøl vil, behandle de pasientene de sjøl finner for godt, for så å sende regninga til det offentlige, uten avtale på forhånd. I Sverige har man startet en slik utrulling primært i Stockholm-området. Og konturen av en kommende profil i pasientbehandlninga kan vi se allerede nå: De friskeste og sprekeste har fått kortere ventetid for behandling, mens de pasientene som har sosialmedisinske diagnoser, har fått lengre ventetid og de er blitt flere.

Jeg gleder meg til den debatten om helsebudsjettet som vi skal ha i neste uke.

Anne Marit Bjørnflaten (A) [21:18:56]: En gang avdøde stortingsrepresentant Olav Oksvik gikk på talerstolen, hadde han angivelig notert i marginen på manuskriptet sitt: «svakt argument – hev stemmen.»

Etter å ha hørt representantene fra opposisjonen på talerstolen her i dag, begynner jeg å lure på om det er det som står på første side i både Høyres og Fremskrittspartiets argumentasjonshefter for denne debatten.

Beskrivelsen av den rød-grønne regjeringens satsing på samferdsel er et godt eksempel på det:

Tallenes tale er nemlig klar. Da Bondevik II styrte – med Høyre i spissen – økte regjeringen bevilgningene til samferdsel med 6 pst. Den rød-grønne regjeringen har, siden vi overtok i 2005, økt bevilgningene til sektoren med hele 64 pst.

Om opposisjonen ikke fester lit til oss, kan de jo i hvert fall låne øre til andre som bekrefter det samme bildet, f.eks. NHO. På et møte med tidligere NHO-direktør, John G. Bernander, i Tromsø i vår sa han følgende: «En ting skal den rødgrønne regjeringen ha, og det er at den er den første som har levert i tråd med forutsetningen i Nasjonal transportplan.»

Da snakker vi om den mest ambisiøse transportplanen som er lagt fram – en NTP der vi skal bruke 100 mrd. kr mer på samferdsel.

Vi fortsetter å levere – også i årets budsjett. Vi øker vegbudsjettet med nesten 10 pst. i årets budsjett. Dette medfører at 15 større prosjekter blir ferdige neste år, alle med kostnadsoverslag over 100 mill. kr. E6 Øyer-Tretten i Oppland er et slikt prosjekt.

20 nye vegprosjekt får anleggsstart. Det betyr at vi f.eks. kommer i gang med bygging av rv 5, Loftesnesbrua i Sogn og Fjordane, og fjerner dermed en trafikkfelle. Sogninger på kollisjonskurs vil vi ikke ha.

Vi øker drifts- og vedlikeholdsbudsjettet med nesten 11 pst. og fortsetter vedlikeholdsløftet. Det medfører at også neste sommer blir det mye anleggsarbeid når 950 kilometer ny asfalt skal legges på riksvegene.

Budsjettet viderefører også satsingen på jernbane og medfører at bevilgningen til Jernbaneverket i planperioden 2010–2013 har en oppfyllingsgrad på 103,5 pst. i forhold til den økonomiske rammen i NTP.

Ja, jernbanebudsjettet er faktisk så bra at det til og med fikk representanten Bård Hoksrud til å juble over bevilgningen til bl.a. byggingen av Eidangerparsellen. «Vi har vel aldri fått så mye penger før til samferdsel. Dette er kjempebra», sa Hoksrud til TA 10. oktober i år.

Siden vi tok over regjeringskontorene og ansvaret for infrastrukturen i Norge, har vi tredoblet investeringen i jernbane. Fordi vi har investert, kan NSB nå lansere ny ruteplan fra 9. desember som medfører et forbedret rutetilbud til passasjerene på Østlandet.

Vi har åpnet, har under bygging eller til oppstart nær 1 000 km ny riksveg. Når alt er ferdig, vil antall kilometer firefelts veg være nær doblet, sammenlignet med da vi tok over. Brorparten av alle midtdelere i landet er bygd i vår periode, og tallet på trafikkdrepte er redusert med 30 pst.

Vi bruker nå 14,4 mrd. kr mer i året på veg og bane enn da vi tok over. Vi har økt satsingen på samferdsel med 64 pst. – Bondevik II-regjeringen økte med 6 pst.

Men de rød-grønne partiene er ikke fornøyd. Vi vil ta Norge videre. Vi har fortsatt store samferdselsutfordringer. Vi har nå begynt arbeidet med neste NTP. Jeg er sikker på at regjeringen vil legge fram en nasjonal transportplan som inneholder en enda mer helhetlig og effektiv transportpolitikk enn dagens.

Næringslivet er tydelig på at skal det kunne beholde sin

posisjon som et av de fremste i verden, er de avhengig av fortsatt trygg økonomisk styring og videre satsing på samferdsel. Derfor går vi imot Høyres kuttforslag til fylkene, som vil føre til at fylkene enten må kutte i fylkesvegene, eller i den videregående skolen.

De rød-grønne partiene vil bruke mer penger på å løse de store kollektivutfordringene i og rundt de store byene. Vi vil bruke de store pengene på de store oppgavene, som utdanning, forskning og infrastruktur. Det er en nødvendighet, skal vi ta Norge videre.

Høyre derimot har en helt annen agenda. Partiet snakker om forskning, utdanning, infrastruktur og vekstfremmende skatteuttak som sine viktigste prioriteringer. Men de alternative budsjettene for denne fireårsperioden avslører de virkelige prioriteringene.

Høyre har i gjennomsnitt prioritert om lag sju ganger så mye til skatteuttak som til kunnskap og forskning, og om lag fire ganger så mye til skatteuttak som til vei og infrastruktur.

Er det rart at opposisjonen har behov for å heve stemmen?

Marianne Aasen (A) [21:24:13]: Et av dagens gjennomgangstema fra opposisjonen er påstanden om manglende politisk gjennomføringskraft hos den rød-grønne regjeringen. Det er en påstand jeg forundres over rent generelt, men særlig når Høyres mest framtrepende representanter bruker utdanningspolitikken for å vise til at den rød-grønne regjeringen ikke får til det de sier. Derfor skal jeg snakke litt om hva vi har gjennomført, og til slutt også komme litt inn på hva vi vil videre.

For å ta det viktigste først: Norske barn leser bedre nå enn tidligere. Betydelig færre barn – og særlig gutter – leser såpass dårlig at de er under kritisk grense. Vi er på andreplass i Norden i lesing og slår bl.a. de to landene Danmark og Sverige, som, i motsetning til oss, har åpnet for en storstilt privatisering. Vi er også det landet med størst framgang i hele OECD-området i et fag som naturfag – altså realfag. Den anerkjente PISA-undersøkelsen er det som viser dette. Tittelen på de norske funnene i forskningsundersøkelsen er ikke tilfeldig valgt. Den heter «På rett spor».

Så vil jeg for ordens skyld ile til og understreke at det langt fra er bare denne regjeringen som skal ta æren for det. Først og fremst skyldes dette godt arbeid av tusenvis av lærere og skoleledere i hele Norge. Det jobbes godt i mange kommuner med skole, men å påstå at gjennomføringskraften er dårlig, er rett og slett feil når det gjelder skoleresultater.

Så til litt om frafall. Å hindre frafall har i mange år vært et av norsk skoles viktigste mål. Men vi har i mange år stått på stedet hvil når det gjelder frafall, med 30 pst. som ikke har fullført videregående skole etter fem år. Det er ikke godt nok, og det har regjeringen gjort noe med. Prosjektet heter Ny GIV, og også i år satser vi på ekstra innsats mot den gruppe skoleelever vi vet av erfaring og ut fra forskning er dem som står i fare for å falle fra. Dessuten jobber vi systematisk med å bruke oppfølgingstjenesten for å finne hver eneste ungdom og sikre oss at de har noe fornuftig å gjøre, enten det er i skole eller på jobb.

Høyre er kritisk til Ny GIV, fordi den kommer for sent. For meg blir det det samme som å legge ned akuttmottaket på et sykehus og avvise hjerteinfarktpasienter med den begrunnelsen at man heller vil prioritere å forebygge infarkt. Vi kan ikke legge ned førstehjelpen til mulige frafallselever før vi vet at alle barn og all ungdom får et godt nok tilbud i lesing, skriving og regning i den ordinære skolen.

Vi er i ferd med å se resultatene av denne satsingen lokalt, men de solide dokumenterte resultatene må vi vente noen år til før vi får se, etter at disse elevene er ferdige med videregående skole.

Vi satser også på etter- og videreutdanning av lærere, selv om det ikke høres slik ut når Høyres representanter snakker. Det viktigste, som statsminister Stoltenberg sa tidligere i dag, har vært å rydde i den gamle ordningen hvor plassene ikke ble fylt opp. Nå tar staten en større del av regningen, sammen med kommunesektoren, som før, og sammen med lærerne, som før – men vi gjør mer. Om disse kursene nå blir fulle, som vi håper de blir, og utdanningen blir full, er vi villige til å legge mer penger på bordet for å gjøre noe som er svært viktig, nemlig å gi lærere faglig påfyll og videreutdanning.

Så til høyere utdanning. Vi har etablert 23 400 nye studieplasser siden vi kom til makten. Tallet på studiepoeng per student har steget. Flere enn tidligere fullfører i tråd med egne planer. Mye tyder på at mange får jobb som er relevant med hensyn til den utdanningen de har.

Vi har bedret studiefinansieringen, og vi har bygd over 6 000 studentboliger siden 2006 – 1 000 stykker i året. Det siste året Bondevik-regjeringen satt ved makten, bygde vi 314 studentboliger.

Så påstår Høyres representanter at det ikke satses på forskning, fordi vi «har prioritert alt annet», som representanten Sanner påsto tidligere i dag. Veksten på forskningsbudsjettene er økt med 50 pst. nominelt og 32 pst. reelt sett. Det er to og en halv gang så mye som budsjettet har økt med i sin helhet.

For meg er det å prioritere kunnskap – ikke det motsatte. Hvis Høyre fortsatt ikke tror på meg, kan de jo gå til de tallene som viser at antallet nye ansatte i offentlig sektor øker, og særlig fordi det er mange nyansatte forskere i staten på universitetene og høyskolene våre – nettopp ut fra det vi ønsker: å satse på forskning.

Men vel så interessant er hva dette fører til. Får vi god og nyttig og relevant forskning av dette? Øker kvaliteten? Kommer det landet og folket til gode? Det er klart at det å måle forskning er ikke alltid like lett. Men vi har anerkjente måter å gjøre det på. Det viser seg at vitenskapelige publiseringer øker. Veksten på publiseringer er på 65 pst. osv., og vi gjør det veldig, veldig bra også på dette feltet.

Så påstår Torbjørn Røe Isaksen at vi er flakkende i blikket når de spør om hva vi skal videre. Jeg skulle gjerne snakket mer om det, men det får vi ta en annen gang. Jeg er sikker på at de mulighetene byr seg.

Oskar J. Grimstad (FrP) [21:29:35]: Med eit statsbudsjett der overskotet vil ende opp på i underkant av 400 mrd. kr, er vi heldig stilte i forhold til andre som slit kraftig. Det skal vi være glade for. Samstundes er Framstegsparti-

et minst like glad for at venstresida i norsk politikk ikkje får gjennomslag for ønsket sitt om å redusere petroleumsaktiviteten på norsk sokkel. Det ville vere å redusere vår økonomiske evne til velferd.

Likevel er det behov for endringar – som å redusere formuesskatten. Kvifor er det behov for det? Jau, først og fremst fordi det trengst ein vekstfremjande skattereduksjon, ikkje ein veksthindrande skatt på arbeidande kapital, arbeidsplassar, verktoy, maskinar og utstyr. Ein hotelleigar betaler same skatten for ei tom seng som nabohotellet betaler for ei som er utleigd, og dei aller fleste forstår at det er meningslaust og lite framtidsretta.

Motstanden mot å redusere skatt på arbeidande kapital blir avvist fordi det vil redusere velferda, blir det hevda. Då må det vere legitimt å spørje kvifor inntektsreduksjonen frå skatt skulle resultere i færre varme hender, eller forrige dagens sjukehusstilbod, mens reduksjonen i oljeaktiviteten ikkje skulle gjere det.

Men Framstegspartiet gjennomskodar motviljen. Manglande vilje til skattereduksjon har nær samanheng med overproduksjon av byråkratiske hinder når det gjeld både regelverket og det aukande talet på dei som skal forvalte eit meir og meir knuande nettverk av lover, reglar og forbod.

No nærmar vi oss her i landet at kvar tredje i arbeidsstyrken er offentleg tilsett, i motsetning til eksempelvis Tyskland, der denne delen er under ein av ti.

Framstegspartiet ser at dette ikkje er berekraftig, og at det må snuast då det er eit faktum at norske departement og direktorat veks tre gonger fortare enn resten av staten. Ein skal rapportere, kontrollere og registrere utan at det blir meir velferd av det.

Det forunderlege er at når temaet skattereduksjon kjem opp, er det velferda og omsorgssektoren som blir redusert. Vi høyrer aldri at det blir færre byråkratar. Framstegspartiet forstår kvar regjeringas sympati og lojalitet ligg: ikkje hos dei pleietrengande og sjuke, men hos byråkratiet. Dei blir det som sagt stadig fleire av. Dette har Framstegspartiet teke konsekvensen av, ikkje fordi vi har noko imot den enkelte tilsette, men fordi vi ynskjer ein stat som sørvar folk – ikkje omvendt.

Så nokre ord om Statnetts brukarråd og brukarrepresentasjonen i styret: Dei største brukarane av sentralnettet har hittil vore representerte i Statnetts brukarråd og har hatt ein representant i Statnetts styre, men i budsjettet for 2013 foreslår regjeringa å avvikle brukarrådet og fjerne brukarrepresentasjonen i styret. Dette er mildt sagt uklokt. Statnett skal det kommande tiåret investere store beløp i sentralnettet, og kostnadene skal finansierast av brukarane. Då er det meningslaust å fjerne brukarrepresentasjonen i Statsnetts organ og dermed gjere Statnett til ein meir lukka organisasjon overfor brukarane.

Statnett som monopolist må i staden vere ekstra open og inkluderande om status og aktivitetsnivå. Samtidig er det òg viktig at styret til Statnett er samansett med ein kompetanse som sikrar effektivitet og kontroll. Brukarrådet og styrerepresentasjonen har gitt innsyn i Statnetts avgjerder og moglegheit til å påverke desse. Verdien av dette er konfliktdepande og fører til meir demokrati, meir open-

heit. Var ikkje det ei uttalt målsetjing for relativt kort tid sidan?

Til slutt nokre ord om energinasjonen Noreg, som ikkje har bruk for ei energimelding, jamfør statsråd Ola Borten Moe. I går fekk vi lagt fram ein rapport frå Oslofjordfondet, Institutt for energiteknikk, Høgskolen i Telemark og fylkeskommunen om thorium. Konklusjonen er følgjande: Energiinnhaldet i thoriumressursane på Fensfeltet er truleg minst 10 gonger, om mogleg 100 gonger energimengda i all olje og gass på norsk sokkel, inkludert utvunne, kjende og rekna med uoppdaga ressursar.

Likevel vel denne regjeringa å halde seg totalt likegyldig til denne moglegheita, men satsar heller ressursane på kjøp av verdas fremste handlegater i London eller Paris.

Kva slags handlekraft er dette, når vi veit at verda vil auke sitt energibehov med 100 pst. fram mot 2050?

Atter ein gong ser vi eksempel på at denne regjeringa lukkar auga for dei moglegheitene som ligg nettopp i thorium, og berre administrerer fram mot 2013. Men då treng dei avløysing.

Omgrepet «stødig styring» har for Arbeidarpartiet for alltid tapt si kraft.

Tove Linnea Brandvik (A) [21:34:42]: Den 16. november holdt Bergen Næringsråd sin årskonferanse. Den hadde temaet «En fredet øy i opprørt hav. Er det mulig å utvikle seg i en boble?» Det innleggene handlet om, var hva næringslivet forventet av staten, og hva som skulle til for å utvikle et godt, stabilt norsk næringsliv.

Jeg siterer fra nettutgaven til BA:

«← SKATT, skrek Stordalen.

– Jeg aksepterer ikke at norske bedrifter flytter til et skatteparadis. Hvis alle hadde gjort det, hva ender det med da?

– Norge topper alle kåringer og alle har det bra. Alle skal være med, alle skal bidra, er fundamentet landet er bygget på. Da må det gjelde også for de som driver store selskaper, sa Stordalen.»

Skatt er dugnad. Velferd er sikkerhet etter behov. Jeg blir alvorlig bekymret når høyresiden kutter i skattene og finansierer det med kutt i sykelønn og uføretrygd for folk har blitt friske. IA-avtalen har det tatt tid å få effekt ut av. Innsats over tid, holdningsendringene og bedre ordninger for folk og bedrifter gir nå resultater. Vi får lavere sykefravær på grunn av innsats over tid. Heldigvis for folk og næringsliv ble ikke effekten forskuttert, men innarbeidet da vi fikk resultatene. Det er rettigheter bestemt ved lov. Vi kan ikke kvittere dem ut på revidert.

Dette er sett fra vårt synspunkt en dristig måte å føre økonomisk politikk på – for å holde seg innenfor et parlamentarisk språk.

Det å komme fra Hordaland og representere Arbeiderpartiet betyr at i ryggmargen sitter det en akutt bekymring over økt kronekurs og økte renter. Det konkurranseutsatte næringslivet vårt er avhengig av at vi holder en stram styring. Vi tør ikke å tillate oss å skape situasjoner som kan gi dårligere vilkår.

Skattepengene våre går til helt grunnleggende viktige oppgaver for næringslivets konkurransevne. Rekruttering

av kompetent arbeidskraft handler om mer enn lønnsbetingelsene man kan by på. Det handler om barnehageplassene, kvalitet, om rimelig prisnivå og om gode kommunale tjenester, grunnskoler og pleie- og omsorgstjenester.

Attraktiviteten handler om å ivareta hele mennesket. Til det bruker vi skattepengene på en sterk kommunal sektor.

Sykefraværet går ned. Andelen uføre går faktisk svakt ned. Flere jobber lenger. Andelen graderte sykemeldinger øker. Det er en utvikling vi må sørge for å fortsette. I dag har det vært en debatt som handler om andeler og utvikling: Hvem står innenfor, og hvem står utenfor? For ca. ett år siden klarte denne salen, med unntak av Fremskrittspartiet, å samles om en ny og forbedret uførestønad for å styrke arbeidslinjen. Det skulle lønne seg å jobbe, det var det enighet om i salen. Tallene for utviklingen så langt, før vi har fått den iverksatt, er at i 2003 var andelen uføre i befolkningen på 10,4 pst. Den sank kontinuerlig fram til 2009 og har siden da holdt seg stabil på 9,5 pst. Andelen synker i alle aldersgrupper med unntak av aldersgruppen 19–24 år. Der går den svakt opp, fra 1,1 pst. til 1,2 pst. – det er eksplosjonen vi står overfor.

Men vi er ikke fornøyd med det. Vi skal ha den lave, vi skal inkludere flere. Med det er vi nødt til å iverksette tiltak på mange felt samtidig over tid, tiltak som virker sammen, og som forsterker hverandre.

Vi gjør arbeids- og utdanningsreisene permanente og dobler rammen. Folk kommer seg på jobb, det er faktisk et godt poeng. Vi viderefører satsingen på universelt utformet IKT sånn at flere kan delta i debatter og være på jobb. Vi viderefører og styrker jobbstrategien for dem med ned-satt funksjonsevne, og vi skiller ut VTA på en egen post, sånn at den ikke svinger med ledigheten, for det er ikke en yrkesgruppe som svinger.

Vi angriper altså fra tre fronter med tiltak – sammen med andre. Trainee-stillinger i staten er en ordning som gjøres permanent, som fokus økes på, og som styrkes.

Trepartssamarbeidet over tid har ført til at NHO har valgt å opprette prosjekter Ringer i vannet, som nettopp handler om å åpne dørene til arbeidslivet fra innsiden. De forplikter seg til å ta inn folk i jobb. Norske arbeidsgivere går glipp av den gode kompetansen. Kommunene, med KS, er samlet sett den største arbeidsgiveren vi har i dette landet. Derfor har Arbeidsdepartementet sammen med KS invitert kommunene Bergen, Sandnes, Sarpsborg og Lindesnes til å være foregangskommuner når det gjelder å inkludere flere unge, funksjonshemmede i arbeid.

Vi synes ikke det er greit at andelen øker, derfor setter vi inn tiltak på alle fronter og endrer holdninger. Det gjør vi sammen med næringslivet, sammen med kommunene, sammen med staten. Det vi gjør, er å bidra til å endre holdninger så alle aktørene åpner dørene fra innsiden. Da kan vi kutte sykefraværet og uføretrygden – når vi ser at det fungerer.

Eva Kristin Hansen (A) [21:40:07]: Dette har vært en interessant dag, mange innlegg har blitt holdt, og ifølge talerlisten er det også mange som gjenstår.

Jeg har med stor interesse særlig lyttet til innleggene fra Høyre i dag, og jeg har mange ganger underveis undret

meg litt og spurt meg selv om det virkelig er partiet Høyre som snakker. Her har det vært mye snakk om å løfte dem som står nederst, sosiale forskjeller skal utjevnes, og man vil gjøre mer for de unge som mottar sosialhjelp. Jeg kjenner nesten ikke partiet igjen. Er det fordi partiet har endret politikk? Nei, partiet Høyre har endret retorikk.

Det har f.eks. vært forbløffende lite snakk om – med noen få, hederlige unntak – skattekuttene eller privatiseringen man ønsker på flere områder. Men det som kanskje er mest alvorlig, er at ingen i Høyre vil komme med en skikkelig avklaring av hva som vil skje med handlingsregelen ved et eventuelt regjeringsskifte. Fremskrittspartiet har gjort det helt klart at de ønsker å bruke mer av oljeformulen, mens Høyre ikke vil si hva de skal gjøre. Jeg har også merket meg at noen har prøvd å skyve Marit Arnstad foran seg som et eksempel på uklarhet med hensyn til handlingsregelen. Det er helt uinteressant i dagens debatt. Jeg vil ha svar på hva Høyre faktisk mener.

Flere har i dag snakket om skole. Jeg tror det er bred enighet her i salen om at vi er for gode lærere, og at vi alle er bekymret for frafallet i videregående skole. Det vi derimot er uenige om, er forholdet til de private skolene. Høyre beviste sist de satt i regjering at viljen til å åpne for mer privatisering var mer enn hjertelig tilstede, en privatisering som innebærer at penger tas ut av den offentlige skolen for å drifte privatskolene, noe som igjen vil føre til nedleggelse av skoler og tilbud. I fylket mitt, Sør-Trøndelag, la daværende statsråd, Kristin Clemet, opp til en storstilt privatisering. Helt på tampen av sin tid som statsråd godkjente hun nesten 1 300 private plasser i den videregående skolen. For oss ville det ha betydd nedleggelse av flere skoler, og det ville ha vært skolene i distriktet som hadde gått først. Nedleggelse av de videregående skolene i distriktet har store konsekvenser for lokalt næringsliv, som mister rekrutteringsgrunnlaget sitt, for skatteinngangen til kommunene når arbeidsplasser går tapt, og ikke minst for elevene som må flytte hjemmefra, noe jeg mener er svært uheldig, og som vi vet har direkte innvirkning på frafallet. I tillegg mener jeg generelt at mer privatisering fører til at vi får A-skoler og B-skoler. Vi trenger ikke å se lenger enn til Sverige for å se hvordan skolesystemet blir rammet ved massiv privatisering. Heldigvis fikk Kristin Clemet aldri gjennomført prosjektet sitt i Sør-Trøndelag fordi de rødgrønne vant valget i 2005. Men vi vet hva vi har i vente hvis det blir et regjeringsskifte neste år.

Ordet «gjennomføringskraft» har vært hyppig brukt her i dag, og det blir hevdet at regjeringen ikke har det. Det er greit å være uenige om den politikken som føres, men man skulle nesten tro at Høyre ønsket mer av regjeringens politikk siden de stadig kommer tilbake til det med gjennomføringskraft. Det er særlig på forskningsfeltet at regjeringen særlig kritiseres for manglende gjennomføringskraft. Det blir framstilt her i dag som om regjeringen ikke har brukt en eneste krone på det – det er faktisk feil. Det er selvfølgelig helt legitimt å ønske å bruke mer penger på forskning, men det er ikke greit ikke å forholde seg til fakta. Siden 2005 har realveksten i forskningsbudsjettet – justert for all mulig pris og lønnsvekst – vært på nesten 30 pst. Dette er til opplysning, sånn at vi kan legge den ballen død.

Til slutt: Jeg er så heldig at jeg har fått lov å jobbe med utviklingspolitikk de siste tre årene. Jeg er veldig bekymret for den norske bistandsinnsatsen hvis budsjettforslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre er den type politikk vi kan forvente ved et eventuelt regjeringsskifte. Jeg er klar over at Kristelig Folkeparti er uenig med sine allierte. I trontaledebatten viste Line Henriette Hjemdal til at Storbritannia har en regjering «som består av konservative partier som kutter på alle områder med unntak av ett, og det er til verdens fattige». Jeg har ingen illusjoner om at Høyre og Fremskrittspartiet vil kutte på alt til fordel for bistand. Det har debatten i dag så langt vært et godt bevis på.

Eirik Sivertsen (A) [21:44:40]: Dersom viktige politiske målsettinger skal ivaretas, må markedene korrigeres gjennom styring fra folkevalgte organer. Skal viktige samfunnsinteresser sikres, som hensynet til miljøet og sosial og geografisk fordeling, kan ikke utviklingen overlates til markedskreftene alene.

Folkestyre innebærer et styresett med innflytelse for de mange og spredning av makt, kapital og eiendom. Et levende og desentralisert demokrati med bred deltakelse er grunnleggende for å møte samfunnsutfordringene. Et levende lokaldemokrati er grunnsteinen i folkestyret.

Arbeiderpartiet vil styrke demokratiet både lokalt og regionalt. Vi mener det fortsatt er behov for folkevalgt styring på regionalt nivå. Fylkeskommunene har ansvaret for å utvikle en regionalpolitikk sånn at vi kan utnytte potensialet i alle deler av landet. Kommunene må bidra til å sikre et levende lokalt folkestyre. Kommunenes viktigste oppgave er å gi innbyggerne tilgang til et likeverdig tilbud av de viktigste velferdstjenestene der folk bor.

Arbeiderpartiets mål for kommunesektoren er at alle kommuner skal kunne tilby moderne og trygge velferdstjenester av god kvalitet til sine innbyggere, og et mest mulig likeverdig tilbud over hele landet, i både store og små kommuner. Det vil skape trygghet og frihet, og det vil gi alle kommuner utviklingsmuligheter.

Vi har gjennomført store reformer i løpet av de siste sju årene. Full barnehagedekning og Samhandlingsreformen er to eksempler på de store og viktige grepene som er tatt. Ingen må påstå at denne regjeringen ikke har hatt visjoner og gjennomført endringer. Denne regjeringen har også gjennomføringskraft, alle andre påstander faller på sin egen urimelighet.

Men vi har også ambisiøse mål for framtiden. Gode kommunale tjenester skal sikres gjennom en forsvarlig og trygg kommuneøkonomi. Det er behov for flere sykehjems plasser og heldøgns omsorgsplasser i kommunene for å møte den eldre delen av befolkningens behov. De eldre skal i størst mulig grad få den hjelpen de trenger, nærmest mulig der de bor. Vi har vedtatt en verdighetsgaranti for eldre, men gjennomføringen av den krever tilgjengelige plasser og gode tilbud. Dette er kommunenes oppgaver, men de må i tett samarbeid med regjering og storting få til en trygg og forutsigbar finansiering av dette viktige tilbudet.

I Arbeiderpartiet kan vi med stolthet se tilbake på resultatene vi har oppnådd i kommunesektoren gjennom de

siste sju årene. Sektoren er tilført om lag 61 mrd. kr. Det er en utrolig stor sum. Denne summen er ikke bare tall i en bok, men den har gitt mange nye barnehageplasser og mange nye sykehjems- eller omsorgsplasser. Det har blitt flere lærere, sykepleiere, omsorgsarbeidere og førskolelærere. Den rød-grønne regjeringen har lagt til en rette for formidabel sysselsettingsvekst i kommunesektoren. Fra 2005 til 2011 har veksten vært på 14,3 pst., eller sagt på en annen måte: en økning fra 446 000 til 510 000 sysselsatte. Det betyr at det produseres stadig mer velferd ute i norske kommuner. Det har vært mulig nettopp fordi regjeringen har prioritert kommuneøkonomien. Til neste år vil kommunene disponere over 400 mrd. kr. Av disse er over 300 mrd. kr frie inntekter. Veksten i frie inntekter til neste år er på 5 mrd. kr.

For Arbeiderpartiet er det viktig å ha en balansert framstilling av situasjonen i Kommune-Norge. Vi ønsker ikke å skjønne situasjonen, men vi ser heller ingen grunn til å svartmale situasjonen, som vi av og til ser tilløp til blant opposisjonen. Det er mye som er bra i norske kommuner, selv om en del kan gjøres bedre. Den oppfatningen deler også kommunenes egen organisasjon, KS, med oss.

Høyre er opptatt av å fortelle at de har nye ideer og andre løsninger. Jeg ser at Høyre ikke har mer penger til kommunesektoren i sine alternative budsjetter enn regjeringen har hatt, verken i år eller tidligere år. Hva er da forskjellen på Høyre og regjeringen? Sannheten om Høyres kommuneøkonomi er at rammene er de samme som regjeringspartienes, men Høyre ønsker en helt annen fordeling av skatteinntektene i kommunene enn regjeringspartiene. Høyres oppskrift er mer til skatterike kommuner og mindre til de skattesvake. Det betyr større forskjeller.

Ni av ti kommuner vil få et lavere inntektsnivå, og det vil gå ut over velferdstilbudet i disse kommunene. Det vil bli større forskjeller mellom kommunene og større forskjeller i velferdstilbudet til innbyggerne. Dette vet Høyre, men ettersom politikken ligger fast, er det tydeligvis greit med økte forskjeller. Det er ingen nye ideer vi hører, det er ingen bedre løsninger. Dette er det samme opplegget som sist Erna Solberg kunne bestemme hva kommunene skulle få. Dette betyr større forskjeller, mindre til dem som har minst fra før, og mer til de aller rikste.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [21:49:59]: Norsk landbruk er unikt. Landet vårt er unikt. Det er kaldt, det er langt, og det er bratt her. Det er krevende å dyrke mat i landet vårt, men takket være politiske virkemidler har vi ca. 50 000 årsverk i norsk jordbruk. Det produseres mat rundt omkring i hele Norge, det produseres unike og gode råvarer. Takket være de unike og gode råvarene er det ca. 40 000 mennesker som jobber i norsk landbasert næringsmiddelindustri. I mitt eget fylke, Hedmark, som også representanten Bredvold kommer fra, er det over 2 000 mennesker som jobber i næringsmiddelindustrien. I Ingjerd Schous fylke, Østfold, er det 3 500. Slik kan vi gå fra fylke til fylke i hele landet, og hadde vi ikke hatt den landbaserte råvareproduksjonen, hadde vi heller ikke hatt den tunge næringsmiddelindustrien.

I vår hadde vi en stor debatt i Stortinget om veien videre for norsk landbruk og norsk landbrukspolitikk. Stortingsflertallets mål var at vi i Norge skal ta vår del av ansvaret for å øke verdens matvareproduksjon, og at vi skal ha som ambisjon å øke vår matvareproduksjon med ca. 20 pst. i løpet av 20 år. Det krever politisk vilje.

Det er tre hovedbærebjelker i landbrukspolitikken som Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV og Kristelig Folkeparti vedtok. Det ene er jordbruksavtalen, altså budsjettmidler, det andre er samvirkets rolle, og det tredje er tollvernet. I dette budsjettet styrker vi den viktigste bærebjelken, nemlig tollvernet. Regjeringen så at tollvernet var så utsatt når det gjaldt biff, lam og ost at hvis vi ønsket å sikre et landbruk og en næringsmiddelindustri i hele landet, måtte vi gå fra kronetoll til prosenttoll. Da gjør regjeringen det og står opp for denne næringen. Gjennom at vi har gjort dette grepet, sikrer vi volum i næringsmiddelindustrien, vi sikrer muligheten for at man kan diskutere pris når andre kostnader i samfunnet øker, og man kan i kommende jordbruksoppgjør sikre mulighet for utvikling av norsk landbruk. Det er bra. Men det som er trist, er at tre av opposisjonspartiene har brukt såpass mye tid på å snakke norsk landbruk ned, og snakke dette tollgrepet ned, både Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre. Jeg synes nesten det er uforståelig hvor sterke ord man har brukt med tanke på at vi ønsker å satse på norsk landbruk.

Og når det gjelder budsjettet i dag: Én ting er at det ligger inne forslag mot å bedre tollvernet, men man angriper jo også den andre bærebjelken i norsk landbrukspolitikk, nemlig jordbruksavtalen og budsjettmidler, der Høyre kutter 1,5 mrd. kr. Det er forunderlig at representanten Frank Bakke-Jensen, som kommer fra Finnmark, som representerer det grasbaserte landbruket, vil stemme for et slikt forslag, når 85 pst. av budsjettmidlene går nettopp til det grasbaserte landbruket. Det er også forunderlig at representanten fra Fremskrittspartiet i Sogn og Fjordane velger å stemme for et kuttforslag på rundt 5 mrd. kr av budsjettmidlene til jordbruket, når vi vet at i Sogn og Fjordane er alt landbruket grasbasert. Hvis man er for de kuttene, må man iallfall dra hjem til sine egne fylker og si at vi ønsker en nedbygging av landbruket vårt, en nedrivning av landbruket vårt, og vi ønsker ikke noen næringsmiddelindustri i vårt område. Skal vi klare å ha landbruk i Sogn og Fjordane og i Finnmark, er vi helt avhengige av politiske virkemidler, for man har ikke den samme muligheten for å drive et effektivt landbruk i Sogn og Fjordane og Finnmark som man har i Frankrike og Danmark. Da må det være politisk vilje for å få det til, og det er det regjeringen nå viser gjennom at vi tør å ta det tollgrepet som vi gjør.

Så min oppfordring til tidligere stortingskollegaer er: Vær ærlig med hva dere vil i landbrukspolitikken. Hvis dere på den ene siden gjør det vanskeligere å ta ut pris, og på den andre siden går inn for færre budsjettmidler til norsk landbruk, må dere i hvert fall være ærlige og si at dere ønsker en nedbygging, en nedrivning, ikke en økning, som en del av dere tar til orde for.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Roar Bredvold (FrP) [21:54:52]: Aldri før har det vært så få bønder som nå. Av disse er det bare et fåtall som har dette som eneyrke. Aldri før – i nyere tid – har det vært så lite jordbruksareal i hevd, og aldri før har det vært så mange ubebodde gårdsbruk som nå, selv om mange ønsker å kjøpe et småbruk. Vi har hatt for lite produksjon av både egg, smør og ribbe m.m. og samtidig dumper vi kjøtt til utlandet helt ned i 10 kr kiloen. Det aller siste i dag er en ny smørkrise.

I snart to perioder har vi hatt en rød-grønn regjering med en mat- og landbruksminister fra Senterpartiet. Mitt spørsmål til statsråden er om regjeringen er fornøyd med resultatene av sin landbrukspolitikk. Eller ser statsråden at noe må gjøres, slik som Fremskrittspartiet ønsker, for at vi kan ha en norsk matproduksjon som produserer det folk etterspør, og med frihet for den enkelte bonde til å tilpasse sin produksjon slik han mener det passer best for sitt gårdsbruk?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [21:55:53]: Det er ingen tvil om at det er noe som må gjøres i landbrukspolitikken hele tiden. Vi må følge med på hvilke utfordringer landbruket og norsk jordbruksproduksjon står overfor. Derfor var det en veldig omfattende og stor diskusjon i regjeringen før dette budsjettet ble lagt fram: Hva mente vi var det viktigste for å sikre norsk jordbruk og norsk matproduksjon i det året vi var på vei inn i? Det viktigste grepet for oss, og det viktigste grepet for landbruket, var forbedringene i tollvernet. Det var et unisont krav fra norsk landbruk om å gjøre det grepet. Vi lyttet til landbruket, og vi lyttet til norsk landbasert næringsmiddelindustri og gjennomførte det. Det blir litt krokodilletårer når man er så bekymret for utviklingen i norsk landbruk og samtidig velger ikke å høre på de tunge faglagene og deres hovedkrav inn mot det norske politiske miljøet. Hovedkravet var å bedre tollvernet, og det gjør regjeringen.

Svein Flåtten (H) [21:57:01]: Statsråden svinger seg til de store høyder og tar ansvaret for verdens matvareproduksjon. Da er det viktig at det er bærekraftig her hjemme. Hvis en går inn i de rød-grønne budsjetter, vil en finne at det går et sted mellom 250 mill. kr og 300 mill. kr til økologisk produksjon. Målsettingen til statsråden er 15 pst. I øyeblikket er førstehåndsverdien 1,5 pst. Det betyr at man kan gange dette med ti, og da skal man bruke 3 mrd. kr på det. I tillegg vil målet tilsi at nå bruker vi 4 pst. av arealet – ti-gangen vil bety 40 pst.

Med tanke på disse store visjonene for å bidra til verdens matvareproduksjon: Hvor er bærekraften i det økonomiske – jeg tenker på pengebruken over de offentlige budsjetter – og også i arealbruken, som uomtvistelig er større?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [21:58:05]: Noe av det som har vært veldig gledelig i norsk landbruk de siste årene, er at et mangfold av produkter har kommet i norske butikkhyller takket være at norsk matproduksjon har økt. Et av de miljøene som har vært drivende i det, har vært det økologiske landbruket, som har fått

fram mer lokal matproduksjon. Vi vet at det er mye diskusjoner rundt økologisk landbruk, men det har også vært veldig mye nyskaping i det økologiske landbruket, ikke minst med tanke på lokal mat, som nå har en omsetning på 2,8 mrd. kr i dagligvarehandelen i fjor. Så mener vi i regjeringen at det også er bra å legge til rette for økologisk landbruk fordi det kan ha andre agronomiske metoder, andre dyrkningsmetoder, som gjør at man kan ha en vekseldyrking til det konvensjonelle landbruket, og at begge deler kan bidra til å gjøre hverandre bedre.

Svein Flåtten (H) [21:58:59]: Men det var ikke dette jeg spurte om, president. Har jeg anledning til en replikk til?

Presidenten: Det har representanten dessverre ikke.

Hans Olav Syversen (KrF) [21:59:28]: Et landbruk i endring, sa statsråden. Da har jeg tenkt å utfordre litt utover neste års budsjett. Hvis en ser noen år fremover, på utfordringer for norsk landbruk, en mulig WTO-avtale, hva tror statsråden er de viktigste virkemidler han rår over for at vi skal ha et levedyktig landbruk over hele landet, la oss si om fem–seks år? Hvilke virkemidler tror han vil være mest effektive for å sørge for et levende landbruk over hele landet?

Øyvind Korsberg hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [22:00:12]: Det var jeg også inne på i innlegget mitt.

De tre aller viktigste bærebjelkene som Senterpartiet, Arbeiderpartiet, SV og Kristelig Folkeparti stemte for i forbindelse med landbruksmeldingen, var jordbruksavtale – at vi fortsatt skal ha det unike samarbeidet mellom staten og næringen, og at det ikke bare er meg som landbruksminister som skal definere hva som er utfordringene, men at jeg skal gjøre det sammen med bondelag og småbrukarlag, og sammen se det på en god måte. Det stemte begge våre partier for.

Det andre er tollvern. Vi er helt avhengig av et tollvern skal det være lønnsomt å produsere mat i Norge. Jeg var litt overrasket da jeg leste finansinnstillingen og så at Kristelig Folkeparti hadde en litt annen innretning på tollvern enn det som vi hadde lagt fram. Men i hvert fall i hovedlinjene er vi enige, selv om dere har en litt svakere forbedring enn det vi har tatt til orde for i vårt forslag.

Det tredje er at vi også skal ha et sterkt samvirke, fordi samvirker har hatt en helt annen politikk og sørger for at man kan klare å ha råvareleveranser fra hele landet.

Per Roar Bredvold (FrP) [22:01:25]: Da fortsetter jeg på den første replikken min og det jeg fikk som svar.

Det er synd, synes jeg, når den eneste løsningen på å redde norsk landbruk er et sterkt tollvern, at det er den eneste redningen for norsk landbruk. Vi i Fremskrittspartiet har også en annen ting å tenke på, og det er forbrukerperspektivet. For oss er det viktig. Da blir mitt enkle spør-

mål: Hvorfor dumper vi kjøtt til utlandet for 10 kr per kilo istedenfor at norske forbrukere kunne nyte godt av billig kjøtt?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [22:02:00]: Norsk landbrukspolitikk er rettet mot det innenlandske markedet. Hele virkemiddelbruken er også rettet mot det innenlandske markedet, unntatt litt på jarlsbergosten. Men hovedpoenget er at vi skal klare å forsyne det norske markedet med f.eks. svinekjøtt, som er den problemstillingen som representanten Bredvold løfter opp. Når det gjelder eksporten av svinekjøtt til Ukraina, som var temaet her, var det ca. halvannen prosent av det ukrainske markedet det som ble levert dit av norsk svinekjøtt.

Så er det sånn at det er den norske bonden som også tar ansvaret for overproduksjonen. Derfor blir det veldig kostbart for bonden med overproduksjon. Det er en av de tingene som jeg mener at Fremskrittspartiet også bør tenke på når de sier at de vil fjerne alle konsesjonsgrenser og såkalt slippe alt fritt. Det vil gjøre at det blir enda mer ustabilitet og enda mer usikkerhet i forhold til råvareproduksjon for en langsiktig næring, og man trenger forutsigbare rammer som gjør at man ikke får den typen situasjoner som vi har hatt nå med overproduksjon av svin.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Presidenten registrerer at vi er over den reglementsmessige tiden for dagens møte, men foreslår at vi fortsetter til dagens kart er ferdigbehandlet.

– Ingen protesterer mot det, og det anses vedtatt.

De talerne som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Ingebjørg Godskesen (FrP) [22:03:31]: Veier er et hett tema i Aust-Agder. Jeg hadde nok forventet at fylket mitt hadde fått mer enn smuler fra regjeringen, men med de budsjettene som denne regjeringen har presentert de siste syv årene, er det bare smuler Aust-Agder får tildelt, til tross for at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV har vært eneveldige herskere.

I Aust-Agder venter vi ennå på å få bygd ut siste rest av E18. Vi har to parseller hvor det ikke er gjort noe som helst. Det gjelder strekningen E18 Arendal–Tvedestrand med to fotgjengerfelt og strekningen E18 Tvedestrand–Vinterkjær, som har et særdeles farlig kryss ved avkjørselen til Risør. Fremskrittspartiet vil ha en trygg firefelts E18 gjennom hele Aust-Agder, og i regjeringssamarbeid i neste periode vil vi vise handlekraft.

Rv. 9 er en viktig vei for Aust-Agder, den går fra Vest-Agder, gjennom fylket mitt og inn i Telemark. Det er hovedveien til Vestlandet, og den er sterkt trafikkert. Rv. 9 mangler gul midtstripe mye av veien, så veien er smal og svært farlig. Flere steder er det omtrent umulig at to store kjøretøyer kan møtes. Dette er uakseptabelt i 2012. Setesdal er avhengig av god vei, for de har verken havner, jernbanestasjoner eller flyplasser. En trygg og effektiv rv. 9 er en grunnpilar for videre vekst og utvikling i Setesdal. Derfor har Fremskrittspartiet alltid hatt fokus på denne riksveien. Fremskrittspartiet vil ha en trygg rv. 9.

Rv. 41 strekker seg fra Kristiansand, forbi Kjevik flyplass, gjennom Aust-Agder og inn i Telemark. Veien er av så lav standard at det er til å grine av. Det går mye tungtrafikk på disse smale veiene, men regjeringspartiene har ikke sett behovet for å gjøre noe med strekningen. Representantene fra Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet burde nok kjøre denne veien en gang for å se hvor ille det er. Veien, som går gjennom Birkenes, Froland og Åmli i Aust-Agder, er også en viktig ferdselsåre for fylket mitt, akkurat som rv. 9. Fremskrittspartiet vil også ha en trygg rv. 41, både for dem som kjører på veien, og for dem som bor langs veien.

Til slutt vil jeg komme med en gladmelding. Næringslivet i Aust-Agder har ønsket seg en flyplass. Derfor har næringslivet selv gjort noe med sitt ønske. Arendal Lufthavn Gullknapp, den private flyplassen som ligger i Froland og Arendal kommuner, har nå kommet så langt at det er søkt om konsesjon for å kunne drifte flyplassen med betalende passasjerer. Vi berømmer næringslivet med Fossekompagniet klart i spissen som har vist handlekraft for å få dette til, og gleder oss til å se hva det vil føre til i årene som kommer. Når næringslivet viser en slik vilje til å få noe til, ser jeg det som en selvfølge at staten i det minste betaler veien som går fra E18 og ut til flyplassen, på lik linje med veien ut til Torp.

Jeg ser fram til et regjeringsskifte neste år, en ny regjering, så folket kan få se hva Fremskrittspartiet mener med ordet handlekraft, så folket får se hva Fremskrittspartiet mener med trygghet, og så Fremskrittspartiet kan vise at frihet for folket også har stor betydning.

Ingjerd Schou (H) [22:06:27]: I forbindelse med regjeringens statsbudsjett ser jeg at stortingsflertallet har fått anledning til å endre på to ting, nemlig behandlingsreiser til utlandet og støtte til Sjømannskirken – vel og bra, veldig aktverdige formål, men ingenting til f.eks. økt behandling innenfor rusomsorgen, til tross for at det er dette regjeringen har flagget som et av sine viktigste satsingsområder.

Valget neste år står om vi skal ha tolv år med rød-grønn regjering eller en borgerlig regjering med nye ideer og bedre løsninger for Norge. Jeg har lyst til å vise til Høyres alternative budsjett. Vi ønsker en velferd som virker. Vi ønsker at våre nye ideer og bedre løsninger skal skape en velferd som virker, hvor flere får behandling raskere, og hvor vi løfter de svakeste og hjelper flere fra trygd til arbeid. Det er det som blir det sentrale.

Det aller viktigste for Høyre er at all vår politikk handler om mennesker og ikke om milliarder. Det handler om menneskene som møter vår politikk, og politikken vår er oppe til eksamen nettopp i møte med det enkelte menneske.

Jeg opplever at regjeringen i dette statsbudsjettet nedprioriterer tilbudet til rusmisbrukere og den behandlingen som de trenger. Jeg har mange ganger tenkt i debatten om rusbehandling eller ikke, økt kapasitet eller ikke: Hvor var det regjeringen mistet hjertet sitt på veien? Nedprioriteringen av rusbehandlingen kommer på det verst tenkelige tidspunkt. Regjeringen la fram en stortingsmelding i juni i år, hvor forventningene ble spent ganske høyt – de skapte en forventning. I tillegg fjerner man altså øremerkingen

av rusmidlene til kommunene, og man nedprioriterer også dette tilbudet i forhold til de regionale helseforetakene og spesialisert helsebehandling. Det er også slik at Samhandlingsreformen gir incentiver faktisk om å nedprioritere rusbehandlingen.

I min lokalavis, Smaalenene, kan jeg lese at representanten Wenche Olsen fra Arbeiderpartiet gir oppløftende forventninger om at nå vil institusjoner for flere titalls langtidsbehandlingssplasser av rusmisbrukere på Phoenix House Haga i Eidsberg og Nybøle i Spydeberg være reddet. Det er ingenting i dette statsbudsjettet som tilsier det. Jeg skulle veldig gjerne ønsket at regjeringen kunne kvittere ut at så var tilfellet at man ikke vred langtidsbehandlingssplasser over til korttidsbehandlingssplasser, at regjeringen står ved det man har prioritert, nemlig at det er menneskene som er det viktigste, og at det er kapasitet i langtidsbehandlingen av rusmisbrukere når vi har 3 500 pasienter i kø.

Åge Starheim (FrP) [22:09:46]: Eg er glad for at eg ikkje er kommunepolitkar i desse budsjettider, når ein ser dei kutta våre lokalpolitikarar må gjere. I min eigen heimkommune, Selje, må dei kutte 4 mill. kr i pleie- og omsorgssektoren. I Senterpartiets utstillingskommune i Sogn og Fjordane, Gloppen, som tidlegare har endra skulestruktur og lagt ned grendeskular og i tillegg allereie innført eigedomsskatt, må dei no kutte rundt 34 mill. kr fram til 2016.

Frå dei raud-grøne partia har det vore skrytt hemningslaust av kor mykje pengar kommunane får og kor glimrande innretninga med overføringane til distriktskommunane er. Sanninga er noko heilt anna. Grunnen til at distriktskommunane ikkje får budsjetta til å balansere utan store kutt er at kriteria for statlege overføringar slår negativt ut nettopp for desse. Desse dramatiske kutta går ut over dei svakaste, nemleg dei som treng psykiatrisk hjelp, barnevernet og eldre som treng pleie og omsorg.

Då dei raud-grøne overtok i 2005 vart det skapt store forventningar til at den raud-grøne regjeringa skulle skaffe kommunane mykje pengar, noko som førte til at lokalpolitikarane brukte mykje pengar til ikkje-lovpålagte oppgåver, som t.d. kulturbygg.

Då det kom forslag om bygging av kulturbygg i Eid kommune i Sogn og Fjordane, peikte Framstegspartiets representantar på at kommunen burde byggje omsorgssenter i staden for kulturbygg. Då sa gruppeleiaren frå Arbeidarpartiet at Framstegspartiet ikkje trong vere bekymra, for no hadde dei fått ei regjering som kom til å levere og syte for ein så god kommuneøkonomi at Eid kommune kunne byggje både kulturbygg og omsorgssenter. I dag har Eid kommune fått sitt kulturbygg, men dei har framleis den gamle sjukeheimen og slit no med å få finansiert nytt omsorgssenter. No har Arbeidarpartiets representantar i Eid kommune endeleg sett at vi ikkje har ei regjering som leverer, men som vil kompensere kommuneøkonomien med å innføre eigedomsskatt.

Vi i Framstegspartiet har ei heilt anna innretning på overføringane til kommunesektoren. Vi vil øyremerkje midlane. Då kan kommunane planleggje investeringar til

skule og pleie og omsorg på ein heilt annan måte enn dei kan i dag.

No veit ikkje kommunane kva dei får, fordi alle frie midlar ifølgje regjeringas forslag går til kostnadsauke og fleire pålagte oppgaver.

Siri A. Meling (H) [22:12:36]: I et Europa hvor mange land har store utfordringer knyttet til både økonomi og arbeidsledighet, fremstår Norge som et annerledesland. Regjeringen ønsker å skape et inntrykk av at dette først og fremst skyldes rød-grønn politikk. Men sannheten ligger nok mer i retning av den betydningen våre petroleumsressurser har og hvordan vi har kombinert ressursene med kompetanse og industriutvikling, samt at det er en bred enighet om hvordan forvaltningen av disse ressursene skal innrettes. Dette har generert store inntekter til landet som vi dels benytter til å dekke statens utgifter og dels til å bygge opp Statens pensjonsfond utland.

Det er viktig at vi benytter denne situasjonen og vårt gode utgangspunkt for videre vekst ved å bruke verktøyet som statsbudsjettet representerer, til å få en retning som Høyre ønsker, gjennom å vektlegge en strategi for kunnskap og konkurransekraft.

Tidligere i debatten i dag forsvarte Arbeiderpartiets finanspolitiske talsperson, Torgeir Micaelsen, i et replikkordskifte med representanten Ketil Solvik-Olsen bruk av statlige penger til de store investeringene Petoro gjør på norsk sokkel, og han sa at disse investeringene var «superlønsomme». Det er jeg helt enig i.

Da blir det til gjengjeld uforståelig hvordan regjeringen og Arbeiderpartiet kan unnlate å investere i de tiltak som vil gi økt utnyttelsesgrad i eksisterende felt på norsk sokkel. Utvinningsgraden i våre oljefelt ligger i snitt på 47 pst. For hvert prosentpoeng vi klarer å øke utvinningsgraden, vil bruttoinntektene med dagens oljepris utgjøre om lag 325 mrd. kr. Da blir det for meg et mysterium hvordan de rød-grønne partiene kan unnlate å styrke de nøkkelfaktorene som vi vet vil bidra til å øke utvinningsgraden og altså være ekstremt lønnsomme for samfunnet.

Disse nøkkelpostene gjelder petroleumsforskning, det gjelder Petoro og det gjelder Oljedirektoratet. I regjeringens forslag til budsjett ligger det inne helt marginale økninger på henholdsvis 4,1 pst., 3,3 pst. og 3 pst. Jeg vil i beste fall si at dette er en stillstand i forhold til årets bevilgninger når vi tar hensyn til neste års pris- og lønnsvekst.

Høyre derimot viser i år som i tidligere budsjettår denne perioden, en klar prioritering av disse viktige elementene for å kunne få opp utvinningsgraden og hente inn de 325 bruttomilliardene per prosent som vi klarer å øke ressursutnyttelsen.

Budsjettprioriteringene fra Arbeiderpartiet og de andre rød-grønne partiene vitner om en regjering som verbalt uttrykker ønske om økt verdiskaping, men som dessverre mangler gjennomføringskraft til å føre denne politikken ut i livet.

Denne regjeringen og Arbeiderpartiet har gjennom syv år vist at de ikke makter å styrke disse områdene, selv om vi vet at dette er «superlønsomme investerin-

ger», for å bruke representanten Torgeir Micaelsens egne ord.

Dette betyr at vi trenger nye ideer og nye løsninger for å gripe fatt i de mulighetene som økt utvinningsgrad representerer for verdiskaping, teknologiutvikling, industriutvikling, arbeidsplasser i hele landet og sist, men ikke minst store inntekter til fellesskapet.

Bjørn Lødemel (H) [22:15:58]: Denne debatten viser at det er stor forskjell mellom raud-grønt styre og ei borgerleg regjering med Høgre. For Høgre er nye idear og betre løysingar eit viktig slagord, på same måte som kunnskap og konkurransekraft er ei klar målsetting.

Eit døme på dette er at den raud-grøne regjeringa frå sitt første budsjett i 2005 og fram til i dag har påført ei viktig hjørnesteinsbedrift i Sogndal, Lerum, 66 mill. kr i avgiftsauke. Ein kan litt flåsete seie at det har gått frå 0 til 66 mill. kr på sju år med raud-grøn regjering.

Alle kan sjå at dette både er dramatisk og urimeleg. Når ein spør etter ei grunngeving frå finansdepartementet, får ein eit klart svar frå statssekretær Roger Schjeruva om at dette er ein kreativ måte å skaffe inntekter til statskassa på. Stort meir avslørande kan ein ikkje seie det.

Konsekvensen av desse kreative måtane å skaffe inntekter til statskassar på, er at ei viktig hjørnesteinsbedrift i Sogn får ei ekstra bør på over 60 mill. kr i året frå raud-grøne politikarar. Ein treng ikkje vere rakettforskar for å skjønne at dette er øydeleggande for konkurransekrafta til bedrifta.

Høgre har lenge sett på produktavgifta som ei urettferdig avgift. I motsetning til raud-grøne politikarar, som stadig leitar etter kreative måtar å skaffe inntekter til statskassa på, er Høgre oppteke av at bedriftene i dette landet får rammevilkår som sikrar bedrifter og arbeidsplassar.

Kunnskap og konkurransekraft er viktig for Høgre. Derfor foreslår Høgre å halvere produktavgifta – i motsetning til regjeringa, som aukar den med 7,4 pst. Det betyr betre konkurransekraft i praktisk politikk.

Den første gongen Høgre foreslo å halvere produktavgifta, var i statsbudsjettet for 2009–2010. Den gongen som no uttala raud-grøne politikarar frå fylket, saman med representanten Per Olaf Lundteigen, at dei skulle redusere denne avgifta.

I Sogn Avis 13. november i år kunne vi lese at stortingsrepresentantane Ingrid Heggø og Tor Bremer lova å gjere sitt for å påverke. Erling Sande uttala at han skal bruke dei reiskapane han rår over.

Representanten Per Olaf Lundteigen har også ved fleire høve uttalt seg kritisk til produktavgifta. I Sogn Avis 15. november uttaler han at han skal gjere det han kan for å rette opp dei skeive avgiftsvilkåra til Lerum.

I dag ser vi resultatet: Dei har verken gjennomslag i eige parti eller i regjering. Det er viktigare med kreative måtar å skaffe inntekter til statskassa på enn å gjø konkurransekraft for næringslivet.

Hadde Lundteigen, Heggø, Bremer og Sande gjort som Høgre og sett handling bak orda, hadde Lerum fått redusert produktavgifta med 20 mill. kr. Det hadde styrka

konkurranskrafta og sikra viktige arbeidsplassar i Sogn og Fjordane.

Presidenten: Før representanten Alf Egil Holmelid får ordet, vil Christian Tybring-Gjedde fremme et forslag på vegne av Fremskrittspartiet.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [22:19:04]: På vegne av Fremskrittspartiet ønsker jeg å fremsette forslag nr. 68. Det er omdelt på representantenes plasser.

Presidenten: Representanten Christian Tybring-Gjedde har tatt opp det forslaget han refererte til.

Alf Egil Holmelid (SV) [22:19:36]: Miljø og solidaritet er grunnlaget for SVs politikk. Der høgrepertaria vil ha skattelette for dei rike, vil vi ha velferd, der høgrepertaria vil kutte i verdas mest effektive klimatiltak, vil vi stå på for klimakampen.

Miljø og solidaritet er også det beste grunnlaget for verdiskaping og næringsutvikling.

SV har lenge hevda at god miljøpolitikk er god næringspolitikk. Vi har møtt mykje motstand mot eit slikt standpunkt, men no er det i ferd med å bli eit standpunkt som dei fleste stiller seg bak.

For ei tid sidan kunne vi lese over heile framsida av Fædrelandsvennen, som er regionsavisa på Sørlandet, at strenge miljøkrav er ei av årsakene til at norsk næringsliv klarar seg så godt, og det var næringslivet sjølv som uttala det. Strenge miljøkrav kombinert med støtteordningar har ført til omstilling og teknologiutvikling. Resultatet er at vi i dag har ein industri som er teknologisk leiande på mange område. Når vi gjer endringar for å møte miljøkrav, er det ofte at vi må innføre teknologi som både skaffar energieffektivitet, kostnadsreduksjon og betre produktkvalitet. Strenge miljøkrav har løfta norsk industri til å bli ein av dei fremste i verda – ikkje berre på miljø, men også på produktivitet.

Med klimateknologifondet fører vi denne politikken vidare. I neste veke skal eg besøke Alcoa på Lista, der dei skal utvikle ein ny aluminiumsproduksjon med offentleg støtte. Viss den prosessen blir suksess, kan det bli ein skikkeleg revolusjon for verdas aluminiumsproduksjon. Nyleg fekk Elkem i Kristiansand og i Salten fleire hundre millionar for å satse på energiøkonomisering. Det fører ikkje berre til at vi får effektivitet, betre klima og lågare kostnader, men det kan også føre til teknologiutvikling som kan føre til teknologiekspert og nye arbeidsplassar.

Solidaritet er også eit viktig element i næringspolitikken. Det er eit viktig element i den norske samfunnsmodellen, som har klart seg godt gjennom finanskrisa. Kompetanse på alle nivå i organisasjonen og sjølvstendige arbeidstakarar er eit av dei viktigaste konkurransefortrinna i norsk næringsliv. Og det er den offentlege felle-skolen som legg grunnlaget for kompetansen. Høgrepertaria bryt ned solidaritetspolitikken med eit skattesystem som gjer dei rike til nullskattytarar, og når dei bryt ned samfunnsolidariteten, rammar det også konkurranseevna og vår evne til verdiskaping. Næringspolitikken er meir enn

skattelette, næringspolitikk må byggje på miljø og solidaritet.

Wenche Olsen (A) [22:23:05]: God helse er viktig for folk, og den norske helsetjenesten er blant verdens beste. Det skal vi være stolte av, men vi skal ikke lene oss tilbake. Fortsatt er det områder som ikke er gode nok. Men opposisjonens tendenser til svartmaling vil vi allikevel ikke være med på. Vi skal ta på alvor og ha åpenhet om de tilfellene av alvorlige feil som skjer i helsetjenesten, for å sikre at vi lærer av dem. Jeg tror likevel det er få som kjenner seg igjen i elendighetsbeskrivelsen som ofte preger debatten.

Hver dag går tusenvis av dyktige helsearbeidere på jobb, kun med det for øye at pasientene skal få den beste behandlingen. En fersk befolkningsundersøkelse viser at de fleste som får behandling i den norske helsetjenesten, er fornøyde.

Det er riktig at det står flere i kø, men det gjennomføres i dag 1,7 millioner flere behandlinger og utredninger ved norske sykehus enn det ble gjort i 2005. På tross av at flere står i kø, er ventetiden kortere, og det er nok det aller viktigste for den enkelte. Vi skal, hver dag, gjøre det vi kan for å redusere ventetiden. Derfor øker vi driftsmidlene ved sykehusene med ytterligere 1,95 mrd. kr. Ved å styrke en god offentlig spesialisthelsetjeneste sikrer vi et likeverdig og godt tilbud over hele landet, uavhengig av den enkeltes lommebok. Det vil bidra til å redusere ventetiden.

Men det beste vi kan gjøre for å redusere ventetider og køer, er å gjøre en skikkelig jobb med å forebygge at folk blir syke. Vi ser en stadig økning i kroniske sykdommer. Spesielt ser vi utfordringer i kommuner med lav inntekt og lav levekårsindeks. Denne sammenhengen tror jeg ikke Høyre og Fremskrittspartiet ser eller vil se. Disse to partiene vil bl.a. at kommunene selv skal beholde mer av selskapskatten. Det vet vi vil føre til at de aller rikeste kommunene, hvor de menneskene med den beste helsen bor, får enda bedre råd. Samtidig vil de kommunene som har store utfordringer på helse, bli straffet med lavere inntekt. Dette betyr at Høyre og Fremskrittspartiets politikk vil skape større sosiale helseforskjeller, ikke mindre.

Det er i kommunene vi kan forebygge og drive godt folkehelsearbeid. Derfor er jeg glad for at vi fortsetter jobben med å redusere forskjellene i inntektene mellom kommunene. I år fikk Kommune-Norge en økning på 6,8 mrd. kr.

Norge er av FN kåret til verdens beste land å bo i. Mye av grunnen til det er gode velferdsordninger og et godt helsetesvesen. Det er tuftet på at alle bidrar til fellesskapet etter evne. Det vil vi fortsette med, og da kan vi ikke ha et skattesystem hvor de som har aller mest, ikke skal bidra. Vi vil prioritere velferdsstaten framfor skattelette.

Arne L. Haugen (A) [22:26:13]: Det er påfallende hvordan politikken spriker på borgerlig side. Høyrepartiene er enige om at formuesskatten skal fjernes. Målet er klart, men hvordan dette skal gjøres, eller hvor lang tid det skal ta, er det umulig å si noe om. Det avklares vel først etter valget av styrkeforholdet mellom partiene.

Som næringspolitiker er det fint å konstatere at Norge

går så det suser. Den økonomiske politikken er et vesentlig grunnlag for den utviklingen vi har hatt. Vi holder det vi gikk til valg på. Det skaper trygghet, tillit og investeringslyst. Men vi er ikke fornøyd med tingenes tilstand. Vi vil videre, og jeg vil si noen ord om distrikts- og landbrukspolitikken.

Vi vil arbeide for bosetting og arbeid i hele landet. Urbaniseringen og sentraliseringen er sterk. Derfor må vi legge til rette virkemidler som gjør at folk ønsker å utnytte mulighetene som distriktene representerer. Her er landbrukspolitikken viktig. Kanaliseringspolitikken er et nøkkelord. Balansen mellom kornproduksjon på de gode jordbruksområdene, frukt og grønt på de aller beste arealene, og melk og kjøttproduksjon i distriktene er et viktig grep. Derfor har landbruksmeldingen lagt opp til en mer regionalisert landbrukspolitikk, nettopp for å få til en mer treffsikker utviklingspolitikk i regionene.

Så reagerer jeg litt når representanten Gundersen sier at Høyre ikke vil lage dramatiske endringer for noen næringsdrivende, samtidig som de kutter 1,8 mrd. kr i landbruket. Jeg skjønner godt at bøndene betakker seg for en konstallasjon med Høyre og Fremskrittspartiet.

Det er gjort mye bra i landbrukspolitikken de senere årene: Vi har hatt en inntektsvekst på 120 000 kr siden 2005, investeringsstilskuddene er trappet opp, det er gjort flere justeringer i skatteregelverket som er positive – bl.a. økte avskrivningssatser – og vi har fått økt fokus på næringsutvikling med basis i landbrukets ressurser.

Vi styrker importvernet for de store produksjonene, noe som er viktig for distriktsjordbruket. Det har klar sammenheng med at vi vil arbeide for at det skal gå an å drive landbruk også der forholdene ikke er optimale. Vi har gjenreist skogpolitikken, levert klimamelding for landbruket, der det slås fast at aktivt skogbruk også bidrar til løsning av klimautfordringene. Det er denne politikken vi ønsker å videreføre.

Olemic Thommessen (H) [22:29:27]: Høyre ønsker en ny kurs i kulturpolitikken, og vårt alternative budsjett gjenspeiler nettopp det. Der maktkonsentrasjon og sentralisering har vært regjeringens kurs, ønsker vi en vei som gir kulturlivet frie tøyler og god tilpasningsevne til den tiden vi lever i.

Den teknologiske utviklingen har gitt oss en ny verden, der digital formidling og globalisering gir nye behov, nye publikumsvaner, nye uttrykk og nye måter å formidle på. «Konvergens» er et uttrykk vi gjerne bruker om det fenomenet at teknologi flyter sammen i samme brukerenhet, som f.eks. i mobiltelefonen – som ikke bare er til telefoni, men som etter hvert kan brukes til det meste. Men konvergens gjelder ikke bare det tekniske. Konvergens gjelder også innholdet – innholdet flyter også sammen. Hvor er f.eks. forskjellen mellom VG Netts levende bilder og fjernsyn? Det er ikke så lett å se lenger. Det gir helt nye utfordringer for kulturlivet. Det gir behov for et kulturliv med en helt annen evne til omstilling og tilpasning til en ny tid enn det regjeringens politikk legger til rette for.

Regjeringen har gjort betydelige økonomiske løft, slik Valgerd Svarstad Hauglands kulturmelding anviste, men

pengene er ikke brukt etter andre prinsipper eller bidratt til nye måter å tenke på.

Høyre har også støttet økte bevilgninger. Vi har gjennom hele regjeringsperioden etterlyst nye tanker og ideer om hvordan store budsjettmessige økninger skal håndteres for ikke å skape gjensidig avhengighet av offentlig finansiering, ikke føre til maktkonsentrasjon og sentralisering, men her har vi dessverre talt for døve ører. Pengesekken har blitt større uten at andre finansieringskilder har bidratt til å balansere den makten som følger med statens penger, der en stadig større del av midlene blir fordelt av stadig færre beslutningstakere – enten de kommer fra Kulturrådet, Nasjonalbiblioteket eller Filmens hus.

Høyre ønsker en ny kurs motivert ut fra ønsket om maktspredning, større vitalitet og omstillingsevne i kulturlivet. I praktisk politikk betyr dette å ta hele landet i bruk, f.eks. gjennom de regionale filmfondene, som ikke har fått noen økninger tross store budsjettløft, sørge for at det finnes flere økonomiske kilder – offentlig–privat samarbeid for kulturbygg og gaveforsterkning der det passer i deler av kulturlivet – en gjennomgående mer positiv holdning til private aktørers bidrag, og en ny kurs for organiseringen, der vi ikke legger flere oppgaver til de allerede sentraliserte instansene.

Ingrid Heggø (A) [22:32:39]: Valet i 2013 vert eit retningsval for Noreg – eit val mellom meir rettferd og større skilnader, mellom fellesskap og privatisering, og mellom velferd og skatteutt.

Regjeringa sin økonomiske politikk har skapt fantastiske resultat. Noreg går godt, arbeidsplassar vert skapte, ja, vår politikk har faktisk vore ein suksess for norske bedrifter og den norske befolkninga.

Forunderleg nok har representantane Sanner, Solberg og Jensen – i sine innlegg her i dag – fått med seg at Noreg går godt. Kvifor vil høgrepertia da endra retninga Noreg går i? Erna Solberg har sagt: «Høyres mål er et helt annerledes samfunn.» Framstegspartiet vil òg ha eit annleis samfunn. Høgre og Framstegspartiet seier at vi fører ein politikk der det ikkje lønner seg å jobba.

Høgre sin representant, Jan Tore Sanner, var i dag oppteken av dei uføre. I innlegget sitt sa han at dei ville stilla krav til dei uføre for å få dei i jobb. Men kva for krav? Det er vel kanskje same medisins som vart brukt i Sverige, etter at Høgre sitt søsterparti vann valet der?

Konsekvensen av høgrepolitikken i Sverige i dag er at berre ein av tre arbeidslause får utbetalt arbeidsløysetrygd. Dei lågtlønne er pressa ut av ordninga. Søsterpartiet til Høgre sa sjølv sagt ikkje: Stem på oss, så vil to tredelar av dei arbeidslause stå utan arbeidsløysetrygd. Dei sa skatteutt, men det skulle ikkje gå ut over velferda. Dei gjennomførte skatteutt, og det gjekk ut over velferda. Skatteutt kostar!

Skatteutta har heller ikkje hjelpt for å få fleire arbeidsplassar, og den største eksportartikkelen til Sverige er at svensk ungdom kjem til Noreg for å få jobb.

Høgre prøver å framstilla det som om fleire er utanfor arbeidslivet no enn før. Sanninga er at det er fleire i jobb enn nokon gong før.

Høgre ropar at det er ein uføreeksplasjon i Noreg, men sanninga er at talet på uføre har gått ned.

Høgre meiner at velferdsstaten lek fordi folketrygda har auka. Sanninga er at folk lever lenger, får høgare pensjon, og vi vert stadig friskare.

I oktober 2012 kåra Verdsbanken Noreg til det sjette beste landet å driva næring i. Talet på bedrifter som veks og tener gode pengar, auka i 2011 med nesten 50 pst. I første halvår 2012 vart det starta nesten 14 000 nye aksjeselskap i Noreg. Sidan 2005 er det skapt om lag 340 000 nye arbeidsplassar. Vi har hittil forenkla for bortimot 3 mrd. kr for bedriftene.

Norsk næringsliv går bra, og optimismen rår mange plassar. Spørsmålet vert: Vil ein ha forsterking og forbetring av det norske samfunnet eller ei total forandring – eit anna samfunn?

Filip Rygg (KrF) [22:35:54]: Representanten Ingrid Heggø innledet med å si at det kommende valget er et rettingsvalg. Det er godt mulig, men det er først og fremst statsbudsjettet at retningen legges. Statsbudsjettet er denne salens mulighet til å virkeliggjøre de festtaler og visjoner som står i samtlige partiers partiprogrammer. Kristelig Folkeparti har i sitt alternative statsbudsjett gjort de prioriteringene og funnet den retningen som må til for å komme seg fra formuleringer til handlinger – noe regjeringen ikke har valgt å gjøre.

Mange mennesker med nedsatt funksjonsevne får ikke innpass i samfunnet fordi de har noen utfordringer som de fleste av oss slipper. Kristelig Folkeparti har derfor i sitt alternative statsbudsjett for 2013 tatt et krafttak og virkelig satset på gode ordninger for dem med nedsatt funksjonsevne. Vi har funnet langt over 200 mill. kr mer sammenlignet med regjeringens forslag til ordninger for å inkludere mennesker med nedsatt funksjonsevne i samfunnet.

Det bør bekymre oss at yrkesdeltakelsen til mennesker med nedsatt funksjonsevne har hatt en klar negativ trend siden 2008, og den er nå lavere enn det den var i 2006. Regjeringens jobbstrategi for funksjonshemmede som ble lagt fram i oktober 2011, har tilsynelatende ikke hatt noen effekt på yrkesdeltakelsen til denne gruppen, snarere tvert imot. Det kraftige fallet man så mellom 2010 og 2011, har fortsatt. I forslaget fra regjeringen til statsbudsjett for 2013 har regjeringen økt jobbstrategien – med 400 nye plasser – noe som Kristelig Folkeparti selvsagt er positiv til. Det må likevel påpekes at dette dessverre ikke er nok. Når tallene viser at strategien ikke har fungert, hjelper det ikke at man øker antall tiltaksplasser, man må også se nøye på innholdet i tiltaket og gjøre det bedre.

Det er spesielt trist at fallet i den yngste aldersgruppen har vært markant det siste året, hvor yrkesdeltakelsen blant unge mennesker med nedsatt arbeidsevne har falt fra 44 til 39,7 pst. fra 2. kvartal 2011 til 2. kvartal 2012. Det er en trend vi er nødt til å snu.

Kristelig Folkeparti har i sitt alternative budsjett gjort en markant satsing på mennesker med nedsatt funksjonsevne. Vi har bl.a.

- gjort ordningen med funksjonsassistent permanent
- styrket Arbeidstilsynets oppfølging av IA-avtalen

- bevilget 14 mill. kr til hjelpemidler til mennesker med nedsatt funksjonsevne
- økt bevilgningen til bil for funksjonshemmede
- økt bevilgningen slik man sikrer 5 000 flere tiltaksplasser
- øremerket midler til offentlige skrivetolker, og at en egen skrivetolkutdanning kan etableres
- økt bevilgningen til Likestillings- og diskrimineringsombudet med 1,5 mill. kr
- økt bevilgningen til Nav med 10,5 mill. kr
- øremerket midler til servicehunder
- opprettholdt prosjekt IT Funk
- økt bevilgningen til brukerstyrt personlig assistanse med 150 mill. kr.

Det handler om en mer rettferdig behandling av mennesker med nedsatt funksjonsevne i vårt samfunn. Vi kan – men vil vi?

Torstein Rudihagen (A) [22:39:16]: I ein finansdebatt er det òg naturleg å fokusere på verdiskaping og inntekter, som er heilt grunnleggjande for vår velferd. Energiresursane våre er heilt grunnleggjande for vår verdiskaping og våre inntekter – og dermed vår velferd. Desse energiresursane er folkets eige. For å sikre det, og for at folket skal ha nytte og glede av dette, har vi hatt heimfallsretten for å sikre offentleg eigarskap, eit heimfall som vi har mått kjempe for i over hundre år – mot høgerekreftene, som vil privatisere og selje ut.

Høgrepartia har ved fleire korsvegar argumentert mot heimfallsretten, og for privatisering. I programma sine opnar Høgre og Framstegspartiet på nytt for å selje ut desse naturressursane. No er det slik at ein ikkje lenger har åtgang til å kjøpe vasskraft med heimfall.

Heimfall var garantien vi hadde mot evig utsal av folkets ressursar. Etter ein prosess med ESA er denne ordninga avvikla, men nokre bedrifter eig stadig kraft som går mot slutten av heimfallsperiodane, og som då sjølv sagt skal attende i offentleg eige. Derfor forsøker Høgre og Framstegspartiet å gøyme seg bak industrien og seier at dette er ei endring som angår berre nokre prosent av norske kraftverk. Men i realiteten vil dei «likestille private og offentlige eiere», som dei skriv, og – som dei òg seier – for å «sikre konkurranse og eiermangfold».

Det vil gi vidtrekkande konsekvensar for eigarskapen i norsk vasskraft. Det betyr at når Høgre og Framstegspartiet lokalt ønskjer å selje ut kraft, slik dei har gjort f.eks. i Trondheim, vil private òg kunne kjøpe, og det utan heimfall – dei blir altså sitjande med evig eige. Det bør folket merke seg. Det ville vore dramatisk om energiresursane våre skulle bli privatiserte og dermed kanskje òg hamne på utanlandske hender.

Vi har klart å gjere vår viktigaste naturressurs om til velferd, fordi han høyrer til fellesskapen. Offentleg eigde kraftselskap gir eigarane, og dermed folket, store verdiar som bidreg til alt frå investeringar i skular og vegar til eldreomsorg – ja, velferdstenester. Det handlar om kven som skal nytte godt av desse verdiane. Er det private, eller fellesskapet? Dei lovene og reglane vi har for dette i dag, sikrar at det norske folk eig, og nyt godt av, vasskrafta, og at

vi har nasjonal styring med ressursen. Dette har stor støtte i befolkninga. Vi får håpe at Framstegspartiet og Høyre ikkje kjem i posisjon til å gjennomføre sin privatiseringspolitikk.

Peter Skovholt Gitmark (H) [22:42:28]: La meg aller først si at jeg synes det er forunderlig å høre Arbeiderpartiets representanter nok en gang spre uriktigheter om Høyres posisjoner angående hjemfall. Vi fastholder offentlig eierskap til vannkraften i Norge, og det vil vi fortsette å gjøre.

I gårsdagens Dagbladet så vi statsminister Stoltenberg sammen med miljøvernminister Solhjell, som begge frykter for sitt livsverk dersom Høyre kommer til makten. Livsverket de to kjemper for, er klima- og skogsatsingen. Det er den samme satsingen som nettopp Høyre, sammen med Kristelig Folkeparti og Venstre, kjempet gjennom i klimaforliket i 2008. Jeg finner det paradoksalt og forunderlig at livsverket var et nederlag påført av de borgerlige partiene. Men jeg gleder meg over det. Dette prosjektet er godt, og det vil følges opp med Høyre ved makten.

Flere i denne debatten har forsøkt å så tvil om Høyres vilje til å følge opp klimaforliket på dette punktet – og til bevaring av regnskog. Det er det ingen grunn til. Høyre var en av pådriverne for klima- og skogsatsingen, og det vil vi fortsette å være.

En femtedel av de globale klimagassutslippene skyldes ødeleggelse av regnskog og andre tropiske skoger. Den norske klima- og skogsatsingen har som mål å gjøre det lønnsomt å bevare regnskog. Bevaring av regnskog er antageligvis det mest kostnadseffektive klimatiltaket vi har – i tillegg til andre fordeler, som bevaring av biologisk mangfold og sikring av urfolks rettigheter. Det er meget gode prinsipper, som Høyre sammen med Venstre og Kristelig Folkeparti var pådrivere for at det skulle settes av betydelige beløp til. Og vi fikk med oss regjeringspartiene i 2008 – det var ikke omvendt.

Samtidig som det fant sted, var det et klart krav fra de borgerlige partiene at den rød-grønne regjeringen skulle søke å få nordiske allierte som kunne bidra tilsvarende til denne satsingen.

Brasil er så langt det største mottagerlandet og har mottatt 2,65 mrd. kr. Det er likevel bare utbetalt 655 mill. kr fra Norge til Amazonasfondet – hele 1,9 mrd. kr står ubrukt i gjeldsbrev i Norges Bank. For Høyre er det dårlig politikk å sette av nye midler til klima- og skogsatsingen når det står store midler ubrukt. God politikk for Høyre er å identifisere nye prosjekter og partnere, samtidig som Norge bidrar til at flere land bidrar tungt til bevaring av regnskog. Vi må forsøke å skape og benytte effektive og gjennomsluttelige multilaterale kanaler for å oppnå størst mulig effekt og størst mulig etterprøvnbarhet.

Kari Henriksen (A) [22:45:44]: En glad bestemor jeg traff, takket meg for at vi hadde så gode velferdsordninger i Norge. Barnebarnet hennes var født med store skader, hadde gjennomgått flere operasjoner i millionklassen og tok medisiner hver måned for ca. 15 000 kr. Takknemligheten hennes uttrykte en bestemors ydmyke respekt for

et samfunn som brukte så mye av fellesskapets ressurser på nettopp hennes barnebarn.

Såne verdier er rotfestet i regjeringens politikk og har støtte i folket. Arbeiderpartiet vil fortsatt at fellesskap og omfordeling skal være sentralt, og Arbeiderpartiets ambisjon er å ta Norge videre i den retningen.

Skal ambisjonen innfris, må vi ha trygg økonomisk styring, videreutvikle et dynamisk arbeidsliv og ha en tydelig omfordelingspolitikk. Stoltenberg lovet Norge Europas laveste arbeidsledighet på Arbeiderpartiets landsmøte i 2009, og regjeringen har innfridd løftet.

Lav arbeidsledighet, aktivt trepartssamarbeid og arbeid til alle er en forutsetning for gode velferdstjenester. Her skiller Arbeiderpartiet og Høyre lag. Høyre vil ha mer midlertidighet, mindre trepartssamarbeid og stemmer mot de mest virksomme tiltakene mot sosial dumping.

Jeg er stolt over den omstillingen som ansatte og ledelse driver fram i skolen, på sykehus og i Nav. Høyre snakker ned velferdstjenestene for å legitimere en storstilt privatisering.

Kommunenes inntekter er avgjørende for å få gode tjenester der vi bor. Denne regjeringen har økt overføringene til kommunene hvert år. Flere lærere, sykepleiere, vaktmestere og miljøarbeidere er resultatet. Høyres skattepolitikk er mindre omfordelende, og i Vest-Agder betyr det at 26 av 30 kommuner får mindre. Vi går tilbake til Bondevik IIs kommuneopplegg, er Høyres svar – en politikk som få kommunepolitikere, heller ikke Høyres, ønsket i 2005.

Syv år har Høyre brukt på å lete fram noe nytt, men det de fant, var gammelt: kutt i skatt og sykelønn, privatisering, mindre omfordeling og utrygg økonomisk politikk. Retningen var og ble den samme.

Representanten Røe Isaksen mente at regjeringspartiene flakket med blikket og ikke hadde svar. Mange har bedt om svar fra Høyre angående handlingsregelen, kommuneskatt, fattige barn og enslige forsørgere, men er blitt møtt med taushet. Vi kan bare registrere at meningsmålingene gikk ned da Høyre i høst ble konkrete i politikken.

Arbeiderpartiet vil fortsette den politikken som skaper verdier, fordeler og omfordeler. Arbeiderpartiet vil fortsette med en politikk som dekker behandlingsutgifter til besteforeldres barnebarn.

Lise Christoffersen (A) [22:48:45]: Statsminister Jens Stoltenberg pekte på to viktige kjennetegn ved det norske samfunnet i sitt innlegg tidligere i dag: Vi har jevnere inntektsfordeling enn andre land, og den sosiale mobiliteten er større, uansett folks bakgrunn. Det er et kvalitetsstempel ved det norske samfunnet som vi lett tar for gitt, men velferd og likhet kommer ikke av seg selv. Når folk i Norge omtrent ikke merker at finanskrisen finnes, er ikke det tilfeldig, men et resultat av rød-grønn politisk prioritering av arbeid og velferd de siste sju årene.

Erna Solberg har sagt at valget neste år er et retningsvalg. Det er helt sant. Jeg blir skremt når hun sier at «Høyres mål er et helt annerledes samfunn». Jeg blir skremt når Siv Jensen snakker om «markedstenkning på alle nivåer». Det er nettopp slike politiske eksperimenter som har gitt de tragiske tilstandene vi er vitne til Europa rundt for tiden.

I Spania er 49 pst. av ungdommen arbeidsledig, i Hellas 46 pst. og i Sverige 23 pst.

I Norge er ungdomsledigheten 8 pst., og regjeringen setter inn en ny, forsterket ungdomsgaranti for å møte dette. Tiden er altså ikke inne for skattelettelser.

Jens Stoltenberg sa også en annen klok ting i dag, som alle bør legge seg på minne. Han sa at trygghet skaper dristige mennesker som våger å skape, og derfor skapes det nå arbeidsplasser i Norge som aldri før. En ting til som er verdt å merke seg, er at 21 pst. av etablererne i fjor var innvandrere, som utgjør 13 pst. av befolkningen.

Samtidig er det blant innvandrerne vi finner mange fattige barnefamilier. Finansminister Sigbjørn Johnsen sa i sin tidligere redegjørelse:

«Vi må åpne grinden for dem som står utenfor.»

Vi skal gjøre introduksjonsordningen enda bedre. Vi innfører Jobbsjansen for innvandrerkvinner som står langt fra arbeidsmarkedet. Det handler om integrering og likestilling, men også om arbeidskraft vi trenger i framtiden.

Erna Solberg vil på sin side lære av Sverige. Det er ikke smart, når svenske konkurser nå øker med 11 pst. og svensk ungdom må hit for å jobbe. Diskriminering til tross: Det er i snitt lettere for en innvandrere å få jobb i Norge enn for en etnisk svensk å få jobb i Sverige. Sverige har en velordnet økonomi, ifølge Høyre. Vi er ikke enige. Den rød-grønne definisjonen av en velordnet økonomi er arbeid til alle.

Det stemmer ganske bra når Erna Solberg uttaler:

«Høyres mål er et helt annerledes samfunn.»

«Mennesker, ikke milliarder» var visst historien om slagordet som forsvant.

Sylvi Graham (H) [22:51:59]: Dette møtet er i ferd med å bli en fest. Jeg har ikke hørt partinavnet Høyre nevnt hyppigere siden vårt siste landsmøte, men så liker vi da også å snakke om våre ideer og bedre løsninger.

Jeg hørte tidligere her i dag regjeringens finanspolitiske talsmann erkjenne at det er for få personer med nedsatt funksjonsevne som er i arbeid – andelen er faktisk synkende. Så spurte han hvorfor Høyre fremmer de samme forslagene om igjen. Årsaken til det er enkel: Vi fremmer de samme forslagene fordi opposisjonens gode løsninger år etter år er blitt nedstemt i Stortinget, enten det gjelder funksjonsassistanse eller andre ordninger som kunne vært til hjelp for funksjonshemmede i hverdagen.

Resultatet ser vi: En stadig mindre andel funksjonshemmede deltar i arbeidslivet, på tross av et stramt arbeidsmarked. Andelen synker også i 2012.

Neste uke kommer vi til å se det samme igjen: en regjering som uten blygsel stemmer ned forslagene fra opposisjonen om å styrke og gjøre permanent en underfinansiert og uforutsigbar funksjonsassistentordning. Dette er en ordning som ifølge en evaluering fra Econ Pöyry regjeringen selv har bestilt,

«bidrar til at personer med sterke funksjonsnedsettelse kommer i, og blir værende i jobb».

År etter år stemte regjeringspartiene ned forslag om å gjøre ordningen med arbeids- og utdanningsreiser for funksjonshemmede permanent, før de til slutt snudde i

årets budsjettforslag. Vil de rød-grønne vente sju nye år før de gjør funksjonsassistentordningen permanent? Verken vi eller de som ufrivillig står utenfor arbeidslivet, har tid til slikt.

Men livet er mer enn arbeid. Derfor foreslår Høyre også å gjøre ordningen med støtte til trening, stimulering og fritidsutstyr tilgjengelig for dem over 26 år. Det er viktig for alle – med eller uten funksjonsnedsettelse – å delta i slik aktivitet.

For alle foreldre er det ønskelig og viktig å kunne være aktivt sammen med sine barn i fritiden. Er man en forelder med funksjonshemming, er ikke dette en selvfølge.

Mange hjelpemidler til fysisk aktivitet og friluftsliv er kostbart spesialutstyr som krever spesialtilpassning, og er svært dyrt for brukeren å anskaffe selv. Ikke alle har økonomiske forutsetninger for å kunne greie den anskaffelsen.

Nå er det på tide å gi dette et løft. Dagens skille ved 26 år for støtte til slike hjelpemidler er aldersdiskriminerende og uten faglig begrunnelse, men jeg konstaterer at regjeringen antagelig vil stemme dette forslaget ned denne gangen også.

Lillian Hansen (A) [22:54:56]: Jeg kan love representanten Sylvi Graham at nå tar festen skikkelig av, for jeg har telt, og jeg tror jeg nevner Høyre sånn ca. ti ganger.

I grunnen er jeg enig med dem som har sagt mange ganger i dag at denne debatten bare forsterker forskjellene i norsk politikk – venstre- mot høyresiden – og at neste års valg i aller høyeste grad blir et retningsvalg.

I dette bildet befinner Kristelig Folkeparti og Venstre seg.

Kristelig Folkepartis Rigmor Andersen Eide var i replikkordskiftet bekymret for landbruket med denne regjeringen. Hvordan er det mulig å stå på talerstolen og være bekymret for rød-grønn landbrukspolitikk når Kristelig Folkeparti ønsker å danne regjering med Høyre og Fremskrittspartiet, som er enige om å redusere overføringsnivået til jordbruket, starte tilpassing til et redusert importvern og strukturrasjonalisere for å få billigere varer? Dette vil ramme landbruket og mange familier, og det bør bekymre Kristelig Folkeparti.

Denne regjeringen står for en aktiv og statlig eierskapspolitikk. Mens Høyre og Fremskrittspartiet vil bygge ned offentlig eierskap og selge unna store deler av fellesskapets eierandeler i norsk næringsliv, vil vi at staten skal være en aktiv, langsiktig og forutsigbar eier i norsk næringsliv. Høyre og Fremskrittspartiet mener vi skal selge selskap for om lag 70 mrd. kr. I tillegg vil disse partiene senke eierandelen i selskap som Statoil og Telenor.

Som vi har hørt før i dag, ønsker Høyre og Fremskrittspartiet å oppheve prinsippet om hjemfall, som sikrer offentlig eierskap av norsk vannkraft. Jeg utfordret Høyre til å komme opp på denne talerstolen og forklare hva som er forskjellen på det som vi ønsker, og det som ble sagt fra talerstolen for rimelig kort tid siden. Det er forskjell på forkjøpsrett til staten.

I sum snakker vi om at Fremskrittspartiet vil redusere statens eierskap for en verdi omkring 150 mrd. kr. Den slags kapital finnes ikke i Norge. Å selge ut eller selge

seg ned i statlige bedrifter vil dermed i realiteten bety en massiv overføring av bedrifter fra statlig eie til utenlandske eiere.

Jeg synes at Høyre og Fremskrittspartiet har gamle ideer og dårlige løsninger: store skattekutt og privatisering av velferden – nevnt ett land som har satset på en slik politikk, og som har lyktes bedre enn Norge.

Ingjerd Schou (H) [22:58:00]: Jeg tror festen har nådd de sene nattetimer, for maken til mye skrøneri har jeg sjelden hørt, og særlig om Høyre og om Høyres syn på eierskap når det gjelder vannkraften. Men man må gjerne fortsette å skrøne – det blir ikke mer sant av den grunn.

Til et helt annet spørsmål: Jeg hørte representanten Eva Kristin Hansen snakke om det «usosiale» Høyre. Jeg må si at det er ganske historieløst, kunnskapsløst, å tro at man skal ha enerett på det å være sosialt engasjert. Bondevik II-regjeringen la fram den aller første handlingsplanen mot fattigdom. Det er ikke Arbeiderpartiet som har gjort det – ikke før og ikke senere.

I 2010 var det over 102 000 barn som vokste opp i en lavinntektsfamilie, ifølge en egen Nav-rapport. I perioden 2008–2010 tilhørte over 74 000 barn i Norge husholdninger som hadde vedvarende lav inntekt. Dette er altså fra en regjering som skulle fjerne fattigdommen med et pennestrøk. Nå kan vi konstatere at det var billig retorikk, og at regjeringen ikke har evnet å få tiltakene gjennomført.

Kristin Halvorsen sa i 2005 at fattigdommen skulle fjernes. Jeg regner da med at det var fra 2006, at det var ambisjonen da hun snakket om det. Det blir preik. Men det handler om å få ballen i mål. Det er ikke alltid like lett. Det krever øvelse og at man i det minste prøver, men på dette området har regjeringen sviktet og ikke klart å gjennomføre det som var ambisjonen. Fattigdommen har økt under denne regjeringen.

Til et helt annet spørsmål som handler om infrastruktur og det å skape verdier: Høyre er veldig tydelige på at vi ikke endrer ambisjonene våre for bygging av dobbeltspor i hele Østlandet og intercitytriangelet. Det skal planlegges i sin helhet, det skal stå ferdig senest og innen 2030 med Høyres utbyggingsplan, og regjeringens sommel har ført til at vi nå er på etterskudd. Den rød-grønne regjeringen har altså som følge av dårlig planlegging og manglende prioritering skjovet ansvaret over på kommende regjeringer.

I motsetning til regjeringen er vi mer ambisiøse, og vi kan gjerne anbefale regjeringen nye metoder, andre metoder, både når det gjelder utbyggingsselskap, andre finansieringsformer og konkurranseutsetting. Vi vet det virker, vi har prøvd det før, og land ellers i Europa gjør det samme. Og dette handler om å legge grunnlaget for den veksten vi skal ha, som skal sikre velferden i Norge, og som gjør at vi fortsatt kan bygge videre på det samfunnet vi har – ikke skape et helt nytt, som jeg hører representanten sier. Men vi skal gjøre det med nye metoder, med andre former og få mer ut av samfunnet enn det vi får i dag.

Magne Rommetveit (A) [23:01:20]: I løpet av det siste året har eg brukt mykje tid, når ikkje eg har vore her

på huset, til å besøka bedrifter i mitt heimfylke, Hordaland. I hovudsak har dette vore eksportretta bedrifter, og mykje av fokus har då vore på situasjonen for den eksportretta industrien vår, i ei tid då det er finansiell uro og stigande arbeidsløyse både i Europa og i andre viktige marknadsområde.

Det som har vore den viktigaste og klaraste budskapet, er: Hald orden i økonomien. Rentenivå og kronekurs er eksistensielt avgjerande for den eksportretta industrien vår.

Når Stortinget i finansdebatten no diskuterer dei lange og viktige linjene i norsk økonomi, er det nettopp det å fortsetja med å føra ein ansvarleg økonomisk politikk som er ein klar føresetnad for å sikra arbeidsplassar, norsk verdiskaping og felles velferd. Sysselsetjinga er rekordhøg, og lønsemda er god i Noreg. Sidan 2005 har det kome 330 000 nye arbeidsplassar, og to tredjedelar av desse har kome i privat sektor.

Den eksportretta industrien vår er oppteken av stabile rammevilkår. Saman med berekraft i staten sine finansar er vel dette ein av dei viktigaste effektane me har av handlingsregelen – ein regel som, når me held oss til han, nettopp gjev oss handlingsrom.

På mine heimlege bedriftsbesøk har samferdsel vore eit klart nr. to-tema i forhold til kva ein har vore oppteken av. Det gler meg då at me no ved det framlagde budsjettet oppfyller NTP, og på fleire felt overoppfyller.

Berre i Hordaland vert det neste år satsa milliardbeløp. Mange påbegynte samferdselsprosjekt vert vidareførte eller ferdigstilte, og ekstra gledeleg er det at det framlagde budsjettforslaget har oppstartsløyving til fleire prosjekt som vert viktige for fylket. Det gjeld m.a. ny fiskerihamn i Austevoll, E39 Svegatjørn–Rådal og ikkje minst oppstartsløyving til dobbeltsporet på jernbanestrekninga Bergen–Arna, som også er ei viktig banestrekning som forbetring av Bergensbanen.

Høgre sitt budsjettforslag kan ved første augnekast stå fram som ein auke på 1,45 mrd. kr til samferdsel, men når dette budsjettforslaget også har i seg kutt på 1,5 mrd. kr til regional utvikling i fylkeskommunane, og kutt på 0,5 mrd. kr i overføringar til fylkeskommunane, så går vinninga langt på veg opp i spinninga. Ein auke på 800 mill. kr til riksvegane hadde nok kome vel med for riksvegane, men fylka har fire til fem gonger så mykje veg som staten, og dei har i tillegg ansvaret for kollektivtrafikken. Kutt til fylkeskommunane vil då naturleg nok gå ut over deira satsing på veg og kollektivtrafikk.

Dag Terje Andersen hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Svein Harberg (H) [23:04:31]: Først kan vi jo slå fast at representanten Kari Henriksen mot bedre vitende fortsetter å omtale regnestykket om kommuneøkonomi som resultat av Høyres politikk. Som svar på spørsmål fra Høyre sier departementet at dette er umulig å beregne. Etter at Kari Henriksen og andre fra Arbeiderpartiet lanserte sine regnestykker, har vi spurt igjen, og departementet og statsråden har slått fast at det er umulig å regne ut. Kari Henriksen fortsetter med de uriktige påstandene.

Høyre er opptatt av verdiskaping og konkurranseevne, selve grunnlaget for at den velferden vi har i dag, kan opprettholdes. Sterke kompetansemiljøer og utdanning av nye, kunnskapsrike arbeidstakere er nøkkelen. Det er skuffende at vi nok en gang kan konstatere at regjeringen bare trår vannet når de bevilger ressurser til høyere utdanning. Handlingsrommet er ifølge regjeringens eget handlingsromutvalg redusert etter både hvileskjær og manglende oppfølging i årene etter. Etter sju år i regjering, og etter sju år med SV i ledelsen av departementet, mangler de fortsatt en plan for hvordan de skal løfte kvaliteten i utdanningene. Pengene for å møte nye, store ungdomskull er uteblitt. Handlingsrommet er ikke gjeninnført, og det finnes ingen plan for å sikre nok kandidater med de nødvendige utdanningene for å sikre fortsatt verdiskaping og konkurransekraft, og for å sikre at norsk næringsliv kan beholde de posisjoner de har inntatt i internasjonal næring. Bare i min egen region, Sørlandet, varsles det behov for hundrevis av ingeniører for å opprettholde NODE-bedriftenes posisjon, og en stor del av disse må hentes fra andre land.

Høyre vil ta i bruk nye ideer og bedre løsninger for å stimulere til økt kvalitet i utdanningene, og vi vil ha på plass stimuleringsordninger for å sikre at det er attraktivt å velge ingeniørutdanning, lærerutdanning eller helsefaglig utdanning. Høyre har en plan for å rekruttere disse kandidatene og vil tilføre de ressurser som skal til for å gjennomføre det. Høyre har også et klart mål om at Norge skal ha utdannings- og forskningsmiljøer i verdensklasse. Regjeringens plan har vi etterlyst gang på gang, men får ingen svar. Uten en plan skjønner jeg at det er vanskelig å prioritere, og det blir nærmest umulig å målrette innsatsen.

Når Høyre omdisponerer og bruker over 2 mrd. kr mer enn regjeringen på utdanning og forskning i sitt alternative budsjett, er det fordi vi tar utfordringen på alvor, og vi har en plan.

Torfinn Opheim (A) [23:07:23]: I løpet av debatten i dag har regjeringen ved flere anledninger blitt kritisert for manglende gjennomføringskraft. Min definisjon på gjennomføringsevne og -kraft handler om å kunne vise til hva som faktisk er gjennomført de siste sju årene, da det er den rød-grønne regjeringen som har hatt flertall i Stortinget. Og for å gjøre det lettere: Ett av mange tilfeller og eksempler er at vi har gjort det lettere for små og mellomstore bedrifter ved at vi har fjernet revisjonsplikten. Vi har senket kravet til aksjekapital til 30 000 kr i aksjeselskap. Hvis vi ser dette i sammenheng med at det er skapt i gjennomsnitt 125 nye arbeidsplasser hver dag de siste sju årene, og at det bare det siste året er startet 16 000 bedrifter, så kaller jeg det et fantastisk resultat. Det bevitner gjennomføringskraft.

Mange vil nok tro at vi alltid har hatt gratis videregående skole i dette landet. Nei, det er ikke sånn. Det er det rød-grønne flertallet her på Stortinget som har vedtatt dette, og vi har hatt et klart mål om at det skal være like muligheter for alle, slik at alle som har råd til det, skal få gå og ta en videregående opplæring. Hvis vi også tar med at det er etablert 23 400 nye studieplasser, ser vi at satsingen på utdanning er sterk. Svaret på at den rød-grøn-

ne regjeringen satsar på kunnskap, ligger ikke alene i verken gratis videregående skole eller at det er etablert mange tusen flere studieplasser. Vi må også ta med satsingen som er gjort i grunnskolen, og ikke minst at det nå er full barnehagedekning. Vi lovte det, og vi gjennomførte det.

500 000 færre personer betaler formuesskatt i dag enn i 2005. Vi har gjort en omfordeling, sånn at de som har best forutsetning for å betale skatt av sin formue, faktisk betaler slik skatt. Og selvsagt er det slik at de som har dårligere forutsetninger for å betale en sånn skatt, skal slippe det. Også der har vi gjennomføringskraft.

Vi har sørget for at det er 22 000 nye ansatte i kommunehelsetjenesten. Dette må ses i sammenheng med at kommuneøkonomien er styrket med over 60 mrd. kr siden 2005. Dette er helt i tråd med det vi sa vi skulle gjøre hvis vi i 2005 fikk flertall på Stortinget. Vi sa det, og vi gjorde det.

Vi sa til kraftkrevende industri at vi skulle lage et nytt industrikraftregime på grunn av at det gamle ikke lenger var i tråd med EØS-regelverket. I dag er dette på plass. Og det siste tiltaket vi gjorde, var å få på plass en CO₂-kompensasjon i prisen. I sum, med alle disse tiltakene, har vi fått et nytt og moderne industrikraftregime, slik at vi kan sikre verdens reneste smelteverk gode rammebetingelser. Det vi sa vi skulle gjøre, er gjennomført.

Man skulle nesten tro at vi etter snart åtte år med regjeringsmakt er blitt gjennomføringstrøtte. Nei, vi er sultne på å gjennomføre mer.

Eivind Nævdal-Bolstad (H) [23:10:30]: Forskning skaper framtiden. Kunnskap og nytenkning bør være drivkreftene for å trygge arbeidsplasser og å utvikle den norske velferdsmodellen. Høyre har høyere ambisjoner innenfor feltet enn det dagens regjering har.

De norske investeringene i forskning og innovasjon ligger under gjennomsnittet i OECD og langt bak resten av landene i Norden. Vi skiller oss særlig ut ved at næringslivets FoU-investeringer ligger lavt. Samtidig scorer vi under middels på internasjonale rangeringer over lands innovasjonsevne. Det samme gjelder samarbeidet mellom akademia og næringsliv. Dette svekker vår konkurransekraft på sikt.

I en tid da vi har hatt store muligheter for å løfte feltet, har ikke regjeringen evnet å bruke det økte handlingsrommet til å satse på forskning. I statsbudsjettet for 2012 svekket regjeringen forutsigbarheten i forskningen ved å avvikle Forskningsfondet og å fjerne gaveforsterkningsordningen. Dette advarte Høyre mot.

I det framlagte budsjettet vi i dag debatterer, nedprioriteres forskning. Realveksten til forskning er på 2,2 pst., mens veksten i statsbudsjettet er på 2,4 pst. Etter flere år med nullvekst evner man heller ikke nå å levere innen feltet. Sammenliknet med land som Danmark, Sverige og Nederland skiller Norge seg ut når det kommer til den private forskningsinnsatsen. Det er derimot ingenting å glede seg over, for vi skiller oss negativt ut. Det er et problem at tall viser at Norge gjør det dårlig på innovasjonsevne. Dette har en klar sammenheng med den lave forskningsinnsatsen, særlig i næringslivet. Høyres ambisjon er klar:

Vi skal og må være best på innovasjon for å tåle et høyt kostnadsnivå.

Høyre vil trappe opp norsk forskningsinnsats betraktelig. Vi prioriterer økte bevilgninger til FORNY-programmet. Vi vil gjeninnføre gaveforsterkningsordningen. Vi prioriterer også flere stipendiater og postdoc-stillinger. Det er trist at regjeringen gjennom flere år ikke har klart å omsette planer og visjoner til konkrete satsinger i budsjettene. Årets forslag til statsbudsjett understreker bare behovet for Høyres nye ideer og bedre løsninger for norsk forskning.

Lars Myraune (H) [23:13:39]: Da nærmer denne debatten seg slutten. Det som synes å være gjennomgående, er at veldig mange har brukt mer energi og tid på å rakke ned på motpartens politikk enn å forklare sin egen politikk. Det er kanskje ikke noe uvanlig i en debatt som dette. Nå kan det jo sies at om vi ser oss om i verden, er ikke forskjellen på politikken hos posisjon og opposisjon i Norge all verdens stor. Likevel er det pekt på en del ting som nødvendigvis viser at det er en viss forskjell.

Noe av det som er påpekt av opposisjonen, er blitt angrepet av posisjonen – i særdeleshet må det være Arbeiderpartiet som har angrepet Høyre. Det gjentas og gjentas: skattelette framfor velferd, skattelette framfor velferd. Hvor mange ganger har vi ikke forklart: Nei, det er ikke primært skattelette i den forstand. Det er skattelette til bedriftene, slik at vi fortsatt kan beholde og skape nye arbeidsplasser. Finansminister Sigbjørn Johnsen sa tidligere i dag at arbeidsplasser er noe av det viktigste vi har. Ja, der er vi veldig enige. Derfor har vi foreslått at formuesskatten skal reduseres, slik at det er mulig for bedriftene å overleve. Det hjelper ikke: skattelette framfor velferd. Derimot er det få som har påpekt problematikken med velferdspolitikken til Høyre. Der rimer det rimelig godt.

Men det er flere områder der det heller ikke nytter. Det gjelder vannkraften – hjemfallsretten. Gang på gang har vi sagt: Vi vil ha nasjonal styring med kraftressursene i Norge. Men det hjelper ikke. Det går en halvtimes tid. Så kommer det en på talerstolen igjen og sier: Høyre og de andre borgerlige partiene vil selge ut arvesølv. Nei – jeg gjentar – nei, det vil vi aldeles ikke.

Så har vi selvfølgelig blitt angrepet veldig sterkt for landbrukspolitikken. Hvis man hadde satt seg inn i hva landbrukspolitikken til Høyre går ut på, hadde det kanskje vært litt enklere. Det er jo slik at Høyre har sagt at vi vil ha et landbruk i hele landet, men vi vil ikke spre det utover, slik at alle i løpet av 10–15 år dør av det. Vi vil ha et levedyktig landbruk, som gjør at de som er heltidsbønder, skal ha noe å leve av. Det er det som er Høyres politikk på dette området. Nå ser jeg at Lundteigen ikke nødvendigvis er helt enig i det jeg sier, men det hadde jeg heller ikke forventet.

Jeg skal ikke gå inn på flere områder akkurat nå, men jeg gjentar at det er ikke så ille det vi har sagt.

Jorodd Asphjell (A) [23:17:01]: Etter å ha hørt på debatten, og Høyre spesielt, skulle man tro at vi levde i et land hvor det var økonomisk nedgang, stor arbeidsledig-

het, liten investeringsevne og offentlig fattigdom, og at folk så mørkt på framtiden.

Når verden ser på oss utenfra, blir vi år etter år kåret til verdens beste land å bo i. Det står i sterk motsetning til hva debatten her har vist. Norge er et land med sterke og gode velferdstjenester, med lik tilgang for de aller fleste.

Etter at denne regjeringen tok over i 2005, har man nå fått økonomisk kontroll i helseforetakene. Vi har fått et helsevesen som er et av verdens beste, og etterspørselen etter helsetjenester har økt voldsomt i siste tiårsperiode, etter at helsereformen ble innført i 2002.

Målet med helsereformen var å legge grunnlaget for en helhetlig styring av spesialisthelsetjenesten, å lovfeste et tydelig ansvar samt å legge til rette for bedre utnyttelse av ressursene. Dermed ville man sikre bedre helsetilbud til hele befolkningen.

Vi ser at den teknologiske utviklingen skaper nye muligheter, og at nye pasientgrupper kan få livsviktig behandling. Norge scorer stadig høyere på internasjonale barometre når det gjelder overlevelse av kreft, hjerte- og karsykdommer m.m. Norge besitter medisinsk kompetanse i verdensklasse, og en rekke framskritt har sin opprinnelse i norsk helsevesen. Det skal vi takke alle dyktige fagfolk vi har i norsk helsevesen, for.

Vi har et godt offentlig helsevesen, men selv de beste har utfordringer. Det er på denne bakgrunn statsråden har varslet flere stortingsmeldinger med temaer som kvalitet og pasientsikkerhet, e-helse, folkehelse osv.

I budsjettet for 2013 foreslår regjeringen å styrke budsjettet med i underkant av 2 mrd. kr til sykehusbehandling, altså mer behandling for pasienter.

Etter å ha hatt møter med regionale helseforetak i høst er jeg oppglødd. Det rapporteres om god og sunn økonomi, det investeres mer i bygg, utstyr og IKT enn noen gang. Vi scorer stadig bedre på kvalitet, og det rapporteres om godt samarbeid med ideelle og private aktører.

Det rapporteres også om at ventetiden og antall fristbrudd blir stadig lavere. Men det er et paradoks at det er flere pasienter som ikke møter til behandling, enn som til enhver tid venter på behandling. Når man hører Høyre rope om private helsetjenester, så skulle man tro at det var et folkekrav. Under Spekters konferanse ble det offentliggjort en undersøkelse som viser at ni av ti mener at det er det offentliges ansvar å sikre gode helse- og omsorgstjenester i hele landet.

Trygge barnehager, en god offentlig fellesskole, likeverdige omsorgstjenester og trygghet for inntekt og arbeid gir den enkelte frihet til å velge sitt liv framfor skattelette for dem som har mest fra før. Vi er ikke trøtte eller lei. Vi ønsker å ta styring også videre, i de neste fire årene fra høsten 2013.

Michael Tetzschner (H) [23:20:14]: Under en replikkrunde tidligere i dag sa statsministeren at det handler om hvor mye penger vi bevilger over statsbudsjettet hvert år. Selvfølgelig vil et budsjett omhandle det, men perspektivet er for snevert. Det er vel så mye et spørsmål om hvilke resultater man oppnår for pengene.

I dag har vi hatt nok en debatt med sterk konsentrasjon

om hvor mange penger man kan legge inn i systemet. Men det er ikke nødvendigvis hvor mange penger som brukes på et budsjettområde, som skaper fremgang. Det er i hvilken grad pengebruken rent faktisk fører til bedre tjenester og bedre tilbud for brukere av offentlige tjenester – for dem som venter i helsekø, som venter på en byggetillatelse, eller som håper på å få tillatelse til å gå i gang med næringsvirksomhet.

Jeg har heller ikke hørt noen fra regjeringspartiene reflektere over det økonomene vet, nemlig at det er et effekt-tap knyttet til beskatning. Økonomene mener at det ligger mellom 15 og 20 pst. Det vil si at for hver tusenlapp vi betaler i skatt, kan vi i beste fall vente å få 850 kr tilbake i form av offentlige tjenester.

For det andre har det også vært et fraværende perspektiv i debatten, fra regjeringen og regjeringspartiene, at penger alltid har en alternativ anvendelse. Skatt er inndratt kjøpekraft som alternativt kunne vært tilbake i familiene og øket familienes valgfrihet i økonomi, eller satt den enkelte i bedre stand til å klare seg selv – eller rett og slett at den enkelte i større grad kunne laget sin egen velferdsmeny.

En annen forskjell er at pengebruken i det offentlige er rettet mot løpende driftsoppgaver i håp om å øke kortsiktig forbruk, mens man skulle investert mer i bygg, i anlegg og i teknologi for å legge grunnlaget for bedre drift – på sikt. Det gjelder både infrastruktur tilgjengelig for allmennheten og bedre veier og transport, slik at enkeltmennesket og næringslivet sparer tid. Men også statens egne fornyelsesprogrammer burde vært basert mer på hva som er økonomisk rasjonelt.

I bygningsmeldingen – som vi har liggende i komiteen – på side 24 er det store vedlikeholdsetterslepet på offentlige bygg beskrevet. Kommunesektoren har en tredjedel bygg av understandard og ytterligere en tredjedel av dårlig standard. Vedlikeholdsetterslepet ble i 2008 – man har ikke beregnet det siden – vurdert til å være på 140 mrd. kr. Det er altså ikke gitt noen plan, eller noen utsikt, i dette statsbudsjettet for hvordan man tar igjen dette vedlikeholdsetterslepet. Regjeringen mangler en aktiv politikk for å ta vare på samfunnets realkapital og nekter å lære av, eller samarbeide med, private som vet hvordan dette gjøres, enten det kalles OPS eller annet. Staten bør uansett overveie budsjettssystemer som gir bedre kobling mellom investering, avkastning og et disiplinerende regime for løpende vedlikehold gjennom avskrivninger. Også kommunesektoren er en opplagt kandidat for en slik nyordning.

Kjersti Toppe (Sp) [23:23:37]: Mange har tatt opp det faktum at Stortinget gjer minimale endringar i det budsjettforslaget som fleirtalsregjeringa legg fram. Ja, det er relativt lite som er endra. Men det er noko veldig viktig som er endra. Endringa har skapt stor og ekte glede ute, og det er ei endring som betyr noko for enkeltpersonar. Det gjeld behandlingstilbodet for revmatikarar.

Dei første norske pasientar med revmatiske sjukdommar og psoriasis fekk tilbod om offentleg finansiert behandlingstreise til utlandet i 1976. Frå 1997 blei ordninga gjort permanent, etter vedtak i Stortinget. I dag omfat-

tar ordninga pasientar med betennelsesaktige revmatiske sjukdommar, psoriasis, seinskade etter poliomyelitt, barn og unge med astma og lungesjukdommar og barn med atopisk eksem. Målet er – og var – å gi dokumentert betring av symptom, funksjonar, sjukdomsforløp og livskvalitet i minst tre månader etter endt behandling. Tilbodet skal vere eit supplement til sjukehusbehandling.

I regjeringa sitt forslag til statsbudsjett for neste år var det forslag om kutt i behandlingstreiser med 25 mill. kr. For Senterpartiet på Stortinget har dette vore vanskeleg å forsvare og ei prioritert sak å endra på, og vi har bidratt til at regjeringspartia på Stortinget no reverserer dette kuttet. Det er eg svært glad for, og det er vel det som blir kalla å gjera eit godt budsjett endå betre. Tilbodet om behandlingstreiser omfattar brukarar frå heile landet. Tilbodet går i dag til pasientar med kroniske betennelsesaktige sjukdommar med stort behandlingstrebehov og som har forventa effekt av behandling i varmt og solrikt klima.

Forslaget til kutt frå regjeringa si side var grunna i ein SINTEF-rapport om evaluering av ordninga. Evalueringa viste dokumentert effekt for pasientar med revmatisk sjukdom og psoriasis. Vidare viste evalueringa at det manglar tilstrekkeleg dokumentasjon av effekt for dei andre gruppene som er inkluderte i ordninga, og for andre grupper som også ønskjer å koma inn i dette tilbodet.

Det er eit politisk ansvar å prioritera. Å prioritera mellom ulike satsingar på helsefeltet må vi òg gjera. Og det er rett å setta spørsmålsteikn ved behandlingstre nytta ved eit behandlingstilbod, og vi må sikra oss at tilbodet blir rettferdig fordelt. Men då meiner eg at vi ikkje kan starta med å innføra kutt, og så ta prioriteringa og debatten i ettertid.

Nasjonalt råd for kvalitet og prioritering skal behandle behandlingstreiser til utlandet i sitt møte i februar 2013. Derfor var det heilt rett å auka løyvingane til behandlingstreiser, slik at vi kan koma tilbake til vidare utvikling av tilbodet og sjå nærare på kva slags pasientgrupper som bør prioriterast. Dette har vi betre grunnlag for å gjera etter at rådet har gitt si anbefaling. Det viktige er at endringane som skjer, er med på å styrkja det totale behandlingstilbodet til kronikarane og dei med revmatiske lidningar.

Bente Thorsen (FrP) [23:26:43]: Utdanning og helse henger sammen, og de er begge viktige satsningsområder for Fremskrittspartiet.

Grunnlaget for elevenes basiskunnskaper blir lagt allerede i grunnskolen. Derfor er vi avhengige av at vi har en skole som sørger for at elevene tilegner seg nødvendige kunnskaper, som gjør at de blir kunnskapsrike og bl.a. godt kompetente helsearbeidere.

Det er stor enighet om at etter- og videreutdanning av lærerne er viktig, dette fordi lærernes evne til å formidle kunnskap er den viktigste faktoren for elevenes læring.

Mens regjeringen ikke øker satsningen på etter- og videreutdanning for lærere i sitt budsjett, viser Fremskrittspartiet handlekraft og bevilger 200 mill. kr. Regjeringen er gammeldags og sløser med ressurser når det ikke er vilje til å la moderne teknologi, som nettbasert etter- og videreutdanning for lærerne, bli en del av den statlige ordningen.

Mange kommuner tilbyr lærerne kompetanseheving i egen regi, og de får utdannet to–tre ganger så mange lærere som i regjeringens opplegg – for samme beløp.

Fremskrittspartiets politikk og budsjett sørger for et helhetlig utdanningsløp der det blir fokusert på innhold og elevenes utbytte av undervisningen.

Den senere tid har vi i ulike medier lest om sykepleierstudenter som stryker i legemiddelregning inntil ti ganger, før de består eksamen. I tillegg er vi kjent med at opp til 50 pst. av studentene ved enkelte av utdanningsinstitusjonene stryker. Dette borger ikke for at det er god kvalitet på innholdet i utdanningen, og det må det tas tak i.

Fremskrittspartiet vil at sykepleierstudenter som har svake karakterer i matematikk, må kvalifisere seg gjennom forkurset i matematikk, og vi vil ha tydelige kompetansemål i utdanningen. Dette vil gi et helhetlig helsevesen som gir frihet og trygghet til brukerne.

Regjeringen har gang på gang lovet full sykehjemsdekning – uten å innfri. Det er lite som tyder på at lovnaden om 12 000 nye plasser blir innfridd i dette budsjettet.

Fremskrittspartiet viser handlekraft og bevilger 1,2 mrd. kr til kommunene. Dette er øremerket til flere sykepleierplasser og flere godt utdannede ansatte i sektoren.

Fremskrittspartiet gir, i motsetning til regjeringen, også Den norske kirke trygghet og frihet til å være en åpen og aktiv folkekirke der prestene er til stede. Dette kommer vi nærmere tilbake til når fagproposisjonen skal debatteres.

Jeg vil også minne om at SSBs gjennomgang av Fremskrittspartiets budsjett viser at det er ansvarlig. Det sikrer arbeidsplasser og gir skattelette til vanlige folk. Vi investerer mer i veier, og vi fjerner sykehuskøene.

Erling Sande (Sp) [23:29:58]: Eit av særtrekka ved denne debatten, er at vi har høyrte frå fleire av talarane på opposisjonssida – og særleg frå Høgre – at dei fire opposisjonspartia er einige om så mangt. Ein er einig om meir enn dei raud-grøne var einige om, og så legg ein fram statistikk på kor mange forslag og saker ein er samde om i Stortinget.

Viss vi går bak desse tala, kva er det denne semja handlar om? Ja, i min komité, i energi- og miljøkomiteen, handlar det t.d. om at opposisjonen er einig om og ber regjeringa kome med ein heilskapleg plan for norsk vasskraftproduksjon, ein er einig om å kome med ein heilskapleg plan for norsk vindkraftproduksjon, og ein er einig om at ein må leggje fram ei melding om avfallspolitikken. Alle desse tinga er vel og bra, men det er fyrst når ein kjem bak denne semja, at ein ser kva opposisjonspartia har å stri med. Det er ikkje nokon stor kunst å bli einige om å be regjeringa leggje fram utgreiingar og meldingar på ulike område. Utfordringane kjem når ein skal sjå på dei politiske standpunktane bak desse.

Ta t.d. vassdragspolitikken, det er ikkje noko problem for opposisjonen å vere einig om at det må kome eit papir frå regjeringa som seier noko om norsk vasskraftpolitikk. Men når ein spør dei om kva dei meiner om t.d. fellesskapet sin eigarskap og kontroll over vasskraftressursane, sprikjer opposisjonen tydeleg på det punktet.

Ser ein på klima og klimameldinga, som det var eit vel-

dig utolmod overfor opposisjonspartia om at måtte kome, og kome så fort som mogleg, ja, så gjekk det greitt så lenge ein kunne be om at ho måtte kome. Men då ho kom, var det store spenningar og usemje mellom opposisjonspartia om kva som burde vere innhaldet i klimapolitikken. Framstegspartiet skreiv ikkje eingong under på problembeskriving: menneskeskapte klimaendringar. Enorm forskjell: Vi ser det på område etter område – når ein går inn i innhaldet i landbrukspolitikken, innhaldet i næringspolitikken, innhaldet i bistandspolitikken og innvandringspolitikken og anna, sprikjer opposisjonen veldig.

Eg håpar at det året vi no går inn i – valåret – nettopp vil få fram politiske skilnader, fordi då får ein ein reell debatt om politiske saker, om vegval. Eg ynskjer inderlig velkommen ein opposisjon som er tydeleg på kva politikken er, der dei partia inngår, stå for? Det hadde vore spennande og interessant å få fram.

Mette Hanekamhaug (FrP) [23:33:13]: Regjeringspartienes manglende evne til å forstå at heving av bunnfradraget og økning i skattefrikortgrensen ikke er skattelette til de rikeste, viser at Fremskrittspartiet har gjort rett i å ha utdanning og kunnskap som et av sine viktigste satsingsområder i dette budsjettet, fordi Fremskrittspartiet er opptatt av at dette landet skal ha en god framtid. Den framtiden defineres ikke av om man bruker 5, 10 eller 15 mrd. kr mer over statsbudsjettet. Nei, hvordan framtiden blir, er avhengig av vår evne til å henge med i den internasjonale konkurransen om de smarte hodene og de bra løsningene.

Den er avhengig av vår evne til å henge med i den globale kunnskapsøkonomien som stiller helt andre krav til teknologi og kompetanseutvikling, fordi innbyggerne våre fortjener trygghet – trygghet i å vite at deres barn er sikret en god skolegang, at deres barn blir utrustet med grunnleggende ferdigheter og kunnskaper til å utvikle seg og nå sitt potensial, trygghet i at de skal klare å bære samfunnet vårt inn i framtiden.

Innbyggerne fortjener også frihet – frihet fra statens klamme hånd og stramme tøyler, frihet til å velge skolegang for sine barn gjennom fritt skolevalg, frihet til å velge flere fag som øker motivasjonen og lærelyst på skolen, og frihet til å velge å være heltidsstudenter med bedre studiefinansiering, slik at vi får gode studenter.

Innbyggerne fortjener også å få lov til å vise handlekraft – handlekraft til f.eks. å få lov til å starte noe eget, være gründere og starte næringslivsvirksomhet, og dette uten å bli skattet og regulert i hjel av en regjering som er livredd for at disse gründerne skal lykkes og – Gud forby – faktisk tjene penger.

Tro kan du gjøre i kirken, sier de. Men jeg velger å tro også utenfor Guds hus. Jeg velger å tro på enkeltmenneskets evne til å styre seg selv og sitt liv, jeg velger å tro på at gjennom trygghet og frihet tar de de valgene som er rett for seg og sine, og tro på at å vise handlekraft gir nettopp trygghet, og gir nettopp frihet til enkeltmennesket til å styre sitt liv.

Presidenten: Presidenten gjør oppmerksom på at det

er vanlig oppfatning at det å bruke Vårherres ord i denne sammenhengen, ikke er god parlamentarisk skikk. Vi får greie oss med jordiske argumenter.

Heidi Greni (Sp) [23:36:03]: Velgerne vil møte to klare alternativer ved stortingsvalget neste år. En regjering av Høyre og Fremskrittspartiet som vil gjøre rike kommuner rikere og fattige kommuner fattigere, eller en rød-grønn regjering der Senterpartiet inngår, der kommunenes inntekter utjamnes slik at alle innbyggere skal sikres likeverdige tjenester, og næringslivet skal sikres like muligheter.

Fremskrittspartiet og Høyre vil overføre 11 mill. kr fra rammetilskuddet til kommunene til innføring av kommunal selskapsskatt. Dette vil gi store omfordelingseffekter mellom fra før skattesvake til skatterike kommuner. Høyre vil gå videre, ser jeg av deres forslag til program for neste stortingsperiode. De går inn for ytterligere straffing av skattesvake kommuner ved å redusere inntektsutjæmningen mellom kommunene. Ni av ti kommuner blir tapere når vel 2 mrd. kr skal flyttes.

Høyres velferdskutt for innbyggerne i 380 av våre kommuner begrunnes med at de vil stimulere til å skape verdier. I Senterpartiet deler vi ønsket om å stimulere til verdiskaping, men kommunene skaper ikke gründere og nye arbeidsplasser gjennom dårligere kommuneøkonomi. Høyres forslag til fordeling av skatt vil føre til at kommunene kappes om å erobre de allerede skattesterke innbyggerne og bedriftene. Det er ikke innovasjonspolitikken Høyre stimulerer til, men et opplegg for å tilrive seg dem som allerede har kommet seg over kneika, og som skaper store overskudd.

Senterpartiet har bidratt til at den rød-grønne regjeringen har redusert inntektsforskjellene mellom kommunene. I dag får kommunene beholde 40 pst. av egne skatteinntekter, og selskapsskatten er statlig. Inntektene for øvrig fordeler staten ut igjen i overføringer etter utgiftsbehov til skole, eldreomsorg og andre oppgaver vi har tillagt kommunene. Høyre ønsker at kommunene skal beholde 50 pst. av skatteinntektene og 4,25 pst. av selskapsskatten. Min hjemkommune i Sør-Trøndelag er blant de mange som vil tape og måtte redusere velferdstilbudet til innbyggerne betraktelig og få reduserte muligheter til å stimulere til næringsutvikling og sårt tiltrente arbeidsplasser.

Høyres programopplegg er lite gjennomtenkt. Næringsliv i etableringsfasen kaster som regel lite av seg og trenger kanskje ti år for å levere overskudd til beskatning. Det er kommuner med etablerte bedrifter og vertskommuner for hovedkontor som stikker av med Høyres omfordelte skattepengene. Derfor vil Høyres politikk hindre, ikke stimulere, økt verdiskaping i de kommunene som trenger det mest.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [23:39:26]: Det er tydeligvis slik at det er mange representanter fra regjeringspartiene som befinner seg på en litt annen klode og har fått som oppgave å skryte hemningsløst av årets budsjett – så også innenfor samferdselsbudsjettet. Men under et møte i KS' regi i Kirkenes i etterkant av at regjeringens budsjett

ble fremlagt, fortalte de oss en helt annen sannhet. Det var ingen – jeg gjentar: ingen – av de tilstedeværende ordførerne fra Arbeiderpartiet eller andre partier som kom med annet enn slakt av hele samferdselsbudsjettet for Nord-Norge. Nord-Norge ble i årets budsjett avspist med under 5 pst. av samferdselsbudsjettet – under 5 pst. Befolkningssmessig utgjør befolkningen i Nordland, Troms og Finnmark ca. 10 pst. av befolkningen. Bare på det grunnlaget burde ca. 10 pst. av totaliteten havnet i Nord-Norge. Tar man i tillegg med arealene i de nordligste fylkene og antall kilometer veistrekkninger som befinner seg der, skulle kanskje bevilgningene til samferdsel vært på nærmere 13, 14 eller 15 pst., om man velger å legge dette til grunn.

Samtidig er det et paradoks at regjeringens nordområdesatsing nå har fått seg et skudd for baugen og er døpt om til nordordsatsingen, for det er ingen troverdighet i det denne regjeringen hevder å gjøre og det de de facto leverer. Fremskrittspartiet har i sitt budsjett for Nord-Norge gått inn med midler for oppstart av en rekke prosjekter som regjeringen har skjøvet ut i tid. Dette gjelder ikke bare innen veiutbygging, sikkerhet og rassikring, men også innen flyplassutbygging og innen bane. Årets budsjett er å holde Nord-Norge for narr.

Jeg ser videre at regjeringen i sin valgkampstrategi påstår at Fremskrittspartiet vil selge kraftselskaper og vårt arvesølv. Det ser da vitterlig ut til at Arbeiderpartiet selger ut arvesølvet så det griner gjennom salg av en tredjedel av vannkraftselskapene i Troms Kraft til svenske interesser. Fremskrittspartiet kjemper imot både i Tromsø by og i Troms fylke. Men kanskje skal vi heller tolke det positivt, for det vil bli langt vanskeligere for Senterpartiet å hente politisk valgkampstøtte i millionklassen fra Eidsiva og Troms Kraft, som kan få svenske eiere, enn det var da de var eid av Tromsø og Troms fylke.

Så om det er aldri så galt, er det som regel godt for noe.

Tor-Arne Strøm (A) [23:42:49]: Denne debatten blir bare mer og mer tydelig på blokkene i det politiske landskapet. Arbeiderpartiet vil sikre at folkets ressurser er under folkets eierskap. Det var en stor seier i denne regjeringensperiode da vi sikret hjemfallsretten, som sikret at det offentlige eierskapet består og videreføres. Naturressurserne tilhører folket og skal ikke kunne selges for evig og til private eller utenlandske aktører.

Lokalt og nasjonalt har Høyre og Fremskrittspartiet stått i bresjen for salg av folkets ressurser. Høyre vil i sitt forslag til program fjerne hjemfallsretten. Det står:

«Private og kommunale eiere av vannkraftressurser bør likebehandles med staten som eier. Hjemfallsreglene må derfor endres».

Fremskrittspartiet sier i sitt programforslag at de ikke har noen motforestillinger mot at private kan eie der det er hensiktsmessig. Det Fremskrittspartiet har ment er hensiktsmessig på andre politikkområder, er at private skal tillates å ta ut profitt på bekostning av offentlig tjenestetilbud og fellesskapets interesser, som helse, skole osv., bare for å nevne noe.

Hjemfallsretten ble innført på starten av 1900-tallet. En fjerning av den nå vil med andre ord bety at Høyre og

Fremskrittspartiet åpner for århundrets salg av kraftressurser. Jeg tror ikke det norske folket har tatt dette inn over seg, men jeg synes det blir en utrolig viktig sak i valgkampen.

Arbeid til alle har alltid vært Arbeiderpartiets høyeste prioritet, og det er det fremdeles. I urolige økonomiske tider er trygg styring og orden i økonomien avgjørende for å sikre folk arbeid og velferd. Det er ingen selvfølge når vi ser oss rundt. I Spania er en av fire arbeidsledig, og halvparten av all spansk ungdom står uten jobb. En hel generasjon kan risikere ikke å komme i jobb. I Italia har frykten for eurokrisen blusset opp på nytt, og i Hellas er statskassen tom.

I Sverige har de også den utfordringen at det på det svenske arbeidsmarkedet er en høy og vedvarende ungdomsledighet som omfatter dem mellom 16 og 24 år. I februar 2012 var tallet på arbeidsløse ungdom hele 25,2 pst. Dette utgjør ca. 160 000 svenske ungdommer uten jobb. I tillegg har titusener av svenske ungdommer reist fra Sverige til Norge for å ta seg jobb. I Norge ligger arbeidsledigheten på ca. 3 pst., men ungdomsledigheten er rundt 8,5 pst. Hadde all svensk ungdom som jobber i Norge reist hjem, ville Sveriges ungdomsledighet passert 30 pst. eller kanskje mer.

Den borgerlige politikken i Sverige har ikke fungert.

Gunnar Gundersen (H) [23:46:03]: Det virker som det er mange arbeiderpartirepresentanter som har lyst til å diskutere med sitt eget bilde av Høyre. Det får de jo få lov til å drive med.

Jeg må si at når jeg hører en del snakke om investeringslyst, lurer jeg på om man har bind for øynene. NHO har i dag presentert nye tall når det gjelder investeringer, og investeringene i fastlandsindustrien eksklusive oljen er på sitt laveste nivå på 40 år – 40 år! Og det er den industrien som skal investere for fremtiden for å møte det kostnadsnivået de rød-grønne har påført oss, med 160 pst. i forhold til våre handelspartnere. Så når Lundteigen snakker om en balansert utvikling, lurer jeg på hvem som har styrt de sju siste årene.

Jeg må erkjenne min synd: Skal vi møte denne utfordringen, har jeg tro på at det eneste som virkelig klarer å møte den, er et sterkt, mangfoldig, privat og lokalt eierskap som har lokal identitet, som investerer ressurser i å skape framtidige arbeidsplasser ute i distriktene, og som har en tilhørighet der ute som er ganske verdifull.

Jeg hører behov for motstrømspolitikk – man snakker om at såkornfond er en motstrøm til 8 mrd. kr som inndras fra næringslivet hvert år, av næringslivets kapital, til å møte de utfordringene som vi står overfor. Det er nesten så en ikke tror det er sant. Men jeg merker meg at man holder fast på den enkle retorikken. Man svarer ikke på utfordringene. Hvorfor diskriminerer Arbeiderpartiet norske arbeidsplasser som er eid av nordmenn? Hvorfor diskriminerer man til fordel for utlendinger, og mener virkelig Arbeiderpartiet at lokalt eierskap ikke har noen betydning for hvor verdiskapingen kommer til å skje? Hvorfor holder de da fast på at det er viktig med nasjonalt eie av større bedrifter i Norge nettopp fordi det er viktig å ha hovedkontor

i Norge? Jeg trodde nettopp det var begrunnet i at det å ha en tilhørighet til Norge, er viktig også for hvor utviklingen kommer til å skje.

Til sist merker jeg meg at Micaelsen snakket om fjerning av skjermingsfradraget som næringsfiendtlig, og at det skapte skjevheter. Selve formuesskatten er jo en skjevhet. Det er beskatning av allerede beskattet kapital. Det er beskatning av sparing, og det er en beskatning som tvinger folk til å ta utbytter for å dekke skatten. Hvis man fjerner skjermingen, så bestemmer man selv. Hvis du ikke tar ut utbytte, betaler du heller ikke så mye av den skatten, eller du får ikke så store belastninger.

Her er det noe som virkelig halter, og jeg må si at jeg er sterkt bekymret, med bakgrunn i NHOs nye tall i dag.

Oskar J. Grimstad (FrP) [23:49:20]: Når eg høyrer representanten Erling Sande i sitt innlegg leggje ut om ulikskapane blant dei borgarlege partia, er det nesten så ein ikkje skulle tru det ein høyrer.

Spørsmålet er: Kva er det som skulle gjere at alle desse partia skulle vere så klin like som forventningane som han gav uttrykk for? Eller er det blitt slik i samarbeidet i den raud-grønne regjeringa, at desse smeltar fullstendig saman, slik at Senterpartiet og Sande er blitt heilt einige i jordbruksoppgjøret? Eller betyr det at Sande er nøgd med regjeringa sin politikk når det gjeld motorferdsel i utmark? Eller betyr det at Sande er heilt nøgd med rovdyrforliket? Eller betyr det at Sande er heilt og fullt nøgd med regjeringa si nei til reduksjon av skatten på arbeidande kapital? Eller er det partileiar Navarsete sine utsegner som gjeld? Eg berre spør.

Når ein høyrde innlegget til Erling Sande, skulle ein tru at det var forventa eit samarbeid som gjorde at ein ikkje såg forskjell på nokon av desse partia, og vi forstår det då slik at sånn er det blitt i den raud-grønne regjeringa. Og spesielt ifrå Senterpartiet: Dette er regjeringspartiet som har brukt sju år – og fire statsråder – på å gå ifrå ja og nei og ja til nei når det gjeld ei energimelding som alle innanfor næringslivet og arbeidslivet etterlyser. Eg berre spør.

Bent Høie (H) [23:51:09]: Det har vært flere innlegg fra Arbeiderpartiet i dag om hjemfallsretten og betydningen av offentlig eierskap til kraftressursene. De fleste av dem bygger på feil forståelse av hva som er Høyres politikk, og selv om flere andre talere fra Høyre underveis i debatten har prøvd å opplyse representantene fra Arbeiderpartiet om dette, gjentas de feilaktige påstandene – nå sist av representanten Tor-Arne Strøm. Han kom jo også med den litt merkelige påstanden om at den rød-grønne regjeringen hadde sikret hjemfallsretten. Vel, den rød-grønne regjeringen avskaffet hjemfallsretten i 2008, med unntak av den lille prosentandelen av norsk kraft som fortsatt eies av den norske kraftkrevende industrien, om lag 5 pst.

Det som også overrasket meg, var Martin Kolbergs historieløse innlegg om dette temaet. De av oss som bor i fylker der kraftkrevende industri fortsatt er høyst levende og en viktig del av lokalsamfunn, ville ikke kjent oss igjen i Kolbergs beskrivelse, der han beskrev at det historisk viktige har vært det offentlige eierskapet. Nei, det historisk

viktige har vært at norsk kraftkrevende industri har hatt langsiktig tilgang på kraft, som har gitt grunnlag for videreforedling av kraften i Norge. Det er dette som står i fare hvis en ikke klarer å finne løsninger slik at f.eks. Norsk Hydro fortsatt kan ha tilgang til langsiktig kraft på Karmøy. Da vil det ikke bli noen nye investeringer i anlegget på Karmøy. Viktige norske industrier og arbeidsplasser vil gå tapt. Den type produksjon vil flytte til utlandet, der den vil bli basert på sterkt forurensende kraft.

Det som er historien, er at vi gjennom historien har klart å videreforedle kraften til også å bli arbeidsplasser i Norge. De rød-grønnes politikk vil innebære at Norge blir en råvareeksportør også på dette området, uten grunnlag for lokale arbeidsplasser. Men Høyre står fast på at vi skal sikre et offentlig eierskap til kraften, men vi må også få et system som sikrer at norsk kraftkrevende industri, som skaper arbeidsplasser på bakgrunn av kraften, også har langsiktig tilgang til kraft. Det har ikke denne regjeringen funnet løsninger på, men det kommer en ny regjering til å finne løsninger på.

Erling Sande (Sp) [23:54:05]: Når det gjeld siste talar og fellesskapen sin kontroll med vasskraftressursane, så kan ein jo velje å høyre på kva som blir sagt her no, eller ein kan velje å sjå på kva som blei gjort sist ein drøfta saka i Stortinget. Og eg må vel innrømme at eg har valt å sjå litt på kva forslag og stemmegjeving Høgre og Framstegspartiet hadde i salen den gongen, og det låg til grunn for mitt innlegg.

Det er representanten Grimstad som gjer at eg tek ordet igjen, for eg ønskjer ikkje å bli misforstått: Eg sa aldri at det er eit mål at opposisjonspartia skal vere klin like. Eg peika på at fleire representantar frå opposisjonen har gått på talerstolen i dag og prøvd å gjeve det inntrykket. Ein er einig om så utruleg mykje, men når ein ser bak tala, så er det typisk at det ein er einig om, er å be regjeringa om nye meldingar på ulike område i politikken – ikkje fremme ein alternativ politikk, men be regjeringa leggje fram meldingar, enten dei handlar om ein nasjonal plan for vasskraft, vindkraft, avfall og liknande. Men når ein skal inn i essensen i sakene, då kjem det fram at dette skrytet om å vere så like, ikkje når fram. Altså: Båten ber ikkje. Det er for stort sprik mellom det opposisjonspartia meiner på viktige område. Representanten Grimstad kom med to gode eksempel på det – rovdyrforliket og motorferdsel i utmark. Her er jo ulikskapane større blant opposisjonspartia enn blant posisjonspartia. Så dette er to flotte eksempel på nettopp det. Eg seier som sagt ikkje at opposisjonspartia treng å vere klin like, men eg seier at den dagen ein skal inn i ei regjering, må ein komme til denne salen med felles forslag. Då må ein ha snakka seg i hop, og då vil min vågale påstand vere at det er ein fordel å ikkje utgjere ytterpunkt på dei polititiske saksfeltene ein skal fremme felles forslag om i Stortinget.

Jan Tore Sanner (H) [23:56:25]: La meg bare først si til siste talar at de borgerlige partiene har i dag lagt frem 13 punkter om en ny helsepolitikk hvor man skal løfte de svakeste. Og når det gjelder å fremstå med sprikende syns-

punkter og ytterpunkter, kan det vel knapt finnes større ytterpunkter enn Arbeiderpartiet og Senterpartiet i en rekke spørsmål.

Jeg registrerer at mange av Arbeiderpartiets talere går opp på talerstolen i tur og orden og forteller hvor skremt man er over Høyre. Det som må skremme Arbeiderpartiets representanter, er synet av sine egne oppkonstruerte skremmebilder. Det er jo det som må skremme Arbeiderpartiets folk. Når man i tur og orden snakker om – enten det er – vannkraft, kommuneøkonomi og trepartsamarbeid, og det tilbakevises punkt for punkt, går likevel Arbeiderpartiets folk opp og forteller hvor skremt man er. Og lengst gikk vel Lise Christoffersen, som sa at hun var «skremt» over at Erna Solberg skulle ønske seg et helt annet samfunn. Hvor tar Arbeiderpartiet det fra? Det Erna Solberg sa i debatten, var at mye er bra i Norge, men forskjellene i skolen øker, antall unge uføre går opp og antall funksjonshemmede i arbeid går ned, og det er en retning Høyre ikke vil være med på. Det var dét Erna Solberg sa i debatten. Man skulle nesten tro at Arbeiderpartiet hadde hatt en hærske av informasjonsfolk og studert amerikansk valgkamp. Høyre vil ikke ha en amerikanisert valgkamp i Norge; vi vil ha en anstendig norsk valgkamp i Norge.

Så til Martin Kolberg, som sammen med – eller kanskje hver for seg – Eva Kristin Hansen ligger og er urolig om natten over Høyres syn på handlingsregelen. Det er ikke mer enn tolv dager siden Stortinget behandlet en stor sak om handlingsregelen, og Høyre og jeg leverte et sterkt forsvar for forvaltningen av den norske oljeformuen og handlingsregelen – og da ikke bare om begrensningen av oljepengebruk, men også om hvordan oljepengene skal brukes – og der sto de borgerlige partiene sammen.

La meg bare vise til at ti måneder før stortingsvalget i 2005, sa Senterpartiets parlamentariske leder at handlingsregelen er et «dogme uten innhold», og SV var skeptisk til en firkantet regel der utføring av finanspolitikken skal knyttes til utviklingen i internasjonale kapitalmarkeder. Det er jo ikke slik at de rød-grønne var enige om alt – snarere tvert imot. Så ser vi nå at på mange av de punktene hvor man var enige før valget i 2005, er man nå i ferd med å sprekke – enten det gjelder EØS-avtalen, NATO-medlemskap eller hvor høyt skattenivået skal være fremover.

Denne debatten har vært interessant, fordi de borgerlige partiene har samlet snakket om hvordan vi skal løfte dem som sitter nederst ved bordet, mens de rød-grønne er mest opptatt av dem som sitter øverst ved bordet.

Torgeir Micaelsen (A) [23:59:43]: Jeg synes dette har vært en god, frisk og delvis intens debatt, og selv om ikke alle av oss har brukt alle verktøyene i verktøykassa, slik andre representanter har gjort fra denne talerstolen, tror jeg mange av poengene likevel har kommet fram.

Det som likevel er slående, er siste talers tone – sårhet, «vonbrotenhet» – over å bli stilt til veggs og stilt til ansvar for hva man selv foreslår på ulike felt. Jeg må si at jeg slutter aldri å bli overrasket over at enkelte opposisjonspartier – og Høyre spesielt, som nå surfer høyt på meningsmålingene – etter så mange år med litt, hva skal vi

si, tåketendenser rundt opposisjonens samlede politikk, nå blir utfordret konkret på en rekke saker. Da går alt i svart. Det er ikke måte på hvor triste og hvor lei oss vi blir når vi blir utfordret på konkrete saker.

La meg nevne noen forhold. Sanner nevner at det ikke alltid var enighet på rød-grønn side før valget i 2005 – det er helt riktig. Men det som er forskjellen, er at Arbeiderpartiet hadde da – og vi har fortsatt i dag – et kraftfullt forsvar for at bruken av oljepenger skal være ansvarlig og i tråd med det et bredt flertall i Stortinget har vært enige om når det gjelder handlingsregelen.

Det som også er slående, er at Sanner henviser til den debatten vi hadde i forrige uke. Ja vel, det var jo en hyggelig framføring av Høyres budskap, men ikke et eneste kritisk ord til samarbeidspartneren Fremskrittspartiet, som etter mitt syn vil radbrekke den økonomiske politikken, og som latterliggjør forslaget, latterliggjør både Høyres og Arbeiderpartiets syn når det gjelder bruken av oljepenger. Og hva hører vi fra Høyre? Ingenting. Det synes jeg er ganske spesielt. Og jeg sier det igjen: Jeg er enig med Martin Kolberg i at det ville vært utenkelig for Arbeiderpartiet å gå inn i en regjering i 2005 hvis vi ikke hadde fått avklart en del av disse forholdene: skattenivå, handlingsregel, bruken av oljepenger og en rekke av disse viktige utenriksakene.

Når det gjelder skatt, er det uforståelig for meg hvordan de fattige i Norge skal reddes gjennom å fjerne 15,5 mrd. kr fra felleskassa, gjenskape null- eller minimumsskattyteren og skape større forskjeller i det norske samfunnet – hørt på maken! Hvordan er det mulig å se for seg at de rikeste ikke skal bidra på samme måte som de har gjort så langt, og redde de fattige?

Jeg forstår at dette er ubehagelig for Høyre, og jeg forstår at når man har brukt syv år i opposisjon med seminarer i stortingsgruppa og stilt en rekke spørsmål til Finansdepartementet om hvordan man skal komme rundt dette, og ikke kommet noe nærmere, er det ubehagelig å bli konfrontert med dette på nytt. Men det må altså representanter fra Høyre og andre tåle.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [00:02:56]: Jeg synes vi har hørt et ganske sint innlegg her, og så anklager man andre for å være sinte – det forstår jeg bare ikke.

Representanten Kolberg understreket tidligere i dag at han kan høre, og at han kan lese, men det som han mangler, er viljen til å forstå. Og det er jo det som har vært gjennomgangstonen i mye av denne debatten, at opposisjonspartiene stilles til ansvar for en politikk de ikke fører, men som har som formål å skremme velgerne til å tro at det er en grusom gjeng med folk som er i opposisjon. Men la meg bare nok en gang si at Fremskrittspartiet har ikke en politikk der vi skal selge vannkraften til utlandet. Vi har ikke foreslått det, det er ikke programfestet. Det er faktisk de rød-grønne partiene i Troms som nå selger deler av Troms Kraft til svenskene, med en tidligere energiminister fra Senterpartiet som leder av selskapet. Der ligger ansvaret. Så kan en teoretisk snakke om andre partier, men det er de rød-grønne som i dag selger kraft ut av landet.

Fremskrittspartiet har ikke foreslått mest i skattelettel-

se til dem som har mest fra før. Det er bare å se hvordan vi gjør det. Vi øker bunnfradraget, vi øker minstefradraget. Det kommer vanlige folk til gode. Er det så vanskelig å forstå? Vi skal ikke kutte i dagpengeordningen ved å redusere ytelsene, men vi gjør tiltak for sykehusene og i Nav som gjør at færre vil være mottakere av dagpenger. Da kan en også nedjustere bevilgningene. Og dette er jo akkurat det samme som regjeringen selv foreslo for bare elleve dager siden, da den foreslo å kutte i dagpengebevilgningene med 504 mill. kr for inneværende år. Da er ikke vi usaklige tilbake og sier stakkars de arbeidsledige, for vi forstår sammenhengen. Jeg håper at de rød-grønne kan være like store tilbake og se at når vi kutter i ytelser, kan de kritisere oss for det, men når vi kutter behovet ved å faktisk satse på andre områder, så er det ikke ytelsene det går ut over.

Handlingsregelen: Ja, Fremskrittspartiet kommer fortsatt til å si at regelrytteri i den økonomiske politikken er ikke det som bringer Norge framover. Ansvarlige prioriteringer er det som er viktig. En regel som sier at det blir press i norsk økonomi hvis NORAD investerer mer i vindmøller i Afrika, er bare tull, mens det angivelig ikke blir press i norsk økonomi hvis Statkraft får de samme pengene og bygger vindmøller i Norge. Det er jo motsatt. Men denne regelen klarer ikke å fange opp det.

Det er altså ikke slik at hvis en bygger vei, blir det inflasjon, mens hvis du investerer i oljen, blir det ikke inflasjon. Og det er ikke fornuftig for Norge å låne ut oljepengene til Danmark til 1 pst. rente når vi låner hjem igjen penger fra andre land til 2,5 pst. rente for å bygge vei. Derfor er det verdt å lytte til SSB når de sier at de prioriteringene og endringene Fremskrittspartiet gjør, betyr bedre økonomi i Norge, høyere BNP, lavere rente, lavere inflasjon og høyere sysselsetting. Det er til beste for folk flest, det er til beste for nasjonen.

Presidenten: Presidenten må gjøre oppmerksom på at det tidligere har blitt påtalt at begrepet «tull» ikke er et parlamentarisk uttrykk, og håper at det etter hvert går inn.

Neste taler er taler nr. 100, representanten Hans Olav Syversen, som fortsetter på det som er gårdsagens kart.

Hans Olav Syversen (KrF) [00:06:19]: Takk for den påminnelsen. Jeg la i grunnen merke til at da komiteens leder holdt sitt innlegg, gikk vi over i en ny dag, og jeg følte at han brukte den godt – ny dag og nye muligheter for nye angrep.

Jeg skal prøve å begrense meg, men det har vært interessant å følge denne debatten, i den forstand at den beskrivelsen posisjonen har gitt av opposisjonen, har sprikt veldig. Noen hevder at opposisjonen ikke står sammen om noen ting, andre er så skremt at de ikke får sove fordi opposisjonen står sammen om så mye forferdelig. Så la meg si det slik: Beskrivelsen av opposisjonen spriker i hvert fall mer enn politikken til opposisjonspartiene – det må bli min konklusjon etter å ha hørt så mange sprikende innlegg fra posisjonen.

Representanten Micaelsen snakket om at Høyre hørtes ut som om de var vonbrotne – og de som kjenner parlamentarisk historie, vet jo at «vonbrotten» er et uttrykk som

har nær tilknytning til Kristelig Folkeparti. Jeg kan bare bekrefte at representanten Sanner var langt unna det vi definerer som vonbroten i en slik sammenheng.

Avslutningsvis: Det har vært mange runder rundt frivillige organisasjoner og samarbeidet mellom det offentlige og dem innenfor helse- og sosialsektoren. Jeg skal nå lese det svaret fornyingsministeren har gitt undertegnede, som viser hvorfor jeg sa at det er en regjering som svikter på dette feltet, og som ikke bruker tiden slik den skal. Jeg siterer:

«Det har de siste årene vært en økende kritikk av det norske anskaffelsesregelverket. Kritikken har i stor grad vært rettet mot de særnorske reglene, dvs. den delen av reglene som ikke følger av Norges internasjonale forpliktelser. Regjeringen har derfor bestemt at det skal nedsettes et offentlig utvalg som skal gjennomgå den særnorske delen av regelverket og vurdere i hvilken grad vi skal ha slike regler.»

Det er i grunnen følgende å si – på godt norsk: «I rest my case».

Men som om ikke det var nok, så har en av Østfoldrepresentantene i Arbeiderpartiet i dag i lokalpressen gått ut og sagt følgende:

«Vi har nå fått på plass en merknad» – det er i helsekomiteens budsjett – «som sender et kraftig signal om at vi ønsker en gjennomgang av hele rusfeltet.»

Dette er på bakgrunn av hvordan Helse Sør-Øst har behandlet rusinstitusjonene. Det sier Arbeiderpartiet selv, mens vi diskuterer en rusmelding fremlagt av samme regjering. Det er godt gjort.

Karin Andersen (SV) [00:09:28]: Det var representanten Sanners innlegg som fikk meg til å ta ordet, fordi han avsluttet med at Høyres forslag til budsjett var spesielt innrettet mot dem som satt nederst ved bordet. Det er ganske spesielt å si for det partiet som både kutter i u-hjelpe, til de fattigste i verden, og har et direkte forslag i dette budsjettet som tar en hel milliard på årsbasis fra de barnefamilieene i Norge som har én forsørger, og som har over to og en halv gang så stor risiko som andre familier for å havne i permanent fattigdom. Med et enkelt forslag så handler dette om tusenvis av flere barn i en situasjon der foreldrene skal miste inntekten.

Jeg har kikket veldig nøye på budsjettet nå for å se om det ligger inne en eneste krone noe annet sted som kunne kompensere denne inntekten, men på Høyres budsjett er det null når det gjelder arbeidsavklaringspenger, hvis man skulle tenke seg at disse skulle dit. Så da er det vel sosialhjelpa de skal da. Det er en dårlig løsning istedenfor å kunne gå på overgangsstønad, fast inntekt i to år, og kvalifisere seg, slik som ordningen er nå, mens Høyre fortsetter å gjenta her i denne salen at dette er en passiv stønad. Nei, på to år har de ikke greid å lese at denne ordningen er lagt om, nettopp slik at disse familieene som mer enn noen trenger at den enslige forsørgeren faktisk kommer i jobb, skal kunne ha en trygg inntekt mens de kvalifiserer seg. Det er faktisk kravet nå. Her fjerner Høyre en av de aller viktigste ordningene for de mest utsatte familieene, og med et pennestrøk øker antall fattige barn med mange tusen.

Martin Kolberg (A) [00:11:51]: Representanten Solvik-Olsen sa at jeg nok kunne lese og høre, men at jeg hadde vanskelig for å forstå. Jeg for min del kan bekjenne for Stortinget at jeg har ingen embetseksamen, men jeg forstår politikk relativt godt.

Da jeg hørte Solvik-Olsens måte å argumentere på, satt jeg på plassen min og ble minnet om en legendarisk svensk finansminister som het Gunnar Sträng. Han hadde heller ingen embetseksamener, men han bygde det svenske velferdssamfunnet fra bunnen og oppover og gjorde det til en av verdens mest avanserte stater. I en ganske parallell situasjon som med Solvik-Olsen, men med en representant for det svenske «högern», gjorde Gunnar Sträng en øvelse som jeg også nå skal gjøre for Stortinget. Han tok i selet slik, dro dem fram, og så sa han: Skal vi fortsette med denne talleksersisen, eller skal vi snakke politikk?

Det er det det handler om. Det handler nemlig om politikken og seriositeten i den, for er det noe som har preget Det norske storting, så er det akkurat det at man har vært veldig seriøs når det gjelder å holde orden på norsk økonomi, uavhengig av blokker på mange sett og vis.

Det nye i situasjonen er Fremskrittspartiet, som Høyre nå inviterer inn i koalisjonen. Det er skremmende, for da rugger du på båten. Til representanten Sanner vil jeg si at jeg sa ikke – ikke – at jeg tvilte på Høyres syn på handlingsregelen. Jeg sa at det var meget bemerkelsesverdig at verken Sanner eller noen andre representanter fra Høyre ikke tok avstand fra Fremskrittspartiet. Det var det jeg sa. Det gjorde han ikke nå heller. Det står altså igjen at Høyre ikke vil det. Gundersen gjorde det ikke, Sanner gjør det ikke, Erna Solberg gjør det ikke – ingen gjør det. Da vet vi det.

Det aller siste jeg vil si, det er at når det gjelder påstanden om min historieløshet i forhold til kraften, så vet jo representanten Høie veldig, veldig godt at uten det offentlige eierskapet til våre kraftressurser, hadde vi ikke greid å bygge den kraftkrevende industrien. Det er den som har vært grunnstammen. Det var det jeg sa – og dere rugger på den båten også.

Presidenten: Representanten Jan Tore Sanner har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Jan Tore Sanner (H) [00:15:11]: Jeg tror ikke det kan være så veldig mange andre i Norge enn Martin Kolberg og en håndfull av Arbeiderpartiets stortingsrepresentanter som sover dårlig om natten med tanke på at Høyre skal styre norsk økonomi. Jeg tror Arbeiderpartiet får en ganske tung valgkamp hvis man har tenkt å bruke de kommende ni måneder på å overbevise det norske folk om at en regjering med Høyre skulle sette norsk økonomi over styr. Men la meg si det slik: Jeg ønsker Arbeiderpartiet lykke til hvis man har tenkt å drive valgkamp på det.

Så har jeg lyst til å si til Karin Andersen at hvis jeg tilhørte SV og et parti som har sittet og regjert i syv år, ville jeg gått litt stillere i dørene når det gjelder bekjempelse av fattigdom. Så ville jeg gått litt stillere i dørene med tanke

på alle dem som står og venter i en kø i rusomsorgen, og alle dem som har psykiske helseutfordringer og ikke får den hjelp og støtte som de skulle ha. Jeg ville gått litt stillere i dørene i de sakene.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet i sakene nr. 1–4.

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Da ser det ut til at vi er klare til å gå til votering.

Votering i sak nr. 1

Finansministerens redegjørelse om stats- og nasjonalbudsjettet for 2013 i Stortingets møte 8. oktober 2012 foreslås vedlagt protokollen.

– Det er enstemmig vedtatt.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 70 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–5, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 6–57, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 58, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre
- forslagene nr. 59 og 60, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 61–70, fra Borghild Tenden på vegne av Venstre

Det voterer over forslagene nr. 61–70, fra Venstre.

Forslag nr. 61 lyder:

«Rammevedtak

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	4 844 803 000
2	Familie og forbruker	42 458 891 000
3	Kultur	8 896 975 000
4	Utenriks	35 102 650 000
5	Justis	22 938 593 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	16 820 960 000
7	Arbeid og sosial	354 236 483 000
8	Forsvar	36 974 556 000
9	Næring	3 768 511 000
10	Fiskeri	403 270 000
11	Landbruk	16 137 273 000
12	Olje og energi	-125 960 581 000
13	Miljø	4 826 507 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 795 807 000
15	Helse	145 768 686 000
16	Kirke, utdanning og forskning	57 575 442 000
17	Transport og kommunikasjon	41 801 458 000
18	Rammeoverføringer mv. til kommunesektoren	149 960 072 000
19	Tilfeldige utgifter og inntekter	13 696 000 000
20	Finansadministrasjon mv.	32 783 666 000
21	Skatter, avgifter og toll	-1 084 705 214 000
22	Utbytte mv.	-29 673 055 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond utland		-249 548 247 000»

Forslag nr. 62 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre inntektsgradering av barnetrygden slik at husstander med lav inntekt får høyere barnetrygd enn husstander med høy inntekt.»

Forslag nr. 63 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett 2013 med en sak som sikrer at Norge

tar et større ansvar i det internasjonale flyktningarbeidet ved at kvoten overføringsflyktninger økes med 500.»

Forslag nr. 64 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest legge fram relevant statistikk om ventetider før og mellom arbeidsrettede tiltak for personer med nedsatt arbeidsevne og deretter legge fram en plan for å bygge ned køene knyttet til ventetid.»

Forslag nr. 65 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre minstekrav til arbeidstidsreduksjon i dagpengeforskriftens § 6-6 for å beholde dagpengerettighetene fra 50 pst. til 20 pst.»

Forslag nr. 66 lyder:

«Stortinget ber regjeringen tilpasse regelverket for rullerende permittering slik at bedriften der det er enighet mellom ansatte og arbeidsgiver, kun betaler arbeidsgiverperiode for det antall stillinger som faktisk er permittert.»

Forslag nr. 67 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest innføre normerte sykemeldingsperioder etter svensk modell.»

Forslag nr. 68 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2013 legge fram forslag til endring i arbeidsgivers medfinansiering av sykelønnsordningen. En forutsetning for endringene skal være at de samlede økonomiske belastningene for arbeidsgiverne ikke øker.»

Forslag nr. 69 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest foreta en gjennomgang av dagens støtte- og subsidieordninger som virker negativt eller skadelig på det biologiske mangfold og legge fram en plan for Stortinget om hvordan Norges forpliktelser i CBD-avtalen kan nås innen 2020.»

Forslag nr. 70 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre innretningen av tilskuddsordningen til lærere i ungdomsskolen slik at det gis et tilbud om 50 pst. finansiering av lærerstillinger i kommuner med lav lærertetthet.»

V o t e r i n g:

Forslagene fra Venstre ble med 100 mot 2 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.23.16)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 59 og 60, fra Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 59 lyder:

«Rammevedtak

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	4 945 603 000
2	Familie og forbruker	43 383 991 000
3	Kultur	8 843 809 000
4	Utenriks	35 371 450 000
5	Justis	23 274 693 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	16 270 020 000
7	Arbeid og sosial	356 499 603 000
8	Forsvar	37 067 155 000
9	Næring	4 045 311 000
10	Fiskeri	378 270 000
11	Landbruk	16 348 073 000
12	Olje og energi	-125 133 881 000
13	Miljø	4 673 507 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 846 807 000
15	Helse	145 860 970 000
16	Kirke, utdanning og forskning	56 564 219 000
17	Transport og kommunikasjon	41 299 258 000
18	Rammeoverføringer mv. til kommunesektoren	148 201 472 000
19	Tilfeldige utgifter og inntekter	13 720 000 000
20	Finansadministrasjon mv.	33 125 666 000
21	Skatter, avgifter og toll	-1 086 901 514 000
22	Utbytte mv.	-29 539 355 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond utland		-249 854 873 000»

Forslag nr. 60 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å fremme en sak i god tid før revidert nasjonalbudsjett om utbedringer og en fullverdig gjennomføringsplan for Nødnett for å sikre en forsvarlig utbygging.»

V o t e r i n g:

Forslagene fra Kristelig Folkeparti ble med 96 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.23.32)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 58, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Rammevedtak

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	4 356 803 000
2	Familie og forbruker	42 821 591 000
3	Kultur	8 872 059 000
4	Utenriks	33 604 450 000
5	Justis	23 402 393 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	15 499 470 000
7	Arbeid og sosial	355 621 183 000
8	Forsvar	37 632 355 000
9	Næring	4 522 311 000
10	Fiskeri	373 270 000
11	Landbruk	14 540 673 000
12	Olje og energi	-125 018 881 000
13	Miljø	4 452 507 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 801 807 000
15	Helse	151 077 570 000
16	Kirke, utdanning og forskning	56 366 919 000
17	Transport og kommunikasjon	42 290 658 000
18	Rammeoverføringer mv. til kommunesektoren	141 867 072 000
19	Tilfeldige utgifter og inntekter	13 671 000 000
20	Finansadministrasjon mv.	32 973 666 000
21	Skatter, avgifter og toll	-1 080 745 214 000
22	Utbytte mv.	-30 317 855 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond utland		-250 334 193 000»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Høyre ble med 84 mot 18 stemmer ikke
bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 00.23.48)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 6–57, fra
Fremskrittspartiet.
Forslag nr. 6 lyder:

«Rammevedtak

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	4 624 556 000
2	Familie og forbruker	42 045 031 000
3	Kultur	7 213 283 000
4	Utenriks	27 578 575 600
5	Justis	23 399 393 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	13 873 673 000
7	Arbeid og sosial	353 572 283 000
8	Forsvar	38 052 155 000
9	Næring	4 510 387 000
10	Fiskeri	236 230 000
11	Landbruk	10 835 740 000
12	Olje og energi	-126 524 581 000
13	Miljø	4 402 202 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 816 807 000
15	Helse	147 633 570 000
16	Kirke, utdanning og forskning	55 729 713 000
17	Transport og kommunikasjon	44 760 858 000
18	Rammeoverføringer mv. til kommunesektoren	150 767 382 000

Nr.	Betegnelse	Kroner
19	Tilfeldige utgifter og inntekter	10 771 000 000
20	Finansadministrasjon mv.	32 089 316 000
21	Skatter, avgifter og toll	-1 063 300 214 000
22	Utbytte mv.	-28 515 355 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond utland		-244 427 995 400»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest mulig gå bort fra rammefinansiering og tilbake til en finansieringsmodell for barnehagene som sikrer enhetene en reell betaling per bruker.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utforme nye forskrifter om likeverdig behandling av private og kommunale barnehager, hvor det fastslås at kommunene skal følge enhetskostnadsprinsippet og at den likeverdige behandlingen må innebære oppjustering til 100 pst. finansiering av også de private barnehagene.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen pris- og indeksregulere barnetrygden.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i neste års statsbudsjett fremme forslag om vanlige forretningsmessige innkrevingsrutiner for NRK-lisensen.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om utvikling av ordningen med fjernsynslisens.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om oppsplitting og nedslag av NRK på en slik måte at virksom konkurranse oppnås og kulturpolitiske mål ivaretas.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem sak om å fase ut pressestøtten.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem tall for de totale kostnadene forbundet med oppussing og vedlikeholdsetterslepet ved våre nasjonale kulturinstitusjoner.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede ulike aspekter rundt etablering av et fond for investeringer i det private næringsliv i utviklingsland og komme tilbake til saken ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2013.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre nulltoll på import av varer fra alle u-land på OECDs DAC-liste.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette en øvre grense for hvor stor andel av sivilsamfunnsorganisasjoners budsjett som kan komme fra det offentlige.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere praksis med

uavhengige evalueringer av norsk bistand og norske bistandsprosjekter.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide planer for utfasing av norsk bistand i mottakerland der hvor dette er aktuelt.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til at det opprettes en uavhengig database for rangering av bistands- og nødhjelpsorganisasjoner i forhold til resultatoppnåelse og kostnadseffektivitet.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber regjeringen igangsette et forprosjekt for økt matsikkerhet i u-land gjennom handel med mat og korn.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om aktivt å motarbeide forskjellsbehandling av Israel i internasjonale fora og organisasjoner.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber regjeringen oppheve sikkerhetsmekanismen i GSP-ordningen.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om at implementeringen av vikarbyrådirektivet utsettes til 1. juli 2013.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringer som sikrer gifte/samboende minstepensjonister et særtillegg på 85 pst. av G fra 1. mai 2013.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til en opptrappingsplan og en lovendring som gir alle minstepensjonister, uavhengig av sivil status, et særtillegg på 1 G. Det bes om at opptrappingen igangsettes med virkning 1. mai 2013, og går over 3 år.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem for Stortinget de nødvendige lovendringene som fører til at avkortingen av grunnpensjonen for gifte og samboende pensjonister reduseres fra 15 pst. til 10 pst. fra 1. mai 2013.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en nedtrappingsplan med sikte på å fjerne avkortingen av grunnpensjonen for gifte og samboende pensjonister innen tre år.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem for Stortinget de nødvendige lovendringer slik at regelverket for per-

mitteringsordningen tilbakeføres slik det var før 1. januar 2012.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber regjeringen avvikle ordningen med ventelønn for nye tilfeller fra 1. januar 2013.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere en tilsynsordning for offentlige anskaffelser og nedsette et utvalg for å utforme forslag til en mer effektiv håndhevelse av regelverket for offentlige anskaffelser.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en utvidelse av Argentum-modellen med fond-i-fond-investeringer til tre nye fond.»

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede muligheten av etablering av ett eller flere strukturfond etter en fond-i-fond-løsning som forvaltes profesjonelt og som kan bidra når norske bedrifter har behov for økt kapitalstyrke.»

Forslag nr. 34 lyder:

«Stortinget ber regjeringen nedsette et utvalg med bred deltagelse for å gjennomføre en evaluering av om saksbehandlingsreglene i konkurranseloven av 2004 virker etter intensjonen.»

Forslag nr. 35 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre plikt til forenklet kunngjøring ved innkjøp under den nasjonale terskelverdien for anbudsplikt og legge til rette for en effektiv, ubyråkratisk nasjonal web-basert struktur for dette.»

Forslag nr. 36 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av fiskeri- og havbruksnæringens rammevilkår med sikte på å tilpasse disse bedre til en virkelighet med åpen internasjonal konkurranse og svingninger i eksportmulighetene.»

Forslag nr. 37 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett for 2013 legge frem forslag om en justering av fiskerfradraget slik at dette tar høyde for lønns- og prisveksten fra og med justeringen i 2009 og frem til og med lønnsoppgjørene våren 2013.»

Forslag nr. 38 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om oppheving av lov til å fremja omsetnaden av jordbruksvarer.»

Forslag nr. 39 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en ordning med fritt omsettelige produksjonskvoter for melk.»

Forslag nr. 40 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å oppheve lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven).»

Forslag nr. 41 lyder:

«Stortinget ber regjeringen avvikle begrensningene når det gjelder antall deltakere, avstandsbegrensning og kvotetak for samdrifter i melkeproduksjon.»

Forslag nr. 42 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av jordlova med sikte på modernisering og forenklinger.»

Forslag nr. 43 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å oppheve lov om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen.»

Forslag nr. 44 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem sak om endring i budsjettssystemet slik at bygging av infrastruktur innenfor samferdselsområdet behandles som investering og ikke som årlig utgift, for å sikre at vedtatt Nasjonal transportplan også omfatter flerårige finansieringsvedtak.»

Forslag nr. 45 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette et storbyfond på 100 mrd. kroner til vei- og kollektivbasert infrastruktur i Oslo, Stavanger, Bergen og Trondheim.»

Forslag nr. 46 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette et veifond på 300 mrd. kroner til riksveiinvesteringer på europaveiene og andre veier av nasjonal betydning.»

Forslag nr. 47 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette et jernbanefond på 100 mrd. kroner til bygging av sammenhengende dobbeltspor på strekningene Oslo–Halden, Oslo–Skien og Oslo–Lillehammer samt kryssingsspor for lange godstog, og opprustning av andre jernbanestrekninger over hele landet.»

Forslag nr. 48 lyder:

«Stortinget gir regjeringen fullmakt til å avhende eierskapet i Baneservice AS.»

Forslag nr. 49 lyder:

«Stortinget ber regjeringen overføre eierskapet for NSB AS fra Samferdselsdepartementet til Næringsdepartementet.»

Forslag nr. 50 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en sammenslåing av administrasjonen av veg, jernbanens kjørevei, kystfarten og luftfarten i ett direktorat.»

Forslag nr. 51 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem sak om å opprette Riksvei SF som et nytt statsforetak som skal investere i nye riksveiprosjekter, tilsvarende Statnett SF.»

Forslag nr. 52 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem sak om å opprette Jernbane SF som et nytt statsforetak som skal investere i nye jernbaneprosjekter, tilsvarende Statnett SF.»

Forslag nr. 53 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette i gang forsøk med samlet utbygging av store samferdselsprosjekter der det legges til rette for store internasjonale aktører, og der det brukes statlig regulering og full statlig finansiering.»

Forslag nr. 54 lyder:

«Stortinget ber regjeringen slå sammen de ulike transporttilsynene til et Statens Transporttilsyn som skal ha totalansvar for tilsyn og kontroll innenfor samferdselssektoren.»

Forslag nr. 55 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre tiltak for å redusere planleggingstid og øke planleggingskapasitet for store samferdselsprosjekt, herunder bruk av totalentreprise.»

Forslag nr. 56 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem sak om hvordan tollmyndighetenes ressurser bedre kan utnyttes for å stoppe organisert smugling ved grensen.»

Forslag nr. 57 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå beløpsgrenser og innførselsrestriksjoner ved grensepassering med sikte på å forenkle regelverket.»

V o t e r i n g:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 78 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.24.04)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1–5, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprettholde et forskningsfond etter følgende modell:

Innenfor Statens pensjonsfond utland (SPU) øremerkes et forskningsfond på minst 100 mrd. kroner. Hvert år kan avkastning tilsvarende 4 pst. benyttes til forskningsformål over statsbudsjettet. Retningslinjene for bruken av forskningspengene videreføres, men det legges til grunn at grønn teknologi skal være et prioritert område. Øremerking av pengene skal ikke påvirke forvaltningen av pengene i SPU, men innebærer at handlingsregelens intensjon om bruken av oljepenger i større grad oppfylles.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2013 komme med en oppdatert prognose for fremtidig overskudd i Norsk Tipping AS, samt en vurdering av mulige konsekvenser og en eventuell kompensasjon for bortfall av inntekter for frivilligheten.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprettholde gaveforsterkningsordningen, samt legge frem forslag om ytterligere incentiver for å øke andelen private bidrag til norsk forskning.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å opprette et investeringsprogram innen Statens pensjonsfond utland (SPU), med samme krav til forvaltningen som andre investeringer i SPU, med formål å investere i bærekraftige bedrifter og prosjekter i fattige land og fremvoksende markeder, med en målsetting om samlet investeringsramme opp til 10 mrd. kroner.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige endringer i lov om Statens pensjonskasse, slik at statspensjonister som gikk av med pensjon før 1. mai 2000, blir likebehandlet med øvrige statspensjonister. Ikrafttredelsen av denne endring er 30. juni 2013.»

V o t e r i n g:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 54 mot 48 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.24.24)

Komiteen hadde innstilt:

I

Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2013 fastsettes følgende bevilgningsrammer i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 16. oktober 2012, supplert med vedtak 13. november 2012:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	5 045 803 000
2	Familie og forbruker	42 448 891 000
3	Kultur	8 735 809 000
4	Utenriks	35 090 450 000
5	Justis	22 985 893 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	16 528 020 000
7	Arbeid og sosial	356 364 503 000
8	Forsvar	37 016 655 000
9	Næring	4 466 311 000
10	Fiskeri	377 270 000
11	Landbruk	16 303 073 000
12	Olje og energi	-125 174 881 000
13	Miljø	4 612 507 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 846 807 000
15	Helse	145 155 570 000
16	Kirke, utdanning og forskning	55 327 219 000

Nr.	Betegnelse	Kroner
17	Transport og kommunikasjon	40 958 858 000
18	Rammeoverføringer mv. til kommunesektoren	149 336 272 000
19	Tilfeldige utgifter og inntekter	14 771 000 000
20	Finansadministrasjon mv.	33 092 666 000
21	Skatter, avgifter og toll	-1 085 681 214 000
22	Utbytte mv.	-29 129 355 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond utland		-249 521 873 000

Voteringstavlene viste at det var avgitt 73 stemmer for og 0 stemmer mot innstillingens I.

(Voteringsutskrift kl. 00.24.49)

Presidenten: Det er avgitt 73 stemmer, og det er antageligvis noe lite i forhold til det antallet presidenten har inntrykk av er til stede i salen, og som tidligere avstemninger har vist, så for ordens skyld gir presidenten opposisjonspartiene anledning til å si fra hvis de forventes å stemme imot.

Presidenten er ikke kjent med det og forventer en enstemmig avstemning – og da gjør vi det på den måten.

Ingen har bedt om noen annen stemmeforklaring, og da foreslår presidenten at vi tar voteringen på nytt – selv om for så vidt 73/0 er et relativt klart vedtak.

Det voterer da over I.

Votering:

Komiteens innstilling til I ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Sekretæren vil absolutt at alle som er for innstillingen, bruker for-knappen. Dermed tar vi den forrige avstemningen på nytt, så kommer det automatisk inn i protokollen.

Kan de som var for innstillingen – og som forhåpentligvis fremdeles er for – vennligst bruke for-knappen med hensyn til I, som tas opp til votering.

Votering:

Komiteens innstilling til I ble vedtatt med 102 mot 0 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 00.26.24)

Presidenten: Da er det ført i protokollen.

Videre var innstilt:

II

Meld. St. 1 (2012–2013) – Nasjonalbudsjettet for 2013 – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling til II ble enstemmig vedtatt.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 68 forslag. Det er:

- forslagene nr. 1, 9 og 16–22, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 2 og 23, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre
- forslagene nr. 24 og 25, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 38, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 3, 4, 10, 11, 26–37 og 64, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 39 og 40, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 41 og 42, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre og Venstre
- forslagene nr. 5, 6, 12, 43 og 65, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre
- forslagene nr. 44 og 45, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 7, 13, 46–52 og 66, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 8, 14, 15, 53–63 og 67, fra Borghild Tenden på vegne av Venstre
- forslag nr. 68, fra Kristian Tybring-Gjedde på vegne av Fremskrittspartiet

Forslag nr. 68 er levert inn etter den fristen som er fastsatt i Stortingets forretningsorden, men hvis det ikke kommer noen innvendinger, vil det likevel bli tatt opp til votering.

Når det gjelder den videre votering, vil presidenten henvisse til § 41 i Stortingets forretningsorden. Der går det klart fram at når det er gjort vedtak om beløpsrammer for de 23 rammeområdene som budsjettet er delt inn i, kan ikke de vedtatte beløp fravikes ved den videre behandling av rammeområdene.

Vedtatt om beløpsrammer ble gjort under foregående sak, og det fører til at en del av de framsatte mindretallsforslag som nå foreligger, ikke vil komme til votering og vil bortfalle fordi de bygger på andre rammebeløp enn de vedtatte. Det gjelder følgende forslag:

- nr. 8, 14, 15, 53, 58, 61 og 67, fra Venstre
- nr. 7, 13, 46, 51, 52 og 66, fra Kristelig Folkeparti
- nr. 5, 12, 43 og 65, fra Høyre
- nr. 3, 10, 26, 28, 37 og 64, fra Fremskrittspartiet

- nr. 17, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
 - nr. 42, fra Høyre og Venstre
- Det voteres over forslagene nr. 54–57, 59, 60, 62 og 63, fra Venstre.

Forslag nr. 54 lyder:

«Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2013, komme tilbake til Stortinget med forslag til et lovforslag om innføring av regler om avsetning til en fondsordning for enkeltpersonforetak etter mønster av den svenske ordningen med «expansionsmedel.»»

Forslag nr. 55 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest, og senest i forbindelse med revidert statsbudsjett 2013, utrede og fremme lovforslag om 20 pst. fradrag i skatt for personlige, varige investeringer i selskap inntil 500 000 kroner.»

Forslag nr. 56 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest avvikle ordningen med taxfree-salg av tobakksvarer.»

Forslag nr. 57 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre forskrift 17. desember 2008, nr. 1502 til lov om toll og vareførsel (tollforskriften) § 5-9-1 basert på en økning av grensen for tollfri import av varer til kr 500.»

Forslag nr. 59 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest, og senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2013 om å legge fram en ordning med skattefradrag for energi-effektiviseringstiltak i private bygg (materiellkostnader og arbeidskostnader) på inntil 50 000 kroner.»

Forslag nr. 60 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest, og senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2013, fremme nødvendige forslag til lovendring slik at selvstendig næringsdrivende får en ordning med et minstefradrag på 100 000 kroner som et alternativ til fradragsrett for kostnader knyttet til næringsvirksomheten.»

Forslag nr. 62 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest, og senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2013, utforme og fremme lovforslag om å fjerne retten til rentefradrag for kredittkortgjeld.»

Forslag nr. 63 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest utrede og fremme forslag om å innføre en miljøavgift på flyreiser til og fra norske flyplasser etter tysk modell.»

Voteringstavlene viste at det var avgitt 101 stemmer mot og 2 stemmer for forslagene fra Venstre.

(Voteringsutskrift kl. 00.30.15)

Torbjørn Røe Isaksen (H) (fra salen): Beklager, jeg stemte feil.

Presidenten: Det var meningen at representanten Røe Isaksen skulle stemme riktig? Da korrigerer vi stemmetallene, og representanten blir registrert med mot-stem-

me. Forslagene fra Venstre er da med 102 stemmer mot 1 stemme ikke bifalt.

Det voteres over forslagene nr 47–50, fra Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 47 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at oster som utgjør en potensiell konkurranseutfordring for norske osteprodusenter, gis prosenttoll, mens andre oster gis kronetoll som i dag.»

Forslag nr. 48 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å fremme forslag i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2013 om skattefritak for gevinst ved frivillig eller ufrivillig salg av tomter i landbruket i de tilfeller hvor vederlaget brukes til reinvesteringer i landbruksdriften. Dette skal ikke gjelde for bolig- og fritidseiendom.»

Forslag nr. 49 lyder:

«Stortinget anmoder regjeringen om å foreslå at det innføres et skattefradrag og en kompensasjonsordning for den merverdiavgift som påløper ved pliktig vedlikehold av fredede bygninger i privat eie.»

Forslag nr. 50 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at ordningen med tilbakeføring av merverdiavgift til private som utfører kommunalt lovpålagte oppgaver, ikke strammes inn.»

Votering:

Forslagene fra Kristelig Folkeparti ble med 97 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.31.14)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 6, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene for å stimulere kommunene til å legge til rette for verdiskaping. Et element er å øke andelen av kommunenes inntekter som kommer fra egne skatteinntekter. Samtidig skal minsteinntektsgarantien for kommunene beholdes slik at det ikke blir brå endringer fra ett år til et annet.»

Votering:

Forslaget fra Høyre ble med 85 mot 18 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.31.30)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 44 og 45, fra Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 44 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede konsekvensene for norsk landbruk av å øke grensen for import av storfekjøtt og saue- og lammekjøtt fra Botswana, Namibia og Swaziland samlet sett til hhv. 5 pst. og 10 pst. av det norske markedet for disse kjøttvarene.»

Forslag nr. 45 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest fremme nødvendige lovendringer slik at Oslo kommune kan innføre en lokal avgift på fyringsolje i et tidsrom på inntil 6 år.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 97 mot 5 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift: kl. 00.31.44)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 41, fra Høyre og Venstre.

Forslag nr. 41 lyder:

«Stortinget anmoder Finansdepartementet om å oppheve FSFIN § 9-3-3 annet ledd.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre og Venstre ble med 83 mot 19 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 00.32.01)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 39 og 40, fra Høyre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 39 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at arbeidende kapital ikke formuesbeskattes.»

Forslag nr. 40 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at grensen for tollfri import av varer heves til 400 kroner.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 80 mot 23 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 00. 32.18)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 4, 11, 27 og 29–36, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre vektingen av kommunene til null ved låneopptak slik at kommunene kan låne til en lavere rente.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for å profesjonalisere innkjøpsprosessene slik at det offentlige kan oppnå besparelsene anskueliggjort i rapporten fra Menon Business Economics «Verdien av styrket kompetanse i offentlige innkjøpsprosesser.»»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en avviklingsplan for tekstiltoll. Planen legges frem for Stortinget i løpet av første halvår 2013.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en gradvis avvikling av årsavgiften.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at gebyrer og rentenormer ved forsinket betaling ikke overstiger normale forsinkelsesgebyrer og -renter i det ordinære markedet.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til en plan om utfasing av avgiften på båtmotorer.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utforme regelverket slik at små bakerier og konditorier slipper å betale sjokolade- og sukkervareavgift for produkter som brukes i deres produksjon av varer.»

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om plan for å avvikle dokumentavgiften.»

Forslag nr. 34 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre forskrift 17. desember 2008, nr. 1502 til lov om toll og vareførsel § 5-9-1 basert på en økning av grensen for tollfri import av varer til kr 1 000.»

Forslag nr. 35 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere en ordning med prisjustering av beløpet, samt innføre et system der man gjør det mulig for forbrukere å selv betale mva.»

Forslag nr. 36 lyder:

«Stortinget ber regjeringen avvikle unødvendige tollsatser snarest fra 2013.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 79 stemmer mot 24 ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 00.32.38)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 68, fra Fremskrittspartiet. Dette forslaget er omdelt på representantenes plasser i salen. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen starte arbeidet med å avvikle kildeskatt for norske pensjonister i utlandet, og snarest sørge for at skattemyndighetenes urimeligheter overfor disse gjennom blant annet krevende dokumentasjonskrav opphører.»

Venstre har varslet at de støtter forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 78 mot 24 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 00.33.00)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 38, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om en ordning med skattefradrag for dokumenterte kostnader knyttet til energieffektiviseringstiltak i egen bolig, en såkalt EnergiFunn-ordning.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 79 mot 24 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 00.33.16)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 24 og 25, fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta en nærmere gjennomgang av reglene i merverdiavgiftsloven om uttak av tjenester til privat bruk, og komme tilbake til Stortinget med forslag til regelendringer snarest og senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2013.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber regjeringen forbedre informasjonen i skattemelding slik at det også fremgår for hver person hvilken selskapskatt som betales i tilknytning til den enkelte persons investeringer, og slik at man får vist et mer fullstendig bilde av hvilken skatt den enkelte bidrar med.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 73 mot 30 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 00.33.32)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 2 og 23, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre.

Forslag nr. 2 lyder:

«Kommunal- og regionaldepartementet kan i 2013 gi tilsagn om tilskudd til kommuner som frivillig slår seg sammen, med inntil 250 mill. kroner. Midlene skal benyttes til infrastrukturtiltak som kan oppveie eventuelle negative konsekvenser av sammenslåing.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre ordningen med tilskudd for ulønnet forskningsinnsats.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 59 mot 43 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 00.33.50)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 1, 9, 16 og 18–22, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at kommuner som ikke krever inn eiendomsskatt, ikke straffes økonomisk for dette ved tildeling av skjønnsmidler.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre nøytral moms i staten og helseforetakene som sikrer konkurransenøytralitet mellom egenproduksjon og kjøp fra private.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme en sak der formuesskattens innvirkning på investeringsnivå, egenkapitalsituasjon og tilgang på kapital settes i fokus. Utflytting av kapital fra Norge og tap av næringsmiljøer som følge av dette er en selvfølgelig del av en slik gjennomgang. Saken skal også presentere en strategi for hvordan det norske private eierskap kan styrkes.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen heve grensen for lønnsoppgaveplikt i frivillige organisasjoner til 8 000 kroner per ansatt.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å heve grensen for egenutført og eksternt innkjøpt FoU til henholdsvis 8 og 12 mill. kroner, samt at det etableres en ordning med indeksregulering av disse beløpene hvert år.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen evaluere hvordan Skattefunn-ordningen kan innrettes for å bidra bedre til forskning og utvikling også for større virksomheter.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber regjeringen styrke Skattefunn-ordningen ved at regelen om maksimal timesats på 530 kroner fjernes.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber regjeringen styrke Skattefunn-ordningen ved å fjerne regelen om at ved personal- og indirekte kostnader begrenses antall timer for egne ansatte til maksimalt 1 850 timer pr. år.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 54 mot 47 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 00.34.12)

Presidenten: Vi skal nå votere over rammeområdene.

Som presidenten har redegjort for, har avvikende forslag under rammeområdene bortfalt. Det gjelder både rammeområde 18 og de som kommer etter.

Komiteen hadde innstilt:

Rammeområde 18
(Rammeoverføringer mv. til kommunesektoren)

På statsbudsjettet for 2013 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
571		Rammetilskudd til kommuner		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	18 900 000	
	60	Innbyggertilskudd	109 678 586 000	
	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	373 080 000	
	62	Nord-Norge- og Namdalstilskudd	1 446 422 000	
	63	Småkommunetilskudd	929 742 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	2 175 000 000	
	66	Veksttilskudd	60 233 000	
	67	Storbytilskudd	401 506 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner		
	60	Innbyggertilskudd	27 316 533 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	577 270 000	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	509 000 000	
575		Ressurskrevende tjenester		
	60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	5 850 000 000	
		Totale utgifter		149 336 272 000

Presidenten: Presidenten antar at Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 54 mot 48 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 00.34.59)

Presidenten: Det votes over rammeområde 19.

Komiteen hadde innstilt:

Rammeområde 19
(Tilfeldige utgifter og inntekter)

På statsbudsjettet for 2013 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
2309		Tilfeldige utgifter		
	1	Driftsutgifter	14 821 000 000	
		Totale utgifter		14 821 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5309		Tilfeldige inntekter		
	29	Ymse	50 000 000	
		Totale inntekter		50 000 000

Presidenten: Presidenten antar at Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre også her ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 55 mot 48 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 00.35.27)

Presidenten: Det votes over rammeområde 21, I–X. Her gjør vi de samlede skatte- og avgiftsvedtakene, og vi voterer under ett.

Komiteen hadde innstilt:

Rammeområde 21
(Skatter, avgifter og toll)

I

På statsbudsjettet for 2013 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Toppskatt mv.	35 400 000 000	
	72	Fellesskatt	213 900 000 000	
	73	Skatt av opparbeidede forpliktelser i rederiene	1 335 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver		
	70	Avgift	1 850 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	86 200 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	138 300 000 000	
	74	Arealavgift mv.	2 000 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	3 400 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	2 570 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	190 000 000	
5521		Merverdiavgift		
	70	Merverdiavgift	236 000 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Avgift på alkohol	12 450 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer mv.		
	70	Avgift på tobakkvarer mv.	7 650 000 000	
5536		Avgift på motorvogner mv.		
	71	Engangsavgift	21 460 000 000	
	72	Årsavgift	9 700 000 000	
	73	Vektårsavgift	340 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	2 130 000 000	
5537		Avgifter på båter mv.		
	71	Avgift på båtmotorer	165 000 000	
5538		Veibruksavgift på drivstoff		
	70	Veibruksavgift på bensin	6 450 000 000	
	71	Veibruksavgift på autodiesel	10 700 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5541	70	Avgift på elektrisk kraft Avgift på elektrisk kraft	7 050 000 000	
5542	70	Avgift på mineralolje mv. Grunnavgift på mineralolje mv.	1 250 000 000	
	71	Avgift på smøreolje mv.	99 000 000	
5543	70	Miljøavgift på mineralske produkter mv. CO ₂ -avgift	4 730 000 000	
	71	Svovelavgift	47 000 000	
5546	70	Avgift på sluttbehandling av avfall Avgift på sluttbehandling av avfall	48 000 000	
5547	70	Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier Trikloretten (TRI)	1 000 000	
	71	Tetrakloretten (PER)	3 000 000	
5548	70	Miljøavgift på visse klimagasser Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	263 000 000	
5549	70	Avgift på utslipp av NO _x Avgift på utslipp av NO _x	130 000 000	
5550	70	Miljøavgift på plantevernmidler Miljøavgift på plantevernmidler	50 000 000	
5551	70	Avgift knyttet til mineralvirksomhet Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum	1 500 000	
	71	Avgift knyttet til undersøkelses- og utvinningsrett av mineraler etter mineralloven	10 000 000	
5555	70	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv. Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.	1 260 000 000	
5556	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv. Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	1 905 000 000	
5557	70	Avgift på sukker mv. Avgift på sukker mv.	206 000 000	
5559	70	Avgift på drikkevareemballasje Grunnavgift på engangsemballasje	927 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	87 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	57 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	138 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	66 000 000	
5565	70	Dokumentavgift Dokumentavgift	8 000 000 000	
5568	71	Sektoravgifter under Kulturdepartementet Årsavgift-stiftelser	19 784 000	
	72	Vederlag TV2	10 333 000	
	73	Refusjon – Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	36 046 000	
	74	Avgift – forhåndskontroll av kinofilm	5 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5571	70	Sektoravgifter under Arbeidsdepartementet Petroleumstilsynet – sektoravgift	74 000 000	
5572	70	Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet Legemiddelomsetningsavgift	69 000 000	
	71	Vinmonopolavgift	37 100 000	
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	4 900 000	
	73	Legemiddelkontrollavgift	69 322 000	
5574	71	Sektoravgifter under Nærings- og handelsdepartementet Avgifter immaterielle rettigheter	145 000 000	
5575	70	Sektoravgifter under Fiskeri- og kystdepartementet Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	29 618 000	
	71	Kontrollavgift fiskeflåten	6 000 000	
	73	Årsavgift Merkerregisteret	9 550 000	
	74	Sektoravgifter Kystverket	763 641 000	
5578	70	Sektoravgifter under Miljøverndepartementet Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond	12 320 000	
	71	Jeger- og fellingsavgifter	77 600 000	
	72	Fiskeravgifter	16 300 000	
5580	70	Sektoravgifter under Finansdepartementet Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	323 800 000	
5583	70	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser Avgift på frekvenser mv.	252 900 000	
5700	71	Folketrygdens inntekter Trygdeavgift	110 700 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	154 500 000 000	
		Totale inntekter		1 085 681 214 000

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at det av avgiftspliktig omsetning for legemiddelgrossister i 2013 skal betales avgift svarende til 0,55 pst.

III

**Storingsvedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2013
(Stortingets skattevedtak)**

Kapittel 1 – Generelt*§ 1-1 Vedtakets anvendelsesområde*

Dette vedtaket gjelder utskrivning av skatt på inntekt og formue for inntektsåret 2013. Vedtaket legges også til grunn for utskrivning av forskudd på skatt for inntektsåret 2013, etter reglene i skattebetalingsloven kapittel 4 til 6.

Sammen med bestemmelsene om forskudd på skatt i skattebetalingsloven, gjelder dette vedtaket også når skatteplikt utelukkende følger av lov om skatlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv., og skattyteren ikke skal svare terminskatt etter samme lov § 7.

§ 1-2 Forholdet til skattelovgivningen

Så langt dette vedtak ikke bestemmer noe annet, legges lovgivningen om skatt på formue og inntekt til grunn ved anvendelsen av vedtaket.

Kapittel 2 – Formuesskatt til staten og kommunene*§ 2-1 Formuesskatt til staten – personlig skattyter og dødsbo*

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den delen av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 870 000 kroner. Satsen skal være 0,4 pst.

Ektefeller som lignes under ett for begges formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den delen av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 1 740 000 kroner. Satsen skal være 0,4 pst.

§ 2-2 Formuesskatt til staten – upersonlig skattyter

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kapittel 2, svarer formuesskatt til staten med 0,3 pst. Formue under 10 000 kroner er skattefri.

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4, skal ha et fradrag i formuen på 870 000 kroner. For ektefeller som lignes under ett for begges formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 1 740 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

Kapittel 3 – Inntektsskatt til staten, kommunene og fylkeskommunene

§ 3-1 Toppskatt

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 9 pst. for den delen av inntekten som overstiger 509 600 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 828 300 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark, eller i kommunene Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 7 pst. av den inntekten som overstiger 509 600 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 828 300 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Dersom skattyter er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd, eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv.

§ 3-2 Fellesskatt

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven, skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene.

Satsen for fellesskatt skal være:

- For personlig skattepliktig og dødsbo i Finnmark og kommunene Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke: 10,25 pst.
- For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 13,75 pst.

§ 3-3 Skatt til staten

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, svarer skatt til staten med 28 pst. av inntekten.

§ 3-4 Skatt på grunnrenteinntekt i kraftforetak

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 30 pst.

§ 3-5 Skatt til staten for person bosatt og selskap hjemmehørende i utlandet

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav h, skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmelsene foran i dette vedtaket, svare skatt til staten med 28 pst. av inntekten.

Person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat, skal av denne inntekt svare fellesskatt til staten etter satsen for personlig skattyter og dødsbo i dette vedtaket § 3-2 annet ledd annet strekpunkt, samt toppskatt som nevnt i § 3-1 første ledd. Bestemmelsene i skatteloven § 16-20 til § 16-29 gjelder tilsvarende for skattytere som nevnt i dette ledd.

Av aksjeutbytte som utdeles til aksjonær som er hjemmehørende i utlandet, svares skatt til staten med 25 pst. eller i tilfelle den sats som følger av skatteavtale med fremmed stat. Det samme gjelder renter på grunnfondsbevis som utdeles til skattyter hjemmehørende i utlandet.

Person som nevnt i skatteloven § 2-3 fjerde ledd, skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12 svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten. Dersom vedkommende gis fradrag etter skatteloven § 6-71, svares skatt til staten etter skattesatsene som følger av §§ 3-1, 3-2 og 3-8.

§ 3-6 Skatt til staten på honorar til utenlandske artister mv.

Skattepliktig etter lov om skatt på honorar til utenlandske artister mv., skal svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten.

§ 3-7 Skattesats for utbetalinger fra individuell pensjonsavtale til bo

Skattesatsen for utbetaling fra individuell pensjonsavtale og etter innskuddspensjonsloven til bo, som omhandlet i skatteloven § 5-40 fjerde ledd, skal være 45 pst.

§ 3-8 Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 2,65 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 11,60 pst.

Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

Kapittel 4 – Skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv.

§ 4-1 Ordinære skatter

Skattyter som har formue knyttet til eller inntekt vunnet ved petroleumsutvinning og rørledningstransport, jf. § 2 annet ledd i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv., skal av slik formue og inntekt, i tillegg til de skatter som følger av bestemmelsene foran, svare skatt til staten etter reglene og satsene nedenfor. Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av nevnte lov.

Av formue som tilhører andre skattytere enn selskaper, svares skatt med 0,7 pst.

Av inntekt svares skatt med 28 pst., med mindre det skal

svares skatt på inntekten etter dette vedtaket § 3-3. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 4-2 Særskatt

Av inntekt vunnet ved petroleumsutvinning, behandling og rørledningstransport som nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, skal det svares særskatt med 50 pst.

§ 4-3 Terminskatt

Terminskatt for inntektsåret 2013 skrives ut og betales i samsvar med lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 7. Ved utskrivningen av terminskatt benyttes satsene ovenfor.

§ 4-4 Utbytte utdelt til utenlandsk eierselskap

Det svares ikke skatt av aksjeutbytte som utdeles fra i riket hjemmehørende aksjeselskap og allmennaksjeselskap som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, til selskap hjemmehørende i utlandet som direkte eier minst 25 pst. av kapitalen i det utdelende selskap. Dersom det i riket hjemmehørende selskap også har inntekt som ikke er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, svares skatt til staten etter de alminnelige regler for aksjeutbytte som fordeles til slik inntekt. Aksjeutbytte fordeles mellom særskattepliktig inntekt og annen inntekt på grunnlag av alminnelig inntekt fratrukket skatter for henholdsvis særskattepliktig inntekt og annen inntekt.

Kapittel 5 – Tonnasjesskatt

§ 5-1 Tonnasjesskatt

Aksjeselskap, allmennaksjeselskap og tilsvarende selskap hjemmehørende i annen EØS-stat som nevnt i skatteloven § 8-10, skal svare tonnasjesskatt, jf. skatteloven § 8-16, etter følgende satser:

- 0 kroner for de første 1 000 nettotonn, deretter
- 18 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter
- 12 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter
- 6 kroner per dag per 1 000 nettotonn.

Satsene i første ledd kan reduseres etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. skatteloven § 8-16 første ledd.

Kapittel 6 – Særlige bestemmelser om skattegrunnlag, beløpsgrenser og satser mv.

§ 6-1 Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner, og ikke høyere enn 81 300 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner, og ikke høyere enn 68 050 kroner.

§ 6-2 Foreldrefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 25 000 kroner for ett barn. Fradragsgrensen økes med inntil 15 000 kroner for hvert ytterligere barn.

§ 6-3 Personfradrag

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 47 150 kroner i klasse 1 og 94 300 kroner i klasse 2.

§ 6-4 Skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd skal være 127 000 kroner for enslige og 116 700 kroner for hver ektefelle. Beløpsgrensen er 233 400 kroner for ektepar og samboere som ved skattebegrensningen får inntekten fastsatt under ett etter skatteloven § 17-2 annet ledd.

§ 6-5 Skattefradrag for pensjonsinntekt

Fradraget som nevnt i skatteloven § 16-1 første ledd skal være 30 300 kroner.

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 16-1 tredje ledd skal være 170 750 kroner i trinn 1 og 259 800 kroner i trinn 2.

§ 6-6 Særfradrag for enslige forsørgere

Fradrag etter skatteloven § 6-80 er 3 930 kroner pr. påbegynt måned.

Kapittel 7 – Forskriftskompetanse mv.

§ 7-1 Forskriftsfullmakt til gjennomføring og utfylling

Departementet kan gi forskrift til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i dette vedtak.

§ 7-2 Adgang til å fravike reglene i vedtaket

Reglene i dette vedtaket kan fravikes på vilkår som nevnt i skattebetalingsloven § 4-8.

IV

Stortingsvedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjettåret 2013

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven) svares avgift til statskassen etter bestemmelsene i dette vedtaket.

§ 2 Fradrag etter arveavgiftsloven § 15 annet ledd for begravellesomkostninger, skifteomkostninger og utgifter til gravsted settes til et halvt grunnbeløp i folketrygden (G) ved årets inngang, dvs. 41 061 kroner, hvis ikke høyere utgifter er legitimert.

Utgifter til dokumentavgift og tinglysing kommer særskilt til fradrag.

Fradrag etter arveavgiftsloven § 17 for avgiftspliktig som ikke har fylt 21 år, settes til et grunnbeløp i folketrygden (G) ved årets inngang, dvs. 82 122 kroner pr. år.

§ 3 Avgiftsgrunnlaget rundes nedover til nærmeste tall som kan deles med 1 000.

§ 4 Av arv og gaver til arvelaterens/giverens barn, fosterbarn – herunder stebarn som har vært oppfostret hos arvelateren/giveren – og foreldre, svares:

Av de første 470 000 kroner	intet
Av de neste 330 000 kroner	6 pst.
Av overskytende beløp	10 pst.

§ 5 Av arv og gaver som ikke går inn under § 4, svares:

Av de første 470 000 kroner	intet
Av de neste 330 000 kroner	8 pst.
Av overskytende beløp	15 pst.

V

Stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2013

For inntektsåret 2013 svares folketrygdavgifter etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) kapittel 23:

Arbeidsgiveravgift

§ 1 Soneplassering

Arbeidsgiveravgift beregnes etter satsen som gjelder i den sonen hvor arbeidsgiver anses å drive virksomhet.

Et foretak som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor foretaket er registrert. En privatperson som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor vedkommende er bosatt ifølge folkeregisteret.

Har foretaket registrerte underenheter, jf. forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret § 10, anses hver underenhet som egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift.

Utføres hoveddelen av arbeidstakerens arbeid i en annen sone enn der virksomheten er registrert, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sonen hvor arbeidet utføres, benyttes likevel satsen i sonen hvor arbeidet utføres på den del av lønnskostnadene som knytter seg til dette arbeidet. Det samme gjelder ved arbeidsutleie, dersom arbeidstakeren utfører hoveddelen av sitt arbeid i en annen sone enn i den sonen virksomheten er registrert. Med hoveddelen av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av avgiftsterminen.

Flytter arbeidsgiveren eller underenheten fra en sone til en annen, legges satsen i tilflyttingssonen til grunn fra og med påfølgende avgiftstermin etter registrert flyttedato.

§ 2 Soner for arbeidsgiveravgift

Sone I omfatter de områder som ikke er nevnt nedenfor. Arbeidsgivere beregner avgiften etter satsen som gjelder for sone I, hvis ikke annet følger av dette vedtaket.

Sone Ia omfatter:

- kommunene Frosta og Leksvik i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Agdenes, Bjugn, Meldal, Midtre Gauldal,

- Rissa, Selbu og Ørland i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunene Aukra, Eide, Gjemnes, Haram, Herøy, Midsund, Nesset, Sande, Stordal, Vanylven i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Flora, Førde og Sogndal i Sogn og Fjordane fylke,
- kommunene Etne, Tysnes, Kvinnherad, Jondal, Kvam, Modalen og Bømlo i Hordaland fylke,
- kommunene Sauda, Vindafjord og Finnøy i Rogaland fylke,
- kommunene Audnedal, Åseral, Hægebostad og Sirdal i Vest-Agder fylke,
- kommunene Gjerstad, Vegårshei, Åmli og Iveland i Aust-Agder fylke,
- kommunene Drangedal, Nome og Hjartdal i Telemark fylke,
- kommunene Sigdal og Rollag i Buskerud fylke,
- kommunene Gausdal, Søndre Land og Nordre Land i Oppland fylke,
- kommunene Nord-Odal, Eidskog, Grue, Våler, Åsnes og Åmot i Hedmark fylke.

Sone II omfatter:

- kommunene Meråker og Verran, samt området i Indreøy kommune som fram til 31. desember 2011 utgjorde Mosvik kommune, i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Norddal, Stranda, Rauma, Tingvoll, Sunndal og Sandøy i Møre og Romsdal fylke,
- Sogn og Fjordane fylke med unntak av kommunene Flora, Førde og Sogndal,
- kommunene Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Masfjorden og Fedje i Hordaland fylke,
- kommunene Hjelmeland, Suldal, Utsira og Kvitsøy i Rogaland fylke,
- kommunene Evje og Hornnes, Bygland, Valle og Bykle i Aust-Agder fylke,
- kommunene Tinn, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke og Vinje i Telemark fylke,
- kommunene Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål, Hol og Nore og Uvdal i Buskerud fylke,
- kommunene Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu i Oppland fylke,
- kommunen Trysil i Hedmark fylke.

Sone III omfatter:

- kommunen Snåsa i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Hemne, Snillfjord, Oppdal, Rennebu, Røros, Holtålen og Tydal i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunene Surnadal, Rindal, Aure og Halså i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre og Vang i Oppland fylke,
- kommunene Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal og Os i Hedmark fylke.

Sone IV omfatter:

- Troms fylke, med unntak av kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa,

Kvænangen og Tromsø,

- Nordland fylke, med unntak av kommunen Bodø,
- kommunene Namdalseid, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Flatanger, Vikna, Nærøy, Leka, Fosnes, Overhalla og Namsos i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Frøya, Hitra, Åfjord, Roan og Osen i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.

Sone IVa omfatter:

- kommunen Tromsø i Troms fylke,
- kommunen Bodø i Nordland fylke.

Sone V omfatter:

- Finnmark fylke,
- kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen i Troms fylke.

§ 3 Satser for arbeidsgiveravgift etter sone

Satsen for arbeidsgiveravgift for inntektsåret 2013 er:

- 14,1 pst. i sone I.
- 14,1 pst. i sone Ia, men likevel 10,6 pst. så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satsen på henholdsvis 14,1 pst. og 10,6 pst. ikke overstiger 530 000 kroner for foretaket i 2013. For veitransportforetak er satsen 10,6 pst. inntil nevnte differanse overstiger 265 000 kroner for foretaket i 2013. Med veitransportforetak menes foretak som driver innen næringskodene 49.3 Annen landtransport med passasjerer og 49.4 Godstransport på vei, herunder flyttetransport, med unntak av 49.312 (Transport med sporveis- og forstadsbane) og 49.393 (Transport med taubaner, kabelbaner og skiheiser). Bestemmelsene om reduserte avgiftssatser i sone Ia gjelder ikke foretak som er omfattet av helseforetaksloven, statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrygdloven § 24-6 tredje ledd, eller foretak som har krav på støtte etter kapittel 16 i ESAs retningslinjer om statsstøtte til foretak i vanskeligheter. Når et foretak i sone Ia beregner avgift etter redusert sats, kan den samlede fordelingen av bagatellmessig støtte i form av redusert avgift og annen bagatellmessig støtte til foretaket ikke overstige 530 000 kroner i 2013, jf. forordning (EF) nr. 1998/2006 om bagatellmessig støtte innført i EØS-avtalen ved EØS-komiteens beslutning nr. 29/2007. For foretak som driver innen veitransport må slik samlet støtte ikke overstige 265 000 kroner i 2013.
- 10,6 pst. i sone II.
- 6,4 pst. i sone III.
- 7,9 pst. i sone IVa.
- 5,1 pst. i sone IV.
- 0 pst. i sone V og for avgift som svares av foretak hjemmehørende på Svalbard, og når andre foretak utbetaler lønn og annen godtgjørelse som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.

§ 4 Særregler om avgiftssats for stålproduksjon og skipsverft

Avgift skal beregnes med 14,1 pst., uansett hvor foretaket er hjemmehørende, når foretaket er beskjeftiget med produksjon av stålprodukter opplistet i Annex I til kapittel 25B om regionalstøtte i ESAs retningslinjer for statsstøtte. Det samme gjelder dersom foretaket bygger eller reparerer selvdrevet, sjøgående kommersielt fartøy som er på minst 100 BRT for transport av passasjerer eller gods, eller som er på minst 100 BRT til særlige formål, eller som er et slepefartøy på minst 365 kW, eller som er et flytende og flyttbart uferdig skrog av slike fartøy. Regelen i første punktum gjelder også foretak som foretar vesentlig ombygging av slike fartøy over 1 000 BRT.

Inntil differansen overstiger 530 000 kroner mellom den avgift som ville følge av en sats på 14,1 pst. for foretaket i 2013 og den avgift som følger av satsen for sonen hvor foretaket drives etter reglene foran, er satsen likevel 10,6 pst. i sone II og Ia, 6,4 pst. i sone III, 7,9 pst. i sone IVa, 5,1 pst. i sone IV og 0 pst. i sone V. Dette gjelder likevel ikke for foretak som har krav på støtte med hjemmel i kapittel 16 i ESAs retningslinjer om statsstøtte til foretak i vanskeligheter.

For foretak med blandet virksomhet og et klart regnskapsmessig skille mellom virksomhet omfattet av første ledd og annen type virksomhet, kan avgiften kreves beregnet etter satsene i § 3, eventuelt i § 5, for den del av virksomheten som ikke er omfattet av første ledd.

Bestemmelsen i § 3 annet strekpunkt femte punktum om begrensningene for samlet bagatellmessig støtte gjelder tilsvarende for virksomheter som anvender reduserte satser etter denne bestemmelse.

§ 5 Særregel om avgiftssats for produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen

For virksomhet som bare driver med produksjon, foredling og engroshandel av produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen, jf. avtalens § 8, beregnes arbeidsgiveravgift med 5,1 pst. når virksomheten drives i sone IVa, og med 10,6 pst. når den drives i sone Ia. Dette gjelder følgende næringskoder:

01.1-01.3	Dyrking av ettårige vekster, flerårige vekster og planteformering
01.4	Husdyrhold
01.5	Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
01.6	Tjenester tilknyttet jordbruk og etterbehandling av vekster etter innhøsting
01.7	Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
02.1-02.3	Skogskjøtsel og andre skogbruksaktiviteter, avvirkning og innsamling av viltvoksende produkter av annet enn tre og del av 16.10 (produksjon av pæler)
02.40	Tjenester tilknyttet skogbruk (med unntak av tømmermåling)

03.11-03.12	Hav- og kystfiske og fangst og ferskvannsfiske
03.21-03.22	Hav- og kystbasert akvakultur og ferskvannsbasert akvakultur
10.11-10.13	Bearbeiding og konservering av kjøtt og fjørfekjøtt og produksjon av kjøtt- og fjørfeverer
10.20	Bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr
10.3	Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
10.4	Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
10.5	Produksjon av meierivarer og iskrem
10.6	Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter, samt del av 10.89 (produksjon av kunstig honning og karamell)
10.85	Produksjon av ferdigmat
10.9	Produksjon av fôrvarer
46.2	Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr
46.31	Engroshandel med frukt og grønnsaker, samt del av 10–39 (produksjon av skrellede grønnsaker og blandede salater)
46.32	Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
46.33	Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
46.381	Engroshandel med fisk, skalldyr og bløtdyr
50.202	Innenriks sjøtransport med gods, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
52.10	Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer.

For foretak med blandet virksomhet og et klart regnskapsmessig skille mellom virksomhet omfattet av denne bestemmelsen og annen type virksomhet, kan arbeidsgiver kreve at avgiften beregnes etter satsene her for den del av virksomheten som omfattes av denne bestemmelsen.

Trygdeavgift

§ 6 Trygdeavgift av pensjon mv.

Av pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet, engangsutbetaling fra pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1, beregnes trygdeavgift med 4,7 pst.

§ 7 Trygdeavgift av lønnsinntekt mv.

Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2, beregnes trygdeavgift med 7,8 pst.

§ 8 Trygdeavgift av næringsinntekt mv.

Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3, beregnes trygdeavgift med 11 pst.

Andre bestemmelser

§ 9 Forskriftsfullmakt mv.

Kongen gir regler om grunnlag og satser for avgifter og tilskudd etter folketrygdloven § 23-4 for visse grupper av medlemmer i trygden. Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn for arbeidsgiveravgift fastsatt etter denne bestemmelsen.

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i §§ 1 til 5.

VI

Stortingsvedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjettåret 2013

Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- for gass 96 øre per standardkubikkmeter
- for olje eller kondensat 96 øre per liter.

VII

Stortingsvedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2013

Med hjemmel i folketrygdloven § 23-5 annet ledd fastsettes:

I

I 2013 skal følgende avgifter til folketrygden dekkes ved en produktavgift på omsetning av fisk, hval og sel, og produkter av disse, fra fartøy som har drevet egen fangstvirksomhet innenfor det aktuelle kalenderår:

- Trygdeavgift over 7,8 pst. av pensjonsgivende inntekt fra fiske, hval- og selfangst i inntektsåret.
- Arbeidsgiveravgift på hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy.
- Premie til kollektiv yrkesskadetrygd for fiskere, hval- og selfangere.
- Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har med stønad til arbeidsløse fiskere, hval- og selfangere.
- Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har i forbindelse med ordningen med frivillig tillegstrygd for sykepenger til manntallsførte fiskere, hval- og selfangere.

II

Produktavgiften skal være 2,6 pst. for 2013.

Avgift på omsetning av råfisk, råfiskprodukter, hval og hvalprodukter innkreves av godkjente salgslag, jf. lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk § 3. Ved fiske i fjerne farvann der omsetningen foregår utenom salgslag, og ved omsetning av sel og produkter av sel, skal den avgiftspliktige innbetale produktavgiften til Fiskeridirektoratet.

VIII

Stortingsvedtak om merverdiavgift for budsjettåret 2013

(kap. 5521 post 70)

§ 1 Saklig virkeområde og forholdet til merverdiavgiftsloven

Fra 1. januar 2013 svares merverdiavgift etter satsene i dette vedtaket og i samsvar med lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven).

§ 2 Alminnelig sats

Merverdiavgift svares med 25 pst. av avgiftspliktig omsetning, uttak og innførsel når ikke redusert sats skal anvendes etter bestemmelsene nedenfor.

§ 3 Redusert sats med 15 pst.

Merverdiavgift svares med 15 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.

§ 4 Redusert sats med 8 pst.

Merverdiavgift svares med 8 pst. av omsetning og uttak av tjenester som gjelder:

- a) Persontransport mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-3,

- b) transport av kjøretøy på ferge som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-4,
 c) utleie av rom i hotellvirksomhet mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-5,
 d) rett til å overvære kinoforestillinger som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-6,
 e) kringkastingstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-7,
 f) adgang til utstillinger i museer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-9,
 g) adgang til fornøylesparker mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-10,
 h) rett til å overvære idrettsarrangementer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-11.

§ 5 Redusert sats med 11,11 pst.

Merverdiavgift svares med 11,11 pst. av omsetning mv. av råfisk som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-8.

IX

Stortingsvedtak om særavgifter til statskassen for budsjettåret 2013**Om avgift på alkohol (kap. 5526 post 70)**

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol	Kr
Brennevinsbasert Annen	t.o.m. 0,7	avgiftslegges etter reglene for alkoholfrie drikkevarer
	over 0,7	6,85 per volumprosent og liter
	over 0,7 t.o.m. 2,7	3,06 per liter
	over 2,7 t.o.m. 3,7	11,52 per liter
	over 3,7 t.o.m. 4,7	19,96 per liter
	over 4,7 t.o.m. 22	4,46 per volumprosent og liter
Etanol til teknisk bruk	over 0,7	sats som for alkoholholdig drikk

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om at det skal betales avgift på alkohol som er i varer som ikke er avgiftspliktige etter første ledd, samt om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Det gis fritak for avgift på alkohol som

- a) fra produsents eller importørs lager
- utføres til utlandet,
 - leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 - leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
- som reisegods etter tolloven § 5-1,
 - til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,

- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
- diplomater,
 - NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 - Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk,
- f) brukes som råstoff mv. ved framstilling av varer,
- g) framstilles ved ikke ervervsmessig produksjon. Fritaket omfatter ikke brennevinsbasert drikk og gjelder kun framstilling til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på tobakkvarer mv. (kap. 5531 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Produkt	Kr	
Sigarer	2,35	per gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	2,35	per stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning	2,35	per gram av pakningens nettovekt
Skråtobakk	0,95	per gram av pakningens nettovekt
Snus	0,95	per gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og sigarethylser	0,0358	per stk.

Med en sigarett menes en sigarett som har en lengde til og med 90 mm, som to regnes sigaretten dersom den har en lengde på over 90 mm, men maks 180 mm osv. Filter og munnstykke tas ikke med ved beregningen av lengden.

Vekten av fastmunnstykke skal tas med i den nettovekt som danner grunnlaget for beregning av avgiften.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Departementet kan gi forskrift eller fatte enkeltvedtak om at varer som er ment eller er egnet som erstatning for varer som nevnt i § 1, er avgiftspliktige. Dersom avgiftsplikt blir pålagt, skal det betales avgift med samme beløp som for tilsvarende tobakkvare.

§ 3 Det gis fritak for avgift på tobakkvarer mv. som

- a) fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,

2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
 - d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
 - e) kvalitetsprøves og forbrukes på fabrikk eller lager.
- Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på motorvogner mv. (kap. 5536)

A. Engangsavgift (kap. 5536 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved første gangs registrering av motorvogner i det sentrale motorvognregisteret. Videre skal det betales avgift når

- a) betingelsene for avgiftsfrihet eller avgiftsnedsettelse ved første gangs registrering ikke lenger er oppfylt,
- b) motorvogn som ikke tidligere er registrert her i landet urettmessig tas i bruk uten registrering,
- c) oppbygd motorvogn tas i bruk før ny registrering.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Avgift skal betales med følgende beløp:

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	NO _x -utslipp (mg/km)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrakpant-avgift (kr)
Avgiftsgruppe A							2 000
Personbiler, varebiler klasse 1, busser under 6 m med inntil 17 seteplasser	0–1 150					37,59	
	1 151–1 400					81,94	

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	NO _x -utslipp (mg/km)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrakpant- avgift (kr)
	1 401–1 500					163,90	
	over 1 500					190,61	
		0–65				0	
		66–90				275,00	
		91–130				790,00	
		over 130				1 960,00	
			over 0			35,00	
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp, og med							
- utslipp 110 g/km og over				0–110		0	
				111–125		764,00	
				126–165		770,00	
				166–235		1 796,00	
				over 235		2 883,00	
- CO ₂ -utslipp under 110 g/km t.o.m 50 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 110 g/km t.o.m 50 g/km							
- CO ₂ -utslipp under 50 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 50 g/km						966,00	
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp							
- bensindrevne					0-1 100	14,60	
					1 101–1 650	48,63	
					1 651–2 050	114,14	
					over 2 050	123,12	
- ikke bensindrevne					0–1 100	11,19	
					1 101–1 650	39,71	
					1 651–2 050	93,17	
					over 2 050	96,92	
Avgiftsgruppe B							2 000
Varebiler klasse 2, lastebiler med tillatt totalvekt mindre enn 7 501 kg og godsrom med lengde under 300 cm og bredde under 190 cm	22 pst. av A	22 pst. av A	25 pst. av A				

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	NO _x -utslipp (mg/km)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrakpant- avgift (kr)
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp, og med							
- utslipp 110 g/km og over				0–110		0	
				111–125		191,00	
				126–165		192,50	
				over 165		449,00	
- CO ₂ -utslipp under 110 g/km t.o.m 50 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 110 g/km t.o.m 50 g/km						203,50	
- CO ₂ -utslipp under 50 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 50						241,50	
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp					25 pst. av A		
Avgiftsgruppe C							2 000
Campingbiler	22 pst. av A	22 pst. av A	0 pst. av A	22 pst. av A	22 pst. av A		
Avgiftsgruppe D (opphevet)							
Avgiftsgruppe E							0
Beltebiler						36 pst. av verdiavgiftsgrunnlaget	
Avgiftsgruppe F							0
Motorsykler						10 837	
		0–11				0	
		over 11				482,28	
					0–125	0	
					126–900	37,22	
					over 900	81,62	
Avgiftsgruppe G							2 000
Beltemotorsykler (snøscootere)	0–100					15,27	
	101–200					30,55	
	over 200					61,07	
		0–20				40,74	
		21–40				81,44	
		over 40				162,87	
					0–200	3,19	
					201–400	6,37	
					over 400	12,73	

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	NO _x -utslipp (mg/km)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrakpant- avgift (kr)
Avgiftsgruppe H							2 000
Motorvogn i avgiftsgruppe A, som ved første gang registrering her i landet blir registrert på løyveinnehaver til bruk som ordinær drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede	40 pst. av A	40 pst. av A	100 pst. av A	100 pst. av A	100 pst. av A		
Avgiftsgruppe I							2 000
Avgiftspliktige motorvogner som er 30 år eller eldre						3 569	
Avgiftsgruppe J							2 000
Busser under 6 m med inntil 17 seteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen	40 pst. av A	40 pst. av A	0 pst. av A				
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp, og med							
- utslipp 110 g/km og over				0–110		0	
				111–125		305,60	
				126–165		308,00	
				over 165		718,40	
- CO ₂ -utslipp under 110 t.o.m 50 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 110 g/km t.o.m 50 g/km						325,60	
- CO ₂ -utslipp under 50 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 50 g/km						386,40	
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp					40 pst. av A		

Engangsavgift for motorvogn med CO₂-utslipp under 110 g/km, vrakpantavgift ikke medregnet, kan ikke settes lavere enn den avgift som skal svares for motorvogn i avgiftsgruppe I.

Vrakpantavgiften inngår ikke i beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften.

Departementet kan gi forskrift om refusjon av vrakpantavgift for motorvogner som utføres til utlandet.

Departementet kan gi forskrift om tilbakebetaling og tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift. Departementet kan videre gi forskrift om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter. Oppstår det tvil om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter, avgjøres dette av departementet med bindende virkning.

§ 3 Ved beregning av avgift basert på egenvekt, NO_x-utslipp, CO₂-utslipp, slagvolum og motoreffekt benyttes de tekniske data som fastsettes i forbindelse med motorvognens godkjenning etter veimyndighetenes regelverk.

For motorvogner som ikke har fastsatt verdi for utslipp av NO_x etter første ledd, settes utslippet til den verdi vedkommende motorvogn maksimalt kan ha etter veimyndighetenes regelverk. Departementet kan gi forskrift om hvordan NO_x-utslipp skal fastsettes.

Hvilke motorvogner som har plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp følger av veimyndighetenes regelverk. Avgiftsberegningen for kjøretøy som ikke omfattes av veimyndighetenes regelverk om dokumentasjon av drivstofforbruk og CO₂-utslipp, skal baseres på CO₂-utslipp når utslippet på annen måte er dokumentert overfor veimyndighetene og lagt til grunn ved registreringen.

Ved innenlandsk tilvirkning er verdiavgiftsgrunnlaget prisen fra produsent. Ved innførsel er verdiavgiftsgrunnlaget tollverdien.

§ 4 For motorvogner som benytter stempeldrevet forbrenningsmotor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler), inngår verken effekten knyttet til den elektriske motoren eller vekten av elektromotor og batteripakke i avgiftsgrunnlaget.

For motorvogner som har vært registrert i utlandet før registrering her i landet gjøres bruksfradrag i den engangsavgift som beregnes etter § 2.

Departementet kan gi forskrift om beregning av engangsavgiften for motorvogner som nevnt i første og annet ledd.

§ 5 Det gis fritak for engangsavgift på

- a) motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- b) motorvogner registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) motorvogner som registreres på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- d) lett pansrede motorvogner til offentlig bruk,
- e) motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurokonkurranseskjøring,
- f) ambulanser,
- g) begravelleskjøretøy,

- h) beltemotorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal benytte kjøretøyet i ambulansetjeneste,
- i) motorvogner som bare bruker elektrisitet til framdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller. Fritaket omfatter ikke motorvogner hvor batteri under kjøring kan tilføres strøm ved bruk av en ekstern forbrenningsmotor,
- j) busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på
 1. inneholder av løyve etter lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy § 6 eller § 9, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Fritaket gjelder også busser som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
 2. institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede mv.,
- k) motorvogner som innføres som arvegods etter tolloven § 5-1 første ledd bokstav e,
- l) motorvogner som innføres til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
- m) beltevogner til Forsvaret,
- n) spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet,
- o) motorvogner som til framdrift benytter stempeldrevet forbrenningsmotor som kun kan benytte hydrogen som drivstoff. Dette gjelder også kjøretøy som til framdrift benytter slik motor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler).

For motorvogner som kan benytte etanol som drivstoff gjøres fradrag i avgiften etter § 2 på kr 10 000. Med etanol menes i denne sammenheng konsentrasjoner på minst 85 pst. etanol.

Motorvogner som nevnt i første ledd bokstav a til c er fritatt for vrakpantavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmessige status og om hva som skal anses som slik endring.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift dersom det foretas endringer av en motorvogn som har betydning for grunnlaget for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

B. Årsavgift (kap. 5536 post 72)

§ 1 For 2013 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om

avgifter vedrørende motorvogner og båter betales årsavgift til statskassen for innenlandsregistrerte kjøretøy med tillatt totalvekt mindre enn 7 500 kg med følgende beløp (kr):

- a) 2 940 for personbiler, varebiler, campingbiler, busser, kombinerte biler, lastebiler, samt trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg,
- b) 3 425 for dieseldrevne motorvogner som nevnt i bokstav a som ikke har fabrikkmontert partikkelfilter,
- c) 2 940 for årsprøvekjennermerker for motorvogner,
- d) 1 100 for campingtilhengere med egenvekt over 350 kg,
- e) 1 800 for motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge,
- f) 415 for
 1. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy § 9 som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede,
 2. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogner eller fartøy § 6, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogn som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
 3. motorvogner som er godkjent og registrert som ambulansse eller som er registrert som begravelleskjøretøy på begravellesbyrå og lignende,
 4. motorvogner som er registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
 5. motorvogner som bare bruker elektrisitet til framdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller,
 6. motorredskap,
 7. beltekjøretøy,
 8. trekkbiler som ikke omfattes av bokstav a eller b,
 9. mopeder,
 10. traktorer,
 11. motorvogner som er 30 år eller eldre.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Unntatt fra avgiftsplikt er:

- a) motorvogner som er registrert på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- b) motorvogner som er registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) motorvogner som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- d) motorvogner registrert til bruk på Svalbard,
- e) campingtilhengere som er 30 år eller eldre, samt campingtilhengere som er registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,

f) motorvogn som er stjålet i løpet av året.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Det skal betales full avgift for kjøretøy som er registrert per 1. januar eller som blir registrert i første halvår og for årsprøvekjennermerker som er tildelt per 1. januar eller som blir tildelt i første halvår.

Det skal ikke betales avgift for motorvogner som innen avgiftens forfall leveres til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til biloppbuggeri for vraking/hugging.

- Det skal betales halv avgift på kjøretøy som
- a) leveres til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til biloppbuggeri for vraking/hugging i første halvår, men etter avgiftens forfall,
 - b) registreres eller tildeles årsprøvekjennermerker i annet halvår.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for å betale halv avgift.

§ 4 Avgift som ikke er betalt innen forfall, forhøyes med kr 250. For kjøretøy som nevnt i § 1 bokstav f forhøyes avgiften med kr 50.

Departementet kan gi forskrift om innkreving av tilleggsavgiften.

§ 5 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

C. Vektårsavgift (kap. 5536 post 73)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales vektgradert årsavgift til statskassen på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 7 500 kg. For dieseldrevne kjøretøy skal det i tillegg betales miljødifferensiert årsavgift.

1. Vektgradert årsavgift

<i>Motorkjøretøy</i>		
Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
<i>2 eller flere aksler</i>		
7 500–11 999	420	420
<i>2 aksler</i>		
12 000–12 999	420	753
13 000–13 999	753	1 344
14 000–14 999	1 344	1 718
15 000 og over	1 718	3 360

<i>3 aksler</i>			<i>2 + 2 aksler</i>		
12 000–14 999	420	420	16 000–24 999	742	1 169
15 000–16 999	753	1 000	25 000–25 999	1 169	1 654
17 000–18 999	1 000	1 612	26 000–27 999	1 654	2 234
19 000–20 999	1 612	1 965	28 000–28 999	2 234	2 609
21 000–22 999	1 965	2 800	29 000–30 999	2 609	4 015
23 000 og over	2 800	4 121	31 000–32 999	4 015	5 408
			33 000 og over	5 408	7 992
<i>Minst 4 aksler</i>			<i>2 + minst 3 aksler</i>		
12 000–24 999	1 965	1 986	16 000–37 999	4 388	5 945
25 000–26 999	1 986	2 866	38 000–40 000	5 945	7 929
27 000–28 999	2 866	4 301	over 40 000	7 929	10 619
29 000 og over	4 301	6 180			
<i>Kombinasjoner av kjøretøy – vogntog</i>			<i>Minst 3 + 1 aksler</i>		
<i>Avgiftsgruppe (kg)</i>	<i>Luftfjæring (kr)</i>	<i>Annet fjæringssystem (kr)</i>	16 000–24 999	742	1 169
			25 000–25 999	1 169	1 654
			26 000–27 999	1 654	2 234
			28 000–28 999	2 234	2 609
			29 000–30 999	2 609	4 015
			31 000–32 999	4 015	5 408
			33 000 og over	5 408	7 992
<i>2 + 1 aksler</i>			<i>Minst 3 + 2 aksler</i>		
7 500–13 999	420	420	16 000–37 999	3 928	5 291
14 000–15 999	420	420	38 000–40 000	5 291	7 156
16 000–17 999	420	570	over 40 000	7 156	10 384
18 000–19 999	570	762			
20 000–21 999	762	1 224	<i>Minst 3 + minst 3 aksler</i>		
22 000–22 999	1 224	1 460	16 000–37 999	2 415	2 835
23 000–24 999	1 460	2 298	38 000–40 000	2 835	4 024
25 000–27 999	2 298	3 710	over 40 000	4 024	6 160
28 000 og over	3 710	6 197			

2. Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

Vektklasser (kg)	Avgasskravnivå (EURO)							
	Ingen (kr)	I (kr)	II (kr)	III (kr)	IV (kr)	V (kr)	VI eller strengere (kr)	0-utslipp (kr)
7 500–11 999	4 305	2 392	1 674	1 020	537	335	84	0
12 000–19 999	7 063	3 925	2 745	1 674	883	547	137	0
20 000 og over	12 558	7 194	5 102	3 066	1 619	1 006	252	0

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2 Departementet kan gi forskrift om hvilke fjæringssystemer som kan likestilles med luftfjæring og om fastsettelse av avgasskravnivå, herunder krav til dokumentasjon for registreringsår og avgasskravnivå.

Departementet kan gi forskrift om etterberegning av avgift dersom det viser seg at et kjøretøy ikke oppfyller de krav til avgassutslipp som lå til grunn ved beregning av avgiften.

§ 3 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift for utenlandsregistrerte kjøretøy etter antall døgn de befinner

seg i Norge (døgnavgift), herunder fastsette høyere døgnavgift for kjøretøy som er registrert i et land som krever høyere bruksavgifter av norske kjøretøy enn av dette lands kjøretøy, samt treffe gjensidige avtaler med andre land om fritak for eller nedsettelse av døgnavgiften.

§ 4 Avgiftsgrunnlaget er den vekt som er oppgitt som tillatt totalvekt i motorvognregisteret. For semitrailere er avgiftsgrunnlaget den del av totalvekten som faller på semitrailerens aksler. Hvis kjøretøyets totalvekt ikke går fram av vognkortet, settes totalvekten til summen av kjøretøyets egenvekt og tillatt (registrert) lasteevne.

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for av-

giften, herunder at avgiftsgrunnlaget skal settes lavere enn kjøretøyets tillatte totalvekt.

§ 5 Følgende kjøretøy er fritatt for vektgradert og miljødif-ferensiert årsavgift:

- a) traktorer,
- b) kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
- c) motorredskaper,
- d) kjøretøy som er 30 år eller eldre, unntatt tilhengere,
- e) kjøretøy som i forbindelse med transport av gods fraktes på jernbane (kombinert godstransport),
- f) kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, av- grensing av og vilkår for fritak.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om utskriving av av- giften i flere terminer og om forholdsmessig beregning av avgiften ved avregistrering, vraking og omregistrering.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift ba- sert på en dagsats på to pst. av full vektårsavgift med et fastsatt minstebeløp.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjø- res spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

D. Omregistreringsavgift (kap. 5536 post 75)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved omregistrering av nevnte, tidligere her i landet registrerte motorvogner, og tilhengere med følgende beløp:

	Registreringsår				
	2013 og 2012 (kr)	2011 (kr)	2010 (kr)	2009 til 2002 (kr)	2001 og eldre (kr)
a. Mopeder, motorsykler, beltemotorsykler					
1. Mopeder	551	551	551	551	551
2. Motorsykler og beltemotorsykler med motor til og med 250 cm ³ slagvolum, samt elektrisk drevne motorsykler	1 576	1 576	1 576	1 576	1 372
3. Motorsykler og beltemotorsykler med motor over 250 cm ³ slagvolum	2 625	2 625	2 625	2 625	1 372
b. Personbiler, busser					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 800 kg	7 708	5 839	4 402	2 855	1 530
2. over 800 kg t.o.m. 1 200 kg	10 527	8 185	6 059	4 074	1 530
3. over 1 200 kg t.o.m. 1 600 kg	15 137	11 757	8 594	5 664	1 530
4. over 1 600 kg	19 602	15 137	11 066	7 327	1 530
c. Lastebiler, trekkbiler, varebiler, kombinerte biler, campingbiler, beltebiler					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 1 000 kg	3 648	2 808	2 204	1 402	1 000
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	5 569	4 525	3 368	2 325	1 337
3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	7 336	5 868	4 356	2 980	1 337
4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	10 100	8 076	6 057	4 068	2 079
5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	12 986	10 359	7 787	5 193	2 654
6. over 5 000 kg	15 678	12 568	9 393	6 317	3 229
d. Biltilhengere, herunder semitrailere og campingtilhengere, med egenvekt over 350 kg					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. over 350 kg t.o.m. 1 000 kg	2 480	1 909	1 498	954	700
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	2 864	2 292	1 745	1 119	700

	Registreringsår				
	2013 og 2012 (kr)	2011 (kr)	2010 (kr)	2009 til 2002 (kr)	2001 og eldre (kr)
3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	3 469	2 791	2 093	1 396	800
4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	4 613	3 663	2 820	1 833	929
5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	6 501	5 233	3 926	2 596	1 316
6. over 5 000 kg	8 582	6 738	5 040	3 359	1 703

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift ved omregistrering av kjøretøy:

- ved ren navneendring,
- på ektefelle,
- mellom foreldre og barn som arv (fullt skifte),
- som er 30 år eller eldre,
- som utloddes og som tidligere har vært registrert på utlodderen,
- som skal registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- på NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- som registreres på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- som har vært registrert på samme eier i to måneder eller mindre (samlet påskiltings-/registreringstid),
- som tas tilbake av selger som følge av heving eller omlevering etter kjøpslovens eller forbrukerkjøpslovens bestemmelser,
- ved fusjon mellom aksjeselskaper,
- ved omdannelse av virksomheter når tidligere og ny eier er identiske,
- ved sletting av registrert eier eller medeier i motorvognregisteret.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på båtmotorer (kap. 5537 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av båtmotorer (framdriftsmotorer) på minst 9 hk med kr 158,50 per hk. Avgiftsplikten omfatter også motorblokker til båtmotorer, men ikke elektriske motorer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på båtmotorer som

- fra produsents, importørs eller forhandlers lager
 - utføres til utlandet,
 - legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
 - innføres som reisegods, flyttegods eller arvegods etter tolloven § 5-1,
 - etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 - diplomater,
 - NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 - Den nordiske investeringsbank,
 - kommer i retur til produsents, importørs eller forhandlers lager,
 - skal gjenutføres etter reglene i tolloven kapittel 6,
 - fra produsents, importørs eller forhandlers lager leveres til bruk i fartøy som er registrert i registret over merkepliktige norske fiskefarkoster, unntatt utenbordsmotorer og hekkaggregater,
 - fra produsents, importørs eller forhandlers lager leveres til bruk i fartøy mv. som er registrert i skipsregisteret, unntatt fritidsbåter,
 - brukes i Forsvarets marinefartøy,
 - returneres til selger i utlandet på grunn av reklamasjon.
- Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om veibruksavgift på drivstoff (kap. 5538 post 70 og 71)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales veibruksavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende drivstoff per liter:

- bensin
 - svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 4,78,
 - lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 4,82,
 - annen bensin: kr 4,82.
- olje til framdrift av motorvogn (autodiesel)

1. svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,75,
2. lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,80,
3. annen mineralolje: kr 3,80,
4. biodiesel: kr 1,87.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift og svovelavgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Olje som er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd bokstav b.

Departementet kan bestemme at

- a) fritak for avgiftsplikten kan skje på annen måte enn ved bruk av merket olje,
- b) avgift skal betales ved bruk av merket olje.

§ 3 På vilkår fastsatt av departementet kan det benyttes merket olje

- a) i følgende motorvogner:
 1. traktorer,
 2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
 3. motorredskaper,
 4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
 5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.
- b) til annen bruk enn framdrift av motorvogn.

§ 4 Det gis fritak for avgift på drivstoff som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak eller ytes tilskudd for avgift på bensin som

- a) brukes i fly, unntatt Forsvarets fly,
- b) brukes til teknisk og medisinsk formål,
- c) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,

- d) brukes i båter og snøscootere i veiløse strøk,
 - e) brukes i motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
 - f) er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).
- Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på elektrisk kraft (kap. 5541 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 11,61 øre per kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

Det skal betales avgift med 0,45 øre per kWh for kraft som leveres

- a) til industri, bergverk, produksjon av fjernvarme og arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen, og
- b) i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord.

Det skal betales avgift ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på kraft som

- a) er produsert ved energigjenvinningsanlegg og leveres direkte til sluttbruker,
- b) er produsert i aggregat med generator som har merkeytelse mindre enn 100 kVA og leveres direkte til sluttbruker,
- c) er produsert i nødstrømsaggregat når den normale elektrisitetsforsyning har sviktet,
- d) er produsert i mottrykksanlegg,
- e) leveres til NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- f) leveres til Den nordiske investeringsbanks offisielle virksomhet,
- g) brukes til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- h) leveres energiintensive foretak i treforedlingsindustrien som deltar i godkjent energieffektiviseringsprogram. Fritaket gjelder kun kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,
- i) leveres til veksthusnæringen,

- j) leveres til bruk i driften av verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- k) leveres til husholdninger og offentlig forvaltning i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord,
- l) leveres i direkte sammenheng med produksjon av elektrisk kraft,
- m) leveres til bruk til framdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet. Fritaket omfatter også trolleybuss.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om grunnavgift på mineralolje mv. (kap. 5542 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje med kr 1,018 per liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien og produsenter av fargestoffer og pigmenter skal det betales avgift med kr 0,126 per liter.

Avgiftsplikten omfatter ikke

- a) flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,
- b) drivstoff som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på mineralolje som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
 - d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,
 - e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
 - f) brukes til skip i utenriks fart,
 - g) brukes til gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart,
 - h) brukes til fiske og fangst i nære farvann,
 - i) brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
 - j) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning

til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,

- k) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- l) brukes i verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- m) brukes i sildemel- og fiskemelindustrien,
- n) brukes til framdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet,
- o) brukes til høsting av tang og tare.

Det gis fritak for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om miljøavgifter på mineralske produkter mv.

A. Avgift på smøreolje mv. (kap. 5542 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av smøreolje mv. med kr 1,90 per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på smøreolje mv. som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
 - d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 - e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
 - f) brukes i utenriks fart,
 - g) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
 - h) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
 - i) brukes i fly, unntatt olje til Forsvarets fly,
 - j) brukes i verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,

- k) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom smøreoljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- l) omsettes i forbrukerpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter,
- m) er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved inn- eller utførsel.
Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkeltilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkeltilfellet får en utilsiktet virkning.

B. CO₂-avgift på mineralske produkter (kap. 5543 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

- a) mineralolje (generell sats): kr 0,61 per liter.
Mineralolje til innenriks kvotepliktig luftfart: kr 0,43 per liter, annen innenriks luftfart og ikke-kommersielle privatflyginger: kr 0,71 per liter, treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien: kr 0,31 per liter, fiske og fangst i nære farvann: kr 0,13 per liter,
- b) bensin: kr 0,91 per liter,
- c) naturgass: kr 0,46 per Sm³,
- d) LPG: kr 0,68 per kg.

Det skal betales avgift med kr 0,05 per Sm³ naturgass og kr 0 per kg LPG for produkter som leveres til

- a) industri og bergverk som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,
- b) bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimavoteloven.

Fritaket i § 2 første ledd bokstav g kommer ikke til anvendelse for naturgass og LPG, samt for mineralolje og bensin til innenriks kvotepliktig luftfart.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralske produkter som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
 - d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,

- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes som råstoff i industriell virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår utslipp av karbon til luft eller utslippet er vesentlig lavere enn det mengden råstoff skulle tilsi,
- g) leveres til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimavoteloven.

§ 3 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralolje til bruk i

- a) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- b) skip i utenriks fart,
- c) fiske og fangst i fjerne farvann,
- d) verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- e) fly i utenriks fart.

Det gis fritak for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

§ 4 Det gis fritak for CO₂-avgift på bensin

- a) til bruk i motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- b) til tekniske og medisinske formål,
- c) til bruk i motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor dersom bensen har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
- d) til bruk i fly i utenriks fart,
- e) som er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).

Det gis fritak for avgift for andel bioetanol i bensin.

§ 5 Det gis fritak for CO₂-avgift på naturgass og LPG til

- a) kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- b) veksthusnæringen,
- c) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- d) skip i utenriks fart,
- e) fly i utenriks fart,
- f) fiske og fangst i fjerne farvann,
- g) fiske og fangst i nære farvann,
- h) gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart,
- i) offshorefartøy,
- j) bruk som gir utslipp som er avgiftspliktig etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen.

Det gis fritak for avgift for andel biogass i naturgass og LPG.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkeltilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkeltilfellet får en utilsiktet virkning.

C. Svovelavgift (kap. 5543 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai

1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel med 7,8 øre per liter for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for svovelavgift på mineralolje som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
 - d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,
 - e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
 - f) brukes i skip i utenriks fart,
 - g) brukes i fly i utenriks fart,
 - h) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
 - i) brukes i verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
 - j) gir utslipp av svovel til atmosfæren mindre enn det svovelinnholdet i mineraloljen skulle tilsi.

Det gis fritak for avgift for andel av biodiesel i mineralolje.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på sluttbehandling av avfall (kap. 5546 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på sluttbehandling av avfall.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Ved innlevering av avfall til deponi skal det betales avgift med følgende beløp per tonn:

- a) kr 479 for biologisk nedbrytbart avfall som deponeres etter dispensasjon gitt fra forurensningsmyndighetene,
- b) kr 289 for annet avfall.

§ 3 Ved innlevering av avfall til sluttbehandling på deponi gis det fritak for avgift på avfall som

- a) innleveres til særskilt behandling etter avfallsforskriften kapittel 11,

- b) innleveres til anlegg for ombruk, gjenvinning eller sortering for gjenvinning,

- c) består av uorganisk materiale og legges på særskilt opplagsplass,

- d) er restavfall fra utnyttelse av returfiber i treforedlingsindustrien,

- e) består av forurensede jord- og løsmasser, herunder avfall fra nedlagte avfallsdeponi.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER) (kap. 5547 post 70 og 71)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER), herunder gjenvunnet TRI og PER.

Avgiftsplikten omfatter TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter. Avgift betales bare dersom andelen TRI er over 1 vektprosent av produktets totale vekt eller andelen PER er over 0,1 vektprosent av produktets totale vekt.

Avgift skal betales med følgende beløp:

Innhold TRI/PER	kr per kg	
Pst.	TRI	PER
over 0,1 t.o.m. 1		0,65
over 1 t.o.m. 5	3,27	3,27
over 5 t.o.m. 10	6,54	6,54
over 10 t.o.m. 30	19,62	19,62
over 30 t.o.m. 60	39,25	39,25
over 60 t.o.m. 100	65,41	65,41

Ved beregning av avgift benyttes den høyeste av enten faktisk eller oppgitt andel TRI eller PER.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
 - d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 - e) kommer i retur til produsents eller importørs lager,

f) gjenvinnes til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) (kap. 5548 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK. Avgift på HFK og PFK betales med kr 0,229 per kg multiplisert med den GWP-verdi (global warming potensial) den enkelte avgiftspliktige HFK og PFK-gassen representerer.

Avgiftsplikten omfatter alle blandinger av HFK og PFK, både innbyrdes blandinger og blandinger med andre stoffer, samt HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer. Departementet kan gi forskrift om at for HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer, skal avgift fastsettes på annen måte enn etter vekt og at avgiften skal betales etter sjablongsatser.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften, samt fastsettelse av GWP-verdi.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
 4. til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) gjenvinnes.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på utslipp av NO_x (kap. 5509 post 70 og kap. 5549 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 17,01 per kg utslipp av nitrogenoksider (NO_x) ved energiproduksjon fra følgende kilder:

- a) framdriftsmaskineri med samlet installert motoreffekt på mer enn 750 kW,
- b) motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW,
- c) fakler på offshoreinstallasjoner og anlegg på land.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på utslipp av NO_x fra

- a) fartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk havn,
- b) fartøy som brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
- c) luftfartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk lufthavn,
- d) verneverdige fartøyer, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- e) utslippskilder omfattet av miljøavtale med staten om gjennomføring av NO_x-reduserende tiltak i samsvar med et fastsatt miljømål.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Miljøavgift på plantevernmidler (kap. 5550 post 70)

§ 1 For 2013 kan Landbruks- og matdepartementet pålegge produsenter og importører en miljøavgift på plantevernmidler. Avgiften betales til statskassen.

§ 2 Landbruks- og matdepartementet kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om beregning og oppkreving av avgiften.

Avgifter knyttet til mineralvirksomhet A. Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum (kap. 5551 post 70)

§ 1 For 2013 kan Nærings- og handelsdepartementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner for utforsking og undersøkelser etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumforekomster.

§ 2 Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner. Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 3 Nærings- og handelsdepartementet kan fastsette nær-

mere bestemmelser om beregning, innbetaling og oppkreving av avgiften.

B. Avgift knyttet til undersøkelses- og utvinningsrett av mineraler etter mineralloven (kap. 5551 post 71)

§ 1 For undersøkelse og utvinning av landbaserte mineralforekomster kan Nærings- og handelsdepartementet innkreve årsavgift i 2013 for undersøkelsesrett og utvinningsrett gitt etter mineralloven med forskrifter.

§ 2 Inntektene innhentes fra innehaver av undersøkelses- og utvinningsrett.

§ 3 Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 4 Nærmere bestemmelser om beregning, innbetaling og oppkreving av avgiften framgår av mineralloven med forskrifter.

Om avgift på sjokolade- og sukkerverer mv. (kap. 5555 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av sjokolade- og sukkerverer mv. med kr 18,56 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter også sjokolade- og sukkerverer som ikke er tilsatt sukker eller søtningsmiddel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på sjokolade- og sukkerverer som

- a) fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
 - d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
 - e) brukes som råstoff mv. ved framstilling av varer.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkeltilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkeltilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på alkoholfrie drikkevarer mv. (kap. 5556 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp per liter:

- a) alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff: kr 3,06,
- b) sirup som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff som brukes til ervervsmessig framstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener og lignende: kr 18,68.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol.

Avgiftsplikten omfatter ikke varer i pulverform.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på drikkevarer som

- a) fra produsents og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
 - d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
 - e) brukes til ervervsmessig framstilling av annet enn drikkevarer.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkeltilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkeltilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på sukker mv. (kap. 5557 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på

sukker mv. med kr 7,18 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter:

- a) sukker (roe-/bete- og rørsukker),
- b) sirup og sukkeroppløsning av nevnte varer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på sukker som

- a) fra produsents og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) brukes til ervervsmessig framstilling av varer,
- f) brukes til biavl.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkeltilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkeltilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgifter på drikkevareemballasje (kap. 5559 post 70–74)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av drikkevareemballasje.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det skal betales miljøavgift på drikkevareemballasje med følgende beløp per emballasjeeinheit:

- a) glass og metall: kr 5,24,
- b) plast: kr 3,16,
- c) kartong og papp: kr 1,30.

Departementet kan gi forskrift om fritak for miljøavgift dersom emballasjen inngår i et retursystem, herunder fastsette vilkår for fritak.

§ 3 Det skal betales grunnavgift på engangsemballasje med kr 1,08 per emballasjeeinheit.

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

§ 4 Emballasje som inneholder følgende drikkevarer er fritatt for grunnavgift:

- a) melk og melkeprodukter,
- b) drikkevarer framstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av dette,
- c) varer i pulverform,
- d) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
- e) morsmelkerstatning.

Drikkevarer som nevnt i første ledd bokstav c og e er også fritatt for miljøavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak for miljø- og grunnavgift på drikkevareemballasje som

- a) fra registrert virksomhets og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- c) etter tolloven § 5-3 fra registrert virksomhets eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) har rominnhold på minst fire liter.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkeltilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkeltilfellet får en utilsiktet virkning.

Dokumentavgift (kap. 5565 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tomta. Avgift skal betales med 2,5 pst. av avgiftsgrunnlaget, men minst kr 250.

Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper, betales avgift med kr 1 000 per hjemmelsoverføring.

§ 2 Fritatt for avgift er

- a) gaveandel i dokument som inneholder gave og lignende til det offentlige eller til stiftelser og legater med allmenntillegte formål, eller til foreninger med allmenntillegte formål som har styresete her i landet,
- b) dokument som overfører rettigheter til fast eiendom til utenlandske diplomatiske og konsulære misjoner,
- c) overføring av hjemmel til fast eiendom til Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- d) egen sameieandel ved overtagelse av fast eiendom ved oppløsning av sameie,
- e) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom ektefeller,
- f) ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom på skifte eller fra uskiftet bo. Forskudd på arv regnes ikke som arveandel og heller ikke testamentsarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel,
- g) overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle, i forbindelse med salg etter reglene om tvangssalg,
- h) overføring av hjemmel til fast eiendom til NATO eller NATOs hovedkvarter i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av,
- i) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom den krets av kongefamilien som har arve- og gaveavgiftsfritak, jf. lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 1 femte ledd,
- j) overføring av hjemmel til fast eiendom til testamentsarving dersom overføring av hjemmel til ny erverver tinglyses samme dag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Ved førstegangsoverføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk, og overføring av bygg under arbeid betales avgift bare av salgsverdien av tomte dersom det blir tinglyst hjemmelsoverføring til denne.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

Avgift på frekvenser mv. (kap. 5583 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2013 skal det betales avgift til statskassen for bruk av frekvenser til drift av annen og tredje generasjons system for mobilkommunikasjon med følgende beløp:

– UMTS	1 225 000 kroner per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde,
– GSM 1800	1 325 000 kroner per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde,
– GSM 900	1 325 000 kroner per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde,

– CDMA 450	1 161 000 kroner per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde.
------------	--

For spektrum for tidsdupleksanvendelse skal det betales avgift per MHz disponert båndbredde.

Samferdselsdepartementet kan dersom det er nødvendig av hensyn til effektiv utnyttelse av frekvensene, endre avgiftsnivået for tildelte frekvenser.

Samferdselsdepartementet fastsetter nærmere bestemmelser om beregning og oppkreving av avgiften.

§ 2 Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2013 kan forestå salg av femsifrede telefonnummer. Prisene fastsettes av Samferdselsdepartementet.

Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309 post 29)

§ 1 For 2013 kan Samferdselsdepartementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner.

§ 2 Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner. Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 3 Samferdselsdepartementet kan gi forskrift om innbetaling og oppkreving av beløpet.

X

Stortingsvedtak om toll for budsjettåret 2013 (kap. 5511 post 70 og 71)

§ 1 Plikten til å svare toll

Fra 1. januar 2013 skal det svares toll ved innførsel av varer etter bestemmelsene i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) og etter de satser som følger av annet ledd.

De ordinære tollsatsene for 2012 skal fortsatt gjelde fra 1. januar 2013, med de endringer som følger av vedlegg 4 og 6.

§ 2 Preferansetoll

Vareførsel som er omfattet av handelsavtale inngått med fremmed stat eller gruppe av stater, skal innenfor rammen av slike avtaler innrømmes preferansetoll. Tilsvarende gjelder for vareførsel som er omfattet av bilateral eller unilateral erklæring i tilknytning til slik avtale og vareførsel som er omfattet av det generelle system for preferansetoll for utviklingsland (GSP). Preferansetollbehandling er betinget av at krav til opprinnelse mv., slik som fastsatt i opprinnelsesreglene til vedkommende handelsavtale eller preferansesystem, samt vilkår fastsatt i tolloven, er oppfylt.

Departementet gis fullmakt til å iverksette de tollreduksjoner og andre tollmessige forhold som følger av handelsavtale framforhandlet med annen stat.

Departementet gis fullmakt til å iverksette endringer i GSP-ordningen slik det følger av § 3 og vedlegg 5.

§ 3 GSP-ordningen

For kjøtt av storfe innenfor varenumrene 02.01.3001 og 02.02.3001 kan det årlig innføres inntil 500 tonn med kr 119,01 per kg fratrukket GSP-preferansen.

For Botswana, Namibia og Swaziland oppheves særbehandling i GSP-ordningen fra 1. januar 2013, slik at landene behandles på samme måte som andre land i samme inntektskategori. Gjeldende markedsadgang for storfe- og sauekjøtt etter tredje til femte ledd videreføres inntil denne kan erstattes av kvoter innenfor rammen av frihandelsavtalen med SACU (South African Customs Union bestående av Sør-Afrika, Botswana, Namibia, Lesotho og Swaziland).

For kjøtt av storfe fra Botswana og Namibia innenfor varenumrene 02.01.3001, 02.01.3009, 02.02.3001 og 02.02.3009 kan det årlig innføres tollfritt inntil 2 700 tonn.

For kjøtt av storfe fra Swaziland innenfor varenumrene 02.01.3001, 02.01.3009, 02.02.3001 og 02.02.3009 kan det årlig innføres tollfritt inntil 500 tonn.

For kjøtt av sau og lam fra Namibia, Botswana og Swaziland innenfor varenumrene 02.04.1000, 02.04.2100, 02.04.2200, 02.04.2300, 02.04.3000, 02.04.4100, 02.04.4200, 02.04.4300, 02.10.9902 og 16.02.9000 kan det årlig innføres tollfritt inntil 400 tonn.

For innførsel utover det som følger av første til femte ledd, innrømmes preferansetoll etter § 2.

§ 4 Nedsettelse av ordinære tollsats

Departementet kan sette ned den fastsatte tollsats på enkelte vareslag, slik som bestemt i tolloven §§ 9-1 til 9-5.

§ 5 Tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak

Kongen kan, innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller organisasjon, iverksette tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak i form av økning av den ordinære tollsatsen på enkelte vareslag, dersom det foreligger slike omstendigheter som framgår av tolloven §§ 10-1 til 10-7.

§ 6 Nye eller endrede tariffoppdelinger

Departementet gis fullmakt til å innarbeide nye tariffoppdelinger eller endre gjeldende oppdelinger, dersom endringene verken har nevneverdig betydning for statens inntekter eller har næringsmessige eller handelspolitiske konsekvenser.

Presidenten: Presidenten antar også her at Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 55 mot 48 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 00.36.06)

Presidenten: Det voteres så over rammeområde 22, I og II.

Komiteen hadde innstilt:

Rammeområde 22 (Utbytte mv.)

I

På statsbudsjettet for 2013 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5611	85	Aksjer i NSB AS Utbytte	176 000 000	
5616	85	Kommunalbanken AS Aksjeutbytte	252 800 000	
5618	85	Aksjer i Posten Norge AS Utbytte	217 000 000	
5622	85	Aksjer i Avinor AS Utbytte	438 000 000	
5625	80	Renter og utbytte fra Innovasjon Norge Renter på lån fra statskassen	380 000 000	
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	5 000 000	
	85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	18 000 000	
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet		
	85	Statens overskuddsandel	38 500 000	
	86	Utbytte	2 000	
5651		Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet		
	85	Utbytte	5 000 000	
5652		Statskog SF - Renter og utbytte		
	80	Renter	19 800 000	
	85	Utbytte	30 000 000	
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning		
	85	Utbytte	13 622 853 000	
5680		Innskuddskapital i Statnett SF		
	85	Utbytte	38 000 000	
5685		Aksjer i Statoil ASA		
	85	Utbytte	13 887 000 000	
5693		Utbytte av aksjer i diverse selskaper mv.		
	85	Utbytte fra Folketrygdfondet	900 000	
		Totale inntekter		29 129 355 000

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at statens andel i 2013 av drifts-overskuddet til AS Vinmonopolet fastsettes til 50 pst. av resultatet i 2012 før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

Presidenten: Presidenten antar at Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre også her ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 55 mot 48 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 00.36.36)

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 70 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–9, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 10, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 11 og 12, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre

- forslagene nr. 13 og 14, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
- forslagene nr. 15–18, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet og Venstre
- forslagene nr. 19 og 20, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 21–26, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 27, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre og Venstre
- forslagene nr. 28–39, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre
- forslagene nr. 40–42, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 43–50, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 51–70, fra Borghild Tenden på vegne av Venstre

For å redusere antall voteringer vil presidenten foreslå en omforent voteringsorden. Denne innebærer at hvis mindretallsforslag faller, vil forslagsstillerne deretter støtte innstillingen. Det er blitt konferert med forslagsstillerne om dette på forhånd.

Presidenten vil understreke den selvfølgelige forutsetning at når partiene aksepterer en slik voteringspraksis, skal dette ikke bli brukt mot noe parti ved en senere anledning.

Det votes først over alle mindretallsforslag, hvor vi starter med minste fraksjon.

Deretter voterer det over innstillingens forslag til vedtak, hvor presidenten først vil ta opp de paragrafer som ulike fraksjoner ønsker å stemme imot.

Så voterer det over innstillingens forslag til vedtak, som antas å bli enstemmig vedtatt.

Til slutt voterer det over lovenes overskrift og lovene i sin helhet.

– Ingen innvendinger er kommet mot dette, og det vil bli gått fram slik.

Det voterer over forslagene nr. 51–70, fra Venstre.

Forslag nr. 51 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 6-32 første ledd bokstav a første punktum skal lyde:

Minstefradrag i lønnsinntekt, jf. skatteloven § 6-31 første ledd bokstav a, c, d og annet ledd, gis med 45 prosent av summen av slik inntekt.

II

Skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b skal lyde:

b. Minstefradrag i pensjonsinntekt, jf. § 6-31 første ledd bokstav b, gis med 28 prosent av summen av slik inntekt.

III

Endringene under I og II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 52 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 6-20 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag kan samlet gis med inntil 1 800 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragsberettiget kontingent er betalt for bare en del av året.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 53 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 16-40 annet ledd ny bokstav c skal lyde:

c. Skattyters kostnader til egenutført forsknings- og utviklingsprosjekt vedrørende klima, miljø eller energieffektivisering begrenses til 10 mill. kroner, eller 14 mill. kroner for tilsvarende prosjekt utført av forskningsinstitusjon godkjent av Norges forskningsråd. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd. Samlet fradragsgrunnlag etter denne bestemmelse skal ikke overstige 14 mill. kroner i inntektsåret.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 54 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

Ny § 16-2 skal lyde:

§ 16-2 Skattefradrag for arbeidstakere fra 62 til 67 år

Personlig skattyter med inntekt som er skattepliktig etter § 5-10 gis fradrag i inntektsskatt og trygdeavgift på 6 000 kroner fra og med det inntektsåret vedkommende fyller 62 år til og med det inntektsåret vedkommende fyller 66 år. Fradrag etter første punktum gis bare dersom skattyter ikke mottar pensjon eller løpende ytelser fra folketrygden som skatlegges som personinntekt etter § 12-2.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 55 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 14-43 første ledd bokstav d skal lyde:

d. personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar, mv. – 25 pst.

§ 14-43 tredje ledd skal lyde:

(3) Driftsmidler som inngår i virksomhet som produserer energi som det utstedes elsertifikater for i henhold til elsertifikatloven av 24. juni 2011 nr. 39 § 7 kan, i tillegg til ordinære avskrivninger etter første ledd, kreves avskrevet med inntil 7,5 prosent per år i fire år fra og med det år utgiftene er pådratt.

Skatteloven § 14-43 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Driftsmiddel omfattet av første ledd som har påviselig miljø- og klimamessig effekt, kan i ervervsåret, i tillegg til avskrivning etter første eller annet ledd, avskrives med inntil 5 pst. av kostpris. Tilsvarende gjelder for påkostning på driftsmiddel som nevnt, jf. § 14-40 tredje ledd. Departementet kan gi forskrifter til utfylling og gjennomføring av dette ledd, herunder om kravet til påviselig miljø- og klimamessig effekt.

II

Endringene under punkt I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 56 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

Skatteloven § 5-14 første ledd bokstav a andre punktum skal lyde:

Den skattefrie fordelen kan likevel ikke overstige 5 000 kroner pr. inntektsår.

Skatteloven § 14-3 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Fordel ved ansattes erverv av aksje i arbeidsgiver-

selskapet til underkurs tas til inntekt i det året den ansatte realiserer aksjen, og settes til verdien av for- delen på tidspunktet for den ansattes erverv av ak- sjen.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 57 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 8-1 femte ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

For virksomhet som er registrert i henhold til § 3 i forskrift 4. oktober 2005 nr. 1103 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler gis det for inntekt over 63 500 kroner i tillegg et fradrag på 38 prosent av inntekten opp til et samlet fradrag på 186 400 kroner.

Gjeldende fjerde til åttende punktum blir nytt femte til niende punktum.

§ 8-1 åttende ledd skal lyde:

Fradrag etter § 8-1 femte, sjette eller syvende ledd kan til sammen ikke overskride 186 400 kroner.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 58 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 6-44 første ledd annet punktum skal lyde:

Fradraget er begrenset til den del av beløpet som overstiger 15 000 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 59 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av inntekt og formue gjøres følgende endring:

§ 5-12 femte ledd skal lyde:

(5) Fordel ved privat bruk av elektronisk kommunikasjon dekket av arbeidsgiver beregnes etter satser som fastsettes av departementet. Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av første punktum, samt fastsette skattefrihet for bestemte former for elektronisk kommunikasjon.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 60 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 5-15 annet ledd nytt siste punktum skal lyde:

Videre kan departementet gi forskrift om skattefri- tak for arbeidsgivers dekning av ansattes månedskort til kollektivtransport.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 61 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 5-50 annet ledd ny bokstav f skal lyde:

f) deltakelse i forskningsprosjekter i regi av offentlige utdannings- og forskningsinstitusjoner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 62 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

Skatteloven § 4-22 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Skattyter som er under 18 år i inntektsåret, og som har fått engangserstatning for personskade som forvaltes av Overformyndertiet, er fritatt for formues- skatt på erstatningsbeløpet så fremt personskaden har ført til minst 50 prosent nedsatt ervervsevne.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 63 lyder:

«I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 5-1 annet ledd skal lyde:

Loven §§ 5-3 til 5-11 gjelder i den utstrekning det følger av Stortingets vedtak om merverdiavgift at det skal beregnes merverdiavgift med redusert sats.

§ 5-2 oppheves.

Ny § 6-16 a skal lyde:

§ 6-16 a Frukt og grønnsaker

(1) Omsetning av frukt og grønnsaker er fritatt for merverdiavgift.

(2) Departementet kan gi forskrift om hva som menes med frukt og grønnsaker.

Ny § 6-16 b skal lyde:

§ 6-16 b Økologiske matvarer

(1) Omsetning av økologiske matvarer er fritatt for merverdiavgift.

(2) Departementet kan gi forskrift om hva som menes med økologiske matvarer.

§ 7-1 skal lyde:

Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved innførsel av varer som nevnt i § 3-6 bokstav d, § 3-7 fjerde ledd, § 3-18, §§ 6-1 til 6-3, § 6-6 første ledd, § 6-15 og § 6-16a og § 6-16b.

II

Endringene under I trer i kraft fra 1. januar 2013.»
Forslag nr. 64 lyder:

«I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 2-1 annet ledd oppheves. Nåværende tredje til syvende ledd blir andre til sjette ledd.

§ 3-8 skal lyde:

Omsetning av tjenester i form av rett til å utøve idrettsaktiviteter er unntatt fra loven. Unntaket omfatter ikke omsetning og utleie av retten til å benytte idrettsutøvere fra andre enn idrettslag mv. hvis idrettstilbud hovedsakelig er basert på ulønnet innsats.

§ 5-11 oppheves.

Ny § 6-16 b skal lyde:

§ 6-16 b Idrettsarrangementer

Omsetning og formidling av tjenester som gir noen rett til å overvære idrettsarrangementer, er fritatt for merverdiavgift.

II

Endringene under I trer i kraft fra 1. januar 2013.»
Forslag nr. 65 lyder:

«I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (gjøres følgende endring:

§ 2-1 første ledd annet punktum skal lyde:

For veldedige og allmenntilgitt institusjoner og organisasjoner er beløpsgrensen 500 000 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft med virkning fra og med 1. januar 2013.»

Forslag nr. 66 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 23-2 nytt tiende ledd skal lyde:

For nyetablerte foretak med færre enn fem ansatte skal det ikke betales arbeidsgiveravgift som ellers følger av gjeldende regler og satser i etableringsåret og de to påfølgende årene.

Nåværende tiende til trettende ledd blir ellefte til fjortende ledd.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for virksomheter som registreres for første gang 1. januar 2013 eller senere.»

Forslag nr. 67 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd m.m. gjøres følgende endringer:

§ 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav a skal lyde:

a) pensjon i og utenfor arbeidsforhold, med unntak av avtalefestet pensjon som mottas før skattyter fyller

67 år, føderåd, livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet og støtte etter lov om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg.

§ 23-3 annet ledd ny nr. 4 skal lyde:

(4) Egen sats for avtalefestet pensjon som mottas før skattyter fyller 67 år.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for ytelser utbetalt fra og med 1. januar 2013.»

Forslag nr. 68 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) m.m. gjøres følgende endringer:

§ 8-34 første ledd skal lyde:

Til en selvstendig næringsdrivende ytes det sykepenger med 80 pst. av sykepengegrunnlaget, se §§ 8-10 og 8-35.

§ 8-34 nytt tredje ledd skal lyde:

Dersom en selvstendig næringsdrivende er sykmeldt på grunn av svangerskapsrelatert sykdom, og tilrettelegging eller omplassering til annet arbeid i virksomheten ikke er mulig, skal trygden dekke sykepenger med 100 pst. fra første sykmeldingsdag.

Nåværende tredje og fjerde ledd blir fjerde og femte ledd.

§ 8-36 første ledd skal lyde:

En selvstendig næringsdrivende har rett til sykepenger med 80 pst. av sykepengegrunnlaget fra 17. sykedag. En selvstendig næringsdrivende kan mot særskilt premie tegne forsikring som kan omfatte sykepenger med 100 pst. av sykepengegrunnlaget fra første sykedag.

§ 9-5 første ledd, innledningen, skal lyde:

Til en arbeidstaker eller selvstendig næringsdrivende som har omsorg for barn, ytes det omsorgspenger dersom han eller hun er borte fra arbeidet.

§ 9-9 nytt tredje ledd skal lyde:

For selvstendig næringsdrivende yter trygden omsorgspenger fra første dag med 100 pst. av sykepengegrunnlaget.

§ 9-16 andre ledd skal lyde:

Ytelsene gis med den prosent av sykepengegrunnlaget som gjelder ved egen sykdom, men selvstendig næringsdrivende vil ikke få redusert prosent ved egen sykdom. Til arbeidsledige gis ytelsen etter bestemmelsene i § 8-49 om sykepenger til arbeidsledige.

II

Endringene under I trer i kraft med virkning fra 1. januar 2013.»

Forslag nr. 69 lyder:

«I

I lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold gjøres følgende endring: § 2-3 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Årlig innskudd til ordning som nevnt i første og annet punktum kan ikke overstige 6 pst. av vedkommende persons samlede beregnede personinntekt fra næringsvirksomhet, godtgjørelse til deltaker for arbeidsinnsats i deltakerlignet selskap eller lønn mellom 1 og 12 G.

II

Endringen under I trer i kraft straks, med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 70 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd m.m. gjøres følgende endringer:

§ 8-12 første og andre ledd skal lyde:

Når en arbeidstaker, selvstendig næringsdrivende eller frilanser har mottatt sykepenger fra trygden i til sammen 228 dager i de siste tre årene, opphører retten til sykepenger fra trygden. Når andre medlemmer har mottatt sykepenger fra trygden i til sammen 230 dager i de siste tre årene, opphører retten til sykepenger fra trygden. Dersom trygden yter sykepenger i de første 16 kalenderdagene eller to ukene, ytes det sykepenger i opptil 240 dager.

Et medlem som har vært helt arbeidsfør i 26 uker etter at vedkommende sist fikk sykepenger fra trygden, får igjen rett til sykepenger fra trygden i 228, 230 eller 240 sykepengedager. Ved vurderingen av om medlemmet har vært helt arbeidsfør, ses det bort fra perioder der vedkommende har mottatt sykepenger i arbeidsgiverperioden eller fra forsikringen for selvstendig næringsdrivende og frilansere for de første 16 kalenderdagene.

§ 8-55 bokstav f skal lyde (avhengig av hvilket alternativ som velges):

Sykepenger fra trygden ytes i opptil 228, 230 eller 240 sykepengedager uten hensyn til bestemmelsene i § 8-12.

§ 11-13 tredje ledd bokstav c skal lyde (avhengig av hvilket alternativ som velges):

Det kan også gis arbeidsavklaringspenger i inntil seks måneder til medlem som ikke har opparbeidet seg ny rett til sykepenger etter kapittel 8 og som

- c) tidligere har mottatt sykepenger etter kapittel 8 i til sammen 228, 230 eller 240 sykepengedager i løpet av de siste tre årene (§ 8-12), og igjen blir arbeidsufør mens vedkommende er i arbeid.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med 1. januar 2013.»

Votering:

Forslagene fra Venstre ble med 102 stemmer mot 1 stemme ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.39.00)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 43–50, fra Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 43 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om å innføre en aktivitetsskatt for finansiell sektor.»

Forslag nr. 44 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

Deloverskriften «Fradrag i skatt for pensjonsinntekt» foran § 16-1 skal lyde:

Fradrag i skatt for pensjonsinntekt mv.

Ny § 16-2 skal lyde:

§ 16-2. Skattefradrag for arbeidstakere fra 62 til 67 år

Personlig skattyter med inntekt som er skattepliktig etter § 5-10 gis fradrag i inntektsskatt og trygdeavgift på 3 000 kroner fra og med det inntektsåret vedkommende fyller 62 år og til og med det inntektsåret vedkommende fyller 66 år. Fradrag etter første punktum gis bare dersom skattyter ikke mottar pensjon eller løpende ytelser fra folketrygden som skattlegges som personinntekt etter § 12-2.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 45 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 5-13 skal lyde:

(1) Fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil fastsettes til 30 prosent av bilens listepris som ny, inntil et beløp fastsatt av departementet i forskrift, og 20 prosent av overskytende listepris. For biler eldre enn 3 år pr. 1. januar i inntektsåret regnes det bare med 75 prosent av bilens listepris. Vederlag for bruk av arbeidsgivers bil påvirker ikke fordelsfastsettelsen. Tilsvarende gjelder når arbeidstaker selv dekker bilkostnader. Fordel ved privat bruk av arbeidsgivers nullutslippsbil settes til null kroner.

(2) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av første ledd. Herunder kan det gis forskrift om særregler for biler med særlig omfattende yrkeskjøring.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.

I tillegg vil en gjennomføring av forslaget kreve at departementet gjør endringer i forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr. 14, herunder en eventuell presisering av hva som regnes som nullutslippsbil.»

Forslag nr. 46 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

I

Ny § 16-2 skal lyde:

Fradrag i skatt for forsørgelse av barn

§ 16-2. Barnefradrag

(1) Personlig skattyter gis barnefradrag i inntekts- skatt og trygdeavgift for hvert hjemmeværende barn som ved utløpet av inntektsåret ikke er fylt 19. Fra- draget gis med en halvpart hos hver av ektefellene eller samboerne, dersom de ikke er enige om en annen fordeling.

(2) Barnefradraget skal være 5 000 kroner for hvert barn.

(3) Overstiger barnefradraget utlignet skatt og tryg- deavgift, skal det overskytende beløpet utbetales kon- tant.

II

Endringsloven trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 47 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at arbeidsgiverbetalt treningskort for ansatte fritas for be- skatning.»

Forslag nr. 48 lyder:

«I

I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven) gjøres følgende endringer:

§ 11 A andre ledd oppheves.

Nåværende § 11 A tredje ledd blir andre ledd.

II

Endringsloven trer i kraft straks. Endringen av § 11 A gjelder likevel med virkning for arv og gave hvor rådigheten etter lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 9 og § 10, anses ervervet av arve- og gavemottaker 1. januar 2013 eller senere.»

Forslag nr. 49 lyder:

«I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer: § 10-33. Betalingsutsettelse og bortfall av arveavgift ved arv og gave av næringsvirksomhet skal lyde:

(1) Ved arv og gave av eiendeler og rettigheter i en- kelpersonforetak og andel eller aksje i selskap omfat- tet av arveavgiftsloven § 11 A som oppfyller vilkårene i annet ledd, kan arvingen eller gavemottakeren kreve at betaling av beregnet arveavgift skal utsettes i inntil 10 år etter rådighetservervet. Dersom det ikke inntre om- stendigheter som bringer betalingsutsettelsen til opphør etter bestemmelsen i femte ledd, skal beregnet arveav- gift reduseres med en tidel for hvert år som er påløpt etter rådighetservervet.

(2) Bestemmelsen i første ledd gjelder når følgende vilkår er oppfylt:

- Enkelpersonforetaket eller selskapet må oppfylle kra- vene som stilles til små foretak etter regnskapsloven § 1-6 i det siste årsregnskap før rådighetsåret; og
- overdrageren eller dennes ektefelle eller samboer (som definert i arveavgiftsloven § 47 A) må umiddelbart før overdragelsen eie direkte eller indirekte minst 25 pro- sent av aksjene eller andelene i selskapet. Ved avgjørel- sen av om dette vilkår er oppfylt, skal man også regne med andeler og aksjer som er eid av overdragere ekte- felle eller samboer og arvinger omfattet av arveloven §§ 1 til 3, når disse tidligere var eid av arvelateren eller giveren eller dennes ektefelle eller samboer.

(3) Bestemmelsen i første ledd gjelder for enkeltper- sonforetak bare verdier som er knyttet til virksomheten eller virksomhetene i foretaket. Verdien av børsnoterte ak- sjer, herunder aksjer notert på SMB-listen, derivater og ak- sjer og andeler omfattet av arveavgiftsloven § 11 A skal ikke regnes som verdier knyttet til virksomhet i enkelt- personforetak. Ved overføring av aksjer eller andeler som omfattes av arveavgiftsloven § 11 A legges verdien etter arveavgiftsloven § 11 A til grunn.

(4) Hvor arvingen eller gavemottakeren også mottar verdier som ikke faller inn under reglene i førs-te til tredje ledd, skal betalingsutsettelsen gjelde for den del av bereg- net arveavgift som etter en forholdsmessig fordeling faller på de nettoverdier som omfattes av første til tredje ledd. Nettoverdiene som omfattes av reglene i første til tredje ledd, og andre nettoverdier beregnes ved at arvingens eller gavemottakerens andel av fradrag etter arveavgiftsloven § 15, jf. § 16, som klart knytter seg til en bestemt eiendel, trekkes fra i denne. Fradrag som ikke klart knytter seg til en bestemt eiendel, trekkes fra forholdsmessig etter forhold- det mellom bruttoverdiene som faller inn under første til tredje ledd og bruttoverdiene som faller utenfor. Ved over- føring av enkeltpersonforetak hvor det drives flere atskilte virksomheter, skal den del av beregnet arveavgift som fal- ler inn under betalingsutsettelsen, fordeles på virksomhe- tene etter forholdet mellom nettoverdiene knyttet til virk- somhetene. Overføres aksjer eller andeler i flere selskaper, skal arveavgiften knyttet til aksjene eller andelene forde- les mellom selskapene forholdsmessig etter nettoverdiene knyttet til aksjene eller andelene.

(5) Betalingsutsettelsen etter denne paragraf opphører, og avgiften, med fradrag for samlet årlig reduksjon av av- giftsbeløpet etter første ledd annet punktum, forfaller til betaling, tre måneder etter at:

- arvingen eller mottakeren dør,
- arvingen eller mottakeren gir bort eller realiserer mer enn 50 prosent av de mottatte aksjene, andelene eller enkeltmannsforetaket, eller
- virksomheten i selskapet eller enkeltmannsforetaket i det vesentlige opphører.

Realisasjon anses ikke å foreligge i den utstrekning fu- sjon, fisjon eller annen selskapsomdanning kan gjøres med skattemessig kontinuitet etter reglene i skatteloven og reg- lene i dette ledd gjelder tilsvarende for de mottatte veder- lagsaksjer eller -andeler. Overføres enkeltpersonforetak eller aksjene eller andelene i et selskap ved dødsfall, og en ektefelle eller en arving som selv har rett til betalingsutset-

telse etter denne paragraf, overtar ansvaret for avdødes avgiftsgjeld, kan vedkommende ektefelle eller arving overta avdødes rettigheter og plikter etter ordningen.

(6) Avgiftsmyndigheten kan kreve at den avgiftspliktige stiller sikkerhet for avgiften.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for arv og gave hvor rådigheten, jf. arveavgiftsloven §§ 9 og 10, går over 1. januar 2013 eller senere.»

Forslag nr. 50 lyder:

«I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 5-2 skal lyde:

(1) Det skal beregnes merverdiavgift med redusert sats ved omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler. Det skal likevel beregnes merverdiavgift med alminnelig sats for næringsmidler som omsettes som en del av en serveringstjeneste. Det samme gjelder ved omsetning, uttak og innførsel av sukkerholdige drikkevarer og brus med søtstoff.

(2) Som næringsmiddel anses enhver mat- eller drikkevare og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker.

(3) Som næringsmiddel anses ikke fersk frukt og grønnsaker, legemidler, tobakkvarer, alkoholholdige drikkevarer og vann fra vannverk.

(4) Departementet kan gi forskrift om hva som menes med næringsmidler, serveringstjenester, sukkerholdige drikkevarer og brus med søtstoff og omsetning av næringsmidler.

Ny § 5-12 skal lyde:

§ 5-12 Fersk frukt og grønnsaker

(1) Det skal beregnes merverdiavgift med redusert sats ved omsetning, uttak og innførsel av fersk frukt og grønnsaker.

(2) Departementet kan gi forskrift om hva som menes med fersk frukt og grønnsaker.

II

Endringsloven trer i kraft 1. juli 2013.»

Voter ing :

Forslagene fra Kristelig Folkeparti ble med 98 mot 5 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.39.18)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 40–42, fra Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 40 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endring:

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 49 600 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 49 600 kroner.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 41 lyder:

«I

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa gjøres følgende endring:

§ 13-5 oppheves.

II

I lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot gjøres følgende endring:

§ 7-1c oppheves.

III

Endringene under I og II trer i kraft med virkning fra 1. august 2013.

IV

Stortinget ber regjeringen oppheve § 18-2 i forskrift til opplæringsloven og § 7B-1 i forskrift til privatskoleloven.»

Forslag nr. 42 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd m.m. gjøres følgende endringer:

Ny § 8-34 a skal lyde:

Sykepengedekning ved svangerskapsrelatert sykefravær

Dersom en selvstendig næringsdrivende er syk-meldt på grunn av svangerskapsrelatert sykdom og tilrettelegging eller omplassering til annet arbeid i virksomheten ikke er mulig, kan den selvstendig næringsdrivende søke om at trygden yter sykepenger fra første sykedag med 100 pst. av sykepengegrunnlaget.

§ 9-5 første ledd skal lyde:

Til en arbeidstaker eller selvstendig næringsdrivende som har omsorg for barn, ytes det omsorgspenger dersom han eller hun er borte fra arbeidet

- på grunn av nødvendig tilsyn med og pleie av et sykt barn i hjemmet eller i helseinstitusjon,
- fordi den som har det daglige barnetilsynet er syk,
- fordi den som har det daglige barnetilsynet er forhindret fra å ha tilsyn med barnet fordi vedkommende følger et annet barn til utredning eller til innleggelse i helseinstitusjon, eller
- fordi barnet på grunn av sykdom trenger oppfølging i form av legebesøk mv. selv om barnet ikke er sykt eller pleietrengende den aktuelle dagen.

§ 9-6 sjuende ledd blir nytt åttende ledd. Sjuende ledd skal lyde:

Reglene i denne paragrafen gjelder tilsvarende for selvstendig næringsdrivende, men slik at det ved beregningen av antall dager med omsorgspenger gjøres fratrukk med ti dager.

§ 9-7 første ledd skal lyde:

For at arbeidstakeren skal få rett til omsorgspenger fra arbeidsgiveren, må barnets eller barnepasserens sykdom dokumenteres med egenmelding eller legeerklæring. For at selvstendig næringsdrivende skal få rett til omsorgspenger, må barnets eller barnepasserens sykdom dokumenteres med legeerklæring.

§ 9-9 første og annet ledd skal lyde:

Trygden yter omsorgspenger dersom arbeidstakeren har vært i arbeid eller i en likestilt situasjon (§ 9-2 jf. § 8-2) i til sammen minst fire uker umiddelbart før fraværet, men ikke har rett til omsorgspenger fra en arbeidsgiver. Til selvstendig næringsdrivende yter trygden omsorgspenger.

Omsorgspenger beregnes etter de samme bestemmelsene som sykepenger fra trygden, se kapittel 8. Til selvstendig næringsdrivende ytes omsorgspenger med 100 pst. av grunnlaget inntil seks ganger grunnbeløpet.

§ 9-16 første ledd skal lyde:

Trygden yter pleiepenger og opplæringspenger etter de samme bestemmelsene som sykepenger fra trygden, se kapittel 8, men slik at det til selvstendig næringsdrivende gis ytelse med 100 pst. av grunnlaget inntil seks ganger grunnbeløpet. Bestemmelsene om ventetid i § 8-34 andre ledd, § 8-38 andre ledd og § 8-47 sjette ledd gjelder likevel ikke.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2013.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 95 mot 6 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 00.39.46)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 28–39, fra Høyre.

Forslag nr. 28 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 6-32 første ledd bokstav a første punktum skal lyde:

Minstefradrag i lønnsinntekt, jf. skatteloven § 6-31 første ledd bokstav a, c, d og annet ledd, gis med 43 pst. av summen av slik inntekt.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 29 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt på formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 14-43 tredje ledd skal lyde:

(3) Driftsmiddel som nevnt i saldogruppe d kan i ervervsåret, i tillegg til avskrivning etter første ledd, avskrives med inntil 10 pst. av kostpris. Tilsvarende gjelder påkostning på driftsmiddel i saldogruppe d foretatt i 2013, jf. § 14-40 tredje ledd.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 30 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 6-25 skal lyde:

§ 6-25 Kostnader til forskning og utvikling

Kostnader til forskning og utvikling skal fradragsføres etter bestemmelsen i skatteloven § 14-2 annet ledd.

II

Endringen under 1 trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 31 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 16-1 tredje ledd tredje punktum skal lyde:

Fradraget nedtrappes med 15,3 prosent av pensjonsinntekt som overstiger beløpsgrensen i trinn 1, og med 3 prosent av pensjonsinntekt som overstiger beløpsgrensen i trinn 2.

II

Endringsloven trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 32 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

Skatteloven § 5-14 første ledd bokstav a andre punktum skal lyde:

Den skattefrie fordelen kan likevel ikke overstige 15 000 kroner pr. inntektsår.

Skatteloven § 14-3 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Fordel ved ansattes erverv av aksje i arbeidsgiverselskapet til underkurs tas til inntekt i det året den ansatte realiserer aksjen, og settes til verdien av fordelen på tidspunktet for den ansattes erverv av aksjen.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 33 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 8-1 femte ledd første punktum skal lyde:

Ved fastsettelsen av årets positive, alminnelige inntekt fra jord- og hagebruk, herunder biinntekt fra slik virksomhet, gis produsenten et jordbruksfradrag på inntil 65 000 kroner per driftsenhet per år.

§ 8-1 femte ledd tredje punktum skal lyde:

I inntekt over 65 000 kroner gis i tillegg et fradrag på 38 prosent av inntekten opp til samlet fradrag på 173 300 kroner.

§ 8-1 åttende ledd skal lyde:

(8) Fradrag etter § 8-1 femte, sjette eller syvende ledd kan til sammen ikke overskride 173 300 kroner.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 34 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 12-11 nytt femte ledd skal lyde:

For enkeltpersonforetak beregnes ikke personinntekt ved realisasjon av alminnelig jord- eller skogbruks-eiendom.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med 1. januar 2013.»

Forslag nr. 35 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 44 600 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 44 600 kroner.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 36 lyder:

«I

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa gjøres følgende endring:

§ 13-5 oppheves.

II

I lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova) gjøres følgende endring: § 7-1c oppheves.

III

Endringene under I og II trer i kraft med virkning fra 1. januar 2013.

IV

Stortinget ber regjeringen oppheve § 18-2 i forskrift til opplæringsloven og § 7B-1 i forskrift til privatskoleloven.»

Forslag nr. 37 lyder:

«I

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa gjøres følgende endring:

§ 13-7a, første ledd, endres til

Kommunen skal ha eit tilbod om leksehjelp for elevar på 8.–10. årstrinn eller på 5.–7. årstrinn.

II

I lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova) gjøres følgende endring:

§ 7-1e, første ledd, endres til

Skolen skal ha eit tilbod om leksehjelp for elevar på 8.–10. årstrinn eller på 5.–7. årstrinn.

III

Endringene under I og II trer i kraft med virkning fra 1. juli 2013.

IV

Stortinget ber regjeringen endre § 1A-1 i forskrift til opplæringsloven og § 2B-1 i forskrift til privatskoleloven slik at leksehjelp for 1.–4. årstrinn trappes ned fra 8 til 4 timer fra 1. januar 2013 og avvikles fra 1. juli 2013, og leksehjelp for 8.–10. årstrinn ev. 5.–7. årstrinn innføres fra 1. juli 2013 med om lag 4 uketimer.»

Forslag nr. 38 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 9-5 første ledd skal lyde:

Til en arbeidstaker eller selvstendig næringsdrivende som har omsorg for barn, ytes det omsorgspenger dersom han eller hun er borte fra arbeidet

- på grunn av nødvendig tilsyn med og pleie av et sykt barn i hjemmet eller i helseinstitusjon,
- fordi den som har det daglige barnetilsynet er syk,
- fordi den som har det daglige barnetilsynet er forhindret fra å ha tilsyn med barnet fordi vedkommende følger et annet barn til utredning eller til innleggelse i helseinstitusjon, eller
- fordi barnet på grunn av sykdom trenger oppfølging i form av legebesøk mv. selv om barnet ikke er sykt eller pleietrengende den aktuelle dagen.

§ 9-6 sjuende ledd blir nytt åttende ledd. Sjuende ledd skal lyde:

Reglene i denne paragrafen gjelder tilsvarende for selvstendig næringsdrivende, men slik at det ved beregningen av antall dager med omsorgspenger gjøres fratrukk med ti dager.

§ 9-7 første ledd skal lyde:

For at arbeidstakeren skal få rett til omsorgspenger fra arbeidsgiveren, må barnets eller barnepas-
rens sykdom dokumenteres med egenmelding eller le-
geerklæring. For at selvstendig næringsdrivende skal få
rett til omsorgspenger, må barnets eller barnepas-
rens sykdom dokumenteres med legeerklæring.

§ 9-9 første og annet ledd skal lyde:

Trygden yter omsorgspenger dersom arbeidstakeren
har vært i arbeid eller i en likestilt situasjon (§ 9-2 jf.
§ 8-2) i til sammen minst fire uker umiddelbart før fra-
været, men ikke har rett til omsorgspenger fra en ar-
beidsgiver. Til selvstendig næringsdrivende yter tryg-
den omsorgspenger.

Omsorgspenger beregnes etter de samme bestem-
melsene som sykepenger fra trygden, se kapittel 8. Til
selvstendig næringsdrivende ytes omsorgspenger med
100 pst. av grunnlaget inntil seks ganger grunnbeløpet.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virk-
ning fra 1. januar 2013.»

Forslag nr. 39 lyder:

«I

I lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill mv.
gjøres følgende endringer:

§ 10 første ledd skal lyde:

En andel av innsatsbeløpet til spill som omfattes av
denne loven, kan etter beslutning fra den enkelte spiller
og etter nærmere regler fastsatt av Kongen fordeles di-
rekte til en enhet som er registrert i frivillighetsregistre-
ret, og som driver aktivitet på lokalt nivå. Innsatsande-
lene som fordeles av spillere etter foregående punktum,
skal ikke regnes som spilleinntekt ved beregningen av
selskapets overskudd. Overskuddet fra spillevirksomhe-
ten i selskapet og datterselskap fordeles med 51,7 pst.
til idrettsformål, 30,3 pst. til kulturformål og 18 pst. til
samfunnsnyttige eller humanitære organisasjoner som
ikke er tilknyttet Norges idrettsforbund og olympiske og
paralympiske komité. Midlene til idrettsformål og sam-
funnsnyttige eller humanitære organisasjoner som ikke
er tilknyttet Norges idrettsforbund og olympiske og pa-
ralympiske komité fordeles av Kongen. Av midlene til
kulturformål fordeles $\frac{2}{3}$ av Stortinget og $\frac{1}{3}$ av Kongen.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning
fra 1. januar 2013.»

Votering:

Forslagene fra Høyre ble med 85 mot 18 stemmer ikke
bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.40.06)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 27, fra Høyre
og Venstre. Forslaget lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og
inntekt gjøres følgende endringer:

§ 4-12 skal lyde:

§ 4-12. Aksje, grunnfondsbevis og andel i verdipapir-
fond

(1) Børsnotert aksje verdsettes i alminnelighet til 90
prosent av kursverdien 1. januar i ligningsåret.

(2) Ikke-børsnotert aksje verdsettes til 90 pro-
sent av aksjens forholdsmessige andel av aksjeselska-
pets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessi-
ge formuesverdi 1. januar året før ligningsåret fordelt
etter pålydende.

(3) Ikke-børsnotert aksje i utenlandske selskap verd-
settes til 90 prosent av aksjens antatte salgsværdi 1. ja-
nuar i ligningsåret. Aksjen skal verdsettes etter annet
ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre
selskapets skattemessige formuesverdi.

(4) Departementet kan

e) gi forskrift om beregning av aksjeverdien i annet
ledd, og om dokumentasjonskrav etter tredje ledd,

f) fastsette skjema til bruk ved beregningen,

g) ved forskrift bestemme at ikke-børsnoterte aksjer
som er undergitt annen kursnotering, verdsettes
som bestemt i første ledd,

h) ved forskrift gi bestemmelser om samordning av
verdsettelse av ikke-børsnoterte aksjer i utenland-
ske selskaper mellom forskjellige skattekontorer.

(5) Grunnfondsbevis i sparebank, gjensidig forsik-
ringsselskap, kreditt- og hypotekforening og selveiende
finansieringsforetak verdsettes til 90 prosent av kurs-
verdien 1. januar i ligningsåret. Er kursen ikke notert
eller kjent, settes verdien til 90 prosent av den antatte
salgsværdi.

(6) Andel i verdipapirfond verdsettes til 90 prosent
av andelsverdien 1. januar i ligningsåret.

§ 4-13 første ledd første punktum skal lyde:

For aksjeselskap eller allmennaksjeselskap som er
stiftet året før ligningsåret, settes aksjeverdien til 90
prosent av summen av aksjenes pålydende beløp og
overkurs.

II

Endringsloven trer i kraft straks med virkning fra og
med inntektsåret 2013.»

Votering:

Forslaget fra Høyre og Venstre ble med 84 mot 19
stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.40.25)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 21–26, fra
Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 21 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av inntekt og
formue gjøres følgende endring:

§ 6-32 første ledd bokstav b skal lyde:

- b. Minstefradrag i pensjonsinntekt fra alderspensjon, jf. § 6-31 første ledd bokstav b, gis med 34 prosent av summen av slik inntekt. Minstefradrag i annen pensjonsinntekt, jf. § 6-31 første ledd bokstav b, gis med 26 prosent av summen av slik inntekt.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 22 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 6-20 oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 23 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 6-50 første ledd skal lyde:

Det gis fradrag for pengegave til selskap, stiftelse eller sammenslutning som har sete her i landet eller i en annen EØS-stat og som ikke har erverv til formål og som driver

- a. omsorgs- og helsefremmende arbeid for barn eller ungdom, og for eldre, syke, funksjonshemmede eller andre svakstilte grupper,
- b. barne- og ungdomsrettet arbeid innen musikk, teater, litteratur, dans, idrett, friluftsliv o.l.,
- c. religiøs eller annen livssynsrettet virksomhet,
- d. virksomhet til vern av menneskerettigheter eller utviklingshjelp,
- e. katastrofehjelp og virksomhet til forebygging av ulykker og skader, eller
- f. kultur, herunder kulturvern, miljøvern, naturvern eller dyrevern. Departementet kan i forskrift gi nærmere regulering og begrensning av hvilke områder innenfor kulturvern som skal være omfattet.
- g. forskning

§ 6-50 femte ledd andre punktum skal lyde:

Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf med til sammen 25 000 kroner årlig for fysiske personer og til sammen 100 000 kroner årlig for næringsdrivende.

II

Endringen under I trer i kraft straks fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 24 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 14-43 første ledd bokstav d skal lyde:

- d. personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar, mv. – 25 prosent

§ 14-43 første ledd bokstav e skal lyde:

- e. skip, fartøyer, rigger mv. – 20 prosent

II

Endringen under I trer i kraft fra 1. januar 2013.»

Forslag nr. 25 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 5-12 åttende og niende ledd skal lyde:

(8) Fordel ved arbeidsgiverbetalt kollektivkort beskattes ikke.

(9) Fordel ved arbeidsgiverbetalt treningskort beskattes ikke som opp til en verdi på 6 000 kroner per år.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 26 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endring:

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 59 600 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 59 600 kroner.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 79 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.40.41)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 19 og 20, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 19 lyder:

«I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 6-3 annet ledd skal lyde:

Fritaket gjelder tilsvarende for bøker omsatt som elektroniske tjenester.

Nåværende annet til fjerde ledd blir tredje til femte ledd.

II

Endringsloven trer i kraft 1. januar 2013.»

Forslag nr. 20 lyder:

«I

I lov om statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv. gjøres følgende endringer:

§ 1 tredje ledd nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:

Krav på lønn som er forfalt de siste 12 måneder før frisdagen er likevel, med samme beløpsbegrensning, dekningsberettiget over lønnsgarantien. Arbeidstaker kan få dekning for krav som har forfalt tidligere dersom det er tatt rettslige skritt for å få fastslått kravets eksistens.

§ 1 tredje ledd nytt femte punktum skal lyde:

Det gis kun dekning for feriepengar som er opptjent i samme år som frisdagen og det foregående år.

§ 1 tredje ledd nytt sjette punktum skal lyde:

Det gis kun dekning for krav i samme måned som konkursåpningen og den påfølgende måned. Fristen gjelder fra konkursdato.

§ 1 tredje ledd nytt syvende punktum skal lyde:

Renter inntil frisdagen og inndrivelsesomkostninger som relaterer seg til krav som er berettiget lønnsgaranti etter denne bestemmelses annet til tredje punktum er dekningsberettiget over lønnsgarantien.

II

I lov 8. juni 1984 nr. 59 om fordringshavernes dekningsrett skal § 9-3 første ledd nr. 1 annet ledd nytt fjerde punktum lyde:

Når staten har dekket krav på vederlag etter lønnsgarantiloven § 1 tredje ledd, tredje og fjerde punktum, har statens regresskrav mot boet fortrinnsrett.

III

Endringene under I og II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 79 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.41.01)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 15–18, fra Fremskrittspartiet og Venstre.

Forslag nr. 15 lyder:

«I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

§ 10-20 fjerde ledd nytt annet punktum skal lyde:

Dette gjelder ikke forskuddsskatt for personlige skattytere.

II

Endringen under I trer i kraft straks, med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 16 lyder:

«I

Lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver oppheves.

II

Denne loven trer i kraft straks og med virkning for arv og gave hvor rådigheten, jf. andre til sjette ledd, ansees ervervet av arve- og gavemottaker 1. januar 2013 eller senere.

Hvis ikke annet følger av arvelaters eller givers bestemmelse eller av reglene i femte og sjette ledd, ansees rådigheten ervervet slik:

- Over arvemidler som ikke har vært under offentlig skifte: ved arvelaters død.
- Over midler som har vært behandlet av tingretten: når de utlodes eller utleveres uten utlodning eller boet tilbakeleveres, med mindre et høyere avgiftsgrunnlag har vært lagt til grunn ved tidligere avgiftsfastsettelse, jf. bokstav a, og fristen for å påklage den tidligere verdsettelse er utløpt ved åpningen av offentlig skifte, jf. §§ 35 og 37.
- Over forsvunnet persons midler som ikke undergis offentlig skifte: når dødsformodningsdagen er endelig fastsatt i henhold til lov om forsvunne personer mv. av 23. mars 1961 § 8, jf. samme lovs §§ 1 og 12.
- Over gavemidler: når gaven i henhold til § 2 tredje ledd ansees ytet.

Bestemmelsene under a–d foran medfører ikke at rådigheten ansees ervervet så lenge gjenlevende ektefelle beholder midlene i uskiftet bo i henhold til lov, testament eller samtykke fra førstavedes arvinger.

Ved fastsettelsen av tiden for rådighetservervet sees det bort fra arvelaters eller givers bestemmelse om at midlene skal behandles som umyndiges midler eller være undergitt lignende rådighetsinnskrenkning.

Rådigheten over midler som består i inntektsnyttelse (livrente, løpende kapitalavkastning, bruksrett, grunnavgift mv.), ansees i sin helhet å være ervervet ved første termins forfall eller ved bruksrettens inntreden. Når det er forbundet med særlige vansker å fastsette kapitalverdien av inntektsnyttelsen, og når avgiftsmyndigheten finner det hensiktsmessig av andre grunner, kan rådigheten ansees ervervet etter-skuddsvis for hvert enkelt års verdi av inntektsnyttelsen.

Ved erverv av livsforsikringspoliser som ikke kan kreves gjenkjøpt, og av andre midler hvis vesentlige verdi er avhengig av en betingelse, ansees rådigheten over midlene ikke ervervet før betingelsen er inntrådt. Rådigheten over livsforsikringspoliser som ikke kan kreves gjenkjøpt, ansees heller ikke å være ervervet, så lenge det er uvisst hvilken form eller størrelse selskapets ytelser vil få.»

Forslag nr. 17 lyder:

«I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endring:

§ 15-3 første ledd skal lyde:

(1) Dersom merverdiavgiftspliktig omsetning og uttak i løpet av et kalenderår ikke overstiger to mill. kroner, merverdiavgift ikke medregnet, kan skattekontoret samtykke i at omsetningsoppgave skal leveres en gang i året. Oppgaveterminen er kalenderåret.

II

Endringene under I trer i kraft fra 1. januar 2013.»

Forslag nr. 18 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 23-2 nytt tiende ledd skal lyde:

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift for lønnet arbeid som lærling som det ytes tilskudd for etter forskrift til opplæringslova 23. juni 2006 § 11-4, når lærlingen tiltrer 1. januar 2013 eller senere.

Nåværende tiende til trettende ledd blir ellefte til fjortende ledd.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for lønn mv. som opptjenes fra og med 1. januar 2013.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Venstre ble med 78 mot 25 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.41.18)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 13 og 14, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en analyse av konsekvenser av forskjellsbehandling av staten og private som har utviklet seg når det gjelder merverdiavgift på jakt.

Alle lavproduktive arealer, enten de er i statlig direkte eller indirekte eie eller privat eie, foreslås unntatt fra eiendomsskatt og taksering.»

Forslag nr. 14 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

Ny § 6-52 skal lyde:

(1) Det gis fradrag for kostnader til vedlikehold av fredede bygg utenfor virksomhet.

(2) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 61 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 00.41.35)

Gunnar Gundersen (H) (fra salen): President! Stemmen min ble ikke registrert ved avstemningen.

Presidenten: Da håper jeg vi kan ordne det manuelt, og at det føres til protokollen. Vi registrerer det, og det får vi ordne opp i etterpå.

Det voteres over forslagene nr. 11 og 12, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre.

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte komme tilbake til Stortinget med en sak om eiendomsskatt og der en begrenser eiendomsskattens skadevirkninger på konkurranseutsatt næringsliv og arbeidsplasser.»

Forslag nr. 12 lyder:

«I

I lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. gjøres følgende endringer:

§ 13 overskriften skal lyde:

Fortrinnsrett til ny stilling

§ 13 nr. 6 oppheves.

Nåværende § 13 nr. 7 blir § 13 nr. 6.

II

Ved ikrafttredelse av I gjelder følgende overgangsregler:

1. Den som ved lovendringens ikrafttredelse har rett til ventelønn, beholder retten til ventelønn etter de regler som gjelder på tidspunktet for lovendringen.
2. For arbeidstakere i virksomheter som ved særlig lovgivning er gitt rettigheter etter § 13 nr. 6, kan det i henhold til den enkelte bestemmelse i slik særlig lovgivning tilstås ventelønn også etter opphevelse av § 13 nr. 6.
3. Departementet kan bestemme at arbeidstakere i navngitte statlige virksomheter kan tilstås ventelønn etter opphevelse av § 13 nr. 6, likevel ikke slik at ventelønn tilstås for ansatte med fratredelse senere enn ett år etter endringslovens ikrafttredelse.
4. Tilståelse av ventelønn etter annet og tredje ledd kan bare skje dersom vilkårene i § 13 nr. 6 er oppfylt.
5. Nærmere regler om ventelønn etter denne bestemmelse kan fastsettes av Kongen i forskrift.

III

I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse gjøres følgende endringer:

§ 20 første ledd bokstav f oppheves.

Nåværende bokstav g blir bokstav f.

§ 24 tredje ledd oppheves.

§ 27 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Bestemmelsen i dette ledd gjelder også permittert medlem.

IV

Ved ikrafttredelse av III gjelder følgende overgangsregler:

1. Medlemmer i Statens Pensjonskasse som ved opphevelse av § 24 tredje ledd har rett til vartpenger etter denne bestemmelsen, kan motta vartpenger etter de regler som gjelder ved opphevelsen.
2. § 20 første ledd bokstav f skal fortsatt gjelde for dem som har ventelønn etter den tidligere bestemmelsen i lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. § 13 nr. 6 og for dem som har vartpenger etter den tidligere bestemmelsen i 24 tredje ledd også etter disse bestemmelsenes opphevelse.

V

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2013.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2013.»

Voter ing :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 60 mot 43 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 00.42.15)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 10, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:
§ 18-3 tiende ledd skal lyde:

Av produksjon i kraftverk med generatorer som i inntektsåret har en samlet påstemplet merkeytelse under 10 000 kVA, fastsettes ikke grunnrenteinntekt.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Voter ing :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 56 mot 46 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 00.42.35)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1–9, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslag nr. 1 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 16-10 annet ledd skal lyde:

Skattefradrag for boligsparing gis med 28 prosent av innbetalt sparebeløp.

§ 16-10 tredje ledd første og andre punktum skal lyde:

Innbetalt sparebeløp kan ikke overstige 25 000 kroner pr. inntektsår. Samlet innbetalt sparebeløp på kontoen kan ikke overstige 300 000 kroner.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 2 lyder:

«I

I lov 27. juni 2008 nr. 62 om individuell pensjonsordning gjøres følgende endring:

§ 1-3 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Samlet årlig innbetaling av innskudd, premie og vederlag for administrasjon av pensjonsavtalen, herunder vederlag for forvaltning av årets innskudd og premie, kan for hver person ikke overstige 40 000 kroner.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 6-47 første ledd bokstav c annet punktum skal lyde:

Samlet fradrag kan ikke overstige 40 000 kroner.

III

Endringen under I trer i kraft med virkning fra og med 1. januar 2013.

Endringen under II trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 3 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 16-40 annet ledd bokstav a og b skal lyde:

(2) Følgende kostnader gir grunnlag for fradrag, dersom de også er fradragsberettiget etter kapittel 6:

- a. Skattyters kostnader til egenutført forsknings- og utviklingsprosjekt, begrenset til 8 mill. kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd.
- b. Skattyters kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt utført av forskningsinstitusjoner godkjent av Norges forskningsråd, begrenset til 12 mill. kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd. Samlet fradragsgrunnlag etter bokstav a og b skal ikke overstige 12 mill. kroner i inntektsåret.

§ 16-40 annet ledd ny bokstav c skal lyde:

- c. Kostnadsrammene i bokstav a og b skal oppreguleres årlig i henhold til konsumprisindeksen.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 4 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 6-50 femte ledd andre punktum skal lyde:

Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf med til sammen 25 000 kroner årlig for fysiske personer og til sammen 100 000 kroner årlig for næringsdrivende.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 5 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 6-50 andre ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Trossamfunn som mottar offentlig støtte etter lov 13. juni 1969 nr. 25 om trudemssamfunn og ymist anna og livssynssamfunn som mottar offentlig støtte etter lov 12. juni 1981 nr. 64 om tilskott til livssynssamfunn, som ikke omfattes av første og annet punktum, må være tilknyttet og registrere gavene i en registreringsenhet.

§ 6-50 åttende ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, og kan herunder gi regler om krav til vedtekter, regnskap, revisjon, registrering i Enhetsregisteret, maskinell innberetning, forhåndsgodkjenning og særlige krav til utenlandske selskaper, sammenslutninger og stiftelser, herunder registrering i offentlig register i hjemstaten, nærmere regulering av stiftelser med sete innenfor EØS-området, krav til dokumentasjon, utstedelse av kvittering for mottatt gave, nærmere regulering av innberetning og særlige krav til registreringsenhet for gaver til organisasjoner som nevnt i andre ledd tredje punktum, herunder særlige krav til organisasjoner nevnt i andre ledd tredje punktum.

II

Endringsloven trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 6 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt på formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 2-30 tredje ledd skal lyde:

(3) Forskningsinstitutt som mottar basisbevilgning fra staten, jf. retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter, er fritatt for skatteplikt for formue og inntekt fra instituttets forskningsaktiviteter. Fritaket for formuesskatt omfatter eiendeler som hovedsakelig benyttes i instituttets forskningsaktiviteter. Et beløp som svarer til det samlede fritatte skattebeløpet etter foregående punktum skal overføres fra forskningsinstituttets økonomiske aktiviteter til instituttets ikke-økonomiske aktiviteter.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Forslag nr. 7 lyder:

«I

I lov 3. mars 1972 nr. 5 om arv m.m. gjøres følgende endring:

§ 46 skal lyde:

Har arvelataren ikkje slektningar eller ektemake som arvar han, og har han ikkje gjort testament om arven, går arven til frivillige organisasjonar etter nærare reglar fastsett av Kongen.

II

I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver gjøres følgende endring:

§ 4 femte ledd skal lyde:

Arv og gave som nevnt i § 2 første ledd bokstav b) og § 2 annet ledd, til juridisk person med allmenntilgjort formål er unntatt fra avgiftsplikt. Det samme gjelder arv etter arveloven § 46. Utdeling av midler fra institusjon eller organisasjon som har mottatt avgiftsfri arv eller gave etter reglene i dette ledd til noen som er fortrinnsberettiget på grunn av slektskap, regnes som arv eller gave direkte fra giveren eller arvelateren. Avgiftsfrihet etter dette ledd gis ikke hvis giver eller arvelater har gitt bestemmelse om bruk av arve- eller gavemidlene som ikke faller inn under et allmenntilgjort formål. Departementet kan i forskrift gi regler til utfylling og gjennomføring av reglene i dette ledd, herunder gi regler om krav til vedtekter, regnskap og revisjon.

III

Endringene under I og II trer i kraft straks. Endringen av arveavgiftsloven § 4 gjelder likevel med virkning for arv og gave hvor rådigheten, jf. arveavgiftsloven §§ 9 og 10, går over 1. januar 2013 eller senere.»

Forslag nr. 8 lyder:

«I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 6-6 første ledd skal lyde:

(1) Omsetning og leasing av kjøretøy som bare bruker elektrisitet til fremdrift, er fritatt for merverdiavgift. Fritaket gjelder bare kjøretøy som omfattes av Stortingets vedtak om engangsavgift § 5 første ledd bokstav i og som er registreringspliktige etter vegtrafikkloven.

§ 6-6 nytt annet ledd skal lyde:

(2) Omsetning og leasing av batteri til kjøretøy som nevnt i første ledd, er fritatt for merverdiavgift. Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

II

Endringsloven trer i kraft 1. juli 2013.»

Forslag nr. 9 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 23-2 åttende ledd annet punktum skal lyde:

Fritaket etter første punktum gjelder bare dersom institusjonens eller organisasjonens totale lønnsutgifter er opp til 500 000 kroner, og bare for lønnsutbetalinger opp til 50 000 kroner per ansatt.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 55 mot 48 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 00.42.58)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt vedtak til

l o v

om endring i lov 16. januar 1970 nr. 1 om folkeregistrering

I

I lov 16. januar 1970 nr. 1 om folkeregistrering gjøres følgende endring:

§ 14 første ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder private helsevirksomheter som utfører oppgaver på vegne av det offentlige og apotek.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2013.

B.

Vedt ak til lov

om endringer i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eideomsskatt til kommunane

I

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eideomsskatt til kommunane gjøres følgende endringer:

§ 5 første ledd bokstav a fjerde strekpunkt skal lyde:

– eideomen vert nytta av Forsvaret til forsvarsanlegg, avgrensa leirområde eller militært øvingsområde

§ 5 ny bokstav j og ny bokstav k skal lyde:

j) *Område som er vedteke verna som nasjonalpark eller naturreservat i medhald av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Fritaket gjeld også for område verna som nasjonalpark eller naturreservat etter den tidlegare lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern. Fritaket gjeld ikkje bygning med tomt og tomteareal, jamvel om arealet ikkje er utbygd enno.*

k) *Lavproduktiv grunneigedom som staten eig direkte eller indirekte, så langt den tener ålmennytige føremål. Fritaket gjeld ikkje bygning med tomt og tomteareal, jamvel om arealet ikkje er utbygd enno.*

§ 8 A overskriften skal lyde:

§ 8 A. *Allmenne føresegner*

§ 9 siste punktum skal lyde:

Føresegnene i § 8 B-1, andre leden, gjeld på tilsvarende måte.

§ 15 første ledd skal lyde:

Eideomsskattekontoret fører ei eideomsskatteliste (*hovudliste*) der alle *skattlagde* faste eideomar i kommunen vert førde opp, og like eins verdet *deira*. I lista skal og stå kva for skattesatsar som er nytta og kor stor den utskrivne skatten for kvar eideom er. I ei tilleggsliste skal dei eideomane først opp som er fritekne for *eideomsskatt*. *Eideom med både skattlagd del og friteken del først med kvar sin respektive del i dei to listene.*

II

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eideomsskatt til kommunane gjøres følgende endringer:

§ 8 A-1 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Første ledd gjeld ikkje bustader som vert verdsette etter reglane i § 8 C.

Ny § 8 C overskriften skal lyde:

§ 8 C. *Alternativ verdsetjing av bustader*

Ny § 8 C-1 skal lyde:

§ 8 C-1. *Verdsetjing av bustader ved bruk av formuesgrunnlag*

(1) Kommunestyret avgjer om eideomsskatten for bustader skal byggje på verdet (taksten) som vert sett på eideomen ved likninga året før skatteåret. Skattegrunnlaget for slike bustader skal reknast ut etter reglane i denne paragraf.

(2) Skattegrunnlaget for bustader vert sett til verdet (taksten) etter skatteloven § 4-10 andre ledd multiplisert med 0,67. Prosentdelen som nemnd i skatteloven § 4-10 andre ledd tredje punktum skal likevel vere 100 for primærbustad og sekundærbustad.

(3) Er verdet (taksten) for bustader sett ned ved likninga etter skatteloven § 4-10 første ledd andre eller tredje punktum, utgjør skattegrunnlaget det justerte verdet multiplisert med 2,23 for primærbustad og 1,11 for sekundærbustad.

(4) Skattegrunnlaget som nemnd i andre og tredje ledd skal setjast ned med reduksjonsfaktoren som er nytta ved taksering etter § 8 A-3, jf. § 8 A-2.

(5) Nærare reglar om utfylling og gjennomføring av denne paragrafen vert fastsett av departementet i forskrift.

§ 19 annet ledd skal lyde:

For anlegg for produksjon av elektrisk kraft og busta-

der som vert verdsette etter § 8 C, kan klaga ikkje gjel-
da det verdet som er sett på eigedomen ved likninga, jf.
likningslova § 9-4.

III

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane gjøres følgende endringer:

§ 8 C-1 andre og tredje ledd skal lyde:

(2) Skattegrunnlaget for bustader vert sett til verdet (taksten) etter skatteloven § 4-10 andre ledd multiplisert med 0,8. Prosentdelen som nemnd i skatteloven § 4-10 andre ledd tredje punktum, skal likevel vere 100 for primærbustad og sekundærbustad.

(3) Er verdet (taksten) for bustader sett ned ved likninga etter skatteloven § 4-10 første ledd andre eller tredje punktum, utgjør skattegrunnlaget det justerte verdet multiplisert med 2,67 for primærbustad og 1,33 for sekundærbustad.

IV

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med skatteåret 2013.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med skatteåret 2014.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med skatteåret 2015.

C.

Vedtak til lov

om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om
ligningsforvaltning

I

I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning gjøres følgende endringer:

§ 6-15 annet ledd skal lyde:

(2) Den oppgavepliktige skal legge fram, utlevere eller sende inn regnskapsbøker, bilag, kontrakter, korrespondanse, styre- og revisjonsprotokoller og andre dokumenter som har betydning for kontrollen. *Med dokumenter menes også elektronisk lagrede dokumenter. Pliktene gjelder også elektroniske programmer og programsystemer.* Når ligningsmyndighetene krever det, skal han eller en fullmektig for ham, være tilstede ved kontrollen og yte nødvendig veiledning og bistand og gi adgang til bedriftslokaler, arkiver mv. *Ligningsmyndighetene kan foreta kopiering til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos tredjepart eller hos ligningsmyndighetene.*

§ 9-2 nr. 4 nytt siste punktum skal lyde:

Første gang en bolig verdsettes etter lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane § 8 C, er fristen for å klage over avgjørelse som får betydning for eieendomsskatten, seks uker fra skatteseddelen blir mottatt fra kommunen.

II

I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning gjøres følgende endringer:

§ 6-3 nr. 8 skal lyde:

8. *Drosjesentraler skal gi opplysninger fra skiftelappen for løyvehavere som er tilsluttet sentralen.*

Nåværende nr. 8 og nr. 9 blir nr. 9 og ny nr. 10.

§ 6-16 første ledd bokstav c skal lyde:

c. i forskrift bestemte at følgende oppgaver skal leveres i maskinlesbar form: Lønnsoppgaver mv. etter § 6-2, saldo- og renteoppgaver ved årsskifte eller ved oppgjør av konti i løpet av det siste inntektsår etter § 6-4 og § 6-13 nr. 2 d, kontrolloppgaver etter § 6-3 nr. 6 til 8, kontrolloppgaver fra verdipapirregistre etter § 6-5, livsforsikringspremie, pensjonsforsikringspremie, innskudd etter innskuddspensjonsloven og innskudd i indivi-duell pensjonsavtale (IPA) mv., spare- og fondsinnskudd, tilskudd til forskningsinstitutter mv. og betaling for pass og stell av barn mv. og gaver til selskaper, stiftelser eller sammenslutninger etter § 6-6, utbetalinger mv. fra forsikrings-selskaper, banker og forvaltningsselskaper for verdipapirfond etter § 6-7, aksjonær oppgaver etter § 6-11, oppgaver fra Arbeids- og velferds-etatens innkrevings-sentral og Statens innkrevings-sentral etter § 6-13 nr. 4, fordelingsoppgaver over inntekter, kostnader og formue i boligselskap som omfattes av skatteloven § 7-3, samt tilsvarende fordelingsoppgaver fra boligsameier, jf. skatteloven § 7-11.

III

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft 1. januar 2013.

D.

Vedtak til lov

om endring i lov 28. februar 1997 nr. 19 om
folketrygd

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 3-15 annet ledd ny bokstav f skal lyde:

f) *uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12 og uføreytelser fra andre ordninger.*

§ 23-3 annet ledd nr. 2 bokstav b skal lyde:

b) arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11, *uføretrygd etter kapittel 12 og uføreytelser fra andre ordninger,*

II

Endringene trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

E.

Vedtak til lov

om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av
formue og inntekt

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 9-14 tolvte ledd annet punktum skal lyde:

Det gis bare fradrag i skatt etter dette ledd for skatt til utlandet på del av gevinst på eiendel ved inntak som svarer til differansen mellom utgangsverdien som er lagt til grunn ved gevinstberegningen i utlandet og den skattemessige verdi som er fastsatt ved inntaket til norsk beskatningsområde.

§ 11-20 første ledd bokstav f og ny bokstav g skal lyde:

- f. statsforetak,
- g. norskregistrert utenlandsk foretak skattepliktig etter § 2-2 første ledd e.

§ 12-2 bokstav g skal lyde:

g) beregnet personinntekt etter §§ 12-10 til 12-13.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 2-38 syvende ledd og nytt åttende ledd skal lyde:

(7) Første ledd gjelder ikke inntekter og tap på eierandeler og finansielle instrumenter som nevnt i annet ledd, og som forvaltes i kollektivporteføljen og investeringsvalgporteføljen i selskaper mv. som driver forsikringsvirksomhet etter lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv.

(8) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av reglene i tredje, fjerde og syvende ledd.

§ 6-2 tredje ledd skal lyde:

(3) Skattyter som nevnt i § 2-38 første ledd, gis ikke fradrag for tap på utestående fordring i virksomhet, dersom skyldneren er et selskap som nevnt i § 2-38 annet ledd a og b og selskapene må anses som nærstående. Det samme gjelder for selskap som nevnt i § 10-40, ved fastsettelse av overskudd eller underskudd etter § 10-41. Første og annet punktum gjelder ikke når skattyters eierandel i skyldner er omfattet av § 2-38 tredje ledd a såfremt fordringens skyldner har vært hjemmehørende i lavskattelend i hele fordringens levetid, eller er omfattet av tredje ledd g. Departementet kan gi forskrift til utfylling, gjennomføring og avgrensning av dette ledd.

§ 10-2 annet ledd skal lyde:

(2) Det kan ikke kreves fradrag i inntekt som skattlegges etter reglene i petroleumsskatteloven. Det kan ikke kreves fradrag for konsernbidrag til dekning av underskudd i virksomhet som nevnt i petroleumsskatteloven §§ 3 og 5. Det kan ikke kreves fradrag for konsernbidrag til dekning av underskudd som etter § 14-6 femte ledd ikke kan fremføres til fradrag i senere år.

§ 10-41 annet ledd annet punktum skal lyde:

§ 2-38 tredje, fjerde, sjette og syvende ledd gjelder tilsvarende.

§ 14-6 nytt femte ledd skal lyde:

(5) Det gis ikke fradrag i et senere år for underskudd

ved virksomhet som nevnt i § 2-39 oppstått i inntektsåret 2012. Første punktum gjelder likevel ikke den delen av underskuddet som skyldes tap pådratt ved realisasjon av formuesobjekt før 15. juni 2012.

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 9-2 annet ledd skal lyde:

(2) Likestilt med realisasjon er:

- a. stiftelse av varig rettighet i formuesobjekt mot engangsvederlag
- b. overføring av eierandeler og finansielle instrumenter fritatt for skatteplikt etter § 2-38 annet ledd mellom kundeportefølje og selskapsportefølje i selskaper mv. som driver forsikringsvirksomhet etter lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv.

§ 10-36 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Første til tredje ledd gjelder innenfor hver portefølje som nevnt i lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. § 9-7.

IV

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

Ny § 2-39 skal lyde:

§ 2-39 Fritak for skatteplikt for inntekt ved utvinning av petroleum i utlandet

(1) Som skattepliktig inntekt regnes ikke inntekt ved utvinning av petroleum i utlandet utenfor det geografiske området som er angitt i petroleumsskatteloven § 1.

(2) Det gis ikke fradrag for kostnader og tap som er pådratt for å erverve, sikre eller vedlikeholde inntekt som nevnt i første ledd. For gjeldsrenter gjelder § 6-91 tilsvarende.

(3) Renteinntekter, samt gevinster og tap på valuta og andre finansielle poster, omfattes ikke av første og annet ledd.

§ 4-10 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Prosentandelen er 25 for primærbolig og 50 for sekundærbolig.

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Fradrag kan enten gis med inntil 3 850 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag kan samlet gis med inntil 3 850 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragberettiget kontingent er betalt bare for en del av året.

§ 6-32 første ledd bokstav a første punktum skal lyde:

Minstefradrag i lønnsinntekt, jf. skatteloven § 6-31 første ledd bokstav a, c, d og annet ledd, gis med 40 prosent av summen av slik inntekt.

Ny § 6-80 skal lyde:

§ 6-80 *Særfradrag for enslige forsørgere*

Fra og med den måned skattyter mottar utvidet barnetrygd etter barnetrygdloven § 9, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt. Mottar skattyter halv utvidet barnetrygd, gis det et halvt særfradrag. Stortinget fastsetter beløpet årlig.

§ 9-3 tredje ledd bokstav a skal lyde:

a. *boligeiendom når eieren har brukt minst halvparten av bygningen – regnet etter utleieverdien – som egen bolig og den øvrige delen har vært utleid til boligformål,*

§ 9-3 tredje ledd bokstav b oppheves. Nåværende bokstav c blir bokstav b.

§ 15-4 annet ledd bokstav b oppheves.

§ 15-4 annet ledd skal lyde:

Personfradrag i klasse 2 gis til ektefeller som lignes under ett for begge samlede formue og inntekt.

§ 16-21 første ledd skal lyde:

(1) Fradrag i norsk inntektsskatt etter § 16-20 kan ikke overstige den delen av norsk skatt på samlet skattepliktig inntekt, beregnet før fradraget, som forholdsmessig faller på hver av de *to* kategoriene utenlandsinntekt:

- a) inntekt ved virksomhet i lavskatteland, jf. § 10-63, og inntekt skattlagt etter reglene i §§ 10-60 til 10-68,
- b) annen utenlandsinntekt.

Frdraget er også begrenset til den inntektsskatten som skattyteren har betalt i kildestaten innenfor hver av inntektskategoriene *a* og *b*. Utenlandsk inntektsskatt kan bare komme til fradrag i norsk inntektsskatt.

§ 16-22 skal lyde:

§ 16-22 *Frem- og tilbakeføring av skattefradraget*

(1) Utenlandsk skatt som ikke kommer til fradrag ved dette årets skatteoppgjør, kan fremføres til fradrag i skatt i de inntil fem påfølgende årene innenfor hver av inntektskategoriene i § 16-21 første ledd *a* og *b*. Skatt betalt i utlandet i et tidligere år fradras i sin helhet før det gis fradrag for skatt betalt i utlandet i et senere år. Fremført fradrag gis etter at det er gitt fradrag for utenlandsk skatt som knytter seg til vedkommende inntektsår. Samlet fradrag for det enkelte år, innenfor hver av inntektskategoriene i § 16-21 første ledd *a* og *b*, kan ikke overstige det maksimale kreditfradraget for dette året.

(2) Utenlandsk skatt som ikke kommer til fradrag ved dette årets skatteoppgjør, kan tilbakeføres til fradrag i skatt i foregående år innenfor hver av inntektskategoriene i § 16-21 første ledd *a* og *b*. Samlet fradrag for foregående år, innenfor hver av inntektskategoriene i § 16-21 første ledd *a* og *b*, kan ikke overstige det maksimale kreditfradraget for dette året. Tilbakeføring etter dette ledd er, innenfor hver av inntektskategoriene i § 16-21 første ledd *a* og *b*, betinget av at skattyter kan sannsynliggjøre at vedkommende i løpet av de fem påfølgende årene ikke vil bli skattepliktig her i riket for slik inntekt med kilde i utlandet.

V

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 2-3 fjerde ledd skal lyde:

(4) Person som ikke har skatteplikt etter § 2-1, plikter å svare skatt av pensjon, føderåd, livrente og lignende utbetalinger, *herunder uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12 og uføreytelser fra andre ordninger*, som er skattepliktig inntekt etter § 5-1 førs-te ledd, § 5-40 eller § 5-42 bokstav b, når

- a) utbetalingen skjer fra folketrygden eller fra offentlig tjenstepensjonsordning,
- b) mottaker har opptjent pensjonspoeng i folketrygden og utbetalingen skjer på grunnlag av forpliktelse som påhviler person, selskap eller innretning hjemmehørende i riket eller person, selskap eller innretning hjemmehørende i utlandet som er skattepliktig til Norge etter første ledd bokstav b, eller
- c) utbetalingen skjer for å oppfylle forpliktelse som påhviler annen person, selskap eller innretning på grunnlag av tilskudd mv. som det er gitt fradrag for etter §§ 6-46 og 6-47.

§ 5-42 bokstav b skal lyde:

- b) stønad, omsorgspenger og annen utbetaling fra omsorgs- og trygdeinnretning, herunder arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11, *uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12, uføreytelser fra andre ordninger* og overgangsstonad etter folketrygdloven §§ 15-7, 16-7 og 17-6.

§ 6-32 første ledd bokstav a siste punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for minstefradrag i arbeidsavklaringspenger, *uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12 og uføreytelser fra andre ordninger*.

§ 6-81 oppheves.

§ 12-2 ny bokstav j skal lyde:

j) *uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12 og uføreytelser fra andre ordninger*.

§ 16-1 tredje ledd sjuende punktum skal lyde:

I samlet pensjonsinntekt etter dette ledd inngår *ikke* *ytelser* som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd forut for overgang fra slike ytelser til alderspensjon i løpet av inntektsåret.

§ 17-1 første ledd bokstav a oppheves.

Nåværende bokstav b til d blir bokstav a til c.

§ 17-2 annet ledd skal lyde:

(2) *Ektefellers inntekt skal likevel fastsettes under ett for ektefeller som får skattebegrensning ved liten skatteevne etter § 17-4, uansett om ektefellene lignes under ett eller særskilt*. Skattenedsettelsen fordeles forholdsmessig på hver ektefelles andel av skatten før nedsettelsen.

VI

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2012.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med 8. oktober 2012.

Endringene under IV trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.

Endringene under V trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

VII

Ved ikrafttredelse av endringene under IV § 2-39 gjelder for inntektsåret 2013 følgende overgangsregel:

Selve innføringen av skattefritaket i § 2-39 medfører ikke at driftsmiddel, eiendel eller forpliktelse anses tatt ut av norsk beskatningsområde etter § 9-14 eller § 14-60.

VIII

Ved ikrafttredelse av endringene under V, opphevingen av § 6-81, gjelder følgende overgangsregel:

Overgangsregel til endringer i skattereglene for uførepensjon

Departementet kan i forskrift gi regler som, for en begrenset periode, reduserer skatteskjerpelsen for enkelte skattytergrupper som mister et halvt særfradrag for uførhet uten at dette kompenseres gjennom økt brutto uføreytelse fra folketrygden.

F.

Vedtak til lov

om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav

I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endring:

§ 5-13 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Departementet kan gi forskrift om bokettersyn og gjennomsyn av virksomhetens arkiver (gjennomføringen av kontroll av arbeidsgivere).

II

Endringsloven trer i kraft straks.

G.

Vedtak til lov

om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift

I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 13-3 første og annet ledd skal lyde:

(1) § 13-2, kapittel 14, §§ 15-1 til 15-9, § 15-10, § 15-14, § 15-11 femte ledd, kapittel 17, kapittel 18, § 19-1, § 19-2, § 20-1 tredje ledd, § 20-2, § 21-2 og § 21-3 gjelder ikke for merverdiavgift som påløper ved innførsel av varer.

(2) Den som ved innførsel av varer er ansvarlig for merverdiavgiften etter § 11-2, skal tollbehandle varene etter reglene i tolloven. Tolloven 12-1, § 12-1a, §§ 12-10 til 12-12, § 12-14, § 13-4 femte ledd og § 16-10 gjelder tilsvarende.

§ 15-11 nytt femte ledd skal lyde:

(5) Departementet kan gi forskrift om bokettersyn og gjennomsyn av virksomhetens arkiver (gjennomføringen av kontroll av avgiftssubjektet).

II

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 2-3 femte ledd skal lyde:

(5) Næringsdrivende og offentlig virksomhet som mot vederlag stiller baneanlegg til disposisjon for virksomhet som er registrert etter denne loven, kan frivillig registreres. Beløpsgrensene i § 2-1 gjelder tilsvarende.

Nåværende femte ledd blir nytt sjette ledd.

§ 3-11 annet ledd bokstav k skal lyde:

k) utleie av fast eiendom og omsetning av rettighet til fast eiendom som er omfattet av en frivillig registrering etter § 2-3 første, annet, tredje og femte ledd

§ 4-8 oppheves.

§ 6-7 oppheves.

§ 6-8 oppheves.

Ny § 16-8 skal lyde:

§ 16-8 *Drosjesentralenes opplysningsplikt*
(1) Drosjesentraler skal gi opplysninger fra skiftilappen for løyvehavere som er tilsluttet sentralen.

(2) Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av oppgave- og opplysningsplikten etter første ledd. Forskriften kan begrense og frita for oppgaveplikt.

III

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 2-1 syvende ledd skal lyde:

(7) Næringsdrivende som ikke har forretningssted eller hjemsted i merverdiavgiftsområdet og som kun omsetter tjenester som nevnt i § 6-28, kan velge om virksomheten skal registreres i Merverdiavgiftsregisteret.

Nåværende syvende ledd blir nytt åttende ledd.

§ 10-1 tredje ledd skal lyde:

(3) Næringsdrivende i utlandet som kun omsetter tjenester som nevnt i § 6-28, har rett til refusjon av inngående merverdiavgift dersom

- de i henhold til § 2-1 syvende ledd ikke er regi-strert i Merverdiavgiftsregisteret,*
- merverdiavgiften gjelder anskaffelse av varer og tjenester i merverdiavgiftsområdet eller innførsel av varer til merverdiavgiftsområdet og varene eller tjenestene er til bruk i virksomheten, og*

c) *merverdiavgiften hadde vært fradragsberettiget dersom virksomheten var registrert avgiftssubjekt i merverdiavgiftsområdet.*

Nåværende tredje og fjerde ledd blir fjerde og nytt femte ledd.

IV

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringene under II og III trer i kraft 1. januar 2013.

V

For endringene under III gjelder følgende overgangsregel:

Næringsdrivende uten forretningssted eller hjemsted i merverdiavgiftsområdet og som kun har hatt omsetning som omfattes av § 6-28, har rett til refusjon av inngående merverdiavgift for 2010, 2011 og 2012 dersom

- a) *vilkårene i § 10-1 tredje ledd er oppfylt,*
- b) *søknad ble framsatt innen søknadsfristen og*
- c) *den næringsdrivende ikke har vært registrert i Merverdiavgiftsregisteret.*

H.

Vedtak til lov

om endringer i lov 22. juni 2012 nr. 44 om endringer i eidegdomsskattelova

I

I lov 22. juni 2012 nr. 44 om endringer i eidegdomsskattelova gjøres følgende endringer:

§ 8 B-2 fjerde ledd skal lyde:

(4) Ved kommunefordeling av eidegdomsskattegrunnlaget for kraftanlegg med kraftstasjonar med installert effekt under 1.000 kW sett i drift pr. 1. januar 2000, gjeld reglane i § 8 B-3 første ledd første og andre punktum tilsvarende.

§ 8 B-3 første og andre ledd skal lyde:

(1) Kommunefordeling av grunnlaget for eidegdomsskatt for kraftanlegg sett i drift etter 1. januar 2000, skal byggje på plasseringa av slike særskilte driftsmiddel i kraftanlegget som nemnt i § 8 B-2 første ledd pr. 1. januar i likningsåret. Kommunefordelinga av skattegrunnlaget skal skje i same høve som kostpris for dei særskilte driftsmiddel i kraftanlegget som ligg i den einstilte kommune, har til samla kostpris for alle særskilte driftsmiddel i kraftanlegget. Har slike kraftanlegg kraftstasjonar med installert effekt over 1.000 kW som ligg nedanfor eldre reguleringsanlegg, skal det takast omsyn til reguleringsanlegget med tilhøyrande driftsmiddel med dei verdiar som nemnt i § 8 B-2 første og andre ledd.

(2) Kostpris for investeringar i særskilte driftsmiddel som nemnt i § 8 B-2 første ledd i seinare inntektsår enn det året då kraftanlegget vart sett i drift, skal nyttast som grunnlag for korrigering av den kommunefordeling som vert fastsett etter første ledd.

§ 8 B-4 første ledd skal lyde:

Kommunar som får tildelt ein andel av eidegdomsskattegrunnlag for kraftanlegg etter reglane i §§ 8 B-2 og 8 B-3 skal leggje denne andel til grunn ved utskriving av eidegdomsskatt på kraftanlegget.

§ 17 tredje ledd andre punktum skal lyde:

Har feilen samanheng med at eigaren har brote plikta til å gje opplysningar eller medverke til synfaring etter § 31, kan utskrivinga likevel rettast innan 3 år frå utgangen av skatteåret.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med skatteåret 2013.

Presidenten: Det voteres først over B, II og C, § 9-2 nr. 4 siste punktum.

Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 79 mot 24 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 00.43.39)

Presidenten: Det voteres så over E, IV, § 4-10 annet ledd tredje punktum.

Fremskrittspartiet og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 76 mot 25 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 00.44.06)

Presidenten: Det voteres over A, D, F, G og H samt resten av B, C og E.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Vi skal så votere over lovenes overskrift og lovene i sin helhet.

Votering:

Lovenes overskrift og lovene i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtakene vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Sak nr. 5 [00:44:43]

Referat

1. (94) Endringer i statsbudsjettet 2012 under Olje- og energidepartementet (Prop. 33 S (2012–2013))
Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen.
2. (95) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Arne Olsen, Kari Kjønås Kjos og Tord Lien om en legemiddelpolitikk for fremtiden (Dokument 8:21 S (2012–2013))
Enst.: Sendes helse- og omsorgskomiteen.
3. (96) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jan-Henrik Fredriksen, Per-Willy Amundsen, Øyvind Korsberg og Hans Frode Kielland Asmyhr om umiddelbar forsterkning av redningshelikopterberedskapen (Dokument 8:20 S (2012–2013))
Enst.: Sendes justiskomiteen.
4. (97) Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statlige selskaper for 2011 (Dokument 3:2 (2012–2013))
Enst.: Sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen.
5. (98) Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 89/2006 av 7. juli 2006 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2004/52/EF om samvirkings- evnen mellom elektroniske bompengesystemer (Prop. 39 S (2012–2013))
Enst.: Sendes transport- og kommunikasjonskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
6. (99) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingjerd Schou, Knut Arild Hareide, Borghild Tenden og Bård Hoksrud om utbygging av nytt digitalt nødnett (Dokument 8:19 S (2012–2013))
Enst.: Sendes transport- og kommunikasjonskomiteen.

Presidenten: Forlanger noen ordet før møtet heves?
– Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 00.45.
